

Izdevums
latviešu valodā

Informācija un paziņojumi

63. gadagājums
2020. gada 28. oktobris

Saturs

EIROPAS PARLAMENTS

2018.–2019. GADA SESIJA

2018. gada 12.–15. novembra sēdes

Šīs sesijas sēžu protokoli ir publicēti OV C 346, 11.10.2019.

PIENĒMTIE TEKSTI

2018. gada 28. un 29. novembra sēdes

Šīs sesijas sēžu protokoli ir publicēti OV C 397, 22.11.2019.

PIENĒMTIE TEKSTI

I Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi

REZOLŪCIJAS

Eiropas Parlaments

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

2020/C 363/01	Eiropas Parlamenta 2018. gada 13. novembra rezolūcija par ES attīstības palīdzību izglītības jomā (2018/2081(INI))	2
2020/C 363/02	Eiropas Parlamenta 2018. gada 13. novembra rezolūcija par tiesiskumu Rumānijā (2018/2844(RSP))	8
2020/C 363/03	Eiropas Parlamenta 2018. gada 13. novembra rezolūcija par minoritātēm paredzētu standartu minimumu Eiropas Savienībā (2018/2036(INI))	13
2020/C 363/04	Eiropas Parlamenta 2018. gada 13. novembra rezolūcija par digitalizāciju attīstībai: nabadzības samazināšana, izmantojot tehnoloģiju (2018/2083(INI))	27

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

2020/C 363/05	Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. novembra rezolūcija par ieroču eksportu: Kopējās nostājas 2008/944/KĀDP īstenošana (2018/2157(INI))	36
2020/C 363/06	Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. novembra rezolūcija par visaptveroša ES mehānisma nepieciešamību demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību aizsardzībai (2018/2886(RSP))	45
2020/C 363/07	Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. novembra rezolūcija par ES un Gruzijas asociācijas nolīguma īstenošanu (2017/2282(INI))	49
2020/C 363/08	Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. novembra rezolūcija par ES un Moldovas asociācijas nolīguma īstenošanu (2017/2281(INI))	58

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

2020/C 363/09	Eiropas Parlamenta 2018. gada 15. novembra rezolūcija par Vjetnamu, jo īpaši politiešlodzīto stāvokli (2018/2925(RSP))	66
2020/C 363/10	Eiropas Parlamenta 2018. gada 15. novembra rezolūcija par cilvēktiesību stāvokli Kubā (2018/2926(RSP))	70
2020/C 363/11	Eiropas Parlamenta 2018. gada 15. novembra rezolūcija par cilvēktiesību stāvokli Bangladešā (2018/2927(RSP))	75
2020/C 363/12	Eiropas Parlamenta 2018. gada 15. novembra rezolūcija par aprūpes pakalpojumiem Eiropas Savienībā dzimumu līdztiesības uzlabošanai (2018/2077(INI))	80
2020/C 363/13	Eiropas Parlamenta 2018. gada 15. novembra rezolūcija par Laimas slimību (boreliozu) (2018/2774(RSP))	94

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

2020/C 363/14	Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006 piešķir atļauju konkrētām vajadzībām izmantot nātrija dihromātu (Ilario Ormezzano Sai S.R.L.) (D058762/01 – 2018/2929(RSP))	98
2020/C 363/15	Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra rezolūcija par <i>cum-ex</i> skandālu: finanšu noziegumi un pašreizējā tiesiskā regulējuma nepilnības (2018/2900(RSP))	102
2020/C 363/16	Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra rezolūcija par Vācijas Bērnu un jauniešu labklājības iestādes (Jugendamt) lomu pārrobežu ģimenes strīdos (2018/2856(RSP))	107
2020/C 363/17	Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra rezolūcija par turpmāku PTO darbību (2018/2084(INI))	113
2020/C 363/18	Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra rezolūcija par Eiropas Komisijas 2018. gada ziņojumu par Serbiju (2018/2146(INI))	119
2020/C 363/19	Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra rezolūcija par Komisijas 2018. gada ziņojumu par Kosovu (2018/2149(INI))	127

2020/C 363/20	Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra rezolūcija par Komisijas 2018. gada ziņojumu par bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku (2018/2145(INI))	135
2020/C 363/21	Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra rezolūcija par Komisijas 2018. gada ziņojumu par Albāniju (2018/2147(INI))	146
2020/C 363/22	Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra rezolūcija par Komisijas 2018. gada ziņojumu par Melnkalni (2018/2144(INI))	155
2020/C 363/23	Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra rezolūcija par sieviešu ar invaliditāti stāvokli (2018/2685(RSP))	164

IETEIKUMI

Eiropas Parlaments

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

2020/C 363/24	Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra ieteikums Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos par akadēmiskās brīvības aizsardzību ES ārējā darbībā (2018/2117(INI))	173
---------------	--	-----

II *Informācija*

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

Eiropas Parlaments

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

2020/C 363/25	Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. novembra rezolūcija par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam: Parlamenta nostāja ar nolūku panākt vienošanos (COM(2018)0322 – C8-0000/2018 – 2018/0166R(APP))	179
---------------	--	-----

III *Sagatavošanā esoši tiesību akti*

EIROPAS PARLAMENTS

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

2020/C 363/26	Eiropas Parlamenta 2018. gada 13. novembra rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par Eiropas Savienības Solidaritātes fonda izmantošanu atbalsta sniegšanā Latvijai (COM(2018)0658 – C8-0416/2018 – 2018/2230(BUD))	232
---------------	---	-----

2020/C 363/27	<p>P8_TA(2018)0442</p> <p>Energoefektivitāte ***I</p> <p>Eiropas Parlamenta 2018. gada 13. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES par energoefektivitāti (COM(2016)0761 – C8-0498/2016 – 2016/0376(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2016)0376</p> <p>Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2018. gada 13. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/..., ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES par energoefektivitāti . . . . .</p>	235
2020/C 363/28	<p>P8_TA(2018)0443</p> <p>Enerģētikas savienības pārvaldība ***I</p> <p>Eiropas Parlamenta 2018. gada 13. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Enerģētikas savienības pārvaldību un ar ko groza Direktīvu 94/22/EK, Direktīvu 98/70/EK, Direktīvu 2009/31/EK, Regulu (EK) Nr. 663/2009, Regulu (EK) Nr. 715/2009, Direktīvu 2009/73/EK, Padomes Direktīvu 2009/119/EK, Direktīvu 2010/31/ES, Direktīvu 2012/27/ES, Direktīvu 2013/30/ES un Padomes Direktīvu (ES) 2015/652 un atceļ Regulu (ES) Nr. 525/2013 (COM(2016)0759 – C8-0497/2016 – 2016/0375(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2016)0375</p> <p>Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2018. gada 13. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/... par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 . . . . .</p>	236
2020/C 363/29	<p>P8_TA(2018)0444</p> <p>Atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšana ***I</p> <p>Eiropas Parlamenta 2018. gada 13. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšanu (pārstrādāta redakcija) (COM(2016)0767 – C8-0500/2016 – 2016/0382(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2016)0382</p> <p>Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2018. gada 13. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/... par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu . . . . .</p>	238
2020/C 363/30	<p>P8_TA(2018)0445</p> <p>Daudzgažu plāns Adrijas jūras mazo pelaģisko sugu krājumiem un zvejniecībām, kas šos krājumus izmanto ***I</p> <p>Eiropas Parlamenta 2018. gada 13. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido daudzgažu plānu Adrijas jūras mazo pelaģisko sugu krājumiem un zvejniecībām, kas šos krājumus izmanto (COM(2017)0097 – C8-0095/2017 – 2017/0043(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2017)0043</p> <p>Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2018. gada 13. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/..., ar ko izveido daudzgažu plānu Adrijas jūras mazo pelaģisko sugu krājumiem un zvejniecībām, kas šos krājumus izmanto . . . . .</p>	240

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

2020/C 363/31	Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Padomes regulai, ar ko groza Padomes 2015. gada 13. jūlija Regulu (ES) 2015/1588 par to, kā piemērot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu (COM(2018)0398 – C8-0316/2018 – 2018/0222(NLE))	257
2020/C 363/32	P8_TA(2018)0452 Iespēju nodrošināšana konkurences iestādēm un iekšējā tirgus pienācīgas darbības nodrošināšana ***I Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par apstākļu nodrošināšanu nolūkā dot dalībvalstu konkurences iestādēm iespēju efektīvāk izpildīt konkurences noteikumus un par iekšējā tirgus pienācīgas darbības nodrošināšanu (COM(2017)0142 – C8-0119/2017 – 2017/0063(COD)) P8_TC1-COD(2017)0063 Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2018. gada 14. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/... par apstākļu nodrošināšanu nolūkā dot dalībvalstu konkurences iestādēm iespēju efektīvāk izpildīt konkurences noteikumus un par iekšējā tirgus pienācīgas darbības nodrošināšanu	258
2020/C 363/33	P8_TA(2018)0453 Eiropas elektronisko sakaru kodekss ***I Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi (pārstrādāta redakcija) (COM(2016)0590 – C8-0379/2016 – 2016/0288(COD)) P8_TC1-COD(2016)0288 Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2018. gada 14. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/... par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi (pārstrādāta redakcija)	260
2020/C 363/34	P8_TA(2018)0454 Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestāde ***I Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestādi (COM(2016)0591 – C8-0382/2016 – 2016/0286(COD)) P8_TC1-COD(2016)0286 Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2018. gada 14. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/..., ar ko izveido Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestādi (BEREC) un BEREC atbalsta aģentūru (BEREC birojs), groza Regulu (ES) 2015/2120 un atceļ Regulu (EK) Nr. 1211/2009	262
2020/C 363/35	Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. novembrī pieņemtie grozījumi priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko nosaka CO2 emisijas standartus jauniem lielas noslodzes transportlīdzekļiem (COM(2018)0284 – C8-0197/2018 – 2018/0143(COD)))	264

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

2020/C 363/36

P8_TA(2018)0462

Dzelzceļa pasažieru tiesības un pienākumi ***I

Eiropas Parlamenta 2018. gada 15. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem (pārstrādāta redakcija) (COM(2017)0548 – C8-0324/2017 – 2017/0237(COD))

P8_TC1-COD(2017)0237

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2018. gada 15. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) .../... par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem (pārstrādāta redakcija)

(Dokuments attiecas uz EEZ) 296

2020/C 363/37

Eiropas Parlamenta 2018. gada 15. novembrī pieņemtie grozījumi priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem (pārstrādāta redakcija) (COM(2018)0144 – C8-0124/2018 – 2018/0070(COD)) 348

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

2020/C 363/38

P8_TA(2018)0466

Euro 5 posma piemērošana divu riteņu vai trīs riteņu transportlīdzekļu un kvadriciklu tipa apstiprināšanai ***I

Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko Regulu (ES) Nr. 168/2013 groza attiecībā uz *Euro 5* posma piemērošanu divu riteņu vai trīs riteņu transportlīdzekļu un kvadriciklu tipa apstiprināšanai (COM(2018)0137 – C8-0120/2018 – 2018/0065(COD))

P8_TC1-COD(2018)0065

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2018. gada 29. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/..., ar ko Regulu (ES) Nr. 168/2013 groza attiecībā uz *Euro 5* posma piemērošanu divu riteņu vai trīs riteņu transportlīdzekļu un kvadriciklu tipa apstiprināšanai . 369

2020/C 363/39

P8_TA(2018)0467

Tādu preču tirdzniecība, ko varētu izmantot nāvessoda izpildei, spīdzināšanai vai citādi nevēlīgai rīcībai vai sodīšanai ***I

Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par tādu preču tirdzniecību, ko varētu izmantot nāvessoda izpildei, spīdzināšanai vai citādi nevēlīgai, necilvēcīgai vai pazemojošai rīcībai vai sodīšanai (Kodificēta redakcija) (COM(2018)0316 – C8-0210/2018 – 2018/0160(COD))

P8_TC1-COD(2018)0160

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2018. gada 29. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/... par tādu preču tirdzniecību, ko varētu izmantot nāvessoda izpildei, spīdzināšanai vai citādi nevēlīgai, necilvēcīgai vai pazemojošai rīcībai vai sodīšanai (Kodificēta redakcija) 370

2020/C 363/40

Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembrī pieņemtie grozījumi priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 516/2014 groza attiecībā uz Padomes Lēmumu (ES) 2015/1523 un (ES) 2015/1601 īstenošanas atbalstam atvēlēto atlikušo summu atkārtotu atvēlēšanu vai šo summu piešķiršanu citām darbībām, kas ietvertas valsts programmās (COM(2018)0719 – C8-0448/2018 – 2018/0371(COD)) 371

2020/C 363/41	Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra normatīvā rezolūcija par projektu Padomes lēmumam par Samoa pievienošanas Partnerattiecību pagaidu nolīgumam starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Klusā okeāna valstīm, no otras puses (12281/2018 – C8-0434/2018 – 2018/0291(NLE))	379
2020/C 363/42	Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra lēmums par priekšlikumu iecelt amatā Eiropas Centrālās bankas Uzraudzības valdes priekšsēdētāju (N8-0120/2018 – C8-0466/2018 – 2018/0905(NLE)) . . .	380
2020/C 363/43	Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda izmantošanu (Grieķijas pieteikums EGF/2018/003 EL/Attica publishing) (COM(2018)0667 – C8-0430/2018 – 2018/2240(BUD))	381
2020/C 363/44	Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembrī pieņemtie grozījumi priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko attiecībā uz noteikumiem, kuri piemērojami robežkontroles pagaidu atjaunošanai pie iekšējām robežām, groza Regulu (ES) 2016/399 (COM(2017)0571 – C8-0326/2017 – 2017/0245(COD))	385
2020/C 363/45	P8_TA(2018)0473 Kopīgie noteikumiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai ***I Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izdara grozījumu Regulā (EK) Nr. 1008/2008 par kopīgiem noteikumiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai Kopienā (COM(2016)0818 – C8-0531/2016 – 2016/0411(COD)) P8_TC1-COD(2016)0411 Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2018. gada 29. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/..., ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1008/2008 par kopīgiem noteikumiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai Kopienā	410

Izmantoto simbolu saraksts

- * Apspriežu procedūra
- *** Piekrišanas procedūra
- **I Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums
- **II Parastā likumdošanas procedūra: otrais lasījums
- ***III Parastā likumdošanas procedūra: trešais lasījums

(Procedūras veids ir atkarīgs no akta projektā ierosinātā juridiskā pamata.)

Parlamenta grozījumi:

Jaunais teksts ir norādīts **treknā slīprakstā**. Svītrojumi ir apzīmēti ar simbolu ■ vai svītrojumu. Aizstātās vietas norādītas, iezīmējot jauno tekstu **treknā slīprakstā** un dzēšot vai svītrojot tekstu, kurš tiek aizstāts.

EIROPAS PARLAMENTS

2018.–2019. GADA SESIJA

2018. gada 12.–15. novembra sēdes

Šīs sesijas sēžu protokoli ir publicēti OV C 346, 11.10.2019.

PIEŅEMTIE TEKSTI

2018. gada 28. un 29. novembra sēdes

Šīs sesijas sēžu protokoli ir publicēti OV C 397, 22.11.2019.

PIEŅEMTIE TEKSTI

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

REZOLŪCIJAS

EIROPAS PARLAMENTS

P8_TA(2018)0441

ES attīstības palīdzība izglītības jomā

Eiropas Parlamenta 2018. gada 13. novembra rezolūcija par ES attīstības palīdzību izglītības jomā (2018/2081(INI))

(2020/C 363/01)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas (UDHR) 26. pantu, saskaņā ar kuru “[k]atram cilvēkam ir tiesības uz izglītību. Izglītībai, vismaz sākumizglītībai un pamatzglītībai, ir jābūt bez maksas”,
- ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2015. gada 25. septembrī pieņemto dokumentu “Pārveidosim mūsu pasauli: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam”, kurā atzīts, ka taisnīgums, iekļaušana un dzimumu līdztiesība ir nedalāmi saistīti ar tiesībām uz izglītību visiem,
- ņemot vērā ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM) un jo īpaši 4. mērķi, proti, visām personām nodrošināt vienlīdzīgas iespējas saņemt kvalitatīvu izglītību un sekmēt visu personu mūžizglītības iespējas, kā arī Inčhonas deklarāciju un rīcības satvaru 4. ilgtspējīgas attīstības mērķa īstenošanai, kas paredz, ka dzimumu līdztiesība nav nošķirama no visiem paredzētām tiesībām uz izglītību;
- ņemot vērā ANO Sieviešu diskriminācijas izskaušanas komitejas ieteikumu Nr. 36 (2017) par meiteņu un sieviešu tiesībām uz izglītību,
- ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2015. gada 27. jūlijā pieņemto Adisabebas rīcības programmu par attīstības finansēšanu,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Cilvēktiesību padomes 2017. gada 22. jūnija Rezolūciju Nr. 35/L2 “Tiesības uz izglītību: turpmākie pasākumi saistībā ar Padomes Rezolūciju Nr. 8/4 par cilvēktiesībām”,
- ņemot vērā Komisijas 2002. gada paziņojumu “Izglītība un apmācība nabadzības samazināšanas nolūkā jaunattīstības valstīs” (COM(2002)0116),
- ņemot vērā Komisijas 2010. gada darba dokumentu par plašāku un labāku izglītību jaunattīstības valstīs “More and Better Education in Developing Countries” (SEC(2010)0121),
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada paziņojumu par izglītību ārkārtas situācijās un ieilgušu krīžu gadījumos (COM(2018)0304),
- ņemot vērā Šarlvuā G7 2018. gada 9. jūnijā pieņemto deklarāciju par augstas kvalitātes izglītību meitenēm, pusaugu meitenēm un sievietēm jaunattīstības valstīs,

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

- ņemot vērā Eiropas Konsensu attīstības jomā un Eiropas Savienības rīcības kodeksu attiecībā uz darbu dalīšanu attīstības politikas jomā (COM(2007)0072),
  - ņemot vērā 2018. gada 31. maija rezolūciju par kopīgā dienestu darba dokumenta (SWD(2015)0182) "Dzimumu līdztiesība un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana sievietēm: meiteņu un sieviešu dzīves pārveidošana ar ES ārējo attiecību starpniecību 2016.–2020. gadā" īstenošanu ⁽¹⁾,
  - ņemot vērā 2018. gada 17. aprīļa rezolūciju par jaunattīstības valstu parāda atmaksājamības uzlabošanu ⁽²⁾,
  - ņemot vērā UNESCO 2017. gadā publicēto globālo novērošanas ziņojumu *Rendre des comptes en matière d'éducation: tenir nos engagements* ("Atbildība izglītības jomā: mūsu saistību izpilde"),
  - ņemot vērā Reglamenta 52. pantu,
  - ņemot vērā Attīstības komitejas ziņojumu (A8-0327/2018),
- A. tā kā izglītība ir daļa no cilvēka pamattiesībām, un tai ir būtiska nozīme visu IAM īstenošanā; tā kā izglītība kavē nabadzības nodošanu no paaudzes paaudzē, un tā kā tai ir būtiska nozīme dzimumu līdztiesības nodrošināšanā un sieviešu tiesību nostiprināšanā; tā kā tiesības, kas jāievēro izglītības jomā, neietver tikai aritmētisku vienlīdzību, bet paredz īstenas dzimumu līdztiesības veicināšanu izglītībā un ar tās palīdzību;
- B. tā kā pēdējais Komisijas ziņojums par izglītību jaunattīstības valstīs tika sagatavots 2002. gadā un atjaunināts tikai 2010. gadā ar darba dokumentu;
- C. tā kā 2009. gadā palīdzība izglītībai veidoja 8,3 % no kopējās attīstības palīdzības; tā kā 2015. gadā šī daļa samazinājās līdz 6,2 %; tā kā attiecībā uz Savienību un tās dalībvalstīm šī daļa tajā pašā laikposmā samazinājās no 11 % līdz 7,6 %;
- D. tā kā Savienības un tās dalībvalstu palīdzība pamatizglītībai no 2009. gada līdz 2015. gadam ir samazinājusies par 33,9 %, proti, vairāk nekā izglītībai kopumā sniegtā palīdzība (15,2 %);
- E. tā kā 2015. gadā 264 miljoni pamatskolas un vidusskolas vecuma bērnu un jauniešu neapmeklēja skolu;
- F. tā kā 2017. gada beigās pasaulē bija vairāk nekā 25,4 miljoni bēgļu, no kuriem 7,4 miljoni bija pamatskolas vecuma bērni, no kuriem 4 miljoniem nebija pieejama nekāda veida pamatizglītība; tā kā nestabilitātes un konfliktu skartajās valstīs meiteņu, kuras neapmeklē pamatskolu, ir par 37 % vairāk nekā zēnu, savukārt attiecībā uz jauniešiem pastāvošais vidusskolas neapmeklēšanas risks ir gandrīz par 90 % lielāks salīdzinājumā ar jauniešiem konfliktu neskartajās valstīs;
- G. tā kā 2017. gada ziņojumā par ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem ir norādīts, ka 2011. gadā Subsahāras Āfrikā tikai aptuveni vienai ceturtdaļai skolu bija pieejama elektroenerģija un mazāk nekā pusei bija pieejams dzeramais ūdens; tā kā Subsahāras Āfrikā gan pamatizglītības, gan vidējās izglītības līmeni ir viszemākais kvalificētu skolotāju īpatsvars;
- H. tā kā iepriekš atbalsts izglītībai jaunattīstības valstīs bija pārāk daudz vērst uz reģistrēto izglītojamo skaitu, nevis uz sniegtās izglītības kvalitāti; tā kā 4. IAM ir vērst uz to, lai līdz 2030. gadam visām personām nodrošinātu vienlīdzīgas iespējas saņemt kvalitatīvu izglītību;
- I. tā kā daži jaunattīstības valstu uzņēmumi saskaras ar grūtībām, lai atrastu darbaspēku, kuru kvalifikācija atbilstu viņu vajadzībām;

⁽¹⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2018)0239.

⁽²⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2018)0104.

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

- J. tā kā kopš 2016. gada īstenotie centieni, kas ir atzinīgi vērtējami, tomēr nebija pietiekami, lai paveiktu iekavēto darbu, un tādēļ tie laika gaitā ir jāturpina un jāpastiprina;
- K. tā kā, pamatojoties uz UNESCO sniegto informāciju, atbalsts izglītībai, kas paredzēts valstīm ar zemiem un vidēji zemiem ienākumiem, būtu jāpalielina sešas reizes, lai līdz 2030. gadam sasniegtu 4. IAM; tā kā saskaņā ar Starptautiskās komisijas vispasaules izglītības iespēju finansēšanas jautājumos datiem 2030. gadā palīdzībai izglītības jomā ir jāsasniedz 89 miljardi USD, salīdzinot ar pašreizējo summu 12 miljardu USD apmērā,

Izglītība kā attīstības jomas prioritāte

1. pauž pārliecību, ka palīdzībai izglītības jomā ir jābūt prioritātei ne tikai tādēļ, ka tiesības uz izglītību ir pamattiesības, bet arī tādēļ, ka izglītība būtiski ietekmē citu IAM īstenošanu: ekonomikas attīstību un nevienlīdzības mazināšanu, dzimumu līdztiesību, pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu meitenēm un sievietēm, personu ar invaliditāti sociālo iekļaušanu, veselību, demokrātiju, tiesiskumu un konfliktu novēršanu;
2. tādēļ pauž nožēlu par to, ka palīdzība izglītībai nav viena no starptautisko līdzekļu devēju prioritātēm; mudina izglītībai piešķirt centrālu lomu Eiropas Savienības un tās dalībvalstu attīstības politikā;
3. atzīst, ka 4. IAM īstenošanai ir nepieciešami apjomīgi ieguldījumi izglītības sistēmās; apstiprina — lai gan jaunattīstības valstis būs galvenokārt atbildīgas par šo ieguldījumu nodrošināšanu, starptautiskā palīdzība arī turpmāk būs nepieciešama, lai novērstu finansējuma trūkumu;
4. aicina Komisiju atjaunināt tās 2002. gada paziņojumu par izglītību un mācībām saistībā ar cīņu pret nabadzību jaunattīstības valstīs, kā arī tās 2010. gada darba dokumentu; norāda, ka jaunajā paziņojumā būs jāplāno, kā līdz 2030. gadam īstenot 4. IAM;
5. prasa Savienībai un tās dalībvalstīm līdz 2024. gadam izglītībai atvēlēt 10 % to oficiālās attīstības palīdzības, bet 2030. gadā — 15 %;
6. atgādina, ka nepieciešamā jaunattīstības valstu centienu pastiprināšana, lai veicinātu taisnīgas nodokļu sistēmas un apkarotu nelikumīgas finanšu plūsmas, un nepieciešamais oficiālās attīstības palīdzības palielinājums nebūs pietiekams, lai novērstu finansējuma trūkumu; tādēļ prasa radīt novatoriskus finansēšanas instrumentus, kuriem ir sviras efekts un kuri ir saskaņoti ar pašreizējiem finansēšanas mehānismiem un iniciatīvām, lai stiprinātu valstu izglītības sistēmas;
7. ar interesi seko līdzi Starptautiskās komisijas vispasaules izglītības iespēju finansēšanas jautājumos priekšlikumam par to, lai izveidotu starptautisku izglītības finansēšanas instrumentu (*IFFEd*), ar nosacījumu, ka tas patiesi papildinās, nevis aizstās pašreizējos centienus; uzskata, ka šī iniciatīva būtu jāīsteno sinerģijā ar Globālās partnerības izglītības jomā darbību; norāda — pirms jebkāda finansējuma piešķiršanas, īpaša uzmanība būtu jāpievērš atbilstīgo valstu kredīspējai;
8. norāda, ka mērķis, kas paredz 20 % Savienības oficiālās attīstības palīdzības veltīt sociālajai iekļaušanai un cilvēces attīstībai un attiecas uz sociālajiem pamatpakalpojumiem, tostarp veselību un izglītību, ir neprecīzs uz neļauj veikt pienācīgu izdevumu uzraudzību; prasa nākamajā daudzgadu finanšu shēmā iekļaut skaitļos izteiktus mērķus;

Prioritāšu īstenošana

9. atgādina, ka pamatzināšanu, tostarp digitālo prasmju, apgūšana ir priekšnoteikums prasmju pilnveidei un ievadīšanai profesionālajā dzīvē, meiteņu izglītība ir viens no galvenajiem līdzekļiem IAM īstenošanai, veselībai un labklājībai, kā arī mierīgas sabiedrības veidošanai, un ka vismazāk attīstītās valstis ir visvairāk pakļautas finansējuma trūkumam, lai gan ieguldījumi tajās rada vislielākos ieguvumus cilvēkiem, sabiedrībai, ekonomikai un veselībai;
10. atgādina, ka iespēju došana neaizsargātām grupām ir būtiska, lai izskaustu nabadzību; prasa, lai visām personām neatkarīgi no dzimuma, etniskās piederības, valodas, reliģijas, politiskajiem vai citiem uzskatiem, kā arī personām ar invaliditāti, migrantiem un pirmiedzīvotājiem būtu pieejamas iekļaujošas un vienlīdzīgas mūžilgas izglītības un apmācības iespējas;

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

11. tādēļ uzskata, ka Savienības palīdzībai izglītības jomā vispirms ir jāatbilst divām prioritātēm: prioritārā kārtā pievērsties kvalitatīvai un iekļaujošai pamatizglītībai un sniegt pastiprinātu palīdzību VAV;
12. jo īpaši uzsver 4.1. IAM, kas paredz visiem bez maksas pieejamu un kvalitatīvu 12 gadu ilgu pamatizglītības un vidējās izglītības ciklu; atkārtoti norāda, ka tam vajadzētu būt svarīgam Āfrikas un ES partnerattiecību pilāram atbilstīgi stratēģiskajām prioritātēm, par kurām vienojās 2017. gada Eiropas Savienības un Āfrikas Savienības augstākā līmeņa sanāksmē; norāda, ka bezmaksas principam ir jāattiecas ne tikai uz skološanu, bet arī uz saistītajiem slēptajiem izdevumiem, piemēram, skolas piederumiem, transportu un uzturu; uzskata, ka valstīm būtu jāparedz stipendiju shēmas, lai visnelabvēlīgākajā situācijā esošie bērni varētu iegūt izglītību; atgādina, ka ir svarīgi nodrošināt vecāku plurālismu un izvēles brīvību; tomēr prasa Eiropas Savienībai un dalībvalstīm saskaņā ar 4.1. IAM un Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas 26. pantu nesniegt oficiālās attīstības palīdzību, lai atbalstītu komerciālas privātās izglītības iestādes, kuras neievēro Savienības principus un vērtības;
13. aicina Savienību un dalībvalstis līdz 2030. gadam pamatizglītībai atvēlēt vismaz pusi no savas izglītības mērķiem paredzētās palīdzības;
14. prasa arī, lai vismaz 40 % Savienības un dalībvalstu palīdzības, kas paredzēta izglītībai, tiktu novirzīti VAV;
15. prasa, lai īpaša uzmanība tiktu veltīta meiteņu un zēnu vienlīdzības nodrošināšanai skolās, kas ir būtiska ilgtspējīgai attīstībai, un principam, kas paredz, ka neviens nedrīkst tikt atstāts novārtā; prasa Savienībai veicināt iekļaujošu un kvalitatīvu izglītību, lai novērstu šķēršļus, kas apgrūtina meiteņu piekļuvi izglītībai, viņu līdzdalību skolā un tās pabeigšanu; atgādina par mērķi, kas paredz līdz 2020. gadam nodrošināt to, lai 85 % Eiropas Savienības jauno programmu dzimumu līdztiesība tiktu noteikta par pamatmērķi vai būtisku mērķi; visbeidzot prasa sniegt atbalstu tādu izglītības sistēmu izstrādei, kas atbilst studentu ar invaliditāti un citu minoritāšu, kā arī neaizsargāto grupu vajadzībām, ņemot vērā vietējās īpatnības;
16. atzinīgi vērtē Komisijas pieņemto paziņojumu par izglītību ārkārtas situācijās un ieilgušu krīžu gadījumos un mērķi, kas paredz no 2019. gada 10 % no Savienības humānās palīdzības atvēlēt izglītībai;
17. atgādina, ka bēgļu vai pārvietoto personu bērnu izglītība jau sākotnēji ir jāuzskata par prioritāti; uzsver to, cik svarīgi ir atbalstīt valstis, kuras ir skārušas nestabilitāte un konflikti, lai stiprinātu to sistēmu izturētspēju un nodrošinātu bēgļu un valsts iekšienē pārvietoto personu bērniem un jauniešiem un to uzņēmējām kopienām piekļuvi kvalitatīvai izglītībai, tostarp vidējai izglītībai;
18. uzsver, ka ir nepieciešama integrētāka, visas ieinteresētās personas iekļaujoša, ātrāka, sistemātiskāka un efektīvāka pieeja, lai nodrošinātu izglītības vajadzības ārkārtas situācijās, saskaņā ar principu, kas paredz saikni starp ārkārtas atbalstu, rehabilitāciju un attīstību;
19. norāda, ka dažas mērķa valstis nespēj vai nevēlas apmierināt iedzīvotāju pamatvajadzības, tostarp viņu izglītības vajadzības; prasa apzināt vispiemērotāko pilsoniskās sabiedrības partneri un stiprināt un paplašināt NVO un citu dalībnieku šajā jomā īstenoto labo praksi;
20. atkārtoti norāda uz vidējās, tehniskās un profesionālās izglītības nozīmīgumu jauniešu nodarbināmībā un ilgtspējīgā attīstībā; uzskata, ka profesionālajai izglītībai ir jārada pienācīgas kvalitātes darbvietas, jābūt vērstai uz valsts attīstības vajadzībām un uzņēmumu vajadzībām, nodrošinot tās koordinēšanu ar uzņēmumiem un to, ka uzņēmumi to pēc iespējas finansē; vērs uzmanību uz projektiem, kas veido saikni starp privāto sektoru un mācību centriem, un aicina Komisiju izvērtēt, kā finansiāli atbalstīt šādu iniciatīvu izstrādi; norāda, ka, lai sasniegtu šos mērķus, varētu mobilizēt Savienības ārējo investīciju plānu, un prasa, lai šīs jomas plānošanā un īstenošanā tiktu nodrošināta pilsoniskās sabiedrības organizāciju (PSO) stratēģiska līdzdalība;
21. pauž bažas par vērojamo intelektuālā darbaspēka emigrāciju; norāda, ka dažas dalībvalstis vairāk nekā pusi sava izglītībai paredzētā atbalsta izlieto to teritorijā nodrošināto mācību izdevumiem; norāda, ka izglītības atbalsta palielinājumam būs jāsamazina šī proporcija; aicina dalībvalstis izpētīt un izmantot paraugpraksi un pieredzi, piemēram, akadēmisko un profesionālo apmaiņu; uzskata, ka vairākkārtējās ieceļošanas vīzas ļautu šiem studentiem papildināt savas zināšanas un veicinātu cirkulāro mobilitāti; aicina vienlaikus ieviest stimulus vai pasākumus, kas mudinātu studentus pēc atgriešanās noteikt minimālu laikposmu strādāt savas izcelsmes valsts tautsaimniecības nozarē vai valsts sektorā, lai viņu gūtās zināšanas galvenokārt sniegtu labumu partnervalstīm;

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

22. norāda, ka mācīšanas kvalitātei ir būtiska nozīme mācību procesā; ar bažām norāda, ka skolotāju apmācības kvalitāte un pieejamība joprojām ir nopietna problēma, jo īpaši Subsahāras Āfrikā; prasa īstenot centienus attiecībā uz skolotāju sākotnējo izglītību un tālākizglītību, īpašu uzmanību pievēršot zināšanām un pedagoģiskajām prasmēm, kā arī viņu darbā pieņemšanas, atalgojuma un darba apstākļiem, lai cita starpā rosinātu viņus turpināt darbu savā profesijā un nodot savas zināšanas nākamajām paaudzēm; prasa īstenot vairāk programmu, kas paredz skolotāju apmaiņu starp jaunattīstības valstīm un ES dalībvalstīm, piemēram, izmantojot programmu "Erasmus +";

23. norāda uz lielajiem ieguldījumiem, kas nepieciešami skolu infrastruktūrai, tehniskajam nodrošinājumam un aprīkojumam, jo īpaši lauku apvidos vai nepietiekami apdzīvotās teritorijās, lai visiem bez diskriminācijas nodrošinātu vienlīdzīgu piekļuvi izglītībai;

24. uzsver jauno tehnoloģiju nozīmīgumu, lai uzlabotu izglītības pieejamību un kvalitāti, jo īpaši zināšanu izplatīšanai, apmācībai, pedagoģijai un skolotāju attīstībai, kā arī iestāžu pārvaldībai; uzsver to, ka jāizmanto digitālās pārejas sniegtā iespēja, lai nodrošinātu, ka jaunattīstības valstīs tiek nodrošinātas mūsdienīgas zināšanas un mācīšanas metodes; vērs uzmanību uz to, ka ar šīm jaunajām tehnoloģijām ir jāatbalsta izglītības centieni, nevis jāaizstāj tie, pazeminot pedagoģiskos standartus; aicina labāk novērtēt tehnoloģisko ieguldījumu ietekmi uz mācīšanās rezultātiem; uzsver digitālo prasmju pilnveidi, lai veicinātu pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un meitenēm;

25. prasa pielikt lielākas pūles digitālās atstumtības problēmu risināšanā, izmantojot izglītību un apmācību digitālo pamatprasmju jomā un IKT izmantošanas veicināšanai paredzētas iniciatīvas; prasa cita starpā iekļaut digitālo pratību jaunattīstības valstu skolu mācību programmās visos izglītības līmeņos, lai skolēni varētu iegūt prasmes, kas vajadzīgas, lai uzlabotu piekļuvi informācijai;

26. norāda, ka izglītībai ir jānodrošina nākamajai paaudzei iespēja dzīvot pilnībā produktīvu dzīvi pasaulē, kas ir izmainīta robotizācijas un automatizācijas rezultātā; uzskata — lai apmierinātu gan darba meklētāju, gan uzņēmumu vēlmes, pieejamajām mācībām jābūt patiesi profesionālām un šā mērķa sasniegšanai nevajadzētu izslēgt partnerattiecības ar privāto sektoru profesionālās izglītības jomā; šajā sakarībā uzsver prasmju un elastīguma, kā arī dzīves iemaņu un sociālo prasmju nozīmīgumu izglītībā; pauž pārliecību, ka papildus skolām, kas sniedz teorētiskas zināšanas, bērniem jāapgūst domāšanas iemaņas, lai spētu diskutēt, radošās prasmes, lai spētu idejas pārvērst darbībā, kā arī jāspēj mācīties visa mūža garumā;

27. uzsver saikni starp izglītību un veselību; norāda, ka medicīna skolās un veselības izglītība ne tikai veicina mācīšanos, bet arī ir veids, kā sasniegt plašu sabiedrības daļu; prasa ieviest visaptverošu un integrētu pieeju meiteņu un zēnu dzimumaudzināšanai, risinot tādus ar veselību saistītus jautājumus kā HIV, ģimenes plānošana un grūtniecība, kā arī veicinot plašāku mērķu sasniegšanu, piemēram, uzlabojot meiteņu piekļuvi izglītībai; norāda uz aprūpes pakalpojumu sniedzēju nozīmīgumu attiecībā uz psihosociālo atbalstu, jo īpaši konfliktu skartajās valstīs, nolūkā uzlabot mazu bērnu noturību;

28. mudina valstis saskaņā ar 4.2. IAM vismaz vienu pirmsskolas izglītības gadu nodrošināt bez maksas;

29. atkārtoti norāda, ka kvalitatīvu izglītību var nodrošināt tikai labvēlīgā vidē, cita starpā iesaistot vecākus, ņemot vērā uztura aspektus un drošību, kā arī elektroenerģijas, ūdens un atbilstīgu sanitāro iekārtu pieejamību, lai zēni un meitenes varētu gūt īstenu labumu no skolas un lai palielinātu absolūcijas rādītājus, jo īpaši pamatskolā;

Palīdzības kvalitātes uzlabošana

30. uzskata, ka izglītības — tostarp nevalstisku struktūru sniegtās izglītības — sistēmu izvērtēšana, novērtējot mācīšanas kvalitāti un mācību rezultātus, ir viens no priekšnoteikumiem jebkādai palīdzības efektivitātes uzlabošanai; aicina Komisiju un dalībvalstis finansēt pētniecību, datu apkopošanu un uzticamus, tehniskus un nediskriminējošus neatkarīgus novērtēšanas rīkus;

31. uzskata, ka ir svarīgi uzlabot līdzekļu devēju koordināciju vietējās izglītības grupās, novēršot dublēšanos vai pat situācijas, kurās palīdzības pasākumi ir nesaderīgi; prasa dalībvalstīm sistemātiskāk izmantot kopīgu plānošanu un deleģēšanu; atgādina, ka attīstības palīdzība nedrīkst kalpot ietekmes stratēģijas vajadzībām;

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

32. uzsver, ka valdībām ir jānodrošina savu iedzīvotāju tiesības uz izglītību; tādēļ norāda, ka visos līmeņos ir jānodrošina atbildīgo personu iespējas nodrošināt pakalpojumus visiem un izveidot valsts izglītības iestādes, stratēģijas un plānus, kas būtu taisnīgi, pieejami un nediskriminējoši, nosakot īstenu līdzatbildību, un kas būtu izveidoti, balstoties uz būtisku apspriešanos ar galvenajām ieinteresētajām personām, tostarp pilsonisko sabiedrību, un viņu stratēģisku līdzdalību, paredzot konkrētus mērķus un uzraudzības mehānismus, pastāvīgu novērtēšanu un inspekcijas, skaidru un pārredzamu pienākumu noteikšanu un līdzekļu piešķiršanu, kas pakļauta neatkarīgai uzraudzībai; mudina valsts līmenī pieņemt reglamentējošus noteikumus par izglītības pakalpojumu izstrādi un darbību;

33. uzsver palīdzības paredzamību un ar to saistīto partnervalstu līdzatbildību; šajā sakarībā norāda, ka budžeta atbalsts un daudzpusējo organizāciju sniegtais atbalsts vislabāk nodrošina šo prasību izpildi;

34. aicina Komisiju un dalībvalstis pēc iespējas piešķirt prioritāti nozaru budžeta atbalstam, paredzot stingrus kritērijus, tostarp labu pārvaldību, un plašas pārbaudes, jo īpaši nolūkā novērst korupciju; atgādina, ka saņēmējas trešās valstis apņemas atbildzināt maksājumus nopietnu pārkāpumu gadījumā; aicina iesaistīt pilsonisko sabiedrību finansēšanas nolīgumu uzraudzībā; uzsver nepieciešamību ieviest uzraudzības mehānismu, lai varētu pārbaudīt, vai palīdzība attīstības jomā netiek izmantota ļaunprātīgi, un attiecīgi piemērot sankcijas, tostarp pārdaļot finanšu resursus, lai palielinātu atbalstu valstīm, kuras īsteno labu praksi šajā jomā;

35. mudina Komisiju un dalībvalstis veicināt vietējo iestāžu un pilsoniskās sabiedrības organizāciju lomu izglītības atbalsta programmu izstrādē un īstenošanā, tostarp saistībā ar budžeta atbalstu;

36. norāda, ka izglītības jomā daudzpusējās struktūras novirza tikai trešdaļu atbalsta, salīdzinot ar divām trešdaļām veselības jomā; tādēļ aicina Komisiju un dalībvalstis palielināt finansējumu Globālajai partnerībai izglītības jomā un fondam "Education cannot wait"; uzskata, ka Globālajai partnerībai izglītības jomā tās nākamajā stratēģiskajā plānā laikposmam pēc 2020. gada būtu jāspēj pagarināt savu plānošanas periodu no 3 līdz 6 gadiem, lai nodrošinātu stabilitāku un paredzamāku finansējumu, kas ir īpaši nepieciešams, lai uzlabotu valsts izglītības sistēmas;

o

o o

37. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

P8_TA(2018)0446

Tiesiskums Rumānijā

Eiropas Parlamenta 2018. gada 13. novembra rezolūcija par tiesiskumu Rumānijā (2018/2844(RSP))

(2020/C 363/02)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līgumus un jo īpaši Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2., 3., 4., 6. un 7. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu,
- ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību konvenciju (ECTK),
- ņemot vērā Rumānijas konstitūciju,
- ņemot vērā Komisijas 2014. gada 11. marta paziņojumu par jaunu ES mehānismu tiesiskuma nostiprināšanai (COM (2014)0158),
- ņemot vērā 2017. gada 2. februārī notikušās debates par demokrātiju un tiesiskumu Rumānijā,
- ņemot vērā 2018. gada 7. februāra debates par tiesiskuma apdraudējumu, ko rada Rumānijas tiesu sistēmas reforma,
- ņemot vērā 2018. gada 3. oktobra debates par tiesiskumu Rumānijā,
- ņemot vērā 2018. gada 1. oktobrī Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejā notikušo viedokļu apmaiņu ar Komisijas priekšsēdētāja pirmo vietnieku *Frans Timmermans*,
- ņemot vērā 2017. gada 22. martā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejā notikušo uzklauššanu par demokrātiju un tiesiskumu Rumānijā,
- ņemot vērā Komisijas priekšsēdētāja *J.-C. Juncker* un priekšsēdētāja pirmā vietnieka *F. Timmermans* 2018. gada 24. janvāra kopīgo paziņojumu par jaunākajiem notikumiem Rumānijā,
- ņemot vērā Venēcijas komisijas 2018. gada 16. marta kopīgo atzinumu par Rumānijas tiesību akta projektu Nr. 140/2017 par grozījumu izdarīšanu Valdības rīkojumā Nr. 26/2000 par apvienībām un fondiem,
- ņemot vērā Venēcijas komisijas 2018. gada 20. oktobra atzinumu par grozījumiem Rumānijas tiesību aktā Nr. 303/2004 par tiesnešu un prokuru statusu, Nr. 304/2004 par tiesu organizāciju un Nr. 317/2004 par Tiesnešu augstāko padomi,
- ņemot vērā Venēcijas komisijas 2018. gada 20. oktobra atzinumu par grozījumiem Rumānijas Kriminālkodeksā un Kriminālprocesa kodeksā, kuri ietelmē arī tiesību aktu Nr. 78/2000 par korupcijas gadījumu novēršanu, atklāšanu un sodīšanu par tiem un tiesību aktu Nr. 304/2004 par tiesu organizāciju,
- ņemot vērā Eiropas Padomes Pretkorupcijas starpvalstu grupas (GRECO) 2018. gada 11. aprīļa *ad hoc* ziņojumu par Rumāniju,
- ņemot vērā Komisijas 2017. gada 15. novembra ziņojumu, kas izstrādāts sadarbības un pārbaudes mehānisma satvarā, par Rumānijas panākumiem,
- ņemot vērā to, ka Rumānijas parlaments 2017. gada decembrī pieņēma trīs tiesību aktus, ar kuriem tiek reformēta tiesu sistēma, grozošais tiesību akts Nr. 303/2004 par tiesnešu un prokuru statusu, tiesību akts Nr. 304/2004 par tiesu organizāciju un tiesību akts Nr. 317/2004 par Tiesnešu augstāko padomi, ņemot vērā to, ka 2018. gada jūnijā tika pieņemti grozījumi Kriminālkodeksā un 2018. gada jūlijā — Kriminālprocesa kodeksā,

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

- ņemot vērā Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas (PACE) Rezolūciju Nr. 2226/2018 un Ieteikumu Nr. 2134/2018,
  - ņemot vērā Rumānijas Konstitucionālās tiesas 2018. gada 20. oktobra lēmumu, kurā norādīts, ka 64 no 96 izmaiņām Kriminālprocesa kodeksā nav konstitucionālas, ņemot vērā Konstitucionālās tiesas 2018. gada 25. oktobra paziņojumu par to, ka 30 grozījumi Kriminālkodeksā neatbilst konstitūcijai,
  - ņemot vērā to, ka kopš 2017. gada janvāra atkārtoti notiek masu protesti pret korupciju un par labu tiesiskumam, tostarp kustības “Diaspora mājās” masveida protesta akcija 2018. gada 10. augustā Bukarestē, pēc kuras vairākiem simtiem cilvēku bija nepieciešama medicīniska palīdzība, jo pret to vardarbīgi vērsās policija,
  - ņemot vērā Reglamenta 123. panta 2. punktu,
- A. tā kā Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības, un tā kā šīs vērtības dalībvalstīm ir kopīgas sabiedrībā, kur valda plurālisms, tolerance, taisnīgums, solidaritāte un kur nav diskriminācijas, kā arī valda sieviešu un vīriešu līdztiesība (Līguma par Eiropas Savienību 2. pants);
- B. tā kā LES 6. panta 3. punktā ir minēts, ka pamattiesības, kas garantētas Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā un kas izriet no dalībvalstu kopīgajām konstitucionālajām tradīcijām, ir Savienības tiesību vispārīgo principu pamats;
- C. tā kā ES darbojas, pamatojoties uz pieņemumu par savstarpēju palāvību, ka dalībvalstis ievēro demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesības, kuras noteiktas ECTK un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā;
- D. tā kā Pamattiesību hartas 47. pantā un ECTK 6. pantā ir nostiprināta tiesu sistēmas neatkarība un tā ir būtiska prasība demokrātiskā varas dalīšanas principa ievērošanai;
- E. tā kā Eiropas Padomes Pretkorupcijas starpvalstu grupa (GRECO) 2018. gada aprīļa ziņojumā par Rumāniju puda nopietnas bažas par dažiem aspektiem tiesību aktos par tiesnešu un prokuroru statusu, par tiesu organizāciju un par Tiesnešu augstāko padomi, kurus bija pieņēmis Rumānijas parlaments, kā arī par krimināltiesību aktu grozījumu projektiem; tā kā GRECO pauž šaubas par likumdošanas procesu un bažas par tā ietekmi uz tiesu neatkarību un norāda, ka netieši tiek pārkāpti pretkorupcijas standarti;
- F. tā kā Venēcijas komisija 2018. gada 20. oktobra atzinumā Nr. 924/2018, kas bija veltīts konkrētiem, īpaši strīdīgiem tiesību aktu projektu aspektiem, secināja, ka, lai gan, reaģējot uz pausto kritiku un virkni Konstitucionālās tiesas lēmumu, tiesību aktu projektos ir izdarīti atzinīgi vērtējami uzlabojumi, trijos tiesību aktu projektos ir ieviesti svarīgi aspekti, kas var radīt spiedienu uz tiesnešiem un prokuroriem un beigu beigās apdraudēt tiesu varas un tās pārstāvju neatkarību un — apvienojumā ar priekšlaicīgas pensionēšanās kārtību — tās efektivitāti un kvalitāti, negatīvi ietekmējot cīņu pret korupciju, jo šie aspekti, visticamāk, graus sabiedrības uzticēšanos tiesu sistēmai ⁽¹⁾;
- G. tā kā Venēcijas komisija 2018. gada 20. oktobra atzinumā Nr. 930/2018 secināja, ka Rumānijas parlamentam ir jāsteno tāds lietderīgs pasākums kā kriminālkodeksu reformu, lai īstenotu Konstitucionālās tiesas lēmumus un attiecīgās ES direktīvas, un ka daudzi grozījumi nopietni apgrūtinās Rumānijas krimināltiesību sistēmas efektivitāti cīņā pret dažādu veidu noziedzību, tostarp ar korupciju saistītiem pārkāpumiem, vardarbīgiem noziegumiem un organizēto noziedzību ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Venēcijas komisijas 2018. gada 20. oktobra atzinums Nr. 924/2018 (CDL-AD(2018)017).

⁽²⁾ Venēcijas komisijas 2018. gada 20. oktobra atzinums Nr. 930/2018 (CDL-AD(2018)021).

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

- H. tā kā Venēcijas komisija 2018. gada 16. marta kopīgajā atzinumā Nr. 914/2018 atzinīgi vērtēja to, ka tikšanos laikā Bukarestē tiesību aktu projektu iniciatori apliecināja savu gatavību grozīt tiesību aktu projektus dažādos aspektos, un aicināja Rumānijas iestādes izvērtēt tās galvenos ieteikumus, proti, to, ka jaunās ziņošanas un informācijas sniegšanas prasības, kas paredzētas tiesību akta projektā, tostarp sankcijas, kas izpaustos kā darbības apturēšana, un pārtraukšana neievērošanas gadījumā, ir acīmredzami nevajadzīgas un nesamērīgas un būtu jāatceļ, un ka detalizētu finanšu pārskatu publicēšana ik pēc sešiem mēnešiem un ienākumu avotu norāde neatkarīgi no summas lieluma apvienojumā ar sankcijām, kas izpaužas kā likvidācija, stindzinoši ietekmēs pilsonisko sabiedrību un būs pretrunā biedrošanās brīvībai un tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību ⁽¹⁾;
- I. tā kā Eiropas Padomes Parlamentārā asambleja ir aicinājusi Rumāniju noraidīt nesen ierosinātos tiesību aktu projektus, kuros NVO ir noteikti papildu finanšu pārskatu iesniegšanas pienākumi, izdarīt tajos grozījumus saskaņā ar Venēcijas komisijas un Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja (EDSO/ODIHR) ieteikumiem un pirms pieņemšanas nodot tos plašai sabiedriskai apspriešanai ⁽²⁾;
- J. tā kā 2018. gada 19. jūlijā Komisija vērsās pret Rumāniju Eiropas Savienības Tiesā par to, ka tā nebija iekļāvusi valsts tiesību aktos ceturto direktīvu par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu; tā kā 2018. gada 24. oktobrī Rumānijas parlaments pieņēma tiesību akta projektu par cīņu pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un teroristu finansēšanu;
- K. tā kā šobrīd notiek debātes par Rumānijas izlūkdienesta lomu un iespējamo iejaukšanos Rumānijas tiesu iestāžu darbībā, radot jautājumus par šādas iejaukšanās iespējamo apmēru un kārtību; tā kā Venēcijas komisija 2018. gada 20. oktobra atzinumā secināja, ka, šķiet, ir nepieciešams rūpīgi pārskatīt tiesību normas par izlūkdienestu kontroli;
- L. tā kā 2016. gada maijā tika iesniegts lūgumraksts pārskatīt Rumānijas konstitūciju, lai ierobežotu ģimenes definīciju, attiecinot to tikai uz laulību starp vīrieti un sievieti; tā kā vairākas cilvēktiesību aizstāvības grupas ir paudušas savas bažas par to, ka, pieņemot priekšlikumu, Rumānijā var tikt pārkāpti starptautisko cilvēktiesību standarti un pieaugt homofobiska diskriminācija; tā kā pārskatīšana tika atbalstīta parlamentā ar divu trešdaļu balsu vairākumu; tā kā referendumā par šo jautājumu neizdevās sasniegt nepieciešamo 30 % vēlētāju aktivitātes mērķi;
- M. tā kā saskaņā ar ikgadējo pārskatu par LGBTI stāvokli Eiropā 2018. gadā, ko publicējis Starptautiskās lesbiešu un geju asociācijas Eiropas reģions (*ILGA-Europe*), tiesību aktu, naida runu un pret LGBTI vērstas diskriminācijas ziņā Rumānija no 28 ES dalībvalstīm ierindota 25. vietā;
- N. tā kā Eiropas Savienība ir apņēmusies aizsargāt plašsaziņas līdzekļu brīvību un plurālismu, kā arī tiesības uz informāciju un vārda brīvību; tā kā trauksmes celšana ir būtiska pētnieciskās žurnālistikas un preses brīvības daļa un saskaņā ar Komisijas 2018. gada 23. aprīļa paziņojumu par trauksmes cēļu aizsardzības stiprināšanu ES līmenī (COM(2018)0214) lielākajā daļā dalībvalstu trauksmes cēļi ir aizsargāti tikai ļoti retos gadījumos; tā kā plašsaziņas līdzekļu publiskās uzraudzības funkcijas ir būtiski svarīgas šo tiesību ievērošanai un visu pārējo pamattiesību aizsardzībai;
- O. tā kā organizācija "Reportieri bez robežām" ir vērsusi uzmanību uz mēģinājumiem pārveidot Rumānijas plašsaziņas līdzekļus par politiskās propagandas instrumentiem un ir paudusi bažas par politisko cenzūru plašsaziņas līdzekļos ⁽³⁾;
- P. tā kā Pamattiesību hartas 12. pantā ir noteikts, ka ikvienai personai ir tiesības uz miermīlīgu pulcēšanos un biedrošanās brīvību visos līmeņos, jo īpaši politiskos, ar arodbiedrībām saistītos un pilsoniskos jautājumos;
- Q. tā kā ziņas par Rumānijas policijas vardarbību protestu laikā 2018. gada 10. augustā ir radījušas nopietnas bažas par spēka lietošanas samērīgumu un protestētāju pamattiesību pārkāpumiem, un Rumānijas tiesībsardzības iestādes joprojām veic to izmeklēšanu;

⁽¹⁾ Venēcijas komisijas 2018. gada 16. marta kopīgais atzinums Nr. 914/2018 (CDL-AD(2018)004).

⁽²⁾ Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas Rezolūcija Nr. 2226/2018 un Ieteikums Nr. 2134/2018.

⁽³⁾ <https://rsf.org/en/romania>

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

- R. tā kā Eiropas Savienībā problēmas joprojām sagādā korupcija; tā kā korupcijas veidi un apmēri katrā dalībvalstī var atšķirties, bet tā kaitē ES kopumā un tās ekonomikai un sabiedrībai, kavē ekonomikas attīstību, apdraud demokrātiju un kaitē tiesiskumam;
- S. tā kā Valsts Pretkorupcijas direktorāta (DNA) galvenais prokurors 2018. gada 9. jūlijā tika atcelts no amata pretēji Tieslietu padomes atzinumam, kas tika pieņemts pēc Konstitucionālās tiesas sprieduma, ar ko tika ierobežotas prezidenta pilnvaras; tā kā Venēcijas komisija 2018. gada 20. oktobra atzinumā turpretī ir norādījusi, ka būtu svarīgi stiprināt prokuroru neatkarību un saglabāt un palielināt lomu, ko pilda tādas institūcijas kā prezidents un Tiesnešu augstākā padome, kuras spēj līdzsvarot tieslietu ministra ietekmi; tā kā 2018. gada 24. oktobrī tieslietu ministrs pieprasīja, lai no amata tiktu atbrīvots ģenerālprokurors, apsūdzot viņu pilnvaru pārsniegšanā,
1. uzsver, ka ir ārkārtīgi svarīgi garantēt to, ka tiek pilnībā ievērotas LES 2. pantā minētās kopīgās Eiropas vērtības un nodrošināta Eiropas Savienības Pamattiesību hartā paredzēto pamattiesību ievērošana;
  2. pauž nopietnas bažas par pārstrādātajiem tiesību aktiem Rumānijas tieslietu un krimināltiesību jomā un jo īpaši iespējamību, ka tie var strukturāli apdraudēt tiesu sistēmas neatkarību un spēju efektīvi apkarot korupciju Rumānijā, kā arī vājināt tiesiskumu;
  3. pauž nosodījumu par policijas vardarbīgo un nesamērīgo iejaukšanos protestu laikā Bukarestē 2018. gada augustā; aicina Rumānijas iestādes nodrošināt policijas ātrās reaģēšanas vienību rīcības pārredzamu, objektīvu un efektīvu izmeklēšanu;
  4. aicina Rumānijas iestādes ieviest aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu pārredzamu un juridisku pamatu jebkādi iestāžu sadarbībai un izvairītos no iejaukšanās, ar kuru tiek apieta līdzsvara un atsvara sistēma; prasa pastiprināt izlūkdienestu parlamentāro kontroli;
  5. mudina Rumānijas iestādes apkarot jebkādus pasākumus, ar kuriem tiktu atcelta kriminālatbildība par korupciju, ieņemot amatu, un piemērot valsts pretkorupcijas stratēģiju;
  6. stingri iesaka pārskatīt tiesību aktus par NVO finansēšanu, organizāciju un darbību attiecībā uz to iespējami iebiedējošo ietekmi uz pilsonisko sabiedrību un nonākšanu pretrunā biedrošanās brīvības principam un tiesībām uz privātumu; uzskata, ka tie būtu pilnībā jāsaskaņo ar ES regulējumu;
  7. mudina Rumānijas parlamentu un valdību pilnībā īstenot visus Eiropas Komisijas, GRECO un Venēcijas komisijas ieteikumus un atturēties no jebkādu tādu reformu veikšanas, kuras varētu apdraudēt tiesiskuma ievērošanu, tostarp tiesu iestāžu neatkarību; mudina turpināt sadarbību ar pilsonisko sabiedrību un uzsver nepieciešamību risināt iepriekš minētos jautājumus, pamatojoties uz pārredzamu un iekļaujošu procesu; mudina proaktīvi censties panākt to, lai Venēcijas komisija izvērtētu tiesību aktus, pirms tie tiek galīgi apstiprināti;
  8. aicina Rumānijas valdību sadarboties ar Eiropas Komisiju, ievērojot Līgumā noteikto lojālas sadarbības principu;
  9. atkārtoti pauž nožēlu par to, ka Komisija nolēma 2017. gadā nublicēt ES pretkorupcijas ziņojumu, un spēcīgi mudina Komisiju nekavējoties atsākt ikgadējo pretkorupcijas uzraudzību visās dalībvalstīs; aicina Komisiju izstrādāt stingru rādītāju sistēmu un viegli piemērojamus vienotus kritērijus korupcijas līmeņa noteikšanai dalībvalstīs un izvērtēt dalībvalstu pretkorupcijas politiku, ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2016. gada 8. marta rezolūciju par 2014. gada ziņojumu par ES finanšu interešu aizsardzību ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ OV C 50, 9.2.2018., 2. lpp.

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

10. stingri atbalsta regulāru, sistemātisku un objektīvu uzraudzības un dialoga procesu, kurā būtu iesaistītas visas dalībvalstis un kurā līdzdarbotos Padome, Komisija un Parlaments, lai aizsargātu ES pamatvērtības — demokrātiju, pamattiesības un tiesiskumu —, kā tas tika ierosināts Parlamenta 2016. gada 25. oktobra rezolūcijā par ES mehānisma demokrātībai, tiesiskumam un pamattiesībām izveidi (DTP pakts)⁽¹⁾; atkārtoti norāda, ka šajā mehānismā būtu jāietver gada ziņojums ar konkrētai valstij adresētiem ieteikumiem⁽²⁾;

11. aicina Komisiju kā Līgumu izpildes uzraudzītāju uzraudzīt to, kādus pasākumus Rumānijas iestādes veic saistībā ar sniegtajiem ieteikumiem, vienlaikus turpinot piedāvāt Rumānijai pilnīgu atbalstu piemērotu risinājumu rašanā;

12. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Komisijai, Padomei, dalībvalstu valdībām un parlamentiem un Rumānijas prezidentam.

⁽¹⁾ OV C 215, 19.6.2018., 162. lpp.

⁽²⁾ Sk. Eiropas Parlamenta 2016. gada 13. decembra rezolūciju par pamattiesību stāvokli Eiropas Savienībā 2015. gadā (OV C 238, 6.7.2018., 2. lpp.).

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

P8_TA(2018)0447

Minoritātēm paredzēts standartu minimums Eiropas Savienībā**Eiropas Parlamenta 2018. gada 13. novembra rezolūcija par minoritātēm paredzētu standartu minimumu Eiropas Savienībā (2018/2036(INI))**

(2020/C 363/03)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantu un 3. panta 3. punktu un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 19. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 10., 21. un 22. pantu,
- ņemot vērā Padomes 2000. gada 29. jūnija Direktīvu 2000/43/EK, ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības⁽¹⁾ (Rasu vienlīdzības direktīva),
- ņemot vērā Kopenhāģenas kritērijus un Savienības noteikumu kopumu, kas kandidātvalstij jāizpilda, ja tā vēlas iestāties Savienībā (*acquis*),
- ņemot vērā ANO Deklarāciju par to personu tiesībām, kuras pieder pie nacionālām vai etniskām, reliģiskām un lingvistiskām minoritātēm, un ANO Deklarāciju par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām,
- ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju, ko ANO Ģenerālā asambleja pieņēma 1948. gadā,
- ņemot vērā ANO Rezolūciju A/RES/60/7 par holokausta piemiņu, ko ANO Ģenerālā asambleja pieņēma 2005. gada 1. novembrī,
- ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību konvenciju un tās protokolus, jo īpaši 12. protokolu par nediskriminēšanu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras (*FRA*) 2018. gada ziņojumu par pamattiesībām un tās Otro Eiropas Savienības minoritāšu un diskriminācijas apsekojumu (*EU-MIDIS II*),
- ņemot vērā 2006. gada 13. decembrī pieņemto ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām un tās fakultatīvo protokolu (A/RES/61/106),
- ņemot vērā Eiropas Padomes Vispārējo konvenciju par nacionālo minoritāšu aizsardzību un Eiropas reģionālo vai minoritāšu valodu hartu,
- ņemot vērā 2014. gadā pieņemto Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas Rezolūciju Nr. 1985 par nacionālo minoritāšu stāvokli un tiesībām Eiropā,
- ņemot vērā 2017. gadā pieņemto Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas Rezolūciju Nr. 2153 par romu un klejotāju iekļaušanas veicināšanu,
- ņemot vērā 2018. gadā pieņemto Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas Rezolūciju Nr. 2196 par reģionālo un minoritāšu valodu aizsardzību un popularizēšanu Eiropā,
- ņemot vērā 2017. gadā pieņemto Eiropas Padomes Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresa Rezolūciju Nr. 424 par mūsdienu Eiropas reģionālajām un minoritāšu valodām,
- ņemot vērā 1993. gadā pieņemto Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas Ieteikumu Nr. 1201 par Eiropas Cilvēktiesību konvencijas minoritāšu tiesību papildprotokolu,

---

⁽¹⁾ OV L 180, 19.7.2000., 22. lpp.

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

- ņemot vērā 2012. gada 1. februārī pieņemto Eiropas Padomes Ministru komitejas deklarāciju par antičigānisma un rasistiskās vardarbības pret romiem uzliesmojumu Eiropā,
- ņemot vērā 4. vadlīniju par Eiropas Padomes un Eiropas Savienības attiecībām, kas pieņemta 2005. gada 16. un 17. maijā Varšavā notikušajā Eiropas Padomes trešajā valstu un valdību vadītāju samītā,
- ņemot vērā EDSO 1990. gada Kopenhāgenas dokumentu un daudzos tematiskos ieteikumus un vadlīnijas par minoritāšu tiesībām, ar ko nācis klajā EDSO augstais komisārs nacionālo minoritāšu jautājumos un EDSO Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību birojs,
- ņemot vērā 2018. gada 7. februāra rezolūciju par minoritāšu aizsardzību un nediskriminēšanu ES dalībvalstīs ⁽¹⁾,
- ņemot vērā 2017. gada 25. oktobra rezolūciju par romu integrācijas Eiropas Savienībā pamattiesību aspektiem: cīņa pret antičigānismu ⁽²⁾,
- ņemot vērā Padomes 2008. gada 28. novembra Pamatlēmumu 2008/913/TI par krimināltiesību izmantošanu cīņā pret noteiktiem rasisma un ksenofobijas veidiem un izpausmēm ⁽³⁾,
- ņemot vērā 2016. gada 13. decembra rezolūciju par pamattiesību stāvokli Eiropas Savienībā ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā 2015. gada 15. aprīļa rezolūciju par starptautisko romu dienu — tā sauktais antičigānisms Eiropā un Otrā pasaules kara laikā pret romiem vērstā genocīda atceres dienas atzīšana ES līmenī ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā 2013. gada 11. septembra rezolūciju par Eiropas apdraudētajām valodām un lingvistisko daudzveidību Eiropas Savienībā ⁽⁶⁾,
- ņemot vērā 2005. gada 8. jūnija rezolūciju par minoritāšu aizsardzību un diskriminācijas novēršanas politiku paplašinātajā Eiropā ⁽⁷⁾,
- ņemot vērā 2017. gada 12. decembra rezolūciju par 2017. gada ziņojumu par ES pilsonību: pilsoņu tiesību stiprināšana demokrātisku pārmaiņu Savienībā ⁽⁸⁾,
- ņemot vērā Parlamenta 2016. gada 25. oktobra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par ES mehānisma demokrātijai, tiesiskumam un pamattiesībām izveidi ⁽⁹⁾,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas (EST) spriedumus un judikatūru, jo īpaši lietā T-646/13 (*Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe* pret Komisiju), un Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) judikatūru,
- ņemot vērā FRA ziņojumus un apsekojumus, piemēram, ziņojumu “Cieņa pret cilvēkiem, kas pieder pie minoritātēm, un viņu aizsardzība (2008–2010)”, kā arī citus attiecīgus valstu, Eiropas un starptautisko organizāciju un NVO ziņojumus par šo jautājumu,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta Tradicionālo minoritāšu, nacionālo kopienu un valodu sadarbības grupas darbības un to rezultātus,
- ņemot vērā Reglamenta 52. pantu,
- ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas ziņojumu un Kultūras un izglītības komitejas atzinumu (A8-0353/2018),

⁽¹⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2018)0032.

⁽²⁾ OV C 346, 27.9.2018., 171. lpp.

⁽³⁾ OV L 328, 6.12.2008., 55. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 238, 6.7.2018., 2. lpp.

⁽⁵⁾ OV C 328, 6.9.2016., 4. lpp.

⁽⁶⁾ OV C 93, 9.3.2016., 52. lpp.

⁽⁷⁾ OV C 124 E, 25.5.2006., 405. lpp.

⁽⁸⁾ OV C 369, 11.10.2018., 11. lpp.

⁽⁹⁾ OV C 215, 19.6.2018., 162. lpp.

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

- A. tā kā pie minoritātēm piederīgu cilvēku tiesības ir neatņemama universālo, nedalāmo un neatkarīgo cilvēktiesību daļa; tā kā aizsargāt un veicināt minoritāšu tiesības ir būtiski mieram, drošībai un stabilitātei, kā arī nolūkā sekmēt toleranci, savstarpēju cieņu, izpratni un sadarbību starp visiem vienā teritorijā dzīvojošiem cilvēkiem;
- B. tā kā ES ir dažādu kultūru, valodu, reliģiju, tradīciju un vēsturisko notikumu mozaīka un veido daudzveidīgu iedzīvotāju kopienu, kurus vieno kopīgas pamatvērtības; tā kā šī Eiropas bagātība nav pašsaprotama un būtu jāaizsargā un jālolo;
- C. tā kā aptuveni 8 % no ES iedzīvotājiem ir piederīgi pie kādas nacionālās minoritātes un aptuveni 10 % runā reģionālā vai minoritātes valodā; tā kā pastāvīga vajāšana, diskriminācija — arī multiplā un interseksionālā diskriminācija — un vardarbība ierobežo cilvēku iespējas pilnībā izmantot savas pamattiesības un pamatbrīvības un apdraud vienlīdzīgu līdzdalību sabiedrībā;
- D. tā kā pie minoritātēm piederīgu cilvēku tiesību aizsardzība var palīdzēt gan panākt Eiropai ilgtspējīgu nākotni, gan garantēt cieņas, līdztiesības un nediskriminēšanas principu ievērošanu; tā kā ieguvējas nebūs minoritātes vien, jo šī aizsardzība un veicināšana nodrošinās stabilitāti, ekonomisko attīstību un labklājību visu iedzīvotāju labā;
- E. tā kā ar Lisabonas līgumu jēdziens “pie minoritātēm piederīgi cilvēki” tika ieviests ES primārajos tiesību aktos — tā ES tiesību vēsturē bija pirmā reize, kad tas tika tieši lietots; tā kā LES 2. pantā norādīts, ka “Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības. Šīs vērtības dalībvalstīm ir kopīgas sabiedrībā, kur valda plurālisms, tolerance, taisnīgums, solidaritāte un kur nav diskriminācijas, kā arī valda sieviešu un vīriešu līdztiesība”; tā kā šīs ir vērtības, kas ir kopīgas visām dalībvalstīm un kas ir saskanīgi jāievēro un aktīvi jāveicina ES un katrai dalībvalstij atsevišķi visā politikā — gan iekšējā, gan ārējā; tā kā attieksmei pret šīm tiesībām jābūt tādai pašai kā pret citām Līgumos paredzētajām tiesībām;
- F. tā kā ES Līgumos, šajā aspektā ievērojot starptautisko tiesību pieeju, jēdziens “minoritātes” nav definēts; tā kā LES 17. pantā ir norādīts, ka Komisijai ir jānodrošina Līgumu piemērošana;
- G. tā kā LESD 19. pants nosaka, ka Padome saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru, saņēmusi Eiropas Parlamenta piekrišanu, ar vienprātīgu lēmumu var paredzēt attiecīgus pasākumus, lai cīnītos pret diskrimināciju;
- H. tā kā Eiropas Savienības Pamattiesību hartā ietvertais jēdziens “nacionālā minoritāte” ir kļuvis par ES tiesību terminu; tā kā Hartas 21. pantā ir skaidri uzsvērts, ka diskriminācija ir aizliegta; tā kā īpaša uzmanība būtu jāpievērš visneaizsargātāko cilvēku pamattiesību aizsardzībai;
- I. tā kā attiecībā uz Savienības pilsonības noteikšanu LES 9. pantā ir skaidri norādīts, ka Savienība ievēro pilsoņu vienlīdzības principu, savās iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās pret ikvienu paužot vienlīdzīgu attieksmi;
- J. tā kā FCNM un Valodu harta ir ievērojami starptautiskās minoritāšu aizsardzības sistēmas sasniegumi un pusēm tie ir svarīgi instrumenti starptautisko standartu noteikšanai; tā kā attiecīgo līgumu ietekmi vājina lēnais ratifikācijas process, pušu iesniegtās atrunas un kontroles pilnvaru trūkums, kas nozīmē, ka to īstenošana ir atkarīga no pušu labās gribas; tā kā šo abu starptautisko instrumentu neievērošana kļūst par parastu praksi arī tādēļ, ka sistemātiski netiek īstenoti attiecīgie spriedumi, nolēmumi un ieteikumi;
- K. tā kā, izstrādājot kopīgus Eiropas minimālos standartus pie minoritātēm piederīgu cilvēku aizsardzībai, būtu jāņem vērā dalībvalstīs, piemēram, Itālijā (Altoadidžē/Dienvidtirolē) vai Vācijā (Slēsvīgā-Holšteīnā), jau izmantotā paraugprakse;

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

- L. tā kā pie minoritātēm piederīgu cilvēku tiesības garantē gan daudzpusēji, gan divpusēji starptautiski līgumi, tās ir noteiktas daudzu valstu konstitucionālajā iekārtā un to ievērošana ir būtisks tiesiskuma novērtēšanas nosacījums;
- M. tā kā Rasu vienlīdzības direktīva ir būtisks tiesisks līdzeklis, ar ko cīnīties pret etnisko un rasu diskrimināciju; tā kā vairākas dalībvalstis vēl joprojām to nav pilnībā īstenojušas; tā kā minētās direktīvas 5. pantā noteikts, ka nolūkā nodrošināt pilnīgu vienlīdzību vienādas attieksmes princips neliedz dalībvalstij saglabāt vai pieņemt konkrētus pasākumus, kas novērstu vai kompensētu nelabvēlīgākas situācijas, kuras saistītas ar rases vai etnisko izcelsmi;
- N. tā kā Eiropas Savienības vadmotīvs kopš 2000. gada ir “Vienoti daudzveidībā”, kas uzsver cieņu pret daudzveidību kā vienu no Eiropas Savienības dibināšanās pamatvērtībām;
- O. tā kā Kopenhāgenas kritēriji ietilpst ES pievienošanās kritērijos; tā kā viens no trim Kopenhāgenas kritērijiem skaidri paredz, ka valstīm ir jāgarantē demokrātija, tiesiskums, cilvēktiesības, kā arī cieņa pret minoritātēm un to aizsardzība; tā kā pēc kandidātvalsts kļūšanas par dalībvalsti minoritāšu tiesības turpmāk vairs netiek uzraudzītas;
- P. tā kā pieredze rāda, ka pirmspievienošanās valstis ir gatavākas ievērot Kopenhāgenas kritērijus; tā kā tas, ka nav pietiekama regulējuma, lai garantētu atbilstību šiem kritērijiem pēc pievienošanās, dalībvalstīs var radīt būtisku situācijas pasliktināšanos pēc pievienošanās ES; tā kā ES joprojām nav izstrādāti kopīgi Savienības līmeņa minoritāšu aizsardzības standarti dalībvalstīm;
- Q. tā kā pašlaik Savienībai ir tikai ierobežotas efektivitātes instrumenti, ar ko reaģēt uz sistemātiskas un institucionālas diskriminācijas, rasisma un ksenofobijas izpausmēm; tā kā, neraugoties uz vairākkārtējiem aicinājumiem Komisijai, ir veikti tikai ierobežoti pasākumi efektīvas minoritāšu aizsardzības nodrošināšanai;
- R. tā kā ir jāizstrādā stingri tiesiskuma mehānismi un procesi, lai nodrošinātu, ka Līgumu principi un vērtības tiek ievēroti visā Savienībā; tā kā pie minoritātēm piederīgu cilvēku tiesību ievērošana ir neatņemama šo vērtību daļa; tā kā ir vajadzīgi iedarbīgi mehānismi, ar ko novērst atlikušās nepilnības; tā kā šādiem mehānismiem vajadzētu balstīties uz pierādījumiem, būt objektīviem un nediskriminējošiem, ievērot subsidiaritātes, nepieciešamības un proporcionālītātes principus, būt piemērojamiem gan dalībvalstīm, gan Savienības iestādēm, kā arī balstīties uz pakāpenisku pieeju, kurā ir gan preventīvā, gan korektīvā daļa; tā kā Parlaments 2016. gada 25. oktobra rezolūcijā ar ieteikumiem Komisijai par ES mehānisma demokrātijai, tiesiskumam un pamattiesībām izveidi šajā ziņā puda atbalstu un šādam mehānismam varētu būt centrāla loma saskaņotā Eiropas pieejā pārvaldībai, kādas pašlaik nav;
- S. tā kā valodas ir neatņemama eiropiskās identitātes daļa un vistiesīgākā kultūras izpausme; tā kā valodu daudzveidības ievērošana ir viena no ES pamatvērtībām, kā noteikts, piemēram, Hartas 22. pantā un LES preambulā, kur minēta iedvesmošanās “no Eiropas kultūras, reliģijas un humānisma mantojuma, kas ir bijis pamats tam, ka ir izveidojušās cilvēka neaizskaramo un neatsavināmo tiesību, demokrātijas, vienlīdzības, brīvības un tiesiskuma kopējas vērtības”;
- T. tā kā valodu daudzveidība ir nozīmīga katra reģiona kultūras bagātības daļa; tā kā 40 līdz 50 miljoni cilvēku ES runā vienā no tās 60 reģionālajām un minoritāšu valodām, no kurām dažas ir būtiski apdraudētas; tā kā visā Eiropā ir vērojama minoritāšu valodu skaita samazināšanās; tā kā valodas, kurās runā skaitliski mazas kopienas un kurām nav oficiāla statusa, ir vēl vairāk pakļautas izzušanas riskam;
- U. tā kā aptuveni viens no katriem tūkstoš cilvēkiem kā pirmo valodu lieto nacionālu zīmju valodu; tā kā šīm valodām būtu jāpiesūta oficiāls statuss;

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

- V. tā kā iekļaujošā sabiedrībā svarīga ir gan katra indivīda identitāte, gan arī nacionālā identitāte, kas viena otru neizslēdz; tā kā dalībvalstu tiesību aktu sistēmās attiecībā uz minoritātēm ir būtiski trūkumi un tām ir raksturīgs zems saskaņotības un simetriskuma līmenis;
- W. tā kā Eiropas kultūras mantojums ir bagātīgs un daudzveidīgs; tā kā kultūras mantojums bagātina katra cilvēka dzīvi; tā kā LES 3. pantā ir apstiprināts, ka Savienība "respektē savu kultūru un valodu daudzveidību un nodrošina Eiropas kultūras mantojuma aizsardzību un sekmēšanu"; tā kā cilvēki, kas pieder pie minoritātēm, kuras jau gadsimtiem ir dzīvojušas Eiropā, palielina šo bagātīgo, unikālo un daudzveidīgo mantojumu un ir neatņemama eiropeskās identitātes daļa;
- X. tā kā starp dalībvalstīm ir lielas atšķirības šādu minoritāšu atzīšanā un to tiesību ievērošanā; tā kā minoritātes ES joprojām saskaras ar institucionālu diskrimināciju un uz tām tiek attiecināti noniecinoši stereotipi, un pat viņu iegūtās tiesības nereti tiek ierobežotas vai piemērotas vien selektīvi;
- Y. tā kā ir atšķirība starp minoritāšu aizsardzību un diskriminācijas apkarošanas politiku; tā kā ar nediskriminēšanu vien nepietiek, lai apturētu asimilāciju; tā kā īstena vienlīdzība nav tikai atturēšanās no diskriminācijas — tā nozīmē, ka minoritātēm ir jāgarantē iespējas izmantot savas tiesības, piemēram, tiesības uz identitāti, valodas lietošanu un izglītību, kultūras un pilsonības tiesības utt., vienlīdzīgā līmenī ar vairākumu;
- Z. tā kā ksenofobiskas vardarbības un naida runas pieaugums Eiropas Savienībā, ko nereti veicina galēji labie politiskie spēki, ietekmē un ir īpaši vērsti pret cilvēkiem, kuri pieder pie minoritātēm;
- AA. tā kā pie minoritātēm piederīgi ES iedzīvotāji sagaida, ka Eiropas līmenī tiks veikti plašāki pasākumi viņu tiesību aizsardzībai, ko apliecina lielais Eiropas Parlamentam iesniegto lūgumrakstu skaits par šo tēmu;
- AB. tā kā Eiropas pilsoņu iniciatīva "Minority SafePack" ES ir savākusi 879 parakstus, uzskatāmi apliecinot ES iedzīvotāju vēlmi stiprināt minoritāšu politikas tiesisko regulējumu ES līmenī;
- AC. tā kā vēl ir būtiski jāuzlabo tas, kā minoritāšu tiesību aizsardzība ES tiek īstenota praksē; tā kā demokrātisko iestāžu leģitimitātes pamatā ir visu sabiedrības grupu, tostarp pie minoritātēm piederīgo cilvēku, dalība un pārstāvība,
1. atgādina, ka dalībvalstīm ir pienākums garantēt minoritātēm iespēju pilnībā izmantot savas cilvēktiesības gan kā atsevišķām personām, gan kā kopienai;
  2. atgādina, ka minoritāšu aizsardzība ietilpst Kopenhāgenas kritērijos, attiecībā gan uz kandidātvalstīm, gan uz dalībvalstīm, tomēr nav nekādu garantiju, ka kandidātvalstis turpinās ievērot Kopenhāgenas kritērijus pēc kļūšanas par dalībvalstīm;
  3. atzīmē, ka ES joprojām trūkst efektīvu instrumentu, ar ko uzraudzīt un panākt minoritāšu tiesību ievērošanu; pauž nožēlu par to, ka minoritāšu aizsardzības jomā ES vai nu uzskata par pašsaprotamu, ka tās dalībvalstis ievēro minoritāšu tiesības, vai arī paļaujas uz ārējiem, piemēram, ANO, Eiropas Padomes un EDSO, monitorēšanas instrumentiem;
  4. atzīmē, ka valstu atbilstība Kopenhāgenas kritērijiem pirms un pēc pievienošanās ES ir pastāvīgi jāmonitorē un pastāvīgi jāapspriež Parlamentā, Komisijā un Padomē, kā arī starp šīm iestādēm; uzsver, ka ir vajadzīga visaptveroša ES minoritāšu aizsardzības sistēma, ko papildinātu stingrs monitorēšanas mehānisms;
  5. atgādina, ka saskaņā ar LES 17. panta 1. punktu Komisijai kā Līgumu sargātājai ir likumīgas tiesības un pilnvaras nodrošināt, ka visas dalībvalstis ievēro tiesiskumu un citas LES 2. pantā minētās vērtības; tāpēc uzskata, ka darbības, ko Komisija veic, lai izpildītu šo pienākumu un pārbaudītu, vai nosacījumi, kas bija spēkā, valstīm pievienojoties ES, joprojām tiek ievēroti, nav dalībvalstu suverenitātes pārkāpums;

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

6. atgādina, ka pastāvošie starptautiskie standarti paredz, ka katrai dalībvalstij ir tiesības definēt personas, kuras pieder pie nacionālajām minoritātēm;

7. atgādina, ka ES nav nekādu kopīgu ES minoritāšu tiesību standartu un ka nav kopīgas izpratnes par to, kas būtu uzskatāms par piederīgu pie minoritātes; atzīmē, ka nedz ANO Deklarācijā par to personu tiesībām, kuras pieder pie nacionālām vai etniskām, reliģiskām un lingvistiskām minoritātēm, nedz Vispārējā konvencijā par nacionālo minoritāšu aizsardzību (FCNM) minoritātes nav definētas; uzsver, ka jāaizsargā ir visas nacionālās vai etniskās, reliģiskās un lingvistiskās minoritātes neatkarīgi no definīcijas un ka jebkādas definīcijas vajadzētu piemērot elastīgi, jo minoritāšu aizsardzības tiesību subjektu faktiskā iekļaušana nereti ir daļa no attīstības procesa, kas var noslēgties ar oficiālu atzīšanu; iesaka jēdziena "nacionālā minoritāte" definīcijas pamatā, ievērojot subsidiaritātes, proporcionalitātes un nediskriminēšanas principus, izmantot definīciju, kura noteikta Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas Ieteikumā Nr. 1201 (1993) par Eiropas Cilvēktiesību konvencijas minoritāšu tiesību papildprotokolu, t. i., noteikt, ka nacionālā minoritāte ir personu grupa:

— kas dzīvo konkrētas valsts teritorijā un ir tās pilsoņi,

— kam ir ilgas, stingras un noturīgas saiknes ar šo valsti,

— kam ir atšķirīgas etniskās, kulturālās, reliģiskās vai valodiskās īpatnības,

— kas ir pietiekami reprezentatīva, lai gan skaitliski mazāka nekā pārējā šīs valsts vai šīs valsts reģiona populācija,

— ko motivē vēlme saglabāt visus elementus, kuri veido tās kopīgo identitāti, tostarp savu kultūru, tradīcijas, reliģiju vai valodu;

8. atgādina par 4. vadlīniju par Eiropas Padomes un Eiropas Savienības attiecībām, kas pieņemta 2005. gada 16. un 17. maijā Varšavā notikušajā Eiropas Padomes valstu un valdību vadītāju samītā un kas nosaka, ka "Eiropas Savienība tās kompetencē esošos Eiropas Padomes konvenciju aspektus tiecas transponēt Eiropas Savienības tiesību normās";

9. atzīmē, ka daļa FCNM un Eiropas reģionālo vai minoritāšu valodu hartas ("Valodu harta") noteikumu ietilpst ES kompetencē, un atgādina par FRA secinājumu, ka, lai gan Savienībai nav īpaši paredzētas vispārējas legīslatīvās kompetences lemt par nacionālo minoritāšu aizsardzību, tā "var lemt par dažādiem jautājumiem, kas skar pie nacionālajām minoritātēm piederīgus cilvēkus";

10. uzskata, ka ir vajadzīgs legīslatīvā akta priekšlikums par ES minoritāšu aizsardzības minimālajiem standartiem, lai bez standartu dublēšanās uzlabotu minoritāšu stāvokli un aizsargātu jau pastāvošās tiesības visās dalībvalstīs, bet — ievērojot dalībvalstīm piemērojamos subsidiaritātes un proporcionalitātes principus un vispirms veicot pienācīgu ietekmes novērtējumu; uzskata, ka šādu standartu izstrāde būtu jāsāk no pašreizējiem starptautisko tiesību instrumentos kodificētajiem standartiem un ka tiem vajadzētu būt cieši integrētiem tiesiskajā regulējumā, kas garantē demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesību ievērošanu visā ES, un tie būtu jāpapildina ar funkcionējošu monitorēšanas mehānismu, vienlaikus ievērojot subsidiaritātes un proporcionalitātes principus; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka to tiesiskās sistēmas garantē, ka pie minoritātēm piederīgi cilvēki netiek diskriminēti, kā arī pieņem un īsteno mērķorientētus aizsardzības pasākumus;

11. atgādina, ka minoritāšu tiesību aizsardzība ietilpst priekšlikumā par Savienības demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību pakta (ES DTP pakts) noslēgšanu; šajā sakarā atgādina par 2016. gada 25. oktobra rezolūcijā par ES mehānisma demokrātijai, tiesiskumam un pamattiesībām izveidi ietvertu prasību un vēlreiz aicina Komisiju iesniegt priekšlikumu par DTP pakta noslēgšanu; aicina Komisiju minoritāšu tiesības maģistralizēt visās iespējamās ES demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību mehānisma sadaļās;

12. mudina Komisiju izveidot Savienības līmeņa struktūru (pašreizējo struktūru ietvaros vai kā atsevišķu struktūru) ES minoritāšu atzīšanai un aizsardzībai;

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

13. atzinīgi vērtē veiksmīgo Eiropas pilsoņu iniciatīvas "Minority Safepack" — kas prasa izveidot Eiropas satvaru minoritāšu aizsardzībai — reģistrēšanu un parakstu vākšanu; mudina Komisiju izskatīt, kā varētu rīkoties turpmāk, lai panāktu minoritāšu interešu un vajadzību labāku pārstāvību ES līmenī;

14. mudina Komisiju un dalībvalstis sargāt pie minoritātēm piederīgo cilvēku tiesības saglabāt, aizsargāt un attīstīt savu identitāti, kā arī veikt nepieciešamos pasākumus, lai veicinātu minoritāšu īstenu līdzdalību sociālajā, saimnieciskajā un kultūras dzīvē un sabiedriskajās norisēs;

15. atgādina, ka ES pilsonību dod dalībvalsts valstspiederība, ko reglamentē dalībvalstu tiesību akti; atgādina, ka saistībā ar iespējām iegūt valsts pilsonību dalībvalstīm būtu jāvadās pēc ES tiesību principiem, piemēram, proporcionalitātes un nediskriminēšanas principiem, kuri abi ir sīki skatīti EST judikatūrā; norāda, ka saskaņā ar LESD 20. pantu ikvienu persona, kurai ir kādas ES valsts pilsonība, ir arī Savienības pilsone ar tiesībām un pienākumiem, kas nostiprinātas Līgumos un Hartā; atgādina, ka saskaņā ar Līgumiem ES iestādēm ir vienlīdzīgi jāattiecas pret ikvienu ES pilsoni;

16. vēlreiz pauž nopietnas bažas par to, cik daudz Eiropā ir romu bezvalstnieku, kam viņu situācijas dēļ tiek pilnīgi liegta piekļuve sociālajiem, izglītības un veselības aprūpes pakalpojumiem un draud pilnīga sociālā atstumtība; aicina dalībvalstis pielikt punktu bezvalstniecībai un nodrošināt, ka pamata cilvēktiesības var izmantot visi iedzīvotāji;

17. mudina dalībvalstis pieņemt efektīvus pasākumus, kas likvidētu visus šķēršļus, kuri pie minoritātēm piederīgajiem cilvēkiem liedz piekļuvi veselības aprūpes sistēmai; atzīmē, ka minoritāšu grupām ir mazāka piekļuve veselības pakalpojumiem un veselības informācijai; mudina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka minoritātēm bez diskriminācijas tiek nodrošināta piekļuve gan fiziskās, gan garīgās veselības aprūpei;

18. aicina Eiropas Savienību pievienoties FCNM un Valodu hartai, savukārt dalībvalstis — tās ratificēt, kā arī aicina tās ievērot šajos dokumentos noteiktos principus; aicina dalībvalstis un Komisiju atturēties no rīcības, kas būtu pretrunā šiem principiem; atzīmē, ka, izstrādājot minimālos standartus, kuri paredzēti ES minoritātēm, iestādēm un dalībvalstīm jāatturas pieņemt tiesību aktus un administratīvos pasākumus, kas vājinātu pie minoritātēm piederīgu cilvēku tiesības vai atkāptos no tām;

19. vēlreiz uzsver, ka pirmiedzīvotājiem būtu jāvar izmantot savas tiesības, nesaskaroties ar diskrimināciju, un ka viņiem ir tiesības uz cilvēka cieņu un kultūras, tradīciju, vēstures un centienu daudzveidību, kas ir pienācīgi jāatspoguļo izglītībā un publiskajā informācijā; mudina dalībvalstis, kuras vēl nav ratificējušas Konvenciju par pirmiedzīvotāju un cilšu tautām (SDO konvencija Nr. 169), to ratificēt un godprātīgi īstenot;

20. uzskata, ka Eiropas Savienībā būtu jāizstrādā kopīgi minimālie standarti pie minoritātēm piederīgu cilvēku aizsardzībai, ievērojot labu kaimiņattiecību un draudzīgu attiecību procesuālos principus un nodrošinot sadarbību gan starp dalībvalstīm, gan ar trešām kaimiņvalstīm, par pamatu ņemot starptautisko standartu un normu īstenošanu; uzskata, ka, pieņemot kopīgus Eiropas minimālos standartus, nevajadzētu samazināt pašreizējās tiesības un standartus pie minoritātēm piederīgu personu aizsardzībai; atgādina, ka ir jāīsteno EDSO ietvaros, īpaši tās tematiskajos ieteikumos un vadlīnijās, pieņemtās saistības un izstrādātie principi; atgādina, ka Komisija šos standartus jau ir ņēmusi vērā Kopenhāgenas kritēriju kontekstā, risinot pievienošanās sarunas; šajā sakarā aicina Komisiju piemērot vienādus standartus visām ES dalībvalstīm;

21. uzsver, ka nediskriminēšanas politika vien nevar atrisināt problēmas, ar ko saskaras minoritātes, un neaptur asimilāciju; atzīmē, ka pie minoritātēm piederīgi cilvēki ir īpaša kategorija tiesiskās aizsardzības līdzekļu izmantošanas tiesību ziņā un ka viņiem ir īpašas vajadzības, kuras jāievēro, lai viņi patiešām būtu pilnīgi līdztiesīgi, un ka ir jāievēro un jāveicina viņu tiesības, tostarp tiesības uz brīvu savas kultūras vai valodas identitātes paušanu, saglabāšanu un attīstīšanu, kas darāms, cienot tās valsts identitāti, vērtības un principus, kurā viņi dzīvo; mudina Komisiju veicināt regulāru ES valodu un kultūru daudzveidības monitorēšanu;

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

22. mudina Komisiju un dalībvalstis arī turpmāk atbalstīt un finansēt ticamu un salīdzināmu datu par vienlīdzību vākšanu, apspriežoties ar minoritāšu pārstāvjiem, lai mērītu nevienlīdzību un diskrimināciju; aicina ES mērogā efektīvi monitorēt nacionālo un etnisko minoritāšu situāciju; uzskata, ka FRA būtu jāveic uzlabots nacionālo un etnisko minoritāšu diskriminācijas monitorings dalībvalstīs;

23. atzīst pilsoniskās sabiedrības un nevalstisko organizāciju svarīgo lomu minoritāšu aizsardzībā, diskriminācijas apkarošanā un minoritāšu tiesību veicināšanā; mudina Komisiju un dalībvalstis gādāt, ka šīm organizācijām tiek piešķirts pietiekams finansējums un atbalsts;

24. aicina Komisiju un dalībvalstis aizsargāt minoritāšu pārstāvjus, kas pieder vēl pie citām minoritātēm, un cīnīties pret to, ka šādi vairāku minoritāšu pārstāvji sastopas ar vēl lielāku nevienlīdzību, jo pie minoritātēm piederīgi cilvēki nereti saskaras ar multiplo un intersekcionalo diskrimināciju; prasa Komisijai un dalībvalstīm veikt pētījumus, kas skatītu sarežģīto multiplās un intersekcionalās diskriminācijas jautājumu;

Diskriminācijas, naida noziegumu un naida runas apkarošana

25. pauž bažas par to, ka Eiropā satraucoši pieaug pret minoritātēm vērstu un rasisma, ksenofobijas vai reliģiskās neiecietības motivētu naida noziegumu un naida runas gadījumu skaits; aicina ES un dalībvalstis stiprināt cīņu pret naida noziegumiem un diskriminējošu attieksmi un uzvedību; aicina Komisiju un FRA turpināt pret minoritātēm vērstu naida noziegumu un naida runas monitorēšanu dalībvalstīs un regulāri ziņot par šādiem gadījumiem un tendencēm;

26. stingri nosoda visu veidu diskrimināciju un segregāciju, naida runu, naida noziegumus un sociālo atstumšanu un aicina Komisiju un dalībvalstis skaidri nosodīt un sodīt pret nacionālajām un etniskajām minoritātēm vērstu zvērību noliegšanu; vēlreiz pauž nostāju, kas jau pausta 2017. gada 25. oktobra rezolūcijā par romu integrācijas Eiropas Savienībā pamattiesību aspektiem: cīņa pret antičigānismu; atgādina, ka visiem Eiropas iedzīvotājiem būtu jāsaņem vienāda palīdzība un aizsardzība neatkarīgi no viņu etniskās vai kultūras izcelsmes; aicina Komisiju izveidot Eiropas satvaru un dalībvalstis izstrādāt konkrētus valsts plānus, ar ko apkarot ksenofobisku vardarbību un naida runu pret cilvēkiem, kuri pieder pie minoritātēm;

27. uzsver, ka dalībvalstīm būtu jāveicina draudzīgas un stabilas attiecības citai ar citu, un mudina tās uzturēt atvērtu un atbalstošu dialogu ar kaimiņvalstīm, īpaši robežreģionos, kur runā vairākās valodās un pastāv atšķirīgas kultūras;

28. mudina Komisiju un dalībvalstis ieviest izpratnes veicināšanas pasākumus, kas ES iedzīvotājos rosinātu interesi par daudzveidību, un veicināt visu veidu miermīlīgas minoritāšu kultūras izpausmes; mudina dalībvalstis izglītības programmās iekļaut nacionālo un etnisko minoritāšu vēsturi un veicināt iecietības kultūru skolās; mudina dalībvalstis sākt kultūras dialogus, tostarp, bet ne tikai skolās, par dažādajiem pret minoritāšu grupām vērsta naida veidiem un izpausmēm; mudina dalībvalstis nodrošināt, ka nediskriminēšana, kā arī pie minoritātēm piederīgu cilvēku vēsture un tiesības tiek iekļautas valsts izglītības sistēmas saturā;

29. mudina Komisiju un dalībvalstis sākt naida runas apkarošanas kampaņas, izveidot naida runas apkarošanas vienības policijā, kas apzinātos dažādu minoritāšu grupu grūtības, un veikt apmācību darbavietā, kā arī garantēt, ka pie minoritātēm piederīgi cilvēki ir vienlīdzīgi likuma priekšā, un nodrošināt, ka viņiem ir vienlīdzīga tiesu iestāžu un procesuālo tiesību pieejamība;

30. uzskata, ka Komisijai un dalībvalstīm ir jānodrošina, ka pie minoritātēm piederīgi cilvēki savas tiesības var izmantot nebaudoties; šajā sakarā mudina dalībvalstis visu līmeņu skolu mācību programmās iekļaut obligātu izglītību cilvēktiesību, demokrātiskās pilsonības un politikas zināšanu jomā; mudina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt obligātu apmācību šo pasākumu īstenotājiem, kuriem ir būtiska loma ES un dalībvalstu tiesību aktu pareizā īstenošanā un kuriem ir jābūt gataviem kalpot visiem iedzīvotājiem, ievērojot cilvēktiesībās balstītu pieeju; aicina Komisiju un dalībvalstis risināt intersekcionalās diskriminācijas problēmu, gan īstenojot atbilstošu politiku, gan izmantojot savas finansēšanas programmas;

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

31. mudina dalībvalstis savstarpējās uzticēšanās radīšanas nolūkā izveidot nacionālas patiesības un izlīguma komisijas, lai atzītu pie minoritātēm piederīgu cilvēku vajāšanu, atstumšanu un neatzīšanu vairāku gadsimtu garumā, un dokumentēt šos jautājumus; aicina dalībvalstis skaidri nosodīt un sodīt pret minoritātēm vērstu zvērību noliegšanu un mudina dalībvalstis valsts līmenī rīkot un atzīmēt svarīgas minoritāšu grupu piemiņas dienas, piemēram, romu holokausta upuru piemiņas dienu; mudina tās izveidot iestādes, kas izrādītu minoritāšu grupu vēsturi un kultūru, un atbalstīt tās gan finansiāli, gan administratīvi;

32. uzskata, ka svarīga loma ir minoritāšu grupu aktīvai un pilnvērtīgai līdzdalībai sociālajā, saimnieciskajā, politiskajā un kultūras dzīvē; tādēļ aicina Komisiju un dalībvalstis izstrādāt stratēģijas, kurās būtu ietverti proaktīvi un reaģēšanas pasākumi, pamatojoties uz reālām, sistemātiskām apspriedēm ar minoritāšu grupu pārstāvjiem, un aicina tos iesaistīt galveno programmu un projektu īstenošanā, uzraudzībā un novērtēšanā visos līmeņos, tostarp vietējā līmenī, lai nodrošinātu, ka programmas un projekti ir iekļaujoši un nediskriminējoši;

33. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt pilnīgu un pamatīgu Rasu vienlīdzības direktīvas īstenošanu, piemērošanu un izpildes panākšanu, kā arī mudina tās iesaistīties izpratnes veicināšanas kampaņās par tiesību aktiem diskriminācijas aizlieguma jomā; uzskata, ka dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka sankcijas ir pietiekami iedarbīgas, samērīgas un atturošas, kā noteikts Rasu vienlīdzības direktīvā; aicina Komisiju pienācīgi monitorēt minētās direktīvas īstenošanu;

34. pauž nožēlu par to, ka 2008. gadā ierosināto Vienlīdzīgas attieksmes direktīvu (COM(2008)0426) Padome joprojām nav apstiprinājusi; vēlreiz aicina Padomi pēc iespējas drīz pieņemt nostāju par šo priekšlikumu;

Nacionālās un etniskās minoritātes

35. atzīmē, ka nacionālās un etniskās minoritātes ir pie minoritātēm piederīgu cilvēku grupas, kas dzīvo vienā un tajā pašā teritorijā un kam ir kopīga identitāte, dažkārt robežu maiņas dēļ, citkārt tāpēc, ka viņi konkrētā teritorijā dzīvojuši ilgu laiku, saglabādami savu identitāti; aicina Komisiju un dalībvalstis aizsargāt nacionālo un etnisko minoritāšu kultūro un valodisko identitāti un panākt, ka apstākļi ir labvēlīgi šīs identitātes veicināšanai; norāda, ka ES reģionālajām un vietējām pašvaldībām var būt svarīga loma nacionālo un etnisko minoritāšu aizsardzībā, un uzskata, ka administratīvā reorganizācija un teritoriālā pārdalīšana nedrīkst tās ietekmēt negatīvi; mudina dalībvalstis finanšu līdzekļus minoritāšu tiesību īstenošanai piešķirt no centrālā budžeta, lai nenoslogotu pašvaldību budžetus;

36. mudina Komisiju un dalībvalstis garantēt vienlīdzīgas iespējas nacionālajām un etniskajām minoritātēm piedalīties politiskajā un sabiedriskajā dzīvē; mudina dalībvalstis pieņemt vēlēšanu sistēmas un tiesību aktus, kas veicina nacionālo un etnisko minoritāšu pārstāvību; aicina dalībvalstis veikt tūlītējus korektīvos pasākumus, lai apturētu diskriminējošu dzimšanas reģistrāciju, veiktu pie minoritāšu grupām piederīgu personu reģistrāciju, tās nediskriminējot, un nodrošinātu, ka viņiem izsniegtās personas apliecības nav diskriminējošas;

37. mudina Komisiju un dalībvalstis veikt saskaņotu pašreizējās minoritāšu politikas analīzi, lai noskaidrotu, kādas ir tās stiprās puses un kādas ir problēmas, un nodrošinātu nacionālo un etnisko minoritāšu tiesību ievērošanu;

38. aicina FRA sagatavot atzinumu par to, kā izstrādāt līdzekļus, ar ko aizsargāt un veicināt pie minoritātēm piederīgu cilvēku tiesības, ievērojot EST spriedumu lietā Nr. T-646/13;

Kultūras tiesības

39. uzsver, ka kultūras pasākumi ir būtisks nacionālo un etnisko minoritāšu saglabāšanas aspekts un ka minoritāšu tradīciju saglabāšana un māksliniecisko vērtību paušana dzimtajā valodā ir īpaši svarīga Eiropas daudzveidības saglabāšanā; atzīmē, ka saglabāt minoritāšu kultūras mantojumu ir ES un dalībvalstu kopējās interesēs; mudina Komisiju un dalībvalstis atbalstīt, sekmēt un veicināt minoritāšu kultūras tiesības;

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

40. atgādina, ka nolūkā noteikt minoritāšu kultūras tiesību tvērumu ir svarīgi saprast, kas ar jēdzienu “kultūra” ir domāts; atzīmē, ka plašā nozīmē kultūra ir kopienas materiālo un nemateriālo darbību un sasniegumu kopums un tas, kas šo kopienā atšķir no citām; uzsver, ka kultūras tiesībām būtu jāietver tiesības piedalīties kultūras dzīvē, tiesības baudīt kultūru, tiesības izvēlēties piederību pie grupas, valodas tiesības un kultūras un zinātnes mantojuma aizsardzība;

41. mudina Komisiju un dalībvalstis atzīt nacionālo un etnisko minoritāšu devumu Savienības kultūras mantojumā, nostiprināt dialogu ar minoritāšu pārstāvjiem un pie minoritātēm piederīgiem cilvēkiem un apzināt un īstenot koordinētu politiku un pasākumus, kuru mērķis ir ilgtspējīgi pārvaldīt to kultūras saglabāšanu un attīstību; mudina dalībvalstis garantēt pietiekamu prakses institucionalizācijas pakāpi valsts līmenī, lai tādējādi sargātu kultūras tiesības;

42. mudina Komisiju un dalībvalstis iesaistīt un atbalstīt nacionālās un etniskās minoritātes un pie tām piederīgus cilvēkus tādu zināšanu un prasmju sekmēšanā, kas vajadzīgas, lai saglabātu, ilgtspējīgi pārvaldītu un attīstītu kultūras mantojumu, un kas būtu jānodod nākamajām paaudzēm; mudina Komisiju un dalībvalstis izveidot un uzturēt būtiskus kultūras fondus pie minoritātēm piederīgiem cilvēkiem gan horizontālā, gan vertikālā līmenī, lai nodrošinātu efektīvu, pārredzamu un taisnīgu atbalstu minoritāšu kopienu kultūras dzīvei;

43. uzsver, ka medijiem ir centrāla loma kultūras un valodu tiesību ziņā; atgādina, ka iespēja piekļūt, saņemt un publiskot informāciju un saturu valodā, kuru cilvēks pilnīgi saprot un kurā viņa var sazināties, ir priekšnoteikums šā cilvēka līdztiesīgai un īstēnai dalībai sabiedrības saimnieciskajā, sociālajā un kultūras dzīvē; šajā sakarā atzīmē, ka īpaša uzmanība jāpievērš tādu pie nacionālajām un etniskajām minoritātēm piederīgu cilvēku vajadzībām, kuri dzīvo pierobežas, lauku un attālos apvidos; pauž bažas par nepietiekamu finansējumu medijiem, kuri publicē vai pārraida saturu reģionālajās vai minoritāšu valodās; mudina Komisiju un dalībvalstis piešķirt pietiekamu finansējumu minoritātes pārstāvošajām organizācijām un medijiem, lai palīdzētu saglabāt minoritāšu kultūras identitātes un dotu tām iespēju dalīties viedokļos, valodā un kultūrā ar iedzīvotāju vairākumu;

44. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka mediji var darboties neatkarīgi, sekmēt minoritāšu valodu izmantošanu medijos un ņemt vērā nacionālās un etniskās minoritātes mediju pakalpojumu licencēšanā, tostarp TV un radio raidorganizāciju licencēšanā; aicina Komisiju un dalībvalstis piešķirt pietiekamus līdzekļus minoritāšu pārstāvības organizācijām, lai sekmētu to piederības sajūtu pie attiecīgās minoritātes un identificēšanos ar to, un vērst pārējo iedzīvotāju uzmanību uz minoritāšu identitātēm, valodām, vēsturi un kultūru;

45. atgādina par sabiedrisko mediju būtisko lomu šāda satura popularizēšanā, jo īpaši vietējo vai reģionālo iestāžu demokrātiskās kontroles kontekstā; mudina Komisiju izveidot tiesiskos un regulatīvos nosacījumus, kas nodrošinātu audiovizuālā satura brīvu darbību, pārraidīšanu un uztveršanu reģionos, kuros dzīvo minoritātes, lai tās varētu skatīties un klausīties saturu dzimtajā valodā, kas būtu panākams, saturu pārraidot pāri robežām un nepakļaujot ģeobloķēšanai;

46. aicina Komisiju un dalībvalstis, izmantojot atbilstošus līdzekļus, nodrošināt, ka audiovizuālo mediju pakalpojumu saturā netiek pieļauta kūdīšana uz vardarbību vai naidu pret cilvēkiem, kuri pieder pie minoritātēm; uzsver, ka medijiem ir svarīga loma informēšanā par minoritāšu tiesību pārkāpumiem un ka, par tām neziņojot, reālās problēmas, kas jāpārvar minoritātēm, paliek nepamanītas;

47. mudina dalībvalstis nepieņemt politiskus un tiesiskus pasākumus, kuru mērķis būtu noteikt ierobežojumus, piemēram, pienākumu nodrošināt subtītrus un/vai tulkojumu un obligātās kvotas attiecībā uz pārraidēm oficiālajās valodās; mudina Komisiju un dalībvalstis atļaut un veicināt reģionālo un minoritāšu valodu mediju darbību, arī tiešsaistē; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt pietiekamu finansējumu vai dotācijas organizācijām un medijiem, kas pārstāv nacionālās un etniskās minoritātes, ņemot vērā to reģionālo specifiku un vajadzības;

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

48. Eiropas Kultūras mantojuma gada kontekstā aicina dalībvalstis sekmēt un veicināt savas minoritāšu kultūras, tādējādi uzlabojot to vēstures un tradīciju izplatīšanu un nodrošinot, ka šīs kopienas nepaliek izolētas;

49. uzsver, ka kultūras mantojuma politikas attīstībai vajadzētu būt iekļaujošai, vērstai uz kopienām un līdzdalību veicinošai un ka tai vajadzētu ietvert apspriedes un dialogu ar attiecīgajām minoritāšu kopienām;

Tiesības uz izglītību

50. atzīmē, ka izglītība ir būtiska socializācijā un identitātes attīstībā un joprojām ir galvenais instruments, ar ko atdzīvināt un saglabāt apdraudētas minoritāšu valodas; uzsver, ka katram pie nacionālas minoritātes piederīgam cilvēkam ir tiesības uz izglītību minoritātes valodā; uzsver, ka dzimtajā valodā nodrošinātas izglītības pastāvība ir izšķirīgi svarīga kultūras un valodas identitātes saglabāšanā; atzīmē, ka minoritāšu valodas izglītības aspektā nav viena paraugprakses modeļa, kas derētu visām nacionālajām un etniskajām minoritātēm; atzīmē, ka īpaša uzmanība jāvelta cilvēkiem, kuri lieto zīmju valodu;

51. atgādina, ka Eiropas Padomes Vispārējās konvencijas par nacionālo minoritāšu aizsardzību 14. pantā ieteikts pusēm valsts izglītības sistēmas ietvaros apņemties nodrošināt savu iespēju robežās, ka personām, kuras pieder pie nacionālajām minoritātēm, ir pienācīgas iespējas apgūt minoritātes valodu vai iegūt izglītību šajā valodā tajā teritorijā, nekaitējot oficiālās valodas apguvei vai izglītības iegūšanai šajā valodā;

52. mudina Komisiju un dalībvalstis turpmākā darbībā izveidot piemērotus instrumentus, ar ko veicināt un atbalstīt nacionālo un etnisko minoritāšu runāto valodu oficiālu izmantošanu vietējā vai reģionālā līmenī teritorijās, kur tās dzīvo, atbilstoši FCNM un Valodu hartas principiem, tomēr nodrošinot, ka reģionālo un minoritāšu valodu izmantošanas aizsardzība un veicināšana nekaitē oficiālajām valodām un pienākumam tās apgūt;

53. pauž nožēlu par to, ka dažas dalībvalstis vēl nav ratificējušas Valodu hartu un ka pat dažas dalībvalstis, kuras to ir ratificējušas, to neīsteno efektīvi; pauž vilšanos par to, ka dažās dalībvalstīs pastāvošās tiesības netiek īstenotas vai tiek klaji pārkāptas;

54. mudina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka saskaņā ar starptautiskajām normām pie nacionālajām minoritātēm piederīgiem cilvēkiem ir garantētas tiesības un nodrošinātas pietiekamas iespējas iegūt izglītību minoritātes valodā un mācīties dzimtajā valodā gan valsts, gan privātajās izglītības iestādēs; mudina dalībvalstis izstrādāt piemērotu izglītības politiku un īstenot tādu politiku, kas vislabāk der nacionālo un etnisko minoritāšu vajadzībām, tostarp — izmantojot īpašas izglītības programmas vai īpašas mācību programmas un grāmatas; mudina dalībvalstis finansēt skolotāju apmācību, lai izglītošana minoritāšu valodās būtu efektīva, un, strādājot ar tādu skolu programmām, kurās mācības notiek minoritātes valodā, oficiālo valodu mācību metodikā iestrādāt svešvalodu mācību paraugpraksi; uzsver, ka dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka gan reģionālā vai minoritātes valoda, gan oficiālā valoda tiek mācīta ar piemērotām metodēm;

55. mudina dalībvalstis nodrošināt, ka cilvēkiem, kuru dzimtā valoda ir reģionāla vai minoritātes valoda, ir iespēja apgūt oficiālo valodu pietiekamā līmenī, valsts oficiālās valodas mācību metodikā iekļaujot paraugpraksi, kas iegūta no svešvalodas un otrās valodas mācību programmām;

56. uzsver, ka pie minoritātēm piederīgajiem būtu jāapgūst arī vairākuma valoda, vēsture un kultūra un ka pie vairākuma piederīgie audzēkņi — un sabiedrība vispār — būtu jāiepazīstina ar minoritāšu vēsturi un kultūru, kā arī viņiem būtu jādod iespēja apgūt minoritāšu valodas;

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

57. mudina dalībvalstis veicināt tādu mācību grāmatu izstrādi, kas atbilstu reģionālo un minoritāšu valodās runājošo vajadzībām, vai, ja tas izrādās neiespējami, atvieglot citās valstīs šajās valodās publicētu mācību grāmatu izmantošanu, sadarbojoties ar to valstu izglītības jomas regulatīvajām iestādēm, kurās lieto attiecīgās valodas;

58. uzsver, cik svarīga ir dzimtajā valodā iegūta augstākā izglītība, kā arī tādu speciālistu sagatavošana, kuriem ir zināšanas par speciālo terminoloģiju, jo īpaši reģionos, kuros ir liels skaits attiecīgajā valodā runājošo; uzsver, ka izšķirīgi svarīgi ir minoritāšu valodās apmācīt ārstus;

59. mudina dalībvalstu valdības apspriedēs par izglītības sistēmu organizāciju iesaistīt minoritāšu pārstāvjus;

60. mudina dalībvalstis reģionālo un minoritāšu valodu apmācībā noteikt vēlamus sliekšņus, lai nodrošinātu taisnīgu izglītību; mudina Komisiju un dalībvalstis veicināt pie nacionālajām minoritātēm piederīgo cilvēku, kas dzīvo teritorijās ar ievērojamu minoritāšu īpatsvaru, tostarp laukos vai plaši izkliedētās vietās, tiesības iegūt izglītību minoritātes valodā, īpaši dzimtajā valodā, ja ir pietiekams pieprasījums; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka izglītības reformas un politika neierobežo tiesības iegūt izglītību minoritātes valodā;

61. mudina Komisiju un dalībvalstis veicināt integrēta vertikāla līmeņa atbalsta minoritāšu un reģionālajām valodām pieejamību izglītības sistēmās, jo īpaši — dalībvalstu izglītības ministrijās un Komisijā izveidojot nodaļas, kas atbildīgas par minoritāšu un reģionālo valodu izglītības iekļaušanu skolu programmās; mudina dalībvalstis veicināt pastāvīgas minoritāšu valodu mācīšanās iespējas no pirmsskolas izglītības līdz terciārajai izglītībai;

62. uzsver, ka būtiski kvalitatīvas izglītības priekšnoteikumi ir skolotāju apmācība un labu mācību grāmatu un mācību materiālu pieejamība; uzskata, ka mācību programmām, mācību materiāliem un vēstures mācību grāmatām būtu taisnīgi, precīzi un informatīvi jāatspoguļo minoritāšu grupu sabiedrība un kultūra; atzīmē, ka minoritāšu valodu izglītības jomā plaši apzināta un risināma problēma ir kvalitatīvu izglītības materiālu un pienācīgi prasmīgu minoritāšu valodu skolotāju trūkums; atzīmē, ka visās skolās gan minoritāšu, gan vairākuma kopienās vēsture būtu jāpasniedz daudzdimensionāli; atzīmē, cik svarīgi ir attīstīt skolotāju apmācību, lai panāktu atbilstību mācību vajadzībām dažādos līmeņos un dažādās skolās;

63. uzsver, ka minoritāšu valodu mācīšana sekmē vairākuma un minoritāšu savstarpējo sapratni un ciešāk satuvina kopienas; mudina dalībvalstis īstenot pozitīvus pasākumus, lai nodrošinātu minoritāšu pienācīgu pārstāvību izglītībā, kā arī valsts pārvaldē un nacionālā, reģionālā un pašvaldību līmeņa izpildstrukturās;

64. mudina Komisiju vairāk popularizēt programmas, kas vērstas uz pieredzes un paraugprakses apmaiņu attiecībā uz izglītību Eiropas reģionālajās un minoritāšu valodās; aicina ES un Komisiju lielāku lomu reģionālajām un minoritāšu valodām piešķirt nākamajās jaunās daudzgadu finanšu shēmas (DFS) programmās “Erasmus+”, “Radošā Eiropa” un “Eiropa pilsoņiem”;

65. pauž dziļu nožēlu par to, ka dažās dalībvalstīs audzēkņi, kas pieder pie minoritātes, nav integrēti parastajās izglītības iestādēs, bet mācās īpašās skolās, jo nepietiekami labi pārvaldot parastās izglītības valodu; atgādina, ka izglītību minoritātes valodā vai piederību pie kādas konkrētas minoritātes nevar izmantot par ieganstu bērnu segregācijai uz identitātes pamata; aicina dalībvalstis atturēties no šādas segregācijas un veikt pienācīgus pasākumus, lai šādi audzēkņi varētu mācīties parastajās skolās; mudina dalībvalstis apsvērt iespēju mācību programmās iekļaut pamata cilvēktiesību un jo īpaši minoritāšu tiesību priekšmetus kā līdzekli kultūras daudzveidības un tolerances veicināšanai izglītības ceļā;

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

Valodas tiesības

66. atzīmē, ka valoda ir būtisks minoritāšu kultūras identitātes un cilvēktiesību aspekts; uzsver, ka teritorijās ar ievērojamu minoritāšu īpatsvaru ir jāveicina tiesības izmantot minoritātes valodu gan privāti, gan publiski, nesaskaroties ar diskrimināciju, lai nodrošinātu iespēju nodot valodu no paaudzes uz paaudzi un aizsargātu Savienības valodu daudzveidību; aicina Komisiju stiprināt plānu veicināt reģionālo valodu mācīšanu un izmantošanu, jo tas ir viens no līdzekļiem, ar ko varētu novērst valodisko diskrimināciju ES un veicināt valodu daudzveidību; atgādina, ka veicināt to, ka minoritāšu valodas zina cilvēki, kas nav pie tām piederīgi, ir līdzeklis, kā stiprināt savstarpēju sapratni un atzišanu;

67. uzsver, ka 2013. gada 11. septembra rezolūcijā par Eiropas apdraudētajām valodām un lingvistisko daudzveidību Eiropas Savienībā⁽¹⁾ Parlaments atgādināja, ka Komisijai būtu jāpievērš uzmanība tam, ka dažas dalībvalstis un reģioni ar savu politiku apdraud to robežās lietoto valodu izdzīvošanu, pat ja šīs valodas nav apdraudētas Eiropas līmenī; aicina Komisiju izskatīt, kādi administratīvie un likumdošanas šķēršļi šo valodu izmantošanai pastāv;

68. atzīmē, ka līdztekus 24 oficiālajām valodām Eiropas Savienībā ir vēl 60 citas valodas, kuras tāpat ir ES kultūras un valodu mantojuma daļa un kuru lietotāju skaits konkrētos reģionos vai konkrētās grupās sasniedz 40 miljonus; atzīmē, ka Eiropas Savienības daudzvalodība starptautisko organizāciju līmenī ir unikāla īpatnība; atzīmē, ka daudzvalodības princips ir noteikts Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, kas uzliek ES pienākumu respektēt valodu daudzveidību un atbalstīt bagātīgo Eiropas valodu un kultūras mantojumu, veicinot valodu mācīšanos un valodu daudzveidību;

69. mudina Komisiju un dalībvalstis administratīvo iestāžu un publisko pakalpojumu organizāciju kontekstā atbilstoši proporcionalitātes principam atļaut un veicināt reģionālo un minoritāšu valodu praktisko izmantošanu, piemēram, privātpersonu un organizāciju attiecībās ar publiskajām iestādēm; mudina dalībvalstis teritorijās ar ievērojamu nacionālo vai etnisko minoritāšu īpatsvaru informāciju par publiskajiem pakalpojumiem darīt pieejamu minētajās valodās, arī internetā;

70. mudina dalībvalstis veicināt iespējas izmantot minoritāšu un reģionālās valodas, finansējot un atbalstot tulkošanu, dublēšanu un subtitrēšanu un kodificējot piemērotu un nediskriminējošu terminoloģiju administratīvos, komerciālos, ekonomiskos, sociālos, tehniskos un juridiskos reģistros;

71. mudina pašvaldības nodrošināt iespēju attiecīgajās teritorijās izmantot reģionālās un minoritāšu valodas; mudina dalībvalstis par vadlīnijām izmantot valsts līmenī jau pastāvošu labo praksi;

72. mudina Komisiju un dalībvalstis veicināt reģionālo un minoritāšu valodu izmantošanu vietējā un reģionālā līmenī; ņemot vērā šo mērķi, aktīvi mudina pašvaldību iestādes nodrošināt šādu valodu lietošanu praksē;

73. mudina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka teritorijās ar ievērojamu nacionālo minoritāšu īpatsvaru drošības un drošuma marķējums, svarīgi obligāti norādījumi un publiski paziņojumi, kas ir būtiski iedzīvotājiem, neatkarīgi no tā, vai tos sniedz valsts iestādes vai privātais sektors, kā arī vietu nosaukumi un topogrāfiskie apzīmējumi ir rakstīti pareizi un pieejami valodās, kuras attiecīgajā reģionā ir tipiskas, tostarp uz zīmēm par iebraukšanu pilsētā vai izbraukšanu no tās un uz citām informatīvām ceļa zīmēm;

74. atzīmē, ka reģionālo un minoritāšu valodu vizuāls attēlojums — ceļa zīmes, ielu nosaukumi, administratīvu, publisku un komerciālu iestāžu nosaukumi utt. — ir būtiski svarīgi, lai veicinātu un aizsargātu nacionālo un etnisko minoritāšu tiesības, jo tas atspoguļo un bagātina reģionālo un minoritāšu valodu izšķirīgi svarīgo lietojumu, mudinot pie nacionālajām un etniskajām minoritātēm piederīgos cilvēkus izmantot, saglabāt un attīstīt savu īpašo valodisko identitāti un valodas tiesības, paust savu multietnisko vietējo identitāti un kā vietējā vai reģionālā kopienā dzīvojošiem grupas locekļiem stiprināt patstāvības izjūtu;

⁽¹⁾ OV C 93, 9.3.2016., 52. lpp.

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

75. aicina dalībvalstis atturēties no tiesiskās prakses, kas liedz minoritātēm piekļuvi pilnam attiecīgajā dalībvalstī praktizēto profesiju spektram, vai atcelt šādu praksi; aicina dalībvalstis garantēt adekvātu piekļuvi juridiskajiem un tiesu sistēmas pakalpojumiem; uzsver, ka minoritāšu pārstāvji būtu skaidri jāinformē par valsts tiesību aktos paredzētajām procedūrām, kas ir jāievēro gadījumos, kad tiek pārkāptas pie minoritātēm piederīgu cilvēku tiesības;

76. aicina Komisiju un dalībvalstis atzīt, ka ikvienam pie nacionālas minoritātes piederīgam cilvēkam ir tiesības izmantot savu uzvārdu (dzimtas vārdu) un vārdus minoritātes valodā, kā arī tiesības uz to oficiālu atzīšanu, tostarp sakarā ar pārvietošanās brīvību ES teritorijā;

77. mudina Komisiju un dalībvalstis rīkoties, lai likvidētu administratīvos un finansiālos šķēršļus, kas var slāpēt valodu daudzveidību Eiropas un valstu līmenī un vājināt pie nacionālajām un etniskajām minoritātēm piederīgu cilvēku valodas tiesību izmantošanu un īstenošanu; mudina dalībvalstis izbeigt valodiski diskriminējošu praksi;

Noslēgums

78. aicina Komisiju izstrādāt kopīgu ES minoritāšu aizsardzības minimālo standartu satvaru; iesaka šajā satvarā noteikt izmērāmus atskaites punktus, paredzēt regulāru ziņošanu un iekļaut vismaz šādus elementus:

- vadlīniju projekts par dalībvalstīs izmantotu labo praksi, kas izstrādājams sadarbībā ar dažādām minoritāšu tiesību aizsardzībā iesaistītām ieinteresētajām personām,
- Komisijas ieteikums, kurā ņemti vērā pastāvošie valstu pasākumi, subsidiaritāte un proporcionalitāte,
- direktīvas priekšlikums par ES minoritāšu aizsardzības minimālajiem standartiem, kas ietver skaidrus atskaites punktus un sankcijas un kas izstrādājams, vispirms veicot pienācīgu ietekmes novērtējumu un ievērojot dalībvalstīm piemērojamos subsidiaritātes un proporcionalitātes principus, kā arī par pamatu izmantojot iepriekš minētos elementus;

79. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka minētais satvars paredz datu vākšanu, kā arī praktiskā darbībā balstītu, finansiālu un uz kvalitāti vērstu monitorēšanas un ziņošanas metodiku, jo šādi elementi stiprina efektīvas, pierādījumos balstītas politikas veidošanu un var palīdzēt uzlabot stratēģiju, rīcības plānu un īstenoto pasākumu efektivitāti;

o

o o

80. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūrai, dalībvalstu un kandidātvalstu valdībām un parlamentiem, EDSO, ESAO, Eiropas Padomei un Apvienoto Nāciju Organizācijai.

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

P8_TA(2018)0448

Digitalizācija attīstībai: nabadzības samazināšana, izmantojot tehnoloģiju**Eiropas Parlamenta 2018. gada 13. novembra rezolūcija par digitalizāciju attīstībai: nabadzības samazināšana, izmantojot tehnoloģiju (2018/2083(INI))**

(2020/C 363/04)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 208., 209., 210., 211. un 214. pantu,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības samitu un ANO Ģenerālās asamblejas 2015. gada 25. septembra noslēguma dokumentu “Pārveidosim mūsu pasauli: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam”, un 17 ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM),
- ņemot vērā 2017. gada maijā pieņemto Eiropas Konsensu par attīstību “Mūsu pasaule, mūsu cieņa, mūsu nākotne”⁽¹⁾,
- ņemot vērā Komisijas 2015. gada 14. oktobra paziņojumu “Tirdzniecība visiem. Ceļā uz atbildīgāku tirdzniecības un ieguldījumu politiku” (COM(2015)0497),
- ņemot vērā Komisijas dienestu 2017. gada 2. maija darba dokumentu “*Digital4Development*: digitālo tehnoloģiju un pakalpojumu iekļaušana ES attīstības politikā” (SWD(2017)0157),
- ņemot vērā digitālā vienotā tirgus stratēģiju Eiropai, kas tika pieņemta 2015. gada maijā,
- ņemot vērā Eiropas ārējo investīciju plānu,
- ņemot vērā Komisijas ziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par stratēģijas “Tirdzniecība visiem” īstenošanu: progresīvas tirdzniecības politikas īstenošana globalizācijas iespēju izmantošanai (COM(2017)0491),
- ņemot vērā 2017. gada 12. decembra rezolūciju par virzību uz digitālās tirdzniecības stratēģiju⁽²⁾,
- ņemot vērā 2015. gada 16. decembra rezolūciju par gatavošanos pasaules humānās palīdzības samitam — risināmie jautājumi un iespējas sniegt humāno palīdzību⁽³⁾,
- ņemot vērā Komisijas 2014. gada 13. maija paziņojumu “Privātā sektora lielāka nozīme iekļaujošas un ilgtspējīgas izaugsmes nodrošināšanā jaunattīstības valstīs” (COM(2014)0263),
- ņemot vērā Padomes 2017. gada novembra secinājumus par digitalitāti attīstības veicināšanai,
- ņemot vērā PTO 11. Ministru konferenci, kas notika Buenosairesā (Argentīnā) no 2017. gada 10. decembra līdz 13. decembrim,
- ņemot vērā ANO Starptautiskās Telesakaru savienības iniciatīvas jaunattīstības valstu atbalstam (ITU-D),
- ņemot vērā Pasaules Tirdzniecības organizācijas Informācijas tehnoloģiju nolīgumu (ITA),
- ņemot vērā Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) 2016. gadā Kankunā sniegto ministru deklarāciju par digitālo ekonomiku,

⁽¹⁾ OV C 210, 30.6.2017., 1. lpp.

⁽²⁾ OV C 369, 11.10.2018., 22. lpp.

⁽³⁾ OV C 399, 24.11.2017., 106. lpp.

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

- ņemot vērā G7 valstu IKT ministru kopīgo deklarāciju 2016. gada 29. un 30. aprīļa sanāksmē Takamacu (Japāna),
  - ņemot vērā ANO Tirdzniecības un attīstības konferences (UNCTAD) iniciatīvu “e-tirdzniecība visiem”,
  - ņemot vērā Konvenciju par invalīdu tiesībām un tās Fakultatīvo protokolu (A/RES/61/106),
  - ņemot vērā Reglamenta 52. pantu,
  - ņemot vērā Attīstības komitejas ziņojumu (A8-0338/2018),
- A. tā kā 2017. gada Eiropas Konsensā par attīstību ir izcelta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju un pakalpojumu nozīmība, jo tie ir iekļaujošu izaugsmi un ilgtspējīgu attīstību veicinoši faktori;
- B. tā kā Komisijas digitalizācijas stratēģija attīstības veicināšanai (*D4D*) attiecas uz ekonomikas izaugsmi un cilvēktiesībām, veselību, izglītību, lauksaimniecību un pārtikas nodrošinājumu, pamatinfrastruktūru, ūdeni un sanitāriju, pārvaldību un sociālo aizsardzību, kā arī transversāliem mērķiem dzimuma un vides jomā;
- C. tā kā digitālās tehnoloģijas piedāvā iespēju nodrošināt ilgtspējību un vides aizsardzību; tā kā digitālā aprīkojuma ražošanā tomēr tiek izmantoti noteikti reti metāli, kurus ir grūti reciklēt un kuru pieejamās rezerves ir ierobežotas, turklāt elektroniskie un elektriskie atkritumi apdraud vidi un veselību; tā kā saskaņā ar ANO Vides programmas (UNEP) un Interpola ⁽¹⁾ kopīgo ziņojumu elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi (EELA) vides noziegumu jomā ir prioritāra joma;
- D. tā kā saskaņā ar jaunākajiem datiem (2017) Pasaules Bankas datubāzē “Identifikācija attīstībai: globāls datu kopums” (*ID4D*) aptuveni 1,1 miljards cilvēku pasaulē nevar oficiāli apliecināt savu identitāti, tostarp dzimšanas reģistrāciju, un 78 % no viņiem dzīvo Subsahāras Āfrikā un Āzijā; tā kā tas ievērojami traucē ne tikai IAM 16.9. mērķa sasniegšanu, bet arī kļūšanu par digitālās vides dalībnieku un tās sniegto priekšrocību izmantošanu;
- E. tā kā digitālās tehnoloģijas ir nepārprotami minētas piecos no ilgtspējīgas attīstības mērķiem (IAM) (4. IAM par izglītību, IAM par dzimumu līdztiesību, IAM par pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un ekonomikas izaugsmi, IAM par infrastruktūru, industrializāciju un inovāciju un 17. IAM par partnerībām);
- F. tā kā IAM ir uzsvērts, ka vispārējas un cenas ziņā pieejamas piekļuves internetam nodrošināšanai cilvēkiem vismazāk attīstītajās valstīs (*LDC*) līdz 2020. gadam būs izšķiroša nozīme attīstības veicināšanā, jo digitālas ekonomikas attīstība varētu būt pienācīgas kvalitātes darbvietu un iekļaujošas izaugsmes, eksporta apmēra un eksporta dažādošanas dzinējspēks;
- G. tā kā saskaņā ar UNCTAD digitalizācija aizvien vairāk veicina monopolu veidošanos un rada jaunas problēmas gan jaunattīstības, gan attīstīto valstu pretmonopola un konkurences politikas ⁽²⁾ jomā;
- H. tā kā vispārējā pārskatā par Pasaules informācijas sabiedrības samita rezultātu īstenošanu ⁽³⁾ ANO Ģenerālā asambleja apņēmas izmantot IKT potenciālu ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam un citu starptautiski apstiprinātu attīstības mērķu sasniegšanai, norādot, ka IKT varētu paātrināt virzību uz visu 17 IAM sasniegšanu;

⁽¹⁾ ANO Vides programmas un Interpola ziņojums “The Rise of Environmental Crime: a growing Threat to Natural Resources, Peace, Development and Security”, 2016.

⁽²⁾ UNCTAD, “South-South Digital Cooperation for Industrialisation: A Regional Integration Agenda” (2017).

⁽³⁾ ANO Ģenerālā asambleja, GA/RES/70/125.

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

- I. tā kā savienojamība joprojām ir gan izaicinājums, gan problēma, kas ir dažādu ar piekļuvi IKT un IKT izmantošanu saistītu digitālo plaisu pamatā;
- J. tā kā ātrums, kādā attīstās digitālā ekonomika, un ievērojami digitālās ekonomikas trūkumi jaunattīstības valstīs drošas valsts politikas un noteikumu izstrādē un patērētāju aizsardzības izveidē norāda uz to, ka ir steidzami jāpastiprina spēju veidošana un tehniskā palīdzība jaunattīstības valstīm un jo īpaši LDC;
- K. tā kā digitālā pratība un prasmes ir galvenie faktori, kas veicina sociālus un personiskus uzlabojumus un progresu, kā arī uzņēmējdarbību un spēcīgu digitālo ekonomiku veidošanu;
- L. tā kā digitalizācijai vajadzētu arī palīdzēt uzlabot humānās palīdzības sniegšanu un noturību, katastrofu riska novēršanu un pagaidu atbalstu, sasaistot humāno palīdzību un attīstības palīdzību nestabilās un konfliktu skartās teritorijās;
- M. tā kā vairāk nekā pusei pasaules iedzīvotāju joprojām nav tiešsaistes pieslēguma un 9. IAM, kas paredz ievērojami palielināt piekļuvi IKT un līdz 2020. gadam censties nodrošināt vispārēju un cenas ziņā pieejamu piekļuvi internetam LDC, sasniegšanā progress ir bijis lēns;
- N. tā kā visur pasaulē ir vērojams milzīgs mobilo pakalpojumu palielinājums un mobilo sakaru lietotāju skaits tagad pārsniedz to cilvēku skaitu, kuriem ir pieejama elektrība, sanitārija vai tīrs ūdens;
- O. tā kā inovācijai humānās palīdzības jomā ir jāatbilst humanitārajiem principiem (cilvēcīgums, objektivitāte, neitralitāte un neatkarība) un cieņas principam;
- P. tā kā inovācija humānās palīdzības jomā ir jāīsteno ar mērķi veicināt saņēmēju kopuma tiesību ievērošanu, cieņu un spējas un visiem krīzes skartas kopienas locekļiem vajadzētu būt iespējai gūt labumu no inovācijas bez diskriminējošiem šķēršļiem tās izmantošanā;
- Q. tā kā ir jāveic riska analīze un mazināšana, lai novērstu netīšu kaitējumu, tostarp kaitējumu, kas skar privātumu un datu drošību un ietekmē vietējās ekonomikas;
- R. tā kā eksperimenti, testi un izmēģinājumi ir jāveic saskaņā ar starptautiski atzītiem ētiskajiem standartiem,

Nepieciešamība atbalstīt digitalizāciju jaunattīstības valstīs

1. atzinīgi vērtē Komisijas D4D stratēģiju, jo tā integrē digitālās tehnoloģijas ES attīstības politikā, kam būtu jācenšas dot ieguldījumu IAM sasniegšanā; uzstāj uz to, ka ir svarīgi palielināt uz IAM vērstu digitalizāciju; atgādina, ka digitālā revolūcija rada sabiedrībām veselu jaunu problēmu kopumu, nesot sev līdzi gan riskus, gan iespējas;
2. atkārtoti norāda uz digitālās tehnoloģijas un pakalpojumu milzīgo potenciālu IAM sasniegšanā, ar nosacījumu, ka tiek veikti pasākumi, lai novērstu tehnoloģiju negatīvo ietekmi, kas saistīta, piemēram, ar darbvietu automatizāciju, kura ietekmē nodarbinātību, digitālo atstumšanu un nevienlīdzību, kibernetiķu drošību, datu privātumu un regulatīviem jautājumiem; norāda, ka jebkāda digitālajai stratēģijai ir pilnībā jāatbilst Ilgtspējīgas attīstības programmai 2030. gadam, īpaši saistībā ar 4. IAM par kvalitatīvu izglītību, 5. IAM par dzimumu līdztiesības panākšanu un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu visām sievietēm un meitenēm, 8. IAM par pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un ekonomikas izaugsmi un 9. IAM par rūpniecību, inovāciju un infrastruktūru, kā arī jādod ieguldījums minētās programmas īstenošanā; atgādina — lai līdz 2030. gadam sasniegtu IAM, ir nepieciešama stiprāka globāla, valsts, reģionāla un vietēja partnerība starp valsts pārvaldes, zinātnisko aprindu, ekonomikas un pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem;

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

3. norāda, ka, neraugoties uz interneta izplatības pieaugumu, daudzas jaunattīstības valstis un jaunietekmes ekonomikas nebūt neizmanto visas digitalizācijas sniegtās priekšrocības, daudziem cilvēkiem joprojām nav piekļuves IKT un pastāv milzu atšķirības starp valstīm, kā arī starp pilsētām un lauku apvidiem; atgādina, ka digitālās tehnoloģijas ir un paliek instruments, nevis mērķis, un uzskata, ka, ņemot vērā finansiālus ierobežojumus, par prioritāti būtu jāuzskata visefektīvākie IAM sasniegšanas veidi un ka dažās valstīs, lai gan digitalizācija var būt noderīga, joprojām ir jāapmierina cilvēka pamatvajadzības, īpaši tādas kā piekļuve pārtikai, enerģijai, ūdenim un sanitārijai, izglītībai un veselības aprūpei, kā uzsvērts ANO 2017. gada ziņojumā par IAM; tomēr uzskata, ka nosacījumi digitālajai attīstībai būtu jārada infrastruktūras izstrādes brīdī, pat ja īstenošana notiek vēlākā posmā;

4. uzsver, ka jebkādai digitālās tirdzniecības stratēģijai noteikti ir pilnībā jāatbilst principam par politikas saskaņotību attīstībai, kam ir būtiska nozīme IAM sasniegšanas nolūkā; uzsver, ka piekļuvei interneta pieslēgumam un digitāliem maksāšanas veidiem, kas ir droši un atbilst starptautiskajiem standartiem, tiesību aktiem, kuri aizsargā tiešsaistes preču un pakalpojumu patērētājus, intelektuālā īpašuma tiesībām, noteikumiem, kas aizsargā personas datus, un elektroniskajai tirdzniecībai atbilstošiem nodokļu un muitas tiesību aktiem ir būtiska nozīme digitālās tirdzniecības, ilgtspējīgas attīstības un iekļaujošas izaugsmes nodrošināšanā; šajā sakarībā norāda uz tirdzniecības atvieglošanas nolīguma sniegtajām iespējām atbalstīt digitālas iniciatīvas jaunattīstības valstīs, lai atvieglotu pārrobežu tirdzniecību;

5. prasa izstrādāt rīcības plānu tehniskai inovācijai humānās palīdzības jomā, lai nodrošinātu atbilstību tiesiskajiem un ētiskajiem principiem, kas noteikti tādos dokumentos kā "Jaunais Eiropas Konsenss par attīstību: "Mūsu pasaule, mūsu cieņa, mūsu nākotne"" un "Pārveidosim mūsu pasauli: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam";

6. uzsver, ka inovācija humānās palīdzības jomā būtu jāvērtē un jāuzrauga, cita starpā veicot inovācijas procesa primārās un sekundārās ietekmes novērtējumu; uzsver, ka pirms projektu, kas saistīti ar inovāciju humānās palīdzības jomā, un digitalizācijas projektu uzsākšanas būtu jāveic ētiskuma izvērtēšana un riska analīze, attiecīgā gadījumā iesaistot ārējus vai trešās puses ekspertus;

7. prasa ES ārējā darbībā īstenot principus, kas iekļauti digitālajā vienotā tirgus stratēģijā Eiropai, sniedzot atbalstu ES partneru tiesiskajam regulējumam;

8. prasa daudzgadu finanšu shēmā (DFS) 2021.–2027. gadam paredzēt pietiekamu finansējumu, lai būtu iespējams iestrādāt digitālās tehnoloģijas visos attīstības politikas aspektos;

9. norāda, ka digitālās tehnoloģijas ieviešana jaunattīstības valstīs bieži notiek straujāk nekā valsts iestāžu, tiesiskā regulējuma un citu tādu mehānismu veidošana, kuri varētu palīdzēt pārvaldīt jaunās problēmas, kas rodas, īpaši saistībā ar kibernetiķi; uzsver, ka ir svarīgi padziļināt starpreģionālo sadarbību starp pētniekiem un inovatoriem, atbalstot pētniecības un izstrādes darbības, kas veicina zinātnisku progresu un tehnoloģijas un zinātnības nodošanu; prasa nākamajā nolīgumā pēc Kotonū nolīguma saskaņā ar sarunu norādēm īpaši izcelt digitalizāciju, jo tā ir iekļaujošu un ilgtspējīgu attīstību veicinošs faktors;

10. prasa īstenot vairāk kopīgu darbību sadarbībā digitālās infrastruktūras jomā, jo tai būtu jāklūst par vienu no galvenajiem pasākumiem ES partnerībās ar reģionālajām organizācijām, īpaši Āfrikas Savienību; norāda uz tehniskās palīdzības svarīgumu un to, cik svarīgi ir nodot speciālās zināšanas iestādēm, kuras izstrādā digitālo politiku valsts, reģionālā un kontinentālā līmenī;

11. prasa iekļaut digitalizāciju dalībvalstu valsts attīstības stratēģijās;

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

12. prasa starptautiskajai sabiedrībai, tostarp nevalstiskajiem dalībniekiem, tādiem kā pilsoniskās sabiedrības pārstāvji, trešais sektors, privātuzņēmumi un akadēmiskās aprindas, īstenot saskaņotākus un visaptverošākus transversālus centienus, lai nodrošinātu, ka pāreja uz digitālāku ekonomiku neviens netiek atstāts novārtā un šī pāreja veicina ANO Ilgtspējīgas attīstības programmas uzdevumu izpildi, garantējot piekļuvi digitālajām tehnoloģijām un pakalpojumiem visiem ekonomikas dalībniekiem un iedzīvotājiem un nepieļaujot pārmērīgi daudz dažādu pieeju, kas radītu tiesību aktu nesaderību, pārklāšanos vai nepilnības; prasa uzlabot politisko saikni starp ES, dalībvalstīm un citiem attiecīgiem dalībniekiem, lai pastiprinātu sadarbību, papildināmību un sinerģijas veidošanos;

13. norāda, ka tehnoloģija, mākslīgais intelekts un automatizācija jau pārņem atsevišķus mazkvalificētus un vidēji kvalificētus darbus; aicina Komisiju veicināt uz IAM vērstu digitalizāciju un uzsver, ka valsts finansētam sociālās aizsardzības minimumam ir būtiska nozīme dažu negatīvu jauno tehnoloģiju ietekmes aspektu novēršanā, lai izturētu pārmaiņas pasaules tirgos un starptautisko darba dalīšanu, kas īpaši skar mazkvalificētus darba ņēmējus jaunattīstības valstīs;

14. aicina privāto sektoru atbildīgi dot ieguldījumu *D4D*, izmantojot tehnoloģiju un inovācijas, speciālās zināšanas, investīcijas, riska pārvaldību, ilgtspējīgus uzņēmējdarbības modeļus un izaugsmi, kam vajadzētu ietvert arī prevenciju, samazināšanu, labošanu, reciklēšanu un izejvielu atkārtotu izmantošanu;

15. pauž nožēlu par to, ka mazāk nekā pusei no visām jaunattīstības valstīm ir datu aizsardzības tiesību akti, un mudina ES sniegt tehnisko palīdzību attiecīgajām iestādēm šādu tiesību aktu izstrādē, īpaši pamatojoties uz savu pieredzi un saviem tiesību aktiem, kuri ir starptautiski atzīti par paraugu šajā jomā; uzsver, ka ir jāņem vērā ar šādu standartizāciju saistītās iespējamās izmaksas, īpaši tās, kas gulstas uz MVU; norāda, ka, ņemot vērā digitālās tehnoloģijas pārrobežu raksturu, datu aizsardzības tiesību aktiem nevajadzētu būt pārāk atšķirīgiem, jo tas radītu nesaderību;

16. aicina visas ieinteresētās personas vākt, apstrādāt, analizēt un izplatīt datus un statistiku vietējā, reģionālā, valsts un pasaules līmenī, lai nodrošinātu augstu datu aizsardzības līmeni atbilstoši attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem un instrumentiem un lai īstenotu Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam mērķus; norāda, ka pareiza un savlaicīga datu vākšana dod iespēju veikt pienācīgu īstenošanas uzraudzību, vajadzības gadījumā koriģēt politiku un pasākumus un pēc pabeigšanas novērtēt sasniegtos rezultātus un ietekmi; tomēr atgādina, ka "datu revolūcija", lai gan dod iespēju vieglāk, ātrāk un lētāk iegūt un analizēt datus no daudziem dažādiem avotiem, rada arī milzu problēmas saistībā ar drošību un privātumu; tāpēc uzsver, ka inovācijām datu vākšanā jaunattīstības valstīs vajadzētu nevis aizstāt oficiālo statistiku, bet gan papildināt to;

17. pauž nožēlu par katrā valstī joprojām pastāvošo digitālo plaisu, kas saistīta ar dzimumu, ģeogrāfiju, vecumu, ienākumiem, etnisko piederību un veselības stāvokli vai invaliditāti, kā arī citiem diskrimināciju izraisošiem faktoriem; tāpēc uzstāj, ka starptautiskajai attīstības sadarbībai būtu jānotiek tā, lai veicinātu nelabvēlīgā vai neaizsargātā situācijā esošu personu lielāku atbalstīšanu un iekļaušanu, vienlaikus veicinot digitālo instrumentu atbildīgu izmantošanu un adekvātu izpratni par iespējamiem riskiem; prasa atbalstīt inovāciju, kas ir pielāgota vietējām vajadzībām un pārejai uz zināšanu ekonomiku;

18. tāpēc prasa pastiprināt pūles digitālās atstumtības problēmas risināšanā ar izglītību un apmācību digitālo pamatprasmju jomā, kā arī īstenot iniciatīvas, kas paredzētas atbilstošas IKT izmantošanas veicināšanai un digitālo instrumentu lietošanai līdzdalības metodikas īstenošanā atbilstoši vecumam, personīgajai situācijai un iepriekšējai pieredzei, tostarp attiecībā uz vecāka gadagājuma cilvēkiem un cilvēkiem ar invaliditāti; norāda, ka starptautiskā attīstības sadarbība varētu pamatoties digitālās tehnoloģijās, kas vērstas uz nelabvēlīgā situācijā esošu grupu labāku integrāciju, ar nosacījumu, ka šīm grupām ir piekļuve digitālām tehnoloģijām; atziniņi vērtē tādas iniciatīvas kā Āfrikas programmēšanas nedēļa, kas dod ieguldījumu pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanā Āfrikas jaunajai paaudzei, veicinot digitālo pratību; uzsver e-mācību un tālmācības nozīmi attālu apgabalu un visu vecumu cilvēku sasniegšanā;

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

19. prasa iekļaut digitālo pratību jaunattīstības valstu skolu mācību programmās visos izglītības līmeņos — no pamatskolas līdz universitātei, ar mērķi nodrošināt to prasmju iegūšanu, kas vajadzīgas, lai uzlabotu piekļuvi informācijai; tomēr uzskata, ka IKT instrumentiem un jaunajām tehnoloģijām nevajadzētu aizstāt reālus skolotājus un skolas, bet gan šie instrumenti un tehnoloģijas būtu jāizmanto kā līdzeklis, lai uzlabotu piekļuvi izglītībai un paaugstinātu tās kvalitāti; uzsver, ka jaunās tehnoloģijas ir svarīgs instruments, ar ko izplatīt zināšanas, apmācīt skolotājus un pārvaldīt iestādes; uzstāj arī uz to, ka ir nepieciešami labāki vietēji apmācības centri (tostarp programmēšanas skolas), lai apmācītu attīstītājus un veicinātu tādu digitālu risinājumu un lietotņu izstrādi, kas atbilst vietējām vajadzībām un situācijai;

20. uzsver, ka digitālās plaisas pārvarēšanas nolūkā ir jāizvērsš infrastruktūra, kam ir atbilstošs augstas kvalitātes pārklājums un kas ir cenas ziņā pieejama, uzticama un droša, un jānodrošina piekļuve šai infrastruktūrai — sevišķi lauku un attālās teritorijās; norāda, ka galvenie iemesli, kas kavē savienojamību, ir nabadzība un pamatpakalpojumu neesamība līdz ar neattīstītiem virszemes tīkliem, veicinošas valsts politikas un tiesiskā regulējuma trūkumu, augstiem nodokļiem digitālajiem produktiem un pakalpojumiem, zemu konkurenci tirgū un enerģētiska neesamību;

21. pauž bažas par tehnoloģisko atkarību no neliela operatoru skaita un īpaši no *GAFA* (*Google, Apple, Facebook* un *Amazon*), un prasa konkurences veicināšanas nolūkā izstrādāt alternatīvas; norāda, ka šo mērķi varētu īstenot ES un Āfrikas partnerības veidā;

22. atgādina, ka jaunattīstības valstis ne tuvu nav aizsargātas pret kiberuzbrukumiem, un uzsver ekonomiskās, politiskās un demokrātiskās stabilitātes graušanas risku, ja netiek garantēta digitālā drošība; aicina visas digitāli savienotā pasaulē ieinteresētās personas aktīvi uzņemties atbildību, pieņemot praktiskus pasākumus, lai veicinātu lielāku izpratni par kiberdrošības jautājumiem un zinātību šajā jomā; šajā nolūkā norāda uz to, ka ir svarīgi attīstīt cilvēkkapitālu visos līmeņos, lai mazinātu kiberdrošības apdraudējumus ar apmācības, izglītības un lielākas izpratnes palīdzību, un ka ir svarīgi izveidot atbilstošu krimināltiesisku un transnacionālu regulējumu kibernetikas drošības apkarošanas nolūkā un aktīvi iesaistīties starptautiskos forumos, tādos kā ESAO globālais forums par digitālo drošību;

23. atgādina par iespējām, ko digitalizācija sniedz saistībā ar sociālās iekļaušanas atšķirību mazināšanu, piekļuvi informācijai un ekonomiskās marginalizācijas mazināšanu nomaļos apvidos;

Digitalizācija — ilgtspējīgas attīstības instrumenti

24. atzinīgi vērtē ES ārējo investīciju plānu, ar kuru tiek veicinātas investīcijas inovatīvos digitālos risinājumos, kas paredzēti vietējām vajadzībām, finansiālai iekļaušanai un pienācīgas kvalitātes darbvietu izveidei; norāda, ka digitalizācija ir nozīmīga investīciju iespēja un ka tāpēc finansējuma apvienošana, pamatojoties uz sadarbību ar Eiropas un starptautiskām finanšu iestādēm un privāto sektoru, būtu nozīmīgs finanšu resursu piesaistīšanas instruments;

25. aicina Komisiju sākt jaunas iniciatīvas, īpašu uzmanību pievēršot digitālās infrastruktūras attīstīšanai, e-pārvaldības un digitālo prasmju veicināšanai, digitālās ekonomikas stiprināšanai un uz IAM vērstu jaunuzņēmumu ekosistēmu sekmēšanai, tostarp mikrouzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu (MMVU) finansēšanas iespējām, lai tie varētu digitāli mijiedarboties ar daudz nacionāliem uzņēmumiem un piekļūt globālām vērtības ķēdēm;

26. aicina Komisiju vēl vairāk integrēt digitālās tehnoloģijas un pakalpojumus ES attīstības politikā, kā cita starpā norādīts *D4D* programmā; uzsver, ka ir jāveicina digitālo tehnoloģiju izmantošana noteiktās politikas jomās, tostarp e-pārvaldē, lauksaimniecībā, izglītībā, ūdens apsaimniekošanā, veselības aprūpē un enerģētikā;

27. aicina Komisiju palielināt investīcijas jaunattīstības valstu digitālajā infrastruktūrā, lai, nodrošinot efektīvu attīstību un principu ievērošanu, pārvarētu ievērojamo digitālo plaisu;

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

28. atgādina, ka lielākā daļa uzņēmumu jaunattīstības valstīs ir MMVU un tie nodarbina lielāko daļu ražošanas un pakalpojumu nozarē strādājošo; atkārtoti norāda, ka, veicinot labi reglamentētu pārrobežu e-tirdzniecību, tiks tiešā veidā uzlaboti dzīves apstākļi, paaugstināts dzīves līmenis un stimulēta nodarbinātība un ekonomikas attīstība; atkārtoti apstiprina, ka šādi centieni varētu veicināt dzimumu līdztiesību, jo lielas daļas šo uzņēmumu īpašnieces un vadītājas ir sievietes; uzsver, ka ir jāmazina juridiskie, administratīvie un sociālie šķēršļi uzņēmējdarbībai, īpaši tie, kas attiecas uz sievietēm; prasa izmantot digitalizāciju arī tam, lai veicinātu izglītību un spēju veidošanu saistībā ar uzņēmējdarbību jaunattīstības valstīs, vienlaikus radot arī labvēlīgu vidi jaunuzņēmumiem un inovatīviem uzņēmumiem;

29. uzsver, ka ir jāaptur tādu minerālu tirdzniecība, kuru izmantošana finansē bruņotus konfliktus vai ir saistīta ar piespiedu darbu; atgādina, ka koltāns ir daudzu elektronisko ierīču (piemēram, viedtālrunu) pamatizejviela un ka pilsoņu karš, kas ir pārņēmis Lielo ezeru reģionu Āfrikā, īpaši Kongo Demokrātiskajā Republikā, un kas ir saistīts ar koltāna izmantošanu, iegūšanu un nelikumīgu tirdzniecību, ir prasījis vairāk nekā astoņus miljonus dzīvību; prasa izbeigt bērnu izmantošanu koltāna raktuvēs un nelikumīgu koltāna tirdzniecību, lai panāktu, ka tas tiek iegūts un laists tirgū pieņemamā veidā, kas nāk par labu arī vietējiem iedzīvotājiem;

30. norāda, ka lauksaimniecība kā lielākā Āfrikas ekonomikas nozare varētu gūt labumu no digitālajām tehnoloģijām; uzsver, ka digitālas platformas jaunattīstības valstīs var izmantot, lai informētu lauksaimniekus par tirgus cenām un sasaistītu viņus ar iespējamiem pircējiem, kā arī lai sniegtu praktisku informāciju par audzēšanas metodēm, tirgus tendencēm un laika apstākļiem un brīdinājumiem un konsultācijas par augu un dzīvnieku slimībām; tomēr uzsver, ka lauksaimniecībai kļūstot aizvien zinātnesietilpīgāka un augsti tehnoloģiskai, arī digitālā lauksaimniecība var ļoti negatīvi ietekmēt sociālo un vides jomu jaunattīstības valstīs, jo piekļuve jaunākajām tehnoloģijām varētu būt tikai lielām, industrializētām saimniecībām, kas darbojas eksporta tirgū un audzē ienesīgas kultūras, bet ierobežotas zināšanas un prasmes varētu vēl vairāk marginalizēt mazapjoma lauksaimniecību jaunattīstības valstīs;

31. uzstāj, ka lauksaimniecībai paredzētajam ES finansējumam ir jāatbilst programmas 2030. gadam un Parīzes klimata nolīguma transformatīvajai ievirzei un līdz ar to secinājumiem, kas iegūti, veicot Lauksaimniecības zināšanu, zinātnes un tehnoloģijas starptautisko novērtējumu attīstības jomā (IAASTD), un ieteikumiem, kurus sniedzis ANO īpašais referents par tiesībām uz pārtiku; uzsver — tas nozīmē, ka ir jāatzīst lauksaimniecības daudzfunkcionalitāte un strauji jāpāriet no monokultūru audzēšanas, kuras pamatā ir intensīva ķīmikāliju izmantošana, uz dažādotu un ilgtspējīgu lauksaimniecību, kuras pamatā ir agroekoloģiskās lauksaimniecības prakse un vietējo pārtikas sistēmu un mazapjoma lauksaimniecības stiprināšana;

32. norāda, ka IKT instrumentus var izmantot informācijas izplatīšanai, kam var būt izšķiroša nozīme gan dabas katastrofu, gan tehnoloģisku katastrofu un ārkārtas situāciju gadījumā, kā arī nestabilos un konfliktu skartos apgabalos; uzsver, ka digitālās tehnoloģijas kopienām ar zemu ienākumu līmeni un citām neaizsargātām kopienām var dot iespēju piekļūt kvalitatīviem pamatpakalpojumiem, tādiem kā veselība, izglītība, ūdens un elektrība, kā arī humānajai palīdzībai un citiem publiskiem un privātiem pakalpojumiem; uzsver cīņas pret dezinformāciju tiešsaistē (viltus ziņām) nozīmību un uzsver, ka ir nepieciešamas īpašas uz mediju pratību vērstas programmas, kas būtu šo problēmu risināšanas instruments;

33. uzsver, ka tehnoloģiska inovācija humānajā palīdzībā ir prioritāte, īpaši piespiedu pārvietošanas gadījumos, lai dotu ieguldījumu ilgtspējīgos risinājumos, kuri nodrošina stabilitāti un cieņu cilvēku dzīvēs un var veicināt humanitāro un attīstības pasākumu sasaisti; atzinīgi vērtē globālas iniciatīvas, kas paredzētas inovācijas humānās palīdzības jomā veicināšanai, tādas kā Globālā alianse humānās palīdzības inovācijai (GAHI), Humānās palīdzības inovācijas fonds (HIF) un ANO "Pasaules pulss", un prasa ES veicināt atklātos datus un stingri atbalstīt tādu programmatūras izstrādātāju un dizaineru pasaules mēroga kopienas, kuri izstrādā praktisku atklātu tehnoloģiju ar mērķi atrisināt starptautiskas attīstības un humānās problēmas;

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

34. uzsver, ka tādas digitālās tehnoloģijas kā SMS un mobilo tālrunu lietotnes var nodrošināt cenas ziņā pieejamus jaunus instrumentus svarīgas informācijas pārraidīšanai, ko varētu izmantot nabadzīgi vai izolēti cilvēki un cilvēki ar invaliditāti; norāda uz potenciālu, kas piemīt mobilo tālrunu tehnoloģijai, kurai varētu būt priekšrocības, tostarp zemākas piekļuves izmaksas, pateicoties aizvien labākam tīkla pārklājumam, lietotājdraudzīgumam un aizvien zemākām izmaksām par zvaniem un īsziņām; tomēr vienlaikus atgādina, ka mobilie telefoni rada apdraudējumu veselībai un videi, īpaši minerālresursu ieguves un aizvien lielāka elektronisko un elektrisko atkritumu apjoma dēļ; uzsver, ka digitalizācija spēj gan stiprināt, gan mazināt demokrātiju, un aicina ES, kad tā veicina tehnoloģisko inovāciju izmantošanu attīstības palīdzībā, pienācīgi apsvērt šos riskus, lai kontrolētu digitālo tehnoloģiju nepareizu piemērošanu, kā arī veicināt interneta pārvaldību;

35. uzsver, ka ir svarīgi izveidot ilgtspējīgu ekosistēmu digitālajai ekonomikai, lai mazinātu ar digitalizāciju saistīto ietekmi uz vidi, attīstot resursu efektīvu izmantošanu gan digitālajā, gan enerģētikas nozarē, jo īpaši par prioritāti uzskatot aprītes ekonomiku; prasa ārējo investīciju plānā (EIP) atbalstīt ražotāju atbildību, konkrēti — atbalstīt MVU, kuri attīsta atkārtotas izmantošanas, labošanas un atjaunošanas pasākumus un savā uzņēmējdarbībā iekļauj atpakaļpieņemšanas programmas nolūkā likvidēt elektrisko un elektronisko iekārtu (EEI) bīstamos komponentus; prasa veicināt patērētāju izpratni par e-iekārtu ietekmi uz vidi un efektīvi risināt ar uzņēmumu atbildību EEI ražošanā saistītos jautājumus; uzsver arī to, ka ir jāatbalsta elektronisko un elektrisko atkritumu statistika un valsts e-atkritumu politika jaunattīstības valstīs, lai minimizētu e-atkritumu rašanos, nepieļautu e-atkritumu nelikumīgu izgāšanu un nepareizu apstrādi, veicinātu reciklēšanu un radītu darbvietas atjaunošanas un reciklēšanas nozarē;

36. atzīst, ka digitālās tehnoloģijas nodrošina enerģētikas nozari ar inovatīviem instrumentiem nolūkā optimizēt resursu izmantošanu; tomēr atgādina, ka digitālajām tehnoloģijām ir ievērojams ekoloģiskās pēdas nospiedums, jo tās patērē energoresursus (tiek lēsts, ka digitālās CO₂ emisijas veido 2–5 % no kopējām emisijām) un metālus (tādus kā sudrabs, kobalts, varš un tantals), un tas liek apšaubīt šo tehnoloģiju ilgtspēju ilgtermiņā; atkārtoti apstiprina — lai cīnītos pret klimata pārmaiņām, ir jāmaina ražošanas un patēriņa modeļi;

37. atzīst digitālās tehnoloģijas iespējamo lomu demokrātijas veicināšanā un pilsoņu līdzdalībā lēmumu pieņemšanā;

38. uzsver, ka ir svarīgi izveidot un īstenot valsts pārvaldītas digitālas informācijas platformas, kas sabiedrībai kopumā palielina iespējas iegūt pilnīgu informāciju par tiesībām un pakalpojumiem, kurus valsts nodrošina saviem pilsoņiem;

39. uzsver, ka e-pārvaldes lietojumprogrammas dod ieguldījumu, padarot publiskos pakalpojumus ātrākus un lētāk pieejamus, uzlabo saskaņotību un iedzīvotāju apmierinātību, uzlabo pilsoniskās sabiedrības iespējas izausties un darboties un palielina pārredzamību, tādējādi ievērojami veicinot demokratizāciju un cīņu pret korupciju; uzsver tehnoloģijas un digitalizācijas būtisko nozīmi efektīvas fiskālās politikas un administrācijas nodrošināšanā, dodot iespēju efektīvi palielināt vietējo resursu piesaisti un palīdzot cīņā pret krāpšanu nodokļu jomā un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas; uzstāj, ka noteikti ir jāveido drošas digitālas identitātes, jo tas varētu palīdzēt noteikt to cilvēku skaitu, kuriem nepieciešami konkrēti pamatpakalpojumi;

40. prasa izmantot iespējas, ko digitalizācija sniedz bērnu reģistrācijas dzimšanas reģistros, miršanas gadījumu un laulību reģistrācijas uzlabošanā; uzsver — saskaņā ar UNICEF aplēsēm tikai Subsahāras Āfrikā vien 95 miljoni bērnu piedzimstot netiek reģistrēti⁽¹⁾ un tādēļ viņiem nav dzimšanas apliecības, un tas savukārt neļauj juridiski atzīt šos bērnus, līdz ar to viņu kā sabiedrības locekļu eksistence no dzimšanas līdz pieaugušam vecumam netiek reģistrēta un tas kropļo valsts demogrāfiskos datus, nopietni ietekmējot iedzīvotāju vajadzību novērtējumu, īpaši saistībā ar piekļuvi izglītībai vai veselības aprūpei;

⁽¹⁾ <https://www.unicef.org/reports/state-worlds-children-2016>

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

41. atzīst digitālās tehnoloģijas centrālo lomu veselības aprūpes pakalpojumu pārvaldībā, ārkārtas reaģēšanā uz epidēmijām, sabiedrības veselības kampaņu izplatīšanā, publiskā piekļuvē veselības aprūpes pakalpojumiem, kā arī veselības nozares darbinieku apmācībā, fundamentālo pētījumu atbalstīšanā un veicināšanā un veselības un e-veselības informācijas pakalpojumu izstrādē; tāpēc aicina politikas veidotājus ieviest atbilstošu politiku un tiesisko regulējumu, lai paplašinātu e-veselības projektus; aicina Komisiju nodrošināt šim nolūkam nepieciešamos finanšu resursus;

42. atzinīgi vērtē t. s. DEVCO akadēmijas tiešsaistes programmu, kas dod iespēju tiešsaistē apmācīt ES partnervalstu iedzīvotājus; prasa attīstīt tālāk vietējiem vadītājiem paredzētas apmācības programmas un izveidot procedūras pieteikumiem uz ES subsīdijām, lai minētie partneri varētu iegūt skaidrāku priekšstatu par gaidām, mērķiem un nosacījumiem un tādējādi uzlabot projektu izredzes tikt apstiprinātiem; uzsver, ka šādas iniciatīvas, ja tās ir viegli pieejamas, efektīvas un atbilstošas, pozitīvi ietekmētu palīdzības apguvi un ES tēlu tās partneru acīs;

o

o o

43. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos un Eiropas Ārējās darbības dienestam.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

P8_TA(2018)0451

Ieroču eksports: Kopējās nostājas 2008/944/KĀDP īstenošana

Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. novembra rezolūcija par ieroču eksportu: Kopējās nostājas 2008/944/KĀDP īstenošana (2018/2157(INI))

(2020/C 363/05)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 21. pantā ietvertos principus, proti, demokrātijas un tiesiskuma veicināšanu un miera saglabāšanu, konfliktu novēršanu un starptautiskās drošības stiprināšanu,
- ņemot vērā Padomes 2008. gada 8. decembra Kopējo nostāju 2008/944/KĀDP, ar ko izveido kopīgus noteikumus, kas reglamentē militāru tehnoloģiju un ekipējuma eksporta kontroli ⁽¹⁾ ("Kopējā nostāja"),
- ņemot vērā deviņpadsmito gada pārskata ziņojumu ⁽²⁾, kas ir sagatavots saskaņā ar Kopējās nostājas 8. panta 2. punktu,
- ņemot vērā Padomes 2018. gada 22. janvāra Lēmumu (KĀDP) 2018/101 par ieroču eksporta efektīvas kontroles sekmēšanu ⁽³⁾ un Padomes 2017. gada 29. maija Lēmumu (KĀDP) 2017/915 par Savienības informēšanas darbībām, ar kurām atbalsta Ieroču tirdzniecības līguma īstenošanu ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā atjaunināto Eiropas Savienības Kopējo militāro preču sarakstu, ko Padome pieņēma 2018. gada 26. februārī ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā praktiskos komentārus par Kopējo nostāju, ar ko izveido kopīgus noteikumus, kas reglamentē militāru tehnoloģiju un ekipējuma eksporta kontroli,
- ņemot vērā 1996. gada 12. maija Vasenāras vienošanos par parasto ieroču eksporta kontroli un divējāda lietojuma preču un tehnoloģiju eksporta kontroli un 2017. gada decembrī atjauninātos šo preču, tehnoloģiju un munīcijas sarakstus ⁽⁶⁾,
- ņemot vērā ES stratēģisko satvaru un 2012. gada 25. jūnija Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā, jo īpaši rīcības plāna 11. punkta e) apakšpunktu, un 2015. gada 20. jūlija ES Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā (2015.–2019.), jo īpaši tā 21. mērķa d) punktu,
- ņemot vērā Ieroču tirdzniecības līgumu (ITL), ko ANO Ģenerālā asambleja pieņēma 2013. gada 2. aprīlī ⁽⁷⁾ un kas stājās spēkā 2014. gada 24. decembrī,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 6. maija Direktīvu 2009/43/EK, ar ko vienkāršo noteikumus un nosacījumus ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumiem ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ OV L 335, 13.12.2008., 99. lpp.

⁽²⁾ OV C 56, 14.2.2018., 1. lpp.

⁽³⁾ OV L 17, 23.1.2018., 40. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 139, 30.5.2017., 38. lpp.

⁽⁵⁾ OV C 98, 15.3.2018., 1. lpp.

⁽⁶⁾ <http://www.wassenaar.org/controllists/>, "Divējāda lietojuma preču, tehnoloģiju un munīcijas saraksti", Vasenāras vienošanās par parasto ieroču eksporta kontroli un divējāda lietojuma preču un tehnoloģiju eksporta kontroli.

⁽⁷⁾ Ieroču tirdzniecības līgums, ANO, 13-27217.

⁽⁸⁾ OV L 146, 10.6.2009., 1. lpp.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

- ņemot vērā Padomes 2009. gada 5. maija Regulu (EK) Nr. 428/2009, ar ko izveido Kopienas režīmu divējāda lietojuma preču eksporta, pārvadājumu, starpniecības un tranzīta kontrolei ⁽¹⁾, kurā izdarīti grozījumi ar 2014. gada 16. aprīļa Regulu (ES) Nr. 599/2014 (“Divējāda lietojuma regula”), un ņemot vērā tās I pielikumā iekļauto divējāda lietojuma preču un tehnoloģiju sarakstu,
  - ņemot vērā ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM), jo īpaši 16. mērķi, ar kuru veicina taisnīgas, miermīlīgas un iekļaujošas sabiedrības ilgtspējīgai attīstībai,
  - ņemot vērā ANO atbrūņošanās programmu “Mūsu kopējas nākotnes drošībai”,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 23. novembra Regulu (ES) 2016/2134, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1236/2005 par tādu preču tirdzniecību, ko varētu izmantot nāvessoda izpildei, spīdzināšanai vai citādi nežēlīgai, necilvēcīgai vai pazemojošai rīcībai vai sodīšanai ⁽²⁾,
  - ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra cilvēktiesību jautājumos biroja ziņojumu par ieroču tirdzniecības ietekmi uz cilvēktiesību izmantošanu ⁽³⁾,
  - ņemot vērā savas iepriekšējās rezolūcijas par šo jautājumu, jo īpaši 2017. gada 13. septembra ⁽⁴⁾ un 2015. gada 17. decembra ⁽⁵⁾ rezolūciju par Kopējās nostājas īstenošanu,
  - ņemot vērā priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas aizsardzības rūpniecības attīstības programmas izveidi ar mērķi stiprināt ES aizsardzības rūpniecības konkurētspēju un inovētspēju (EDIDP) (COM(2017)0294) un priekšlikumu regulai, ar ko izveido Eiropas Aizsardzības fondu (COM(2018)0476),
  - ņemot vērā 2016. gada 25. februāra ⁽⁶⁾, 2017. gada 15. jūnija ⁽⁷⁾ un 2017. gada 30. novembra ⁽⁸⁾ rezolūciju par humanitāro situāciju Jemenā,
  - ņemot vērā 2014. gada 27. februāra rezolūciju par bruņotu bezpilota lidaparātu izmantošanu ⁽⁹⁾,
  - ņemot vērā Cilvēktiesību padomes 2018. gada 17. augusta ziņojumu par stāvokli Jemenā cilvēktiesību jomā, tostarp vardarbību un pārkāpumiem kopš 2014. gada septembra (A/HRC/39/43),
  - ņemot vērā Reglamenta 52. pantu un 132. panta 2. punktu,
  - ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A8-0335/2018),
- A. tā kā ANO Statūtu 51. punktā ir noteiktas neatņemamas tiesības uz individuālu vai kolektīvu paš aizsardzību;
- B. tā kā ieroču eksports un tirdzniecība nenoliedzami ietekmē cilvēktiesības un cilvēku drošību, sociālekonomisko attīstību un demokrātiju; tā kā ieroču eksports arī veicina tādu apstākļu rašanos, kas liek cilvēkiem bēgt no savām valstīm; tā kā tie ir nopietni iemesli stingras, pārredzamas, efektīvas un vispārpieņemtas un noteiktas ieroču kontroles sistēmas izveidošanai;
- C. tā kā Padomes Kopējā nostāja 2008/944/KĀDP ir juridiski saistošs tiesiskais regulējums, ar kuru ir noteikti astoņi kritēriji; tā kā, ja vien šie kritēriji nav izpildīti, izvešanas atļaujas izsniegšana būtu jānoraida (1.–4. kritērijs) vai vismaz būtu jāapsver tās izsniegšanas noraidīšana (5.–8. kritērijs); tā kā lēmums nodot vai liegt jebkādu militāru tehnoloģiju vai ekipējuma nodošanu paliek katras dalībvalsts ziņā saskaņā ar kopējās nostājas 4. panta 2. punktu;

⁽¹⁾ OV L 134, 29.5.2009., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 338, 13.12.2016., 1. lpp.

⁽³⁾ A/HRC/35/8.

⁽⁴⁾ OV C 337, 20.9.2018., 63. lpp.

⁽⁵⁾ OV C 399, 24.11.2017., 178. lpp.

⁽⁶⁾ OV C 35, 31.1.2018., 142. lpp.

⁽⁷⁾ OV C 331, 18.9.2018., 146. lpp.

⁽⁸⁾ OV C 356, 4.10.2018., 104. lpp.

⁽⁹⁾ OV C 285, 29.8.2017., 110. lpp.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

- D. tā kā aktuālākie dati ⁽¹⁾ liecina, ka eksports no ES 28 dalībvalstīm laikā no 2013. gada līdz 2016. gadam sasniedza 27 % no kopējā pasaules eksporta apmēra laikposmā no 2013. gada līdz 2017. gadam, un tādējādi ES kopā ieņemturotrot vietu pasaulē lielāko ieroču piegādātāju sarakstā aiz ASV (34 %), bet tai savukārt sekotu Krievija, kuras eksports veido 22 % no kopējā apjoma pasaulē; tā kā 2015. un 2016. gada skaitļi liecina par lielāko piešķirto ieroču eksporta atļauju skaitu kopš datu vākšanas uzsākšanas ES ar kopējo vērtību EUR 195,95 miljardi 2015. gadā un — saskaņā ar aktuālāko ieroču eksporta jautājumu darba grupas (COARM) ziņojumu — EUR 191,45 miljardi 2016. gadā ⁽²⁾; tā kā diemžēl 2015. un 2016. gada skaitļi ir maldinoši un neprecīzi, jo atļauju apjoms daļēji drīzāk ir vienkārši nodoma izpausme nekā faktisko eksportu raksturojošs precīzs skaitlis, kas varētu īstenosies tuvākajā nākotnē;
- E. tā kā COARM sagatavotie gada pārskati līdz šim ir vienīgais instruments, kura mērķis ir aptvert Kopējās nostājas īstenošanu; tā kā šie ziņojumi ir palīdzējuši padarīt pārredzamāku dalībvalstu ieroču eksportu, un norādījumos ir palielināties vadlīniju un paskaidrojumu skaits; tā kā Kopējās nostājas dēļ ir palielināties informācijas daudzums par ieroču eksporta atļauju izsniegšanu;
- F. tā kā gan pasaules, gan reģionālā līmeņa drošības vide ir dramatiski mainījusies, jo īpaši Savienības dienvidu un austrumu kaimiņreģionos, un tādējādi tiek uzsvērtā steidzamā nepieciešamība uzlabot un padarīt drošāku metodoloģiju, kas tiek izmantota, lai sagatavotu informāciju eksporta atļauju riska novērtēšanas vajadzībām;
- G. tā kā saskaņā ar Kopējās nostājas 3. pantu šie astoņi kritēriji nosaka tikai minimālos standartus un neskar ierobežojošākus ieroču kontroles pasākumus, kurus var veikt dalībvalstis; tā kā lēmumus par ieroču eksporta atļaujas piešķiršanu vai nepiešķiršanu pieņem tikai un vienīgi dalībvalstis;
- H. tā kā nebūt ne visas ES dalībvalstis ir pilnībā iesaistītas COARM darbā; tā kā atšķirīgās datu vākšanas kārtības un atsevišķu dalībvalstu datu sniegšanas procedūru un to atšķirīgā astoņu kritēriju interpretācijas dēļ datu kopas ir nepilnīgas un atšķirīgas, kā arī ieroču eksporta prakse ir ļoti atšķirīga; norāda, ka informācijas apmaiņas kārtībai ir jābūt saderīgai ar valstu tiesību aktiem un administratīvajām procedūrām katrā atsevišķā valstī;
- I. tā kā pašlaik nav mehānisma standartizētai, neatkarīgai pārbaudei un ziņošanai par atbilstību Kopējās nostājas astoņiem kritērijiem;
- J. tā kā iepriekšējo gadu laikā ir pieņemti pasākumi saistībā ar kājnieku ieroču un vieglo ieroču tirdzniecību, Vasenāras nolīgumā paredzot divējāda lietojuma preču un tehnoloģiju atjauninātu sarakstu; tā kā tādi jautājumi kā, piemēram, ieroču tirdzniecības starpniecības kontrole, licencēta ražošana ārpus ES un tiešo lietotāju kontrole ir iekļauti darba kārtībā un zināmā mērā iekļauti pašā Kopējā nostājā, daudzi ražojumi, jo īpaši divējāda lietojuma preces, kibertechnoloģijas un novērošanas tehnoloģijas joprojām nav iekļauti kontroles sistēmā;
- K. tā kā deviņpadsmitajā gada ziņojumā ir secināts, ka 40,5 % no ieroču eksporta atļaujām tika piešķirtas MENA reģiona valstīm EUR 77,5 miljardu vērtībā, turklāt Saūda Arābijai, Ēģiptei un Apvienotajiem Arābu Emirātiem (AAE) saņemot lielāko šā eksporta apjomu EUR 57,9 miljardu vērtībā;
- L. tā kā dažos gadījumos ieroči, ko eksportē uz konkrētām valstīm, piemēram, uz Saūda Arābiju, AAE un Saūda Arābijas vadītās koalīcijas dalībniekiem, tika izmantoti konfliktos, piemēram, Jemenā; tā kā šāds eksports nepārprotami pārkāpj Kopējo nostāju;

⁽¹⁾ Starptautiskās ieroču tirdzniecības tendences, 2017, (SIPRI faktu lapa, 2018. gada marts).

⁽²⁾ <http://enaat.org/eu-export-browser/licence.de.html>

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

- M. tā kā Eiropas Parlamenta 2016. gada 25. februāra rezolūcijā par humanitāro situāciju Jemenā Komisijas priekšsēdētāja vietniece / Savienības augstā pārstāve ārlietās un drošības politikas jautājumos (PV/AP) tika aicināta nākt klajā ar priekšlikumu par ES ieroču embargo noteikšanu attiecībā uz Saūda Arābiju;
- N. tā kā ieročiem, kas ir licencēti pārsūtīšanai no ES dalībvalstīm un pēc tam tiek izmantoti pašreizējā Jemenas konfliktā, ir katastrofāla ietekme uz ilgtspējīgu attīstību Jemenā;
- O. tā kā aizsardzības nozare ir kļuvusi par ES politikas būtisku jautājumu ar Eiropas globālo stratēģiju, kurā ir izklāstīts, ka "ilgtspējīga, novatoriska un konkurētspējīga Eiropas aizsardzības rūpniecība ir būtiska Eiropas stratēģiskajai autonomijai un uzticamai KDĀP" ⁽¹⁾; tā kā ieroču eksports ir galvenais Eiropas aizsardzības nozares rūpnieciskais un tehnoloģiskais pamats un tā kā aizsardzības nozares prioritāte ir garantēt ES dalībvalstu drošību un aizsardzību un veicināt KĀDP īstenošanu; tā kā Eiropas Aizsardzības fonda un EDIDP kā priekšteča, kura darbība nesen tika uzsākta, galvenais uzdevums ir "atbalstīt Eiropas aizsardzības rūpniecības konkurētspēju" ⁽²⁾;
- P. tā kā pārredzamības pasākumi kā, piemēram, ieroču eksporta uzraudzība, palīdz sekmēt uzticēšanos starp dalībvalstīm;
- Q. tā kā Kopējās nostājas 10. pantā ir skaidri paredzēts, ka astoņu kritēriju ievērošanai ir prioritāte pār jebkādam dalībvalstu ekonomiski sociālām, komerciālām vai rūpniecības interesēm,

Kopējās nostājas atbalstīšana un tās īstenošanas uzlabošana

1. uzsver, ka valstīm ir leģitīmas tiesības iegādāties militāru tehnoloģiju paš aizsardzības nolūkos; norāda, ka aizsardzības rūpniecības uzturēšana ir daļa no dalībvalstu paš aizsardzības;
2. norāda, ka Eiropas aizsardzības tirgus kalpo kā instruments, lai garantētu dalībvalstu un Savienības pilsoņu drošību un aizsardzību, un veicina Kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) un jo īpaši Kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) īstenošanu; aicina dalībvalstis pārvarēt aizsardzības izdevumu pašreizējo efektivitātes trūkumu, kuru rada darbību dubultošanās, sadrumstalotība un savstarpējās savietojamības trūkums, un censties radīt ES iespēju kļūt par drošības garantu, cita starpā labāk kontrolējot ieroču eksportu;
3. atzīst, ka ES ir vienīgā valstu savienība pasaulē, kurā ir spēkā juridiski saistošs regulējums, ar kura palīdzību īsteno ieroču eksporta kontroles pasākumus, tostarp krīzes reģionos un attiecībā uz valstīm ar apšaubāmu reputāciju cilvēktiesību jomā; šajā sakarībā atzinīgi vērtē to, ka trešās valstis Eiropā un ārpus Eiropas ir pievienojušās ieroču eksporta kontroles sistēmai, balstoties uz Kopējo nostāju; mudina arī atlikušās kandidātvalstis, valstis, kas iesaistītas kandidātvalsts statusa iegūšanas procesā, vai valstis, kas kā citādi vēlas iesaistīties virzībā uz pievienošanos ES, piemērot Kopējās nostājas noteikumus;
4. uzsver, ka ir steidzami jāpastiprina ES delegāciju loma, lai tās varētu palīdzēt dalībvalstīm un Eiropas Ārējās darbības dienestam (EĀDD) izstrādāt eksporta atļauju izsniegšanas riska novērtējumus un veikt tiešo lietotāju pārbaudes, pārbaudes pēc nosūtīšanas un inspekcijas uz vietas;
5. norāda, ka dalībvalstis astoņus kritērijus piemēro un interpretē dažādos veidos; aicina panākt astoņu kritēriju vienotu, konsekventu un koordinētu piemērošanu un Kopējās nostājas pilnīgu īstenošanu, ievērojot visus tajā noteiktos pienākumus;
6. uzskata, ka eksporta atļauju riska novērtēšanas metodoloģijā būtu jāiekļauj piesardzības princips un ka dalībvalstīm ne tikai būtu jāizvērtē, vai konkrēta militāra tehnoloģija varētu tikt izmantota iekšējām represijām vai citiem nevēlamiem mērķiem, bet būtu arī jāizvērtē riski, pamatojoties uz vispārējo situāciju galamērķa valstī, piemēram, ņemot vērā situāciju attiecībā uz demokrātiju, tiesiskumu un attiecīgās valsts sociāli ekonomisko attīstību;

⁽¹⁾ "Shared Vision, Common Action: A Stronger Europe – A Global Strategy for the European Union's Foreign and Security Policy" (Kopīgs redzējums, kopīga rīcība — stiprāka Eiropa. Globāla Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģija), Brisele, 2016. gada jūnijs.

⁽²⁾ "Eiropas Aizsardzības fonda izveide" COM(2017)0295, 2017. gada 7. jūnijs.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

7. saskaņā ar 2017. gada 13. septembra ieteikumiem aicina dalībvalstis un EĀDD izmantot pašreizējo pārskatīšanas procesu, lai stiprinātu informācijas apmaiņas mehānismus, padarot pieejamu kvalitatīvi un kvantitatīvi labāku informāciju eksporta atļauju izsniegšanas riska novērtējumiem:

- a) sniedzot vairāk informācijas par eksporta atļaujām un faktiskajiem eksportiem, veicot sistemātisku un savlaicīgu informācijas apmaiņu, tostarp par attiecīgajiem tiešajiem lietotājiem, ieroču novirzīšanas gadījumiem, viltotiem vai citādi problemātiskiem tiešo lietotāju sertifikātiem un aizdomās turamiem starpniekiem un transporta uzņēmumiem saskaņā ar vietējiem tiesību aktiem;
- b) veidojot sarakstu ar struktūrām un personām, kuras tiesātas par ieroču eksporta tiesību aktu pārkāpumiem, un personām, par kurām ir zināms, ka viņas ir iesaistījušās nelegālā ieroču tirdzniecībā vai darbībās, kas apdraud starptautisko un valsts drošību, vai kuras tiek turētas aizdomās par to;
- c) apmainoties ar paraugpraksi, kas ir pieņemta astoņu kritēriju īstenošanai;
- d) pārveidojot pašreizējos praktiskos komentārus interaktīvos tiešsaistes resursos;
- e) līdz 2019. gada beigām pārveidojot ES gada pārskata ziņojumu par atvērtu un publisku tiešsaistes datubāzi, jauno formātu piemērojot 2017. gada datiem;
- f) sekmējot skaidru un pienācīgi noteiktu kārtību, kādā tiesībsardzības iestādes un robezsardzes iestādes sadarbojas, pamatojoties uz informācijas apmaiņu, lai stiprinātu sadarbību drošības jautājumos un izskaustu nelegālu ieroču tirdzniecību, kas apdraud ES un tās pilsoņu drošību;

8. aicina dalībvalstis un EĀDD gan valstu, gan ES līmenī palielināt to darbinieku skaitu, kas nodarbojas ar eksporta jautājumiem; mudina izmantot ES līdzekļus amatpersonu, kuras nodarbojas ar atļauju piešķiršanu, un tiesībsardzības amatpersonu spēju veidošanai dalībvalstīs;

9. atgādina, ka viens no Kopējās nostājas izstrādes mērķiem bija novērst to, ka Eiropas ieroči tiek izmantoti pret dalībvalstu bruņotajiem spēkiem, un nepieļaut cilvēktiesību pārkāpumus un bruņotu konfliktu ietilgšanu; atkārtoti norāda, ka Kopējā nostāja paredz prasību minimumu, kas dalībvalstīm ir jāpiemēro ieroču eksporta kontroles jomā, un ka tajā ir iekļauts pienākums novērtēt eksporta atļaujas pieprasījumu, ņemot vērā visus astoņus šajā nostājā norādītos kritērijus;

10. kritizē astoņu kritēriju sistemātisku nepiemērošanu dalībvalstīs un to, ka militārā tehnoloģija sasniedz galamērķus un gala lietotājus, kas neatbilst Kopējā nostājā paredzētajiem kritērijiem; atkārtoti aicina veikt neatkarīgu novērtējumu par to, kā dalībvalstis ievēro Kopējā nostājā paredzētos astoņus kritērijus; uzskata, ka būtu jāveicina lielāka konverģence šo astoņu kritēriju piemērošanā; pauž nožēlu par to, ka trūkst noteikumu par sankciju piemērošanu dalībvalstīm, kuras, piešķirot atļaujas, iepriekš nepārbauda astoņu kritēriju ievērošanu; mudina dalībvalstis uzlabot Kopējās nostājas īstenošanas konsekvenci un iesaka tām paredzēt neatkarīgu pārbaudes veikšanas kārtību;

11. uzskata, ka eksports uz Saūda Arābiju, uz AAE, kā arī citiem Saūda Arābijas vadītās koalīcijas dalībniekiem Jemenā neatbilst vismaz 2. kritērijam, jo šīs valstis ir iesaistītas nopietnos humanitāro tiesību pārkāpumos, ko ir konstatējušas kompetentās ANO iestādes; atkārtoti 2017. gada 13. septembrī izteikto aicinājumu steidzami uzlikt ieroču embargo Saūda Arābijai un aicina PV/AP un Padomi pagarināt šādu embargo visām pārējiem Saūda vadītās koalīcijas dalībniekiem Jemenā;

12. uzskata, ka ir nepieciešams sākt procesu, lai izveidotu mehānismu, ar kuru tiek piemērotas sankcijas dalībvalstīm, kas neievēro Kopējo nostāju;

13. norāda, ka dažas dalībvalstis ir pārtraukušas ieroču piegādi uz Saūda Arābiju un citiem Saūda Arābijas vadītās koalīcijas dalībniekiem Jemenā sakarā ar to veiktajām darbībām, savukārt citas valstis ir turpinājušas piegādāt militāro tehnoloģiju; pauž atzinību tādām dalībvalstīm kā Vācija un Nīderlande, kuras ir mainījušas savu praksi attiecībā uz Jemenas konfliktu; tomēr pauž dziļu nožēlu par to, ka citas dalībvalstis, šķiet, nav ņēmušas vērā galamērķa valsts rīcību un eksportēto ieroču un munīcijas galīgajam izmantojumam; uzsver, ka šādas prakses atšķirības pakļauj riskam visu Eiropas ieroču kontroles režīmu;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

14. pauž bažas par to, ka ir apmierināti gandrīz visi atļauju pieprasījumi eksportam uz īpašām valstīm, piemēram, Saūda Arābiju, kaut gan eksports uz šādām valstīm pārkāpj vismaz Kopējās nostājas 1.–6. kritēriju, paturot prātā, ka 1.–4. kritērija neizpildes gadījumā atļaujas piešķiršana ir jānoraida; pauž nožēlu, ka gandrīz visi atļauju pieteikumi (95 %) attiecībā uz eksportu uz Saūda Arābiju ir piešķirti attiecībā uz kategoriju ML9⁽¹⁾ (karakuģi, kuru izmanto, lai nodrošinātu jūras blokādes īstenošanu Jemenā, un kategorijām ML10 (gaisa kuģi) un ML4 (bumbas utt.), kas ir bijušas svarīgas gaisa veiktajām kampaņām, veicinot humānās situācijas un visas valsts kopumā ilgtspējīgas attīstības pasliktināšanos, kā arī Jemenas iedzīvotāju ciešanas;

15. pauž sašutumu par ES ražoto ieroču un munīcijas daudzumu, kas atrasti *Da'esh* rīcībā Sīrijā un Irākā; norāda, ka Bulgārija un Rumānija faktiski nav piemērojušas Kopējo nostāju saistībā ar nodošanu tālāk, kas ir pretrunā tiešo lietotāju sertifikātiem; aicina visas dalībvalstis atteikties no līdzīgas nodošanas nākotnē, jo īpaši ASV un Saūda Arābijai, un aicina EĀDD un dalībvalstis, jo īpaši Bulgāriju un Rumāniju, COARM ietvaros, kā arī publiski Parlamenta Drošības un aizsardzības apakškomitejai izskaidrot, kādi pasākumi ir veikti šajā jautājumā; aicina EĀDD izskatīt daudzos gadījumus, kuri nesēn ir atklāti Konfliktu bruņojuma pētījumu ziņojumā, un izpētīt efektīvākas metodes riska novērtēšanas novirzīšanai COARM un citiem attiecīgajiem forumiem, tostarp nosakot, ka saistībā ar pārskatīšanas procesu dalībvalstīm ir pienākums atteikties eksporta atļaujas, ja pastāv nepārprotams risks, ka eksportējamās militārās tehnoloģijas vai iekārtas varētu tikt novirzītas; nolemj uzsākt izmeklēšanu šajā jautājumā;

16. pauž bažas, ka ieroču sistēmu piegāde kara apstākļos un ievērojamas politiskās spriedzes situācijas var nesamērīgi ietekmēt civiliedzīvotājus; uzsver, ka konflikti būtu jārisina, prioritārā kārtībā izmantojot diplomātiskos līdzekļus; tādēļ aicina ES dalībvalstis veikt pasākumus, lai izstrādātu patiesu kopēju ārpolitiku un drošības politiku;

17. atzīst, ka 8. kritērija labāka piemērošana būtu svarīgs ieguldījums, kas palīdzētu sasniegt ES mērķus attiecībā uz politikas saskaņotību attīstībai un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM), jo īpaši IAM 16.4.; aicina dalībvalstis un EĀDD šajā sakarībā izmantot pašreizējo Kopējās nostājas pārskatīšanas procesu; iesaka atjaunināt praktiskos komentārus šajā sakarībā, koncentrējoties ne tikai uz to, kā ieroču iegāde ietekmē attīstību saņēmējvalstī, bet arī uz iespējamo kaitējumu, kuru ieroču lietošana nodara attīstībai, tostarp valstīs, kas nav saņēmējas;

18. ierosina, ka būtu jāizpēta veidi, kā ES varētu atbalstīt dalībvalstis, lai panāktu to atbilstību Kopējās nostājas astoņiem kritērijiem, jo īpaši sniedzot informāciju riska novērtēšanas posmā, nodrošinot galapatērētāju kontroles un sūtījumu *ex-ante* pārbaudes un sagatavojot regulāri aktualizētus sarakstus, kuros ir iekļautas Kopējās nostājas kritērijiem atbilstošas trešās valstis;

19. norāda, ka Padome atkārtoti izvērtē, kā tiek īstenota Kopējā nostāja un ir sasniegti tās mērķi 2018. gadā; aicina pārskatīt Kopējo nostāju, lai noteiktu, kā tā tiek īstenota valstu līmenī, tostarp iekļaujot arī novērtējumu par dažādajiem veidiem, kā tā tiek īstenota valstu normatīvajos aktos, metodes, kuras izmanto atļauju pieteikumu novērtēšanai, un valdības aģentūras un ministrijas, kas tiek iesaistītas; šajā sakarībā uzsver, ka projektiem, ko finansē no nesēn uzsāktā *EDIDP* un nākotnē — no Aizsardzības fonda, ir jābūt saskaņā ar valsts un ES kontroles un ziņošanas mehānismiem/režīmiem, un tie ir pilnībā jāpakļauj parlamentārajai kontrolei; uzskata, ka arī ierosinātais Miera uzturēšanas mehānisms ir pilnībā jāpakļauj parlamentārajai uzraudzībai;

20. aicina dalībvalstis pārvarēt aizsardzības izdevumu pašreizējo efektivitātes trūkumu, kuru rada darbību dubultošanās, sadrumstalotība un savstarpējās savietojamības trūkums, un censties radīt ES iespēju kļūt par drošības garantu, cita starpā labāk kontrolējot ieroču eksportu;

21. uzskata, ka, ar ražojumiem saistītas darbības saistībā ar kājnīeku ieročiem un vieglajiem ieročiem, ja tie ir izstrādāti galvenokārt eksporta vajadzībām, būtu jāizslēdz no Savienības finansējuma gaidāmās regulas par Eiropas Aizsardzības fonda (EAF) izveidi (COM(2018)0476) kontekstā;

⁽¹⁾ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XG0406\(01\)&from=LV](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XG0406(01)&from=LV)

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

22. uzskata, ka Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES kontekstā būtu svarīgi, ka tā turpina pildīt Kopējās nostājas saistības un piemērot tās darbības noteikumus tāpat, kā to dara citas trešās valstis Eiropā;
23. uzsver, ka uzdevums palielināt Eiropas aizsardzības nozares konkurētspēju nedrīkst apdraudēt to, kā tiek piemēroti kopējās nostājas astoņi kritēriji, jo tie ir prioritāri salīdzinājumā ar jebkādam dalībvalstu ekonomiskajām, komerciālajām, sociālajām vai nozaru interesēm;
24. uzskata, ka Direktīvas 2009/43/EK, ar ko vienkāršo noteikumus un nosacījumus ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumiem Kopienā, īstenošanai vajadzētu būt saskaņotai ar Kopējo nostāju, tostarp arī attiecībā uz rezerves daļām un elementiem; norāda, ka Kopējās nostājas darbības joma nav ierobežota un līdz ar to astoņi kritēriji attiecas arī uz pārvietošanu ES iekšienē;
25. atkārtoti norāda uz kaitējumu, ko ES digitālajai infrastruktūrai un cilvēktiesību respektēšanai var radīt ES uzņēmumu nepietiekami kontrolēts kibernetikas tehnoloģiju eksports; šajā sakarībā uzsver, cik svarīga ir ātra, efektīva un visaptveroša ES Divējāda lietojuma preču regulas aktualizēšana, atgādina par Parlamenta nostāju attiecībā uz Komisijas priekšlikumu redakcijā, kas tika apstiprināta ar pārliecinošu balsu vairākumu 2018. gada janvārī, un ierosina, ka Padomei būtu jāizstrādā vērienīga nostāja, lai ļautu abiem likumdevējiem panākt vienošanos līdz šā Parlamenta sasaukuma beigām; aicina dalībvalstis saistībā ar eksporta kontroli un astoņu kritēriju piemērošanu lielāku uzmanību pievērst precēm, kuras ir iespējams izmantot gan civiliem, gan militāriem mērķiem, piemēram, uzraudzības tehnoloģijām, kā arī komponentēm, ko var izmantot kibernetikā vai cilvēktiesību pārkāpumu sagatavošanai; mudina dalībvalstis un Komisiju ieguldīt pietiekamus līdzekļus gan tehnoloģijās, gan cilvēkresursos, lai apmācītu cilvēkus īpašās kibernetikas programmās; aicina dalībvalstis starptautiskajā līmenī veicināt šādu preču pievienošanu sarakstiem, uz kuru pamata veic kontroles (īpaši Vasenāras nolīgumā minētajam sarakstam);
26. mudina dalībvalstis rūpīgāk pārbaudīt licencētu ražošanu trešās valstīs un nodrošināt stingrākus aizsargpasākumus pret nevēlamu izmantošanu; prasa stingri piemērot Kopējo nostāju attiecībā uz licencētu ražošanu trešās valstīs; prasa ierobežot licencētas ražošanas vienošanās ar valstīm, kas ir ITL līgumslēdzējas puses vai ir parakstījušas to, un šīm trešajām valstīm noteikt pienākumu eksportēt tikai tādas iekārtas, kas ražotas saskaņā ar atļauju, un ko nepārprotami piešķirusi sākotnējā eksportētāja dalībvalstis;
27. uzsver — lai saglabātu vienlīdzīgu konkurences apstākļus un ES uzticamību ārvalstīs, ir jāizstrādā pieeja, kura izmantojama situācijās, kad dalībvalstis atšķirīgi interpretē Kopējās nostājas 8. kritēriju attiecībā uz būtībā līdzīgu produktu eksportu, kas paredzēts līdzīgiem galamērķiem un tiešajiem lietotājiem;
28. prasa dalībvalstīm un EĀDD izstrādāt īpašu stratēģiju, lai paredzētu oficiālu aizsardzību trauksmes cēlējiem, kas ziņo par ieroču rūpniecības organizāciju un uzņēmumu darbībām, ar kurām tiek pārkāpti Kopējā nostājā izklāstītie kritēriji un principi;
29. turklāt aicina paplašināt astoņu kritēriju piemērošanas jomu, iekļaujot arī armijas, drošības un policijas darbinieku pārvietošanu, ar bruņojuma eksportu saistītus pakalpojumus, zinātību un apmācību, drošības tehnoloģijas, kā arī privātus militārus un drošības dienestus;
30. aicina dalībvalstis un EĀDD cieši sadarboties, lai novērstu ieroču novirzīšanas un uzkrāšanas radītos riskus, piemēram, nelikumīgu ieroču tirdzniecību un kontrabandu; uzsver risku, kas ir saistīts ar to, ka uz trešām valstīm eksportēti ieroči var tikt ievesti atpakaļ Eiropas Savienībā ieroču kontrabandas un nelikumīgas tirdzniecības rezultātā;
31. aicina dalībvalstis un EĀDD iekļaut Kopējā nostājā jaunu kritēriju, lai nodrošinātu, ka, piešķirot atļauju, pienācīgi tiek ņemts vērā ar attiecīgo eksportu saistītais korupcijas risks;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

COARM darba grupas gada pārskats

32. atzinīgi vērtē Padomes darba grupas (COARM) centienus saistībā ar sadarbību, koordināciju un konvergenci (īpaši atsaucoties uz Kopējās nostājas praktiskajiem komentāriem) un saistībā ar Kopējās nostājas stiprināšanu jo īpaši attiecībā uz sabiedrības informēšanas kampaņām un pielīdzināšanas un saskaņošanas procesiem Eiropas Savienībā un iesaistot trešās valstis;

33. pauž nožēlu par to, ka tikai 2017. gada martā tika publicēts astoņpadsmitais gada pārskats par 2015. gadu un tikai 2018. gada februārī — deviņpadsmitais gada pārskats par 2016. gadu; aicina garantēt standartizētāku un savlaicīgāku ziņošanas un datu iesniegšanas procedūru attiecībā uz iepriekšējā gadā notikušo eksportu, nosakot stingru datu iesniegšanas termiņu ne vēlāk kā janvārī un fiksētu pārskata publicēšanas datumu ne vēlāk kā martā;

34. atgādina, ka saskaņā ar Kopējās nostājas 8. panta 2. punktu visām dalībvalstīm ir pienākums ziņot par savu ieroču eksportu, un mudina visas dalībvalstis pilnībā izpildīt savas saistības, kā noteikts Kopējā nostājā; uzsver, ka augstas kvalitātes un sagrupēti dati par faktiskajām piegādēm ir svarīgi, lai izprastu, kā tiek piemēroti astoņi kritēriji;

35. kritizē to, ka vairākas dalībvalstis nav iesniegušas pilnīgu informāciju, kas nepieciešama deviņpadsmitajā gada pārskatā, pamatojoties uz detalizētiem datiem par konkrētām valstīm; pauž bažas par to, ka no COARM gada pārskatā trūkst svarīgas informācijas, tāpēc tas nav aktuāls vai nespēj sniegt pilnīgu priekšstatu par dalībvalstu eksporta darbībām; uzskata, ka būtu jāizveido standartizēta verifikācijas un ziņošanas sistēma, lai iegūtu detalizētāku un izsmelšu informāciju; atkārtoti pieprasa, lai visas dalībvalstis, kas nav iesniegušas pilnīgu informāciju, saistībā ar nākamā gada pārskatu sniegtu papildu informāciju par to iepriekšējām eksporta darbībām;

36. norāda, ka saskaņā ar deviņpadsmito gada pārskatu atteikumiem izmantotie kritēriji atšķirās to piemērošanā, 1. kritēriju izmantojot 82 reizes, 2. kritēriju — 119 reizes, 3. kritēriju — 103 reizes, 4. kritēriju — 85 reizes, 5. kritēriju — 8 reizes, 6. kritēriju — 12 reizes, 7. kritēriju — 139 reizes un 8. kritēriju — vienu reizi; ar bažām norāda, ka noraidīto atļauju skaits ir samazinājies, gan absolūtos skaitļos, gan arī relatīvā izteiksmē (2016. gadā tika noraidīti tikai 0,76 % atļauju pieteikumi salīdzinājumā ar gandrīz 1 % 2015. gadā); ar nožēlu norāda, ka ziņojumā joprojām nav iekļauti skaitļi par konsultāciju rezultātiem attiecībā uz atteikuma paziņojumiem, un aicina dalībvalstis šādu informāciju iekļaut turpmākajos gada ziņojumos;

37. ierosina ievākt no dalībvalstīm papildu informāciju un publicēt to gan valsts līmenī, gan COARM gada pārskatā; ierosina arī COARM gada pārskatu papildināt ar apkopojumu, kurā cita starpā būtu jāiekļauj iepriekšējo gadu attīstības tendenču salīdzinājums un skaitlisko rādītāju apkopojums;

Parlaments un pilsoniskā sabiedrība

38. norāda, ka ne visi ES dalībvalstu parlamenti pārbauda valdības lēmumus par atļauju piešķiršanu; norāda uz Parlamenta reglamentu, kurā ir paredzēta iespēja regulāri reaģēt uz ES gada pārskata ziņojumiem par ieroču eksportu, un šajā sakarībā aicina uzlabot pašreizējo situāciju un garantēt, ka Parlaments reaģēs uz ikgadējo COARM ziņojumu, izmantojot savu gada ziņojumu, uz kuru nevajadzētu attiecināt paredzētās kvotas; aicina dalībvalstu parlamentus apmainīties ar visu gūto paraugpraksi ziņojumu sagatavošanas un ieroču eksporta uzraudzības jomā;

39. uzsver, ka valstu parlamenti, Eiropas Parlamentam, pilsoniskajai sabiedrībai, ieroču eksportu uzraugošajām iestādēm un nozares asociācijām ir svarīga nozīme gan to standartu atbalstīšanā un veicināšanā kā valsts, tā Eiropas Savienības līmenī, par kuriem ir panākta vienošanās Kopējā nostājā, gan tādas pārredzamas kontroles sistēmas izveidē, kas ietver pārskatatbildību; tādēļ prasa pārredzamāku un stabilāku kontroles mehānismu, kas stiprinātu parlamentu un pilsoniskās sabiedrības nozīmi; mudina valstu parlamentus, pilsonisko sabiedrību un akadēmiskās aprindas veikt ieroču tirdzniecības neatkarīgu pārbaudi un aicina dalībvalstis un EĀDD atbalstīt šādas darbības, arī piešķirot tām finansējumu;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

40. uzsver parlamentārās uzraudzības nozīmību un leģitimitāti attiecībā uz datiem, kas ir saistīti ar ieroču eksporta kontroli, un attiecībā uz to, kā šī kontrole tiek īstenota; šajā sakarībā aicina veikt pasākumus un sniegt atbalstu un informāciju, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka sabiedrības veiktas pārraudzības funkcija tiek pilnībā īstenota;

41. ierosina, ka *EDIPP* un/vai Eiropas Aizsardzības fonda (EAF) finansēto produktu eksports būtu nodalīti jāiekļauj datos, ko iesniedz *COARM*, lai nodrošinātu to produktu ciešu uzraudzību, kurus finansē no Eiropas budžeta; aicina Padomi un Parlamentu vienoties par sīki izstrādātu interpretācijas un īstenošanas režīmu, tostarp uzraudzības struktūru, sankciju struktūru un ētikas komiteju, lai nodrošinātu, ka Kopējās nostājas kritērijus piemērotu vismaz tiem ražojumiem, ko finansē saskaņā ar *EDIDP* un/vai EAF, lai nodrošinātu līdzvērtīgu eksporta sistēmu iesaistītajām valstīm; uzskata, ka vienota interpretācija un īstenošana perspektīvi būtu jāpiemēro attiecībā uz visu ieroču eksportu no dalībvalstīm;

Starptautiskā ieroču kontrole un atbrūošānās

42. norāda uz ES vēlmi kļūt par miera garantu visā pasaulē; uzskata, ka, palielinoties ES atbildībai par mieru un drošību Eiropā un pasaulē, kā arī izmantojot lielākā mērā uzlabotus eksporta kontroles mehānismus un atbrūošānās iniciatīvas, tai kā atbildīgai globālu notikumu dalībnieci būtu jāuzņemas vadošā loma procesā, piemēram, ES un tās dalībvalstīm darot visu iespējamo, lai vienotos par kopēju nostāju ieroču neizplatīšanas jomā, pasaules atbrūošānās procesā un ieroču pārsūtīšanas kontroles pasākumos, kā arī pastiprinot pētniecību un izstrādi tehnoloģijās un procesos, lai struktūras pārveidotu no militāras izmantošanas uz izmantošanu civiliem mērķiem, un izmantojot tādus pasākumus kā, piemēram, piešķirot eksporta priekšrocības attiecīgajām precēm;

43. atgādina, ka visas ES dalībvalstis ir parakstījušas ITL; aicina pieņemt ITL vispārēju piemērošanu un vairāk koncentrēties uz tām valstīm, kas nav parakstījušas ITL; pauž atzinību arī par centieniem informēšanas jomā saistībā ar ITL un atbalsta tā efektīvu īstenošanu;

44. mudina dalībvalstis palīdzēt trešām valstīm ieroču kontroles sistēmu izveidē, uzlabošanā un piemērošanā atbilstoši Kopējai nostājai;

45. atkārtoti pauž savu nostāju attiecībā uz ieroču sistēmām ar nāvējošu iedarbību (*LAWS*); prasa aizliegt tādu produktu eksportu, ko izmanto saistībā ar ieroču sistēmu izstrādi un ražošanu;

46. norāda — lai starptautisks līgums par kontroli būtu efektīvs, tajā būtu jāietver visi sūtījumi, tostarp starpvalstu sūtījumi, valstu sūtījumi nevalstiskiem galapatērētājiem, izpirkumnoma un aizdevumi, dāvinājumi vai pārsūtīšana palīdzības veidā, vai citi pārsūtīšanas veidi;

o

o o

47. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / Savienības Augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, NATO ģenerālsekretāram un Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

P8_TA(2018)0456

Visaptveroša demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību mehānisma nepieciešamība**Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. novembra rezolūcija par visaptveroša ES mehānisma nepieciešamību demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību aizsardzībai (2018/2886(RSP))**

(2020/C 363/06)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību (LES) un Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD),
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu,
- ņemot vērā 2016. gada 25. oktobra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par ES mehānisma demokrātijai, tiesiskumam un pamattiesībām izveidi⁽¹⁾,
- ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju (ECTK), Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru un Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas, Ministru komitejas, cilvēktiesību komisāra un Venēcijas komisijas konvencijas, ieteikumus, rezolūcijas un ziņojumus,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Revīzijas palātas 2018. gada 17. jūlija atzinumu 1/2018 par Komisijas 2018. gada 2. maija priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Savienības budžeta aizsardzību vispārēju trūkumu gadījumā saistībā ar tiesiskumu dalībvalstīs,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras (FRA) 2018. gada pamattiesību ziņojumu,
- ņemot vērā Komisijas 2014. gada 11. marta paziņojumu "Jauns ES mehānisms tiesiskuma nostiprināšanai" (COM(2014)0158),
- ņemot vērā 2018. gada 12. septembra rezolūciju par priekšlikumu, kurā Padome tiek aicināta saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 7. panta 1. punktu konstatēt, ka ir droša varbūtība, ka Ungārija varētu nopietni pārkāpt vērtības, uz kuru pamata ir dibināta Savienība⁽²⁾,
- ņemot vērā 2018. gada 1. marta rezolūciju par Komisijas lēmumu piemērot LES 7. panta 1. punktu attiecībā uz stāvokli Polijā⁽³⁾,
- ņemot vērā 2017. gada 15. novembra rezolūciju par tiesiskumu Maltā⁽⁴⁾,
- ņemot vērā 2018. gada 19. aprīļa rezolūciju par pētniecisko žurnālistu aizsardzību Eiropā: slovāku žurnālista *Ján Kuciak* un *Martina Kušnírová* lieta⁽⁵⁾,
- ņemot vērā 2018. gada 3. oktobra debates par tiesiskumu Rumānijā,
- ņemot vērā 2018. gada 1. marta rezolūciju par pamattiesību stāvokli ES 2016. gadā⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ OV C 215, 19.6.2018., 162. lpp.

⁽²⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2018)0340.

⁽³⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2018)0055.

⁽⁴⁾ OV C 356, 4.10.2018., 29. lpp.

⁽⁵⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2018)0183.

⁽⁶⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2018)0056.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 2. maija priekšlikumu Padomes regulai, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam (COM(2018)0322),
  - ņemot vērā 2018. gada ES rezultātu apkopojumu tiesiskuma jomā,
  - ņemot vērā Reglamenta 123. panta 2. punktu,
- A. tā kā Eiropas Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības, un tā kā šīs vērtības ir visām dalībvalstīm kopīgas;
- B. tā kā tiesiskums, demokrātija un pamattiesības veido attiecību trijstūri, cita citu papildinot un kopīgi nodrošinot ES un tās dalībvalstu konstitucionālo pamatu;
- C. tā kā 2014. gadā Komisija izveidoja tiesiskuma mehānismu; tā kā šis mehānisms līdz šim ir izmantots tikai vienu reizi un tā kā ar minēto instrumentu nav bijis pietiekami, lai novērstu vai labotu tiesiskuma apdraudējumu;
- D. tā kā Eiropas Savienības rīcībā nav objektīva un pastāvīga mehānisma demokrātijas, pamattiesību un tiesiskuma uzraudzībai visās dalībvalstīs;
- E. tā kā 2018. gada ES rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā liecina, ka joprojām ir zināmas problēmas saistībā ar dalībvalstu tiesu sistēmu darbību un konkrētu dalībvalstīs īstenotu reformu ietekmi;
- F. tā kā tiek izskatītas daudzas pārkāpumu procedūras tieslietu, pamattiesību un pilsonības jomā ⁽¹⁾;
- G. tā kā FRA ir publicējusi vairākus ziņojumus par tādiem jautājumiem kā pilsoniskās sabiedrības organizāciju iespēju samazināšanās Eiropā, kuros ir norādīts uz dažādās dalībvalstīs konstatētajām demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību problēmām ⁽²⁾;
- H. tā kā ir konstatētas *ad hoc* reakcijas uz demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību apdraudējumiem, kas nozīmē, ka dažādās dalībvalstīs ir īstenotas ārkārtīgi atšķirīgas pieejas;
- I. tā kā attiecībā uz stāvokli Polijā Komisija ir ierosinājusi LES 7. panta 1. punkta procedūru un Eiropas Parlaments šo pašu procedūru ir ierosinājis arī attiecībā uz stāvokli Ungārijā;
- J. tā kā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja ir izveidojusi tiesiskuma uzraudzības grupu, kas ir sākusi darbu saistībā ar pētniecisko žurnālistu slepkavībām un tiesiskumu;
- K. tā kā minētie ES atbildes pasākumi vairāk ir reaktīvi nekā preventīvi un to īstenošanai traucē nevienmērīgā un politizētā uzmanība, kas dažādās dalībvalstīs tiek pievērsta demokrātijai, tiesiskumam un pamattiesībām;
- L. tā kā 2018. gada 2. maijā Komisija publicēja priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Savienības budžeta aizsardzību vispārēju trūkumu gadījumā saistībā ar tiesiskumu dalībvalstīs (COM(2018)0324);

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/atwork/applying-eu-law/infringements-proceedings/infringement_decisions/?typeOfSearch=true&active_only=1&noncom=0&r_dossier=&decision_date_from=&decision_date_to=&PressRelease=true&DG=JUST&title=&submit=Search&lang_code=lv

⁽²⁾ Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra, *Challenges facing civil society organisations working on human rights in the EU (Cilvēktiesību jomā strādājošo pilsoniskās sabiedrības organizāciju problēmas Eiropas Savienībā)*, Vīne, 2018. gada 18. janvāris.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

- M. tā kā Eiropas Savienības Revīzijas palātas atzinumā 1/2018 par šo regulas priekšlikumā ir uzsvērtā nepieciešamība turpmāk precizēt norādījumu avotus un procedūras, pēc kurām konstatēt vispārējus trūkumus saistībā ar tiesiskumu dalībvalstīs;
- N. tā kā iepriekšējos ES korupcijas apkarošanas ziņojumos un 2018. gada Eiropas pusgada valstu ziņojumos ir paustas nopietnas bažas par korupciju dažādās dalībvalstīs, kas tādējādi mazina pilsoņu uzticēšanos iestādēm un tiesiskumam;
- O. tā kā tiesiskuma un demokrātijas problēmas dalībvalstīs pakļauj riskam arī brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas izveidota, pamatojoties uz atspēkojamu prezumpciju par savstarpēju uzticību;
- P. tā kā tiesiskuma un demokrātijas problēmas dalībvalstīs pakļauj riskam Savienības ārējās darbības leģitimitāti, jo īpaši attiecībā uz pievienošanās un kaimiņattiecību politiku;
- Q. tā kā visām Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām ir pienākums ievērot, aizsargāt un veicināt demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesības;
- R. tā kā Savienība vēl joprojām nav pievienojusies Eiropas Cilvēktiesību konvencijai, neraugoties uz to, ka tas ir Savienības pienākums saskaņā ar LES 6. panta 2. punktu;
- S. tā kā Komisija un Padome vēl nav rīkojušās attiecībā uz Parlamenta rezolūciju par ES demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību mehānismu un līdz šim ir atteikušās pieņemt iestāžu nolīgumu par ES DTP paktu,
1. pauž nožēlu, ka Komisija vēl nav iesniegusi priekšlikumu par visaptverošu ES demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību mehānismu, un aicina Komisiju to izdarīt, jo īpaši turpmākajā nelegislatīvajā iniciatīvā ierosinot pieņemt iestāžu nolīgumu par ES DTP paktu, lai stiprinātu tiesiskuma īstenošanu Eiropas Savienībā;
  2. atkārtoti aicina izveidot visaptverošu, pastāvīgu un objektīvu ES mehānismu demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību aizsardzībai un uzsver, ka šāds mehānisms šobrīd ir nepieciešams vairāk nekā jebkad;
  3. atkārtoti norāda, ka šāda mehānisma — ko Parlaments ir ierosinājis kā iestāžu DTP paktu — galvenie elementi ir ikgadējs uz pierādījumiem balstīts un nediskriminējošs pārskats, kurā līdzvērtīgi izvērtē ES dalībvalstu atbilstību LES 2. pantā noteiktajām vērtībām un sniedz konkrētām valstīm adresētus ieteikumus (Eiropas DTP ziņojums), pēc kā seko starpparlamentārās debātes, un pastāvīgs DTP politikas cikls ES iestādēs;
  4. atgādina, ka Eiropas DTP ziņojumā ir jāiekļauj esošie instrumenti, tostarp rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā, plašsaziņas līdzekļu plurālisma uzraudzības instruments, korupcijas apkarošanas ziņojums un salīdzinošās novērtēšanas procedūras, kas balstītas uz LESD 70. pantu, un ar to aizstāj sadarbības un pārbaudes mehānismu Rumānijai un Bulgārijai; pauž nožēlu par Komisijas lēmumu 2017. gadā nublicēt ES ziņojumu par korupcijas apkarošanu;
  5. aicina Komisiju apsvērt iespēju ierosināto regulu par Savienības budžeta aizsardzību vispārēju trūkumu gadījumā saistībā ar tiesiskumu dalībvalstīs sasaistīt ar visaptverošu ES mehānismu demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību aizsardzībai;
  6. aicina Padomi piekrist uzņemt saistības attiecībā uz starptautisku nolīgumu par DTP paktu un atbalstīt turpmākus Komisijas priekšlikumus par demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību stiprināšanu;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

7. norāda, ka gadījumā, ja Komisija un Padome turpinās noraidīt DTP pakta izveidi, Parlaments varētu uzņemties iniciatīvu izstrādāt izmēģinājuma DTP ziņojumu un uzsākt starpparlamentārās debates;
  8. aicina Padomi pienācīgi īstenot savu institucionālo lomu pašreiz īstenotajās procedūrās attiecībā uz LES 7. panta 1. punktu un nekavējoties pilnīgi informēt Parlamentu visos procedūras posmos, un aicināt Parlamentu iesniegt Padomei pamatotu priekšlikumu;
  9. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Komisijai un Padomei, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, kā arī Eiropas Reģionu komitejai izplatīšanai reģionālajiem parlamentiem un padomēm.
-

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

P8_TA(2018)0457

ES un Gruzijas asociācijas nolīguma īstenošana**Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. novembra rezolūcija par ES un Gruzijas asociācijas nolīguma īstenošanu (2017/2282(INI))**

(2020/C 363/07)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 8. pantu un V sadaļu, jo īpaši 21., 22., 36. un 37. pantu, kā arī Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) piekto daļu,
- ņemot vērā Asociācijas nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Gruziju, no otras puses, kurš pilnībā stājās spēkā 2016. gada 1. jūlijā,
- ņemot vērā tā iepriekšējās 2014. gada 18. decembra rezolūcijas, kurās ietverts Padomes lēmuma projekts par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Asociācijas nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Gruziju, no otras puses⁽¹⁾, un 2016. gada 21. janvāra rezolūciju par asociācijas nolīgumiem / padziļinātas un visaptverošas brīvās tirdzniecības zonām ar Gruziju, Moldovu un Ukrainu⁽²⁾, kā arī tā 2017. gada 15. novembra ieteikumu par Austrumu partnerību⁽³⁾ un tā 2018. gada 14. marta normatīvo rezolūciju par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam, ar ko piešķir turpmāku makrofinansālo palīdzību Gruzijai⁽⁴⁾ un 2018. gada 14. jūnija rezolūciju par okupētajām Gruzijas teritorijām desmit gadus pēc Krievijas iebrukuma⁽⁵⁾,
- ņemot vērā valsts rīcības plānus, lai īstenotu Asociācijas nolīgumu starp Eiropas Savienību un Gruziju,
- ņemot vērā Eiropas Komisijas un Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) 2017. gada 9. novembra kopējo darba dokumentu par asociācijas īstenošanas ziņojumu par Gruziju (SWD(2017)0371),
- ņemot vērā Austrumu partnerības samitos pieņemtās kopīgās deklarācijas, jo īpaši 2017. gada 24. novembrī Briselē pieņemto kopīgo deklarāciju,
- ņemot vērā sadarbības satvaru “20 mērķuzdevumi 2020. gadam”, kas pieņemts 2015. gada Rīgas samitā un kas veicina stabilāku ekonomiku, labāku pārvaldību, labāku savienojamību un spēcīgāku sabiedrību,
- ņemot vērā vienoto atbalsta shēmu, kas paredz ES atbalstu Gruzijai 2017.–2020. gadā,
- ņemot vērā 2018. gada 5. februārī notikušās pirmās ES un Gruzijas Asociācijas padomes sanāksmes rezultātus,
- ņemot vērā rezultātus, kas sasniegti *Euronest* parlamentārās asamblejas sanāksmēs, no kurām pēdējā notika 2018. gada 25.–27. jūnijā un kuras laikā tika pieņemtas 7 rezolūcijas un pausts aicinājums ES aktīvāk īstenot mediāciju iesaldētos konfliktos,
- ņemot vērā ES un Gruzijas parlamentārās asociācijas komitejas sestās sanāksmes, kas notika 2018. gada 26. aprīlī, galīgo paziņojumu un ieteikumus,

---

⁽¹⁾ OV C 294, 12.8.2016., 31. lpp.

⁽²⁾ OV C 11, 12.1.2018., 82. lpp.

⁽³⁾ OV C 356, 4.10.2018., 130. lpp.

⁽⁴⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2018)0073.

⁽⁵⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2018)0266.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

- ņemot vērā ES un Gruzijas Pilsoniskās sabiedrības platformas trešajā sanāksmē, kas notika 2018. gada 22. martā, pieņemto kopīgo deklarāciju,
  - ņemot vērā Komisijas pirmo ziņojumu saskaņā ar vīzu režīma atcelšanas apturēšanas mehānismu, kas publicēts 2017. gada 20. decembrī (COM(2017)0815),
  - ņemot vērā Venēcijas komisijas 2018. gada 19. marta galīgo atzinumu par Gruzijas konstitucionālo reformu (CDL-AD (2018)005),
  - ņemot vērā 2015. gada 21. septembra dienestu kopējo darba dokumentu “Dzimumu līdztiesība un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana sievietēm. meiteņu un sieviešu dzīves pārveidošana ar ES ārējo attiecību starpniecību 2016.–2020. gadā” (SWD(2015)0182),
  - ņemot vērā 2015. gada 2. jūlija “*Transparency International*” ziņojumu “Korupcijas stāvoklis: Armēnija, Azerbaidžāna, Gruzija, Moldova un Ukraina”,
  - ņemot vērā ekspertu pētījumus, kas tika sagatavoti pēc Ārlietu komitejas pasūtījuma, tostarp 2017. gada 26. oktobrī publicēto pētījumu par vēlēšanu reformām trijās Austrumu partnerības asociācijas valstīs — Ukrainā, Gruzijā un Moldovā — un to ietekmi uz politiskajiem procesiem šajās valstīs ⁽¹⁾, 2018. gada 28. jūnijā publicēto pētījumu par asociācijas nolīgumiem starp ES un Moldovu, Gruziju un Ukrainu ⁽²⁾ un 2018. gada jūlijā publicēto salīdzinošo pētījumu par institucionālā satvara izstrādi attiecībā uz asociācijas nolīgumu īstenošanu Gruzijā, Moldovā un Ukrainā ⁽³⁾,
  - ņemot vērā Reglamenta 52. pantu, kā arī 1. panta 1. punkta e) apakšpunktu un 3. pielikumu Priekšsēdētāju konferences 2002. gada 12. decembra lēmumā par procedūru patstāvīgo ziņojumu sagatavošanas atļaujas piešķiršanai,
  - ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu un Starptautiskās tirdzniecības komitejas atzinumu (A8-0320/2018),
- A. tā kā ES un Gruzijas attiecības pastāvīgi padziļina jauni nozīmīgi sasniegumi atbilstīgi ES un Gruzijas asociācijas nolīgumam (AN), padziļinātam un visaptverošam brīvās tirdzniecības nolīgumam (DCFTA) un asociācijas programmai, tostarp, bezvīzu režīma stāšanās spēkā un pievienošanās Enerģētikas kopienai;
- B. tā kā pamatvērtību, tostarp, demokrātijas, tiesiskuma, labas pārvaldības, cilvēktiesību un pamatbrīvību, tai skaitā minoritāšu tiesību, pilnīga ievērošana ir Eiropas turpmākās integrācijas stūrakmens;
- C. tā kā humanitārā situācija okupētajos Dienvidosetijas un Abhāzijas reģionos, kā arī to izolācija joprojām ir viena no Gruzijas būtiskākajām problēmām;
- D. tā kā “*Transparency International*” 2017. gada korupcijas uztveres indekss liecina, ka cīņā pret korupciju joprojām tiek panākti labi rezultāti;
- E. tā kā jaunajā valsts stratēģijā organizētās noziedzības apkarošanai 2017.–2020. gadā un tās rīcības plānā, kas pieņemts 2017. gadā, uzsvars likts uz vēršanos pret tā dēvētajiem likumīgajiem zagļiem, narkotiku tranzīta un kibernetiskumu apkarošanu un uz analītiskas un vietējā līmeņa policijas kontroles ieviešanu;

⁽¹⁾ ‘*The electoral reforms in three association countries of the Eastern Neighbourhood – Ukraine, Georgia and Moldova*’ (Ar vēlēšanām saistītas reformas asociācijas valstīs, kuras ir Austrumu kaimiņvalstis, proti, Ukrainā, Gruzijā un Moldovā), Eiropas Parlaments, 2017. gada 26. oktobris.

⁽²⁾ ‘*Association agreements between the EU and Moldova, Georgia and Ukraine*’ (Asociācijas nolīgumi starp ES un Moldovu, Gruziju un Ukrainu), Eiropas Parlaments, 2018. gada 28. jūnijs.

⁽³⁾ ‘*The Development of an Institutional Framework for the Implementation of the Association Agreements in Georgia, Moldova and Ukraine*’ (Institucionālā satvara attīstība asociācijas nolīgumu ar Gruziju, Moldovu un Ukrainu īstenošanā), Eiropas Parlaments, 2018. gada septembris.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

- F. tā kā 2017. gada 1. septembrī stājās spēkā Stambulas konvencija, kuras mērķis ir novērst un apkarot vardarbību pret sievietēm un vardarbību ģimenē, un ir izveidota starpagentūru komiteja dzimumu līdztiesības, pret sievietēm vērstas vardarbības un ģimenē notiekošas vardarbības jautājumos;
- G. tā kā organizācijas “Reportieri bez robežām” 2018. gada pasaules preses brīvības indeksā redzami nelieli uzlabojumi un 2017. gadā Gruzija no 64. vietas pārvirzījās uz 61. vietu,
1. pauž dziļu atzinību par pastāvīgi īstenotajām reformām un AN un DCFTA īstenošanā panākto progresu, kas padarījis Gruziju par nozīmīgu ES stratēģisko partneri reģionā; aicina Gruzijas iestādes arī turpmāk nodrošināt stabilitāti, turpmākas demokrātiskās reformas un ekonomikas un sociālus uzlabojumus Gruzijas iedzīvotājiem, kurus skar nabadzība, bezdarbs un augsts ekonomiskās emigrācijas līmenis, kā galveno faktoru, lai iegūtu iedzīvotāju labvēlību ceļā uz Gruzijas suverenitāti un teritoriālo integritāti tās starptautiski atzītā teritorijā, un lai pastiprinātu ES un Gruzijas sadarbību;
  2. ar gandarījumu norāda, ka Gruzijas Eiropas programmu joprojām vienprātīgi atbalsta visas partijas un vairums Gruzijas iedzīvotāju; norāda, ka saskaņā ar LES 49. pantu un saskaņā ar 2017. gada 25. marta Romas deklarāciju jebkura Eiropas valsts var iesniegt pieteikumu, lai kļūtu par ES dalībvalsti, ja vien atbilst Kopenhāgenas kritērijiem; vienlaikus atgādina, ka Parlaments atbalstīja priekšlikumu izveidot Austrumu partnerības Plus (AP+) politiku, lai radītu papildu perspektīvu; atzinīgi vērtē Gruzijas valdības iniciatīvu izstrādāt ceļvedi integrācijai ES ar mērķi izveidot stiprināt patreizējās ES un Gruzijas attiecības; atzinīgi vērtē Gruzijas aktīvu iesaistīšanos Austrumu partnerības daudzpusējo platformu darbībās;
  3. pauž atzinību Gruzijas iestādēm attiecībā uz regulāri rīkotām informatīvām kampaņām par priekšrocībām un ekonomiskajām iespējām, kas izriet no AN un DCFTA, un palīdzību, ko tās sniegušas nepieciešamo pielāgojumu pārvaldībā;

Asociācijas nolīguma īstenošanai izveidotā iestāžu sistēma

4. norāda, ka ES atbalsts Gruzijai 2017.–2020. gada periodā būs 371–453 miljoni EUR un ka atbilstīgi ES un Gruzijas asociācijas programmai būs pieejams papildu finansējums, pamatojoties uz principu “vairāk par vairāk”; mudina Komisiju sniegt šādu palīdzību proporcionāli Gruzijas absorbēšanas spējai un reformu centieniem; pieņem zināšanai Gruzijas lēmumu samazināt kopējo ministriju skaitu no 14 līdz 11, lai optimizētu funkcijas un samazinātu izdevumus, un atzinīgi vērtē Gruzijas valdības lēmumu pārdaļīt iegūtos līdzekļus izglītībai;
5. aicina premjerministru un ārlietu ministru aktīvāk iesaistīties asociācijas nolīguma īstenošanas augsta līmeņa politiskajā uzraudzībā, jo īpaši integrējot attiecīgās valdības struktūras, koordinējot un saskaņojot nozaru ministriju plānus, kā arī pilnībā un efektīvi īstenojot šādus plānus; atzinīgi vērtē valsts ministra Eiropas integrācijas biroja iekļaušanu Ārlietu ministrijā; tomēr norāda, ka visām ministrijām jābūt līdzatbildīgām par Eiropas integrāciju;
6. atzinīgi vērtē trīsgadīgo AN/DCFTA īstenošanas plānu un aicina iestādes izstrādāt reformu stratēģiju, kas papildina šos plānus, galveno uzmanību pievēršot rezultātiem, kas nav saistīti ar tiesību aktiem un personāla mācībām, un pamatojoties uz ekspertu veiktu ietekmes novērtējumu, kurā būtu jāpievēršas arī iestāžu sadarbībai starp parlamentu, valdību un prezidenta administrāciju; šajā sakarībā mudina Gruzijas parlamentu stingrāk kontrolēt valsts reformu priekšlikumu projektu atbilstību AN;
7. uzsver, ka Gruzijai ir jānorīko augsti kvalificēts personāls asociācijas programmas īstenošanai; tādēļ aicina Gruzijas iestādes nodrošināt, lai visu ministriju struktūrvienībās, kas risina ar Eiropas integrāciju saistītos jautājumus, būtu pietiekams skaits attiecīgajā jomā kvalificētu ierēdņu; aicina EĀDD un/vai Komisiju sniegt atbalstu to Gruzijas ierēdņu spēju veidošanai un izglītošanai, kuri risina ar AN un DCFTA īstenošanu saistītos jautājumus;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

8. atzinīgi vērtē Gruzijas, Moldovas un Ukrainas Starpparlamentārās asamblejas izveidi un aicina šo asambleju pārbaudīt arī AN īstenošanu;
9. mudina EĀDD un/vai Komisiju uzlabot iekšējās spējas veikt stingrāku AN īstenošanas uzraudzību, jo īpaši palielinot šim mērķim paredzētus cilvēkresursus ar padziļinātām zināšanām par Gruzijas pārvaldes un tiesību sistēmu, kā arī virzīties uz kvalitatīvu sasniegumu izvērtējumu, jo īpaši ieviešot pārbaudes procesus, kas dod iespēju novērtēt patiesi sasniegto atbilstību ES *acquis*, kā to prasa asociācijas nolīgums;
10. uzsver pilsoniskās sabiedrības, tostarp sociālo partneru, svarīgo lomu AN īstenošanā, pārtraucot reformas, un atzinīgi vērtē to centienus uzraudzīt nolīguma īstenošanu; aicina Gruzijas iestādes nodrošināt, lai saskaņā ar AN/DCFTA paredzētās reformas tiktu īstenotas, pilnībā iesaistot vietējās iestādes un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus, kā arī sociālos partnerus jautājumā par "Eiropas" sociālā modeļa sasniegšanu, un aicina iestādes un ES nodrošināt vietējo iestāžu, minēto pārstāvju un nomaļu zonu iedzīvotāju piekļuvi informācijai par AN īstenošanu;
11. uzsver, cik būtiska nozīme ir aktīvai saziņai ar Gruzijas iedzīvotājiem par Austrumu partnerības nodrošinātiem konkrētiem ieguvumiem un mērķiem, kā arī par nepieciešamību vērsties pret dezinformāciju, sniedzot uz faktiem balstītu, pieejamu augstas kvalitātes informāciju visās partnervalstīs valodās; aicina Gruziju, izmantojot ES un tās dalībvalstu atbalstu, uzlabot savu komunikācijas stratēģiju;
12. atzinīgi vērtē to, ka 2018. gada 4. septembrī Tbilisi tika atvērta Austrumu partnerības Eiropas skola, kas piedāvā starptautiska bakalaurāta programmu, ko var apgūt studenti no visām Austrumu partnerības valstīm; mudina Gruzijas iestādes palielināt Eiropas studiju nozīmi skolu un universitāšu standarta mācību programmās;
13. atbalsta starptautiskās vēlēšanu novērošanas misijas, tostarp tās Eiropas Parlamenta delegācijas, sākotnējos konstatējumus un secinājumus par Gruzijas 2018. gada prezidenta vēlēšanu pirmo kārtu; atzinīgi vērtē vēlēšanu konkrētspējīgo un nevardarbīgo raksturu; pauž nožēlu par Dienvidosetijas un Abhāzijas okupāciju, ko veikusi Krievija, kā arī Dienvidosetijas de facto iestāžu lēmumu aizvērt administratīvo robežu ar Gruziju, neļaujot nobalsot daudziem Gruzijas iedzīvotājiem; aicina iestādes un politiskās partijas pirms otrās kārtas atrisināt problēmjautājumus, īpaši valsts resursu nepareizu izmantošanu, nelīdzsvarotību un pārmērīgi augstas robežvērtības kampaņu finansēšanā, kā arī vērsanos pret neatkarīgajām pilsoniskās sabiedrības organizācijām, ko spēcīgu verbālu uzbrukumu veidā veic augstas amatpersonas;

Politiskais dialogs

14. atkārtoti norāda, ka ES nostāja par Gruzijas konstitucionālo reformu sakrīt ar Venēcijas komisijas kopējo pozitīvo novērtējumu; pauž nožēlu par to, ka līdz 2024. gadam tika atlikta pilnīgi proporcionālas vēlēšanu sistēmas īstenošana; atkārtoti apliecina gatavību novērot turpmākās vēlēšanas Gruzijā un palīdzēt Gruzijas iestādēm turpmākajos gados sagatavot un īstenot ieteikumus, kas tiks iesniegti; atgādina, ka centrālās vēlēšanu komisijas veidošanai jābūt brīvai no politiskas ietekmes un ka priekšvēlēšanu laikā nedrīkst nepareizi izmantot administratīvos resursus; aicina Gruzijas iestādes veikt nozīmīgu izmeklēšanu par politiski motivētiem vardarbīgiem incidentiem 2016. gada parlamenta vēlēšanu laikā;
15. atbalsta Gruzijas politisko iestāžu demokrātisko stiprināšanu un aņņemas palīdzēt šajā jomā; norāda, ka Gruzija ir viena no tām dažām valstīm, kurā visi varas atzari ir iesaistīti Atvērtās pārvaldības partnerībā; uzsver, ka ir svarīgi īstenot vērienīgu reformu programmu, kas vērsta uz valsts iestāžu un to personāla politisko neitralitāti; uzsver opozīcijas lomu parlamentārā sistēmā un uzsver, ka steidzami ir jāievieš stingrāki mehānismi izpildvaras kontrolei, tostarp piešķirot parlamenta deputātiem iespēju regulāri uzdot ministriem un premjerministram jautājumus, lai nodrošinātu viņu pārskatatbildību;
16. atzinīgi vērtē to, ka kopš 2017. gada 27. marta tiek efektīvi īstenots bezvīzu režīms attiecībā uz Gruzijas pilsoņiem; ņem vērā Gruzijas atbilstību vīzu režīma liberalizācijas kritērijiem un mudina nodrošināt to regulāru uzraudzību, lai nodrošinātu pastāvīgu atbilstību; norāda, ka bezvīzu režīma ieviešana sniedz pozitīvus rezultātus attiecībā uz tiešu personisku kontaktu attīstību; pauž atzinību Gruzijai par pasākumiem, kas veikti, lai nekavējoties novērstu bezvīzu režīma pārkāpumus, un aicina ES dalībvalstis atzīt Gruziju par drošu izcelsmes valsti; uzsver, ka ir svarīgi stiprināt Gruzijas un ES dalībvalstu tiesu iestāžu un tiesībaizsardzības iestāžu sadarbību;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

17. atzinīgi vērtē Gruzijas migrācijas stratēģijas un rīcības plāna nepārtrauktu īstenošanu, kā arī robežposmu ar Turciju un Azerbaidžānu atjaunošanu;

18. atbalsta Gruziju, īstenojot miermīlīgu konfliktu risināšanas, izlīguma un līdzdalības politiku un tās konstruktīvu dalību Ženēvas starptautiskajās apspriedēs; atzinīgi vērtē Gruzijas centienus uzturēt dialogu ar Krieviju; slavē 2018. gada 4. aprīlī iesniegto iniciatīvu "Solis pretī labākai nākotnei", kuras mērķis ir uzlabot okupēto reģionu iedzīvotāju humanitāros un sociāli ekonomiskos apstākļus un veicināt tiešus personiskus kontaktus un uzticības veidošanu starp sašķeltajām kopienām;

19. atgādina, ka 10 gadus vēlāk Krievijas Federācija joprojām turpina savu nelikumīgo Gruzijas teritoriju okupāciju un atkārtoti pauž nepārprotamu atbalstu Gruzijas suverenitātei un teritoriālajai integritātei; ņem vērā Gruzijas tiesvedību pret Krieviju Eiropas Cilvēktiesību tiesā (ECT) attiecībā uz piespiedu līdzekļu izmantošanu pret Abhāzijas un Dienvidosetijas iedzīvotājiem un Gruzijas parlamenta pieņemto rezolūciju, ar ko izveido *Otkhozoria-Tatunashvili* "melno sarakstu" personām, kas notiesātas par slepkavībām, nolaupīšanu, spīdzināšanu vai necilvēcīgu izturēšanos vai par kurām šajā sakarībā notiek izmeklēšana; uzsver, ka starptautiskajai sabiedrībai ir jāieņem konsekventa, saskaņota, vienota un stingra nostāja pret Krievijas īstenoto okupācijas un aneksijas politiku;

20. aicina Gruzijas iestādes turpināt īstenot centienus, lai pārvarētu pašreizējos šķēršļus, un tiekties panākt, lai AN un DCFTA sniegtie ieguvumi būtu pieejami arī Abhāzijas un Chinvali reģiona/Dienvidosetijas iedzīvotājiem, uzlabojot saziņu par jaunajām iespējām, ko sniedz nolīgums, un attīstot īpašus tirdzniecības un ekonomiskās sadarbības projektus vietējā līmenī;

21. uzteic Gruzijas pastāvīgo līdzdalību civilās un militārās krīzes pārvaldības operācijās saskaņā ar kopējo drošības un aizsardzības politiku (KDAP); uzsver, ka jāturpina attīstīt ES un Gruzijas augsta līmeņa dialogus par drošības jautājumiem, jo īpaši, lai apkarotu radikalizāciju, vardarbīgu ekstrēmismu, propagandu un hibrīddraudus;

Tiesiskums, laba pārvaldība un plašsaziņas līdzekļu brīvība

22. pieņem zināšanai Gruzijas rezultātus cīņā pret zema un vidēja līmeņa korupciju, kas noved pie labas reģionālās klasifikācijas korupcijas uztveres indeksos; tomēr uzsver, ka augsta līmeņa korupcija joprojām ir būtiska problēma; atzinīgi vērtē to, ka Gruzija īsteno korupcijas apkarošanas stratēģiju un tās rīcības plānu; aicina Gruziju nodrošināt, ka Korupcijas apkarošanas aģentūra ir neatkarīga, brīva no jebkādas politiskas iejaukšanās un nodalīta no Valsts drošības dienesta; atkārtoti uzsver, ka ir svarīga efektīva varas nošķiršana un skaidra politikas un ekonomisko interešu nodalīšana, un uzsver, ka korupcijas apkarošanai ir vajadzīga neatkarīga tiesu vara un stabili rezultāti augsta līmeņa korupcijas lietās, kas vēl nav sasniegti; uzskata, ka Gruzija ir nozīmīgs ES partneris dažādās sadarbības jomās, piemēram, terorisma un organizētās noziedzības apkarošanas jomā;

23. mudina Gruzijas iestādes ieviest pilnīgu, neatkarīgu un efektīvu mehānismu, kas atdalīts no vispārējās prokuratūras, lai izmeklētu un sauktu pie atbildības tiesībaizsardzības amatpersonas ļaunprātīgas rīcības gadījumos, ar nolūku novērst pastāvīgu pārskatatbildības trūkumu; tādēļ atzinīgi vērtē to, ka tiek izveidots Valsts inspektora dienests, kas atbild par tiesībaizsardzības amatpersonu veiktu cilvēktiesību pārkāpumu izmeklēšanu;

24. pauž nopietnas bažas par Turcijas izdarīto spiedienu uz Turcijas iedzīvotājiem Gruzijā, kā arī uz izglītības iestādēm, to iespējamās saistības ar *Gülen* kustību dēļ; aicina Gruzijas iestādes cieši sekot līdzi šai lietai, nodrošinot, lai tiesvedības procedūras un visas veiktās darbības pilnībā atbilstu Eiropas principiem un standartiem; aicina ES atbalstīt Austrumu partnerības valstis un palīdzēt tām turēties pretī spiedienam, kas vērsti pret tām pēdējos mēnešos, jo īpaši no Turcijas puses;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

25. ņem vērā notiekošo tiesu iestāžu sistēmas reformu un pazīmes, kas liecina par tiesu iestāžu lielāku objektivitāti un pārredzamību, tomēr atgādina par Venēcijas komisijas bažām attiecībā uz ierosinātajiem tiesību aktu grozījumiem, kas nenodrošina Gruzijas Prokuratūras padomes neitralitāti; aicina īstenot visus vajadzīgos pasākumus tiesu sistēmas stiprināšanai, tostarp palielinot administratīvās spējas, un garantēt tiesu iestāžu un Prokuratūras pilnīgu neatkarību, un aicina nodrošināt Iekšlietu ministrijas, tostarp policijas un drošības dienestu, kuriem nepieciešama pārveide un reformēšana, demokrātisku kontroli, arī lai garantētu pārredzamību, īpaši attiecībā uz tiesnešu atlasīšanu, iecelšanu amatā un paaugstināšanu amatā, kā arī attiecībā uz disciplinārlietām, kas attiecas uz viņiem;
26. uzsver pašreizējo valsts pārvaldes reformu nozīmi; atzinīgi vērtē neseno pieņemto Civildienesta likumu un sagaida tā ātru īstenošanu, lai ilgstoši stiprinātu iedzīvotāju uzticēšanos;
27. ar bažām norāda, ka Gruzijas valdība nav pieņēmusi jaunus tiesību aktus, lai uzlabotu informācijas pieejamību sabiedrībai; nosoda to, ka ierosinātā reforma vēl vairāk ierobežos šādas informācijas pieejamību; aicina Gruzijas valdību nodrošināt efektīvu publiskas informācijas pieejamību; atgādina, ka tas ir pamatpienākums, kas noteikts saistībā ar AN;
28. mudina Gruzijas valdību turpināt valsts finanšu pārvaldības reformas īstenošanu;
29. atzinīgi vērtē Valsts stratēģijas cīņai pret organizēto noziedzību pieņemšanu;
30. aicina Gruzijas Parlamentu apsvērt grozījumu paketi, kuras mērķis ir reformēt narkomānijas apkarošanas politikas tiesību aktus, saskaņā ar 2017. gada 30. novembra Konstitucionālās tiesas lēmumu;
31. atzinīgi vērtē Gruzijas parlamenta piekrišanu tiesību aktu kopumam, lai uzlabotu ieslodzīto stāvokli;

Cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošana

32. aicina Gruzijas iestādes turpināt īstenot valsts cilvēktiesību koordinācijas mehānismu un stiprināt sadarbību daudzpusējos forumos; pauž bažas par virzības trūkumu izmeklēšanā par Azerbaidžānas žurnālista *Afgan Mukhtarli* nolaupīšanu Tbilisi, kas atklāja daudzus drošības dienestu darbības trūkumus, tostarp partiju īstenotu politisko iejaukšanos; aicina Gruzijas valdību nekavējoties panākt uzticamu izmeklēšanas noslēgumu un uzsver, ka Gruzijai ir jānodrošina droša vide cilvēktiesību aizstāvjiem, kuri dzīvo tās teritorijā, lai novērstu šādu darbību turpmāku atkārtošanos;
33. pieņem zināšanai Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2017. gada 28. novembra spriedumu attiecībā uz bijušo premjerministru Vano Merabishvili, kurā noteikts, ka arestējot bijušo premjerministru, tika pārkāpts Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 18. pants, rīkojoties "slēptu" motīvu un ļaunprātīgu nodomu vadībā;
34. uzsver, cik svarīga ir skaidra, pārredzama un uz cilvēktiesībām balstīta politika un mehānismi, lai izmeklētu iepriekšējo valdību pilnvaru termiņu laikā pieļautos cilvēktiesību pārkāpumus, kā arī lai ierosinātu tiesvedību un nodrošinātu kompensāciju par šādiem pārkāpumiem, garantējot, ka šajā procesā pilnībā tiek ievērots tiesiskums un likumā paredzētā kārtība;
35. aicina Gruzijas iestādes turpināt veikt pasākumus, lai nodrošinātu pamatbrīvību un cilvēktiesību ievērošanu, jo īpaši attiecībā uz neaizsargātām iedzīvotāju grupām, cīnoties pret naida runu un diskrimināciju, tostarp darba tirgū, paredzot grozījumus Darba kodeksā attiecībā uz *LGBTQI* personām, romiem, personām ar *HIV/AIDS*, personām ar invaliditāti un citām minoritātēm; jo īpaši aicina Gruziju saskaņot tiesību aktus par personu ar invaliditāti tiesībām ar ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām, ko tā ratificēja 2014. gadā; atzinīgi vērtē to, ka Gruzija ir ratificējusi Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (Stambulas konvenciju), kā arī pieņēmusi Likumu par oficiālo valodu un pilsoniskās līdztiesības un integrācijas valsts stratēģiju, un aicina tos ātri īstenot un izveidot tās efektīvu uzraudzības mehānismu;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

36. aicina Gruzijas iestādes veikt turpmākus pasākumus, lai aizsargātu sievietes no visa veida vardarbības, seksuālas izmantošanas un uzmākšanās darbavietā un sabiedriskās vietās, kā arī palielināt sieviešu skaitu darba tirgū un politikā, kur tās joprojām ir nepietiekami pārstāvētas;

37. aicina uzlabot bērnu tiesību aizsardzību, tostarp vardarbības pret bērniem novēršanu, palielināt izglītības pieejamību visiem bērniem, tostarp personām ar invaliditāti; atkārto, ka Gruzijas valdība ir atbildīga par bērnu situācijas rūpīgu uzraudzību bērnu namos un reliģiskajās aprūpes iestādēs;

38. atgādina, ka brīvi un neatkarīgi plašsaziņas līdzekļi, redakcionālā neatkarība, kā arī plurālistiska un īpašumtiesību ziņā pārredzama plašsaziņas līdzekļu vide ir svarīgi demokrātijas principi; ar gandarījumu ņem vērā Gruzijā panāktos uzlabojumus, kas atspoguļoti 2018. gada pasaules preses brīvības indeksā, ko izveidoja "Reportieri bez robežām"; uzsver plašsaziņas līdzekļu satura politizāciju; atgādina lietu par "Rustavi 2" televīzijas kanālu;

Tirdzniecība un ekonomiskā sadarbība

39. atzinīgi vērtē to, ka uzsvars tiek likts uz darbvietu radīšanu, kā arī uz darba tiesībām, īpaši pieņemot likumu par darba drošību, lai efektīvi mazinātu dramatisko nelaimes gadījumos darbā cietušo cilvēku skaitu; aicina Gruzijas parlamentu paplašināt likuma piemērošanas jomu, lai izvairītos no izņēmumiem; atgādina Gruzijas iestādēm par pienākumu ievērot starptautiskos darba tiesību standartus un uzsver, ka Darba apstākļu pārbaudes departaments jāpārveido par pilntiesīgu un neatkarīgu darba inspekcijas sistēmu, kas saskaņota ar SDO 81. konvenciju, lai uzlabotu darba drošību un samazinātu nedeklarēto darbu; aicina darba devējus izbeigt diskrimināciju attiecībā uz tiem, kas izmanto savas arodbiedrību tiesības; pauž bažas par bērnu darbu un nepietiekamu arodbiedrību brīvību; atgādina, ka darba drošībai saskaņā ar AN prasībām ir izšķiroša nozīme;

40. norāda, ka ES ir Gruzijas lielākā tirdzniecības partnere, kuras īpatsvars kopējā tirdzniecības apjomā ir gandrīz viena trešdaļa, un tā ir nozīmīgākā līdzekļu devēja un lielākais ārvalstu tiešo ieguldījumu avots; atzinīgi vērtē galveno strukturālo reformu īstenošanu ar mērķi uzlabot ekonomikas un uzņēmējdarbības vidi un pēc iespējas palielināt DCFTA radītos ieguvumus; pozitīvi vērtē sasniegumus Gruzijas tiesību aktu tuvināšanā ar tirdzniecību saistītās jomās, tostarp sanitāros un fitosanitāros pasākumus, tomēr aicina panākt lielāku progresu pārtikas nekaitīguma jomā; uzsver, cik svarīgas ir pašreizējās strukturālās reformas, kas saistītas ar investīciju vides uzlabošanu Gruzijā; uzsver, ka Gruzijas iestādēm jānodrošina valsts ekonomikas izaugsmes sniegto ieguvumu vienlīdzīga sadale iedzīvotājiem un AN īstenošana MVU interesēs;

41. ar gandarījumu norāda — lai gan Gruzija joprojām galvenokārt eksportē lauksaimniecības preces un izejvielas, ir sākti dažu jaunu produktu eksports uz ES; mudina Komisiju palīdzēt Gruzijai noteikt jomas, kuras varētu vēl vairāk sekmēt ekonomikas dažādošanu, un prioritāri pievērsties tām DCFTA īstenošanas procesā; iesaka Gruzijai apsvērt diversifikācijas stratēģiju attiecībā uz to produktu kopumu, kurus eksportē uz ES tirgiem;

42. pozitīvi vērtē progresu publiskā iepirkuma jomā, paredzot tiesību aktu saskaņošanu līdz 2022. gadam; uzsver, cik svarīga ir objektīva un neatkarīga izvērtēšanas iestāde; mudina Gruzijas valdību uzlabot publiskā iepirkuma sistēmas pārredzamību, jo īpaši iepirkuma tiesību aktos ierobežojot atkāpes no atklātas konkursa procedūras, lai mazinātu bez konkurences piešķirto līgumu kopējo apjomu;

43. atzinīgi vērtē Gruzijas pievienošanos Konvencijai par Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu izcelsmes noteikumiem, kas darīs iespējamu izcelsmes kumulāciju DCFTA satvarā; mudina Gruziju pievienoties arī Konvencijai par kopīgu tranzīta procedūru;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Enerģētika un citas sadarbības jomas

44. atzinīgi vērtē Gruzijas dalību Enerģētikas kopienā, kā arī virzību uz Gruzijas enerģijas tirgus integrāciju ar ES, panākot regulējuma konvergenci saskaņā ar AN un Enerģētikas kopienas dibināšanas līgumu; stingri uzskata, ka tas vēl vairāk atbilst Eiropas mēroga enerģētikas jomas nosacījumiem saskaņā ar Parīzes nolīgumu par klimata pārmaiņām un ANO Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam 10. mērķi attiecībā uz enerģētiskās nabadzības apkarošanas pasākumiem; mudina Gruzijas iestādes pielikt visas nepieciešamās pūles, lai ar ES atbalstu paātrinātu ES enerģētikas *acquis* pieņemšanu, kā arī zinātnisko sadarbību un inovāciju izstrādi energoefektivitātes un atjaunojamās enerģijas jomā; norāda, ka tādi plāni kā Enerģētikas ministrijas iekļaušana Ekonomikas un ilgtspējīgas attīstības ministrijā būtu jāīsteno ciešā sadarbībā ar Gruzijas parlamentu;

45. iesaka Gruzijas iestādēm izstrādāt stabilu valsts enerģētikas stratēģiju, samazināt enerģijas subsīdiju līmeni un stiprināt energoapgādes drošību un enerģētisko neatkarību; aicina attīstīt atjaunojamo enerģiju un energoefektivitāti un pieņemt vajadzīgos tiesību aktus, kā arī pielāgot iestāžu sistēmu; aicina stiprināt enerģijas tranzīta funkcijas;

46. uzsver, ka jāturpina īstenošanas centieni transporta un vides jomā; aicina Gruzijas valdību pieņemt stratēģiju gaisa piesārņojuma novēršanai; aicina Gruzijas iestādes palielināt sabiedrības līdzdalību vides lēmumu pieņemšanā un vides informācijas apmaiņas apmēru, lai rosinātu sabiedrības interesi;

47. atgādina, ka vides pārvaldība ir AN prasību svarīga iezīme; atzinīgi vērtē jauna ietekmes uz vidi novērtējuma kodeksa stāšanos spēkā saskaņā ar ES tiesību aktiem, kā arī to, ka ir pieņemts ceļvedis klimata rīcības plānam; aicina turpināt valsts vides politikas saskaņošanu ar ES mērķiem, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām saskaņā ar 2015. gada Parīzes nolīgumu un jo īpaši lai pabeigtu un pieņemtu mazoglekļa ekonomiskās attīstības stratēģiju;

48. norāda, ka Gruzija ir apņēmusies efektīvi īstenot daudzpusējos vides nolīgumus Tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības (TIA) sadaļā un ka to ir jāturpina uzlabot;

49. ņem vērā Gruzijas valdības ieceri turpināt attīstīt hidroenerģijas nozari; šai sakarībā aicina Gruzijas iestādes pieņemt un ievērot ES standartus visu projektu īstenošanā un jo īpaši piemērot atvērtu un pārredzamu ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru, lēmumu pieņemšanas procesa galvenajos posmos iesaistot visas attiecīgās ieinteresētās personas;

Institucionālie noteikumi

50. uzskata, ka būtu lietderīgi Gruzijas iestādes iesaistīt jau attiecīgo tiesību aktu sagatavošanas posmā, lai process būtu iekļaujošāks un lai Gruzijai samazinātos pārejas izmaksas, un aicina Komisiju pilnībā izmantot *ex ante* informācijas apmaiņas mehānismus;

51. atkārtoti pauž apņemšanos palielināt ar ES austrumu partnervalstīm noslēgto starptautisko nolīgumu īstenošanas uzraudzību; vēlreiz aicina Komisiju un EĀDD biežāk iesniegt Parlamentam un Padomei sīki izklāstītus rakstiskus ziņojumus par šo nolīgumu īstenošanu;

52. norāda, ka, novērtējot *DCFTA* īstenošanu, ļoti liela uzmanība tiek pievērsta tirdzniecības plūsmām un tirdzniecības ierobežojumiem; aicina Komisiju uzraudzīt un novērtēt *DCFTA* īstenošanu, īpašu uzmanību pievēršot *acquis* transponēšanai un īstenošanai, kā arī ietekmei uz Gruzijas sabiedrību, un sniegt publiskus un vispusīgus gada ziņojumus, tostarp par ES sniegto tehnisko un finansiālo atbalstu;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

53. aicina Padomi un Komisiju turpināt izmantot visus iespējamus ietekmes līdzekļus, lai atbalstītu un palīdzētu Gruzijas centienos efektīvi īstenot *DCFTA*, atgādinot, ka ilgtspējīga *DCFTA* īstenošana nevar būt atkarīga tikai no ES palīdzības, bet ir vajadzīga neatkarīga pārvaldība, ko nodrošina Gruzijas puse, lai veicinātu tirdzniecības plūsmu palielināšanos, birokrātiskā sloga mazināšanu un administratīvo procedūru vienkāršošanu; aicina abas puses piedāvāt lielāku palīdzību mikro-uzņēmumiem, maziem un vidējiem uzņēmumiem (MMVU) un sniegt tehnisko palīdzību; mudina Komisiju apsvērt iespēju izveidot Gruzijas atbalsta grupu, līdzīgi kā tas darīts Ukrainas gadījumā;

54. aicina EĀDD un Komisiju vienlaikus publicēt visus gada asociācijas nolīgumu īstenošanas ziņojumus un vienlaikus publicēt salīdzinošu novērtējumu par katra asociētā partnera panākto progresu AN/*DCFTA* īstenošanā, salīdzinot to ar konkrētiem kritērijiem;

55. nolemj sagatavot gada ziņojumus par AN īstenošanu;

o

o o

56. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos un dalībvalstu valdībām un parlamentiem, un Gruzijas valdībai un parlamentam.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

P8_TA(2018)0458

ES un Moldovas asociācijas nolīguma īstenošana

Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. novembra rezolūcija par ES un Moldovas asociācijas nolīguma īstenošanu (2017/2281(INI))

(2020/C 363/08)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 8. pantu un V sadaļu, jo īpaši 21., 22., 36. un 37. pantu, kā arī Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) piekto daļu,
- ņemot vērā asociācijas nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Moldovas Republiku, no otras puses, kas pilnībā stājās spēkā 2016. gada 1. jūlijā,
- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas, jo īpaši 2018. gada 5. jūlija rezolūciju par politisko krīzi Moldovā pēc Kišiņevas mēra vēlēšanu rezultātu anulēšanas ⁽¹⁾, 2017. gada 15. novembra ieteikumu par Austrumu partnerību, gatavojoties 2017. gada novembra samitam ⁽²⁾, 2017. gada 4. jūlija normatīvo rezolūciju par makrofinansiālo palīdzību Moldovas Republikai ⁽³⁾ un 2016. gada 21. janvāra rezolūciju par asociācijas nolīgumiem / padziļinātās un visaptverošās brīvās tirdzniecības zonām ar Gruziju, Moldovu un Ukrainu ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā 2017. gada novembrī parakstīto saprašanās memorandu, aizdevumu mehānisma nolīgumu un dotācijas nolīgumu 2017.–2018. gadam par makrofinansiālo palīdzību 100 miljonu EUR apmērā,
- ņemot vērā Moldovas valsts rīcības plānu attiecībā uz Moldovas un Eiropas Savienības asociācijas nolīguma īstenošanu 2017.–2019. gadā (NAPIAA),
- ņemot vērā Eiropas Komisijas un Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) 2018. gada 3. aprīļa kopīgo dienestu darba dokumentu par ES un Moldovas asociācijas nolīguma īstenošanu (SWD(2018)0094),
- ņemot vērā Austrumu partnerības samitos pieņemtās kopīgās deklarācijas, no kurām jaunākā tika pieņemta 2017. gada 24. novembrī Briselē,
- ņemot vērā Ārlietu padomes 2018. gada 26. februāra secinājumus par Moldovas Republiku,
- ņemot vērā organizācijas *Transparency International* 2015. gada 2. jūlija ziņojumu “The State of Corruption: Armenia, Azerbaijan, Georgia, Moldova and Ukraine” (Stāvoklis korupcijas jomā: Armēnija, Azerbaidžāna, Gruzija, Moldova un Ukraina),
- ņemot vērā Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja (ODIHR) un Eiropas Padomes Venēcijas komisijas atzinumus un ieteikumus, jo īpaši 2018. gada 15. marta atzinumu par vēlēšanu reformu Moldovā,
- ņemot vērā *Euronest* parlamentārās asamblejas, Austrumu partnerības pilsoniskās sabiedrības foruma un citu Moldovas pilsoniskās sabiedrības pārstāvju ieteikumus un darbības,
- ņemot vērā Ārlietu komitejas 2018. gada 3. un 4. aprīļa brauciena uz Moldovu iznākumu,

⁽¹⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2018)0303.

⁽²⁾ OV C 356, 4.10.2018., 130. lpp.

⁽³⁾ OV C 334, 19.9.2018., 199. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 11, 12.1.2018., 82. lpp.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

- ņemot vērā ekspertu pētījumus, kas tika sagatavoti pēc Ārlietu komitejas pasūtījuma, tostarp 2017. gada 26. oktobrī publicēto pētījumu par vēlēšanu reformām trijās Austrumu partnerības asociācijas valstīs — Ukrainā, Gruzijā un Moldovā — un to ietekmi uz politiskajiem procesiem šajās valstīs⁽¹⁾, 2018. gada 28. jūnijā publicēto Eiropas Īstenošanas novērtējumu par asociācijas nolīgumiem starp ES un Moldovu, Gruziju un Ukrainu⁽²⁾ un 2018. gada jūlijā publicēto salīdzinošo pētījumu par institucionālā satvara izstrādi attiecībā uz asociācijas nolīgumu īstenošanu Gruzijā, Moldovā un Ukrainā⁽³⁾,
  - ņemot vērā Reglamenta 52. pantu, kā arī 1. panta 1. punkta e) apakšpunktu un 3. pielikumu Priekšsēdētāju konferences 2002. gada 12. decembra lēmumā par procedūru patstāvīgo ziņojumu sagatavošanas atļaujas piešķiršanai,
  - ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu un Starptautiskās tirdzniecības komitejas atzinumu (A8-0322/2018),
- A. tā kā Eiropas Savienības un Moldovas Republikas politiskās un ekonomiskās attiecības ir padziļinājuši Austrumu partnerība un jo īpaši 2014. gada 27. jūnijā parakstītais ES un Moldovas asociācijas nolīgums (AN), kas stājās spēkā 2016. gada 1. jūlijā, izveidojot padziļinātu un visaptverošu brīvās tirdzniecības zonu (DCFTA);
- B. tā kā AN pamatā ir kopīgas vērtības, kas ietver “tādu demokrātijas principu, cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu, kas proklamētas Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā un noteiktas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā, 1975. gada Eiropas Drošības un sadarbības konferences Helsinku Nobeiguma aktā un 1990. gada Parīzes Hartā par jaunu Eiropu”,
- C. tā kā, īstenojot šo nolīgumu un pamatojoties uz ES tiesību aktiem un praksi, Moldova ir apņēmusies īstenot vērienīgas valsts reformas daudzās jomās, kas veicina labu pārvaldību, ekonomikas attīstību un pastiprinātu sadarbību ar ES; tā kā, atbalstot šos centienus, ES ir apņēmusies sniegt ievērojamu finansiālu un budžeta palīdzību Moldovai, 2007. gadā piešķirot līdzekļus 1,14 miljardu EUR apmērā un finansējumu reģionālajām programmām;
- D. tā kā DCFTA Moldovas izcelsmes precēm un pakalpojumiem nodrošina privilēģētu piekļuvi ES tirgum; tā kā pēc DCFTA ieviešanas ES un Moldovas tirdzniecības apjoms 2017. gadā palielinājās par 20 %, — līdz 4 miljardiem EUR; tā kā ES pašreiz ir Moldovas lielākā tirdzniecības partnere, kas veido vairāk nekā 55 % no kopējā tirdzniecības apjoma; tā kā ES ir arī lielākā ieguldītāja Moldovā; tā kā sākotnējie dati par 2018. gadu apstiprina šo pozitīvo tendenci; tā kā Moldovas preferenču izmantošanas līmenis 90 % apmērā norāda uz DCFTA sniegtajām priekšrocībām Moldovas uzņēmumiem, darba ņēmējiem un iedzīvotājiem; tā kā ir gūti panākumi tādās būtiskās jomās kā sanitārie un fitosanitārie pasākumi, tehniskie tirdzniecības šķēršļi, muitas dienesti un publiskais iepirkums; tā kā saskaņā ar tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības sadaļas noteikumiem tika izveidotas vietējās konsultantu grupas, kuras līdz šim ir tikušas trīs reizes,

(1) Pētījums “The electoral reforms in three association countries of the Eastern Neighbourhood – Ukraine, Georgia and Moldova” (*Vēlēšanu reformas trijās Austrumu partnerības asociācijas valstīs — Ukrainā, Gruzijā un Moldovā*), Eiropas Parlaments, 2017. gada 26. oktobris.

(2) Eiropas Īstenošanas novērtējums “Association agreements between the EU and Moldova, Georgia and Ukraine” (*Asociācijas nolīgumi starp ES un Moldovu, Gruziju un Ukrainu*), Eiropas Parlaments, 2018. gada 28. jūnijs.

(3) Pētījums “The Development of an Institutional Framework for the Implementation of the Association Agreements in Georgia, Moldova and Ukraine” (*Institucionālā satvara izstrāde attiecībā uz asociācijas nolīgumu īstenošanu Gruzijā, Moldovā un Ukrainā*), Eiropas Parlaments, 2018. gada jūlijs.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

- E. tā kā apmaiņā pret reformām Moldovā tiesu sistēmas un drošības jomā, tostarp saistībā ar korupcijas apkarošanu, ES 2014. gadā arī vienojās par bezvīzu režīmu tiem, Moldovas iedzīvotājiem, kuri ceļo uz Šengenas zonu un kuriem ir biometriskā pase; tā kā pirmajos četros īstenošanas gados bezvīzu režīmu ir izmantojuši vairāk nekā 1,5 miljoni Moldovas iedzīvotāju;
- F. tā kā ES ir vairākkārt paudusi bažas par demokrātijas standartu pazemināšanu saskaņā ar Moldovas iestāžu neseno pieņemtajiem lēmumiem, tostarp par 2018. gada jūnija Kišiņevas pašvaldību vēlēšanu atzīšanu par spēkā neesošām apšaubāmu iemeslu dēļ un nepārredzamā veidā, 2017. gada jūlija vēlēšanu reformu, kas pieņemta, neņemot vērā ODIHR un Venēcijas komisijas negatīvos ieteikumus, progresa trūkumu to personu vajāšanā, kas vainojamas 2014. gadā atklātajā banku krāpšanā 1 miljarda USD apmērā, un par cilvēktiesību pārkāpumu skaita palielināšanos, proti, attiecībā uz tiesnešu, žurnālistu un politisko oponentu neatkarību;
- G. tā kā šo notikumu dēļ ES 2017. gadā neizmaksāja pēdējās divas budžeta atbalsta programmā paredzētās iemaksas tiesu jomas reformām, jo Moldovas iestāžu apņēmība reformēt šo jomu nebija pietiekama, un 2018. gadā ES apturēja makrofinansālās palīdzības pirmās daļas izmaksu, jo nebija izpildīti politikas nosacījumi, kas pievienoti Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 4. jūlija lēmumam, kurā noteikts, ka "makrofinansālās palīdzības piešķiršanas priekšnoteikums ir tas, ka saņēmējvalstī tiek respektēti efektīvi demokrātiskie mehānismi, tostarp daudzpartiju parlamentārā sistēma, un tiesiskums, kā arī tiek garantēta cilvēktiesību ievērošana";
- H. tā kā, ņemot vērā šos lēmumus, jaunākie notikumi izraisa vēl lielākas bažas, jo īpaši tā dēvētā fiskālo reformu pakete, kas pieņemta 2018. gada jūlijā, jo nodokļu amnestijas sistēma palielina nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas riskus, kā arī vēl vairāk palielina spiedienu uz opozīciju, tās mierīgajām demonstrācijām un mazajiem neatkarīgajiem plašsaziņas līdzekļiem, kas cenšas saglabāt darbību, neraugoties uz jaunā audiovizuālo mediju pakalpojumu kodeksa pieņemšanu 2018. gada jūlijā;
- I. tā kā organizācija *Transparency International* 2017. gada korupcijas uztveres indeksā Moldovu kopā ar Azerbaidžānu un Mali ir ierindojusi 122. vietā no 180 valstīm; tā kā organizācija "Reportieri bez robežām" Pasaulē preses brīvības indeksā Moldovu ierindojusi 81. vietā no 180 valstīm, zemāk par 56. vietu 2014. gadā,

Vispārīgi principi un kopējas vērtības

1. uzsver AN/DCFTA nozīmi un ņem vērā Moldovas līdz šim panākto progresu; tomēr uzstāj, ka AN/DCFTA pilnīgai īstenošanai, jo īpaši politikas reformu ziņā, ir jābūt galvenajai prioritātei, kas ļautu vēl vairāk padziļināt valsts attiecības ar ES, tā sniedzot labumu visiem Moldovas iedzīvotājiem, kā arī ļaujot izmantot papildu iespējas saskaņā ar Parlamenta atbalstīto politiku "Austrumu partnerība+" (*EaP+*);
2. atzinīgi vērtē drosmīgos pozitīvo pārmaiņu veicinātājus Moldovā, jo īpaši tos, kas vada centienus, kuri būtu jāīsteno atbilstīgi ES un Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) aicinājumam reformēt banku nozari pēc 2014. gada banku krāpšanas gadījuma 1 miljarda USD apmērā (līdzvērtīgi 12 % no IKP); atzinīgi vērtē SVF pozitīvo novērtējumu 2018. gada jūlijā par SVF atbalstītās programmas īstenošanu; aicina Moldovas politiķus un tiesu varu kopumā pievienoties šiem centieniem, lai reformētu valsti un apkarotu korupciju saskaņā ar AN noteiktajām saistībām, jo politiskās gribas trūkums ir viens no galvenajiem šķēršļiem, kas kavē īstenot ticamas reformas; aicina visus politiskos spēkus iesaistīties konstruktīvā dialogā valsts interesēs;
3. pauz nopietnas bažas par regresu attiecībā uz demokrātiskajiem standartiem Moldovā, proti, vadošie politiskie līderi, kuri kalpo uzņēmējdarbības interesēm un kurus pasīvi atbalsta liela daļa politisko aprindu un tiesu varas pārstāvju, apdraud pamatvērtības, kurām Moldova saskaņā ar AN jo īpaši ir piekritusi, piemēram, demokrātiju, tostarp taisnīgas un pārredzamas vēlēšanas, kurās tiek ņemta vērā iedzīvotāju griba, demokrātisku daudzpartiju sistēmu un tiesiskumu, tostarp tiesu varas neatkarību, tādējādi Moldovas Republiku padarot par valsti, kas pakļauta oligarhu interesēm un kurā politiskā vara koncentrēta nelielas personu grupas rokās, kura ietekmē parlamentu, valdību, politiskās partijas, valsts pārvaldi, policiju, tiesu sistēmu un plašsaziņas līdzekļus, un tāpēc tiesību aktu īstenošana ir ļoti neapmierinoša, bet iedzīvotāji maz gūst labumu; atkārtoti uzsver savu apņēmību koncentrēties uz saistību izpildi nolūkā ievērot kopējās vērtības, nevis nepārliciešanos t. s. ģeopolitiskos argumentus;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

4. pauž nožēlu par tīšajiem ar demokrātiskajiem standartiem saistīto politisko nosacījumu pārkāpumiem Moldovā, jo īpaši nesēnās izmaiņas valsts vēlēšanu tiesību aktos, kur nav ņemti vērā daži ODIHR un Venēcijas komisijas kopīgajā atzinumā paustie galvenie ieteikumi, kā arī *Dorin Chirtoacă* atcelšana no Kišiņevas mēra amata un *Andrei Năstase* ievēlēšanas anulēšana, ir izraisījusi to, ka ES ir apturējusi makrofinansālās palīdzības maksājumus un neizpildītos budžeta atbalsta maksājumus;

5. atkārtoti uzsver savu nostāju — visi lēmumi par turpmākiem makrofinansālās palīdzības maksājumiem būtu jāpieņem tikai pēc parlamenta vēlēšanām, kuras paredzēts rīkot 2019. gada februārī, un ar nosacījumu, ka tās noris saskaņā ar starptautiski atzītiem standartiem un ka tās izvērtē specializētas starptautiskas iestādes, un maksājumi no visām budžeta atbalsta programmām būtu jāaptur, kamēr nav panākts būtisks progress demokrātisko standartu ieviešanā, tostarp tiesu sistēmas reforma un tiesvedība pret personām, kas vainojamas banku krāpšanā, atbilstīgi Eiropas Parlamenta 2018. gada 5. jūlija rezolūcijai; tajā pašā laikā aicina Komisiju un EĀDD turpināt pārdalīt līdzekļus, lai Moldovā atbalstītu pilsonisko sabiedrību un neatkarīgus plašsaziņas līdzekļus, kā arī privāto sektoru un vietējās pašvaldības, cita starpā, īstenojot jaunus partnerības un attīstības projektus, vēlams, veicot koordinēšanu ar citu ES valstu atbalstu, un koordinēt centienus ar citām organizācijām, piemēram, SVF, lai nodrošinātu finansālās palīdzības nosacījumu lielāku saskaņotību; ar piesardzību gaida rezultātu vēlēšanu tiesību aktu pārskatīšanai attiecībā uz iecelšanu amatā un imunitāti, ko veiks Moldovas parlamenta Juridiskā komiteja; aicina Eiropas Komisiju izstrādāt mehānismu, lai uzraudzītu reformas, cita starpā paredzot skaidrus kritērijus;

6. atgādina AN 2. un 455. panta saturu, ar kuru saskaņā demokrātisko principu ieviešana ir būtisks AN elements, kura pārkāpšanas gadījumā var arī tikt apturētas ar šo nolīgumu saistītās tiesības; atgādina, ka nepieciešams liels darbs, lai arī turpmāk nodrošinātu atbilstību korupcijas novēršanas un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas kritērijiem; prasa, lai visu turpmāko nolīgumu priekšnosacījums būtu tiesu sistēmas reformas, kā arī rūpīga izmeklēšana un to personu kriminālvajāšana, kas atbildīgas par krāpšanu 1 miljarda USD apmērā; turklāt atgādina par korupcijas apkarošanas un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas kritērijiem, kas ir saistīti ar vīzu režīma liberalizācijas politiku;

Nolīguma īstenošanai izveidotā iestāžu sistēma

7. atzinīgi vērtē daudzu tiesību aktu pieņemšanu atbilstīgi saistībām, kuras Moldova uzņēmusies AN; tomēr uzsver, cik svarīgi ir ātri un pilnīgi īstenot šādus tiesību aktus, lai sasniegtu AN galveno mērķi — panākt reālus un ilgtspējīgus parasto Moldovas iedzīvotāju dzīves apstākļu uzlabojumus;

8. prasa aktīvāk iesaistīt parlamentu, premjerministru un ārlietu un Eiropas integrācijas ministru, lai nodrošinātu augsta līmeņa politisko uzraudzību un rūpīgu pārbaudi attiecībā uz AN īstenošanu, proti, turpinot racionalizēt attiecīgās parlamentārās un valdības struktūras un to uzlabotās administratīvās spējas, koordinējot un sinhronizējot nozaru ministriju plānus un nodrošinot to pilnīgu un efektīvu īstenošanu;

9. atzinīgi vērtē Gruzijas, Moldovas un Ukrainas parlamentārās asamblejas izveidi un tās pirmo sanāksmi, kas notika Kijevā 2018. gada 8. un 9. jūnijā; mudina šo asambleju arī rūpīgi pārbaudīt asociācijas nolīgumu īstenošanu;

10. mudina Moldovas iestādes veikt lielākas pūles AN īstenošanai un tā darbību organizēšanai — jo īpaši, īstenojot tieši valsts rīcības plānu attiecībā uz asociācijas nolīguma īstenošanu (NAPIAA) — atbilstīgi konkrētām nozarēm un konkrētiem rezultātiem, kas jāsasniedz, nevis saskaņā ar AN pantiem, lai īpašas ekspertu grupas izstrādātu sīku prioritāšu noteikšanas un pasākumu secību, pamatojoties uz ietekmes novērtējumu;

11. aicina EĀDD un Komisiju, ņemot vērā demokrātijas standartu ieviešanā panākto progresu, izveidot īpašu ES atbalsta grupu Moldovai, lai nodrošinātu plašākas speciālās zināšanas, proti, attiecībā uz Moldovas tiesību aktu tuvināšanu ES tiesību aktiem, un pēc nosacījumu izpildes koordinētu finanšu palīdzības sniegšanu Moldovai, lai atbalstītu AN īstenošanu;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

12. mudina EĀDD un Komisiju palielināt iekšējās spējas, lai pastiprinātu AN īstenošanas uzraudzību, jo īpaši ievērojami palielinot atbilstīgus cilvēkresursus, kā arī lai panāktu kvalitatīvu progresa novērtējumu, proti, ieviešot pārbaudes procesus, kas nodrošina iespēju novērtēt faktiski sasniegtā atbilstību ES tiesību aktu kopumam, kā tas prasīts AN;

13. atzinīgi vērtē paplašināto ministru līmeņa dialogu ar Moldovu, kā arī citiem asociētajiem partneriem par asociācijas reformām tirdzniecības un atbalsta jomā saistībā ar demokrātijas standartu ieviešanas progresu, šādu dialogu sākšanu citās AN paredzētajās jomās, tostarp politiskie jautājumi, tiesiskums, brīvība un drošība un nozaru sadarbība;

14. atgādina un atbalsta Venēcijas komisijas atzinumu par Moldovas vēlēšanu reformu, saskaņā ar kuru vairākums (izņemot demokrātisko partiju un sociālistu partiju) neatbalstīja ierosinājumu mainīt parlamenta vēlēšanu sistēmu, ieviešot jauktu vēlēšanu sistēmu, tādējādi radot iespēju, ka uzņēmēju intereses varētu nevajadzīgi ietekmēt kandidātus; tādēļ atkārtoti pauž aicinājumu Moldovas iestādēm uzlabot vēlēšanu sistēmu, lai nodrošinātu, ka nākamās vēlēšanas atspoguļo Moldovas iedzīvotāju, nevis dažu atsevišķu personu gribu; aicina arī Moldovas iestādes pilnībā īstenot ODIHR ieteikumus, proti, par partiju finansēšanu, plašsaziņas līdzekļu brīvību un plurālismu; atkārtoti apstiprina Parlamenta gatavību novērot nākamās parlamenta vēlēšanas Moldovā;

Politiskais dialogs, reformas un sadarbība kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) jomā

15. pauž bažas par pēdējā brīža izmaiņām 2018. gada jūlijā pieņemtajā audiovizuālo plašsaziņas līdzekļu pakalpojumu kodeksā, kuras netika apspriestas ar pilsonisko sabiedrību; mudina Moldovas iestādes pilnībā īstenot kodeksu atbilstoši Eiropas standartiem attiecībā uz plašsaziņas līdzekļu brīvību un plurālismu, kā ir ieteikusi Eiropas Komisija un Venēcijas komisija; uzsver, ka šajā procesā un jaunā reklāmas likuma pieņemšanas procesā ir svarīgi patiesi apspriesties ar pilsonisko sabiedrību un neatkarīgajiem plašsaziņas līdzekļiem; uzsver, ka ir jānovērš visi mēģinājumi apdraudēt plašsaziņas līdzekļu plurālismu, jo īpaši tie, kas varētu veicināt karteļu turpmāku veidošanos plašsaziņas līdzekļu tirgū un saistītajā reklāmas tirgū; mudina Moldovas iestādes jauno likumu par reklāmu pieņemt pēc reālas apspriešanās ar pilsonisko sabiedrību; ar bažām norāda, ka pašreiz plašsaziņas līdzekļi ir ļoti monopolizēti un pakļauti valsts politiskajām un uzņēmēju grupām; prasa nodrošināt plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesību pārredzamību un sniegt īpašu palīdzību neatkarīgajiem plašsaziņas līdzekļiem, jo īpaši vietējiem plašsaziņas līdzekļiem, lai ievērotu kodeksā noteiktās prasības attiecībā uz obligāto vietējo saturu; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt plašsaziņas līdzekļu regulatīvās aģentūras patiesu neatkarību;

16. atzinīgi vērtē centienus veikt reformas valsts pārvaldes un valsts finanšu pārvaldības jomā un mudina veikt turpmākus pasākumus, lai palielinātu pārredzamību;

17. atzinīgi vērtē labo sadarbību KĀDP jautājumos un jo īpaši lielo atbilstību KĀDP deklarācijām un dalību kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) misijās un operācijās, kā arī Moldovas sadarbību ar NATO; ņem vērā progresu, kas ir panākts, pieņemot jaunu valsts aizsardzības stratēģiju un rīcības plānu tās īstenošanai 2017.–2021. gadā, pēc tam, kad Moldovas prezidents atsauc valsts drošības stratēģiju; atzinīgi vērtē to, ka stājies spēkā ES un Moldovas nolīgums par klasificētas informācijas apmaiņu;

18. izsaka atzinību Moldovas pārvaldes iestādēm par pakāpeniskajiem uzlabojumiem attiecībā ar Tiraspoli, jo īpaši īstenojot uzticības veicināšanas pasākumus, cita starpā *Gura Bîcului-Bîcioc* tilta atklāšanu un sešu papildu protokolu parakstīšanu, tādējādi uzlabojot iedzīvotāju dzīvi abās Dņestras upes pusēs; atkārtoti pauž ES stingro atbalstu Moldovas suverenitātei un teritoriālajai integritātei un centieniem panākt Piedņestras jautājuma miermīlīgu risinājumu; bez nosacījumiem atbalsta EDSO, ES un citu ieinteresēto personu centienus un mudina iestādes jo īpaši sadarboties ar Piedņestras MVU, lai palielinātu šo iesaistes līmeni, un papildus censties veicināt cilvēktiesības un ievērot visus ECTK lēmumus; aicina Moldovas iestādes pielikt papildu pūles, lai īstenotu grozīto likumu par Gagauzijas īpašo juridisko statusu;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Tiesiskums un laba pārvaldība

19. mudina pārvaldes iestādes nodrošināt tiesu varas un specializētu korupcijas apkarošanas iestāžu, tostarp Prokuroru augstākās padomes, Valsts korupcijas novēršanas centra, Korupcijas novēršanas prokurora biroja, Valsts integritātes iestādes un Noziedzīgi iegūtu līdzekļu atgūšanas aģentūras, neatkarību, objektivitāti un efektivitāti, jo īpaši turpinot nodrošināt pienācīgu resursu piešķiršanu, garantējot pārredzamas atlases procedūras, kurās piedalās neatkarīgi kandidātu meklētāji, un pieņemot konstitucionālus grozījumus saskaņā ar Venēcijas komisijas ieteikumiem, kuru mērķis ir jo īpaši likvidēt sākotnējo tiesnešu iecelšanas termiņu uz pieciem gadiem, mainīt Tiesnešu augstākās padomes sastāvu un stiprināt tās nozīmi, kā arī atcelt Moldovas parlamenta pilnvaras iecelt Augstākās tiesas tiesnešus; joprojām pauž dziļas bažas par Moldovas tiesu iestāžu selektīvo tiesu praksi un norāda, ka saskaņā ar organizācijas *Transparency International* jaunākajiem ziņojumiem tām nav pietiekamas neatkarības no izpildvaras un tās bieži tiek izmantotas kā instruments pret politiskajiem oponentiem un komerciālajām interesēm; norāda, ka ir svarīgi izstrādāt pārlicinošu korupcijas lietu izmeklēšanas reģistru, tostarp attiecībā uz augsta līmeņa profiliem;

20. atzinīgi vērtē 2018. gada jūlijā pieņemtos tiesību aktu grozījumus, kuru nolūks ir stiprināt uz nopelniem balstītu tiesnešu atlasī un paaugstināšanu amatā, kā arī viņu pārskatbaidību;

21. pamatojoties uz konstatējumiem un ieteikumiem pirmajā un otrajā "Kroll" ziņojumā, kas būtu pilnībā jāpublicē, atkārtoti aicina ātri un pārredzami saukt pie atbildības visus, kas ir vainojami 2014. gadā atklātajā banku krāpšanā 1 miljarda USD apmērā, kā arī atgūt nozagtos līdzekļus; ņem vērā Moldovas iestāžu pieņemto stratēģiju par līdzekļu atgūšanu, tomēr ar bažām norāda, ka izmeklēšana šajā lietā tika veikta diezgan neefektīvi; uzsver, ka tiesām ir jāizbeidz ignorēt pārlicinošus pierādījumus un atklātās tiesas sēdēs steidzami ir jāizskata lietas, kuru izskatīšana vēl nav pabeigta vai kuru izmeklēšana vēl notiek, jo īpaši *Ilhan Șor* lieta; uzsver, ka politiskā izvēle banku glābšanai izmantot publiskās finanses vēl vairāk ir palielinājusi smago uzticēšanās zudumu Moldovas politikai; aicina Padomi apsvērt individuālas sankcijas un attiecīgās ES dalībvalstis sniegt atbalstu izmeklēšanā;

22. pauž bažas, ka palielināsies nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas risks pēc steigā notikušās tā dēvētās fiskālo reformu paketes pieņemšanas 2018. gada jūlijā, kurā ietverta nodokļu amnestijas shēma, ar kuru varētu tikt legalizēti nelikumīgi iegūti līdzekļi; prasa šo paketi grozīt, lai novērstu šādas nepilnības, un vienlaikus apņemas arī turpmāk lielu uzmanību veltīt tās īstenošanai, saskaņojot to ar Komisiju, EĀDD un citām starptautiskām organizācijām;

23. uzsver arī nepieciešamību risināt un novērst citus organizētās noziedzības gadījumus, tostarp ieroču kontrabandu, cilvēku tirdzniecību un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju lielos apmēros, jo īpaši no Krievijas; uzsver tiesnešu atbildību tiesiskuma nodrošināšanā un uzsver, ka likumīgi notiesātiem tiesnešiem būtu jāizcieš tiem noteiktais sods;

24. prasa, lai tiktu nodrošināta iespēja tiešsaistē piekļūt augstākā līmeņa politisko un administratīvo amatpersonu aktīvu elektroniskajām deklarācijām, sekojot Ukrainas paraugam;

25. aicina Moldovas iestādes ievērot starptautiskos principus un īstenot paraugpraksi, kas garantē labvēlīgu vidi pilsoniskās sabiedrības darbībai; uzsver pilsoniskās sabiedrības būtiski svarīgo uzdevumu, uzraugot reformu īstenošanu, kā arī veicinot valsts iestāžu pārredzamību un pārskatbaidību; īpaši sagaida, ka turpmākie tiesību akti neierobežos nedz valsts, nedz ārvalstu finansējuma piešķiršanu Moldovas NVO un PSO un lieki nepalielinās to administratīvo un ziņošanas slogu; pauž nožēlu, ka vairākos gadījumos iedzīvotāju līdzdalība ir bijusi ierobežota, kā tas bija 2018. gada martā, kad centrālā vēlēšanu komisija noraidīja pieteikumu organizēt referendumu par vēlēšanu sistēmas grozījumiem;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošana

26. pauž bažas par pazīmēm, kas liecina par valsts pilsoniskās sabiedrības ierobežošanu, un aicina iestādes nekavējoties apturēt nepamatotus vai nesamērīgus kriminālprocesus, daži no kuriem ir uzsākti, pamatojoties uz nepatiesām apsūdzībām, un selektīvu tiesu praksi pret politiskajiem oponentiem, viņu advokātiem un/vai ģimenēm; kritizē to, ka ES dalībvalstu vai EĀDD delegāciju veikto procesa uzraudzību arvien vairāk apgrūtina publiska tiesas procesa trūkums; pauž īpašas bažas par tiesvedību pret cilvēktiesību aizstāvjiem, neatkarīgiem tiesnešiem, piemēram, *Domnica Manole* un *Gheorghe Balan*, žurnālistiem un valdības vai Moldovas Demokrātiskās partijas priekšsēdētāja *Vladimir Plahotniuc* kritizētājiem; mudina iestādes nodrošināt tiesības uz taisnīgu tiesu un cilvēktiesību ievērošanu aizturēšanas telpās; uzsver, ka ir vajadzīga efektīva izmeklēšana attiecībā uz apsūdzībām par spīdzināšanu apcietinājumā un psihiatriskās ārstniecības iestādēs; aicina iestādes garantēt arī pulcēšanās un vārda brīvību un jo īpaši mierīgu demonstrāciju rīkošanu, un to, lai tiktu stingri ievērotas pamattiesības saskaņā ar starptautiskajiem standartiem;

27. atzinīgi vērtē jaunas valsts stratēģijas dzimumu līdztiesības jomā pieņemšanu 2017. gadā un aicina iestādes nodrošināt tās pilnīgu īstenošanu;

28. aicina iestādes būtiski pastiprināt centienus, lai ievērotu cilvēktiesības un pamatbrīvības, jo īpaši attiecībā uz neaizsargātām grupām, apkarojot joprojām lielu satraukumu radošo naida runu, vardarbību, sociālo atstumtību un diskrimināciju pret *LGBTQI*, personām ar invaliditāti un minoritātēm, piemēram, romiem, kā arī naida runu un diskrimināciju dzimuma vai politiskās piederības dēļ;

29. stingri nosoda neseno Turcijas iedzīvotāju, kuri varētu būt saistīti ar kustību *Gülen*, nolaupīšanu/izdošanu Turcijai, pārkāpjot tiesiskumu un cilvēka pamattiesības; mudina Moldovas iestādes nodrošināt, ka visi izdošanas pieprasījumi no trešām valstīm tiek izskatīti pārredzamos tiesas procesos, pilnībā ievērojot Eiropas principus un standartus;

Tirdzniecība un ekonomiskā sadarbība

30. atzinīgi vērtē to, ka sakarā ar *DCFTA* stāšanos spēkā ievērojami pieaudzis Moldovas imports uz ES un ka ES ir lielākais ieguldītājs Moldovā, tomēr pauž nožēlu par to, ka minētais nav uzlabojis iedzīvotāju sociālo un ekonomisko situāciju; brīdina, ka nespēja panākt progresu iedzīvotāju dzīves līmeņa uzlabošanā apdraud iedzīvotāju atbalstu valsts proeiropeiskai virzībai;

31. atgādina, ka ir svarīga neatkarīga tiesu sistēma un cīņa pret korupciju, kā arī administratīvā un birokrātiskā sloga samazināšana, lai palielinātu investīcijas un uzlabotu uzņēmējdarbības vidi;

32. mudina panākt turpmāku progresu sanitāro un fitosanitāro standartu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzības jomā;

33. aicina nodrošināt faktisku atbilstību tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības noteikumiem un starptautiskajām saistībām, jo īpaši pienācīgi īstenojot SDO pamatkonvencijas;

34. uzskata, ka svarīgākais *DCFTA* aspekts ir tiesību aktu tuvināšana ES *acquis*, tādēļ ka faktiskā piekļuve ES tirgum un reformas ir ļoti lielā mērā atkarīgas no attiecīgo tiesību aktu atbilstošas īstenošanas un izpildes; apzinās, ka Moldovas pārvaldībai, iestādēm un publiskajai administrācijai tas ir nozīmīgs un sarežģīts uzdevums, un mudina Komisiju sniegt atbilstošu tehnisko un finansiālo atbalstu;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Enerģētika un citas sadarbības jomas

35. atzinīgi vērtē Enerģētikas likuma izsludināšanu 2017. gadā kā vēl vienu soli virzībā uz trešās enerģētikas paketes transponēšanu un mudina veikt konkrētus pasākumus, lai nodrošinātu energoregulatoru aģentūras ANRE neatkarību; atzīst Moldovas centienus atjaunojamo energoresursu un energoefektivitātes veicināšanā un uzskata, ka ir ļoti svarīgi stiprināt agroekoloģiskās lauksaimniecības metodes saistībā ar ilgtspējīgu lauku attīstību;

36. prasa mērķtiecīgāku rīcību vides aizsardzības jomā, jo īpaši attiecībā uz Dņestras upes ūdens resursu apsaimniekošanu, atkritumu apsaimniekošanu un klimata pārmaiņu jomā, jo īpaši attiecībā uz tiesību aktu īstenošanu un koordinēšanu;

Institucionālie noteikumi

37. prasa ES, tās dalībvalstīm un Moldovai paplašināt paziņošanu par AN īstenošanu un paredzamajiem ieguvumiem, ko Moldovas iedzīvotājiem radīs saistītās reformas un ciešāka integrācija ar Eiropas Savienību; uzsver, ka ir jācīnās pret Krievijas veikto dezinformāciju, izmantojot faktus un pieejamu kvalitatīvu informāciju visās galvenajās Moldovā izmantotajās valodās;

38. atkārtoti pauž apņemšanos palielināt ar ES austrumu partnervalstīm noslēgto starptautisko nolīgumu īstenošanas uzraudzību; vēlreiz aicina Komisiju un EĀDD biežāk un regulārāk nosūtīt Parlamentam un Padomei rakstiskus ziņojumus par šo nolīgumu īstenošanu;

39. uzskata, ka būtu lietderīgi Moldovas iestādes iesaistīt jau attiecīgo tiesību aktu sagatavošanas posmā, lai process būtu iekļaujošāks un lai Moldovai samazinātos pārejas izmaksas, un aicina Komisiju pilnībā izmantot *ex ante* apspriešanas procesus;

40. norāda, ka, novērtējot DCFTA īstenošanu, ļoti liela uzmanība tiek pievērsta tirdzniecības plūsmām un tirdzniecības ierobežojumiem; aicina Komisiju pienācīgi uzraudzīt un novērtēt DCFTA īstenošanu, īpašu uzmanību pievēršot *acquis* transponēšanai un īstenošanai, kā arī ietekmei uz Moldovas sabiedrību, un sniegt publiskus un vispusīgus gada ziņojumus, tostarp par ES sniegto tehnisko un finansiālo atbalstu;

41. aicina EĀDD un Komisiju vienlaikus publicēt visus gada asociācijas nolīgumu īstenošanas ziņojumus un vienlaikus publicēt salīdzinošu novērtējumu par katra saistītā partnera panākto progresu AN/DCFTA īstenošanā, salīdzinot ar konkrētiem kritērijiem;

42. nolemj sagatavot gada ziņojumus par asociācijas nolīgumu īstenošanu;

o

o o

43. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Eiropas Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei/Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos un Moldovas Republikas prezidentam, valdībai un parlamentam.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

P8_TA(2018)0459

Vjetnama, jo īpaši politieslodzīto stāvoklis

Eiropas Parlamenta 2018. gada 15. novembra rezolūcija par Vjetnamu, jo īpaši politieslodzīto stāvokli (2018/2925(RSP))

(2020/C 363/09)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas, jo īpaši 2017. gada 14. decembra rezolūciju par vārda brīvību Vjetnamā, jo īpaši par *Nguyen Van Hoa* lietu ⁽¹⁾, un 2016. gada 9. jūnija rezolūciju par Vjetnamu ⁽²⁾, it īpaši saistībā ar vārda brīvību,
  - ņemot vērā 2012. gada 27. jūnijā parakstīto ES un Vjetnamas Partnerības un sadarbības nolīgumu,
  - ņemot vērā 2017. gada 1. decembra 7. ES un Vjetnamas cilvēktiesību dialogu,
  - ņemot vērā EĀDD runaspersonas 2018. gada 9. februāra paziņojumu par cilvēktiesību aizstāvju notiesāšanu Vjetnamā un 2018. gada 5. aprīļa paziņojumu par cilvēktiesību aktīvistu notiesāšanu Vjetnamā,
  - ņemot vērā vietējo ES 2018. gada 20. augusta paziņojumu par *Le Dinh Luong* neseno notiesāšanu,
  - ņemot vērā ES pamatnostādnes par cilvēktiesību aizstāvjiem,
  - ņemot vērā ANO ekspertu 2018. gada 23. februāra paziņojumu, kurā pausts mudinājums atbrīvot aktīvistus, kuri ieslodzīti cietumā par protestu pret toksisku noplūdi, un 2018. gada 12. aprīļa paziņojumu, kurā aicināts izdarīt izmaiņas pēc tiesību aizstāvju ieslodzīšanas cietumā,
  - ņemot vērā 1948. gada Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju,
  - ņemot vērā Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (ICCPR), kuram Vjetnama pievienojās 1982. gadā,
  - ņemot vērā Eiropas ombuda 2016. gada 26. februāra lēmumu lietā 1409/2014/MHZ par to, ka Eiropas Komisija nav veikusi ES un Vjetnamas brīvās tirdzniecības nolīguma ietekmes uz cilvēktiesībām iepriekšēju novērtējumu,
  - ņemot vērā Reglamenta 135. panta 5. punktu un 123. panta 4. punktu,
- A. tā kā saskaņā ar Vjetnamas politisko cietumnieku datubāzi, ko apkopoja Projekts Nr. 88, aptuveni 160 aktīvistu Vjetnamā izcieš cietumsodu un aptuveni 16 aktīvistu tiek turēti pirmstiesas apcietinājumā;
- B. tā kā Vjetnamas iestādes šajā valstī turpina apcietināt, aizturēt, aizskart un iebiedēt cilvēktiesību aizstāvjus, žurnālistus, emuāru autorus, cilvēktiesību advokātus un pilsoniskās sabiedrības aktīvistus; tā kā cilvēktiesību aizstāvjiem, pārkāpjot valsts saistības, kas izriet no starptautiskajiem tiesību aktiem, ir piespriesti ilgi cietumsodi par viņu aktivitātēm cilvēktiesību jomā un par to, ka viņi gan tiešsaistē, gan bezsaistē izmanto savas pamattiesības uz vārda brīvību;
- C. tā kā politiskie un cilvēktiesību aktīvistu aizturēšanas laikā tiek pakļauti bargiem apstākļiem, tostarp viņiem tiek liegta piekļuve medicīniskajai aprūpei, juridiskajai palīdzībai un saziņai ar ģimeni;

⁽¹⁾ OV C 369, 11.10.2018., 73. lpp.

⁽²⁾ OV C 86, 6.3.2018., 122. lpp.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- D. tā kā Vjetnamā tiek apspiesta reliģijas un ticības brīvība, un katoļu baznīca un neatzītās reliģiskās kopienas, piemēram, Vjetnamas apvienotā budistu baznīca, kā arī vairākas protestantu baznīcas un citas kopienas, tostarp centrālajā kalnienē dzīvojošās minoritātes, joprojām tiek nesaudzīgi vajātas reliģijas dēļ;
- E. tā kā *Hoang Duc Binh* tika piespriests 14 gadu cietumsods par emuāru rakstīšanu par protestiem saistībā ar Formosas ekoloģisko katastrofu; tā kā *Nguyen Nam Phong* tika piespriests divu gadu cietumsods, jo viņš, aicinot uz protestu, esot atteicies pakļauties valsts ierēdņu rīkojumiem; tā kā šo cilvēku centieni ir bijuši būtiski, lai palielinātu informētību un nodrošinātu saukšanu pie atbildības saistībā ar noplūdi Formosas tērauda rūpnīcā;
- F. tā kā 2018. gada aprīlī Kriminālkodeksa valsts drošības noteikumu izpildes ietvaros Demokrātijas brālības dalībniekiem tika piespriests 7 līdz 15 gadus ilgs cietumsods; tā kā 2018. gada septembrī cits šīs grupas loceklis *Nguyen Trung Truc* tika notiesāts uz 12 gadiem cietumā, pamatojoties uz apsūdzību par centieniem gāzt valsts varu;
- G. tā kā cilvēktiesību aizstāvim *Le Dinh Luong*, kurš miermīlīgi iestājās par cilvēktiesību veicināšanu un aizsardzību, 2018. gada 16. augustā saskaņā ar Krimināllikuma noteikumiem tika piespriests 20 gadu cietumsods un piecu gadu mājas arests; tā kā ES delegācijas un ES dalībvalstu vēstniecību pārstāvjiem nebija atļauts novērot šo tiesas procesu; tā kā ir daudz citu lietu, kurās cilvēktiesību aizstāvjiem un citiem pārliecības dēļ ieslodzītajiem ir piespriesti līdzīgi sodi;
- H. tā kā 2018. gada 12. aprīlī ANO ekspertu grupa, īpašais referents jautājumos par cilvēktiesību aizstāvju situāciju, darba grupas patvaļīgas aizturēšanas jautājumos priekšsēdētājs un īpašais referents jautājumos par uzskatu un vārda brīvības veicināšanu un aizsardzību mudināja Vjetnamu neapspiest pilsonisko sabiedrību un neapklusināt opozīciju;
- I. tā kā Vjetnamas Kriminālkodeksā ir ietverti represīvi noteikumi, kas tiek ļaunprātīgi izmantoti, lai apklusinātu, apcietinātu, aizturētu, notiesātu vai ierobežotu cilvēktiesību aktīvistus, disidentus, advokātus, arodbiedrības, reliģiskās grupas un nevalstiskās organizācijas un ierobežotu to darbību, jo īpaši to, kuri pauž kritisku viedokli par Vjetnamas valdību;
- J. tā kā Vjetnamas valdība turpina aizliegt neatkarīgu vai privātu plašsaziņas līdzekļu darbību un stingri kontrolē radio un TV stacijas un drukātos izdevumus; tā kā 2016. gada aprīlī Nacionālā asambleja pieņēma plašsaziņas līdzekļu likumu, kas stingri ierobežo preses brīvību Vjetnamā;
- K. tā kā 2018. gada 12. jūnijā Vjetnamas Nacionālā asambleja pieņēma kiberdrošības likumu, kura mērķis ir pastiprināt kontroli tiešsaistē un kurā ir noteikts, ka pakalpojumu sniedzējiem ir jādzēš ieraksti, kas uzskatāmi par “draudu valsts drošībai”; tā kā šis likums stingri ierobežo vārda brīvību tiešsaistē un tā mērķis ir būtiski apdraudēt tiesības uz privātumu;
- L. tā kā 2018. gada 1. janvārī stājās spēkā Vjetnamas pirmais tiesību akts par ticību un reliģiju, liekot visām valstī pastāvošajām reliģiskajām grupām reģistrēties iestādēs un informēt tās par savu darbību; tā kā iestādes var noraidīt vai apgrūtināt reģistrācijas pieteikumus un aizliegt reliģiskas darbības, ko tās patvaļīgi uzskata par neatbilstīgām “valsts interesēm”, “sabiedriskajai kārtībai” vai “valsts vienotībai”; tā kā saskaņā ar šo likumu valdība ir institucionalizējusi savu iekļaušanos reliģiskajos jautājumos un valsts uzraudzību pār reliģiskajām grupām;
- M. tā kā “Reportieri bez robežām” 2018. gada preses brīvības indeksā no 180 tajā iekļautajām valstīm Vjetnama ir ierindota 175. vietā;
- N. tā kā Vjetnamā joprojām tiek piemērots nāvessods, bet izpildīto nāvessodu skaits nav zināms, jo Vjetnamas iestādes ar nāvessodiem saistīto statistiku klasificē kā valsts noslēpumu; tā kā Vjetnama 2018. gada janvārī no 22 uz 18 samazināja to noziegumu skaitu, par kuriem piespriež nāvessodu;
- O. tā kā Vjetnama vēl nav ratificējusi SDO pamatkonvencijas, proti, Konvenciju Nr. 98 par tiesībām apvienoties organizācijās un slēgt darba koplīgumus, Konvenciju Nr. 105 par piespiedu darba izskaušanu un Konvenciju Nr. 87 par biedrošanās brīvību un tiesību aizsardzību, apvienojoties organizācijās;

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- P. tā kā ES un Vjetnamas cilvēktiesību dialogs ir svarīgs veids, kā turpināt visaptverošas diskusijas par jautājumiem, kas skar ES, tostarp pamattiesību uz vārda, biedrošanās un miermīlīgas pulcēšanās brīvību pilnīgu ievērošanu; tā kā Eiropas Savienības un Vjetnamas attiecību pamatā ir jābūt cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma ievērošanai un starptautisko standartu ievērošanai šajā jomā;
- Q. tā kā pastāv skaidra saikne starp partnerības un sadarbības nolīgumu (PSN) un ES un Vjetnamas brīvās tirdzniecības nolīgumu (BTN), saskaņā ar kuriem abas puses ir apņēmušās pildīt savas saistības cilvēktiesību jomā,
1. nosoda pastāvīgos cilvēktiesību pārkāpumus Vjetnamā, tostarp politisko aktīvistu, žurnālistu, emuāru autoru, disidentu un cilvēktiesību aizstāvju notiesāšanu, politisko iebiedēšanu, novērošanu, aizskaršanu, netaisnīgu tiesāšanu un uzbrukumus šiem cilvēkiem, par to ka viņi izmanto vārda brīvību tiešsaistē vai bezsaistē, jo tādējādi Vjetnama skaidri pārkāp savas starptautiskās saistības cilvēktiesību jomā;
  2. aicina Vjetnamas iestādes nekavējoties un bez nosacījumiem atbrīvot visus cilvēktiesību aizstāvjus un ieslodzītos pārliecības dēļ, kuri ir aizturēti vai notiesāti tikai tādēļ, ka izmanto savas tiesības uz vārda brīvību, tostarp *Hoang Duc Binh*, *Nguyen Nam Phong*, *Nguyen Trung Truc* un *Le Dinh Luong*, un atsaukt visas pret viņiem izvirzītās apsūdzības;
  3. atkārtoti aicina Vjetnamas iestādes izbeigt jebkādu cilvēktiesību aizstāvju ierobežošanu un viņu vajāšanu, kā arī visos gadījumos garantēt, ka viņi spēj īstenot savas likumīgās darbības cilvēktiesību jomā, nebaidoties no represijām un bez jebkādiem ierobežojumiem, tostarp tiesas vajāšanas; aicina Vjetnamas valdību atcelt visus ierobežojumus attiecībā uz reliģijas brīvību un izbeigt reliģisko kopienu vajāšanu;
  4. uzstāj, ka Vjetnamas valdībai ir jānodrošina, lai izturēšanās pret visiem aizturētajiem atbilst starptautiskajiem standartiem; uzsver, ka tiesības piekļūt advokātiem, medicīnas darbiniekiem un ģimenes locekļiem ir svarīgs aizsardzības līdzeklis pret spīdzināšanu un sliktu izturēšanos, un tā ir ļoti svarīga tiesībām uz taisnīgu tiesu;
  5. nosoda tādu represīvo tiesību normu ļaunprātīgu izmantošanu, kuru mērķis ir ierobežot pamattiesības un pamatbrīvības; aicina Vjetnamas iestādes atcelt, pārskatīt vai grozīt visus represīvos tiesību aktus, jo īpaši Kriminālkodeksu, likumu par kibernetisko drošību un likumu par ticību un reliģiju, un nodrošināt, ka visi tiesību akti atbilst starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem un saistībām, tostarp ICCPR, kuram Vjetnama ir pievienojusies; aicina valdību saskaņot tiesību aktus, ar kuriem reglamentē publiskas pulcēšanās un demonstrācijas, lai nodrošinātu to atbilstību brīvas pulcēšanās un biedrošanās tiesībām;
  6. aicina Vjetnamu parakstīt un ratificēt visus attiecīgos ANO cilvēktiesību līgumus un Starptautiskās Krimināltiesas Romas statūtus, kā arī SDO Konvencijas Nr. 87, Nr. 98 un Nr. 105;
  7. mudina Vjetnamu sniegt pastāvīgu uzaicinājumu ANO Cilvēktiesību padomes Īpašajām procedūrām, jo īpaši Īpašajam referentam par uzskatu un vārda brīvību un Īpašajam referentam cilvēktiesību aizstāvju jautājumos;
  8. aicina Vjetnamas iestādes atzīt neatkarīgas arodbiedrības;
  9. aicina ES sadarboties ar iestādēm un uzraudzīt tās, kā arī sadarboties ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, lai uzlabotu cilvēktiesību situāciju Vjetnamā;
  10. atkārtoti pauž savu jebkādos apstākļos nemainīgo nostāju pret nāvessodu; aicina Vjetnamas iestādes nekavējoties noteikt moratoriju attiecībā uz nāvessoda piemērošanu kā soli virzienā uz tā pilnīgu atcelšanu; aicina Vjetnamas iestādes pārskatīt visus nāvessodus, lai nodrošinātu, ka šie tiesas procesi atbilst starptautiskajiem standartiem;

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

11. aicina EĀDD un Komisiju aktīvi atbalstīt pilsoniskās sabiedrības grupas un personas, kas Vjetnamā aizstāv cilvēktiesības, tostarp visos kontaktos ar Vjetnamas iestādēm aicinot atbrīvot cilvēktiesību aizstāvjus un ieslodzītos pārliecības dēļ; mudina ES delegāciju Hanojā sniegt visu nepieciešamo atbalstu ieslodzītajiem cilvēktiesību aizstāvjiem un ieslodzītajiem pārliecības dēļ, tostarp rīkojot apmeklējumus ieslodzījuma vietās, uzraugot tiesas procesus un sniedzot juridisku palīdzību;
12. aicina ES dalībvalstis pastiprināt centienus, lai Vjetnamā panāktu cilvēktiesību stāvokļa patiesu uzlabošanu, tostarp ANO Cilvēktiesību padomē drīzumā rīkotajā Vispārējā periodiskajā pārskatā par Vjetnamu;
13. atkārtoti aicina visā ES noteikt aizliegumu eksportēt, tirgot, atjaunināt un uzturēt jebkādu valstīm ar apšaubāmu reputāciju cilvēktiesību jomā paredzētu drošības aprīkojumu, ko var lietot vai kas tiek lietots iekšējām represijām, tostarp interneta novērošanas tehnoloģijas;
14. atzinīgi vērtē nostiprinātās partnerattiecības un cilvēktiesību dialogu starp ES un Vjetnamu un atgādina, cik svarīgs ir šis dialogs kā būtisks un efektīvi izmantojams instruments, lai iedrošinātu un atbalstītu Vjetnamu nepieciešamo reformu īstenošanā; stingri mudina Komisiju uzraudzīt šā dialoga ietvaros panākto progresu, ieviešot kritērijus un uzraudzības mehānismus;
15. aicina Vjetnamas valdību un ES kā svarīgus partnerus apņemties uzlabot cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu šajā valstī, jo tas ir stūrakmens Vjetnamas un Savienības divpusējām attiecībām, jo īpaši ņemot vērā ES un Vjetnamas brīvās tirdzniecības nolīguma (EVBTN) ratifikāciju un ņemot vērā ES un Vjetnamas partnerības un sadarbības nolīgumu (PSN);
16. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / augstajai pārstāvei Savienības ārlietās un drošības politikas jautājumos, Dienvidaustrumāzijas valstu asociācijas (ASEAN) ģenerālsekretāram, Vjetnamas valdībai un Nacionālajai asamblejai, Apvienoto Nāciju Organizācijas augstajai komisārei cilvēktiesību jautājumos un Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

P8_TA(2018)0460

Cilvēktiesību stāvoklis Kubā

Eiropas Parlamenta 2018. gada 15. novembra rezolūcija par cilvēktiesību stāvokli Kubā (2018/2926(RSP))

(2020/C 363/10)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Parlamenta iepriekšējās rezolūcijas par Kubu, jo īpaši 2004. gada 17. novembra rezolūciju par Kubu ⁽¹⁾, 2006. gada 2. februāra rezolūciju par ES politiku attiecībā uz Kubas valdību ⁽²⁾, 2007. gada 21. jūnija rezolūciju par Kubu ⁽³⁾, 2010. gada 11. marta rezolūciju par pārliecības dēļ ieslodzītajiem Kubā ⁽⁴⁾ un 2017. gada 5. jūlija rezolūciju par projektu Padomes lēmumam par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu un provizoriski piemērotu Politiskā dialoga un sadarbības nolīgumu starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Kubas Republiku, no otras puses ⁽⁵⁾, un Parlamenta pausto piekrišanu šim nolīgumam,
  - ņemot vērā Miguel Díaz-Canel ievēlēšanu par Kubas Nacionālās tautas varas asamblejas jauno priekšsēdētāju 2018. gada 19. aprīlī,
  - ņemot vērā ANO Komitejas piespiedu pazušanas jautājumos secinājumus par Kubu, ko publicēja 2017. gada 17. martā,
  - ņemot vērā ANO Darba grupas patvaļīgas aizturēšanas jautājumos Atzinumu Nr. 59/2018 par Ariel Ruiz Urquiola, kuru organizācija Amnesty International atzīst par ieslodzīto pārliecības dēļ, un kas tika pieņemts tās 82. sesijā 2018. gada 20.-24. augustā,
  - ņemot vērā ANO Cilvēktiesību padomes 2013. gada maija un 2018. gada maija vispārējos periodiskos pārskatus par Kubu,
  - ņemot vērā organizācijas Human Rights Watch 2017. gada ziņojumu par Kubu, kā arī organizācijas Amnesty International Amerikas valstu direktores Erika Guevara-Rosas 2018. gada 27. jūlija paziņojumu par Kubas jaunās vadības 100 dienām,
  - ņemot vērā Kubas Cilvēktiesību un nacionālā izlīguma komisijas (CCHRNC) ikmēneša paziņojumus,
  - ņemot vērā Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām un citus starptautiskos nolīgumus un instrumentus cilvēktiesību jomā,
  - ņemot vērā Kubas konstitūciju,
  - ņemot vērā ES pamatnostādnes par cilvēktiesību aizstāvjiem,
  - ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju, kuru Kuba ir parakstījusi,
  - ņemot vērā Reglamenta 135. panta 5. punktu un 123. panta 4. punktu,
- A. tā kā cilvēktiesību jautājumi ir iekļauti gan ES politiskajos dialogos, gan arī sadarbības un tirdzniecības nolīgumos; tā kā cilvēktiesību nedalāmībai, tostarp pilsoniskajām, politiskajām, ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām, vajadzētu būt vienam no galvenajiem Eiropas Savienības mērķiem attiecībā ar Kubu;

⁽¹⁾ OV C 201 E, 18.8.2005., 83. lpp.

⁽²⁾ OV C 288 E, 24.11.2006., 81. lpp.

⁽³⁾ OV C 146 E, 12.6.2008., 377. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 349 E, 22.12.2010., 82. lpp.

⁽⁵⁾ OV C 334, 19.9.2018., 99. lpp.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- B. tā kā 2017. gada 5. jūlijā Parlaments sniedza piekrišanu ES un Kubas Politiskā dialoga un sadarbības nolīgumam (PDCA); tā kā PDCA ir skaidri formulētas lielas bažas par cilvēktiesību stāvokli Kubā, kā arī tajā ir ietverta klauzula par apturēšanu gadījumā, ja tiek pārkāpti cilvēktiesību noteikumi;
- C. tā kā cilvēktiesību dialogs starp ES un Kubu, ko vadīja ES īpašais pārstāvis cilvēktiesību jautājumos, sākās 2015. gadā; tā kā ceturtajā ES un Kubas cilvēktiesību dialogā 2018. gada 9. oktobrī puses cita starpā pievērsās jautājumam par iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajās lietās, tostarp saistībā ar nesenajiem vēlēšanu procesiem, kā arī par biedrošanās un vārda brīvību un iespēju cilvēktiesību aizstāvjiem un citiem pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem brīvi apvienoties, paust savu viedokli un piedalīties sabiedriskajā dzīvē; tā kā Parlamentam nav skaidrs, vai šai sanāksmei bijuši jebkādi pārliecinoši rezultāti; tā kā nav panākti taustāmi rezultāti attiecībā uz cilvēktiesībām Kubā, turklāt neraugoties uz cilvēktiesību dialoga izveidi un Kubas atkārtotu ievēlēšanu ANO Cilvēktiesību padomē laikposmam no 2017. līdz 2019. gadam; tā kā politiskajā dialogā ir jāiekļauj tiešs un intensīvs dialogs ar pilsonisko sabiedrību un opozīciju bez jebkādiem ierobežojumiem;
- D. tā kā Kubas valdība vēl arvien atsakās atzīt cilvēktiesību uzraudzību kā leģitīmu darbību un liedz likumīgu statusu vietējām cilvēktiesību aizstāvju grupām;
- E. tā kā 2019. gada 24. februārī notiks referendums par konstitūciju; tā kā jaunās konstitūcijas izstrādes procesā nenotiek pienācīga apspriešanās visā valstī, nodrošinot, ka Komunistiskā partija saglabā savu ietekmīgo lomu sabiedrībā, kurā nav daudzpartiju sistēmas, pamatbrīvību un politisko un pilsonisko tiesību, tādējādi nostiprinot centralizētu partijas kontroli pār valsti un ekonomiku; tā kā vienpartijas politiskā sistēma 3. pantā ir pasludināta par “neatsaucamu”, savukārt 224. pantā pašreizējai un nākamajām paaudzēm ir aizliegts atteikties no sociālisma un mainīt esošo politisko un sociālo sistēmu; tā kā projektā, šķiet, ir vēl arī citi noteikumi, kas rada ļoti lielas bažas;
- F. tā kā Kubā tiek vajāti, patvaļīgi aizturēti vai ieslodzīti cietumā neatkarīgie žurnālisti, miermīļie disidenti un cilvēktiesību aizstāvji, kas dokumentē cilvēktiesību pārkāpumus un galvenokārt ir demokrātiskās opozīcijas dalībnieki; tā kā saskaņā ar CCHRNC datiem 2018. gada oktobrī neapšaubāmu politisku iemeslu dēļ tika veikti vismaz 202 miermīļo oponentu un neatkarīgās pilsoniskās sabiedrības aktīvistu patvaļīgi īstermiņa aresti, kad tie izmantoja savas vārda, pulcēšanās un politiskās biedrošanās pamattiesības;
- G. tā kā viens no šiem cilvēkiem ir Dr. *Eduardo Cardet* — Kristiešu atbrīvošanās kustības (MCL) valsts koordinators, kuram tika piespriests trīs gadu cietumsods par miermīļīgu vārda brīvības izmantošanu; tā kā 2016. gada novembrī viņu arestēja, atgriežoties valstī pēc brauciena uz Maiami; tā kā par ieslodzīto pārliecības dēļ uzskatāmais Dr. *E. Cardet* pašlaik tiek turēts apcietinājumā *Cuba Si* cietumā *Holguin*, kur viņš atrodas izolācijā un viņam nav atļauti nedz ģimenes apciemojumi, nedz tālruņa zvani;
- H. tā kā neoficiālās politiskās opozīcijas grupas “Kubas Patriotiskā savienība” (*Unión Patriótica de Cuba, UNPACU*) biedrs *Tomás Núñez Magdariaga* 62 dienas turpināja bada streiku un 2018. gada 15. oktobrī starptautiskā spiediena rezultātā tika atbrīvots; tā kā *T. N. Magdariaga* tika apvainots par it kā izteiktiem draudiem valsts amatpersonai, kura vēlāk atzinās, ka šīs apsūdzības bija safabricētas; tā kā viņa lieta ir vēl viens skaidrs piemērs mēģinājumiem aplklusināt citādi domājošos;
- I. tā kā 2018. gada oktobrī organizācija “Sievietes baltā” atkal kļuvisi par politisko represiju galveno upuri un vairākās valsts provincēs tika veiktas represijas pret Apvienotā antitotalitārā foruma (*FANTU*) locekļiem;
- J. tā kā pret visiem ieslodzītajiem Kubā ir jānodrošina humāna attieksme; tā kā Kubas valdība liedz neatkarīgām cilvēktiesību grupām piekļuvi cietumiem; tā kā Kubas iedzīvotājiem nav pienācīgu garantiju uz taisnīgu tiesu, piemēram, tiesības uz taisnīgu un publisku uzklaušīšanu, ko veic kompetenta un objektīva tiesa; tā kā varas iestādes bieži vien turpina vajāt nosacīti atbrīvotos agrākos ieslodzītos;

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- K. tā kā ANO Darba grupa patvaļīgas aizturēšanas jautājumos ir skaidri paziņojusi, ka no patvaļīgas aizturēšanas Kubā cietušajiem ir tiesības pieprasīt tiesisko aizsardzību no valdības, kas ietver restitūciju, kompensāciju, rehabilitāciju, prasību apmierināšanu un garantijas, ka šādi pārkāpumi neatkārtosies;
- L. tā kā ir pazīmes, kas liecina par reliģijas brīvības lielāku ievērošanu Kubā; tā kā Kubas varas iestādes vienlaikus joprojām ļoti ierobežo kristiešu baznīcu būvniecību vai rekonstrukciju; tā kā baznīca ir pakāpeniski kļuvusi par lielāko pilsoniskās sabiedrības dalībnieku un galveno nevalstiskā sektora sociālo pakalpojumu sniedzēju Kubā, taču tās darbību joprojām stingri kontrolē iestādes;
- M. tā kā no ES viedokļa ciešākām politiskajām un ekonomiskajām attiecībām ar Kubu vajadzētu palīdzēt veicināt politiskās reformas valstī saskaņā ar visu tās iedzīvotāju centieniem; tā kā ekonomikas un tirdzniecības liberalizācijai būtu jāļauj valstij pakāpeniski virzīties uz brīvu sociālo telpu, līdzāspastāvēšanu, tehnoloģijām un komunikācijām, ko Kubas iedzīvotāji novērtē un pieprasa;
- N. tā kā Parlaments savu Saharova balvu par domas brīvību trīs reizes piešķīris Kubas aktīvistiem: *Oswaldo Payá* 2002. gadā, organizācijai "Sievietes baltā" 2005. gadā un *Guillermo Fariñas* 2010. gadā; tā kā Saharova balvas laureātiem vēl arvien regulāri liedz izbraukt no valsts un piedalīties starptautiskos pasākumos;
- O. tā kā Parlaments vairākkārt pieprasījis iespēju nosūtīt oficiālas delegācijas uz Kubu; tā kā Kubas iestādes ik reizi liegušas piekļuvi valstij, turklāt pat pēc *PDCA* noslēgšanas,
1. stingri nosoda miermīlīgu disidentu, neatkarīgu žurnālistu, cilvēktiesību aizstāvju un politiskās opozīcijas pārstāvju patvaļīgo aizturēšanu, vajāšanu un aizskaršanu, kā arī uzbrukumus viņiem; prasa nekavējoties izbeigt šīs darbības un tūlīt atbrīvot visus politieslodzītus, tostarp *Eduardo Cardet*, kā arī tos, kuri patvaļīgi apcietināti tikai par savu vārda un pulcēšanās brīvības izmantošanu;
  2. mudina ES dalībvalstis, EĀDD un tā delegāciju Kubā stingri ievērot savus pamatprincipus un politiku attiecībā uz Kubu un veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai panāktu minēto personu atbrīvošanu, nodrošinātu, ka politisko oponentu un cilvēktiesību aizstāvju vajāšana nekavējoties tiek pārtraukta, kā arī palīdzētu šiem cilvēkiem un viņus aizsargātu;
  3. aicina Kubas iestādes uzlabot ieslodzījuma apstākļus un izturēšanos pret ieslodzītajiem, kā arī ļaut starptautiskajām cilvēktiesību grupām un neatkarīgām Kubas organizācijām piekļūt valsts cietumiem; uzstāj, ka Kubas disidentu vajāšana un ieslodzīšana viņu ideālu un nevardarbīgās politiskās darbības dēļ ir pretrunā Vispārējai cilvēktiesību deklarācijai;
  4. pauž nožēlu, ka situācija cilvēktiesību un demokrātijas jomā nav uzlabojusies, pat neraugoties uz *PDCA* pieņemšanu; aicina izpildīt ES un Kubas *PDCA* paredzētās saistības, jo īpaši attiecībā uz cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu; uzsver, ka nolīguma panākumi ir atkarīgi no tā īstenošanas un ievērošanas;
  5. atgādina, ka *PDCA* ir iekļauts noteikums par nolīguma apturēšanu, kas būtu jāpiemēro cilvēktiesību noteikumu neievērošanas gadījumā; tādēļ uzstāj, lai Eiropas Savienība *PDCA* īstenošanas gaitā cieši sekotu un uzraudzītu cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu Kubā un lai par to tiktu iesniegti regulāri ziņojumi Parlamentam; aicina priekšsēdētāja vietnieci / augsto pārstāvi *Federica Mogherini* plenārsēdē detalizēti informēt Parlamentu par konkrētiem pasākumiem, kas veicami iepriekš minēto prasību izpildei;

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

6. mudina Kubas valdību no jauna noteikt savu politiku cilvēktiesību jomā, saskaņojot to ar starptautiskajiem tiesību aktiem cilvēktiesību jomā un bez ierobežojumiem ļaujot politiskajā un sociālajā dzīvē aktīvi iesaistīties visai pilsoniskajai sabiedrībai un opozīcijas politiskajiem dalībniekiem; aicina Kubu apstiprināt savu nodomu ievērot visaugstākos standartus cilvēktiesību veicināšanā un aizsardzībā un ratificēt Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām un Starptautisko paktu par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām un to fakultatīvos protokolus;
7. atgādina Kubas iestādēm, ka saskaņā ar starptautiskajām cilvēktiesību normām tiek garantēta pārvietošanās un pulcēšanās brīvība, un ka tas attiecas arī uz aktīvistiem un demokrātiskās opozīcijas dalībniekiem;
8. stingri nosoda Dekrēta Nr. 349 pieņemšanu, kas grauj tiesības uz mākslas brīvību Kubā; aicina Kubas iestādes veikt atbilstošus likumdošanas pasākumus, lai atceltu Dekrētu Nr. 349 pirms tā stāšanās spēkā 2018. gada decembrī; uzsver, ka mākslinieciskās izpausmes brīvībai ir izšķiroša nozīme dzīvotspējīgā un dinamiskā kultūras sektorā, kas var radīt darba vietas, attīstīt kultūras nozares un atjaunināt kultūras mantojumu;
9. aicina Kubas valdību pārtraukt tiešsaistes jomas cenzūru un interneta vietņu blokādi ar vienīgo nolūku ierobežot politisko kritiku un piekļuvi informācijai;
10. pilnībā atbalsta ANO Komitejas piespiedu pazušanas jautājumos 2017. gada 17. marta secinājumus par Kubu, aicinot šo valsti veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu tās tiesu sistēmas pilnīgu neatkarību, kā arī izveidot neatkarīgu Nacionālo cilvēktiesību institūtu saskaņā ar Parīzes principiem;
11. pauž nopietnas bažas par jauno konstitūcijas projektu un 2019. gada februārī paredzēto referendumu; uzsver, ka visā procesā trūkst iekļaušanas, tolerances un cieņas pret pilsoniskajām un politiskajām pamattiesībām, kas varētu nodrošināt demokrātisku konstitucionālo procesu; šajā ziņā atkārtoti apliecina apņēmību veicināt gan pāreju uz plurālistisku demokrātiju un cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu, piedaloties visiem dalībniekiem bez izņēmuma, kā noteikts Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā, gan ilgstošu ekonomikas atveseļošanas, kuras mērķis būtu uzlabot Kubas iedzīvotāju dzīves līmeni saskaņā ar viņu vēlmēm; aicina attiecīgās Kubas iestādes jaunajā konstitūcijā paredzēt brīvas un plurālistiskas vēlēšanas;
12. mudina Eiropas iestādes un dalībvalstis palīdzēt Kubai ekonomiskajā un politiskajā pārejā uz pilnīgi demokrātisku režīmu, kurā tiek ievērotas visas valsts iedzīvotāju pamattiesības; atbalsta dažādu ES ārpolitikas instrumentu un it īpaši Eiropas demokrātijas un cilvēktiesību instrumenta (EIDHR) izmantošanu, lai stiprinātu ES dialogu ar Kubas pilsonisko sabiedrību un tiem, kuri Kubā atbalsta miermīlīgu pārejas procesu;
13. aicina Kubas iestādes atcelt nāvessodu par visiem noziegumiem; aicina noteikt nāvessoda moratoriju, līdz šīs juridiskās izmaiņas tiks oficiāli pieņemtas; prasa pārskatīt visus spriedumus par nāvessodu, lai nodrošinātu, ka šie tiesas procesi atbilst starptautiskajiem standartiem un nākotnē vairs netiek izpildīts neviens augstākais soda mērs;
14. aicina Kubas valdību atļaut baznīcām brīvi veikt sociālās aprūpes pasākumus Kubas sabiedrībā; mudina pilnībā garantēt reliģijas un apziņas brīvību;
15. aicina priekšsēdētāja vietnieci / augsto pārstāvi *Federica Mogherini* atzīt, ka pastāv politiskā opozīcija Kubas valdībai, un atbalstīt opozīcijas iekļaušanu politiskajā dialogā starp ES un Kubu; atgādina Eiropas iestādēm, ka pilsoniskā sabiedrība un tie, kam piešķirta Saharova balva, ir galvenie Kubas demokratizācijas procesa dalībnieki un viņu viedoklis ir jāuzklausa un jāņem vērā divpusējo attiecību ietvaros; šajā sakarā aicina visos ES dalībvalstu pārstāvju apmeklējumos aktualizēt cilvēktiesību jautājumus Kubas varas iestādēm un šis valsts apmeklējumus tikties ar Saharova balvas laureātiem, lai nodrošinātu ES cilvēktiesību politikas iekšējo un ārējo saskaņotību;

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

16. pauž dziļu nožēlu par to, ka Kubas iestādes atsakās ļaut Eiropas Parlamenta komitejām, delegācijām un dažām politiskajām grupām apmeklēt Kubu, turklāt neraugoties uz to, ka Parlaments ir devis savu piekrišanu *PDCA*; aicina iestādes nekavējoties atļaut iebraukšanu valstī, tostarp iespēju apmeklēt to, kad 2019. gada 24. februārī notiks referendums par konstitūciju;

17. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Kubas Republikas valdībai un Kubas Nacionālās tautas varas asamblejai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, Komisijai, ES īpašajam pārstāvim cilvēktiesību jautājumos, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, ANO augstajai komisārei cilvēktiesību jautājumos un *CELAC* dalībvalstu valdībām.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

P8_TA(2018)0461

Cilvēktiesību stāvoklis Bangladešā**Eiropas Parlamenta 2018. gada 15. novembra rezolūcija par cilvēktiesību stāvokli Bangladešā (2018/2927(RSP))**

(2020/C 363/11)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās 2017. gada 6. aprīļa ⁽¹⁾ un 2015. gada 26. novembra ⁽²⁾ rezolūcijas par Bangladešu,
- ņemot vērā 2017. gada 14. jūnija rezolūciju par ilgtspējības pakta īstenošanas pašreizējo stāvokli Bangladešā ⁽³⁾ un ņemot vērā Komisijas 2018. gada 28. septembra ziņojumu par tehnisko stāvokli,
- ņemot vērā 2017. gada 27. aprīļa rezolūciju par ES pamatiniciatīvu attiecībā uz apģērbu ražošanas nozari ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā Sadarbības nolīgumu starp Eiropas Kopienu un Bangladešas Tautas Republiku par partnerību un attīstību ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā Starptautiskās Darba organizācijas konvenciju par biedrošanās brīvību un tiesību aizsardzību, apvienojoties organizācijās,
- ņemot vērā Ilgtspējības pakta par nepārtrauktiem darba tiesību un rūpnīcu drošības uzlabojumiem Bangladešas gatavo apģērbu ražošanas un trikotāžas nozarē,
- ņemot vērā 2013. gada Bangladešas vienošanos par ugunsdrošību un ēku drošību un tās atjaunošanu 2018. gadā,
- ņemot vērā ES dalībvalstu misiju vadītāju, Eiropas Savienības delegācijas un Norvēģijas un Šveices misiju vadītāju kopīgo 2018. gada 27. septembra vietējo paziņojumu par Bangladešas digitālās drošības aktu,
- ņemot vērā 2018. gada 26. februāra valsts ziņojumu, kas iesniegts ANO Cilvēktiesību padomes vispārējā periodiskajā pārskatā (VPR) par Bangladešu,
- ņemot vērā Starptautisko konvenciju par visu personu aizsardzību pret piespiedu pazušanu, ko ANO Ģenerālā asambleja pieņēma 2006. gada 20. decembrī un kura stājās spēkā 2010. gada 23. decembrī,
- ņemot vērā ANO Vadošos principus uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām, ko ANO Cilvēktiesību padome apstiprināja 2011. gada 16. jūnijā,
- ņemot vērā 1948. gada Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju,
- ņemot vērā 1966. gada Starptautisko pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām,
- ņemot vērā ANO Konvenciju par bērna tiesībām,
- ņemot vērā Bangladešas Valsts rīcības plānu 2015. – 2021. gadam bērnu laulību izskaušanai,

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta 2017. gada 6. aprīļa rezolūcija par Bangladešu, tostarp bērnu laulībām (OV C 298, 23.8.2018., 65. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2015. gada 26. novembra rezolūcija par vārda brīvību Bangladešā (OV C 366, 27.10.2017., 135. lpp.).

⁽³⁾ OV C 331, 18.9.2018., 100. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 298, 23.8.2018., 100. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 118, 27.4.2001., 48. lpp.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- ņemot vērā ANO Pastāvīgā pirmiedzīvotāju lietu foruma 17. sesijas ieteikumus par pirmiedzīvotājiem (UNPFII),
  - ņemot vērā 2018. gada Pasaules preses brīvības indeksu,
  - ņemot vērā Bangladešas 2018. gada digitālās drošības aktu,
  - ņemot vērā Bangladešas Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) aktu, jo īpaši tā 57. sadaļu,
  - ņemot vērā ES 2014. gada 12. maija cilvēktiesību pamatnostādnes par vārda brīvību tiešsaistē un bezsaistē;
  - ņemot vērā Reglamenta 135. panta 5. punktu un 123. panta 4. punktu,
- A. tā kā Eiropas Savienībai ir ilgstošas attiecības ar Bangladešu, tostarp izmantojot Sadarbības nolīgumu par partnerību un attīstību; tā kā cilvēktiesību un demokrātijas principu ievērošana un veicināšana ir pamatā pušu vietējai un starptautiskajai politikai un tām jābūt būtiskai ES ārējās darbības daļai;
- B. tā kā represijas pret pilsoniskās sabiedrības locekļiem, tostarp politiskajiem aktīvistiem, arodbiedrību pārstāvjiem, žurnālistiem, studentiem, cilvēktiesību aizstāvjiem un minoritātēm, pēdējo gadu laikā Bangladešā ir palielinājušās; tā kā ANO cilvēktiesību eksperti un starptautiskās cilvēktiesību grupas ir ziņojušas, ka Bangladešā notiek sodīšana ar nāvi bez tiesas sprieduma, masveida patvaļīgi aresti un piespiedu pazušana, piemēram, *Maroof Zaman* un *Mir Ahmad Bin Quasem* lietas;
- C. tā kā pasaules preses brīvības indeksā Bangladeša ieņem 146. vietu no 180 valstīm; tā kā Bangladešā joprojām ir plaši izplatīta žurnālistu un blogeru pamattiesību un cilvēktiesību pārkāpumi, jo īpaši vardarbība, vajāšana, iebiedēšana un cenzūra; tā kā Bangladešas IKT akts, jo īpaši tā 57. sadaļa, pēdējos gados ir ticis izmantots, lai arestētu un sauktu pie atbildības aktīvistus un žurnālistus, kuri ir kritizējuši valdību;
- D. tā kā ar digitālās drošības aktu, ko Bangladešas parlaments pieņēma 2018. gada 19. septembrī, netiek grozīta IKT akta 57. sadaļa, neraugoties uz Bangladešas žurnālistu, pilsonisko tiesību aktīvistu un starptautiskās sabiedrības izteikto kritiku;
- E. tā kā starptautiski atzīts un godalgots Bangladešas fotožurnālists *Shahidul Alam* — skolotājs un aktīvists — tika ar varu nolaupīts no viņa mājām 2018. gada 5. augustā un ieslodzīts saskaņā ar IKT aktu pēc tam, kad viņš puda viedokli par nesenojiem studentu protestiem Bangladešā un kritizēja to, ka varas iestādes izmanto vardarbību; tā kā viņš ir palicis apcietinājumā un ir vairākkārt noraidīta prasība par atbrīvošanu pret drošības naudu; tā kā viņam, iespējams, ir liegta pienācīga medicīniskā aprūpe un viņš tiek spīdzināts;
- F. tā kā teroristu uzbrukumu dēļ valdība īsteno stingru “nulle tolerances” pieeju; tā kā ir slēgti mobilo sakaru tīkli Bangladešā un tiek ziņots, ka Bangladešas drošības spēki ir mēģinājuši iegādāties elektroniskās novērošanas iekārtas starptautiskajā tirgū; tā kā Bangladešas valdība ir sākusi intensīvu un uzmācīgu sociālo plašsaziņas līdzekļu slepenas novērošanas un uzraudzības kampaņu;
- G. tā kā Bangladešā 2018. gada 30. decembrī notiks vēlēšanas; tā kā opozīcijas līdere un bijusī premjerministre *Khaleda Zia* pašlaik atrodas apcietinājumā, jo viņai ir piespriesti 10 gadi brīvības atņemšanas par korupciju, un viņai ir liegts piedalīties vēlēšanās; tā kā viņa noliedz šo apsūdzību, kuru viņas atbalstītāji uzskata par politiski motivētu;
- H. tā kā Bangladešā sievietes un meitenes saskaras ar augstu vardarbības līmeni; tā kā Bangladešā ir visaugstākais bērnu laulību rādītājs Āzijā un viens no augstākajiem pasaulē; tā kā 2017. gadā Bangladešas valdība pieņēma Bērnu laulību ierobežošanas likumu, ar ko ievieš izņēmumus “īpašos gadījumos”, nedefinējot attiecīgos kritērijus, nedz nosakot šādu laulību minimālo vecumu;

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- I. tā kā Bangladešā nāvessodu var piemērot par daudziem un dažādiem noziegumiem; tā kā 2017. gadā nāves sods tika izpildīts sešiem cilvēkiem;
- J. tā kā ir ziņots, ka šogad ir palielinājies vardarbības gadījumu skaits, jo īpaši pret pirmiedzīvotāju sievietēm, kā arī notiek pirmiedzīvotāju tiesību aktivistu aizskaršana un apcietināšana *Chittagong Hill Tracts* apvidū;
- K. tā kā ES ir Bangladešas galvenā tirdzniecības partnere un vismazāk attīstītās valstis (VAV) gūst labumu no vislabvēlīgākā režīma, kas pieejams saskaņā ar ES vispārējo preferenču sistēmu, proti, "Viss, izņemot ieročus" (EBA) režīma;
- L. tā kā sagaidāms, ka 2024. gadā Bangladešai vairs nebūs VAV statusa; tā kā turpmākajos gados ir jāpātrina cilvēktiesību un darba tiesību reformu īstenošana, tostarp bērnu darba izskaušana; tā kā joprojām pastāv bažas par noteikumiem Bangladešas Darba likumā un Eksporta pārstrādes zonu likuma projektā;
- M. tā kā saskaņā ar ilgtspējības pakta vienošanās par ugunsdrošību un ēku drošību Bangladešā tika parakstīta starp pasaules apģērbu zīmoliem, mazumtirgotājiem un arodbiedrībām; tā kā līdz šim mazāk nekā puse rūpnīcu, uz kurām attiecas vienošanās, ir veikušas atbilstošus drošības pasākumus; tā kā vienošanās termiņš beidzās 2018. gada oktobrī, neraugoties uz to, ka vēl ir daudz darāmā; tā kā šo vienošanos nomainīja pārejas vienošanās, ko piemēros trīs gadus;
- N. tā kā šī vienošanās ir jāatbalsta un visām pusēm jāļauj netraucēti turpināt darbu, tostarp arī pēc 2018. gada novembra; tā kā Bangladešas valdība un tās korektīvo pasākumu koordinācijas vienība (RCC) tikai vienreiz ir apliecinājušas gan darbos, gan vārdos, ka ir izpildīti nosacījumi attiecībā uz gatavību un ka šādu veidu atbildīgās uzņēmumu rīcības iniciatīvas vairs varētu nebūt vajadzīgas;
- O. tā kā 2018. gadā Bangladeša saņēma milzīgu — vairāk nekā 700 000 — rohindžu bēgļu pieplūdumu, kas bēg no Mjanmas militāristu veiktās etniskās tīrīšanas un kuriem joprojām ir izmisīgi nepieciešama humānā palīdzība; tā kā Bangladeša un Mjanma 2018. gada 30. oktobrī panāca vienošanos par rohindžu repatriēšanu uz Mjanmu novembra vidū un tas notika bez apspriešanās ar ANO Bēgļu aģentūru (UNHCR) vai tās iesaistīšanu;
1. pauz dziļas bažas par cilvēktiesību situācijas pasliktināšanos Bangladešā un jo īpaši par notiekošo vārda un pulcēšanās brīvības apspiešanu, vēršoties pret plašsaziņas līdzekļiem, studentiem, aktīvistiem un opozīciju; nosoda to, ka cilvēki tiek apcietināti un pakļauti vardarbībai par to, ka viņi īsteno savas tiesības uz vārda brīvību, kritizējot valdību; pauz dziļas bažas par ziņojumiem, ka spīdzināšanas izmantošana kļūst endēmiska;
  2. atzīmē, ka ANO 2018. gada maija VRP slavē Bangladešu par "ievērojamu progresu" cilvēktiesību uzlabošanā pēdējos gados; mudina Bangladešas valdību īstenot VRP ieteikumus, jo īpaši tādās jomās kā tiesu iestāžu neatkarība, pilsoniskās un politiskās tiesības, plašsaziņas līdzekļu brīvība, ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības un sieviešu un meiteņu tiesības;
  3. aicina Bangladešas varas iestādes veikt neatkarīgu izmeklēšanu par ziņojumiem par nogalināšanu bez tiesas sprieduma, piespiedu pazušanu un spēka pārmērīgu lietošanu, tostarp par *Maroof Zaman* un *Mir Ahmad Bin Quasem* lietām, un saukt vainīgos pie atbildības saskaņā ar starptautiskajiem standartiem; turklāt aicina Bangladešu ratificēt Starptautisko konvenciju par visu personu aizsardzību pret piespiedu pazušanu un iekļaut tās noteikumus valsts tiesību aktos;
  4. aicina Bangladešas varas iestādes nekavējoties un bez nosacījumiem atbrīvot *Shahidul Alam*, atsaukt visas pret viņu izvirzītās apsūdzības, un atļaut viņam turpināt savu likumīgo darbu cilvēktiesību jomā; uzstāj, ka Bangladešas iestādēm jāveic visi nepieciešamie pasākumi, lai garantētu *Shahidul Alam* fizisko un garīgo neaizskaramību un drošību, kā arī viņa ģimenes drošību, un jānodrošina, ka, atrodoties apcietinājumā, *Shahidul Alam* saņem tādu attieksmi, kas atbilst starptautiskajiem principiem un standartiem; aicina Bangladešas varas iestādes nekavējoties sākt izmeklēšanu un izmeklēt apgalvojumus par to, ka *Shahidul Alam* ir ticis spīdzināts, un saukt vainīgos pie atbildības;

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

5. pauž dziļas bažas par IKT aktu, ne tikai tāpēc, ka tas jau ir būtiski ietekmējis žurnālistu, blogeru un komentētāju darbu, bet arī negatīvi ietekmē ikvienas personas tiesības uz vārda brīvību, tostarp sociālajos medijos; uzskata, ka IKT akta 57. sadaļa ir pretrunā pamattiesībām uz vārda brīvību un taisnīgu tiesu;

6. pauž dziļu nožēlu par valdības lēmumu īstenot digitālās drošības aktu, kas faktiski paplašina un pastiprina policijas pilnvaras apspiest iespēju brīvi izteikties, tostarp sociālajos plašsaziņas līdzekļos, pirms valsts vēlēšanām 2018. gadā; aicina Bangladešas varas iestādes steidzami pārskatīt Digitālās drošības aktu un IKT aktu, un saskaņot tos ar starptautiskajām cilvēktiesību konvencijām, kurām Bangladeša ir pievienojusies;

7. cer, ka nākamās vēlēšanas būs mierīgas, pārredzamas un līdzdalīgas, lai pilsoņi varētu paust patiesu politisko izvēli; aicina politiskos spēkus vēlēšanu periodā atturēties no jebkādas vardarbības vai kūdīšanas uz vardarbību;

8. atzinīgi vērtē Bangladešas konstruktīvo lomu smagajos apstākļos saistībā ar rohindžu bēgļu uzņemšanu; mudina iestādes nodrošināt vairāk platības, lai samazinātu pārbīvētību un sliktos sadzīves apstākļus noietnēs; mudina iestādes mazināt birokrātiskos šķēršļus, kurus tās uzliek humānās palīdzības organizācijām; mudina Bangladešas un Mjanmas valdības nekavējoties pārskatīt lēmumu sākt rohindžu bēgļu repatriāciju, jo vēl nav izpildīti nosacījumi par drošu, cieņpilnu un brīvprātīgu atgriešanos;

9. aicina ES un citus starptautiskos līdzekļu devējus pastiprināt centienus sniegt nepieciešamo finansiālo un materiālo atbalstu rohindžu bēgļu noietnēm Bangladešā;

10. uzstāj, ka Bangladešai jāpilda savas saistības saskaņā ar EBA režīmu attiecībā uz demokrātiju, cilvēktiesībām un tiesiskumu;

11. atkārtoti aicina atcelt nāvessodu Bangladešā;

12. pauž dziļas bažas par pārejas vienošanās atcelšanu, kam jāstājas spēkā 2018. gada 30. novembrī; norāda, ka RCC vēl nav spējīga uzraudzīt veselības un drošības prasības, un nodrošināt to izpildi, un tam ir smaga ietekme uz darba ņēmēju drošību un tiesībām rūpnīcās; mudina Bangladešas valdību nekavējoties atzīt un īstenot pārejas vienošanos un izrādīt lielāku gatavību pārņemt visas vienošanās funkcijas; aicina līdzekļu devējus atbalstīt Bangladešas valdību, lai tas būtu iespējams; turklāt aicina Komisiju un Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD) turpināt spēju veidošanas darbu ar RCC;

13. aicina Bangladešas valdību pieņemt tiesību aktu grozījumus Bangladešas Darba likumā un tā īstenošanas noteikumos, lai tie atbilstu Starptautiskās Darba organizācijas starptautiskajiem darba standartiem un neierobežotu biedrošanās brīvību; aicina Bangladešas valdību veikt nepieciešamos pasākumus, lai efektīvi novērstu jebkādu diskrimināciju, kas vērsta pret arodbiedrībām, tostarp vardarbību un iebiedēšanu;

14. pauž bažas par to, ka, lai gan 2017. gada Bērnu laulību ierobežošanas likumā ir iekļauti noteikumi par preventīvas stiprināšanu un likumpārkāpēju saukšanu pie atbildības, tajā tomēr ir iekļauta klauzula, saskaņā ar kuru bērni var stāties laulībā arī nesasniedzuši 18 gadu vecumu — īpašos apstākļos, ar vecāku piekrišanu un tiesas atļauju; prasa bērnu aizsardzības interesēs steidzami novērst šo nepilnību;

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

15. mudina Bangladešas varas iestādes turpināt risināt cilvēktiesību problēmas; norāda, ka cilvēktiesību jautājumi tiks sīkāk izskatīti ES un Bangladešas Apvienotajā komisijā, kas 2019. gada pirmajā pusē notiks Dakā;
  16. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, ES īpašajam pārstāvim cilvēktiesību jautājumos un Bangladešas valdībai un parlamentam.
-

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

P8_TA(2018)0464

Aprūpes pakalpojumi Eiropas Savienībā dzimumu līdztiesības uzlabošanai

Eiropas Parlamenta 2018. gada 15. novembra rezolūcija par aprūpes pakalpojumiem Eiropas Savienībā dzimumu līdztiesības uzlabošanai (2018/2077(INI))

(2020/C 363/12)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas 2017. gada 26. aprīļa paziņojumu “Iniciatīva strādājošo vecāku un aprūpētāju darba un privātās dzīves līdzsvara atbalstam” (COM(2017)0252),
- ņemot vērā Komisijas 2017. gada 26. aprīļa priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par darba un privātās dzīves līdzsvaru vecākiem un aprūpētājiem, un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 2010/18/ES (COM(2017)0253),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 5. jūlija Direktīvu 2006/54/EK par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos ⁽¹⁾,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu, jo īpaši tās 1., 3., 5., 27., 31., 32., 33. un 47. pantu,
- ņemot vērā ANO Konvenciju par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu, kas pieņemta 1979. gada 18. decembrī Ņujorkā,
- ņemot vērā ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām, ko ratificējusi Eiropas Savienība un visas tās dalībvalstis,
- ņemot vērā 5. ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM) — panākt dzimumu līdztiesību un palielināt visu sieviešu un meiteņu iespējas, un īpaši 5.4 IAM mērķi — atzīt un novērtēt bezmaksas aprūpi un māsasaimniecības darbus, nodrošinot sabiedriskos pakalpojumus, infrastruktūru un sociālās aizsardzības politiku un veicinot dalītu atbildību māsasaimniecībās un ģimenēs atbilstoši valstīs pieņemtajām normām,
- ņemot vērā ANO ģenerāļsekretāra 2018. gada 10. maija ziņojumu “Panākumi virzībā uz ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu”,
- ņemot vērā Padomes 2017. gada 7. decembra secinājumus “Uzlabot dzīvesvietā sniegtu atbalstu un aprūpi neatkarīgai dzīvei”,
- ņemot vērā Padomes secinājumus par agrīno pirmsskolas izglītību un aprūpi — kā mūsu bērniem nodrošināt vislabākos priekšnoteikumus nākotnei ⁽²⁾,
- ņemot vērā Eiropadomes Barcelonas sanāksmē 2002. gada 15. un 16. martā pieņemtos prezidentūras secinājumus,
- ņemot vērā Komisijas 2017. gada 20. novembra paziņojumu “ES rīcības plāns 2017.–2019. gadam. Vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības likvidēšana” (COM(2017)0678),
- ņemot vērā Komisijas dienestu 2015. gada 3. decembra darba dokumentu “Stratēģiskā iesaiste dzimumu līdztiesības jomā 2016.–2019. gadam” (SWD(2015)0278) un jo īpaši tā 3.1. nodaļu “Palielināt sieviešu līdzdalību darba tirgū un sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu ekonomisko neatkarību”,

⁽¹⁾ OV L 204, 26.7.2006., 23. lpp.

⁽²⁾ OV C 175, 15.6.2011., 8. lpp.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 8. maija ziņojumu par mazu bērnu aprūpes pakalpojumu attīstību, lai palielinātu sieviešu dalību darba tirgū, līdzsvarotu darba un privāto dzīvi strādājošiem vecākiem un panāktu ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi Eiropā (“Barselonas mērķi”) (COM(2018)0273),
- ņemot vērā Komisijas 2013. gada 29. maija ziņojumu “Barselonas mērķi. Mazu bērnu aprūpes pakalpojumu attīstība Eiropā ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei” (COM(2013)0322),
- ņemot vērā Padomes 2011. gada 17. februāra paziņojumu “Agrīnā pirmsskolas izglītība un aprūpe. Kā mūsu bērniem nodrošināt vislabākos priekšnoteikumus nākotnei” (COM(2011)0066),
- ņemot vērā Komisijas ceļvedi par agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes kvalitāti (Ares(2018)1505951),
- ņemot vērā Komisijas 2013. gada 20. februāra ieteikumu “Ieguldījums bērnos: nabadzības apburtā loka pārtraukšana” ⁽¹⁾,
- ņemot vērā Komisijas 2010. gada 3. marta paziņojumu “Eiropa 2020. Stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei” (COM(2010)2020), 2013. gada 20. februāra paziņojumu “Sociālie ieguldījumi izaugsmei un kohēzijai, tostarp Eiropas Sociālā fonda īstenošana 2014.–2020. gadā” (COM(2013)0083) un 2017. gada 26. aprīļa paziņojumu “Eiropas sociālo tiesību pilāra izveide” (COM(2017)0250),
- ņemot vērā Komisijas 2014. gada 6. jūnija paziņojumu par ES stratēģisko satvaru par drošību un veselības aizsardzību darbā no 2014. līdz 2020. gadam (COM(2014)0332),
- ņemot vērā 2017. gada 3. oktobra rezolūciju par sieviešu ekonomisko iespēju palielināšanu privātajā un publiskajā sektorā ES ⁽²⁾,
- ņemot vērā 2017. gada 14. jūnija rezolūciju par nepieciešamību pēc ES stratēģijas no dzimuma atkarīgas pensiju atšķirības izbeigšanai un novēršanai ⁽³⁾,
- ņemot vērā 2016. gada 13. septembra rezolūciju par darba un privātās dzīves līdzsvaram labvēlīgu darba tirgus apstākļu izveidi ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā 2016. gada 26. maija rezolūciju par nabadzību — dzimuma perspektīva ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā 2016. gada 28. aprīļa rezolūciju par māsaimniecībās nodarbinātām sievietēm un aprūpētājām Eiropas Savienībā ⁽⁶⁾,
- ņemot vērā 2016. gada 8. marta rezolūciju par integrētu pieeju dzimumu līdztiesībai Eiropas Parlamenta darbā ⁽⁷⁾,
- ņemot vērā 2010. gada 7. septembra rezolūciju par sieviešu lomu novecojošā sabiedrībā ⁽⁸⁾,
- ņemot vērā 2010. gada 6. jūlija rezolūciju par netipiskiem līgumiem, drošu profesionālo izaugsmi un jauniem sociālā dialoga veidiem ⁽⁹⁾,
- ņemot vērā Eiropas Dzimumu līdztiesības paktu (2011.–2020. gads),

⁽¹⁾ OV L 59, 2.3.2013., 59. lpp.

⁽²⁾ OV C 346, 27.9.2018., 6. lpp.

⁽³⁾ OV C 331, 18.9.2018., 60. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 204, 13.6.2018., 76. lpp.

⁽⁵⁾ OV C 76, 28.2.2018., 93. lpp.

⁽⁶⁾ OV C 66, 21.2.2018., 30. lpp.

⁽⁷⁾ OV C 50, 9.2.2018., 15. lpp.

⁽⁸⁾ OV C 308 E, 20.10.2011., 49. lpp.

⁽⁹⁾ OV C 351 E, 2.12.2011., 39. lpp.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 22. maija priekšlikumu Padomes ieteikumam par kvalitatīvām agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes sistēmām (COM(2018)0271) un pievienoto Komisijas dienestu darba dokumentu, kas sagatavots šajā pašā datumā (SWD(2018)0173),
- ņemot vērā Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta 2015. gada dzimumu līdzsvara indeksu un tā 2015. gada ziņojumu “Darba, ģimenes un privātās dzīves saskaņošana Eiropas Savienībā: Politikas pārskats”,
- ņemot vērā *Eurofound* 2011. gada 7. decembra ziņojumu “Uzņēmumu iniciatīvas, kas paredzētas strādājošajiem, kuru aprūpē ir bērni vai pieaugušie ar invaliditāti”,
- ņemot vērā *Eurofound* 2013. gada 14. jūlija informatīvo dokumentu “Bērnu un apgādājamo aprūpe. Ietekme uz jaunu darba ņēmēju karjeru”,
- ņemot vērā *Eurofound* 2014. gada 17. jūnija ziņojumu “Aprūpes sektors — darba apstākļi un nodarbinātības kvalitāte”,
- ņemot vērā *Eurofound* 2015. gada 22. oktobra ziņojumu “Darbs un aprūpes pienākumi — saskaņošanas pasākumi demogrāfisku pārmaiņu apstākļos”,
- ņemot vērā *Eurofound* 2016. gada 17. novembra pārskata ziņojumu “Sestais Eiropas darba apstākļu apsekojums”,
- ņemot vērā *Eurofound* 2017. gada 28. novembra pētījumu “Aprūpes nami gados vecākiem eiropiešiem. Sabiedriskie, peļņas un bezpeļņas pakalpojumu sniedzēji”,
- ņemot vērā *Eurofound* 2018. gada 23. janvāra pētījumu “2016. gada Eiropas dzīves kvalitātes pārskats — dzīves kvalitāte, sabiedrisko pakalpojumu kvalitāte un sabiedrības kvalitāte”,
- ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas un Komisijas kopīgi sagatavoto 2014. gada 10. oktobra ziņojumu “Atbilstoša sociālā aizsardzība ilgtermiņa aprūpes vajadzībām novecojošā sabiedrībā”,
- ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas un Komisijas kopīgi sagatavoto 2016. gada 7. oktobra ziņojumu par veselības aprūpes un ilgtermiņa aprūpes sistēmām un fiskālo ilgtspēju,
- ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2016. gada 21. septembra atzinumu par mājāsaimniecībās dzīvojošo aprūpes darbinieku tiesībām ⁽¹⁾,
- ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2014. gada 16. oktobra atzinumu par pakalpojumu izveidi ģimenes vajadzībām, lai palielinātu nodarbinātības līmeni un veicinātu vīriešu un sieviešu līdztiesību darba vietā ⁽²⁾,
- ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2010. gada 26. maija atzinumu “Profesionālu darba vietu izveide mājāsaimniecības pakalpojumu jomā” ⁽³⁾,
- ņemot vērā Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta ziņojumu “Dzimumu līdztiesības indekss 2017. gadā — dzimumu līdztiesības novērtējums Eiropas Savienībā 2005.–2015. gadā”,
- ņemot vērā Iekšpolitikas ģenerāldirektorāta 2016. gada marta pētījumu “Atšķirības starp sievietēm un vīriešiem darbā, aprūpē un brīvajā laikā” un 2016. gada novembra pētījumu “Līdzekļu izmantošana dzimumu līdztiesībai atsevišķās dalībvalstīs”,

⁽¹⁾ OV C 487, 28.12.2016., 7. lpp.

⁽²⁾ OV C 12, 15.1.2015., 16. lpp.

⁽³⁾ OV C 21, 21.1.2011., 39. lpp.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- ņemot vērā 2012. gadā publicēto WeDo projektu attiecībā uz gados vecāku cilvēku labklājību un cieņu pret tiem “Eiropas kvalitātes pamatprogramma ilgtermiņa aprūpes pakalpojumiem. Principi un vadlīnijas labklājības un cieņas nodrošināšanai vecāka gadagājuma cilvēkiem, kuriem vajadzīga aprūpe un palīdzība”,
  - ņemot vērā Reglamenta 52. pantu,
  - ņemot vērā Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas ziņojumu (A8-0352/2018),
- A. tā kā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 2. pantu un 3. panta 3. punktu un Pamattiesību hartas 21. pantu sieviešu un vīriešu līdztiesība ir viena no pamatvērtībām, uz kurām balstās ES; tā kā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 8. pantu, “veicot savas darbības, Savienība tiecas novērst nevienlīdzību starp sievietēm un vīriešiem un sekmēt vienlīdzību”; tā kā virzība uz dzimumu līdztiesību tomēr ir bijusi lēna;
- B. tā kā Eiropas sociālo tiesību pilārā, ko Parlaments, Padome un Komisija kopīgi pasludināja 2017. gada 17. novembrī, ir noteikti būtiski principi, un tā mērķis ir nodrošināt Savienības iedzīvotājiem jaunas tiesības, tostarp dzimumu līdztiesības, vienādu iespēju, atbalsta bērniem un personu ar invaliditāti iekļaušanas jomā, kuras vienprātīgi atbalsta ES iestādes un dalībvalstis; tā kā 9. princips par darba un privātās dzīves līdzsvaru nosaka, ka “vecākiem un personām ar aprūpes pienākumiem ir tiesības uz piemērotu atvaļinājumu, elastīgu darba režīmu un piekļuvi aprūpes pakalpojumiem”;
- C. tā kā Eiropas Savienībā kopējais sieviešu nodarbinātības īpatsvars ir par gandrīz 12 % mazāks nekā attiecībā uz vīriešiem, un 31,5 % strādājošo sieviešu ir nepilna laika darba ņēmējas salīdzinājumā strādājošiem vīriešiem — 8,2 %; tā kā ES atšķirība starp sieviešu un vīriešu nodarbinātību joprojām veido 12 %; tā kā pierādījumi liecina, ka šajā saistībā viens no galvenajiem cēloņiem ir nesamērīgi aprūpes pienākumi sievietēm; tā kā vairāku pārtraukumu to sieviešu karjerā, kurām ir aprūpes pienākumi, kumulatīvais efekts ir būtisks algas samazinājums un īsāka karjera, un veido sieviešu un vīriešu darba samaksas un pensiju atšķirību attiecīgi par 16 % un 37 %; tā kā tas palielina sieviešu nabadzības un sociālās atstumtības risku un nelabvēlīgi ietekmē arī viņu bērnus un ģimenes; tā kā ir svarīgi novērst atšķirību starp sieviešu un vīriešu nodarbinātību, samaksu un pensijām, ņemot vērā, ka ekonomiskie zaudējumi, ko rada atšķirības sieviešu un vīriešu nodarbinātībā, veido 370 miljardus EUR gadā; tā kā aprūpes pakalpojumu sniegšana var būt izšķirīgi svarīga, efektīvi reaģējot uz darbaspēka trūkumu;
- D. tā kā aprūpe jāuztver kā darbs, ko veic privātpersonas valsts vai privātās iestādēs vai privātā māsaimniecībā vai māsaimniecībās, aprūpējot bērnus, vecus cilvēkus, slimniekus vai personas ar invaliditāti; tā kā ideālā situācijā aprūpes darbu vajadzētu veikt profesionāliem aprūpētājiem, neatkarīgi no tā, vai tie ir nodarbināti valsts vai privātās iestādēs vai ģimenēs, vai strādā kā pašnodarbinātas personas, bet šo darbu neoficiāli un bez atalgojuma veic neprofesionāli aprūpētāji, kas parasti ir ģimenes locekļi;
- E. tā kā vidēji laikposms, kas pavadīts, veicot neatļautos māsaimniecības un aprūpes pienākumus, sievietēm ir vairāk nekā trīs reizes ilgāks nekā vīriešiem, un it īpaši ģimenēs, kurās jaunākais bērns ir vecumā līdz septiņiem gadiem, sievietes strādā atļotu darbu vidēji 32 stundas nedēļā, bet neatļotais darbs aizņem 39 stundas salīdzinājumā ar vīriešiem, kuri strādā atļotu darbu 41 stundu nedēļā un neatļotu darbu — 19 stundas nedēļā;
- F. tā kā saskaņā ar Starptautiskās Darba organizācijas datiem 2010. gadā māsaimniecības darbā un aprūpes nozarē bija nodarbināti 52 miljoni cilvēku visā pasaulē, kā arī vēl 7,4 miljoni māsaimniecības darba veicēju vecumā līdz 15 gadiem, veidojot 5–9 % no kopējās nodarbinātības īpatsvara rūpnieciski attīstītajās valstīs;
- G. tā kā ar aprūpi saistītais darbs daudzās dalībvalstīs ir slikti apmaksāts un bieži vien netiek slēgti oficiāli līgumi vai nodrošinātas citas darba pamattiesības, kā arī šāds darbs nav pievilcīgs lielās fiziskās slodzes un emocionālā stresa, izdegšanas riska un profesionālās izaugsmes pilnveides iespēju trūkuma dēļ; tā kā šajā nozarē tiek piedāvātas ļoti ierobežotas apmācības iespējas, un tajā nodarbinātie lielākoties ir gados vecāki cilvēki, sievietes un migrējošie darba ņēmēji;

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- H. tā kā atbalsta pasākumi, piemēram, nodokļu samazināšana mājsaimniecības pakalpojumiem Zviedrijā, pakalpojumu apmaksas čeki Francijā vai pakalpojumu kuponi Beļģijā, ir izrādījušies efektīvi nedeklarēta darba samazināšanā, darba apstākļu uzlabošanā un parastu darba tiesību piešķiršanā mājsaimniecībās nodarbinātām personām un aprūpētājiem;
- I. tā kā pierādījumi liecina, ka 80 % no aprūpes pakalpojumiem ES sniedz neatalgoti neformālie aprūpētāji, no kuriem 75 % ir sievietes; tā kā 27,4 % sieviešu strādā nepilna laika darbu, lai aprūpētu bērnus vai pieaugušos, kuriem vajadzīga aprūpe, salīdzinājumā ar 4,6 % vīriešu⁽¹⁾; tā kā aprūpes pakalpojumu sniegšanas dēļ neformālajiem aprūpētājiem nevajadzētu būt spiestiem veikt aprūpes pienākumus savā brīvajā laikā, jo tiem, kuri strādā arī algotā darbā, jau ir jāsaņem dažādi pienākumi un viņu laika izmantošana;
- J. tā kā daži dalībvalstu statistikas dati liecina, ka apmēram 6–7 % aprūpētāju dalībvalstīs ir vecumā līdz 17 gadiem un ka aprūpes darbā iesaistīto jauno sieviešu vecumā no 15 līdz 24 gadiem īpatsvars ir piecas reizes lielāks nekā aprūpes darbu strādājošo jauno vīriešu skaits šajā vecuma grupā; tā kā jaunieši aprūpētāji var uzņemties galvenos pieaugušo pienākumus, sniedzot aprūpi, palīdzību un atbalstu vecākam, brāļiem, vecvecākiem vai citiem radniekiem, kuri ir personas ar invaliditāti vai kuri sirgst ar hroniskām slimībām, vai kuriem ir garīgās veselības problēmas; tā kā jaunieši aprūpētāji saskaras ar konkrētiem šķēršļiem attiecībā uz piekļuvi izglītībai un apmācībām un cenšoties saskaņot izglītību ar aprūpes pienākumiem, kas ietekmē arī viņu veselību un iztiku;
- K. tā kā daudzās dalībvalstīs trūkst kvalitatīvu profesionālās aprūpes pakalpojumu, kas ir pieejama visiem neatkarīgi no ienākumiem;
- L. tā kā daudzi apgādājami ģimenes locekļi, kuriem vajadzīga aprūpe, dzīvo apgabalos, kuros pastāvīgi nav pieejami pakalpojumi un izolācijas vai citu apstākļu dēļ ir apgrūtināta viņu piekļuve profesionālās aprūpes pakalpojumiem; tā kā daudzos gadījumos šīs personas aprūpē tikai neprofesionāli aprūpētāji, kas bieži vien ir viņu ģimenē esošās sievietes;
- M. tā kā Eiropai jāpārvar demogrāfiskās pārmaiņas, kas aizvien vairāk palielina ar vecumu saistītu slimību gadījumu skaitu un sabiedrības novecošanu un tādējādi arī palielina aprūpes vajadzības; tā kā, palielinoties aprūpes vajadzībām, aprūpes pienākumu sadalījums starp sievietēm un vīriešiem nav samērīgs un sievietēm jāuzņemas lielākais slogs sabiedrībā dominējošo stereotipisko priekšstatu par sieviešu un vīriešu pienākumiem dēļ; tā kā aizvien lielākais vecu cilvēku skaits, sarūkošs darbaspējīga vecuma cilvēku skaits un taupības režīma izraisītie budžeta ierobežojumi būtiski ietekmē sociālos pakalpojumus, kas skars arī cilvēkus, kuriem bieži vien sarežģītos apstākļos nākas apvienot darbu un aprūpes pienākumus;
- N. tā kā ir paredzams, ka, palielinoties ES iedzīvotāju vecumam, to iedzīvotāju īpatsvars, kuri ir vecumā virs 65 gadiem, palielināsies no 17,1 % 2008. gadā līdz 30 % 2060. gadā un to iedzīvotāju īpatsvars, kuri ir vecumā virs 80 gadiem, šajā pašā laikposmā palielināsies no 4,4 % līdz 12,1 %;
- O. tā kā veciem cilvēkiem draud lielāks nabadzības risks nekā pārējai sabiedrības daļai, un 2008. gadā šādam riskam bija pakļauti aptuveni 19 % personu vecumā virs 65 gadiem salīdzinājumā ar 17 % īpatsvaru 2000. gadā; tā kā šis īpatsvars sievietēm ir par pieciem procentpunktiem lielāks nekā vīriešiem;
- P. tā kā vecie cilvēki dažkārt saskaras ar diskrimināciju vecuma un dzimuma dēļ, un slikta izturēšanās pret veciem cilvēkiem aprūpes iestādēs ir sociāla problēma visās dalībvalstīs;
- Q. tā kā lielākā daļa valsts politikas modeļu sociālās aprūpes jomā patlaban nav piemēroti Savienības novecojošās sabiedrības vajadzību apmierināšanai, un tā kā lielākā daļa dalībvalstu līdz šim nav pievērsušas uzmanību demogrāfisko problēmu risināšanai attiecīgajās politikas jomās un sociālās aprūpes iniciatīvās un sistēmās;

⁽¹⁾ Eiropas Komisija, 2018. gada ziņojums par sieviešu un vīriešu līdztiesību ES.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- R. tā kā gandrīz visās dalībvalstīs pēdējos 10 gados ir palielinājies vecu cilvēku aprūpes iestāžu skaits, taču pieprasījums joprojām pārsniedz neatkarīgu mājokļu un aprūpes piedāvājumu; tā kā steidzami vajadzīgi turpmāki ieguldījumi ilgtermiņa sabiedrisko vai mājas aprūpes pakalpojumu jomā, ņemot vērā, ka ikvienam ir tiesības uz neatkarīgu dzīvi, atbalsta pakalpojumiem un iekļaušanu sabiedrībā; tā kā šo svarīgo aprūpes infrastruktūras daļu turklāt ir grūti uzraudzīt, novērtēt un sagatavot ieteikumus lēmumu pieņemšanai, jo trūkst dalībvalstu līmenī sadalītu datu, arī par finanšu ieguldījumiem, kā arī kvalitātes rādītāju;
- S. tā kā Barcelonas mērķrādītāji — nodrošināt aprūpi vismaz 33 % bērnu vecumā līdz 3 gadiem (1. mērķrādītājs) un vismaz 90 % bērnu vecumā no 3 gadiem līdz obligātajam izglītības vecumam (2. mērķrādītājs) — kopš 2002. gada ir sasniegti vien 12 dalībvalstīs, turklāt dažās dalībvalstīs līmenis ir satraucoši zems;
- T. tā kā aizvien lielāka sieviešu līdzdalība darba tirgū liek nodrošināt kvalitatīvu un pieejamu aprūpi bērniem, un pieprasījums pēc vietām agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes iestādēs visā Eiropā pārsniedz piedāvājumu; tā kā pierādījumi liecina, ka lielākajā daļā dalībvalstu aprūpe bērniem vecumā no 0 līdz 3 gadiem galvenokārt tiek izmantota, strādājot nepilna laika darbu (mazāk nekā 30 stundas nedēļā); tā kā, lai panāktu sieviešu līdzdalību darba tirgū pilnā apmērā, jānodrošina, lai bērnu aprūpe būtu pieejama visu laiku un atbilstu prasībām vecāku darba laikā;
- U. tā kā trūkst atbilstīgas infrastruktūras, kas nodrošinātu ģimenēm ar dažādu ienākumu līmeni kvalitatīvu un pieejamu aprūpi bērniem, ņemot vērā, ka no vairāk nekā 32 miljoniem bērnu, kas jaunāki par obligātās izglītības apguves vecumu ES, tikai 15 miljoniem bērnu ir pieejami agrīnās pirmsskolas pakalpojumi⁽¹⁾, un lielākajā daļā dalībvalstu valsts izdevumi par bērnu aprūpi ir paredzēti bērniem vecumā no trim gadiem līdz obligātajam izglītības apguves vecumam; tā kā jāpalielina visu nozaru ieguldījumi, jo pierādījumi ESAO valstīs liecina, ka lielāks IKP ieguldījums aprūpes pakalpojumos palielinātu sieviešu nodarbinātību; tā kā ieguldījumi bērnu aprūpē ir visiem izdevīga stratēģija, kas radītu papildu nodokļu ieņēmumus no vecāku lielākas līdzdalības darba tirgū; tā kā, papildinot ģimenes galveno nozīmi, kvalitatīvi pirmsskolas izglītības un aprūpes pakalpojumi sniedz arī daudzus īstermiņa un ilgtermiņa ieguvumus gan atsevišķām personām, gan sabiedrībai kopumā, tostarp personām no sociāli un ekonomiski nelabvēlīgas vides vai personām ar īpašām izglītības vajadzībām, un tā efektīvi mazina nevienlīdzību, ar ko bērni saskaras jau agrīnā vecumā, kā arī novērš mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu;
- V. tā kā kvalitatīvas pirmsskolas izglītības nodrošināšana ir efektīvs ieguldījums, kas nodrošina pamatu sekmīgai mūžizglītībai un novērš nevienlīdzību un problēmas, ar kurām saskaras nelabvēlīgā situācijā esoši bērni;
- W. tā kā ES dzīvo vairāk nekā 80 miljoni personu ar invaliditāti, un šis skaits turpina palielināties, un katram ceturtajam Eiropas iedzīvotājam kādam no ģimenes locekļiem ir invaliditāte; tā kā ES, 2011. gadā kļūdamā par ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām (CRPD) dalībnieci, apņēmas veicināt un aizsargāt personu ar invaliditāti tiesības; tā kā, ņemot vērā šīs tiesības un visu vecuma grupu personu ar invaliditāti vajadzības, pēdējā laikā ir vērojama pāreja no personu ar invaliditāti aprūpes iestādēs uz aprūpi kopienā;
- X. tā kā saskaņā ar CRPD 19. pantu visām personām ir tiesības uz neatkarīgu dzīvi un iekļaušanu sabiedrībā, un šajā saistībā jānodrošina ne vien neatkarīgs mājoklis, bet arī atbalsta pakalpojumi, kas atspoguļo personu ar invaliditāti vajadzības;
- Y. tā kā bērni un pieaugušie, kuri sirgst ar zemu funkcionālo spēju autismu, visticamāk, nespēs vieni tikt galā ar ikdienas rūpēm, un parasti tiem vajadzīga palīdzība attiecībā uz lielāko daļu darbību;

⁽¹⁾ Eiropas Komisijas ceļvedis 2018. gadam, Eiropas Politiskās stratēģijas centrs (2017. gads), "Izglītības — kādu mēs to zinām — pārveidošanas 10 tendences".

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- Z. tā kā ilgtermiņa aprūpes pakalpojumi un bērnu aprūpe bieži ir nepietiekami novērtēti, un daudzās dalībvalstīs šo profesiju uzskata par samērā nepievilcīgu un tais ir zems statuss, par ko liecina zemais atalgojuma līmenis, nevienlīdzīgā sieviešu un vīriešu pārstāvība personālā, sliktie darba apstākļi;
- AA. tā kā formālai aprūpei, tostarp aprūpei mājās, vajadzīgs kvalificēts personāls, kam jāsaņem atbilstīgs atalgojums ⁽¹⁾; tā kā jānodrošina atbilstīgs kvalificētu aprūpētāju piedāvājums, jo kvalitatīvas formālās aprūpes pakalpojumu izveide bērniem, veciem cilvēkiem un personām ar invaliditāti ir saistīta ar kvalitatīvām darba attiecībām, pienācīgu atalgojumu un ieguldījumiem darbiniekos, kuri sniedz šos pakalpojumus, tostarp ieguldījumiem bērnu aprūpes darbinieku apmācībā; tā kā profesionālās darba attiecības ar aprūpētājiem labvēlīgi ietekmē šo darbinieku spēju līdzsvarot darbu un privāto dzīvi;
- AB. tā kā tiem, kuriem vajadzīga ilgtermiņa aprūpe, var būt grūtības apmaksāt privātas aprūpes pakalpojumus, kuri parasti ir dārgāki nekā aprūpes pakalpojumi, ko nodrošina publiskais sektors; tā kā salīdzinājumā ar vīriešiem sievietes vienmēr vairāk cieš darba samaksas un pensiju atšķirību dēļ un viņām nākas veltīt lielāko daļu savu ienākumu ilgtermiņa aprūpei;
- AC. tā kā ir ziņots, ka cilvēki no nelabvēlīgas vides, kā arī maznodrošinātās ģimenes, lauku iedzīvotāji un bērni no etnisko minoritāšu vai migrantu ģimenēm saskaras ar īpašām problēmām, jo trūkst kvalitatīvu aprūpes pakalpojumu,

Darba un privātās dzīves līdzsvara konteksts

1. norāda, ka nodarbinātības dzimumšķirtne būtiski paplašinās, tiklīdz ģimenē ienāk bērni, un tas parāda, ar kādām grūtībām jāsasaskaras sievietēm, mēģinot bērna audzināšanas un aprūpes pienākumus saskaņot ar darbu, jo trūkst atbilstīgas publiskās aprūpes infrastruktūras un pastāvīga darba dalīšana atkarībā no dzimuma, lielāko daļu aprūpes pienākumu uzliek galvenokārt sievietēm, kuras velta neapmaksātam aprūpes darbam divas līdz desmit reizes ilgāku laiku nekā vīrieši ⁽²⁾;
2. norāda, ka ceturtdaļa no visām sievietēm joprojām aprūpē ģimenes locekļus, nesaņemot tiešu atlīdzību, un ir skaidra segregācija attiecībā uz sievietēm nozarēs, kurām parasti raksturīgs zems atalgojums, garas darba stundas un bieži vien neoficiālas darba attiecības, un tādējādi sievietes saņem mazākus finanšu, sociālos un strukturālos ieguvumus;
3. uzsver, ka sievietes arvien vairāk tiek pakļautas nabadzībai vairāku faktoru rezultātā, tostarp no dzimuma atkarīgu darba samaksas atšķirību, pensiju atšķirību, aprūpes pienākumu un ar tiem saistītu profesionālās darbības pārtraukumu; uzsver, ka daudzkārtīga diskriminācija, ar ko sievietes saskaras savas dzimumidentitātes, dzimuma izpausmju un dzimumam raksturīgo īpašību dēļ, veicina nabadzības feminizāciju;
4. atzinīgi vērtē iestāžu kopīgo proklamāciju "Eiropas sociālo tiesību pīlārs" un atgādina tās principus, tostarp:
  - vienāda attieksme pret sievietēm un vīriešiem un vienādas iespējas sievietēm un vīriešiem, arī attiecībā uz dalību darba tirgū;
  - tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi un nodarbinātības iespējām neatkarīgi no vecuma vai invaliditātes;

⁽¹⁾ Eurofound, "Bērnu un apgādājamo aprūpe. Ietekme uz jaunu darba ņēmēju karjeru".

⁽²⁾ Eurostat 2010. gada dati; Komisijas 2015. gada ziņojums par sieviešu un vīriešu līdztiesību Eiropas Savienībā (2016. gads).

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

— vecākiem un personām ar aprūpes pienākumiem ir tiesības uz piemērotu atvaļinājumu, elastīgu darba režīmu un piekļuvi aprūpes pakalpojumiem;

— tiesības uz kvalitatīviem un cenas ziņā pieņemamiem ilgtermiņa aprūpes pakalpojumiem;

5. pauzē bažas par nelabvēlīgām norisēm bērna kopšanas atvaļinājuma un vecāku tiesību jomā, piemēram, direktīvas projekta par grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma pagarināšanas atcelšanu un neseno Tiesas spriedumu, saskaņā ar kuru grūtnieces atļaušana no darba kolektīvās atļaušanas ietvaros ir uzskatāma par likumīgu; aicina Komisiju steidzami novērst šīs nepilnības ES tiesību aktos;

6. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu direktīvai par darba un privātās dzīves līdzsvaru darba ņēmējiem un aprūpētājiem un šajā kontekstā uzsver, cik svarīgas ir individuālās tiesības uz atvaļinājumu un elastīgu darba režīmu, kas strādājošām personām palīdz organizēt privāto un darba dzīvi; atgādina, ka politika darba un privātās dzīves līdzsvara jomā mudina vīriešus uzņemties aprūpes pienākumus vienlīdzīgi ar sievietēm; uzskata, ka turpmākas attīstības nolūkos būtu jātiecas pakāpeniski paplašināt paternitātes un aprūpes atvaļinājumus⁽¹⁾ un tā apmaksas līmeni, kuram jābūt atbilstīgam, nodrošināt nenododamu vecāku atvaļinājumu, garantijas, kas attiektos uz atļaušanu, atgriešanos tajā pašā vai līdzvērtīgā amatā un aizsardzību pret diskrimināciju uz atvaļinājumu ņemšanas pamata, un tiesību attiecināšanu uz pašnodarbinātām personām un personām, kurām vajadzīgs pienācīgi apmaksāts atvaļinājums, lai aprūpētu apgādājamus, kas nav bērni;

7. aicina visas dalībvalstis mudināt tēvus pilnībā izmantot paternitātes atvaļinājumu, kas ir efektīvs veids, kā mudināt viņus uzņemties atbildību par bērnu un ģimenes aprūpi, un ir noderīgs instruments patiesas sieviešu un vīriešu līdztiesības panākšanai;

8. uzskata, ka aprūpes pakalpojumu sniegšanai nevajadzētu negatīvi ietekmēt aprūpētāja sociālos vai pensijas pabalstus; šajā saistībā aicina veicināt dzimumu līdztiesību, īstenojot darba un privātās dzīves līdzsvara politiku;

9. vērs uzmanību uz sarežģīto situāciju, kādā atrodas ģimenes, kas aprūpē bērnu vai radnieku ar invaliditāti, ņemot vērā, ka šādos gadījumos aprūpe ilgst visu mūžu;

10. vērs uzmanību uz to, ka trūkst atslogošanas pakalpojumu vecākiem, kuru bērniem ir invaliditāte; norāda, ka šāda atbalsta trūkums bieži vien pilnībā liedz vecākiem strādāt algotu darbu; šajā saistībā norāda uz satraucošo faktu, ka trūkst aprūpes iestāžu cilvēkiem, kuri sirgst ar smagiem autiskā spektra traucējumiem;

11. uzskata, ka visām personām, kam vajadzīga aprūpe, jābūt subjektīvām tiesībām izvēlēties kvalitatīvus aprūpes pakalpojumus, kas vislabāk atbilst viņu aprūpes prasībām, un ir piemērotas un pieejamas šīm personām un to aprūpētājiem; uzskata, ka, neņemot vērā lietotāju un viņu vajadzību atšķirības, aprūpes pakalpojumi jāizstrādā tā, lai tie būtu vērsti uz konkrētu personu, individuāli un visaptveroši; norāda, ka ģimenes nav vienādas un ka politika un plānošana jāpielāgo dažādām situācijām;

12. uzskata, ka, pilnveidojot aprūpes pakalpojumu izvēli, tajā jāatspoguļo darba mainīgais raksturs;

13. uzskata, ka saskaņā ar tiesībām uz ilgtermiņa aprūpi, kas ietvertas Eiropas sociālo tiesību pilārā, ilgtermiņa aprūpe jāuzskata par sociālās aizsardzības jomu, kurā jāpanāk, ka visiem ir tiesības uz kvalitatīvu un uz personu vērstu aprūpi; turklāt uzskata, ka steidzami jāveic turpmāki ieguldījumi kvalitatīvos un pieejamos ilgtermiņa aprūpes pakalpojumos, tostarp aprūpē mājās un kopienā, saskaņā ar sociālo tiesību pilāru un ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām; šajā saistībā aicina dalībvalstis nodrošināt, ka veciem cilvēkiem, bērniem un personām ar invaliditāti un/vai personām, kas sirgst ar hroniskām slimībām un kurām ir vajadzīga ilgtermiņa aprūpe, tiek nodrošināta vienlīdzīga piekļuve aprūpei un taisnīga attieksme aprūpē, īpašu uzmanību veltot personām no nelabvēlīgas vides;

(¹) Eiropas Parlamenta 2010. gada 20. oktobra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Padomes Direktīvu 92/85/EEK par pasākumu ieviešanu, lai veicinātu drošības un veselības aizsardzības darbā uzlabošanu strādājošām grūtniecēm, sievietēm, kas strādā pēcdzemdību periodā, vai strādājošām sievietēm, kas baro bērnu ar krūti (OV C 70 E, 8.3.2012., 162. lpp.).

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

14. uzsver, ka daudzveidīgu, kvalitatīvu, piekļuves un izmaksu ziņā pieejamu valsts un privātās aprūpes infrastruktūru, pakalpojumu un atbalsta nodrošināšana bērniem, veciem cilvēkiem, personām ar invaliditāti un personām, kas sirgst ar hroniskām slimībām vai kurām vajadzīga ilgtermiņa aprūpe, mājās vai kopienā mājas apstākļiem līdzīgos apstākļos, ir izšķirīgi svarīgs aspekts darba un privātās dzīves līdzsvara politikas jomās un ir galvenais faktors, kas veicina atvaļinājuma ņemšanas iespēju vecākiem un neformālajiem aprūpētājiem, kā daļu no centieniem palīdzēt sievietēm ātri atgriezties un palikt darba tirgū; atzinīgi vērtē pāreju uz kopienā balstītiem pakalpojumiem saskaņā ar Eiropas sociālo tiesību pīlāru un ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām, vienlaikus norādot, ka šie pakalpojumi jāuzrauga to kvalitātes nodrošināšanas nolūkā; uzskata, ka kvalitatīvu aprūpi nosaka sniegto pakalpojumu kvalitāte un tas, cik lielā mērā tajos ievērota cieņa pret aprūpējamo personu un tās cilvēktiesības un kā tie nodrošina aprūpējamo personu iekļaušanu sabiedrībā;

15. atgādina, ka aprūpes pakalpojumu trūkums ir galvenais faktors sieviešu nepietiekamajai pārstāvībai darba tirgū, jo ir apgrūtināta darba un ģimenes pienākumu līdzsvarošana un tādējādi dažas sievietes pilnībā aiziet no darba tirgus, strādā mazāk stundas atalgotās darbvietās un vairāk laika pavada, veicot neatalgotus aprūpes pienākumus, kas nelabvēlīgi atsaucas uz viņu sociālā nodrošinājuma tiesībām, īpaši pensijām, un rada lielāku nabadzības un sociālās atstumtības risku, it īpaši pensijas gados;

Aprūpes veidi

16. norāda, ka ir dažādi aprūpes pakalpojumi, tostarp agrīnā pirmsskolas izglītība un aprūpe, aprūpes pakalpojumi veciem cilvēkiem un aprūpe vai atbalsts personām ar invaliditāti un/vai personām, kas sirgst ar hroniskām slimībām, kam vajadzīga ilgstoša veselības aprūpe un aprūpe, un norāda, ka tādējādi ir izstrādātas atšķirīgas politikas pieejas; uzskata, ka aprūpi varētu nodrošināt formāli un neformāli aprūpētāji;

17. uzskata, ka aprūpes pakalpojumu izstrādes pieejā būtu jāņem vērā visas lietotāju kategorijas un viņu atšķirības un dažādās prioritātes nepieciešamo aprūpes pakalpojumu veidu ziņā, tostarp personas no nelabvēlīgas vides, piemēram, etnisko minoritāšu vai migrantu ģimenes, attālo apgabalu un lauku iedzīvotāji un maznodrošinātas ģimenes; atgādina, ka tiesību aktos un politikas nostādņēs minētais ģimenes jēdziens jāsaprot plašā nozīmē;

18. atzīst, ka zemais sociāli ekonomiskais statuss un zemais izglītības līmenis daudzām personām liedz saņemt aprūpes pakalpojumus, kas vēl vairāk palielina problēmas, ar kurām šīs personas saskaras, cenšoties panākt darba un privātās dzīves līdzsvaru; uzskata, ka šajā saistībā jāizstrādā konkrēts plāns un politika;

19. norāda, ka privātajam sektoram ir liela nozīme ilgtermiņa aprūpes pakalpojumu nodrošināšanā personām ar invaliditāti un veciem cilvēkiem un ka visā ES ir problēmas saistībā ar šo pakalpojumu pieejamību un kvalitāti; aicina Komisiju novērtēt situāciju aprūpes pakalpojumu tirgū un izstrādāt vajadzīgās regulatīvās iniciatīvas, lai kontrolētu un uzraudzītu piedāvāto pakalpojumu kvalitāti;

Aprūpes kvalitāte, pieejamība un piekļūstamība

20. uzskata, ka aprūpes pakalpojumi būtu jāizstrādā tā, lai visiem aprūpējamajām personām, to ģimenes locekļiem un aprūpētājiem būtu pieejamas izvēles iespējas neatkarīgi no tā, vai šīs personas ir nodarbinātas uz pilnu laiku, nepilnu laiku, pašnodarbinātas personas vai bezdarbnieki;

21. uzskata, ka aprūpes pakalpojumu plānotājiem, veidotājiem un sniedzējiem ir pienākums ņemt vērā aprūpējamo personu vajadzības un ka vecu cilvēku un personu ar invaliditāti aprūpes pakalpojumi jāplāno un jāizstrādā, aktīvi un jēgpilni iesaistot aprūpējamās personas, un šie pakalpojumi jāizstrādā un jāīsteno, izmantojot uz tiesībām pamatotu pieeju; norāda uz personu ar garīgās veselības un intelektuālās attīstības traucējumiem pozitīvo pieredzi, piedaloties tādās infrastruktūras un pakalpojumu izstrādē, kas uzlabo viņu neatkarīgu dzīvi un dzīves kvalitāti;

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

22. norāda, ka kvalitatīvas aprūpes nodrošināšana ES ievērojami atšķiras gan dalībvalstīs, gan starp dalībvalstīm, starp privātām un valsts iestādēm, pilsētām un lauku rajoniem un starp dažādām vecuma grupām; ņem vērā to, ka lielu daļu bērnu aprūpes un ilgtermiņa aprūpes pienākumu uzņemas ģimenes, īpaši vecvecāki bērnu aprūpes gadījumā, kā tas īpaši vērojams Dienvidēiropā un Austrumeiropā ⁽¹⁾;
23. aicina dalībvalstis nodrošināt pietiekamu aprūpes pakalpojumu spektru pilsētās un lauku rajonos, lai uzlabotu piekļuvi pakalpojumiem un pakalpojumu pieejamību personām no nelabvēlīgas vides, tostarp personām, kas dzīvo lauku rajonos un attālos rajonos;
24. uzskata, ka pieklūstamība izriet no izmaksu un elastīguma kombinācijas un ka tāpēc vajadzīgs gan sabiedrisku, gan privātu aprūpes pakalpojumu sniedzēju klāsts, kas nodrošinātu gan aprūpi mājās, gan līdzīgos apstākļos; turklāt uzskata, ka ģimenes locekļiem vajadzētu būt iespējai aprūpi uzņemties brīvprātīgi vai arī viņiem jāpiešķir finansējums aprūpes pakalpojumu iegādei;
25. uzsver, ka aprūpes pakalpojumu kvalitāte var izpausties dažādi, piemēram, iestāžu un pakalpojumu kvalitāte, bērnu mācību programmu kvalitāte, aprūpētāju profesionalisms, telpu un vides kvalitāte, aprūpētāju izglītības līmenis un darba apstākļi;
26. norāda, ka aprūpes pakalpojumi būtu jāizstrādā tā, lai uzlabotu aprūpes nepārtrauktību, profilaktisko veselības un sociālo aprūpi, rehabilitāciju un neatkarīgu dzīvi; uzskata, ka jāveicina tieša aprūpe mājās, lai personas, kurām vajadzīga aprūpe, varētu saņemt kvalificētu aprūpes speciālistu sniegtus pakalpojumus savās mājās un dzīvot pēc iespējas neatkarīgu dzīvesveidu; uzskata, ka aprūpes pakalpojumiem attiecīgā gadījumā jābūt vērstiem uz visaptverošu atbalstu ģimenēm, piemēram, palīdzību mājsaimniecībā, apmācību un bērnu aprūpi;
27. uzsver, ka vecākiem, veciem cilvēkiem, personām ar invaliditāti un/vai personām, kas sirgst ar hroniskām slimībām un kurām vajadzīga ilgtermiņa aprūpe, kā arī neformāliem aprūpētājiem jāsaņem informācija par pieejamajiem aprūpes pakalpojumiem un šo pakalpojumu sniedzējiem;
28. uzsver, ka pakalpojumu trūkums un pārmērīgi augstas bērnu aprūpes izmaksas negatīvi ietekmē bērnus no ģimenēm ar zemiem ienākumiem, jau agrīnā vecumā radot tiem nelabvēlīgus apstākļus; uzsver, ka ikvienam bērnam ir tiesības uz kvalitatīvu aprūpi un bērnu agrīno attīstību, tostarp pilnīgu sociālo stimulu klāstu; norāda, ka aprūpes pakalpojumu pārmērīgi augstās izmaksas ietekmē arī apgādājamās personas maznodrošinātās ģimenēs, radot tām nelabvēlīgu situāciju;
29. uzskata, ka ieguldījumu neveikšana bērnu vecumā līdz trīs gadiem kvalitatīvā aprūpē palielina sieviešu karjeras pārtraukuma ilgumu un rada sarežģījumus, viņām atgriežoties darbā;
30. uzskata, ka jāpastiprina valsts programmas, lai uzlabotu vecāka gadagājuma sieviešu, jo īpaši personu ar atmiņas traucējumiem un šo personu aprūpētāju, kas bieži vien arī ir vecāka gadagājuma sievietes, dzīves kvalitāti; ierosina, plānojot un īstenojot šos pasākumus, apspriesties ar Alcheimera slimības apvienībām;
31. aicina Komisiju saskaņā ar šo priekšlikumu izstrādāt norādes dalībvalstīm par vispusīgu, ar darbu savienojamu, uz personu vērstu, kopienā balstītu un pieklūstamu aprūpes pakalpojumu izstrādi, kuri ietvertu bērnu aprūpi, vecu cilvēku aprūpi un personu ar invaliditāti un/vai personu, kas sirgst ar hroniskām slimībām, aprūpi, un kuru pamatā būtu šo pakalpojumu lietotāju līdzdalība un apspriešanās ar tiem, lai nodrošinātu piekļuvi šiem pakalpojumiem un apmierinātu paredzamo pakalpojumu lietotāju vajadzības;

⁽¹⁾ Eurofound, 2016. gada Eiropas dzīves kvalitātes pārskats.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

32. norāda uz atšķirīgo praksi dalībvalstīs un uzsver, ka sadarbība un apmaiņa ar paraugpraksi Eiropas līmenī var sekmēt mācīšanos no līdzbiedriem un līdzbiedru konsultēšanu dalībvalstīs, kā arī veicināt kvalitatīvu aprūpes pakalpojumu izstrādāšanu, atbalstot un papildinot reģionālā un valsts līmeņa pasākumus, kā arī palīdzot dalībvalstīm risināt kopīgas problēmas; aicina Komisiju darboties kā platformai, kas sekmē apmaiņu ar pieredzi un labu praksi saistībā ar aprūpes pakalpojumu kvalitāti, pieejamību un pieņemamību cenas ziņā, kā arī saistībā ar dažādiem aprūpes pakalpojumu modeļiem, kas pielāgoti konkrētiem apstākļiem un finansiālajām iespējām, lai novērstu ar aprūpi saistītās problēmas;

33. pauž bažas par daudzu aprūpes dienestu darba apstākļiem, piemēram, ilgo darba laiku, nepietiekamo atalgojumu, apmācības trūkumu un nepilnīgo arodveselības un darba drošības politiku; pauž bažas, ka aprūpes darbs tiek uzskatīts par nepievilcīgu nodarbinātības sektoru, kurā galvenokārt tiek iesaistītas sievietes un migrējošie darba ņēmēji; uzsver, ka šie apstākļi arī ietekmē sniegtās aprūpes kvalitāti; šajā saistībā aicina dalībvalstis pārvērtēt aprūpi kā karjeras izvēli un aicina Komisiju sadarbībā ar sociālajiem partneriem izstrādāt tiesisko regulējumu attiecībā uz minimālajiem standartiem šajā nozarē nodarbinātajiem un sagatavot iniciatīvu par ilgtermiņa aprūpes kvalitāti, ņemot vērā pieejamos pilsoniskās sabiedrības virzītos brīvprātīgos instrumentus un iniciatīvas, piemēram, Eiropas kvalitātes sistēma ilgtermiņa aprūpes pakalpojumu jomā, un jaunāko Komisijas priekšlikumu Padomes ieteikumam par kvalitatīvām agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes sistēmām;

34. aicina dalībvalstis uzraudzīt un nodrošināt, lai aprūpes iestādes un citi aprūpes centri būtu drošas un motivējošas darbvietas un lai tiktū sniegts pienācīgs ieguldījums aprūpes pakalpojumu sniedzēju labklājības un arodveselības nodrošināšanā; uzskata, ka ir svarīgi nodrošināt aprūpētāju labklājību, lai nepieļautu sliktu izturēšanos pret aprūpējamām personām; šajā saistībā atbalsta likumdošanas iniciatīvas profesionālo aprūpētāju sertificēšanai un atzīšanai un aicina dalībvalstis veikt pasākumus, lai uzlabotu aprūpētāju darba apstākļus, piemēram, nodrošinot tiem tiesības slēgt oficiālu darba līgumu un saņemt apmaksātu atvaļinājumu; turklāt aicina Komisiju un dalībvalstis palielināt sabiedrības informētību par aprūpes pakalpojumu vērtību, lai paaugstinātu aprūpes profesijas statusu un sekmētu vīriešu iesaistīšanos aprūpes pasākumos;

35. mudina Komisiju iesniegt Padomē apstiprināšanai Eiropas aprūpētāju programmu, kuras mērķis būtu apzināt un atzīt dažādus Eiropā izplatītus aprūpes veidus un garantēt finansiālu atbalstu aprūpētājiem, kā arī pakāpeniski uzlabot viņu darba un privātās dzīves līdzsvaru;

36. atgādina, ka 2013. gada 4. jūlija rezolūcijā par krīzes ietekmi uz aprūpes pieejamību mazāk aizsargātu iedzīvotāju grupām⁽¹⁾ tiek īpaši aicināts sagatavot direktīvu par aprūpētāju atvaļinājumu; norāda, ka neoficiālajiem aprūpētājiem, kuri izvēlas sniegt neformālu aprūpi saviem radniekiem, būtu jāsaņem pienācīga kompensācija un piekļuve sociālajām tiesībām, kas būtu salīdzināma ar citiem aprūpes sniedzējiem; turklāt aicina pieņemt visaptverošu pieeju neformālo aprūpētāju problēmu risināšanai, kas ietver aspektus, kuri nav ietverti nodarbinātības tiesību aktos, piemēram, pastāvīgs ienākumu atbalsts, piekļuve veselības aprūpei, ikgadējā atvaļinājuma iespēja un pensijas tiesību uzkrāšana, lai tās būtu pietiekamas arī tajā gadījumā, kad aprūpētāju ienākumu līmenis uz laiku ir samazinājies neformālās aprūpes nodrošināšanas dēļ — šāda situācija galvenokārt skar sievietes; uzskata, ka aprūpes pakalpojumu sniegšana nedrīkst negatīvi ietekmēt neformālo aprūpētāju veselību un labklājību; šajā saistībā aicina dalībvalstis sniegt atbilstīgus atslogošanas pakalpojumus un konsultācijas, līdzbiedru konsultēšanu, psiholoģisko atbalstu, dienas aprūpes iestādes un atgūšanās aprūpes iestādes neformāliem aprūpētājiem, kas palielinātu viņu līdzdalību nodarbinātībā;

37. aicina dalībvalstis ar tiesību aktiem darba un sociālās apdrošināšanas jomā ieviest aprūpes kredītpunktus, kas būtu paredzēti gan sievietēm, gan vīriešiem un kas pensijas uzkrāšanā būtu līdzvērtīgi darba periodiem, lai aizsargātu tos, kas pārtrauc strādāt nolūkā neformāli bez atlīdzības aprūpēt apgādājamu personu vai ģimenes locekli, lai atzītu labumu, ko šādi aprūpētāji turpina sniegt sabiedrībai;

⁽¹⁾ OV C 75, 26.2.2016., 130. lpp.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

38. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka neformālie aprūpētāji tiek atzīti par līdztiesīgiem dalībniekiem aprūpes pakalpojumu sniegšanā, un mūžizglītības programmu ietvaros izstrādāt apmācību neformālajiem aprūpētājiem un atzīt to iegūtās prasmes; aicina Komisiju un dalībvalstis sadarbībā ar NVO un izglītības iestādēm sniegt atbalstu jaunajiem aprūpētājiem; aicina Komisiju ierosināt rīcības plānu, kurā ietverti šie un citi pasākumi, lai nodrošinātu aprūpes kvalitāti un aprūpētāju dzīves kvalitāti;

39. aicina Komisiju un dalībvalstis veikt pētījumu par gados jaunu aprūpētāju skaitu un šo pienākumu ietekmi uz viņu labklājību un iztiku, un, pamatojoties uz šo pētījumu, sadarbībā ar NVO un izglītības iestādēm sniegt atbalstu gados jauniem aprūpētājiem un apmierināt viņu īpašās vajadzības;

40. aicina Komisiju, izstrādājot pētījumu un politikas nostādnes attiecībā uz Eiropas Sociālo fondu (ESF), Eiropas stratēģiju invaliditātes jomā un Veselības programmu pienācīgāk ņemt vērā aprūpes pakalpojumus un aprūpētājus;

Aprūpes mērķrādītāji

41. uzsver, ka pašreizējais uzdevums Barcelonas mērķu sasniegšanā ir aprūpes nodrošināšana bērniem no trīs līdz četrus gadu vecumam; atzinīgi vērtē Komisijas ieteikumu paplašināt Izglītības un apmācības stratēģijas 2020. gadam mērķi, lai nodrošinātu vietas bērnu aprūpes iestādēs vismaz 95 % bērnu vecumā no trim gadiem līdz obligātajam izglītības vecumam; aicina Komisiju, apspriežoties ar attiecīgajiem dalībniekiem, tostarp dalībvalstīm, vēlāk pārskatīt un paaugstināt Barcelonas mērķus un mērķus attiecībā uz agrīnās pirmsskolas izglītību; aicina dalībvalstis palielināt centienus sasniegt šos mērķus un veikt aprūpes sniegšanai galveno uzmanību savās politikas programmās; aicina dalībvalstis uzlabot pirmsskolas izglītības un aprūpes pakalpojumu valsts kvalitātes sistēmas, ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Padomes ieteikumam par kvalitatīvām agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes sistēmām, un mudina dalībvalstis pārskatīt priekšlikumā minētās piecas svarīgākās pirmsskolas izglītības un aprūpes pakalpojumu jomas: piekļuve, darbaspēks, mācību programma, novērtēšana un uzraudzība, un pārvaldība un finansējums. aicina dalībvalstis, nodrošinot pirmsskolas bērnu aprūpi, likt uzsvāru ne tikai uz šīs aprūpes pieejamību, bet arī uz tās kvalitāti, jo īpaši bērniem no nelabvēlīgas vides un bērniem ar invaliditāti;

42. aicina Komisiju noteikt rādītājus un atbilstīgus kvalitātes mērķus attiecībā uz aprūpes pakalpojumiem veciem cilvēkiem un personām ar invaliditāti un/vai personām, kas sirgst ar hroniskām slimībām, un kurām vajadzīga aprūpe, līdzīgi Barcelonas mērķiem, nodrošinot uzraudzības līdzekļus šo pakalpojumu novērtēšanai kvalitātes, pieejamības un pieņemamības cenās ziņā;

43. aicina Komisiju iekļaut vecu cilvēku un personu ar invaliditāti un/vai personu kas sirgst ar hroniskām slimībām, aprūpi uzraudzības un datu izvērtēšanas darbā, ko tā veic Eiropas pusgada ietvaros, un gada ziņojumā par dzimumu līdztiesību; aicina dalībvalstis savos valstu ziņojumos iekļaut vecu cilvēku un personu ar invaliditāti un/vai personu, kas sirgst ar hroniskām slimībām, aprūpes pakalpojumu novērtējumu, ņemot vērā aprūpētāju un aprūpējamo personu atsauksmes; aicina Komisiju iekļaut datus par šo aprūpi sociālās attīstības rādītāju kopumā, kas būtu jāuzrauga saistībā ar Eiropas pusgadu; aicina Komisiju un Padomi iekļaut šos sociālos rādītājus Eiropas pusgada noteikumos; mudina dalībvalstis pieņemt un izmantot korektīvos pasākumus, ja panākumi tiek gūti pārāk lēni;

44. turklāt aicina Komisiju uzlabot datu apkopošanu sadalījumā pēc dzimuma un izstrādāt nozares statistiku, salīdzināmas definīcijas un rādītājus, lai novērtētu dzimumu aspektus bērnu, personu ar invaliditāti, personu, kas sirgst ar hroniskām slimībām, un vecu cilvēku aprūpes pakalpojumu piekļūstamības, kvalitātes, pieejamības un efektivitātes jomā ES līmenī, vienlaikus cenšoties rast veidu, kā novērst aprūpes speciālistu uzraudzības sloga palielināšanu; aicina Komisiju uzraudzīt aprūpes pakalpojumu pilnveidi un vajadzības gadījumā sagatavot ieteikumus korektīvu pasākumu veikšanai;

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

45. aicina dalībvalstis apkopot kvalitatīvus datus par pieejamo aprūpes pakalpojumu sniegšanu, izmantojot publisko un privāto finansējumu bērniem, veciem cilvēkiem un personām ar invaliditāti, lai uzraudzītu situāciju kopumā un uzlabotu aprūpes pakalpojumus, pievēršot uzmanību ne vien aprūpējamo vajadzībām, bet arī daudzo aprūpētāju darba un privātās dzīves saskaņošanai darba apstākļiem; aicina dalībvalstis pieņemt efektīvus politikas instrumentus un vajadzības gadījumā veikt korektīvus pasākumus;

Aprūpes finansējums

46. aicina dalībvalstis, lai cita starpā novērstu pašreizējo ieguldījumu deficītu, palielināt publiskā sektora ieguldījumus aprūpes pakalpojumos un infrastruktūrā bērniem, jo īpaši bērniem agrīnā vecumā, kā arī nodrošināt aprūpi citām apgādājamām personām, lai nodrošinātu vispārēju piekļuvi šādiem pakalpojumiem, uzlabotu aprūpes kvalitāti un palielinātu ieguldījumus īpašos pasākumos, kas ļauj aprūpētājiem saglabāt aktīvu darba dzīvi;

47. norāda uz nepietiekamā ieguldījuma aprūpes struktūrās un pakalpojumos nesamērīgo ietekmi uz vientuļajiem vecākiem, kas lielākoties ir sievietes, un uz nabadzīgām ģimenēm, kurām draud sociālā atstumtība;

48. norāda, ka ir svarīgi integrēt dzimumu līdztiesības principu visos politikas īstenošanas posmos un jo īpaši plānošanas posmā; aicina dalībvalstis nodrošināt dzimumu dimensijas pilnīgu integrēšanu valstu reformu plānos (VRP), piešķirot atbalstu ne vien no ESF, bet arī no citiem ES fondiem, kas nodrošina līdzekļus vispārējai sociālajai infrastruktūrai, ko dalībvalstīm vajadzētu izmantot, pilnveidojot aprūpes pakalpojumus;

49. aicina Komisiju nodrošināt, ka Eiropas pusgada process palīdz īstenot Eiropas sociālo tiesību pilāru, ļaujot dalībvalstīm efektīvi finansēt aprūpes pakalpojumus un saglabāt šo finansējumu;

50. atbalsta tādu pasākumu iekļaušanu Komisijas konkrētai valstij adresētos ieteikumos (KVAI), kas vērsti uz ieguldījumiem bērnu aprūpes iestādēs un fiskālajiem šķēršļiem, novēršot situāciju, kad otrie pelnītāji (galvenokārt sievietes) strādā vairāk vai pārstrādājas, un citiem pasākumiem, lai novērstu vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības;

51. aicina Komisiju stiprināt finansējumu visu veidu aprūpes pakalpojumiem, attiecīgā gadījumā īpaši pārejai no institucionālās aprūpes uz aprūpi vietējās kopienas līmenī, izmantojot ESF+ un citus finanšu instrumentus, kuru mērķis ir finansēt sociālo infrastruktūru; aicina Komisiju arī palielināt Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) dotācijas, lai atbalstītu bērnu aprūpes pakalpojumu nodrošināšanu lauku rajonos, kā arī turpināt izmantot Eiropas Stratēģisko investīciju fondu (ESIF), lai finansētu agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes projektus; turklāt aicina Komisiju stingri uzraudzīt ES finansējuma izlietojumu, it īpaši Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESI fondi) ietvaros, sociālās aprūpes pakalpojumu un ilgtermiņa aprūpes jomā, kā arī nodrošināt ieguldījumu atbilstību no cilvēktiesībām izrietošajiem pienākumiem saskaņā ar ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām un Pamattiesību hartu;

52. aicina Komisiju apsvērt sociālā nodrošinājuma iemaksu piemērošanu pāri robežām, lai personas izcelsmes dalībvalsts varētu finansēt sava pilsoņa ievietošanu sociālās aprūpes iestādē citā dalībvalstī (gadījumos, kad šāda iespēja nav pieejama izcelsmes dalībvalstī);

53. norāda, ka jāveic pilnīgāka analīze par iespējām veikt publiskā un privātā sektora ieguldījumus aprūpes pakalpojumu sniegšanā saistībā ar pašreizējām uzņēmumu iniciatīvām, kas paredzētas strādājošajiem, kuru aprūpē ir bērni vai pieaugušie ar invaliditāti;

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

54. aicina dalībvalstis pieņemt visaptverošu pieeju attiecībā uz visiem aprūpes pakalpojumu veidiem un uzlabot noteikumus par attiecīgo ES finanšu instrumentu efektīvu un sinerģisku izmantošanu mūžizglītības, pētniecības un infrastruktūras attīstības jomā; mudina dalībvalstis piešķirt prioritāti bērnu aprūpes un ilgtermiņa aprūpes finansējumam, izmantojot nākamajā daudzgadu finanšu shēmā (DFS) pieejamos finanšu instrumentus līdztekus patlaban pieejamajiem ESIF, ESI fondiem, piemēram, ESF un Eiropas Reģionālās attīstības fondu un ELFLA; turklāt mudina dalībvalstis efektīvāk sadalīt savus resursus, lai palielinātu mazāk aizsargātu un neaizsargātu grupu piekļuvi aprūpes pakalpojumiem un šo pakalpojumu pieņemamību cenas ziņā, kā arī izstrādātu efektīvus finansēšanas modeļus, tostarp mērķtiecīgu finansējumu, kas nodrošinātu precīzu līdzsvaru starp publiskā un privātā sektora ieguldījumu saskaņā ar valsts un vietējiem apstākļiem;

55. aicina Komisiju nodrošināt, ka Eiropas Dzimumu līdztiesības institūtam ir pieejami pietiekami līdzekļi, lai uzraudzītu aprūpes infrastruktūras attīstību un darba un privātās dzīves līdzsvara politikas īstenošanu, kā arī analizētu, vai un kādā veidā šī politika panāk vēlamos uzlabojumus dzimumu līdztiesības jomā;

56. atzinīgi vērtē dažu dalībvalstu lēmumu ieviest fiskālos stimulus uzņēmumiem, kuri nodrošina bērnu aprūpi saviem darbiniekiem, lai uzlabotu darba un privātās dzīves līdzsvaru;

o

o o

57. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

P8_TA(2018)0465

Laimas slimība (*Borreliosis*)

Eiropas Parlamenta 2018. gada 15. novembra rezolūcija par Laimas slimību (boreliozi) (2018/2774(RSP))

(2020/C 363/13)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā jautājumu Komisijai par Laimas slimību (boreliozi) (O-000088/2018 – B8-0417/2018),
  - ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas rezolūcijas priekšlikumu,
  - ņemot vērā Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra ziņojumu par sistemātisku literatūras apskatu par Laimas boreliozes seroloģisko testu diagnostisko precizitāti,
  - ņemot vērā 2016. gada janvārī Stokholmā notikušo ekspertu tīkla apspriešanās sanākumi par Laimas boreliozes uzraudzību Eiropas Savienībā,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 24. septembra Lēmumu Nr. 2119/98/EK par epidemioloģiskās uzraudzības un infekcijas slimību kontroles tīkla izveidošanu Kopienā ⁽¹⁾,
  - ņemot vērā Reglamenta 128. panta 5. punktu un 123. panta 2. punktu,
- A. tā kā tiesības uz veselību ir pamattiesības, kas atzītas ES Līgumos un jo īpaši Līguma par Eiropas Savienības darbību 168. pantā;
- B. tā kā Laimas slimība jeb Laimas borelioze ir bakteriāla slimība, ko izraisa baktērija *Borrelia burgdorferi* un ar ko cilvēki inficējas ar baktēriju inficētas ērces koduma rezultātā; tā kā Laimas slimība ir cilvēku un vairāku mājas un savvaļas dzīvnieku infekcijas slimība;
- C. tā kā Laimas borelioze ir Eiropā visizplatītākā zoonozā slimība — aptuvenais saslimšanas gadījumu skaits ir 650 000 – 850 000, un Centrāleiropā saslimstība ir biežāka; tā kā inficēšanās notiek pavasara – vasara sezonā (no aprīļa līdz oktobrim) un borelioze ir atzīta kā arodslimība lauksaimniekiem, mežsaimniecības darbiniekiem un pētniekiem valstīs, kurās tā sastopama;
- D. tā kā inficētās ērces un slimība, šķiet, izplešas ģeogrāfiski, un saslimstības gadījumi tagad ir reģistrēti arī lielākos augstuma un platuma grādos, kā arī mazpilsētās un pilsētās; tā kā ir aizdomas par to, ka cēloņi tam, citstarp, ir zemes izmantojuma maiņa, kas, citstarp, saistīta ar zemes kvalitātes zemes apmežošanu vai invazīvu augu pavairošanos, klimata pārmaiņām, globālo sasilšanu, pārmērīgu mitrumu un citām ar cilvēku ietekmi saistītām darbībām;
- E. tā kā Eiropā nav vienprātības par to, kā nodrošināt Laimas slimības ārstēšanu, diagnosticēšanu un skrīningu, un attiecīgā prakse valstīs ir atšķirīga;
- F. tā kā inficētas ērces kodums un Laimas slimības simptomi var palikt nemanīti un dažos gadījumos slimības norise var būt pat asimptomātiska, kas dažkārt var novest pie smagām komplikācijām un hroniskai slimībai līdzīgiem neatgriezeniskiem veselības bojājumiem, jo īpaši tad, ja slimība pacientam nav ātri diagnosticēta;

⁽¹⁾ OV L 268, 3.10.1998., 1. lpp.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- G. tā kā, ticamāk, Laimas slimības agrīnā diagnostika ievērojami samazinās vēlāku gadījumu skaitu, tādējādi uzlabojot pacientu dzīves kvalitāti; tā kā tas samazinās arī slimības radīto finansiālo slogu, radot veselības aprūpes izmaksu ietaupījumus aptuveni EUR 330 miljonu apmērā jau pirmajos 5 gados, saskaņā ar ES pētniecības projekta *DualDur* vadītāju sniegtajiem datiem;
- H. tā kā daudziem pacientiem netiek nedz savlaicīgi noteikta diagnoze, nedz nodrošināta piekļuve piemērotai ārstēšanai; tā kā viņi jūtas valsts iestāžu novārtā atstāti un ignorēti un dažiem joprojām ir nepārejoši simptomi, kuru rezultātā slimība var kļūt hroniska;
- I. tā kā pašlaik pret Laimas slimību vakcīnas nav;
- J. tā kā nav zināms, kāds ir Laimas boreliozes radītais patiesais slogs Eiropas Savienībā, jo trūkst statistikas datu par šo slimību, un izmantotās gadījumu definīcijas un laboratoriju metodes, kā arī uzraudzības sistēmas nav viendabīgas;
- K. tā kā Laimas slimības sākuma fāzes no vēlākām slimības attīstības fāzēm ar *ICD* kodiem netiek nošķirtas; tā kā nav atsevišķu *ICD* kodu dažādiem ielaistas Laimas slimības simptomiem;
- L. tā kā *ILADS* — Starptautiskajai Laimas slimības un ar to saistīto slimību apvienībai un *ASV* Infekcijas slimību apvienībai — *IDSa* ir atšķirīgas pamatnostādnes attiecībā uz ārstniecības praksi un šīs divas dažādās pieejas vienai slimībai ietekmē arī ārstniecības praksi Eiropas Savienībā;
- M. tā kā nav visaptverošas izpratnes par to, kādā veidā Laimas slimība var kļūt par hronisku slimību;
- N. tā kā par šo veselības problēmu veselības aprūpes speciālisti jau gandrīz desmit gadus ir cēlušies trauksmi, tāpat kā to ir darījušas pacientu apvienības un trauksmes cēļēji;
- O. tā kā Laimas slimība, kas medicīnas zinātnē ir labi pazīstama, joprojām bieži netiek diagnosticēta, sevišķi tāpēc, ka ir grūtības ar simptomu atklāšanu un nav piemērotu diagnostisko testu;
- P. tā kā skrīninga testi, ko izmanto Laimas slimībai, ne vienmēr sniedz precīzu rezultātu — piemēram, imūnfermentatīvā analīze (*ELISA* tests), ar ko vienā reizē var atklāt tikai vienu infekciju;
- Q. tā kā daudzi Eiropas iedzīvotāji, veicot profesionālo darbību, pastāvīgi ir pakļauti saskarei ar Laimas boreliozī (lauksaimnieki, mežstrādnieki, pētnieki un studenti, kas veic lauka pētniecību, piemēram, biologi, ģeologi, mērnīeiki vai arheologi);
- R. tā kā attiecībā uz Laimas slimību mediķi bieži vien vadās pēc novecojušiem ieteikumiem, kuros nav pietiekami ņemts vērā pētniecības nozarē panāktais progress,
1. paūz bažas par to, ka satraucoši liela ir Laimas slimības izplatība Eiropas iedzīvotāju vidū, jo izmantotās uzskaites metodes liecina, ka ar šo slimību slimo aptuveni 1 miljons iedzīvotāju;
  2. atgādina, ka dažādā mērā saslimstība ar Laimas boreliozī palielinās visās dalībvalstīs, un tas nozīmē, ka tā ir Eiropas mēroga veselības problēma;
  3. atzinīgi vērtē to, cik lielu finansējumu Savienība līdz šim ir atvēlējusi pētniecībai, kas vērsta uz Laimas boreliozes agrīnu atklāšanu un turpmāku ārstēšanu (gandrīz EUR 16 miljoni, īstenojot tādus projektus kā *ANTIDotE*, *ID-LYME* un *LYMEDIADEx*);
  4. prasa vairāk finansējuma atvēlēt Laimas slimības diagnosticēšanas un ārstēšanai; tādēļ mudina atvieglot centienus, kas tiek īstenoti pētniecības jomā, gan piešķirot tiem lielāku finansējumu, gan sekmējot apmaiņu ar epidemioloģiskajiem datiem, tostarp datiem par patogēnu un nepatogēnu genosugu izplatību un prevalenci;

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

5. pieprasa plašāku starptautisko sadarbību attiecībā uz Laimas slimības pētniecību;
6. mudina Komisiju vākt pēc iespējas vairāk informācijas par dalībvalstīs izmantotajām skrīninga metodēm vai ārstniecības praksi;
7. prasa noteikt obligātu ziņošanas pienākumu visās dalībvalstīs, kuras skar Laimas slimība;
8. aicina Komisiju veicināt sadarbību un labākās prakses apmaiņu starp dalībvalstīm Laimas slimības monitoringa, diagnostikas un ārstniecības jomā;
9. atzinīgi vērtē to, ka dažas dalībvalstis ir iekļāvušas Laimas slimību valsts uzraudzības sistēmās, pamatojoties uz īpašu metodiku;
10. aicina Komisiju ieviest vienotas uzraudzības programmas un sadarboties ar dalībvalstīm, lai sekmētu diagnostisko testu un ārstniecības metožu standartizāciju; prasa Komisijai atzīt boreliozī kā arodslimību lauksaimniecības un mežsaimniecības darbiniekiem, kā arī zinātniekiem (piemēram, biologi, ģeologi, mērnīekiem vai arheologi);
11. aicina dalībvalstīs veikt ērcu profilakses un kontroles pasākumus, lai ierobežotu *Borrelia* baktēriju izplatību;
12. prasa izstrādāt uz pierādījumiem balstītas pamatnostādnes par Laimas boreliozes klīnisko un laboratorisko diagnostiku; prasa ar ICD kodiem nošķirt Laimas slimības sākuma un vēlākas attīstības fāzes; pieprasa arī atsevišķus ICD kodus dažādiem ielaistas Laimas slimības simptomiem;
13. prasa Komisijai publicēt pamatnostādnes, kas balstītos uz labākās prakses piemēriem Eiropas Savienībā, attiecībā uz ģimenes ārstu apmācību, lai tādējādi sekmētu Laimas slimības diagnosticēšanu un skrīningu;
14. aicina dalībvalstīs nodrošināt, ka plašāk tiek izmantoti klīniskie izmeklējumi, lai ārsti Laimas slimību varētu diagnosticēt pat tad, ja seroloģisko testu rezultāts ir negatīvs, un tādējādi palīdzēt pacientiem izkļūt no "terapeitiskā strupceļa";
15. aicina Komisiju izvērtēt, cik lielā mērā ir izplatīta tāda parādība kā ilgstoši pacientu centieni rast atbilstošas Laimas slimības diagnosticēšanas un ārstniecības iespējas, jo īpaši saistībā ar pacientu pārrobežu plūsmām, cenšoties rast ārstēšanu, un ar to saistītajām finansiālajām sekām;
16. prasa plānot un veidot novatoriskus projektus, ar kuru palīdzību varētu uzlabot datu vākšanu un palielināt izglītības un izpratnes veicināšanas pasākumu efektivitāti;
17. atzinīgi vērtē Komisijas 2018. gada 22. jūnija Īstenošanas lēmumu (ES) 2018/945 par infekcijas slimībām un ar tām saistītajiem īpašajiem veselības jautājumiem, uz kurām jāattiecinā epidemioloģiskā uzraudzība, kā arī attiecīgās gadījumu definīcijas⁽¹⁾, kas iekļauj Laimas neiroboreliozī infekcijas slimību sarakstā;
18. uzsver, ka Laimas slimības iekļaušana Eiropas epidemioloģiskās uzraudzības tīklā dod iespēju pacientiem gūt labumu no robustas un strukturētas veselības aprūpes sistēmas, kas nozīmē arī saziņu starp kompetentajām valsts iestādēm, to, ka ātri un ticami varēs atklāt saslimšanas gadījumus ar Laimas boreliozī Savienībā, būs nodrošināta savstarpēja palīdzība attiecībā uz savāktu uzraudzības datu analīzi un interpretāciju un iespējas sākt izmantot paņēmienus, kas ir nepieciešami, lai apturētu slimības izplatību cilvēku vidū;
19. aicina dalībvalstīs, kuras tagad varēs pieprasīt Komisijas sniegtu loģistikas atbalstu, rīkot informēšanas un izpratnes veicināšanas kampaņas, lai brīdinātu sabiedrību un visus attiecīgos cilvēkus par Laimas slimību, pirmkārt un galvenokārt reģionos, kuros slimība ir visvairāk izplatīta;

⁽¹⁾ OV L 170, 6.7.2018., 1. lpp.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

20. aicina Komisiju izstrādāt tādu Eiropas plānu, kā cīnīties pret Laimas slimību, kas atbilst šīs klusās epidēmijas nopietnībai; mudina izveidot Eiropas tīklu attiecībā uz Laimas slimību, kurā būtu iesaistītas attiecīgās ieinteresētās personas;
  21. aicina Komisiju un dalībvalstis publicēt kopējas pamatnostādnes par profilaksi tiem, kuriem ir liels risks saslimt ar Laimas slimību, piemēram, cilvēkiem, kuri strādā ārā, brīvā dabā, kā arī pamatnostādnes attiecībā uz standartizētu diagnostiku un ārstniecību;
  22. aicina Komisiju ieviest preventīvus testus un metodus, lai ātri ārstētu un uzraudzītu Laimas boreliozes infekciju agromežsaimniecības nozares profesionāļiem un zinātniekiem, kas nodarbojas ar datu vākšanu brīvā dabā;
  23. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Komisijai.
-

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

P8_TA(2018)0474

Atļauja konkrētām vajadzībām izmantot nātrija dihromātu

Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006 piešķir atļauju konkrētām vajadzībām izmantot nātrija dihromātu (Ilario Ormezzano Sai S.R.L.) (D058762/01 – 2018/2929(RSP))

(2020/C 363/14)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā projektu Komisijas īstenošanas lēmumam, ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006 piešķir atļauju konkrētām vajadzībām izmantot nātrija dihromātu (*Ilario Ormezzano Sai S.R.L.*) (D058762/01,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regulu (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK ⁽¹⁾ (REACH regula), un jo īpaši ņemot vērā tās 64. panta 8. punktu,
  - ņemot vērā atzinumus, ko saskaņā ar REACH regulas 64. panta 5. punkta trešo daļu sniegusi Riska novērtēšanas komiteja (RAC) un Sociālās un ekonomiskās analīzes komiteja (SEAC) ⁽²⁾,
  - ņemot vērā 11. un 13. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regulā (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu ⁽³⁾,
  - ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas rezolūcijas priekšlikumu,
  - ņemot vērā Reglamenta 106. panta 2. un 3. punktu,
- A. tā kā trīs būtisku īpašību dēļ nātrija dihromāts ir iekļauts REACH regulas XIV pielikumā, proti, tas ir kancerogēns, mutagēns un toksiski iedarbojas uz reproduktīvo sistēmu (1.B kategorija); tā kā REACH regulas kandidātu sarakstam nātrija dihromāts tika pievienots 2008. gadā ⁽⁴⁾, kad saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1272/2008 ⁽⁵⁾ bija klasificēts kā kancerogēna, mutagēna un reproduktīvajai sistēmai toksiska viela (1.B kategorija);

⁽¹⁾ OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.

⁽²⁾ *Use of sodium dichromate as a mordant in the dyeing of wool as sliver and/or yarn with dark colours in industrial settings* [atzinums par nātrija dihromāta kā kodinātāja izmantošanu vilnas šķiedras un/vai dzijas krāsošanai ar tumšām krāsvielām rūpniecības objektos] (EC Nr. 234-190-3); *Repackaging of sodium dichromate to be supplied as a mordant in the dyeing of wool as sliver and/or yarn with dark colours in industrial settings* [atzinums par pārsaiņošanu, ko veic nātrija dihromātam, kuru kā kodinātāju paredzēts piegādāt vilnas šķiedras un/vai dzijas krāsošanai ar tumšām krāsvielām rūpniecības objektos] (EC Nr. 234-190-3).

⁽³⁾ OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.

⁽⁴⁾ European Chemicals Agency. *Decision by the Executive Director of 28 October 2008 on the inclusion of substances of very high concern in the candidate list* [Eiropas Ķīmikāliju aģentūras izpilddirektora 2008. gada 28. oktobra lēmums par kandidātu saraksta papildināšanu ar vielām, kas rada ļoti lielas bažas].

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Regula (EK) Nr. 1272/2008 par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.).

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

- B. tā kā molekulārās uzbūves līmenī nātrija dihromāta kancerogenitāti nosaka hromu (VI) saturošs jons, kurš izdalās nātrija dihromāta šķīdināšanas vai noārdīšanās procesā; tā kā hroma (VI) ieelpošana cilvēkiem un dzīvniekiem izraisa plaušu audzējus, un perorāli tas dzīvniekiem izraisa kuņģa-zarnu trakta audzējus;
- C. tā kā jau 1997. gadā saistībā ar Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 ⁽¹⁾ nātrija dihromāts tika atzīts par prioritāru vielu, kas jāizvērtē saskaņā ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 143/97 ⁽²⁾; tā kā 2008. gadā Komisija sniedza ieteikumu par to, ka nātrija dihromāta iespējamā iedarbība ir jāsamazina ⁽³⁾;
- D. tā kā no *Ilario Ormezzano Sai S.R.L.* (pieteikuma iesniedzējs) ir saņemts pieteikums atļaut izmantot nātrija dihromātu vilnas krāsošanai; tā kā Riska novērtēšanas komiteja (RAC) un Sociālās un ekonomiskās analīzes komiteja (SEAC) šo pieteikumu ir raksturojušas kā "augšposma" pieteikumu; tā kā pieteikuma iesniedzējs ir nātrija dihromāta piegādātājs 11 pakārtotajiem lietotājiem, kas ražo vai paši izmanto krāsvielas;
- E. tā kā REACH regulas mērķis ir augstā līmenī nodrošināt cilvēka veselības un vides aizsardzību, tādēļ cita starpā veicinot alternatīvu metožu izmantošanu vielu bīstamības novērtēšanai, un nodrošināt vielu brīvu apriti iekšējā tirgū, vienlaikus veicinot arī konkurētspējas un inovācijas pieaugumu; tā kā pirmais no šiem trim minētajiem ir galvenais REACH regulas mērķis, ņemot vērā 16. apsvērumu regulas preambulā, kā to interpretējusi Eiropas Savienības Tiesa ⁽⁴⁾;
- F. tā kā REACH regulā nav paredzēta īpaša atļauju piešķiršanas kārtība tā dēvētajiem "augšposma pieteikumiem"; tā kā no pieteikuma iesniedzēja — neatkarīgi no tā, kādu funkciju piegādes ķēdē tas veic vai kurā tās līmenī atrodas, — ir jāsaņem REACH regulas 62. pantā norādītā informācija;
- G. tā kā RAC apstiprināja, ka atvasināto beziedarbības līmeni (DNEL) nātrija dihromāta kancerogēnājam iedarbībai nav iespējams noteikt un ka tāpēc nātrija dihromāts REACH regulas 60. panta 3. punkta a) apakšpunkta nozīmē ir uzskatāms par vielu, kurai nevar noteikt robežlielumu; tā kā tas nozīmē, ka teorētisku "nekaitīgas iedarbības" robežvērtību šai vielai nevar noteikt un izmantot kā kritēriju, pēc kura vērtēt, vai tiek pienācīgi kontrolēts ar vielas izmantošanu saistītais risks;
- H. tā kā REACH regulas 70. apsvērumā ir noteikts, ka "[a]ttiecībā uz (...) jebkuru cit[u] viel[u], kurai nav iespējams noteikt drošu saskarsmes sliekšni, būtu vienmēr jāveic pasākumi, lai, cik vien tehniski un praktiski iespējams, samazinātu saskarsmi un emisijas, lai samazinātu negatīvas ietekmes iespējamību";
- I. tā kā RAC secināja, ka pieteikumā norādītajos izmantošanas apstākļos un ar tajā izklāstītajiem riska mazināšanas pasākumiem risku pienācīgi un efektīvi ierobežot nav iespējams ⁽⁵⁾;
- J. tā kā REACH regulas 55. pantā ir paredzēts, ka licencēšanas sadaļas galvenais mērķis ir panākt vielu, kas rada ļoti lielas bažas, pakāpenisku aizvietošanu ar nekaitīgākām alternatīvām vielām vai tehnoloģijām;
- K. tā kā REACH regulas 64. panta 4. punktā ir paredzēts, ka SEAC ir pienākums sagatavot "vērtējumu par pieteikumā aprakstīt[o] (...) alternatīvu pieejamību, piemērotību un tehnisko apstrādājamību saistībā ar vielas lietošanas veidu (-iem), (...) [ņemot vērā] jebkur[us] trešo personu papildinājum[us], kas iesniegti saskaņā ar šā panta 2. punktu";

⁽¹⁾ Padomes 1993. gada 23. marta Regula (EEK) Nr. 793/93 par esošo vielu riska faktoru novērtējumu un kontroli (OV L 84, 5.4.1993., 1. lpp.).

⁽²⁾ Komisijas 1997. gada 27. janvāra Regula (EK) Nr. 143/97 par prioritāro vielu trešo sarakstu, kā paredzēts saskaņā ar Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 (OV L 25, 28.1.1997., 13. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas 2008. gada 30. maija ieteikums par riska samazināšanas pasākumiem šādām vielām: nātrija hromāts, nātrija dihromāts un 2,2',6,6'-tetrabrom-4,4'-izopropilidēndifenols (tetrabrombisfenols A) (OV L 158, 18.6.2008., 62. lpp.).

⁽⁴⁾ S.P.C.M. SA un citi/Secretary of State for the Environment, Food and Rural Affairs, C-558/07, ECLI:EU:C:2009:430, 45. punkts.

⁽⁵⁾ *Use of sodium dichromate as a mordant in the dyeing of wool as sliver and/or yarn with dark colours in industrial settings* [atzinums par nātrija dihromāta kā kodinātāja izmantošanu vilnas šķiedras un/vai dzijas krāsošanai ar tumšām krāsvielām rūpniecības objektos] (EC Nr. 234-190-3). 19. lpp., 6. jautājums.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

- L. tā kā REACH regulas 62. panta 4. punkta e) apakšpunktā iesniedzējam ir noteikta prasība pieteikumā par atļaujas saņemšanu iekļaut “alternatīvu analīzi, apsverot to radīto risku un aizstāšanas tehnisko un ekonomisko pamatojumu”;
- M. tā kā REACH regulas 60. panta 4. punktā ir paredzēts, ka atļauju izmantot vielu, ar kuru saistītos riskus nav iespējams pienācīgi kontrolēt, var piešķirt tikai tad, ja nav piemērotu alternatīvu vielu vai tehnoloģiju;
- N. tā kā pieteikumā par atļaujas saņemšanu SEAC konstatēja daudz nepilnību saistībā ar alternatīvu analīzi; tā kā SEAC uzskata, ka pieteikuma iesniedzējs nav pienācīgi izanalizējis svarīgākos jautājumus, un tāpēc komitejai ir bijis grūti izvērtēt tehniskās īstenošanas iespējas, turklāt dažus tik svarīgus aspektus kā alternatīvu ekonomiskais pamatojums pieteikuma iesniedzējs ir izklāstījis vien īsumā ⁽¹⁾;
- O. tā kā galvenais arguments, kuru pieteikuma iesniedzējs izmantojis, lai secinātu, ka piemērotu alternatīvu nav, ir šāds: klientiem (t. i., apģērba ražotājiem/mazumtirgotājiem) nebūtu pieņemama ar alternatīvu vielu krāsota tekstilmateriāla krāsas kvalitāte;
- P. tā kā šāds apgalvojums par klientu prasībām ir pausts bez pierādījumiem, un nav skaidrs, vai norāde uz klientu vēlmēm ir iekļauta, pilnībā apzinoties ar nātrija dihromātu saistītos riskus ⁽²⁾;
- Q. tā kā SEAC arī pēc papildu informācijas saņemšanas no pieteikuma iesniedzēja ir konstatējusi — apgalvojums par to, ka alternatīvs produkts galarezultātā nebūs pieņemams pieteikuma iesniedzēja pakārtoto lietotāju klientiem, tomēr ir diezgan subjektīvs un neskaidrs ⁽³⁾, un savos secinājumos SEAC ir norādījusi, ka, arī ņemot vērā no pieteikuma iesniedzēja saņemtos paskaidrojumus, kas vērtējami atzinīgi, komiteja tomēr uzskata, ka attiecīgajā analizē ir vairākas neskaidrības;
- R. tā kā, arī ņemot vērā šos pieteikumā konstatētos trūkumus un neskaidrības, SEAC tomēr secināja, ka piemērotu alternatīvu nav, vien vispārīgi apgalvojot, ka šāda veida izmantošanai tādas neskaidrības ir raksturīgas (diskusiju par produkta kvalitāti var aizēnot modes tendenču un patērētāja estētikas un gaumes subjektivitāte) ⁽⁴⁾;
- S. tā kā šajā kontekstā SEAC atzinums liecina, ka no pieteikuma iesniedzēja nav saņemta vispusīga to alternatīvu analīze, kas tirgū ir pieejamas, lai tās pieteikumā norādītajām vajadzībām izmantotu nātrija dihromāta vietā, un tomēr pie atbilstošiem secinājumiem komiteja nav nonākusi;
- T. tā kā šāds rezultāts nav pieņemams, zinot, ka jau daudzus gadus ir pieejamas alternatīvas ⁽⁵⁾, ka vadošie modes zīmoli piedalās ZDHC (*Zero Discharge of Hazardous Chemicals*) — uz kaitīgu ķīmisku vielu pilnīgu izskaušanu vērstas — programmas ceļveža (*Roadmap to Zero*) īstenošanā, ar ko ir noteikts aizliegums tekstilizstrādājumu ražošanas procesā izmantot hromu (VI) ⁽⁶⁾, un ka atsevišķi tekstilrūpniecības uzņēmumi savās politikas nostādnēs ir noteikuši hroma (VI) izmantošanas aizliegumu (piemēram, H&M) ⁽⁷⁾, tostarp arī augstās modes tirgus segmenta uzņēmumi (*Armani*) ⁽⁸⁾ un *Lanificio Ermengildo Zegna*) ⁽⁹⁾;
- U. tā kā tikai divi uzņēmumi — *Gruppo Colle* un *Ormezzano* — ir iesnieguši pieteikumus, lai saskaņā ar REACH regulu saņemtu atļauju izmantot krāsvielas, kas satur hromu;

⁽¹⁾ Use of sodium dichromate as a mordant in the dyeing of wool as sliver and/or yarn with dark colours in industrial settings [atzinums par nātrija dihromāta kā kodinātāja izmantošanu vilnas šķiedras un/vai dzijas krāsošanai ar tumšām krāsvielām rūpniecības objektos] (EC Nr. 234-190-3), 24. un 25. lpp.

⁽²⁾ Pieteikuma iesniedzēja sagatavotā alternatīvu analīze ir pieejama šeit: <https://echa.europa.eu/documents/10162/88b2f393-17cf-465e-95eb-ba07282ba400>.

⁽³⁾ Use of sodium dichromate as a mordant in the dyeing of wool as sliver and/or yarn with dark colours in industrial settings [atzinums par nātrija dihromāta kā kodinātāja izmantošanu vilnas šķiedras un/vai dzijas krāsošanai ar tumšām krāsvielām rūpniecības objektos] (EC Nr. 234-190-3), 24. lpp.

⁽⁴⁾ Use of sodium dichromate as a mordant in the dyeing of wool as sliver and/or yarn with dark colours in industrial settings [atzinums par nātrija dihromāta kā kodinātāja izmantošanu vilnas šķiedras un/vai dzijas krāsošanai ar tumšām krāsvielām rūpniecības objektos] (EC Nr. 234-190-3), 26. lpp.

⁽⁵⁾ Sk. <https://marketplace.chemsec.org/Alternative/LANASOL-CE-pioneering-replacement-of-chrome-dyes-since-20-years-44>.

⁽⁶⁾ Sk. https://www.roadmaptozero.com/mrsl_online/.

⁽⁷⁾ Sk. *H&M Group Chemical Restrictions 2018 Manufacturing Restricted Substances List (MRSL)* [H&M grupas noteiktie ierobežojumi attiecībā uz ķīmisko vielu izmantošanu ražošanas procesos, 2018. gads: vielu saraksts, attiecībā uz kurām pastāv ierobežojumi].

⁽⁸⁾ Sk. *Armani's Restricted Substances List Version 9 – Effective as of the Season SS 18* [Armani noteiktais vielu saraksts, attiecībā uz kurām pastāv ierobežojumi — 9. redakcija, spēkā no 2018. gada pavasara-vasaras sezonas].

⁽⁹⁾ Sk. *Huntsman prezentāciju Turning risks into opportunities – How to dye wool sustainably* [“Risku pārvēršam par iespēju — kā ilgtspējīgi krāsot vilnu”] (18. lpp.).

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

- V. tā kā ar REACH regulu pierādīšanas pienākums ir uzlikts pieteikuma iesniedzējam, proti, tam ir jāpierāda, ka ir izpildīti atļaujas saņemšanas nosacījumi; tā kā SEAC ir jāsniedz zinātniskas konsultācijas, kuras balstās izcilības, pārredzamības un neatkarības principos, jo tā ir svarīga procesuāla garantija, ar ko ir jāpanāk, lai pasākumi, kurus nolemts īstenot, būtu zinātniski objektīvi un lai nepieļautu patvaļīgu rīcību ⁽¹⁾;
- W. tā kā nav skaidrs, kāpēc situācijā, kad alternatīvu analizē ir konstatēti trūkumi vai neskaidrības, SEAC tomēr atzinusi, ka ir bijis pietiekami daudz informācijas, lai izdarītu secinājumus par alternatīvu piemērotību; tā kā nav arī skaidrs, kāpēc prasības par subjektīvu vēlmju izpildi netika noraidītas, lai gan izsmēlošu, objektīvu un pārbaudāmu pierādījumu nebija, un kāpēc šāds apgalvojums netika izvērtēts labākās tirgus prakses kontekstā;
- X. tā kā ar pieņemumu, ka apģērba ražotāji, savas subjektīvās “gaumes” vadīti, noraidīs pieejamās alternatīvas, nedrīkst attaisnot samierināšanos ar daudziem iespējamiem neauglības, vēža un mutagēnas iedarbības gadījumiem, kaut gan ir pieejami nātrija hromāta aizvietoņi;
- Y. tā kā šāds alternatīvu jēdziena un no pieteikuma iesniedzēja prasītā pierādīšanas līmeņa skaidrojums neatbilst mērķim ar alternatīvām aizvietot vielas, kas rada ļoti lielas bažas, nedz arī REACH regulas galvenajam mērķim augstā līmenī nodrošināt cilvēka veselības un vides aizsardzību;
- Z. tā kā Komisija zina, ka ir pieejamas piemērotas alternatīvas, jo īpaši pateicoties informācijai, kuru tā saņēmusi sabiedriskās apspriešanas un dialoga procesā ⁽²⁾, ko saistībā ar *Gruppo Colle* lietu ⁽³⁾ rīkoja Eiropas Ķimikāliju aģentūra;
- AA. tā kā Komisija nedrīkst ignorēt izšķirošas nozīmes informāciju, kas no minētās paralēli izskatītās lietas apliecina piemērotu alternatīvu pieejamību;
- AB. tā kā REACH regulas 61. panta 2. punkta b) apakšpunktā Komisija ir pilnvarota atļaut jebkurā laikā pārskatīt, ja “kļūst pieejama jauna informācija par iespējamiem aizstājējiem”;
- AC. tā kā tad, ja konkrētām vajadzībām tiek atļauts izmantot vielu, kurai nevar noteikt iedarbības robežlielumu, kaut gan ir skaidri zināmas pieejamās alternatīvas, netiek ievērotas REACH regulas noteikumos izklāstītās prasības, turklāt labumu nepelnīti gūtu tie, kas alternatīvas nesteidzas izmantot, un tas būtu bīstams precedents turpmākai lēmumu pieņemšanai par atļaujas piešķiršanu saskaņā ar REACH regulu,
1. uzskata, ka Komisijas īstenošanas lēmuma projekts pārsniedz tai Regulā (EK) Nr. 1907/2006 paredzētās īstenošanas pilnvaras, jo nav ievēroti nosacījumi, kas minētajā regulā ir izklāstīti attiecībā uz atļaujas piešķiršanu;
  2. aicina Komisiju atsaukt savu īstenošanas lēmuma projektu un iesniegt jaunu projektu, ar ko tiek noraidīts pieteikums saņemt atļauju konkrētām vajadzībām izmantot nātrija dihromātu (*Ilario Ormezzano Sai S.R.L.*);
  3. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.

⁽¹⁾ Pirmās instances tiesas (trešā palāta) 2002. gada 11. septembra spriedums *Pfizer Animal Health SA*/Eiropas Savienības Padome, T-13/99, ECLI:EU:T:2002:209.

⁽²⁾ Kā paskaidrots RAC un SEAC atzinumā par *Gruppo Colle* lietu: *Use of sodium dichromate as mordant in wool dyeing* [nātrija dihromāta kā kodinātāja izmantošana vilnas krāsošanai] (EC Nr. 234-190-3) (21. lpp., norādīts uz divām alternatīvām — *Lanasol* un *Realan*).

⁽³⁾ ECHA pieņemtie atzinumi un iepriekšēja apspriešanās par pieteikumiem atļaujas saņemšanai – *Gruppo Colle S.r.l. – Use of Sodium dichromate as mordant in wool dyeing* [nātrija dihromāta kā kodinātāja izmantošana vilnas krāsošanai] (EC Nr. 234-190-3).

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

P8_TA(2018)0475

“Cum Ex” skandāls: finanšu noziegumi un pašreizējā tiesiskā regulējuma nepilnības

Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra rezolūcija par cum-ex skandālu: finanšu noziegumi un pašreizējā tiesiskā regulējuma nepilnības (2018/2900(RSP))

(2020/C 363/15)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Vācijas bezpeļņas plašsaziņas līdzekļu organizācijas CORRECTIV vadītā pētniecisko žurnālistu konsorcijs 2018. gada 18. oktobra atklājumus par cum-ex,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regulu (ES) Nr. 1095/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/77/EK ⁽¹⁾ (ESMA regula),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regulu (ES) Nr. 1093/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK ⁽²⁾ (EBA regula),
- ņemot vērā Padomes 2014. gada 9. decembra Direktīvu 2014/107/ES, ar ko groza Direktīvu 2011/16/ES attiecībā uz obligāto automātisko informācijas apmaiņu nodokļu jomā (DAC2) ⁽³⁾,
- ņemot vērā Padomes 2018. gada 25. maija Direktīvu (ES) 2018/822, ar ko attiecībā uz obligāto automātisko informācijas apmaiņu nodokļu jomā saistībā ar ziņojamām pārrobežu shēmām groza Direktīvu 2011/16/ES (DAC6) ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā Vācijas Bundestāga Ceturtās izmeklēšanas komitejas darbu saistībā ar skandālu, par ko 2017. gada jūnijā tika sagatavots ziņojums ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā 2015. gada 25. novembra ⁽⁶⁾ un 2016. gada 6. jūlija rezolūcijas ⁽⁷⁾ par nodokļu nolēmumiem un citiem rakstura vai ietekmes ziņā līdzīgiem pasākumiem,
- ņemot vērā 2015. gada 16. decembra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par uzņēmumu ienākuma nodokļa politikas pārredzamības, koordinācijas un konverģences veicināšanu Savienībā ⁽⁸⁾,
- ņemot vērā 2017. gada 13. decembra ieteikumu Padomei un Komisijai pēc izmeklēšanas attiecībā uz nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, nodokļu apiešanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas ⁽⁹⁾,
- ņemot vērā 2018. gada 1. marta lēmumu par Īpašās komitejas finanšu noziegumu, izvairīšanās no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanas (TAX3) jautājumos izveidi, pienākumiem, skaitlisko sastāvu un pilnvaru termiņu ⁽¹⁰⁾,

⁽¹⁾ OV L 331, 15.12.2010., 84. lpp.

⁽²⁾ OV L 331, 15.12.2010., 12. lpp.

⁽³⁾ OV L 359, 16.12.2014., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 139, 5.6.2018., 1. lpp.

⁽⁵⁾ Deutscher Bundestag, Drucksache 18/12700, 20.6.2017.

⁽⁶⁾ OV C 366, 27.10.2017., 51. lpp.

⁽⁷⁾ OV C 101, 16.3.2018., 79. lpp.

⁽⁸⁾ OV C 399, 24.11.2017., 74. lpp.

⁽⁹⁾ OV C 369, 11.10.2018., 132. lpp.

⁽¹⁰⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2018)0048.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

- ņemot vērā 2018. gada 23. oktobra plenārsēdes debātes par *cum-ex* skandālu,
- ņemot vērā ECON un TAX3 komiteju 2018. gada 26. novembra kopīgo sanākumi,
- ņemot vērā Reglamenta 123. panta 2. punktu,
- A. tā kā *cum-ex* un *cum-cum* jeb dividenžu arbitražas tirdzniecības shēmas attiecas uz tādu akciju tirgošanas praksi, ar ko tiek slēpta faktisko īpašnieku identitāte un abas vai vairākas darījumā iesaistītās puses var pieprasīt ieturēt nodokļu atmaksājumus no kapitāla pieauguma nodokļa, kas samaksāts tikai vienreiz;
- B. tā kā *cum-ex* skandāls sabiedrībai kļuva zināms pēc tam, kad kopīgā izmeklēšanā sadarbojās 19 Eiropas ziņu mediji, iesaistoties 12 valstīm un 38 reportieriem;
- C. tā kā tiek ziņots, ka *cum-ex* un *cum-cum* shēmu dēļ 11 ES dalībvalstis nodokļu ieņēmumos zaudējušas līdz pat 55,2 miljardiem EUR;
- D. tā kā tomēr ir grūti aprēķināt radīto zaudējumu maksimālo apmēru, ņemot vērā to, ka daudzas darbības ir sāktas 20. gadsimta 90. gadu beigās un tām jau ilgu laiku ir iestājies noilgums;
- E. tā kā no Eiropas žurnālistu konsorcijs veiktās izmeklēšanas rezultātā tika konstatēts, ka Vācija, Dānija, Spānija, Itālija un Francija, iespējams, ir galvenais mērķa tirgus *cum-ex* tirdzniecības praksei un šīm valstīm seko Norvēģija, Somija, Polija, Dānija, Nīderlande, Austrija un Čehija, un tā kā šādu praksi potenciāli piekopj nezināms skaits ES dalībvalstu, kā arī Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas valstis (piemēram, Šveice);
- F. tā kā joprojām tiek veikta izmeklēšana visvairāk skartajās ES dalībvalstīs;
- G. tā kā *cum-ex* un *cum-cum* shēmām piemīt atsevišķas izvairīšanās no nodokļu maksāšanas iezīmes un ir jānovērtē, vai ir noticis valstu vai ES tiesību aktu pārkāpums;
- H. tā kā ir saņemta informācija, ka šādu noziedzīgu praksi piekopj ES dalībvalstu finanšu iestādes, tostarp vairākas lielas un plaši pazīstamas komercbankas;
- I. tā kā dažos gadījumos attiecīgās iestādes neveica padziļinātas izmeklēšanas saistībā ar citu dalībvalstu sniegto informāciju par atklājumiem saistībā ar *cum-ex*;
- J. tā kā apstākļi, ka ārvalstu ieguldītājiem ir tiesības pieprasīt par dividendēm ieturēto nodokļu atmaksāšanu, veido atklājumu nozīmīgāko daļu;
- K. tā kā kopš 2017. gada septembra ar otro Direktīvu par administratīvu sadarbību (DAC2) no ES dalībvalstīm prasa ik gadu iegūt informāciju no savām finanšu iestādēm un to nodot nodokļu maksātāju dzīvesvietas dalībvalsts iestādēm;
- L. tā kā ar sesto Direktīvu par administratīvu sadarbību (DAC6) prasa, lai ikviena persona, kas plāno, komercializē, organizē, dara pieejamu īstenošanai vai pārvalda ziņojamu pārrobežu shēmu īstenošanu, ja šai shēmai piemīt specifiskas iezīmes, par šādām shēmām ir jāziņo valsts nodokļu iestādēm;
- M. tā kā Īpašās komitejas finanšu noziegumu, izvairīšanās no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanas jautājumos (TAX3) mandāts nepārprotami attiecas uz jebkādiem attiecīgiem notikumiem, kas komitejai kļūst zināmi tās pilnvaru termiņā;
- N. tā kā pēdējos 25 gados svarīga izrādījusies trauksmes cēlēju loma tādas sensitīvas informācijas atklāšanā, kas ir sabiedrības interešu fokusā, un kā šāds gadījums minams arī *cum-ex* skandāls⁽¹⁾,

(1) Eiropas Parlaments, ECON/TA X 3 2018. gada 26. novembra uzklauššana, "Cum-ex skandāls: finanšu noziegumi un pašreizējā tiesiskā regulējuma nepilnības".

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

1. stingri nosoda atklāto izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanu, kas radījusi dalībvalstu nodokļu ieņēmumu zaudējumus, par kuriem ir paziņots publiski un kuru apmērs saskaņā ar mediju aplēsēm ir 55,2 miljardi EUR, un kuri ir ietekmējuši Eiropas sociālā tirgus ekonomiku;
2. uzsver, ka saskaņā ar ES direktīvu par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu⁽¹⁾ “nodokļu jomas noziegumi”, kas saistīti ar tiešajiem un netiešajiem nodokļiem, ir iekļauti plašajā “noziedzīgas darbības” definīcijā un tiek uzskatīti par predikatīviem nodarījumiem saistībā ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu; atgādina, ka saskaņā ar Direktīvu par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu gan kredītiestādes, gan finanšu iestādes, kā arī nodokļu konsultanti, grāmatveži un juristi tiek uzskatīti par “atbildīgajiem subjektiem” un tāpēc tiem ir jāievēro vairāki pienākumi, lai novērstu un atklātu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas darbības un ziņotu par tām;
3. ar bažām norāda, ka *cum-ex* skandāls ir iedragājis iedzīvotāju uzticēšanos nodokļu sistēmām, un uzsver, ka izšķiroši svarīgi ir atjaunot sabiedrības uzticēšanos un nodrošināt, ka tāds kaitējums, kas jau ticis nodarīts, vairs neatkārtosies;
4. pauž nožēlu par to, ka par nodokļiem atbildīgais komisārs neatzīst nepieciešamību paplašināt pašreizējo sistēmu informācijas apmaiņai starp valstu nodokļu iestādēm;
5. lūdz Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi un Eiropas Banku iestādi veikt izmeklēšanu saistībā ar dividenžu arbitrāžas tirdzniecības shēmām, piemēram, *cum-ex* vai *cum-cum*, lai novērtētu iespējamus draudus finanšu tirgu un valstu budžetu integritātei, noteiktu šo shēmu dalībnieku veidu un skaitu, novērtētu, vai ir notikuši valstu vai Savienības tiesību aktu pārkāpumi, novērtētu finanšu uzraudzības iestāžu veiktās darbības dalībvalstīs un sniegtu attiecīgajām kompetentajām iestādēm piemērotus reformu un rīcības ieteikumus;
6. uzsver, ka paziņotie atklājumi neietekmē Savienības finanšu sistēmas stabilitāti;
7. iesaka izmeklēšanas gaitā noteikt, kādas bija nepilnības dalībvalstu finanšu uzraudzītāju, biržu un nodokļu iestāžu koordinēšanās un uzraudzības uzdevumos, kas ļāva šīm nodokļu krāpšanas shēmām darboties gadiem ilgi, neraugoties uz to, ka tās bija identificētas;
8. prasa piešķirt valstu un Eiropas uzraudzības iestādēm pilnvaras izskatīt jautājumu par nodokļu apiešanas praksi, jo tā var apdraudēt iekšējā tirgus integritāti;
9. uzsver, ka šie jaunie atklājumi norāda uz iespējamiem trūkumiem valsts nodokļu tiesību aktos un pašreizējās informācijas apmaiņas sistēmās un sadarbībā starp dalībvalstu iestādēm; aicina dalībvalstis efektīvi īstenot obligāto automātisko informācijas apmaiņu nodokļu jomā;
10. prasa stiprināt informācijas apmaiņu nodokļu iestāžu līmenī, lai novērstu nodokļu konfidencialitātes problēmas, kas konstatētas dažās dalībvalstīs;
11. mudina visu dalībvalstu nodokļu iestādes kopā ar OECD Kopīgo starptautisko darba grupu jautājumos par kopīgu izmeklēšanu un sadarbību izraudzīties vienotus kontaktpunktus (SPoC) un aicina Komisiju nodrošināt un veicināt sadarbību starp tiem, lai nodrošinātu, ka informācija par gadījumiem ar pārrobežu nozīmi starp dalībvalstīm tiek izplatīta ātri un efektīvi;

(¹) Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 20. maija Direktīva (ES) 2015/849 par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/60/EK un Komisijas Direktīvu 2006/70/EK (OV L 141, 5.6.2015., 73. lpp.).

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

12. aicina valsts kompetentās iestādes vajadzības gadījumā sākt kriminālizmeklēšanu, izmantot juridiskus līdzekļus, lai iesaldētu aizdomīgus aktīvus, sākt izmeklēšanu pret šajā skandālā iespējami iesaistītām valdēm un noteikt iesaistītajām pusēm piemērotas un atturošas sankcijas; uzskata, ka gan šo noziegumu izdarītāji, gan veicinātāji, kuru vidū ir ne tikai nodokļu konsultanti, bet arī juristi, grāmatveži un banku darbinieki, būtu jāsauc pie atbildības; uzsver, ka steidzami jāizbeidz amatpersonu nesodāmība un jāuzlabo finanšu noteikumu īstenošana;
13. aicina ES un dalībvalstu iestādes izmeklēt apdrošināšanas fondu un apdrošināšanas uzraudzības iestāžu lomu skandālā;
14. aicina valstu nodokļu iestādes pilnībā izmantot DAC6 potenciālu attiecībā uz obligāto automatisko informācijas apmaiņu nodokļu jomā saistībā ar ziņojamām pārrobežu shēmām, tostarp grupu pieprasījumu izmantošanu; turklāt prasa stiprināt DAC6, lai ietvertu prasības par dividenžu arbitražas shēmu un visas informācijas par kapitāla ienākumiem obligātu atklāšanu, tostarp par dividenžu piešķiršanu un kapitāla pieauguma nodokļa atmaksu;
15. mudina visas tās dalībvalstis, kas identificētas kā iespējamie galvenie mērķa tirgi, kuros īsteno nodokļu arbitražas tirdzniecības praksi, rūpīgi izmeklēt un analizēt to jurisdikcijās īstenoto dividenžu maksājumu praksi, noteikt nepilnības savos nodokļu likumos, kuri rada iespējas, ko ļaunprātīgi izmanto nodokļu krāpnieki un nemaksātāji, analizēt šīs prakses iespējamo pārrobežu dimensiju un izbeigt visas šīs kaitējošās nodokļu prakses;
16. uzsver, ka ir vajadzīga valsts iestāžu saskaņota rīcība, lai garantētu no valsts kases nelikumīgi iegūto līdzekļu atgūšanu;
17. mudina Komisiju novērtēt un dalībvalstis pārskatīt un atjaunināt divpusējos nodokļu nolīgumus starp dalībvalstīm un trešām valstīm, lai novērstu nepilnības, kas stimulē ar nodokļiem saistītu darījumu praksi nolūkā izvairīties no nodokļu maksāšanas;
18. aicina Komisiju nekavējoties sākt darbu pie priekšlikuma par Eiropas finanšu policijas izveidi Eiropola satvarā, kurai būtu pašai savas izmeklēšanas spējas, kā arī sākt darbu pie Eiropas sistēmas pārrobežu nodokļu jautājumu izmeklēšanai;
19. lai risinātu jautājumu saistībā ar dividenžu arbitražas praksi, aicina Komisiju pārskatīt direktīvu par kopēju nodokļu sistēmu, ko piemēro dažādu dalībvalstu mātesuzņēmumiem un meitasuzņēmumiem;
20. aicina Komisiju izvērtēt tādu īpašam nolūkam dibinātu sabiedrību (SPV) un īpašam nolūkam dibinātu struktūru (SPE) lomu, par kurām ziņots *cum-ex* dokumentos, un, vajadzības gadījumā, ierosināt šo instrumentu izmantošanas ierobežošanu;
21. lūdz Komisiju apsvērt nepieciešamību izveidot tādu Eiropas sistēmu kapitāla ienākumu aplikšanai ar nodokļiem, kas mazina stimulus, kuri destabilizē pārrobežu finanšu plūsmas, rada nodokļu konkurenci starp dalībvalstīm un mazina nodokļu bāzes, kas garantē Eiropas labklājības valstu ilgtspēju;
22. aicina Komisiju apsvērt ES Finanšu izlūkošanas vienības tiesību akta priekšlikumu, Eiropas kopīgā izmeklēšanas darba centru un agrīnas brīdināšanas mehānismu;
23. norāda uz to, ka 2008. gada krīze ir izraisījusi vispārēju resursu un personāla samazinājumu nodokļu iestādēs; aicina dalībvalstis ieguldīt nodokļu iestādēm pieejamos rīkos un modernizēt tos, kā arī piešķirt tām nepieciešamos cilvēkresursus, lai uzlabotu pārraudzību, saīsinātu termiņus un samazinātu informācijas trūkumu; aicina dalībvalstis uzlabot savu finanšu iestāžu spējas un kapacitāti, lai nodrošinātu, ka tās pilnībā spēj atklāt krāpšanu nodokļu jomā;
24. uzsver, ka ir jāaizsargā trauksmes cēlēji, kas izpauž informāciju par krāpšanu nodokļu jomā un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas valstu un ES līmenī; aicina ikvienu, kura rīcībā ir vērtīga un sabiedrībai svarīga informācija, ziņot to vai nu iekšēji, vai ārēji valsts iestādēm vai, ja nepieciešams, sabiedrībai; prasa ātri pieņemt priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem, ņemot vērā dažādajās Eiropas Parlamenta komitejās pieņemtos atzinumus;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

25. atzinīgi vērtē Komisijas 2018. gada 12. septembra priekšlikumu grozīt arī regulu, ar ko izveido EBI, lai stiprinātu EBI lomu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas uzraudzībā finanšu nozarē (COM(2018)0646); uzsver, ka saskaņā ar vienoto uzraudzības mehānismu ECB ir pienākums veikt agrīnas iejaukšanās darbības, kā noteikts attiecīgajos Savienības tiesību aktos; uzskata, ka ECB vajadzētu uzņemties kompetento valsts iestāžu brīdināšanas pienākumu un koordinēt visas darbības, kas rada aizdomas par neatbilstību nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas noteikumiem uzraudzītajās bankās vai grupās;
26. uzskata, ka TAXE, TAX2, PANA un TAX3 komiteju darbs ir jāturpina arī nākamajā Parlamenta pilnvaru termiņā, izveidojot pastāvīgu struktūru Parlamentā, piemēram, Ekonomikas un monetārās komitejas (ECON) apakškomiteju;
27. aicina Īpašo komiteju TAX3 pašai izvērtēt *cum-ex* skandālā atklātos faktus un savā galīgajā ziņojumā iekļaut gūtos rezultātus un jebkādus attiecīgus ieteikumus;
28. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Eiropas Banku iestādei un Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādei.
-

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

P8_TA(2018)0476

Vācijas Bērnu un jauniešu sociālās labklājības biroja (Jugendamt) loma ģimeņu pārrobežu strīdos**Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra rezolūcija par Vācijas Bērnu un jauniešu labklājības iestādes (Jugendamt) lomu pārrobežu ģimenes strīdos (2018/2856(RSP))**

(2020/C 363/16)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 227. pantu,
- ņemot vērā LESD 81. panta 3. punktu,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību 3. panta 3. punktu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un jo īpaši tās 24. pantu,
- ņemot vērā ANO Konvencijas par bērna tiesībām 8. un 20. pantu, kuros uzsvērts valstu valdību pienākums aizsargāt bērna identitāti, tostarp viņa ģimenes attiecības,
- ņemot vērā 1963. gada Vīnes Konvenciju par konsulārajiem sakariem un jo īpaši tās 37. panta pirmās daļas b) apakšpunktu,
- ņemot vērā 1993. gada 29. maija Hāgas Konvenciju par bērnu aizsardzību un sadarbību starpvalstu adopcijas jautājumos,
- ņemot vērā Padomes 2003. gada 27. novembra Regulu (EK) Nr. 2201/2003 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par Regulas (EK) Nr. 1347/2000 atcelšanu (regula "Brisele IIa")⁽¹⁾, jo īpaši tās 8., 10., 15., 16., 21., 41., 55. un 57. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 13. novembra Regulu (EK) Nr. 1393/2007 par tiesas un ārpus tiesas civillietu vai komercietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (dokumentu izsniegšana), un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1348/2000⁽²⁾,
- ņemot vērā Komisijas 2011. gada 15. februāra paziņojumu "ES plāns par bērnu tiesībām" (COM(2011)0060),
- ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas (EST) judikatūru, jo īpaši tās 2010. gada 22. decembra spriedumu lietā C-497/10 PPU, *Mercredi / Chaffe*⁽³⁾, un 2009. gada 2. aprīļa spriedumu lietā C-523/07, kurā tiesvedību uzsāka A⁽⁴⁾,
- ņemot vērā bērna tiesību aizsardzības sistēmu apzināšanu, ko veikusi Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra,
- ņemot vērā ļoti lielo skaitu lūgumrakstu, kas saņemti par Vācijas Bērnu un jauniešu labklājības iestādes (*Jugendamt*) lomu pārrobežu ģimenes strīdos,
- ņemot vērā ziņojumā par faktu vākšanas apmeklējumu Vācijā (2011. gada 23.–24. novembrī) sniegtos ieteikumus veikt izmeklēšanu attiecībā uz lūgumrakstiem par Vācijas Bērnu un jauniešu labklājības iestādes (*Jugendamt*) lomu,

---

⁽¹⁾ OV L 338, 23.12.2003., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 324, 10.12.2007., 79. lpp.

⁽³⁾ Tiesas (pirmā palāta) 2010. gada 22. decembra spriedums, *Barbara Mercredi / Richard Chaffe*, C-497/10 PPU, ECLI:EU:C:2010:829.

⁽⁴⁾ Tiesas (trešā palāta) 2009. gada 2. aprīļa spriedums, *A*, C-523/07, ECLI:EU:C:2009:225.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

- ņemot vērā Parlamenta 2016. gada 28. aprīļa rezolūciju par bērna interešu aizsardzību Eiropas Savienībā, pamatojoties uz Eiropas Parlamentam adresētajiem lūgumrakstiem ⁽¹⁾,
  - ņemot vērā Lūgumrakstu komitejas Darba grupas bērnu labklājības jautājumos 2017. gada 3. maija ieteikumus,
  - ņemot vērā Reglamenta 123. panta 2. punktu,
- A. tā kā Parlamenta Lūgumrakstu komiteja vairāk nekā 10 gadus ir saņēmusi lūgumrakstus, kuros ļoti daudzi vecāki, kas nav Vācijas valstspiederīgie, ziņo par sistemātisku diskrimināciju un patvaļīgiem pasākumiem, kurus Vācijas Bērnu un jauniešu labklājības iestāde (*Jugendamt*) pret viņiem ir vērsusi pārrobežu ģimenes strīdos, kas skar bērnus, cita starpā jautājumos par vecāku atbildību un aizgādību pār bērnu;
- B. tā kā Lūgumrakstu komiteja galvenokārt balstās uz lūgumraksta iesniedzēja subjektīvo ziņojumu un parasti tai nav piekļuves tiesas lēmumiem, kas sniedz pilnīgu un objektīvu situācijas aprakstu un ietver gan vecāku, gan bērnu un liecinieku liecības;
- C. tā kā *Jugendamt* ir galvenā loma Vācijas ģimenes tiesību sistēmā, jo tā ir viena no pusēm visos ģimenes strīdos, kas skar bērnus;
- D. tā kā ģimenes strīdos, kas skar bērnus, *Jugendamt* sniedz ieteikumu tiesnešiem, kura būtība praksē ir saistoša, un var pieņemt pagaidu pasākumus, piemēram, "*Beistandschaft*" (juridiska aizbildnība), ko nevar apstrīdēt;
- E. tā kā *Jugendamt* ir atbildīga par Vācijas tiesu pieņemto lēmumu īstenošanu; tā kā šo *Jugendamt* lēmumu plaša interpretācija saskaņā ar lūgumrakstu iesniedzēju viedokli bieži vien ir kaitējusi to vecāku tiesību efektīvai aizsardzībai, kuri nav Vācijas valstspiederīgie;
- F. tā kā citu ES dalībvalstu tiesu iestāžu pieņemto lēmumu un spriedumu pārrobežu ģimenes strīdos neatzišana un nepiemērošana no kompetento Vācijas varas iestāžu puses var tikt uzskatīta par dalībvalstu savstarpējas atzišanas un savstarpējas uzticēšanās principa pārkāpumu, kas tādējādi apdraud bērna interešu efektīvu aizsardzību;
- G. tā kā lūgumrakstu iesniedzēji ir nosodījuši to, ka pārrobežu ģimenes strīdos kompetentās Vācijas iestādes sistemātiski interpretē bērna interešu aizsardzību kā vajadzību nodrošināt, lai bērni paliktu Vācijas teritorijā, pat gadījumos, kad ir ziņots par sliktu izturēšanos un vardarbību ģimenē, kas vērsta pret to vecāku, kurš nav Vācijas valstspiederīgais;
- H. tā kā vecāki, kas nav Vācijas valstspiederīgie, savos lūgumrakstos ir nosodījuši to, ka viņu izcelsmes valsts iestādes sniegušas nepietiekamas konsultācijas un juridisko atbalstu vai nav to sniegušas gadījumos, kad Vācijas iestādes, tostarp *Jugendamt*, pret viņiem ir īstenojušas **iespējami** diskriminējošas vai nelabvēlīgas tiesu un administratīvas procedūras ģimenes strīdos, kas skar bērnus;
- I. tā kā saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas sniegto informāciju lūgumrakstu iesniedzēji, kas nav Vācijas valstspiederīgie, Tiesā ir iesnieguši 17 lietas pret Vāciju attiecībā uz vecāku atbildību vai aizgādību pār bērnu pārrobežu ģimenes strīdos, un tās visas ir atzītas par nepieņemamām;
- J. tā kā visām ES iestādēm un dalībvalstīm ir pilnībā jāgarantē bērna tiesību aizsardzība, kā noteikts ES Pamattiesību hartā; tā kā bērna interešu prioritāte, kas pirmām kārtām un vislabāk realizējama bērna ģimenē, ir pamatprincips, kas kā pamatnoteikums būtu jāievēro visu līmeņu lēmumu pieņemšanā saistībā ar bērnu aprūpes jautājumiem;

⁽¹⁾ OV C 66, 21.2.2018., 2. lpp.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

- K. tā kā lielāka mobilitāte ES ir izraisījusi arvien lielāku skaitu pārobežu strīdu par vecāku atbildību un aizgādību pār bērnu; tā kā Komisijai ir jāpastiprina centieni visās dalībvalstīs, tostarp Vācijā, veicināt to principu konsekventu un konkrētu īstenošanu, kas noteikti ANO Konvencijā par bērna tiesībām, kuru ratificējušas visas ES dalībvalstis;
- L. tā kā regulas “Brisele IIa” darbības joma un mērķi pamatojas uz principu par Savienības iedzīvotāju nediskriminēšanu valstspiederības dēļ un dalībvalstu tiesu sistēmu savstarpējas uzticēšanās principu;
- M. tā kā regulas “Brisele IIa” noteikumi nekādā veidā nepieļautu to, ka tiek ļaunprātīgi izmantoti tās pamatā esošie mērķi, proti, nodrošināt savstarpēju cieņu un atzīšanu, nepieļaut diskrimināciju valstspiederības dēļ un, pirmkārt un galvenokārt, patiesi un objektīvi aizsargāt bērna intereses;
- N. tā kā precīzas un detalizētas kontroles trūkums attiecībā uz to procedūru un prakses nediskriminējošām iezīmēm, ko Vācijas kompetentās iestādes īsteno pārobežu ģimenes strīdos, kas skar bērnus, var negatīvi ietekmēt bērnu labklājību un izraisīt to vecāku tiesību lielākus pārkāpumus, kuri nav Vācijas valstspiederīgie;
- O. tā kā subsidiaritātes princips attiecas uz visiem jautājumiem, kas saistīti ar ģimenes materiālo tiesību aspektiem;
- P. tā kā Vācijas Federālā Konstitucionālā tiesa ir nolēmusi, ka tiesa var lūgt uz klausīt bērnu, kurš lēmuma pieņemšanas brīdī vēl nav sasniedzis trīs gadu vecumu; tā kā citās ES dalībvalstīs šī vecuma bērni tiek uzskatīti par pārāk jauniem un negatīviem uz klausīšanai strīdos, kuros iesaistīti viņu vecāki;
- Q. tā kā tādu pamattiesību kā pārvietošanās un uzturēšanās brīvība izmantošana nedrīkst apdraudēt bērna tiesības uz ģimenes dzīvi;
- R. tā kā Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā ir noteikts autonomas bērna “pastāvīgās dzīvesvietas” ES tiesību jēdziens un tie daudzie kritēriji, kurus valstu jurisdikcijās jāizmanto, lai noteiktu pastāvīgo dzīvesvietu;
- S. tā kā no ES Pamattiesību hartas 24. panta izriet, ka tad, ja vien tas nav pretrunā bērna interesēm, bērniem ir tiesības regulāri uzturēt personiskas attiecības un tiešu kontaktu ar saviem vecākiem, ja vecāki izmanto savas tiesības uz brīvu pārvietošanos,
1. ar lielām bažām norāda, ka joprojām nav atrisinātas problēmas saistībā ar Vācijas ģimenes tiesību sistēmu, tostarp *Jugendamt* pretrunīgo lomu, par ko lūgumrakstos sūdzas vecāki, kuri nav Vācijas valstspiederīgie; uzsver, ka Lūgumrakstu komiteja pastāvīgi saņem lūgumrakstus no vecākiem, kuri nav Vācijas valstspiederīgie, un tajos tiek ziņots par nopietnu diskrimināciju saistībā ar procedūram un praksi, ko īstenojušas kompetentās Vācijas iestādes pārobežu ģimenes strīdos, kuri skar bērnus;
  2. ar bažām norāda uz visiem gadījumiem, kad ir ziņots par to, ka *Jugendamt* diskriminējis vecākus, kuri nav Vācijas valstspiederīgie;
  3. norāda uz Lūgumrakstu komitejas ilgstošo darbu, izskatot lūgumrakstus par *Jugendamt* lomu; pieņem zināšanai kompetentās Vācijas ministrijas atbildes par Vācijas ģimenes tiesību sistēmas darbību, taču uzsver, ka Lūgumrakstu komiteja pastāvīgi saņem lūgumrakstus par to vecāku iespējamu diskrimināciju, kas nav Vācijas valstspiederīgie;
  4. uzsver, ka regulā “Brisele IIa” ir noteikts valstu iestāžu pienākums atzīt citā dalībvalstī pasludinātus spriedumus ar bērniem saistītās lietās un nodrošināt to izpildi; pauž bažas par to, ka saskaņā ar saņemto informāciju Vācijas iestādes pārobežu ģimenes strīdos var sistemātiski atteikties atzīt citās dalībvalstīs pieņemtus tiesu lēmumus gadījumos, kad nav uz klausīti bērni, kas vēl nav sasnējuši trīs gadu vecumu; uzsver, ka šis aspekts apdraud savstarpējas uzticēšanās principu attiecībās ar citām dalībvalstīm, kuru tiesību sistēmās ir noteikti atšķirīgi vecuma ierobežojumi bērna uz klausīšanai;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

5. pauž nožēlu par to, ka Komisija gadiem nav veikusi pienācīgu kontroli attiecībā uz procedūrām un praksi, ko īsteno Vācijas ģimenes tiesību sistēmā, tostarp *Jugendamt*, saistībā ar pārrobežu ģimenes strīdiem, tādējādi netiek nodrošināta bērna interešu un visu citu saistīto tiesību efektīva aizsardzība;
6. atgādina Komisijas atbildi attiecībā uz lūgumrakstiem par *Jugendamt* lomu pārrobežu ģimenes strīdos; atgādina, ka ES nav vispārējas kompetences rīkoties ģimenes tiesību jautājumos, ka materiālās ģimenes tiesības ir tikai un vienīgi dalībvalstu kompetencē un Komisija to nevar pārraudzīt, ka attiecībā uz bažām par *Jugendamt* darbību tiesiskā aizsardzība ir jāmeklē valsts līmenī un ka tad, ja vecāki uzskata, ka ir pārkāptas viņu pamattiesības, pēc valsts līmenī pieejamo tiesiskās aizsardzības līdzekļu izmantošanas viņi var iesniegt sūdzību Eiropas Cilvēktiesību tiesā Strasbūrā;
7. uzstāj, ka ir svarīgi, lai dalībvalstis vāktu statistikas datus par administratīvajām lietām un tiesvedību saistībā ar aizgādību pār bērnu, kurā iesaistīti ārvalstu vecāki, jo īpaši par spriedumu iznākumu, lai būtu iespējams laika gaitā detalizēti analizēt pašreizējās tendences un paredzēt kritērijus;
8. saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru uzsver bērna “pastāvīgās dzīvesvietas” autonomo jēdzienu ES tiesību aktos un to kritēriju lielo skaitu, kurus valstu jurisdikcijām jāizmanto, lai noteiktu pastāvīgo dzīvesvietu;
9. aicina Komisiju nodrošināt, lai Vācijas jurisdikcijā gadījumos, kas minēti Lūgumrakstu komitejas saņemtajos lūgumrakstos, tiktu pienācīgi noteikta bērna pastāvīgā dzīvesvieta;
10. pauž asu kritiku par to, ka Vācijā nav statistikas datu par to lietu skaitu, kurās tiesu nolēmumi nav bijuši saskaņā ar *Jugendamt* ieteikumiem, un par to ģimenes strīdu iznākumu, kuri skar dažādas valstspiederības pāru bērnus, neraugoties uz to, ka daudzus gadus ticis atkārtoti pieprasīts, lai šādi dati tiktu apkopoti un publiskoti;
11. aicina Komisiju izvērtēt, ņemot vērā minētos lūgumrakstus, vai Vācijas tiesu iestādes, nosakot savas kompetences, ir pienācīgi ievērojušas regulas “Brisele IIa” noteikumus un vai tās ir ņēmušas vērā spriedumus vai lēmumus, ko pieņēmušas citu dalībvalstu tiesu iestādes;
12. nosoda to, ka gadījumos, kad vecāku piekļuve tiek uzraudzīta un vecāki, kuri nav Vācijas valstspiederīgie, neievēro *Jugendamt* amatpersonu procedūru par vācu valodas lietošanu sarunās ar saviem bērniem, sarunas ir tikušas pārtrauktas un šiem vecākiem, kuri nav Vācijas valstspiederīgie, ir noteikts aizliegums satikties ar saviem bērniem; uzskata, ka šī *Jugendamt* amatpersonu īstenotā procedūra ir skaidra diskriminācija izcelsmes un valodas dēļ pret vecākiem, kuri nav Vācijas valstspiederīgie;
13. uzsver, ka *Jugendamt* parasti atļauj izmantot kopīgu dzimto valodu un, ja nepieciešams bērna labklājībai un drošībai, piemēram, iespējamās nolaupīšanas lietās, tā cenšas nodrošināt tulka pakalpojumus, lai *Jugendamt* amatpersonas saprastu sarunas saturu;
14. pauž stingru pārliecību, ka gadījumos, kad vecāku piekļuve tiek uzraudzīta, Vācijas iestādēm vecāku un viņu bērnu sarunās ir jāatļauj lietot visas vecāku valodas; aicina ieviest mehānismus, lai nodrošinātu, ka vecāki, kuri nav Vācijas valstspiederīgie, un viņu bērni var sazināties viņiem kopīgā valodā, jo šīs valodas izmantošanai ir izšķiroša nozīme, lai saglabātu spēcīgu emocionālo saikni starp vecākiem un viņu bērniem un nodrošinātu bērnu kultūras mantojuma un labklājības efektīvu aizsardzību;
15. stingri uzskata, ka ir jāveic konsekventi un efektīvi papildu pasākumi saistībā ar Lūgumrakstu komitejas Darba grupas bērnu labklājības jautājumos 2017. gada 3. maija galīgā ziņojuma ieteikumiem, jo īpaši tiem, kas tieši vai netieši saistīti ar *Jugendamt* lomu un Vācijas ģimenes tiesību sistēmu;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

16. atgādina Vācijai par tās starptautiskajām saistībām saskaņā ar ANO Konvenciju par bērna tiesībām, tostarp tās 8. pantu; uzskata, ka visām Vācijas kompetentajām iestādēm ir jāveic būtiski uzlabojumi, lai pienācīgi aizsargātu dažādas valstspiederības pāru bērnu tiesības saglabāt savu identitāti, tostarp ģimenes attiecības, kā atzīts tiesību aktos, bez nelikumīgas iejaukšanās;
17. uzskata, ka, ņemot vērā LESD 81. pantu, Komisija var aktīvi iesaistīties un tai ir aktīvi jāiesaistās, lai nodrošinātu taisnīgu un konsekventu nediskriminēšanas praksi attiecībā uz vecākiem bērnu aizgādības pārrobežu lietu izskatīšanā visā Savienībā;
18. aicina Komisiju nodrošināt, ka tiek veiktas precīzas pārbaudes par to procedūru un prakses nediskriminējošām iezīmēm, ko īsteno Vācijas ģimenes tiesību sistēmā, tostarp *Jugendamt* darbā, saistībā ar pārrobežu ģimenes strīdiem;
19. atkārto, ka materiālo ģimenes tiesību jautājumos piemēro subsidiaritātes principu;
20. aicina Komisiju palielināt sociālo dienestu ierēdņu apmācību un starptautisko apmaiņu, lai sekmētu informētību par kolēģu darbu citās dalībvalstīs un apmainītos ar labu praksi;
21. uzsver, ka ir svarīga cieša sadarbība un efektīva saziņa starp dažādām valsts un vietējām iestādēm, kas iesaistītas bērnu aizgādības tiesvedībā, sākot no sociālajiem dienestiem līdz tiesu un centrālajām iestādēm;
22. uzsver, ka ir jāuzlabo tiesu un administratīvā sadarbība starp Vācijas iestādēm un citu dalībvalstu iestādēm, lai nodrošinātu savstarpēju uzticēšanos attiecībā uz to lēmumu un spriedumu atzīšanu un izpildi Vācijā, kurus citu ES dalībvalstu iestādes pieņēmušas pārrobežu ģimenes strīdos, kas skar bērnus;
23. atgādina, ka ir svarīgi vecākiem, kuri nav Vācijas valstspiederīgie, bez kavēšanās jau no paša sākuma un visos tiesvedības posmos nodrošināt pilnīgu un skaidru informāciju par tiesvedību un tās iespējamām sekām valodā, ko vecāki pilnībā saprot, lai izvairītos no gadījumiem, kad vecāki dod savu piekrišanu, pilnībā neizprotot savu saistību ietekmi; aicina dalībvalstis īstenot mērķtiecīgus pasākumus, kuru nolūks ir uzlabot juridisko atbalstu, palīdzību, konsultācijas un informācijas sniegšanu saviem valstspiederīgajiem gadījumos, kad viņi ziņo par diskriminējošām vai nelabvēlīgām tiesu un administratīvām procedūrām, ko Vācijas iestādes pret viņiem vērš pārrobežu ģimenes strīdos, kuri skar bērnus;
24. uzsver, ka ziņotie gadījumi, kad vecākiem, kuri nav Vācijas valstspiederīgie, apmeklējumu laikā tiek liegts sazināties ar saviem bērniem viņu kopīgajā dzimtajā valodā, ir diskriminācija valodas dēļ, un šāda prakse arī neatbilst mērķim Savienībā veicināt daudzvalodību un kultūras mantojuma daudzveidību un ir domas, apziņas un reliģijas brīvības pamattiesību pārkāpums;
25. aicina Vāciju pastiprināt centienus, lai nodrošinātu, ka vecākiem uzraudzīto apmeklējumu laikā ir atļauts izmantot ar bērniem kopīgu dzimto valodu;
26. pauž bažas par lietām, kuru sakarā lūgumrakstu iesniedzēji norādījuši uz pārāk īsiem kompetento Vācijas iestāžu noteiktajiem termiņiem un Vācijas kompetento iestāžu sūtītiem dokumentiem valodā, ko lūgumraksta iesniedzējs, kurš nav Vācijas valstspiederīgais, nesaprot; uzsver tiesības atteikties saņemt dokumentus, kas nav sagatavoti vai tulkoti valodā, ko persona saprot, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 1393/2007 par dokumentu izsniegšanu 8. panta 1. punktā; aicina Komisiju rūpīgi izvērtēt, kā šīs regulas noteikumi tiek īstenoti Vācijā, lai pienācīgi novērstu visus iespējamus pārkāpumus;
27. aicina Komisiju pārbaudīt, vai gadījumos, kas minēti Eiropas Parlamentam iesniegtajos lūgumrakstos, tiesvedības procesā Vācijas tiesās ir ievērotas prasības par valodu izmantošanu;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

28. aicina dalībvalstis īstenot mērķtiecīgus pasākumus, kuru nolūks ir uzlabot juridisko atbalstu, palīdzību, konsultācijas un informācijas sniegšanu saviem valstspiederīgajiem attiecībā uz pārobežu ģimenes strīdiem, kas skar bērnus; šajā sakarībā norāda, ka kompetentās Vācijas ministrijas federālajā līmenī ir izveidojušas Vācijas centrālo kontaktpunktu pārobežu ģimenes konfliktu risināšanai, kura uzdevums ir sniegt konsultācijas un informāciju pārobežu ģimenes strīdos, kas saistīti ar vecāku atbildību;
  29. atkārtoti aicina Komisiju un dalībvalstis līdzfinansēt un veicināt tādas platformas izveidi, ar ko ģimenes lietu tiesvedības gadījumos sniedz palīdzību ES pilsoņiem, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi;
  30. aicina dalībvalstis sistemātiski īstenot 1963. gada Vīnes konvencijas noteikumus un nodrošināt, ka vēstniecības vai konsulārās pārstāvniecības jau no paša tiesvedības sākuma tiek informētas par visām bērnu aprūpes tiesvedības lietām, kurās ir iesaistīti to valstspiederīgie, un ka tām ir pilnīga piekļuve attiecīgajiem dokumentiem; uzsver uzticamas konsulārās sadarbības nozīmi šajā jomā un ierosina atļaut konsulārajām iestādēm piedalīties ikvienā tiesvedības posmā;
  31. atgādina dalībvalstīm, ka bērnam ir jānodrošina jebkāda nepieciešama un pamatota aprūpe audžuģimenē saskaņā ar ANO Konvencijas par bērna tiesībām 8. un 20. panta formulējumu un jo īpaši nolūkā nodrošināt nepārtrauktu bērna aprūpi, ņemot vērā bērna etnisko, reliģisko, lingvistisko un kultūras identitāti;
  32. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai un dalībvalstu valdībām un parlamentiem.
-

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

P8_TA(2018)0477

Turpmāka PTO darbība**Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra rezolūcija par turpmāku PTO darbību (2018/2084(INI))**

(2020/C 363/17)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Marrākešas 1994. gada 15. aprīļa līgumu par Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) izveidošanu,
- ņemot vērā PTO 2001. gada 14. novembrī pieņemto Dohas ministru deklarāciju⁽¹⁾,
- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par PTO, jo īpaši 2008. gada 24. aprīļa rezolūciju par gatavošanos Pasaules Tirdzniecības organizācijas reformai⁽²⁾ un 2017. gada 15. novembra rezolūciju par daudzpusējām sarunām saistībā ar PTO 11. Ministru konferenci⁽³⁾,
- ņemot vērā noslēguma dokumentu, ko vienprātīgi pieņēma 2017. gada 10. decembrī Parlamentārās konferences par PTO ikgadējā sesijā Buenosairesā⁽⁴⁾,
- ņemot vērā 2017. gada decembrī Buenosairesā notikušajā 11. Ministru konferencē, kurā nebija iespējams pieņemt ministru deklarāciju, panāktos rezultātus, cita starpā virkni ministru lēmumu⁽⁵⁾,
- ņemot vērā Sesto tirdzniecības atbalsta vispārējās pārskatīšanas konferenci, kas notika 2017. gada 11.–13. jūlijā Ženēvā⁽⁶⁾,
- ņemot vērā ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus⁽⁷⁾,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām satvarā noslēgto Parīzes nolīgumu (UNFCCC), kas ir spēkā no 2016. gada novembra,
- ņemot vērā Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes pēdējo ziņojumu, kurš publicēts 2018. gada 8. oktobrī un kurš apliecina, ka globālo sasilšanu vēl ir iespējams ierobežot līdz 1,5 °C, ja valstis līdz 2020. gadam palielinās savu nacionāli noteikto devumu,
- ņemot vērā Eiropadomes 2018. gada 28. jūnija secinājumu⁽⁸⁾ 16. punktu,
- ņemot vērā ASV, Japānas un Eiropas Savienības tirdzniecības ministru kopīgo paziņojumu, kas pieņemts trīspusējā sanāksmē 2018. gada 31. maijā⁽⁹⁾,
- ņemot vērā ES un Ķīnas 20. augstākā līmeņa sanāksmē pieņemto kopīgo paziņojumu, ar ko izveido ministru vietnieku vadītu kopīgu darba grupu PTO reformas jautājumos⁽¹⁰⁾,

(1) 2001. gada 14. novembra Dohas ministru deklarācija (WT/MIN(01)/DEC/1) — https://www.wto.org/english/thewto_e/minist_e/min01_e/mindecl_e.htm.

(2) OV C 259 E, 29.10.2009., 77. lpp.

(3) Pieņemtie teksti, P8_TA(2017)0439.

(4) <http://www.europarl.europa.eu/pcwto/en/sessions/2017.html>

(5) https://www.wto.org/english/news_e/news17_e/mc11_10dec17_e.htm

(6) https://www.wto.org/english/tratop_e/devel_e/a4t_e/gr17_e/gr17_programme_e.htm

(7) <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

(8) <http://www.consilium.europa.eu/lv/press/press-releases/2018/06/29/20180628-euco-conclusions-final/>

(9) http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/may/tradoc_156906.pdf

(10) <https://www.consilium.europa.eu/media/36165/final-eu-cn-joint-statement-consolidated-text-with-climate-change-clean-energy-annex.pdf>

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 18. septembra koncepcijas dokumentu par PTO modernizāciju ⁽¹⁾,
  - ņemot vērā Reglamenta 52. pantu,
  - ņemot vērā Starptautiskās tirdzniecības komitejas ziņojumu un Attīstības komitejas atzinumu (A8-0379/2018),
- A. tā kā PTO kopš tās izveides ir bijusi centrāla loma daudzpusēju attiecību stiprināšanā, iekļaušos pasaules ekonomiskās kārtības veicināšanā un atvērta, uz noteikumiem balstīta un nediskriminējošas daudzpusējas tirdzniecības sistēmas sekmēšanā; tā kā jaunattīstības valstis tagad veido apmēram pusi no pasaules tirdzniecības apjoma salīdzinājumā ar 33 % 2000. gadā, savukārt to cilvēku skaits, kuri dzīvo galējā nabadzībā, kopš 1990. gada ir uz pusi samazināts un tagad ir nedaudz mazāks par vienu miljardu; tā kā PTO pamatā ir tiesību un pienākumu sistēma, kas uzliek dalībvalstīm pienākumu atvērt savus tirgus un nepieļaut diskrimināciju;
- B. tā kā PTO būtu jāpaliek galvenajam atsaucē punktam valdībām un uzņēmumiem noteikumu izstrādāšanā un tirdzniecības strīdu izšķiršanā;
- C. tā kā ES ir konsekventi iestājusies par stabilu daudzpusēju un uz noteikumiem balstītu pieeju tirdzniecībai, jo ES ekonomika un ES un tās partnervalstu darba ņēmēji un patērētāji aizvien vairāk tiek integrēti globālās vērtības ķēdēs un ir atkarīgi no starptautiskās tirdzniecības importa un eksporta jomas, kā arī sociālo un vides apstākļu izmaiņu prognozējamības;
- D. tā kā PTO 11. Ministru konferencei, kas notika 2017. gada decembrī Buenosairesā, bija neapmierinoši rezultāti, kuri skaidri parādīja, ka organizācijas sarunu risināšanas funkcija ir paralizēta;
- E. tā kā uz noteikumiem balstītā daudzpusējā tirdzniecības sistēma pieredz dziļāko krīzi kopš PTO izveides, kas apdraud organizācijas pamatfunkcijas, proti, noteikt starptautiskās tirdzniecības pamatnoteikumus un struktūru un nodrošināt visu daudzpusējo organizāciju mērogā visefektīvāko un visattīstītāko strīdu izšķiršanas mehānismu;
- F. tā kā, neraugoties uz tādiem svarīgiem izņēmumiem kā tirdzniecības atvieglošanas nolīgums, PTO tirdzniecības reformas īstenošana ir kavējusies kopš šā gadsimta sākuma;
- G. tā kā PTO Apelācijas institūcija ir organizācijas vissvarīgākā iestāde, ņemot vērā tās juridiski saistošos lēmumus un tās statusu kā neatkarīgai un objektīvai pārskatīšanas struktūrai; tā kā pēc tiesneša *Shree Baboo Chekitan Servansing* amata pilnvaru beigām Apelācijas institūcijas locekļu skaits ir minimālais tās funkcionēšanai nepieciešamais tiesnešu skaits, jo ir palikuši tikai trīs iecelti tiesneši; tā kā šā ASV administrācijas izraisītā strupceļa dēļ varētu sabrukt sistēma, kas ir būtiski svarīga, lai risinātu strīdus starp visām PTO dalībvalstīm,
1. atkārtoti pauž pilnīgu atbalstu daudzpusējo attiecību pastāvīgajai vērtībai un prasa izstrādāt tirdzniecības programmu, kuras pamatā ir taisnīga un uz noteikumiem balstīta tirdzniecība, no kā labumu gūst visi, un ar kuru tiek veicināts miers, drošība un ilgtspējīgas attīstības programma, iekļaujot un stiprinot sociālās un vides tiesības un cilvēktiesības un nodrošinot, ka daudzpusējā līmenī pieņemti un saskaņoti noteikumi tiek piemēroti visiem vienādā un efektīvā veidā; uzsver, ka PTO ir arī jāpalīdz veicināt taisnīgu tirdzniecību un cīnīties pret negodīgu praksi; uzsver, ka tirdzniecība nav mērķis pati par sevi, bet gan instruments vispārēji noteikto attīstības mērķu sasniegšanai;

⁽¹⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/september/tradoc_157331.pdf

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

2. uzskata, ka PTO ir steidzami jāmodernizē, ņemot vērā gan jaunākās norises, gan ieilgušo panākumu trūkumu attiecībā uz Dohas Attīstības programmu, un pilnībā jāpārskata vairāki PTO darbības aspekti nolūkā palielināt tās efektivitāti un leģitimitāti; šajā sakarībā uzskata, ka ir svarīgi, lai PTO sekretariāts radītu iespējas visām PTO dalībvalstīm iesaistīties debatēs jau no paša sākuma; aicina Komisiju un ES dalībvalstis, kas darbojas PTO, vērsties pie citām PTO dalībvalstīm, jo īpaši mūsu lielākajām tirdzniecības partnerēm, piemēram, ASV, Japānas, Ķīnas, Kanādas, Brazīlijas un Indijas, lai vienotos par kopīgu nostāju; uzskata par cerīgiem ES un Ķīnas augstākā līmeņa sanāksmē pieņemtos sākotnējos paziņojumus par PTO reformu;

3. šajā sakarībā atzinīgi vērtē Eiropadomes 2018. gada 28. un 29. jūnija pilnvarojumu Komisijai un ņem vērā secinājumus izklāstīto pieeju, kā arī Komisijas 2018. gada 18. septembra koncepcijas dokumentu par PTO modernizāciju un Kanādas 2018. gada 25. septembra priekšlikumus par PTO reformu; ar nepacietību gaida, ka tiks publicēts vairāk priekšlikumu, jo īpaši no jaunattīstības valstu puses, kā arī no to darba grupu puses, kuras PTO dalībvalstis jau ir izveidojušas;

4. pauz visdziļākās bažas par to, ka ir aizpildītas tikai trīs amata vietas Apelācijas institūcijā, tam būtiski kaitējot tirdzniecības strīdu izšķiršanas procesa pašreizējai un pienācīgai darbībai, un stingri aicina ASV atrisināt situāciju tādā veidā, kas ļautu ātri no jauna aizpildīt vakantās Apelācijas institūcijas vietas; atzinīgi vērtē Komisijas koncepcijas dokumentā par PTO modernizāciju izvirzītos sākotnējos priekšlikumus novērst strupceļu, atrisinot dažus no izvirzītajiem jautājumiem, cita starpā pieņemot pārejas noteikumus par institūcijas locekļiem, kas beidz pienākumu izpildi, vai izmaiņas attiecībā uz Apelācijas institūcijas pilnvaru termiņu vai uz maksimāli atļauto laiku līdz ziņojuma publicēšanai, kā arī attiecībā uz jaunas judikatūras izveidi Apelācijas institūcijā; norāda, ka ASV paustās bažas attiecībā uz Apelācijas institūciju pārsniedz procesuālās izmaiņas un nozīmē būtiskas reformas saistībā ar institūcijas tiesnešu nolēmumiem;

5. uzskata, ka ASV 2018. gada 31. maija lēmums piemērot tarifus tērauda un alumīnija ražojumiem, pamatojoties uz "valsts drošību" saskaņā ar 1962. gada Tirdzniecības paplašināšanas likuma 232. iedaļu, ir nepamatots, un uzskata, ka tas neatrisina problēmu, ko rada pārmērīgais tērauda daudzums pasaules tirgū, un neatbilst PTO noteikumiem; stingri mudina Komisiju strādāt kopā ar ASV, lai uz noteikumiem balstītajā PTO strīdu izšķiršanas sistēmā risinātu tirdzniecības domstarpības un novērstu tirdzniecības šķēršļus;

6. uzskata — lai novērstu pašreizējās krīzes pamatcēloņus, PTO ir jāpielāgojas mainīgajai pasaulei, vienlaikus gūstot rezultātus saistībā ar dažiem neatrisinātajiem Dohas attīstības programmas jautājumiem, jo īpaši attiecībā uz pārtikas nodrošinājumu; uzskata, ka tādēļ vajadzīgs:

- a) novērst pašreizējās noteikumu nepilnības, lai vienādotu konkurences apstākļus attiecībā uz tirgu kropļojošām subsīdijām un valstij piederošiem uzņēmumiem, kā arī mūsdienīgot intelektuālā īpašuma aizsardzību un piekļuvi investīciju tirgiem, arī risināt jautājumus saistībā ar aizsardzību un pirmkoda piespiedu izpaušanu un citām valsts virzītām darbībām, kuru rezultātā rodas jaudas pārpalikums, kā arī regulējuma šķēršļiem pakalpojumiem un investīcijām, cita starpā tehnoloģiju nodošanai, kopuzņēmumiem izvirzītajām prasībām un vietējā satura prasībām, un uzraudzīt pašreizējo nolīgumu īstenošanu, pārvaldīšanu un darbību;
- b) izveidot tiesisko regulējumu, kas vajadzīgs, lai reaģētu uz tehnoloģisko attīstību, aptverot e-komerciju, globālās vērtības ķēdes, publisko iepirkumu, atjauninātu iekšzemes regulējumu par pakalpojumiem, kā arī mikrouzņēmumus un mazos un vidējos uzņēmumus;
- c) pārvarēt vissteidzamākās pasaules mēroga vides un sociālās problēmas, nodrošinot sistēmisku politikas saskaņotību starp tirdzniecības, darba un vides programmām;
- d) šajā sakarībā atzinīgi vērtēt Buenosairesā pieņemtos kopīgos paziņojumus par e-komerciju, iekšzemes regulējumu, investīciju veicināšanu un ekonomisku iespēju nodrošināšanu sievietēm, kā arī kopš tā laika paveikto darbu šajos jautājumos;

7. uzsver, ka ES būtu vairāk jāizceļ savi privātuma un datu aizsardzības noteikumi, lai tos varētu veicināt starptautiskā līmenī un tie kļūtu par atsauci starptautisko un daudzpusējo standartu izstrādē;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

8. atgādina, ka piekļuve publiskajam iepirkumam ir viena no Eiropas Savienības prioritātēm tirdzniecības sarunās un ka šajā ziņā tiek gaidīta PTO dalībvalstu saistību izpilde attiecībā uz pievienošanas Nolīgumam par valsts iepirkumu (GPA) un minētā nolīguma darbības uzlabojumi, kā arī nolīguma noteikumu ievērošana savstarpības un abpusēju ieguvumu garā; norāda, ka valsts atbalsta sistēmas un publisko uzņēmumu funkcijas iespējamu uzlabojumu pilnīga efektivitāte daļēji ir atkarīga no šajā jomā panāktā; aicina Komisiju sadarboties ar tām dalībvalstīm, kuras pašlaik pievienojas GPA, lai paātrinātu to centienus un ļautu PTO dalībvalstīm plašāk izmantot iepirkuma liberalizācijas radītās priekšrocības;

9. ir pārliecināts, ka pašreizējais nošķirums starp attīstītajām un jaunattīstības valstīm neatbilst ekonomiskajai realitātei un faktiskajai situācijai PTO un tas ir kavējis Dohas sarunu kārtas virzību, kaitējot vistrūcīgākajām valstīm; mudina attīstītākas jaunattīstības valstis uzņemties daļu atbildības un veikt iemaksas, kas būtu samērīgas to attīstības līmenim un (nozaru) konkurētspējai; norāda, ka Komisijas koncepcijas dokumentā prasīts ieviest noteikumus, saskaņā ar kuriem jaunattīstības valstis kļūs bagātākas un varēs paaugstināt savu zemo ienākumu statusu; uzskata, ka nolūkā labāk atspoguļot tautas attīstības indeksus būtu jāpārskata īpašas un atšķirīgas attieksmes mehānisms, kas ir politikas instruments, kurš jaunattīstības valstīm dod iespēju daudzpusējo nolīgumu īstenošanu saistīt ar palīdzības saņemšanu no bagātākām valstīm un līdzekļu devēju organizācijām;

10. ļoti atzinīgi vērtē to, ka divas trešdaļas PTO dalībvalstu 2017. gada februārī ratificēja tirdzniecības atvieglošanas nolīgumu (TFA); pauž pārliecību, ka TFA ir svarīgs piemērs un varētu būt paraugs turpmākajiem PTO darījumiem, ņemot vērā PTO dalībvalstu attīstības statusa un vajadzību atšķirības; mudina PTO dalībvalstis uzņemties atbildību un pildīt saistības saskaņā ar savu reālo ekonomisko ietekmi un spējām; uzskata, ka nākamie uzdevumi būs nolīguma pilnīga ratifikācija, jo īpaši tajās Āfrikas dalībvalstīs, kurām, kā paredzēts, būtu jāgūst vislielākais labums no nolīguma, TFA efektīva īstenošana un paziņošana par attīstības palīdzību saskaņā ar nolīgumu;

11. atzīst, ka Ķīnas pievienošanās PTO 2001. gadā kopumā ir palielinājusi piekļuvi tās iekšējam tirgum un tas ir bagātinājis pasaules ekonomiku; pauž bažas, ka Ķīna būtībā nepiemēro PTO valsts režīma piemērošanas principus;

12. uzskata, ka ir jāpārskata sarunu procesa darbība, ieviešot lielāku elastīgumu, nekā to šobrīd ļauj noteikumi par vienprātību, tajā pašā laikā atzīstot, ka "viena piegājiens" pieeja ir ierobežojusi daudzpusējas tirdzniecības pārvaldības efektivitāti; pauž atbalstu elastīgu daudzpusēju attiecību koncepcijai, saskaņā ar kuru PTO dalībvalstis, kas ir ieinteresētas risināt konkrētu jautājumu, kurā pilnīga vienprātība vēl nav iespējama, varētu panākt virzību un noslēgt vairākpusu nolīgumus, vai nu izmantojot t. s. PTO 4. pielikuma nolīgumus saskaņā ar Marrakešas līguma II panta 3. punktu, III panta 1. punktu un X panta 9. punktu, vai t. s. kritiskās masas nolīgumus, ar ko sarunās panāktās koncesijas tiek paplašinātas līdz dalībai PTO, pamatojoties uz lielākās labvēlības režīmu; mudina Komisiju neizmantojot šos pantus kā alternatīvu konstruktīvam dialogam ar PTO dalībvalstīm, lai novērstu tirdzniecības šķēršļus un reformētu PTO un tās funkcijas; šajā sakarībā uzskata, ka tās locekļiem būtu jāveicina PTO spēju veidošana, lai nodrošinātu, ka organizācijas rīcībā ir finanšu resursi un cilvēkresursi, kas atbilst augušajām vajadzībām un ļauj saglabāt līdzšinējo darba kvalitāti; uzskata, ka jauno dalībvalstu naudas ieguldījumam kopumā būtu jāpalielina PTO budžets, nevis jāmazina pašreizējo dalībvalstu dalības maksa;

13. atzīst — lai gan uz noteikumiem balstītas daudzpusējas attiecības joprojām ir svarīgākā PTO struktūras daļa, pastāv iespējas padziļinātākai un elastīgākai vairākpusu sadarbībai starp ieinteresētajām valstīm tajās jomās, kur izrādījies grūti panākt vienprātību; norāda, ka šādiem nolīgumiem ir jāpapildina daudzpusējā programma, nevis tai jākaitē, un tie būtu jāizmanto nevis kā alternatīvi forumi tirdzniecības šķēršļu novēršanai, bet drīzāk kā pasākumi virzībā uz progresu daudzpusējā līmenī; aicina atsākt vairākpusu sarunas par vides preču nolīgumu (EGA) un pakalpojumu tirdzniecības nolīgumu (TiSA) un prasa vairākpusu un daudzpusējos nolīgumos iekļaut īpašus noteikumus par MVU; uzsver, ka ir svarīgi, lai PTO turpinātu un pastiprinātu savu darbu kā daļu no starptautiskās sadarbības ar citām starptautiskām organizācijām, cita starpā ANO, ESAO, Pasaules Muitas organizāciju un SDO;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

14. uzsver, ka tirdzniecība var dot ieguldījumu un tai jādod ieguldījums attīstībā, 2030. gada ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) sasniegšanā un Parīzes nolīguma saistību izpildē, cīnoties pret klimata pārmaiņām; pauž nožēlu par EGA bloķēšanu 2016. gadā un atgādina par tā sniegtajām iespējām uzlabot piekļuvi ekotehnoloģijām un veicināt iepriekš minēto saistību izpildi; uzsver, ka papildus sarunām par zivsaimniecības subsīdijām PTO tagad ir jānosaka konkrētāka rīcība, kas šajā sakarībā jāveic, lai aizsargātu jūras vidi; atgādina, ka PTO procesa un ražošanas metožu koncepcija dod iespējas diferencēt t. s. līdzīgos produktus, ņemot vērā to ietekmi uz vidi; ierosina dot jaunu stimulu PTO Tirdzniecības un vides komitejai, pilnvarojot to izstrādāt kritērijus vides resursu bezmaksas lietošanas apkarošanai un ciešākas saiknes ar UNFCCC sekretariātu izveidei;

15. atkārtoti apstiprina, ka pastāv saikne starp dzimumu līdztiesību un iekļaujošu attīstību, kā tas pausts arī 5. IAM, un uzsver, ka iespēju nodrošināšanai sievietēm ir būtiska nozīme nabadzības izskaušanā un ka šķēršļu likvidēšana attiecībā uz sieviešu līdzdalību tirdzniecībā ir izšķirīga ekonomikas attīstībai; atzinīgi vērtē to, ka PTO pievērš vairāk uzmanības jautājumiem saistībā ar tirdzniecību un dzimumu, un mudina visas valstis — kopskaitā 121 —, kas parakstīja Buenosairesas 2017. gada deklarāciju par tirdzniecību un ekonomisku iespēju nodrošināšanu sievietēm, izpildīt savas saistības; uzsver, ka visās PTO noteikumu izstrādes jomās ir jāievēro sistēmiska pieeja dzimumu līdztiesībai, veicot dzimumspecifiskus ietekmes novērtējumus; norāda uz tādu iniciatīvu kā *SheTrades* nozīmību, uzsverot sieviešu pozitīvo ieguldījumu tirdzniecībā un veicinot sieviešu plašāku iesaistīšanos starptautiskajā tirdzniecībā visā pasaulē;

16. vērs uzmanību uz secinājumiem, kas gūti Sestajā tirdzniecības atbalsta vispārējās pārskatīšanas konferencē “Tirdzniecības, iekļautības un savienojamības veicināšana ilgtspējīgas attīstības sekmēšanas nolūkā”, kura notika 2017. gada jūlijā Ženēvā; atbalsta viedokli, ka tiem būtu jārezultējas konkrētā rīcībā e-komercijas veicināšanai un digitālo iespēju, piemēram, blokkēžu, pārvēršanai tirdzniecības realitātē, arī attiecībā uz jaunattīstības valstīm; šajā sakarībā norāda, ka svarīgs problēmjautājums joprojām ir investīcijas gan fiziskajā, gan digitālajā infrastruktūrā, kurām ir izšķirīga nozīme panākumu sasniegšanai šajā jomā; tādēļ aicina PTO dalībvalstis veicināt investīcijas gan fiziskajā, gan digitālajā infrastruktūrā un kā vienu no iespējamām iniciatīvām mudina veidot publiskā un privātā sektora partnerības;

17. atkārtoti prasa ES nodrošināt, lai tās attīstības un tirdzniecības jomas pasākumi jaunattīstības valstīs balstītos uz līdzvērtīgu partneru veidotu līdzsvarotu satvaru un atbilstu Līguma par Eiropas Savienības darbību 208. pantā noteiktajam principam par politikas saskaņotību attīstībai un to mērķis būtu sekmēt cilvēktiesības un veicināt to ievērošanu;

18. pauž nožēlu par to, ka PTO 11. Ministru konferencē netika gūti panākumi jaunattīstības valstīm ļoti svarīgos jautājumos; tomēr atzinīgi vērtē iepriekš PTO panākto uzlaboto preferenciālo režīmu vismazāk attīstītajām valstīm, cita starpā preferenciālus izcelsmes un režīma noteikumus pakalpojumu sniedzējiem, un uzsver, ka ir jāīsteno spēju veidošanas pasākumi, kas ļautu pakalpojumu sniedzējiem no vismazāk attīstītajām valstīm gūt labumu no šīm valstīm piešķirtā pakalpojumu atbrīvojuma;

19. uzsver, ka pārredzamība ir būtisks elements stabilas un prognozējamas tirdzniecības un investīciju vides nodrošināšanā; uzskata, ka ir svarīgi uzlabot uzraudzības procedūru pārredzamību, palielinot stimulus PTO dalībvalstīm ievērot paziņošanas prasības, samazinot to sarežģītību un radīto slogu un vajadzības gadījumā sniedzot palīdzību spēju veidošanā, savukārt no tišas noteikumu neievērošanas būtu jāattur un pret to būtu jācīnās;

20. uzsver, ka PTO sekretariātam ir izšķirīga funkcija, atvieglojot un aizsargājot augšupēju pieeju visu dalībvalstu aktīvai līdzdalībai, un ka tā būtu vēl vairāk jānostiprina un jāpadara elastīgāka, atbalstot dažādus sarunu procesus, kā arī īstenošanas un uzraudzības funkcijas; uzskata, ka ir jāpalielina PTO sekretariātam pieejamie finanšu līdzekļi un cilvēkresursi, un mudina PTO dalībvalstis kopīgi izpildīt savus pienākumus šajā sakarībā; uzskata, ka būtu arī no jauna jāstimulē regulārs darbs PTO komitejās, piešķirot to priekšsēdētājiem aktīvāku lomu risinājumu un kompromisu izstrādāšanā un ierosināšanā, nevis tikai locekļu ieguldījuma vadīšanā, un ka sekretariātam būtu jāatbalsta šā paplašinātā uzdevuma izpilde;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

21. mudina PTO dalībvalstis nodrošināt demokrātisku leģitimitāti un pārredzamību, nostiprinot PTO parlamentāro dimensiju, un atbalstīt saprašanās memorandu, ar ko izveido oficiālas darba attiecības ar Parlamentāro konferenci par PTO; šajā sakarībā uzsver, ka ir jānodrošina, lai parlamentu deputātiem būtu iespējas pilnvērtīgi piedalīties tirdzniecības sarunās un lai viņi tiek iesaistīti PTO lēmumu sagatavošanā un īstenošanā, un lai tirdzniecības politikas nostādnes tiek pienācīgi pārbaudītas to valstu iedzīvotāju interesēs;

22. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem un PTO ģenerāldirektoram.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

P8_TA(2018)0478

2018. gada ziņojums par Serbiju**Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra rezolūcija par Eiropas Komisijas 2018. gada ziņojumu par Serbiju (2018/2146(INI))**

(2020/C 363/18)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Saloniku Eiropadomes prezidentūras 2003. gada 19.–20. jūnija sanāksmes secinājumus,
- ņemot vērā ES un Rietumbalkānu 2018. gada 17. maija augstākā līmeņa sanāksmes deklarāciju un tās “Sofijas prioritāšu programmu”,
- ņemot vērā Padomes 2008. gada 18. februāra Lēmumu 2008/213/EK ⁽¹⁾ par principiem, prioritātēm un nosacījumiem, kas ietverti Eiropas partnerībā ar Serbiju, un ar ko atceļ Lēmumu 2006/56/EK,
- ņemot vērā Komisijas 2011. gada 12. oktobra atzinumu par Serbijas pieteikumu dalībai Eiropas Savienībā (SEC(2011)1208), Eiropadomes 2012. gada 2. marta lēmumu piešķirt Serbijai kandidātvalsts statusu un Eiropadomes 2013. gada 27. un 28. jūnija lēmumu sākt sarunas ar Serbiju par pievienošanos ES,
- ņemot vērā stabilizācijas un asociācijas nolīgumu (SAN) starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm un Serbijas Republiku, kurš stājās spēkā 2013. gada 1. septembrī,
- ņemot vērā ANO Drošības padomes Rezolūciju Nr. 1244 (1999. g.), Starptautiskās Tiesas (ST) 2010. gada 22. jūlija konsultatīvo atzinumu par to, vai vienpusējā Kosovas neatkarības pasludināšana atbilst starptautiskajām tiesībām, un ANO Ģenerālās asamblejas 2010. gada 9. septembra rezolūciju Nr. 64/298, kurā ir atzīts šā ST atzinuma saturs un pausta atzinība ES gatavībai veicināt dialogu starp Serbiju un Kosovu,
- ņemot vērā 2014. gada 28. augustā uzsākto Berlīnes procesu,
- ņemot vērā ES un Serbijas Stabilizācijas un asociācijas parlamentārās komitejas (SAPK) astotajā sanāksmē 2018. gada 13.–14. jūnijā pieņemto deklarāciju un ieteikumus;
- ņemot vērā Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas Demokrātisko iestāžu un cilvēktiesību biroja (EDSO/ODIHR) galīgo ziņojumu par tās ierobežoto starptautisko vēlēšanu novērošanas misiju saistībā ar priekšlaicīgajām parlamenta vēlēšanām Serbijā 2016. gada 29. jūlijā,
- ņemot vērā EDSO/ODIHR vēlēšanu novērtēšanas misijas ziņojumu par prezidenta vēlēšanām Serbijā 2017. gada 2. aprīlī,
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 17. aprīlī pieņemto 2018. gada ziņojumu par Serbiju (SWD(2018)0152),
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 6. februāra paziņojumu “Ticama paplašināšanās perspektīva Rietumbalkāniem un padziļināta ES iesaiste šajā reģionā” (COM(2018)0065),
- ņemot vērā 2017. gada 23. maija dialoga par ekonomikas un finanšu jautājumu dialoga starp ES un Rietumbalkānu valstīm un Turciju kopīgos secinājumus (9655/2017),

⁽¹⁾ OV L 80, 19.3.2008., 46. lpp.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

- ņemot vērā ES un Serbijas stabilizācijas un asociācijas padomes ceturto sanākumi, kura notika 2017. gada 16. novembrī,
  - ņemot vērā Serbijas pievienošanās konferences astoto ministru līmeņa sanākumi, kas notika 2018. gada 25. jūnijā,
  - ņemot vērā Eiropas Padomes pretkorupcijas struktūras GRECO 2015. gada jūlija ziņojumu par Serbiju un GRECO 2017. gada 20. oktobra ceturtais novērtēšanas kārtas ziņojumu attiecībā uz korupcijas novēršanu deputātu, tiesnešu un prokuroru vidū,
  - ņemot vērā Komisijas 2018. gada 17. aprīļa novērtējumu par Serbijas ekonomikas reformu programmu 2018.–2020. gadam (SWD(2018)0132) un Padomes 2018. gada 25. maija kopīgos secinājumus par ekonomikas un finanšu jautājumu dialogu starp ES un Rietumbalkānu valstīm,
  - ņemot vērā Venēcijas komisijas 2018. gada 25. jūnija atzinumu par tiesu iestāžu konstitucionālo grozījumu projektu,
  - ņemot vērā rezultātus, kas iegūti 2017. gadā ar Komisijas atbalstu veiktajā Pasaules bankas un Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programmas aptaujā par marginalizētajiem romiem Rietumbalkānos,
  - ņemot vērā 2015. gadā pieņemto kopīgo dienestu darba dokumentu “Dzimumu līdztiesība un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana sievietēm. Meiteņu un sieviešu dzīves pārveidošana ar ES ārējo attiecību starpniecību 2016.–2020. gadā”,
  - ņemot vērā 2017. gada 14. jūnija rezolūciju par Komisijas 2016. gada ziņojumu par Serbiju ⁽¹⁾,
  - ņemot vērā Reglamenta 52. pantu,
  - ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A8-0331/2018),
- A. tā kā Serbija, tāpat kā jebkura potenciāla ES dalībvalsts, ir jāvērtē atbilstoši tās nopelniem vienādu kritēriju kopuma izpildē, īstenošanā un ieviešanā un tā kā pievienošanās grafiku nosaka vajadzīgo reformu veikšanas kvalitāte un pietiekamība; tā kā pievienošanās ir un paliks uz nopelniem balstīts process, kas ir pilnībā atkarīgs no katras valsts, tostarp Serbijas, gūtajiem panākumiem;
- B. tā kā, kopš notiek sarunas ar Serbiju, ir uzsākts izskatīt 14 sarunu sadaļas, no kurām divu sadaļu izskatīšana tika provizoriski pabeigta;
- C. tā kā Serbija turpina iesaistīties attiecību normalizēšanā ar Kosovu, kā rezultātā tika noslēgta 2013. gada 19. aprīļa pirmā vienošanās par principiem, kas reglamentē attiecību normalizēšanu, un 2015. gada augusta vienošanos dokumenti; tā kā Serbija turpina iesaistīties dialogā;
- D. tā kā Serbija ir stiprinājusi reģionālo sadarbību un labas kaimiņattiecības, kā arī veicinājusi mieru un stabilitāti, izlīgšanu un labvēlīgu vidi iepriekš neatrisinātu divpusēju jautājumu risināšanai;
- E. tā kā Serbija joprojām ir apņēmusies izveidot funkcionējošu tirgus ekonomiku un turpina nodrošināt stabilus rezultātus SAN saistību īstenošanā;
- F. tā kā tiesiskums ir pamatvērtība, kas ir ES pamatā, un ir gan paplašināšanās procesa, gan stabilizācijas un asociācijas procesa kodols; tā kā ir vajadzīgas reformas, lai risinātu šīs jomas atlikušos svarīgos uzdevumus, jo īpaši nodrošinot neatkarīgu, objektīvu, atbildīgu un efektīvu tiesu sistēmu un cīnoties pret korupciju un organizēto noziedzību, kā arī aizsargājot pamattiesības;

⁽¹⁾ OV C 331, 18.9.2018., 71. lpp.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

- G. tā kā Serbija ir ratificējusi visas Starptautiskās Darba organizācijas pamatkonvencijas, tostarp jo īpaši 1948. gada Konvenciju par asociāciju brīvību un tiesību aizsardzību, apvienojoties organizācijās (Nr. 87), 1949. gada Konvenciju par tiesībām uz apvienoanos organizācijās un kolektīvo līgumu slēgšanu (Nr. 98) un 1930. gada Piespiedu darba konvenciju (Nr. 29);
- H. tā kā situācija attiecībā uz plašsaziņas līdzekļu vārda brīvību un neatkarību joprojām raisa īpaši nopietnas bažas, kas ir jārisina noteiktā un iedarbīgā veidā kā prioritārs jautājums;
- I. tā kā Serbija gūst labumu no pirmspievienšanās palīdzības saskaņā ar Pirmspievienšanās palīdzības instrumentu (IPA II) un tā kopējais indikatīvais piešķirums ir EUR 1,5 miljardi 2014.–2020. gadam; tā kā pārskatītais Serbijai paredzamais IPA II piešķirums laikposmam no 2018. gada līdz 2020. gadam ir EUR 722 miljoni; tā kā Serbija ir saņēmusi atbalstu par sasniegtajiem starposma rezultātiem,
1. atzinīgi vērtē Serbijas konsekvētās saistības panākt integrāciju Eiropas Savienībā; aicina Serbiju ar Komisijas atbalstu aktīvi izplatīt šo stratēģisko lēmumu Serbijas sabiedrības vidū un vēl vairāk palielināt savlaicīgu un pārredzamu informāciju par ES un tās finansētajiem projektiem un programmām, kā arī sekmēt ES pamanāmību;
  2. uzsver to, ka veiksmīga integrācijas procesa svarīgs rādītājs ir reformu un politikas pamatnostādņu rūpīga īstenošana; aicina Serbiju uzlabot jauno tiesību aktu un politikas nostādņu īstenošanas plānošanu, koordināciju un uzraudzību; atzinīgi vērtē to, ka trešās pārskatīšanas redakcijā ir pieņemta valsts programma ES *acquis* pieņemšanai un brīdina, ka svarīgu ES tiesību aktu neatbilstīga transponēšana negatīvi ietekmē to saskaņošanu ar *acquis*; atzinīgi vērtē Komisijas novērtējumu, kas sniegts tās paziņojumā ar nosaukumu "Ticama paplašināšanās perspektīva Rietumbalkāniem un padziļināta ES iesaiste šajā reģionā" un kurā minēts, ka ar spēcīgu politisko gribu, īstenojot reālas un ilgstošas reformas un pilnībā atrisinot strīdus ar kaimiņvalstīm, Serbija varētu kļūt par ES dalībvalsti; aicina Padomi un Komisiju ar nosacījumu, ka vajadzīgais progress jo īpaši tiesiskuma pamatjomā to garantē, atbalstīt tehniski sagatavoto nodaļu atvēršanu un paātrināt pievienošanās sarunu procesu kopumā;
  3. atzinīgi vērtē to, ka tika sekmīgi tika pabeigts PPI plānošanas process 2018. gadam, un to, ka tika parakstīts IPARD II finansēšanas līgums; aicina Komisiju, izstrādājot jauno Pirmspievienšanās palīdzības instrumentu (PPI III), iekļaut atbilstīgus noteikumus, lai nodrošinātu Serbijas iespējamu pievienošanos ES;
  4. atzinīgi vērtē Serbijas progresu funkcionējošas tirgus ekonomikas izveidē, nodrošinot ekonomikas izaugsmi un saglabājot makroekonomikas un monetāro stabilitāti; uzsver, ka Serbija ir panākusi labu progresu, jo īpaši izmantojot budžeta konsolidāciju, dažu to politikas trūkumu risināšanā, uz kuriem tai tika norādīts; tomēr uzsver, ka bezdarba līmenis, intelektuālā darbaspēka emigrācija un saimnieciskās pasivitātes līmenis joprojām ir augsts; aicina Serbiju izstrādāt ilgtspējīgu plānu attiecībā uz valstij piederošo uzņēmumu nākotni; uzsver Serbijas ekonomikas mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) ārkārtīgi svarīgo nozīmi un prasa izveidot pārredzamāku un mazāk apgrūtinātu uzņēmējdarbības vidi; atbalsta Serbijas pievienošanos Pasaules Tirdzniecības organizācijai (PTO);
  5. pauž bažas par pastāvīgo bezdarbu un uzsver, cik svarīga jauniešu vidū ir apmācība un uzņēmējdarbības prasmju pilnveidošana; aicina Serbiju uzlabot sieviešu stāvokli darba tirgū; aicina Serbiju stiprināt trīspusējas sarunas; aicina veikt grozījumus likumā "Par iemaksām obligātajā sociālajā apdrošināšanā" un Veselības apdrošināšanas likumā, lai novērstu mazo lauksaimniecības produktu ražotāju diskrimināciju;
  6. pieņem zināšanai 2017. gada 2. aprīļa prezidenta vēlēšanas Serbijā; atzinīgi vērtē vēlēšanu vispārējo norisi un aicina iestādes nodrošināt starptautisko standartu piemērošanu; aicina iestādes pilnībā īstenot EDSO/ODIHR vēlēšanu novērošanas misijas ieteikumus jo īpaši saistībā ar vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšanu priekšvēlēšanu kampaņas periodā un iesaistīties dialogā ar vietējām neatkarīgām vēlēšanu novērošanas misijām; aicina iestādes pienācīgi izmeklēt sūdzības par pārkāpumiem, vardarbību un iebiedēšanu, kas notika pēcvēlēšanu procesa laikā; ar bažām norāda uz politisko partiju un vēlēšanu kampaņu finansēšanas nepietiekamo pārredzamību; norāda, ka politisko partiju finansēšanai jābūt pārredzamai un jāatbilst starptautiskiem standartiem;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

7. aicina Serbiju vēl vairāk pieskaņot savu ārpolitiku un drošības politiku ES kopējai ārpolitikai un drošības politikai, tostarp tās politikai attiecībā uz Krieviju, arī Apvienoto Nāciju Organizācijas ietvaros; atzinīgi vērtē Serbijas būtisko ieguldījumu un pastāvīgo līdzdalību vairākās ES kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) misijās un operācijās (ES apmācību misija Mali, ES apmācību misija Somālijā, EUNAVFOR Atalanta, ES KDAP militāra apmācības misija Centrālāfrikas Republikā), tādējādi Serbijai piedaloties četrās no sešām misijām vai militārajām operācijām, kuras īsteno Savienība; pauž bažas par to, ka turpinās Serbijas militārā sadarbība ar Krieviju un Baltkrieviju;

8. atzinīgi vērtē Serbijas konstruktīvo pieeju, pārvaldot migrācijas un bēgļu krīzi, un šis valsts ievērojamos centienus, lai sniegtu patvērumu un humāno palīdzību, galvenokārt izmantojot ES atbalstu; atzinīgi vērtē to, ka Serbija ir pieņēmusi jauno patvēruma likumu, likumu par ārvalstniekiem un robežkontroles likumu; mudina Serbiju pakāpeniski saskaņot savu vīzu politiku ES politikai šajā jautājumā; ar bažām norāda uz to, ka nesaskaņota vīzu politika, ir radījusi iespējas neatbilstīgai migrācijai un kontrabandai virzienā uz ES dalībvalstīm, kā arī kaimiņvalstīm, kas nav ES dalībvalstis; mudinu Serbiju paredzēt nelegālu migrantu atpakaļatgriešanas mehānismu saskaņā ar ES *acquis* un vēl vairāk uzlabot savu veikspēju, lai risinātu nepilngadīgo bez pavadības vajadzības; aicina Serbiju rast reālu un noturīgu risinājumu attiecībā uz bēgļiem no kaimiņvalstīm, tostarp attiecībā uz viņu vajadzībām pēc mājokļiem un piekļuvi darbam un izglītībai;

Tiesiskums

9. mudina Serbiju pastiprināt centienus veikt reformas tiesiskuma jomā, kā arī jo īpaši nodrošināt tiesu iestāžu neatkarību un tiesu sistēmas vispārēju efektivitāti; uzsver, ka īpaša uzmanība būtu jāpievērš efektīvām reformām šajā jomā; norāda — lai gan ir gūti zināmi panākumi, samazinot neizskatīto parādu piedziņas veco lietu skaitu un ieviešot pasākumus, nolūkā saskaņot tiesu praksi, tiesu neatkarība Serbijā joprojām nav pilnībā nodrošināta, un joprojām bažas rada apmērs, kādā tiesu iestādes tiek politiski ietekmētas; aicina Serbiju nostiprināt tiesu iestāžu pārskatāmību, objektivitāti, profesionālismu un vispārējo efektivitāti un izveidot bezmaksas juridiskās palīdzības sistēmu, nodrošinot plašu bezmaksas juridiskās palīdzības sniedzēju loku; prasa īstenot visus Eiropas Cilvēktiesību tiesas nolēmus;

10. atkārti, cik svarīgi ir intensīvāk apkarot korupciju, un mudina Serbiju paust skaidru apņemšanos šīs problēmas risināšanā; atzinīgi vērtē to, kā tiek īstenots Likums par valsts iestāžu organizāciju un jurisdikciju saistībā ar organizētās noziedzības, terorisma un korupcijas apkarošanu; atzinīgi vērtē grozījumus, kas ir izdarīti valsts kriminālkodeksa ekonomisko noziegumu sadaļā, un mudina Serbiju pilnībā īstenot šos grozījumus, tostarp grozījumu par dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošanu, lai novērstu tā jebkādu nepareizu piemērošanu; aicina pastiprināt valsts pretkorupcijas stratēģijas un rīcības plāna īstenošanu; atgādina par savu aicinājumu Serbijai ātri pieņemt jaunu tiesību aktu par pretkorupcijas aģentūru, lai uzlabotu to, kā tiek plānota, koordinēta un uzraudzīta jaunu un spēkā esošu tiesību aktu un politikas īstenošana; uzsver, ka ir ārkārtīgi svarīgi, lai šāda aģentūra saņemtu un uzturētu cilvēku un finanšu resursus, kas tai ir vajadzīgi, lai pildītu savas pilnvaras neatkarīgā veidā; uzsver, ka pretkorupcijas aģentūras locekļi būtu jāievēlē saskaņā ar pārredzamības principiem, kā arī to, ka viņi nedrīkst būt interešu konfliktā vai atkarīgi no politiskās pārliecības; aicina iestādes nodrošināt, ka aģentūrā tiek aizpildīti visi vakantie amati; aicina Serbiju turpināt uzlabot rezultātus attiecībā uz izmeklēšanu, apsūdzību izvirzīšanu un notiesājošu spriedumu taisīšanu augsta līmeņa korupcijas lietās un regulāri publicēt ar tām saistītos statistikas datus par izmeklēšanas rezultātiem visās lietās, kas attiecas uz iespējamu korupciju amatpersonu vidū;

11. aicina Serbijas iestādes īstenot Pretkorupcijas starpvalstu grupas (GRECO) ieteikumus; aicina Serbijas parlamentu jo īpaši pievērsties Pretkorupcijas starpvalstu grupas (GRECO) ieteikumiem attiecībā uz korupcijas novēršanu un interešu konfliktiem un pieņemt rīcības kodeksu;

12. atzīst, ka ir panākti zināmi rezultāti cīņā pret korupciju un organizēto noziedzību, un atzinīgi vērtē Serbijas aktīvo lomu starptautiskajā un reģionālajā policijas un tiesu iestāžu sadarbībā; aicina Serbiju uzņemties turpmākas saistības un panākt objektīvi novērtējamus rezultātus šajā cīņā, jo īpaši gūt pārliecinošus panākumus attiecībā uz izmeklēšanām, kriminālvajāšanām un notiesāšanām ar organizēto noziedzību saistītās lietās, tostarp cilvēku tirdzniecību un migrantu kontrabandu no Serbijas uz ES un uz trešām valstīm, ar organizēto noziedzību saistītām slepkavībām, kibernoziēdzību, finanšu plūsmām, ar kurām atbalsta teroristu darbības, un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju; aicina Serbiju turpināt tā rīcības plāna pilnīgu īstenošanu, par kuru panākta vienošanās ar Finanšu darījumu darba grupu (FATF); vērs uzmanību uz to, ka pieaug noziedzīgu uzbrukumu skaits, un aicina šo jautājumu risināt, pilnībā sadarbojoties ar tiesu iestādēm;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Demokrātija un sociālais dialogs

13. uzsver, ka Serbijas parlaments joprojām neīsteno efektīvu uzraudzību pār izpildvaru un ka ir papildus jāuzlabo pārredzamības, iekļautības un likumdošanas procesa kvalitāte; atzinīgi vērtē to, ka samazinās steidzamības procedūras izmantošana, pieņemot tiesību aktus; tomēr uzsver, ka steidzamības procedūras vēl arvien regulāra izmantošana apdraud parlamenta un sabiedrības kontroli pār procesu; uzsver, ka būtu jāizvairās no pasākumiem, kas ierobežo Serbijas parlamenta spēju īstenot efektīvas debates par tiesību aktiem un to īstenošanas kontroli; uzsver to, cik svarīgs demokrātijai ir opozīcijas veiktais darbs, un uzsver, ka pret opozīcijas politiķiem nevajadzētu vērst neslavu un apmelojumus; pauž bažas par to, ka daži politiķi ļaunprātīgi izmanto publiskas diskusijas, lai veicinātu radikālismu; aicina veikt papildu pasākumus, lai nodrošinātu partiju savstarpējo dialogu un pilsoniskās sabiedrības efektīvu iesaisti; aicina Serbijas parlamentu pārskatīt novilcināšanas taktikas praksi un to, vai tā kavē demokrātiskas debates; atzinīgi vērtē to, ka Serbijas parlaments turpina centienus, lai uzlabotu pārredzamību, rīkojot debates par Serbijas sarunu nostājas par pievienošanās ES sadaļām, kā arī veicot viedokļu apmaiņu ar galveno sarunu grupu un Nacionālo konventu par Eiropas Savienības jautājumiem; uzsver, ka ir nepieciešams pilnībā atzīt un atbalstīt neatkarīgo regulatīvo struktūru lomu, tostarp valsts ombudu, pretkorupcijas aģentūru, valsts revīzijas iestādi un sabiedrībai svarīgas informācijas un personas datu aizsardzības komisāru; aicina Serbijas parlamentu iesaistīties neatkarīgu regulatīvo iestāžu konstatējumā un ieteikumu, īpaši to, kuru paudis Ombuds, īstenošanā; atgādina, ka viens no Eiropas sociālā modeļa pilāriem ir sociālais dialogs un ka regulāra apspriešanās starp valdību un sociālajiem partneriem ir svarīga, lai novērstu sociālo spriedzi un konfliktus; uzsver, ka ir svarīgi, lai sociālais dialogs neaprobežotos ar informācijas apmaiņu, un ka svarīgi tiesību akti pirms to nonākšanas parlamenta procedūrā būtu jāapspriež ar ieinteresētajām personām;

14. atzinīgi vērtē pārskatu par valsts tiesu iestāžu konstitucionālās reformas projektu, kas ir iesniegts Venēcijas komisijai atzinuma sagatavošanai; uzsver, ka ir svarīgi pilnībā īstenot Venēcijas komisijas ieteikumus; mudina Serbijas iestādes uzsākt iekļaujošas un jēgpilnas publiskas debates, kas tiek rīkotas konstruktīvi, lai palielinātu informētību par konstitucionālās reformas procesu šajā valstī; aicina organizēt visaptverošu sabiedrisko apspriešanu, pirms galīgais projekts tiek iesniegts Serbijas parlamentā;

15. atzinīgi vērtē Serbijas progresu, reformējot valsts pārvaldi, jo īpaši, pieņemot vairākus jaunus tiesību aktus par algām un darba attiecībām sabiedrisko pakalpojumu sfērā, par vietējām pašvaldībām un algām autonomās provincēs un par valsts apmācības akadēmiju; uzsver, ka bažas joprojām rada politiskā ietekme uz kandidātu iecelšanu augstākajos vadības amatos; aicina Serbiju grozīt civildienesta likumu, lai garantētu valsts pārvaldes neitralitāti; norāda, ka ir svarīgi stiprināt administratīvās spējas visos līmeņos, lai veiksmīgi īstenotu galvenās reformas; atzinīgi vērtē to, ka ir izveidota Eiropas Integrācijas ministrija, iekļaujot tajā bijušā Serbijas Eiropas integrācijas biroja struktūras, kas ir turpinājis sniegt politiskus norādījumus Eiropas integrācijas jautājumos;

Cilvēktiesības

16. uzsver, ka ir spēkā tiesiskā un institucionālā sistēma cilvēktiesību ievērošanai; uzsver, ka ir vajadzīga cilvēktiesību saskaņota un efektīva īstenošana visā valstī; aicina Serbiju pieņemt jauno personas datu aizsardzības likumu, nodrošinot tā pilnīgu saskaņotību ar ES standartiem un labāko pieredzi; norāda, ka ir nepieciešami pastāvīgi centieni, lai uzlabotu neaizsargātu iedzīvotāju grupu, tostarp bērnu, personu ar invaliditāti, HIV/AIDS slimnieku un LGBTI personu, situāciju; nosoda to, ka joprojām tiek izdarīti naida noziegumi pret romiem un LGBTI personām; aicina Serbiju aktīvi īstenot izmeklēšanas, saukšanas pie atbildības un notiesāšanas par naida izraisītiem noziegumiem; aicina Serbijas iestādes sekmēt iecietības gaisotni un nosodīt visu veidu naida runu, kā arī genocīda noziegumu pret cilvēci un kara noziegumu publisku atbalstīšanu un esamības noliegšanu;

17. mudina Serbiju nostiprināt tās iestāžu lomu un veiktspējas attiecībā uz mazāk aizsargātu grupu, tostarp sieviešu, bērnu un invalīdu aizsardzību, un nodrošināt labāku sadarbību starp policiju, prokuroriem un sociālajiem dienestiem šajā jomā; atzinīgi vērtē to, ka Serbija ir ratificējusi Stambulas konvenciju un jaunākās norises attiecībā uz pasākumiem, lai aizsargātu bērnus no vardarbības, tostarp paziņojumu par bērnu ombuda amata izveidošanu, un aicina iestādes uzraudzīt tiesību aktu un citu pasākumu ietekmi; uzsver, ka joprojām pastāv trūkumi invalīdu cilvēktiesību aizsardzībā, un mudina valdību pieņemt valsts stratēģiju attiecībā uz personām ar invaliditāti;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

18. stingri mudina Serbijas iestādes pastiprināt centienus, lai uzlabotu situāciju vārda brīvības un plašsaziņas līdzekļu brīvības jomā; atzinīgi vērtē to, ka ir izveidota jauna darba grupa, kuras mērķis ir izstrādāt plašsaziņas līdzekļu stratēģijas projektu; uzsver, ka draudi un vardarbība pret žurnālistiem un plašsaziņas līdzekļiem un žurnālistu un plašsaziņas līdzekļu iebiedēšana, tostarp administratīva vajāšana un iebiedēšana ar tiesas procesu starpniecību, joprojām rada bažas; aicina amatpersonas būt konsekventām, publiski nosodot jebkāda veida žurnālistu iebiedēšanu un atturēties no iejaukšanās plašsaziņas līdzekļu un žurnālistu darbībās, tostarp saistībā ar vēlēšanām; šajā sakarībā norāda, ka, lai gan vairākas lietas ir izmeklētas un daži kriminālapšūdzības ir sagatavotas, notiesāšana joprojām ir reta parādība; atzinīgi vērtē tās pastāvīgās darba grupas centienus, kura tika izveidota ar vienošanos par sadarbību un pasākumiem žurnālistu drošības uzlabošanai, un aicina iestādes parādīt pilnīgu apņemšanos izmeklēt lietas par uzbrukumiem žurnālistiem un plašsaziņas līdzekļiem un uzsākt tajās kriminālvajāšanu; prasa pilnībā īstenot tiesību aktus par plašsaziņas līdzekļiem un stiprināt valsts elektronisko plašsaziņas līdzekļu regulatīvās iestādes neatkarību; atzinīgi vērtē centienus izstrādāt plašsaziņas līdzekļu stratēģiju, lai izveidotu plurālistisku plašsaziņas līdzekļu vidi, un šajā sakarībā uzsver, cik svarīga ir pārskatāma un iekļaujoša apspriešanās ar ieinteresētajām pusēm; uzsver, ka ir vajadzīga pilnīga pārredzamība attiecībā uz plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesībām un finansējumu; aicina pieņemt politikas pasākumus, ar kurām tiks aizsargāti plašsaziņas līdzekļi un programmas Serbijā dzīvojošo nacionālo minoritāšu valodās;

19. aicina Serbijas iestādes uzlabot sadarbību ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām, tostarp sieviešu organizācijām un cilvēktiesību aizsardzības grupām, jo tām ir būtiska loma labi funkcionējošā demokrātijā; nosoda negatīvās kampaņas un ierobežojumus attiecībā uz dažām pilsoniskās sabiedrības organizācijām; prasa pieņemt valsts stratēģiju un saistītu rīcības plānu, lai regulētu vidi, kurā pilsoniskās sabiedrības organizācijas darbojas; uzskata, ka ir nepieciešami turpmāki centieni, lai nodrošinātu sistemātisku sadarbību starp valdību un pilsonisko sabiedrību, un aicina būt īpaši uzmanīgiem, izstrādājot un īstenojot tiesību aktus, kas skar pilsonisko sabiedrību;

20. atzīmē, ka ir panākts zināms progress attiecībā uz nelikumīgo privātīpašuma nojaukšanu un pārvietošanās brīvības atņemšanu Belgradas Savamalas rajonā, kas notika 2016. gada aprīlī; aicina šo situāciju atrisināt un izmeklēšanā pilnībā sadarboties ar tiesu iestādēm, lai vainīgos sauktu pie atbildības;

Ciena pret minoritātēm un to aizsardzība

21. atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemts rīcības plāns nacionālo minoritāšu tiesību īstenošanai un dekrēts, ar ko tiek izveidots nacionālo minoritāšu fonds; aicina Serbijas valdību pilnībā īstenot visus starptautiskos līgumus, kas attiecas uz minoritāšu tiesībām; uzsver, ka progress attiecībā uz nacionālo minoritāšu tiesību garantēšanu nav apmierinošs, un aicina pilnībā īstenot rīcības plānu un labāk koordinēt un integrēt ieinteresētās puses, tostarp kaimiņvalstis saistībā ar transporta un komunikāciju vajadzībām; norāda, ka nacionālo minoritāšu fonds darbojas un ka tā finansējums ir palielināts; atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemti svarīgi tiesību akti, kas veido minoritāšu tiesību sistēmu; atkārtoti aicina Serbiju nodrošināt to, ka tiek konsekventi īstenoti tiesību akti par minoritāšu aizsardzību, tostarp attiecībā uz izglītību un kultūru, minoritāšu valodu izmantojumu, pārstāvību valsts pārvaldē un tiesu iestādēs, kā arī nepārtrauktu piekļuvi plašsaziņas līdzekļiem un reliģiskajām ceremonijām minoritāšu valodās; atzīst, ka valsts aktīvi piedalās valsts minoritāšu vēlēšanu ciklos, un aicina pieņemt politikas pasākumus, kas garantēs to politisko pārstāvību Serbijas valsts asamblejā; aicina pilnībā īstenot tiesības uz savlaicīgu dzimšanas reģistrāciju; uzsver, ka cilvēktiesību, tostarp nacionālo minoritāšu tiesību, veicināšana un aizsardzība ir priekšnoteikums, lai pievienotos ES;

22. norāda, ka Vojvodinas kultūras daudzveidība ir daļa no Serbijas identitātes; uzsver, ka Vojvodinas autonomija būtu jā saglabā un ka būtu nekavējoties jāpieņem likums par Vojvodinas finansēšanas resursiem, kā ir paredzēts konstitūcijā;

23. atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemta romu sociālās integrācijas stratēģija 2016.–2025. gadam līdzās rīcības plānam, kas attiecas uz izglītību, veselību, mājokļiem un nodarbinātību; atzinīgi vērtē to, ka stratēģijā ir atzīts — romu sievietes saskaras ar īpašu diskrimināciju; mudina Serbiju noteikt skaidrus mērķus un rādītājus, lai uzraudzītu jaunās stratēģijas īstenošanu; izsaka bažas par romu meiteņu priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas augsto līmeni, norāda ka romu vairākums cieš no sociālās atstumtības un saskaras ar to, ka viņu tiesības sistemātiski tiek pārkāptas; aicina pilnībā īstenot šo jauno romu integrācijas stratēģiju un rīcības plānu; uzsver, ka ir svarīgi izstrādāt politikas pasākumus, kas apkaros diskrimināciju pret romiem un antičigānismu; aicina nodrošināt romu jēgpilnu līdzdalību visu līmeņu sabiedriskajos un politiskajos procesos;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Reģionālā sadarbība un labas kaimiņattiecības

24. atzinīgi vērtē to, ka Serbija ir apņēmusies uzturēt konstruktīvas divpusējas attiecības ar citām paplašināšanās procesā iesaistītajām valstīm un kaimiņos esošajām ES dalībvalstīm; atzinīgi vērtē to, ka Serbija turpina iesaistīties vairākās reģionālās sadarbības iniciatīvās, piemēram, Dienvidaustrumu Eiropas sadarbības procesā, Reģionālajā sadarbības padomē, Centrāleiropas brīvās tirdzniecības nolīgumā (CBTN), Adrijas un Jonijas jūras iniciatīvā, ES makroreģionālajā stratēģijā Donavas reģionam (EUSDR) un ES stratēģijā Adrijas un Jonijas jūras reģionam (EUSAIR), Brdo-Brijuni procesā, sešu Rietumbalkānu valstu iniciatīvā un tās savienojamības programmā un Berlīnes procesā; atzinīgi vērtē līdzšinējos sešu Rietumbalkānu valstu procesa rezultātus un aicina turpināt reģionālās ekonomikas zonas (REZ) attīstību; atkārtoti aicina Serbijai īstenot savienojamības reformas pasākumus, kas ir saistīti ar savienojamības programmu; atzinīgi vērtē Serbijas centienus kā prioritāti noteikt ieguldījumus infrastruktūrā un uzsvēr, cik svarīgi ir uzlabot savienojamību šajā reģionā; norāda, ka vairāk pūļu ir jāiegulda pierobežas reģionu ekonomiskajā un sociālajā attīstībā, lai novērstu iedzīvotāju skaita samazināšanos šajos reģionos; atbalsta ierosinājumu samazināt viesabonēšanas maksu Rietumbalkānos; uzsvēr, ka neatrisinātiem divpusējiem strīdiem nevajadzētu negatīvi ietekmēt pievienošanās procesu; stingri atbalsta Rietumbalkānu partneru solījumu arī turpmāk stiprināt labas kaimiņattiecības, reģionālo stabilitāti un savstarpēju sadarbību; atgādina, ka ES ir apņēmusies stiprināt un padziļināt savu iesaisti reģiona pārmaiņās;

25. atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemta valsts stratēģija kara noziegumu izmeklēšanai un kriminālvajāšanai par tiem; ņem vērā prokuratūras stratēģijas kara noziegumu izmeklēšanai un apsūdzībai pieņemšanu un mudina Serbiju īstenot visas paredzētās darbības; atzinīgi vērtē to, ka 2017. gada maijā tika iecelts jauns kara noziegumu prokurors; atkārtoti aicina īstenot šo stratēģiju, jo īpaši izvīzot apsūdzības, un pieņemt prokuratūras darba stratēģiju; aicina Serbiju efektīvi izmeklēt visas kara noziegumu lietas, jo īpaši tās, kurām ir augsts profils, un sadarboties ar reģionālajiem partneriem; aicina Komisiju un dalībvalstis veltīt papildu centienus, lai atrisinātu šos jautājumus ES un Serbijas sarunu procesā; mudina iestādes turpināt risināt problēmas saistībā ar pazudušām personām 20. gadsimta 90. gadu karu laikā; atkārtoti aicina Serbiju pilnībā sadarboties ar pašreizējo Starptautisko kara noziegumu tribunālu mehānismu; mudina iestādes turpināt darbu jautājumā par bezvēsts pazudušo personu likteni, tostarp atverot valsts arhīvus, kas ir saistīti ar kara periodu; mudina Serbiju sagatavot reparāciju sistēmu cietušajiem un viņu ģimenēm; atkārtoti uzsvēr savu atbalstu iniciatīvai izveidot reģionālo komisiju, kas atbildīga par faktu konstatāciju saistībā ar kara noziegumiem un citiem rupjiem cilvēktiesību pārkāpumiem bijušajā Dienvidslāvijā; uzsvēr, cik svarīgs ir darbs, ko veic Jauniešu reģionālās sadarbības birojs (RYCO) un tā vietējās filiāles, lai veicinātu izlīgumu starp jauniešiem; prasa veikt papildu grozījumus likumā par restitūciju un uzsvēr, ka ir svarīgi nodrošināt nediskriminējošu attieksmi pret restitūcijas prasību iesniedzējiem salīdzinājumā ar citiem saņēmējiem, jo īpaši attiecībā uz publiskā īpašuma reģistrāciju;

26. pauž nožēlu par to, ka dažas Serbijas iestādes vairākkārt ir noliegušas Srebrenicas genocīdu; atgādina tām, ka pilnībā sadarboties ar Starptautisko Kara noziegumu tribunālu bijušajai Dienvidslāvijai un tā pēcteci, proti, Starptautisko kara noziegumu tribunālu atlikušās jurisdikcijas mehānismu, nozīmē arī pilnībā pieņemt un īstenot tā lēmumus; uzsvēr, ka Srebrenicas genocīda atzīšana ir fundamentāls Serbijas solis ceļā uz pievienošanos Eiropas Savienībai;

27. atzinīgi vērtē Serbijas pastāvīgo iesaisti normalizācijas procesā ar Kosovu un tās apņemšanos īstenot vienošanās, kas ir panāktas ES veicinātajā dialogā; atzinīgi vērtē to, ka Serbijas valsts prezidents ir uzsācis iekšēju dialogu par Kosovu; atkārtoti prasa turpināt darbu pie visu jau noslēgto vienošanās, tostarp to, kuras attiecas uz enerģētiku, pilnīgas, godprātīgas un savlaicīgas īstenošanas un mudina abas puses apņēmīgi turpināt normalizācijas procesu; uzsvēr, cik svarīgi ir izveidot serbu vairākuma pašvaldību asociāciju vai kopienas; uzsvēr, ka ir jāpaātrina darbs pie dialoga jauna posma, lai panāktu attiecību vispusīgu normalizēšanu starp Serbiju un Kosovu, nosakot to juridiski saistošā nolīgumā; atkārtoti aicina EĀDD veikt darbības rezultātu izvērtējumu attiecībā uz to, kā puses pilda savas saistības; kategoriski nosoda Kosovas serbu politika Olivera Ivanoviča nogalināšanu un uzsvēr, ka ir vajadzīga patiesa sadarbība starp Kosovu un Serbijas izmeklētājiem un starptautisks atbalsts, lai vainīgie tiktu saukti pie atbildības;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

28. ņem vērā pašlaik notiekošās debates un publiskos paziņojumus par Serbijas un Kosovas robežas iespējamām izmaiņām, tostarp teritoriju apmaiņu; uzsver, ka gan Kosova, gan Serbija ir etniski daudzveidīgas un ka šajā reģionā par mērķi nedrīkst izvirzīt etniski homogēnu valstu izveidošanu; atbalsta ES veicināto dialogu, lai panāktu visaptverošu normalizācijas nolīgumu starp Serbiju un Kosovu; uzskata, ka nolīgums varētu būt pieņemams tikai tad, ja panākta savstarpēja vienošanās, ņemot vērā vispārējo stabilitāti reģionā un starptautiskās tiesības;

29. izsaka bažas par augsta ranga politiķu atkārtotajiem izteikumiem, kuros tiek apšaubīta Bosnijas un Hercegovinas teritoriālā integritāte, un nosoda jebkādu nacionālistisku retoriku, kas ir vērsta uz šīs valsts šķelšanu;

Enerģija un transports

30. aicina Serbiju pilnībā īstenot savienojamības reformas pasākumus enerģētikas nozarē; mudina Serbiju attīstīt konkurenci gāzes tirgū un izpildīt attiecīgos pienākumus saistībā ar uzņēmumu sadalīšanu, kā ir paredzēts trešajā enerģētikas paketē; aicina Serbiju izstrādāt enerģētikas politiku, lai samazinātu atkarību no Krievijas gāzes importa; atzinīgi vērtē valsts centienus veicināt ieguldījumus tādās jomās kā energoefektivitāte un atjaunojamie energoresursi; atgādina, ka tiesību akti par enerģijas efektīvu izmantošanu nav pilnībā saskaņoti ar atbilstošajām ES direktīvām; aicina Serbiju pārorientēties uz atjaunojamās enerģijas ieguves veidiem;

31. aicina Serbijas valdību pieņemt pasākumus, kas nepieciešami, lai saglabātu aizsargājamās teritorijas, sevišķi attiecībā uz hidroelektrostaciju būvēšanu vidiski jutīgās teritorijās, piemēram, Stara Planinas dabas parkā; šajā kontekstā aicina veikt rūpīgus ietekmes uz vidi novērtējumus, kuru pamatā būtu Putnu direktīvas, Dzīvotņu direktīvas un Ūdens pamatdirektīvas izveidotie ES standarti; mudina Serbijas valdību palielināt plānoto projektu pārredzamību, nodrošinot sabiedrības līdzdalību un uzklauššanu ar visu ieinteresēto personu iesaisti;

32. atzinīgi vērtē kopīgo apņemšanos, ko 2018. gada 17. maijā parakstīja Serbija un Bulgārija Rietumbalkānu augstākā līmeņa vadītāju sanāksmē Sofijā, veidot gāzes savienojumus starp abām valstīm, un IPA 2018. gada paketes pieņemšanu, — tā ietver stratēģiski svarīgu infrastruktūras projektu "Miera automaģistrāle Niša-Merdare-Priština", kas nodrošinās labāku transporta savienojumu starp Serbijas centrālo daļu un Kosovu un kam ir simboliska nozīme reģiona valstu attiecībās;

33. pauž nopietnas bažas par to, ka Serbijā ir satraucoši augsts gaisa piesārņojuma līmenis, kura dēļ saskaņā ar Pasaules Veselības organizācijas datiem 2016. gadā aptuveni 6 500 cilvēku nomira no elpceļu slimībām; šajā sakarībā aicina Serbijas iestādes pieņemt nepieciešamos īstermiņa pasākumus, lai novērstu šo situāciju, un efektīvi reformēt transporta un mobilitātes vidējā termiņa un ilgtermiņa politiku lielajās pilsētās;

o

o o

34. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī Serbijas valdībai un parlamentam.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

P8_TA(2018)0479

2018. gada ziņojums par Serbiju**Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra rezolūcija par Komisijas 2018. gada ziņojumu par Kosovu (2018/2149(INI))**

(2020/C 363/19)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Eiropadomes prezidentūras 2003. gada 19. un 20. jūnijā Salonikos notikušās sanāksmes secinājumus attiecībā uz Rietumbalkānu valstu izredzēm pievienoties Eiropas Savienībai,
- ņemot vērā ES un Rietumbalkānu 2018. gada 17. maija augstākā līmeņa sanāksmes deklarāciju un tai pievienoto “Sofijas prioritāšu programmu”,
- ņemot vērā stabilizācijas un asociācijas nolīgumu starp ES un Kosovu, kurš ir spēkā kopš 2016. gada 1. aprīļa,
- ņemot vērā Eiropas reformu programmu (ERA) Kosovai, kas tika uzsākta 2016. gada 11. novembrī Prištinā,
- ņemot vērā pamatnolīgumu ar Kosovu par dalību Savienības programmās, kas ir spēkā kopš 2017. gada 1. augusta,
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 6. februāra paziņojumu “Ticama paplašināšanās perspektīva Rietumbalkāniem un padziļināta ES iesaiste šajā reģionā” (COM(2018)0065),
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 17. aprīļa paziņojumu “2018. gada paziņojums par ES paplašināšanās politiku” (COM(2018)0450), kam pievienots Komisijas dienestu darba dokuments “2018. gada ziņojums par Kosovu” (SWD (2018)0156),
- ņemot vērā pirmo nolīgumu par principiem, kas reglamentē attiecību normalizēšanu starp Serbijas un Kosovas valdību, kas noslēgts 2013. gada 19. aprīlī, un citus Briseles nolīgumus saskaņā ar ES veicināto dialogu par attiecību normalizēšanu, tostarp integrētās robežu pārvaldības (IBM) protokolu, tiesisko regulējumu attiecībā uz serbu vairākuma pašvaldību asociāciju/kopieniem un nolīgumus par Mitrovicas tiltu un par enerģētiku,
- ņemot vērā Kosovas serbu tiesnešu, prokuroru un administratīvā personāla integrāciju Kosovas tiesu iestādēs saskaņā ar 2015. gada februārī panākto vienošanos par tieslietām,
- ņemot vērā Padomes 2018. gada 8. jūnija Lēmumu (KĀDP) 2018/856, ar ko groza Vienoto rīcību 2008/124/KĀDP par Eiropas Savienības Tiesiskuma misiju Kosovā (EULEX KOSOVO) ⁽¹⁾, ar kuru misijas termiņu pagarināja līdz 2020. gada 14. jūnijam,
- ņemot vērā gada ziņojumu par misijām un operācijām Kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) ietvaros un EULEX pakta 2017. gada progresu ziņojumu,
- ņemot vērā ANO ģenerāļsekretāra ziņojumus par ANO pagaidu pārvaldes Kosovā (UNMIK) darbību, tostarp jaunāko 2018. gada 1. maija ziņojumu, un 2018. gada 7. februāra ziņojumu par Kosovas bruņoto spēku (KFOR) darbībām,

---

⁽¹⁾ OV L 146, 11.6.2018., 5. lpp.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 17. aprīļa novērtējumu par Kosovas ekonomikas reformu programmu 2018.–2020. gadam (SWD(2018)0133) un Padomes 2018. gada 25. maija kopīgos secinājumus par ekonomikas un finanšu jautājumu dialogu starp ES un Rietumbalkānu valstīm un Turciju,
  - ņemot vērā ES vēlēšanu novērošanas misijas (EUEOM) ziņojumus 2017. gada 11. jūnijā par likumdevēja vēlēšanām Kosovā un 2017. gada 22. oktobrī par mēru un pašvaldību priekšsēdētāju asamblejas vēlēšanām Kosovā,
  - ņemot vērā ES un Kosovas Stabilizācijas un asociācijas parlamentārās komitejas (SAPK) ceturto sanākumi, kuru rīkoja 2018. gada 17. un 18. janvārī Strasbūrā,
  - ņemot vērā Komisijas 2016. gada 4. maija priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 539/2001, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas (Kosova) (COM(2016)0277), un Komisijas 2016. gada 4. maija ceturto ziņojumu par Kosovas progresu vīzu režīma liberalizācijas ceļvedī noteikto prasību izpildē (COM(2016)0276),
  - ņemot vērā Melnkalnes un Kosovas parlamentu Robežu demarkācijas nolīguma starp Kosovu un Melnkalni ratificēšanu,
  - ņemot vērā ANO Drošības padomes Rezolūciju Nr. 1244 (1999), Starptautiskās Tiesas (ST) 2010. gada 22. jūlija konsultatīvo atzinumu par to, vai vienpusējā Kosovas neatkarības pasludināšana atbilst starptautiskajām tiesībām, un ANO Ģenerālās asamblejas 2010. gada 9. septembra rezolūciju Nr. 64/298, kurā atzīts šā ST atzinuma saturs un pausta atzinība ES gatavībai veicināt dialogu starp Serbiju un Kosovu,
  - ņemot vērā rezultātus, kas iegūti 2017. gadā Komisijas, Pasaules bankas un Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programmas veiktajā aptaujā par marginalizētajiem romiem Rietumbalkānos,
  - ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2015. gada 21. septembra kopīgo dienestu darba dokumentu “Dzimumu līdztiesība un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana sievietēm: meiteņu un sieviešu dzīves pārveidošana ar ES ārējo attiecību starpniecību 2016.–2020. gadā” (SWD(2015)0182),
  - ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Kosovu,
  - ņemot vērā Reglamenta 52. pantu,
  - ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A8-0332/2018),
- A. tā kā ir nepieciešami pastāvīgi būtiski centieni, ko nodrošina konstruktīvs dialogs starp politiskajiem spēkiem un ar kaimiņvalstīm, lai sagatavotos izaicinājumiem, kas saistīti ar dalību ES;
- B. tā kā katru paplašināšanās procesā iesaistīto valsti vērtē atsevišķi pēc tās sasniegumiem un pievienošanās grafiku nosaka reformu ātrums un kvalitāte;
- C. tā kā 114 valstis, tajā skaitā 23 no ES 28 dalībvalstīm, ir atzinušas Kosovas neatkarību;
- D. tā kā ES ir atkārtoti apliecinājusi savu vēlmi sniegt atbalstu Kosovas ekonomiskajai un politiskajai attīstībai, īstenojot skaidri noteiktu Eiropas perspektīvu, savukārt Kosova ir parādījusi centienus virzībā uz Eiropas integrāciju;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

- E. tā kā, ņemot vērā pastāvīgo polarizāciju starp tās politiskajām partijām, Kosova ir demonstrējusi nelielu progresu ar ES saistītās reformās, kas ir vitāli svarīgas tālākam progresam ES pievienošanās procesā;
- F. tā kā plaukstoša neoficiālā ekonomika Kosovā traucē attīstīties ilgtspējīgai visas valsts ekonomikai;
- G. tā kā Kosovas specializētās palātas un Specializētais prokuratūras birojs Hāgā kopš 2017. gada 5. jūlija pilnībā pilda juridiskās funkcijas;
- H. tā kā 2018. gada 8. jūnijā Padome nolēma mainīt ES Tiesiskuma misijas Kosovā EULEX pilnvaru virzienu, izbeidzot šīs misijas tiesu izpildvaras funkcijas, un to pagarināt; tā kā jaunais tās pilnvaru darbības termiņš ir noteikts 2020. gada 14. jūnijā;
- I. tā kā Kosova ir vienīgā Rietumbalkānu valsts, kuras pilsoņiem ir vajadzīga vīza ceļošanai uz Šengenas zonu,
1. atzinīgi vērtē svarīgos tiesību aktus, kas pieņemti saskaņā ar Eiropas reformu programmu (ERA), un aicina tos pilnībā īstenot; uzskata, ka būtu jāpanāk vienprātība starp partijām, lai īstenotu galvenās ar ES saistītās reformas; ar cerībām raugās uz jaunās ERA pieņemšanu 2019. gadā;
  2. tomēr norāda uz to, ka pamatreformu īstenošanas temps ir lēns, jo trūkst vienprātības partiju starpā un turpinās politiskā polarizācija; norāda, ka tas ir negatīvi ietekmējis asamblejas un valdības spēju īstenot pastāvīgas un ilgtspējīgas reformas; nosoda dažu parlamentāriešu traucējošo darbību; aicina visas politiskās partijas izveidot iekļaujošu politisko dialogu; uzsver vajadzību uzlabot asamblejas efektīvu uzraudzību pār izpildvaru, kā arī pārredzamību un likumdošanas procesa kvalitāti, tostarp nodrošinot aktīvu un konstruktīvu līdzdalību un ierobežojot steidzamības procedūru izmantošanu tiesību aktu pieņemšanā; mudina panākt vienprātību attiecībā uz reformām, kas saistītas ar pievienošanos ES;
  3. atzinīgi vērtē to, ka valsts pārvaldes jomā ir panākts zināms progress, bet uzsver, ka ir nepieciešama turpmāka reforma; jo īpaši aicina depolitizēt un pārstrukturēt valsts pārvaldi;
  4. atzinīgi vērtē to, ka 2018. gada martā tika ratificēts 2015. gada augusta nolīgums ar Melnkalni par robežu demarkāciju, kas iezīmē soli uz priekšu labu kaimiņattiecību garā; uzsver šā pasākuma nozīmi ceļā uz vīzu režīma liberalizāciju;
  5. mudina Kosovas iestādes visaptveroši risināt iepriekš konstatētās vēlēšanu nepilnības, tostarp pārredzamības trūkumu un politisko partiju un kampaņu finansējuma pārskatatbildību, un apgalvojumus par plašu vēletāju iebiedēšanu, jo īpaši daudzās Kosovos serbu kopienās, ieviešot savlaicīgus lēģislatīvus un administratīvus pasākumus, lai pievērstos vēl neizpildītajiem ES, Eiropas Parlamenta novērošanas misiju un Venēcijas komisijas ieteikumiem jau krietnu laiku pirms nākamās vēlēšanu kārtas, lai nodrošinātu, ka tie ir pilnībā saskaņoti ar starptautiskajiem standartiem; atzinīgi vērtē vēlēšanu pārvaldībā veiktos soļus saistībā ar dzimumu līdztiesību un aicina Kosovu vēl vairāk pastiprināt centienus palielināt sieviešu politisko līdzdalību un stiprināt vispārējo tiesisko regulējumu;
  6. pauž bažas par Kosovos nepietiekami finansēto tiesu sistēmu un plaši izplatīto korupciju, valsts nozagšanas elementiem, nepamatotu politisko ietekmi un cieņas trūkumu attiecībā uz taisnīgu tiesu un pienācīgu procesu, tostarp lietās, kas saistītas ar personu izdošanu; uzsver tiesiskuma jomas reformēšanas procesu svarīgo nozīmi, jo īpaši pievērsties tiesas neatkarībai un efektivitātei, kā arī nepieciešamībai vēl vairāk stiprināt liecinieku aizsardzību;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

7. uzsver, ka pārstāvības tiesu sistēma un Kosovas tiesību aktu vienota īstenošana ir priekšnoteikumi, lai novērstu nekonsekventu, lēnu un neefektīvu tiesas spriešanu; atzinīgi vērtē Kosovas serbu tiesnešu, prokuroru un administratīvā personāla integrāciju Kosovas tiesu iestādēs saskaņā ar 2015. gada vienošanos par tieslietām starp Serbiju un Kosovu; uzskata, ka tiesu sistēma joprojām ir neaizsargāta pret pārmērīgu politisko ietekmi un ka ir vajadzīgi turpmāki centieni, lai palielinātu spējas un nodrošinātu tiesnešu un prokuroru disciplināro atbildību, tostarp, veicot būtisku tiesu darbības pārskatīšanu attiecībā uz visiem tiesnešiem, prokuroriem, augsta līmeņa policistiem un krimināllietu izmeklētājiem; atzinīgi vērtē to, ka 2017. gada novembrī ir izveidota komisija Kosovas konflikta laikā no seksuālās vardarbības cietušo statusa atzīšanai un verificācijai;

8. norāda, ka joprojām bažas rada korupcija un organizētā noziedzība, tostarp narkotiku un cilvēku tirdzniecība, un šīs problēmas risināšanai ir vajadzīgi saskaņoti centieni, atzinīgi vērtē sākotnējo progresu, kas panākts, stiprinot rezultātus augsta līmeņa korupcijas un organizētās noziedzības lietu izmeklēšanā un kriminālvajāšanā; cer sagaidīt izlēmīgus un nepārtrauktus centienus saskaņā ar ES pievienošanās procesa saistībām; atzinīgi vērtē Ombuda nepārtrauktos centienus stiprināt savas spējas lietu pārskatīšanā;

9. prasa izveidot labāku tiesisko regulējumu un panākt lielāku kriminālvajāšanas efektivitāti un jaudu, lai nodrošinātu visaptverošu pieeju izmeklēšanai un kriminālvajāšanai, kas tiktu papildināta ar atbilstošu rīcību, iesaldējot, konfiscējot un atgūstot aktīvus un pieņemot galīgus notiesājošus spriedumus augsta līmeņa korupcijas, organizētās un finanšu noziedzības, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas lietās; prasa veikt aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu tiesībsardzības un kriminālvajāšanas neatkarību un pretkorupcijas novēršanas pasākumus dažādās nozarēs; uzskata, ka ir jāveic papildu pasākumi, lai nodrošinātu labāku sadarbību un koordināciju starp tiesībsardzības iestādēm un lai maksimāli palielinātu tiesu sistēmas neatkarību un pārskatatbildību; aicina Kosovu ievērot starptautiskās procedūras un noteikumus attiecībā uz ārzemnieku izdošanu, paredzot nepieciešamos pasākumus, lai novērstu tādas gadījumus kā sešu Turcijas valstspiederīgo deportācija no Kosovas uz Turciju 2018. gada marta beigās; šajā saistībā atzinīgi vērtē Kosovas Asamblejas lēmumu izveidot komiteju šīs lietas izmeklēšanai;

10. aicina īstenot patiesu un konstruktīvu tiesu iestāžu un policijas sadarbību starp Kosovu un Serbijas iestādēm; uzskata, ka Kosovas dalība Interpolā un pastiprinātā sadarbība ar Eiropolu vēl vairāk uzlabotu to pasākumu efektivitāti, kas vērsti uz pārrobežu noziedzības apkarošanu; vienlaikus mudina turpināt sadarbību cīņā pret terorismu;

11. uzskata, ka ir būtiski savlaicīgi un visaptveroši īstenot Kosovas Ombuda, ģenerālrevidenta, Korupcijas apkarošanas aģentūras un Publiskā iepirkuma regulatīvās komisijas ieteikumus; uzsver vajadzību novērst trūkumus publiskā iepirkuma sistēmā un uzlabot iestāžu sadarbību un informācijas apmaiņu; stingri iesaka pastiprināt uzraudzības, novērtēšanas un revīzijas spējas, kā arī pieņemt un īstenot krāpšanas apkarošanas stratēģiju, lai aizsargātu Kosovu un ES finanšu intereses;

12. atzinīgi vērtē Komisijas 2018. gada 18. jūlijā izdoto apstiprinājumu tam, ka Kosova ir izpildījusi kritērijus vīzu režīma liberalizācijai; uzskata, ka ir ļoti svarīgi bez liekas kavēšanās piešķirt Kosovai liberalizētu vīzu režīmu; uzskata, ka vīzu režīma liberalizācija uzlabos stabilitāti un tuvinās Kosovu Eiropas Savienībai, uzlabojot atvieglotu ceļošanu un uzņēmējdarbības veikšanu, vienlaikus palīdzot cīnīties pret cilvēku kontrabandu un korupciju; prasa Padomei ātri pieņemt mandātu virzībai uz bezvīzu režīma ieviešanu;

13. norāda, ka, neaprobežojoties tikai ar panākto progresu vīzu režīma liberalizācijas prasību izpildē, ir jāturpina nepārtraukti centieni organizētās noziedzības, narkotiku kontrabandas, cilvēku kontrabandas un korupcijas apkarošanā — līdztekus konkrētiem centieniem pārvaldīt neatbilstīgas migrācijas plūsmas un samazināt nepamatotu patvēruma pieprasījumu skaitu;

14. atzinīgi vērtē patvēruma pieprasījumu un Kosovas pilsoņu atpakaļuzņemšanas pieprasījumu skaita straujo samazināšanos un atpakaļuzņemšanas nolīgumu pieteikumus; atzinīgi vērtē jauno reintegrācijas stratēģiju un aicina to īstenot pilnībā;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

15. atzinīgi vērtē Kosovas centienus apturēt ārvalstu kaujinieku plūsmu, kura sastāv gandrīz tikai un vienīgi no džihādistu kaujiniekiem, un novērst terorisma draudus; prasa aktīvu reģionālo sadarbību, lai cīnītos pret iespējamām teroristu darbībām un izjauktu finanšu plūsmas, kas paredzētas terorisma finansēšanai; mudina Kosovu risināt jautājumus, kas saistīti ar radikalizāciju tiešsaistē un ārējo ekstrēmistu ietekmi; uzsver, cik svarīga ir terorisma novēršana un aizdomās turamo kaujinieku kriminālvajāšana, kā arī viņu ģimeņu rehabilitācija, izglītība un sociālā reintegrācija; uzsver, ka ir jānovērš radikalizācija ieslodzīto un neaizsargātu jauniešu vidū un jāveic aktīvs darbs viņu deradikalizācijai;

16. nepārprotami nosoda Kosovas serbu politiķa Olivera Ivanoviča nogalināšanu; uzskata, ka viņa slepkavība ir milzīgs trieciens konstruktīvajām un mērenajām balsīm Kosovas serbu kopienā; uzsver, ka ir steidzami vajadzīga patiesa sadarbība starp Kosovas un Serbijas izmeklētājiem un starptautiskais atbalsts, lai gan slepkavības izdarītāji, gan tie, kuri to pasūtīja, tiktu bez tālākas vilcināšanās saukti pie atbildības tiesā;

17. pauž nožēlu par nevēlēšanos rīkoties kara noziegumu lietās un uzsver to, cik svarīga ir nepārprotama politiska apņemšanās veikt kriminālvajāšanu; mudina Kosovas iestādes apliecināt stingru un stabilu apņemšanos pildīt savas starptautiskās saistības attiecībā uz Kosovas specializētajām palātām un Specializēto prokuratūras biroju Hāgā; pauž nopietnas bažas par Kosovas Asamblejas locekļu centieniem 2017. gada decembrī atcelt Likumu par Kosovas specializētajām palātām un Specializēto prokuratūras biroju; pauž dziļu nožēlu par to, ka šo mēģinājumu rezultātā netika pieņemti kopīgi ieteikumi pēc ES un Kosovas Stabilizācijas un asociācijas parlamentārās komitejas (SAPC) ceturtais sanāksmes pārceļšanu uz 2018. gada 17. un 18. janvāri; aicina ievērot konstruktīvu pieeju ES un Kosovas SAPC un īstenot uzlabotu parlamentāro sadarbību šajā saistībā;

18. mudina iestādes palielināt savstarpēju tiesisko sadarbību starp Kosovas un Serbijas prokuratūru un atbalstīt reģionālās komisijas (RECOM) izveidi, kas būtu atbildīga par faktu konstatāciju saistībā ar kara noziegumiem un citiem smagiem cilvēktiesību pārkāpumiem, kas izdarīti bijušajā Dienvidslāvijā laikā no 1991. līdz 2001. gadam;

19. norāda uz *EULEX* svarīgo nozīmi, stiprinot tiesas, policijas un muitas sistēmu neatkarību; turklāt atzīst *EULEX* preventīvo un izlīguma nozīmi kriminālvajāšanā un spriedumu pieņemšanā kara noziegumu, korupcijas un organizētās noziedzības lietās, kā arī tās centieni turpināšanā identificēt pazudušās personas un atklāt apbedījumus, lai pilnībā atrisinātu lietas; iesaka izvērtēt misijas stiprās un vājās puses;

20. atkārtoti aicina *EULEX* palielināt savu efektivitāti un ievērot visaugstākos pārredzamības standartus un absolūtas neiecietības pieeju attiecībā uz korupciju, sliktu pārvaldību, pārkāpumiem, politisko spiedienu un iejaukšanos;

21. uzsver nepieciešamību nekavējoties informēt Kosovas Asambleju par *EULEX* darbībām un jebkādām izmaiņām tās juridiskajā statusā;

22. ņem vērā *EULEX* jaunās pilnvaras un tās darbības beigu termiņu; tomēr uzsver, ka konkrēta progresa panākšana Kosovā ir svarīgāka nekā noteiktais grafiks;

23. aicina noteikt cilvēktiesību satvaru par prioritāti un nodrošināt to ar piemērotu un pietiekamu koordināciju un finansējumu, jo īpaši dzimumu līdztiesības, bērnu un darba aizsardzības, sociālās atstumtības un diskriminācijas pret personām ar invaliditāti un etniskajām un lingvistiskajām minoritātēm un kopienām, kā arī LGBTI personām, jomā; uzsver vajadzību pastiprināt dzimumu līdztiesības aģentūru un valsts koordinatoru aizsardzībai pret vardarbību ģimenē un pastiprināt novēršanu un saukšanu pie atbildības tiesas ceļā par saistītajiem noziegumiem; vēlreiz uzsver, ka ir jāpieņem likumprojekts par reliģijas brīvību;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

24. pauž nopietnas bažas par dzimumu nevienlīdzību un ar dzimumu saistītu vardarbību; mudina Kosovu nodrošināt pilnīgu un savlaicīgu tiesību aktu īstenošanu dzimumu līdztiesības un diskriminācijas aizlieguma jomā; pauž nopietnas bažas par to, ka nav panākts progress stratēģijas un rīcības plāna īstenošanā pret vardarbību ģimenē, un aicina iestādes pieņemt stingrākus un efektīvākus pasākumus, lai cīnītos pret vardarbību, kas saistīta ar dzimumu, tostarp nostiprinot dzimumu līdztiesības aģentūru un Valsts koordinatoru vardarbības apkarošanai; pauž bažas par nepietiekamo sieviešu pārstāvību ar lēmumu pieņemšanu saistītos amatos; aicina Kosovas iestādes prioritārā kārtā pievērsties dzimumu līdztiesības jautājumiem, tostarp Eiropas reformu programmā un ar pilsonisko sabiedrību, tostarp sieviešu organizācijām; mudina Kosovu ciešāk pievērsties jautājumam par taisnīgumu un atbalstu sievietēm, kuras kara laikā tika pakļautas seksuālajai vardarbībai; mudina Kosovu īstenot Stambulas konvencijas noteikumus;

25. aicina Kosovas Asambleju ņemt vērā nostājas dokumentu, ko bērnu aizsardzības likumprojekta izstrādes ietvaros kopīgi parakstīja ES, UNICEF, NVO Koalīcija bērnu aizsardzībai Kosovā (KOFM) un organizācija "Glābiet bērnus";

26. ar bažām norāda, ka Kosova ir guvusi tikai nelielus panākumus tādās jomās kā personu ar invaliditāti tiesību nodrošināšana; aicina Kosovu nodrošināt personu ar invaliditāti nediskriminēšanu un vienlīdzīgas iespējas;

27. aicina Kosovas iestādes prioritārā kārtā pievērsties minoritāšu jautājumiem, tostarp to tiesībām — gan kultūras, gan lingvistiskajām tiesībām — un to iespējām; pauž nožēlu par to, ka minoritātes, piemēram, romu, aškalu un ēģiptiešu kopienas, joprojām saskaras ar problēmām personu identificējošu dokumentu iegūšanā, kas ietekmē viņu iespējas saņemt pilsonību, izglītību, veselības aprūpi un sociālo palīdzību, un aicina Kosovas iestādes pievērsties šīm problēmām; atzinīgi vērtē iestāžu gatavību atzīt to Goras un Župas reģionu iedzīvotāju tiesības, kuri vēsturiski pieder pie bulgāru etniskās kopienas; atzinīgi vērtē jaunās stratēģijas un rīcības plāna romu un aškalu kopienu iekļaušanai Kosovā sabiedrībā 2017.–2021. gadā pieņemšanu un aicina Kosovu uzņemties aktīvu lomu Reģionālās sadarbības padomes īstenošanā projekta "Romu integrācija 2020. gadam" reģionālajā sadarbībā;

28. pauž nožēlu par pastāvīgo diskrimināciju, kas vērsta pret LGBTI personām, un naida runu pieaugumu tiešsaistē saistībā ar geju praida gājienu Prištinā;

29. uzsver vajadzību pieņemt jaunu likumprojektu par biedrošanās brīvību NVO; aicina, izstrādājot un īstenojot tiesību aktus jomās, kas skar pilsoniskās sabiedrības telpu, pievērst lielāku uzmanību tam, lai nodrošinātu, ka tiesību akti nerada nesamērīgu slogu pilsoniskās sabiedrības organizācijām (PSO), neizraisa diskriminējošu ietekmi un nemazina pilsoniskās sabiedrības telpu; uzsver, ka ir nepieciešams publiskais finansējums PSO;

30. uzsver nepieciešamību nodrošināt Kosovā sabiedriskās raidorganizācijas redakcionālo brīvību, finansiālo ilgtspēju un neatkarību un garantēt privāto plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesību pārredzamību saskaņā ar Komisijas ikgadējā ziņojumā ietvertajiem ieteikumiem; mudina ieviest visus būtiskos tiesību aktus šajā jomā; prasa uzlabot daudzvalodu apraidi un tās informācijas kvalitāti, kas tiek piedāvāta visām Kosovā kopienām; pauž bažas par draudu un uzbrukumu skaita pieaugumu žurnālistiem un mudina Kosovā iestādes nekavējoties izmeklēt saukt vainīgos pie atbildības; atzinīgi vērtē to, ka Kosovā valdība apstiprināja likumprojekta par trauksmes cēlēju aizsardzību;

31. aicina pielikt pastāvīgas pūles, lai visaptveroši normalizētu attiecības starp Serbiju un Kosovu; uzskata, ka pilnīga attiecību normalizēšana ar Serbiju juridiski saistošā nolīgumā un tā īstenošanas kārtībā nebūs iespējama bez pastāvošo nolīgumu visaptverošas un savstarpējas piemērošanas un ir būtisks elements abu pušu virzībā uz Eiropas integrāciju;

32. ņem vērā pašlaik notiekošās debates un publiskos paziņojumus par Serbijas un Kosovā robežas iespējamām izmaiņām, tostarp teritoriju apmaiņu; uzsver, ka gan Kosova, gan Serbija ir etniski daudzveidīgas un ka šajā reģionā par mērķi nedrīkst izvirzīt etniski homogēnu valstu izveidošanu; atbalsta ES veicināto dialogu, lai panāktu visaptverošu normalizācijas nolīgumu starp Serbiju un Kosovu; uzskata, ka nolīgums varētu būt pieņemams tikai tad, ja panākta savstarpēja vienošanās, ņemot vērā vispārējo stabilitāti reģionā un starptautiskās tiesības;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

33. norāda, ka piecas ES dalībvalstis vēl nav atzinušas Kosovu, un aicina to izdarīt; uzsver, ka atzīšana vēl vairāk veicinātu attiecību normalizēšanos starp Kosovu un Serbiju;

34. uzskata, ka Belgradas–Prištinas dialogam ir jābūt atklātam un pārredzamam un ka atbildīgajiem par to būtu regulāri jāapspriežas ar Kosovas Asambleju par dialoga norisēm;

35. pauž nožēlu par to, ka daudzi no līdz šim parakstītajiem nolīgumiem netika īstenoti vai ir aizkavējušies, piemēram, enerģētikas jomā un attiecībā uz serbu vairākuma pašvaldību asociāciju; mudina abas puses pilnībā un godprātīgi īstenot visus nolīgumus; atkārto savu aicinājumu Eiropas Ārējās darbības dienestam (EĀDD) veikt novērtēšanu par to, kā abas puses pilda savas saistības, lai pievērstos visām problēmām, ar ko saskaras īstenošanas gaitā; mudina Serbijas un Kosovas valdības izvairīties no jebkādas rīcības, kas varētu mazināt pušu starpā panākto uzticību un apdraudēt savstarpējā dialoga konstruktīvu turpināšanu;

36. pauž dziļas bažas par to, ka arvien pieaug incidentu skaits starp etniskajām grupām; stingri nosoda visus iebiedēšanas un vardarbības aktus; sagaida no Kosovas iestādēm, ka tās nekavējoties distancēsies no šādām darbībām, un aicina noskaidrot un saukt pie atbildības vainīgos; aicina valstu un pašvaldību iestādes turpināt centienus īstenot pieņemtos tiesību aktus, lai turpinātu attīstīt etniski daudzveidīgu sabiedrību; pauž nožēlu par nacionālistiskās un galējo uzskatu retorikas pieaugumu reģionā un prasa, lai Komisija turpinātu atbalstīt izlīgumu ar kultūras projektu palīdzību;

37. atkārtoti prasa tūlītēju un netraucētu Mitrovicas tilta atklāšanu, kas ir svarīgs solis pilsētas atkalapvienošanās virzienā; prasa pilnībā īstenot nolīgumu par pārvietošanās brīvību; aicina Serbijas un Kosovas iestādes veicināt cilvēku savstarpējos kontaktus starp vietējām kopienām, lai stiprinātu dialogu, tostarp nevalstiskā līmenī; šajā saistībā atzinīgi vērtē Pečas un Šabacas savstarpējās sadarbības programmu un aicina Komisiju atbalstīt un līdzīgas iniciatīvas; atzinīgi vērtē infrastruktūras projektu izstrādi, kuri ļaus veidot intensīvākus kontaktus, piemēram, automaģistrāle Niša-Merdare–Priština;

38. atzinīgi vērtē Kosovas centienus uzturēt konstruktīvas kaimiņattiecības visā reģionā un aktīvi saskaņot ar ES kopējo ārpolitiku un drošības politiku (KĀDP) un mudina gūt turpmākus panākumus šajā jomā; uzskata, ka Kosovas dalība starptautiskās organizācijās piešķirtu tiesības un pienākumus, kas ietver starptautisko normu un standartu piemērošanu; mudina īstenot pozitīvu attieksmi pret Kosovas dalību starptautiskajās organizācijās;

39. uzsver, ka steidzami jāpieņem un jāīsteno pasākumi, lai nodrošinātu pārredzamas un konkurētspējīgas privatizācijas procedūras un izmeklētu iespējamus pārkāpumus; pauž bažas par to, ka migrantu veiktie naudas pārvedumi ir kļuvuši par svarīgu iekšzemes pieprasījuma virzītājspēku; pauž bažas par sieviešu diskrimināciju darba tirgū, jo īpaši darbā pieņemšanas procesā;

40. pauž bažas par nepārredzamo zāļu reģistrācijas procesu un zāļu kvalitāti, kā arī par korupciju veselības aprūpes nozarē kopumā; mudina Kosovas Veselības ministriju paātrināt pasākumu veikšanu šo noziedzumu izmeklēšanai un pēc iespējas drīz novērst ar zāļu reģistrāciju un kvalitāti saistītās problēmas; prasa veikt visaptverošu veselības aprūpes nozares reformu, tostarp īstenot vispārējo veselības apdrošināšanu, lai nodrošinātu vispārēju veselības aprūpes pieejamību; uzsver vajadzību pēc pienācīga finansējuma sabiedrības veselības aprūpes sistēmai;

41. aicina Komisiju izstrādāt reģionālu stratēģiju, lai novērstu pastāvīgu jauniešu bezdarbu un intelektuālā darbaspēka aizplūšanu, novēršot prasmju neatbilstību starp izglītības sistēmu un darba tirgu, uzlabojot mācīšanas kvalitāti un nodrošinot atbilstošu finansējumu aktīviem darba tirgus pasākumiem un profesionālās izglītības programmām, kā arī atbilstīgām bērnu aprūpes un pirmsskolas izglītības iestādēm; pauž nožēlu par progresa trūkumu izglītības kvalitātes uzlabošanā; aicina attiecīgos dalībniekus izglītības un nodarbinātības pasākumu izstrādē un īstenošanā iekļaut pie minoritāšu grupām piederošas personas;

42. mudina Kosovu pilnībā izmantot potenciālu, ko piedāvā ES programmas; atzinīgi vērtē nolīguma parakstīšanu par Kosovas dalību programmā “Erasmus +” un “Radošā Eiropa”; aicina Kosovas iestādes un Komisiju arī turpmāk atbalstīt MVU, lai attīstītu dzīvotspējīgu ekonomiku Kosovā; atbalsta priekšlikumu samazināt viesabonēšanas maksu Rietumbalkānos;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

43. vērš uzmanību uz ārkārtīgi sliktu gaisa kvalitāti Prištinā un citās ļoti piesārņotās pilsētās; prasa efektīvas gaisa kvalitātes un ūdens kvalitātes monitoringa sistēmas, labāku ūdens attīrīšanas infrastruktūru un uzticamus un reāllaikā viegli pieejamus datus par piesārņojumu; pauž bažas par to, ka atkritumu apsaimniekošana ir nesaimnieciska, par neilgtspējīgu atkritumu apglabāšanu poligonos un plaši izplatītu nelikumīgu atkritumu izgāšanas praksi; mudina iestādes ieviest atkritumu šķirošanas sistēmu un atkritumu pārstrādes mērķus, uzlabot vietējās atkritumu likvidācijas un reciklēšanas iekārtas un saukt pie atbildības piesārņotājus; aicina ANO steidzami sniegt nepieciešamo atbalstu — tostarp ar paredzamo trasta fondu — personām, kas dažās Kosovā ierīkotajās nometnēs cietušas no saindēšanās ar svinu;
44. norāda, ka iepriekšējā ziņojumā ietvertu ieteikumu par enerģētikas politiku lielākā daļa nav ieviesta; uzsver nepieciešamību atteikties no lignīta izmantošanas neilgtspējīgā enerģijas ražošanā un uzsver, ka ir steidzami jāpārtrauc Kosovas A energostacijas ekspluatācija un jānodrošina papildu ilgtspējīga ražošana un importa jauda; norāda uz daļēju progresu saistībā ar trešo enerģētikas paketi un uzsver nepieciešamību nodrošināt Kosovas enerģētikas regulatora neatkarību; aicina pastiprināt centienus energoefektivitātes un energotaupības jomā, jo īpaši būvniecības nozarē; norāda, ka, lai gan likumprojekts par energoefektivitāti pirmajā lasījumā tika pieņemts, energoefektivitātes nodrošināšanu kavē starp Kosovu un Serbiju noslēgtā Enerģētikas nolīguma neīstenošana; aicina iestādes nodibināt energoefektivitātes fondu;
45. uzsver, ka plānotajām hidroelektrostacijām vajadzētu atbilst ES vides standartiem; šajā sakarā atzinīgi vērtē vides ministra lēmumu novērtēt un apturēt atļaujas, kas izsniegtas hidroelektrostaciju projektiem;
46. pauž nožēlu par to, ka nav gūti panākumi atjaunojamo energoresursu potenciāla izmantošanā; aicina iestādes pieņemt rīcības plānu enerģētikas stratēģijas 2017.–2026. gadam īstenošanai, lai līdz 2020. gadam sasniegtu obligāto 25 % atjaunojamās enerģijas mērķi; mudina Komisiju palielināt palīdzību šajā jomā;
47. mudina Kosovas iestādes pieņemt uzticamu un ilgtspējīgu sabiedriskā transporta un mobilitātes politiku, lai novērstu ilgtermiņa infrastruktūras trūkumus;
48. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Eiropas Ārējās darbības dienestam un Kosovas valdībai un Nacionālajai asamblejai.
-

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

P8_TA(2018)0480

2018. gada ziņojums par bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku**Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra rezolūcija par Komisijas 2018. gada ziņojumu par bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku (2018/2145(INI))**

(2020/C 363/20)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Eiropadomes 2005. gada 16. decembra lēmumu piešķirt valstij ES kandidātvalsts statusu,
- ņemot vērā Stabilizācijas un asociācijas nolīgumu (SAN) starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku, no otras puses,
- ņemot vērā galīgo nolīgumu par domstarpību atrisināšanu, kas izklāstīts Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijās Nr. 817 (1993. gads) un Nr. 845 (1993. gads), 1995. gada pagaidu nolīguma pārtraukšanu un 2018. gada 17. jūnija vienošanos par stratēģiskas partnerības izveidi starp Grieķiju un bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku, kura zināma arī kā Prespas nolīgums,
- ņemot vērā pamatnolīgumu, kas tika noslēgts Ohridā un parakstīts 2001. gada 13. augustā Skopjē (Ohridas pamatnolīgums),
- ņemot vērā Komisijas 2015. gada jūnija steidzamās reformu prioritātes attiecībā uz bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku,
- ņemot vērā 2015. gada 2. jūnijā un 15. jūlijā Skopjē panākto politisko vienošanos (t. s. Pržino nolīgums) starp četrām galvenajām politiskajām partijām un 2016. gada 20. jūlijā un 31. augustā panākto četru partiju vienošanos par tā īstenošanu,
- ņemot vērā 2017. gada 14. septembra ieteikumus, ko izstrādājusi augsta līmeņa ekspertu grupa sistēmiskajos tiesiskuma jautājumos,
- ņemot vērā 2014. gada 28. augustā uzsākto Berlīnes procesu,
- ņemot vērā EDSO/ODIHR galīgos ziņojumus par 2016. gada 11. decembra pirmstermiņa parlamenta vēlēšanām, kuras novēroja arī Eiropas Parlaments, un pašvaldību vēlēšanām 2017. gada 15. oktobrī un 29. oktobrī,
- ņemot vērā ES un Rietumbalkānu 2018. gada 17. maija augstākā līmeņa sanāksmes deklarāciju un tās Sofijas prioritāšu programmu,
- ņemot vērā Eiropadomes 2018. gada 28. jūnija secinājumus, ar ko apstiprina Padomes 2018. gada 26. jūnijā pieņemtos secinājumus par paplašināšanos un stabilizācijas un asociācijas procesu,
- ņemot vērā NATO dalībvalstu un to valdību vadītāju 2018. gada 11. un 12. jūlija sanāksmē pieņemto lēmumu aicināt valsti sākt sarunas par pievienošanos aliansei,
- ņemot vērā bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas un ES Stabilizācijas un asociācijas padomes 14. sanāksmi 2018. gada 13. jūlijā,
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 6. februāra paziņojumu "Ticama paplašināšanās perspektīva Rietumbalkāniem un padziļināta ES iesaiste šajā reģionā" (COM(2018)0065),

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 17. aprīļa paziņojumu “2018. gada paziņojums par ES paplašināšanās politiku” (COM(2018)0450), kam pievienots Komisijas dienestu darba dokuments “2018. gada ziņojums par bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku” (SWD(2018)0154), kurā ieteikts sākt pievienošanās sarunas, ņemot vērā panākto progresu un nemainīgo apņemšanos īstenot reformas,
- ņemot vērā Komisijas dienestu darba dokumentu par bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas ekonomikas reformu programmas novērtējumu (SWD(2018)0134) un 2018. gada 25. maija kopīgos secinājumus par ekonomikas un finanšu jautājumu dialogu starp ES un Rietumbalkānu valstīm un Turciju,
- ņemot vērā ieteikumus, kas pieņemti ES un bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas apvienotās parlamentārās komitejas (APK) 14. sanāsmē, kas notika Strasbūrā 2018. gada 7. un 8. februārī,
- ņemot vērā Ohridā 2018. gada 17. un 18. maijā uzsākto “Žana Monē dialoga” procesu, kurā piedalās parlamenta vadība un Asamblejā (*Sobranie*) pārstāvētās politiskās partijas,
- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par šo valsti,
- ņemot vērā Reglamenta 52. pantu,
- ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A8-0341/2018),
  - A. tā kā jaunā valdība, īstenojot stabilas un iekļaujošas demokrātiskās reformas un aktīvi uzlabojot kaimiņattiecības, apliecina pastāvīgu apņēmību virzīt valsti pa Eiropas un eiroatlantisko ceļu; tā kā reformu centieni būtu jāpapildina ar pastāvīgu ES atbalstu steidzamo reformu prioritāšu īstenošanai un izmērāmiem sasniedzamajiem rezultātiem; tā kā izredzes uz dalību ES būtiski stimulē reformas bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā, jo īpaši attiecībā uz tiesiskumu, tiesu iestāžu neatkarību un cīņu pret korupciju; tā kā bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika tiek uzskatīta par kandidātvalsti, kas ir tikusi vistālāk tiesību aktu saskaņošanā ar ES *acquis*;
  - B. tā kā 2018. gada 17. jūnija Prespas vienošanās par domstarpību atrisināšanu un stratēģiskas partnerības izveidi starp bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku un Grieķiju sniedz pozitīvu signālu, kas ir ļoti vajadzīgs stabilitātei un izlīgšanai visā Rietumbalkānu reģionā, veicina labu kaimiņattiecību gaisotni un liek pamatus valsts integrācijai Eiropā;
  - C. tā kā Grieķija un bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika ir vienojušās par 11 uzticības veicināšanas pasākumiem galvenokārt tādās jomās kā politiskie un ES jautājumi, izglītība un kultūra, tirdzniecība un ekonomiskā sadarbība, savienojamība, tieslietas un iekšlietas un sadarbība veselības jomā; tā kā šie uzticības veicināšanas pasākumi jau ir devuši konkrētus rezultātus;
  - D. tā kā visām politiskajām partijām un valsts iestādēm ir pienākums veicināt iekļaujošāku un atvērtāku politisko atmosfēru, kas ļauj gūt turpmākus panākumus pievienošanās ES procesā;
  - E. tā kā valstij ir jāturpina stiprināt cita starpā parlamenta likumdošanas un pārraudzības spēju, tiesu varu, tiesiskuma ievērošanu, plašsaziņas līdzekļu brīvību un cīņu pret organizēto noziedzību un korupciju; tā kā valsts pārvaldes, ekonomikas un nodarbinātības jomā ir jāveic noturīgi reformu centieni, kā arī ir vajadzīgs visaptverošs Ohridas pamatnolīguma īstenošanas pārskats;
  - F. tā kā bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas pievienošanās NATO veicinās mieru un stabilitāti visā reģionā;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

- G. tā kā Eiropadome 2018. gada 28. jūnijā apstiprināja Padomes 2018. gada 26. jūnija secinājumus, paverot ceļu pievienošanās sarunu sākšanai 2019. gada jūnijā;
- H. tā kā 2018. gada 18. jūlijā Komisija parafēja statusa nolīgumu ar bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku, lai Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras (*Frontex*) vienības varētu veikt kopīgas operācijas ar šo valsti un šajā valstī migrācijas un robežu pārvaldības nolūkos, un tas ir pamatelements Komisijas stratēģijā attiecībā uz Rietumbalkānu reģionu;
- I. tā kā gaisa piesārņojums ir būtiska problēma Maķedonijas pilsētās un saskaņā ar jaunāko pētījumu, ko veicis Somijas Meteoroloģiskais institūts un Maķedonijas Sabiedrības veselības institūts, Skopjē un Tetovo ir no visām Eiropas pilsētām lielākā smalko daļiņu ($PM_{2,5}$) koncentrācija gaisā;
- J. tā kā Balkānu reģions ir stratēģiski svarīgs;
- K. tā kā katru kandidātvalsti vērtē atsevišķi pēc tās sasniegumiem un pievienošanās grafiku un sarunu gaitu nosaka reformu ātrums un kvalitāte;
- L. tā kā pēc rūpīgas un pārredzamas tiesvedības Maķedonijas tiesas notiesāja *Nikola Gruevski* par ļaunprātīgu varas izmantošanu un piesprieda viņam divu gadu cietumsodu; tā kā vairākas tiesas apstiprināja šo notiesājošo spriedumu un pēc visu pieejamo apelācijas iespēju izmantošanas nolēmums stājās spēkā; tā kā viņam ir izvirzīta apsūdzība vēl papildu četrās krimināllietās, kuru izskatīšana vēl nav pabeigta, un viņš ir iesaistīts vēl piecās lietās, par kurām šobrīd notiek kriminālizmeklēšana;

Vispārējās reformas un labas kaimiņattiecības

1. atzinīgi vērtē valdības stingro politisko apņemšanos pilnībā īstenot Pržino nolīgumu un steidzamās reformu prioritātes, lai pastiprinātu ar ES saistīto reformu centienus, pamatojoties uz partiju un etnisko grupu savstarpēju sadarbību un konsultācijām ar pilsonisko sabiedrību, un uzsver — lai panāktu valsts nākotni Eiropā, ir svarīgi turpināt šos centienus; mudina jauno valdību saglabāt pozitīvo impulsu un nodrošināt ar ES saistīto reformu virzību, tās paātrināt un pilnībā īstenot, darot to pārskatāmā un iekļaujošā veidā; prasa atbalstīt bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas centienus pievienoties eiroatlantiskajām organizācijām, lai uzlabotu reģionālo drošību;
2. īpaši uzteic pozitīvo diplomātiju un aktīvus uzticēšanās veidošanas centienus, ar kuriem tiek panākts kompromiss, atrisināti atklātie divpusējie jautājumi un veicinātas labas kaimiņattiecības; uzsver, ka divpusējiem jautājumiem nevajadzētu traucēt pievienošanās procesam; atzinīgi vērtē to, ka 2018. gada 14. februārī stājās spēkā draudzības līgums ar Bulgāriju, kam būtu jānodrošina ilglaicīgas un uz izlīgumu vērstas labas kaimiņattiecības starp abām valstīm;
3. atzinīgi vērtē 2018. gada 17. jūnija Prespas vienošanos starp Grieķiju un bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku un uzteic abu pušu nozīmīgos centienus panākt abpusēji pieņemamu risinājumu jautājumā par nosaukumu; atzinīgi vērtē tā ratifikāciju bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas parlamentā 2018. gada 20. jūnijā un 5. jūlijā; uzskata, ka valsts iedzīvotāju interesēs ir, lai visi politiskie dalībnieki un pilsoniskā sabiedrība rīkotos konstruktīvi un pildītu savus vēsturiski svarīgos pienākumus; mudina partijas prioritāti piešķirt valsts interesēm, nevis savām politiskajām interesēm un pienācīgi informēt pilsoņus par šīs vienošanās saturu un sekām, kā arī rūpīgi veikt visas iekšējās procedūras, kas vajadzīgas šīs stratēģiski svarīgās vienošanās ratifikācijai un īstenošanai, izbeidzot ieilgušo ģeopolitisko nenoteiktību un rādot labu piemēru mieram un stabilitātei reģionā; uzsver 2018. gada 30. septembra referenduma svarīgumu attiecībā uz bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas integrāciju ES un NATO;
4. pieņem zināšanai 2018. gada 30. septembra referenduma rezultātus; uzsver, ka ir vajadzīgs lielāks atbalsts valsts eiroatlantiskajai nākotnei un 2018. gada 17. jūnija Prespas vienošanās īstenošanai; mudina Skopji veikt visus nepieciešamos un iespējamus pasākumus, lai izpildītu Prespas vienošanās noteikumus, kas ļautu sākt sarunas par pievienošanos ES un NATO;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

5. atzinīgi vērtē 2018. gada 19. oktobra balsojumu asamblejā (*Sobranie*) nolūkā sākt konstitūcijas grozīšanas procesu, lai īstenotu Prespas vienošanās nosacījumus; aicina visas politiskās partijas turpināt sadarboties kopīgas atbildības garā nākamajos grozīšanas procedūras posmos; atkārtoti pauž stingru atbalstu valsts Eiropas un eiroatlantiskajai nākotnei un mudina valdību un parlamentu turpināt darbu pie reformām, kas pavērs ceļu dalībai ES; mudina īpašo prokuroru un tiesas veikt neatkarīgu izmeklēšanu visās vēl neizskatītajās lietās par politiskiem un krimināliem pārkāpumiem un saukt vainīgos pie atbildības;
6. atzinīgi vērtē valsts diplomātiskos centienus veicināt divpusēju un reģionālu sadarbību ar Albāniju un veidot jaunas kvalitatīvas attiecības tādās jomās kā tirdzniecība, tiesībsardzība, cīņa pret krāpšanu un terorisma novēršanu;
7. atgādina, ka valsts jau ir sasniegusi augstu līmeni tiesību aktu saskaņotībā ar *acquis*; tomēr pauž nožēlu par to, ka daži attiecīgie tiesību akti vēl nav īstenoti; pieņem zināšanai, ka ir uzlabota saskaņotība ar ES deklarācijām un Padomes lēmumiem par kopējo ārpolitiku un drošības politiku, un uzsver, cik svarīgi ir pakāpeniski panākt pilnīgu saskaņotību, kas ir priekšnosacījums valsts eiroatlantiskajai nākotnei;
8. atzīst valsts sektorā panākto progresu, pieņemot valsts pārvaldes reformu stratēģiju un finanšu pārvaldības reformu programmu; aicina valdību nodrošināt minēto reformu pilnīgu īstenošanu; mudina valsti turpināt profesionālisma stiprināšanu, uzlabojot pārredzamību un vienlīdzīgu pārstāvību un pilnībā nodrošinot uz nopelniem balstītu pieņemšanu darbā valsts pārvaldes amatos;
9. visstingrākajā veidā nosoda 2017. gada 27. aprīlī notikušo uzbrukumu valsts parlamentam kā uzbrukumu demokrātijai, kura laikā vairāki parlamenta deputāti un žurnālisti guva smagus ievainojumus, un aicina saukt pie atbildības šā uzbrukuma organizētājus un īstenotājus; atzinīgi vērtē notiekošo izmeklēšanu un tiesvedību šajā lietā; uzsver, ka būtu jāturpina noteikt atbildību par šiem vardarbības aktiem saskaņā ar tiesību aktiem un pārredzamā, neatkarīgā un samērīgā veidā; turklāt nosoda jebkādu parlamenta procedūru vai prezidenta pilnvaru traucēšanu vai ļaunprātīgu izmantošanu, pārkāpjot konstitūciju;
10. pilnībā atbalsta Komisijas ieteikumu un secīgo Padomes lēmumu, ar ko 2019. gada jūnijs noteikts par pievienošanās sarunu sākšanas datumu, atzīstot cerīgos reformu centienus; uzskata, ka pārbaudes procesa un pievienošanās sarunu ātra uzsākšana uzturēs un padziļinās reformu dinamiku; uzskata, ka sarunu sākšana dotu papildu stimulus demokratizācijai un uzlabotu kontroli un pārskatatbildību;
11. atzinīgi vērtē 2018. gada 11. jūlijā NATO sniegto oficiālo uzaicinājumu valstij sākt sarunas par pievienošanos organizācijai;
12. uzskata, ka bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas dalība NATO varētu palīdzēt panākt lielāku drošību un politisko stabilitāti Eiropas dienvidaustrumos; aicina visas ES dalībvalstis, kas ir NATO dalībvalstis, aktīvi atbalstīt valsts pievienošanos NATO;
13. atzinīgi vērtē gaidāmo valsts pāreju uz stabilizācijas un asociācijas nolīguma otro posmu un tās iekļaušanu Adrijas un Jonijas jūras iniciatīvā un aicina Padomi iekļaut valsti ES stratēģijā Adrijas un Jonijas jūras reģionam;

Demokratizācija

14. atzinīgi vērtē sākotnējos pasākumus nolūkā atjaunot līdzsvara un atsvara sistēmu un palielināt iekļautību, veicot pasākumus, kas uzlabo neatkarīgu pārraudzības iestāžu, plašsaziņas līdzekļu un pilsoniskās sabiedrības organizācijas (PSO) darbības vidi; atzinīgi vērtē konstruktīvo dialogu starp valdību un PSO un šo organizāciju lomu spēcīgākas līdzsvara un atsvara sistēmas nodrošināšanā; uzsver, ka notiekošās būtiskās pārmaiņas būtu jāveic iekļaujošā un atvērtā politiskā gaisotnē;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

15. augstu vērtē valdības centienus nepieļaut regresu un izskaust atlikušos valsts nozagšanas elementus un mudina valsti šos centienus pastiprināt; atgādina, ka 21. gadsimta sākumā valsts bija ES pievienošanās procesa priekšgalā;
16. atzinīgi vērtē uzlabojumus vēlēšanu tiesību aktos, bet uzsver, ka ir savlaicīgi jāpārskata vēlēšanu kodekss, visaptveroši pievēršoties vēl neīstenotajiem EDSO/ODIHR, Venēcijas komisijas un GRECO ieteikumiem par kampaņu finansēšanu un politiskajām partijām; uzsver, ka ir vajadzīgas papildu pūles, lai novērstu un izmeklētu vēlēšanu iebiedēšanu jebkāda veidā; mudina politiskās partijas demokratizēt savus iekšējos lēmumu pieņemšanas procesus;
17. mudina iestādes pabeigt pārtraukto tautas skaitīšanu, kas nodrošinātu precīzu statistiku par iedzīvotājiem, kuru varētu izmantot kā pamatu valsts attīstības programmām un atbilstīgai budžeta plānošanai, kā arī vēlēšanu organizēšanai un vēlēšanu rezultātu aprēķināšanai;
18. atzinīgi vērtē ES un bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas apvienotās parlamentārās komitejas sanāksmju atsākšanu un mudina uz pastāvīgu konstruktīvu darbu šajā starpparlamentārajā satvarā;
19. atzinīgi vērtē Žana Monē dialoga procesa uzsākšanu Ohridā 2018. gada 17. un 18. maijā un vairāku partiju vienprātīgi atbalstītā ētikas kodeksa pieņemšanu tā rezultātā; mudina darba grupu *Sobranie* reformu un darbības jautājumos pārskatīt parlamenta reglamentu un iesniegt grozījumus priekšlikumus un termiņus grozījumu pieņemšanai prioritārās jomās, uz kurām norādīts Ohridas secinājumos; mudina visas politiskajā procesā iesaistītās ieinteresētās personas turpināt kompromisa un konstruktīva politiskā dialoga kultūras stiprināšanu, jo īpaši starp parlamenta deputātiem, un atturēties no jebkādu šķēršļu radīšanas, kuri traucētu parlamenta efektīvai darbībai;
20. iesaka valsts parlamentam pilnībā izmantot savas pārraudzības un likumdošanas funkcijas, vienlaikus stingri ierobežojot steidzamības procedūru izmantošanu, kas apdraud parlamenta un sabiedrības veikto kontroli; prasa gūt ticamus rezultātus attiecībā uz izlūkdienestu pārraudzību un cilvēktiesību un pamatbrīvību uzraudzību valstī;
21. atzinīgi vērtē nozīmīgos pasākumus, ko valdība veikusi, lai pakāpeniski atjaunotu kompromisa kultūru, vērsties pie visām ieinteresētajām personām, arī opozīcijas, lai stiprinātu demokrātiju un tiesiskumu, un patiesu vēlmi īstenot reformas iekļaujošā un pārredzamā veidā;
22. prasa sākt valsts pārvaldes reformu stratēģijas efektīvu īstenošanu un noteikt skaidrus pārskatatbildības principus; uzsver, cik svarīga ir uz nopelniem balstīta pieņemšana darbā un atklāts konkurss visās darbā pieņemšanas procedūrās, un prasa palielināt cilvēkresursu pārvaldības spēju; prasa pilnveidot pasākumus nozaru un finanšu plānošanas spēju uzlabošanai valsts pārvaldē;
23. atzinīgi vērtē valstības veikto decentralizācijas procesu stiprināšanu, pieņemot decentralizācijas un attīstības rīcības plānu 2018.–2020. gadam, kā nozīmīgu soli, lai risinātu finansējuma un pakalpojumu trūkumu pašvaldībās;
24. atzinīgi vērtē pastāvīgos centienus veicināt labu pārvaldību, pārskatatbildību un brīvu plašsaziņas līdzekļu vidi un uzlabot pārredzamību un piekļuvi publiskai informācijai, arī publicējot informāciju par valsts iestāžu izdevumiem; prasa veikt turpmākus pasākumus, lai garantētu iedzīvotāju tiesības piekļūt publiskai informācijai; prasa pielikt ilgstošas pūles, lai veicinātu lēmumu pieņemšanas procesa iekļautību un uzlabotu koordināciju starp iestādēm;
25. prasa panākt turpmāku progresu publiskās informācijas digitalizēšanā, lai to padarītu pieejamāku, un mudina iestādes rast novatoriskus e-risinājumus, ar ko vēl vairāk uzlabot pārredzamību un atvieglot piekļuvi publiskajai informācijai, kā arī samazināt ar to saistīto birokrātiju;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Tiesiskums

26. atgādina, ka ES pievienošanās procesā sevišķi svarīga ir tiesu sistēmas pienācīga darbība un efektīvi pasākumi korupcijas apkarošanai;

27. atzinīgi vērtē tiesu sistēmas reformas stratēģiju, kuras mērķis ir atjaunot tiesu neatkarību, pārskatbilstību un profesionālismu un izbeigt politisku iejaukšanos un selektīvu tiesiskumu, un aicina valsts valdību un citas ieinteresētās personas pastiprināt centienus pienācīgi īstenot tiesu sistēmas reformas stratēģiju, ieviešot uzticamus uzraudzības un vērtēšanas mehānismus; uzsver, ka ir jāpabeidz tiesību aktu saskaņošana atbilstīgi Venēcijas komisijas ieteikumiem; aicina turpināt tiesu sistēmas reformas stratēģijā paredzēto pasākumu pieņemšanu un īstenošanu; uzsver, ka ir vajadzīgs papildu darbs tiesu sistēmas pasargāšanai no politiskas iejaukšanās;

28. atzinīgi vērtē Tiesu iestāžu ētikas padomes izveidi 2018. gada janvārī un Tiesnešu un prokuroru akadēmijas rīkoto apmācību tiesnešu ētikas rīcības jautājumos ar mērķi novērst interešu konfliktus un izveidot korupcijas apkarošanas pasākumus;

29. turpina paust bažas par plaši izplatīto korupciju un atzinīgi vērtē pirmos sasniegumus tās novēršanā un saukšanā par to pie atbildības; pauž bažas par ierobežoto skaitu galīgo tiesas nolēmumu augsta līmeņa korupcijas lietās, taču norāda uz pirmajiem tiesas spriedumiem lietās par korupciju un ļaunprātīgu varas izmantošanu un uz 2017. gada 27. aprīļa notikumiem; prasa pielikt pastāvīgas pūles, lai gūtu rezultātus augsta līmeņa korupcijas un organizētās noziedzības lietu izmeklēšanā un saukšanā pie atbildības un galīgo notiesājošo spriedumu pasludināšanā šajās lietās; uzteic Īpašās prokuratūras darbu grūtajos apstākļos un turpina paust bažas par uzbrukumiem, kas tiek pret to vērsti, tās darba kavēšanu un citu iestāžu nesadarbošanos;

30. aicina iestādes pastiprināt cīņu pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un interešu konfliktiem, izveidojot un stiprinot korupcijas apkarošanas, noziedzības apkarošanas un finanšu izmeklēšanas vienību spējas un iesaldējot, konfiscējot, atgūstot un pārvaldot aktīvus; mudina iestādes gūt rezultātus augsta līmeņa nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un finanšu noziegumu lietu izmeklēšanā un saukšanā pie atbildības tajās un palielināt tajās pieņemto notiesājošo spriedumu skaitu; atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemts tiesību akts par trauksmes cēlēju aizsardzību, ar ko tiek nodrošināta labāka trauksmes cēlēju aizsardzība un nostiprināta valdības politika korupcijas apkarošanai; aicina steidzami pārskatīt tiesību aktus korupcijas apkarošanas, finanšu kontroles un publiskā iepirkuma jomā; mudina reformēt vispārējo tiesisko regulējumu, lai korupcijas novēršanas valsts komisijai būtu skaidras pilnvaras un tā varētu strādāt pilnībā neatkarīgi, un lai Organizētās noziedzības un korupcijas apkarošanas prokuratūra varētu veikt regulāru izmeklēšanu;

31. norāda, ka korupcija un organizētā noziedzība reģionā ir plaši izplatīta un ir arī šķērslis valsts demokrātiskajai, sociālajai un ekonomiskajai attīstībai; uzskata, ka šo jautājumu efektīvākai risināšanai būtiski svarīga ir reģionāla stratēģija un ciešāka sadarbība starp visām reģiona valstīm;

32. aicina stingri nodrošināt politisku un juridisku atbildību par noziedzīgiem nodarījumiem, arī par nodarījumiem, kas izriet no sarunu noklausīšanās; mudina Parlamentu pabeigt izlūkdienestu reformu, nodrošinot drošības un izlūkošanas aģentūru pienācīgu ārējo uzraudzību;

33. mudina iestādes apņēmīgi rīkoties, lai likvidētu noziedzīgos tīklus, kas iesaistīti cilvēku, ieroču un narkotiku tirdzniecībā, un palielināt tiesībsargsardzības iestāžu institucionālo spēju un starpiestāžu sadarbību, kā arī uzlabot rezultātus attiecībā uz izmeklēšanu, saukšanu pie atbildības un galīgo notiesāšanu;

34. atzīst valsts centienus un konstruktīvo lomu Eiropas migrācijas un bēgļu krīzes problēmjaudājumu risināšanā; norāda uz pastāvīgajiem centieniem un prasa veikt turpmākus uzlabojumus patvēruma sistēmā un migrācijas pārvaldībā; mudina valsti pastiprināt un padziļināt savstarpēji izdevīgo reģionālo sadarbību un partnerību ar *Frontex* saskaņā ar jaunu statusa nolīgumu cilvēku tirdzniecības tīklu likvidēšanas nolūkā;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

35. uzsver, ka ir jānodrošina, lai pret migrantiem un bēgļiem, jo īpaši sievietēm un bērniem, kuri lūdz patvērumu valstī vai šķērso tās teritoriju, izturētos atbilstoši starptautiskajiem un ES tiesību aktiem;

36. uzskata, ka iestādēm ir jāturpina un jāpastiprina centieni apkarot islāmistu radikalizāciju un ārvalstu kaujiniekus teroristus; prasa to panākt ar ciešāku sadarbību starp drošības aģentūrām un PSO, reliģiskajiem līderiem, vietējām kopienām un citām valsts institūcijām izglītības, veselības un sociālo pakalpojumu nozarē; prasa, lai drošības dienesti pastāvīgi uzraudzītu atgriezušos ārvalstu kaujiniekus, lai viņi tiktu pienācīgi reintegrēti sabiedrībā un lai notiktu pastāvīga informācijas apmaiņa ar ES un kaimiņvalstu iestādēm;

37. prasa turpināt uz bērniem vērstās tiesas sistēmas uzlabošanu; aicina kompetentās iestādes atvēlēt pietiekamu budžeta finansējumu likuma par tiesas pieejamību bērniem īstenošanai un uzlabot atbalsta pakalpojumu meitenēm un zēniem, kas cietuši no vardarbības un sliktas izturēšanās, un bērniem, kas nonākuši konfliktā ar likumu;

38. aicina Ungārijas iestādes sniegt visu būtisko informāciju un nepieciešamos paskaidrojumus attiecībā uz bijušā Maķedonijas premjerministra *Gruevski* lietu, kurš, izmantojot Ungārijas sniegtu slepenu diplomātisko palīdzību, aizbēga no valsts, lai izvairītos no cietumsoda; uzskata to par iejaukšanos bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas iekšējās lietās un jo īpaši par necienīgu izturēšanos pret šīs valsts tiesu varu un tiesiskumu; norāda uz Skopjes iestāžu izdoto pieprasījumu par izdošanu un sagaida, ka Ungārija rīkosies pilnīgā saskaņā ar attiecīgajām valsts un starptautiskajām tiesībām, pozitīvi atbildot uz šo pieprasījumu;

Pamattiesības un pilsoniskā sabiedrība

39. atzinīgi vērtē pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot etnisko grupu savstarpēju uzticēšanos, un prasa iekļaujošā un pārskatāmā veidā pārskatīt atlikušos Ohridas pamatnolīguma īstenošanas aspektus; uzskata, ka ir būtiski nodrošināt etnisko minoritāšu pilnīgu atzišanu sabiedriskajā dzīvē; prasa īstenot turpmākus pasākumus minoritāšu iekļaušanai izglītības sistēmā, lai no jauna spēcinātu sociālo kohēziju un kopienu integrāciju;

40. uzskata, ka ir jāturpina Maķedonijas tiesvedība saskaņā ar valsts procedūrām un ka Nikola *Gruevski* ir jāsauc pie atbildības Maķedonijas tiesu sistēmā; aicina Ungāriju ievērot Maķedonijas tiesu sistēmas neatkarību un valsts tiesiskumu, pārskatīt Nikola *Gruevski* piešķirto politisko patvērumu un izdot viņu Skopjei; sagaida, ka visas iesaistītās puses rīkosies ciešā saskaņā ar attiecīgajām valsts un starptautiskajām tiesībām; uzsver, ka šī tiesvedība nav jāpolitizē;

41. atzinīgi vērtē reformas un centienus, kas īstenoti, lai tiesisko regulējumu pakāpeniski saskaņotu ar ES standartiem, valsts lēmumu kļūt par novērotāju Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūrā un lielākās daļas starptautisko cilvēktiesību instrumentu ratifikāciju; mudina pilnībā īstenot cilvēktiesību standartus un politikas dokumentus, piemēram, Eiropas Cilvēktiesību konvenciju, īpašu uzmanību pievēršot tiesībām uz taisnīgu tiesu, pulcēšanās un biedrošanās brīvībai, tiesībām uz dzīvību, runas brīvībai un privātās un ģimenes dzīves neaizskaramībai;

42. norāda, ka tiesību akta pieņemšana attiecībā uz valodu lietojumu ir būtisks sasniegums, un pauž nožēlu par traucējošo taktiku, kuras mērķis ir mazināt tā pieņemšanu pilnīgā saskaņā ar standarta procedūrām;

43. atzinīgi vērtē to, ka valsts 2018. gada 23. martā ratificēja Stambulas konvenciju, un mudina to pabeigt juridiskās reformas diskriminācijas un vardarbības pret sievietēm, meitenēm un visiem bērniem apkarošanai un turpināt izskaust vardarbību ģimenē un ar dzimumu saistītu vardarbību, kas joprojām ir plaši izplatīta;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

44. uzsver, ka ir jānodrošina neatkarīgu pārraudzības struktūru autonomija un lai tām būtu atbilstīgi cilvēkresursi un finanšu resursi; atzinīgi vērtē ombuda biroja nozīmi cilvēktiesību īstenošanā un uzsver, ka ir jānodrošina sistemātiski turpmāki pasākumi saistībā ar ombuda lēmumiem;

45. turpina paust bažas par nožēlojamo situāciju, kādā atrodas cilvēki ar invaliditāti nožēlojamo situāciju, un pret viņiem pastāvīgi vērsto diskrimināciju; prasa efektīvi īstenot pastāvošos instrumentus un stratēģijas;

46. atzinīgi vērtē sākotnējos pasākumus, kas veikti, lai veicinātu diskriminācijas novēršanu, un mudina iestādes tiesību aktā par diskriminācijas novēršanu un aizsardzību pret diskrimināciju iekļaut dzimumidentitāti un seksuālo orientāciju kā diskriminācijas iemeslus; aicina iestādes piešķirt pienācīgu budžetu valsts līdztiesības un diskriminācijas novēršanas stratēģijas 2016.–2020. gadam īstenošanai; mudina iestādes efektīvi pievērsties naida noziegumiem un naida runai, kas vēsta pret minoritātēm, cita starpā pret tādām neaizsargātām grupām kā romi un LGBTI kopiena, un sodīt homofobisku un transfobisku vardarbību un kūdīšanu uz vardarbību; turpina paust bažas par to, ka sabiedrībā joprojām pastāv aizspriedumi un ka plašsaziņas līdzekļos, internetā un sociālajos plašsaziņas līdzekļos ir plaši izplatīta pret LGBTI vēsta naida runa; aicina iestādes nodrošināt efektīvu aizsardzību un ieviest atturošas un samērīgas sankcijas par naida runu un homofobiskām un transfobiskām darbībām un vardarbību; uzsver, ka transpersonām ir jāpiešķir piekļuve veselības aprūpei; pauž nožēlu par pastāvīgiem trūkumiem aizsardzībai pret diskrimināciju izveidotās komisijas darbā; atzinīgi vērtē starppartiju parlamentāro grupu izveidi LGBTI kopienas tiesību aizstāvībai un romu tiesību aizstāvībai;

47. prasa pilnībā īstenot un ar publiskā sektora finansējumu atbalstīt stratēģijas un tiesību aktus par to personu tiesībām un aizsardzību, kuras pieder pie minoritāšu grupām; uzstāj, ka ir jāveic pasākumi, lai turpinātu uzlabot romu izglītību, nodarbinātības līmeni, veselību, situāciju mājokļu jomā, piekļuvi precēm un pakalpojumiem un dzīves līmeni, nosodot segregāciju skolās un citu veidu diskrimināciju;

48. atzinīgi vērtē būtiskos uzlabojumus PSO darbības vidē un apspriešanos ar tām, cita starpā padomes izveidi sadarbībai ar pilsonisko sabiedrību; uzsver, ka ir jāuzlabo tiesiskais, finanšu, administratīvais un politiskais regulējums, arī pieņemot tiesību aktus par fondiem un ziedojumiem; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt PSO strukturētu iesaisti, īstenojot regulārāku, visaptverošu, nediskriminējošu un paredzamu apspriešanās procesu;

49. atkārtoti pauž atbalstu iniciatīvai ar mērķi izveidot reģionālo komisiju, kuras uzdevums būtu konstatēt faktus par visiem bijušās Dienvidslāvijas teritorijā izdarīto kara noziegumu un citu smagu cilvēktiesību pārkāpumu upuriem (RECOM); mudina valdību uzņemties vadību tās izveidē; uzsver, cik svarīgs ir šis process un visu reģionālo politisko līderu aktīva līdzdalība, lai RECOM varētu sākt darbu bez turpmākas kavēšanās; vēš uzmanību uz RECOM koalīcijas priekšlikumu par RECOM rīcības plānu ar skaidriem datumiem un kritērijiem;

50. atzinīgi vērtē valdības pastiprinātos centienus intensificēt deinstitutionalizācijas procesu un sociālā sektora reformu; uzteic apņemšanos izbeigt bērnu ievietošanu lielās publiskās iestādēs un tā vietā izveidot ģimenē un kopienā balstītus aprūpes pakalpojumus; aicina iestādes veikt steidzamus pasākumus, lai mazinātu aizvien lielāko perinatālās mirstības līmeni, un izveidot sistēmu šīs satraucošās tendences cēloņu analīzei;

51. atzinīgi vērtē partnerību starp valdību un valsts Nacionālo jauniešu padomi, īstenojot shēmu "Garantija jauniešiem", kas ir labs mehānisms sadarbībai starp jauniešiem un lēmumu pieņēmējiem jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā; aicina valdību palielināt finansiālo atbalstu jaunatnes organizācijām un jauniešiem, lai apkarotu intelektuālā darbaspēka emigrāciju;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Plašsaziņas līdzekļi

52. uzsver neatkarīgu plašsaziņas līdzekļu izšķirīgo nozīmi demokrātiskas un labvēlīgas vides nodrošināšanā; norāda uz pieticīgajiem uzlabojumiem plašsaziņas līdzekļu vidē un attiecībā uz apstākļiem neatkarīgai ziņošanai; aicina izstrādāt iniciatīvas tādu apstākļu radīšanai, kas ir labvēlīgi visu plašsaziņas līdzekļu nozares ieinteresēto personu profesionālajai rīcībai — tās atbrīvojot no jebkādas iekšējas vai ārējas ietekmes —, kā arī pētnieciskajai žurnālistikai; atzinīgi vērtē uz politisko favorītismu balstītas valsts finansētas reklāmas izbeigšanu plašsaziņas līdzekļos, kas ir svarīgs pasākums vienlīdzīgu konkurences apstākļu veicināšanai nozarē, un prasa ieviest turpmākus aizsardzības pasākumus pret plašsaziņas līdzekļu politizāciju; uzsver, ka ir jāstiprina plašsaziņas līdzekļu regulatora un sabiedriskās apraides neatkarība un spējas; aicina veikt pasākumus žurnālistu darba un sociālo tiesību aizsardzības stiprināšanai un nesodāmības nepieļaušanai pret žurnālistiem vērstas vardarbības, ļaunprātīgas izturēšanās vai draudu gadījumos, tādējādi arī veicinot plaši izplatītās plašsaziņas līdzekļu pašcenzūras samazināšanu;

53. atzinīgi vērtē uzlabojumus piekļuves informācijai nodrošināšanā; uzsver, ka ir jāatjaunina noteikumi par plašsaziņas līdzekļu pakalpojumiem un piekļuvi publiskai informācijai; uzsver, ka ir jāizrāda absolūta neiecietība pret draudiem, kas izteikti žurnālistiem, viņu iebiedēšanu un pret viņiem vērstiem uzbrukumiem, un ka šajā saistībā ir jāveic efektīvi turpmāki pasākumi, šādus gadījumus pienācīgi reģistrējot un rūpīgi izmeklējot; nosoda jebkādas naida runas izpausmes un aizvainojošus izteikumus; prasa īstenot efektīvus pretpasākumus un apkarot tiešsaistē izdarītus žurnālistu ētikas kodeksa pārkāpumus; turklāt norāda, ka ir nekavējoties jāreformē plašsaziņas līdzekļu nozare, lai nostiprinātu Audio un audiovizuālo plašsaziņas līdzekļu pakalpojumu aģentūru un nodrošinātu objektīvu un profesionālu ziņošanu;

Ekonomika

54. uzsver, ka ir jāuzlabo uzņēmējdarbības vide, nodrošinot fiskālo konsolidāciju un regulējuma pārredzamību un uzticamību, vienlaikus novēršot atlikušos trūkumus saistībā ar tiesiskumu, apgrūtinošas regulatīvās procedūras un patvaļīgas pārbaudes;

55. mudina iestādes pievērsties lielajai ēnu ekonomikai un ilgstošajām problēmām saistībā ar izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un vāju līgumu izpildi, kas turpina kavēt tiešus ārvalstu ieguldījumus; uzsver, ka ir jāīsteno pasākumi publiskā iepirkuma un iekšējas finanšu kontroles jomā; norāda, ka ir jāuzlabo valsts izdevumu, iepirkuma, valsts atbalsta un ES līdzekļu izmantošanas datu pārredzamība; prasa īstenot pasākumus ar pirmspievienošāns palīdzības instrumentu (IPA) saistīto valsts struktūru plānošanas, programmu sagatavošanas un pārvaldības spējas;

56. aicina valdību noteikt digitalizāciju par vienu no tās transversālajām pamatprioritātēm; mudina nekavējoties izstrādāt ilgtermiņa digitalizācijas programmu, cita starpā e-pārvaldes stratēģiju, IKT stratēģiju un valsts kiberdrošības stratēģiju; uzsver, ka visaptveroša digitalizācijas programma uzlabos ekonomisko vidi un sniegumu, kā arī palielinās valsts pārvaldes un pakalpojumu pārredzamību un efektivitāti;

57. atzinīgi vērtē valdības centienus uzlabot jauniešu situāciju un veicināt jauniešu līdzdalību politikā, piemēram, izstrādājot valsts jauniešu stratēģiju 2016.–2025. gadam; mudina valdību pievērsties augstajam jauniešu bezdarba līmenim, novēršot jauno absolventu prasmju un privāto uzņēmumu vajadzību neatbilstību;

58. mudina valdību visaptverošā un inovatīvā veidā risināt jautājumus saistībā ar ilgtermiņa bezdarbu, jauniešu bezdarbu un sieviešu zemo līdzdalību darba tirgū; prasa steidzami īstenot izglītības reformas, lai nodrošinātu iegūto prasmju atbilstību darba tirgus vajadzībām un tādējādi novērstu intelektuālā darbaspēka emigrāciju; aicina valdību izstrādāt digitālo prasmju stratēģiju un uzlabot iedzīvotāju digitālo prātību;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

59. atgādina, ka bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika tautas skaitīšanu pēdējo reizi pabeidza 2002. gadā; uzsver, cik svarīgi ir rīkot jaunu un jau sen kā vajadzīgu tautas skaitīšanu, lai iegūtu atjauninātu un reālistisku demogrāfisko statistiku saskaņā ar ES standartiem;

60. atzinīgi vērtē to, ka Maķedonijas parlaments ir pieņēmis jauno Enerģētikas likumu, ar ko transponēta ES trešā enerģētikas pakete un kas pilnībā atbilst Enerģētikas kopienas līgumam; aicina iestādes galveno uzmanību pievērst enerģijas tirgus reformām, vienlaikus nodrošinot energoapgādes drošību un enerģijas avotu dažādošanu, jo īpaši izmantojot atjaunojamus energoavotus;

61. pieņem zināšanai vairākus plānotus infrastruktūras projektus aizsargātajās teritorijās, kam varētu būt nozīmīga ietekme uz turpmākajām "Natura 2000" teritorijām; šajā sakarībā aicina ievērot Bernes konvencijas pastāvīgās komitejas ieteikumu (Nr. 184(2015)), apturot projektu īstenošanu Mavrovo Nacionālā parka teritorijā, līdz tiek pabeigts stratēģisks vides novērtējums, pilnībā ievērojot ES tiesību aktus vides jomā; turklāt prasa ievērot UNESCO Pasaules mantojuma komitejas lēmumu (40 COM 7B.68) par dabas un kultūras mantojumu Ohridas reģionā un pirms jebkāda turpmāka darba uzsākšanas veikt visaptverošu stratēģisko vides novērtējumu un ietekmes uz mantojumu novērtējumu; mudina izstrādāt valsts hidroenerģijas stratēģiju saskaņā ar ES tiesību aktiem vides jomā;

62. mudina valsti attīstīt konkurenci gāzes un enerģijas tirgū, lai saskaņā ar trešo enerģētikas paketi pilnībā nošķirtu komunālos pakalpojumus; prasa panākt būtiskus uzlabojumus attiecībā uz energoefektivitāti, atjaunojamās enerģijas ražošanu un cīņu pret klimata pārmaiņām;

63. uzteic bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku par Parīzes nolīguma ratificēšanu 2018. gada 9. janvārī, jo klimata pārmaiņas varēs apkarot tikai ar kopīgiem centieniem;

64. atzinīgi vērtē valdības pozitīvo pieeju reģionālajai sadarbībai un labām kaimiņattiecībām un tās aktīvo līdzdalību reģionālajās iniciatīvās, piemēram, Dienvidaustrumu Eiropas sadarbības procesā, Reģionālās sadarbības padomē, Centrāleiropas brīvās tirdzniecības nolīgumā, savienojamības programmā *Western Balkans Six*, Enerģētikas kopienas līgumā, Nolīgumā par Eiropas Kopējās aviācijas telpas izveidi, Viduseiropas iniciatīvā, Migrācijas, patvēruma un bēgļu reģionālajā iniciatīvā (MARRI) un Brdo un Brijuni procesā;

65. atzinīgi vērtē valsts apņemšanos īstenot savienojamības projektus Berlīnes procesa satvarā; norāda, ka autotransports ir jāpapildina ar citiem transporta veidiem, īstenojot dzelzceļa reformas pasākumus, cita starpā uzlabojot vai uzbūvējot dzelzceļa savienojumus no Skopjes uz kaimiņvalstu galvaspilsētām; prasa panākt lielāku progresu dzelzceļa un autoceļu savienojumu ar VIII un X koridoru pabeigšanā;

66. prasa turpināt tirdzniecības un muitas veicināšanu un eksporta dažādošanu, cita starpā izmantojot reģiona iekšējās tirdzniecības iespējas; aicina Komisiju atbrīvot valsti no aizsargpasākumiem tērauda un alumīnija nozarē;

67. pauž bažas par satraucošo gaisa piesārņojuma līmeni Skopjē un citās smagi piesārņotās pilsētās un aicina valsts un vietējās iestādes steidzamā kārtā veikt atbilstīgus pasākumus šīs ārkārtas situācijas novēršanai, pieņemot efektīvus mērķtiecīgus pasākumus gaisa kvalitātes monitoringam un uzlabošanai, cita starpā pilnveidojot sabiedriskā transporta un efektīvas mobilitātes plānus; mudina valsti steidzami saskaņot tās tiesību aktus ar *acquis* vides, dabas un klimata aizsardzības jomā; prasa izstrādāt atkritumu apsaimniekošanas sistēmas;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

o

o o

68. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai un bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas valdībai un parlamentam.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

P8_TA(2018)0481

2018. gada ziņojums par Albāniju

Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra rezolūcija par Komisijas 2018. gada ziņojumu par Albāniju (2018/2147(INI))

(2020/C 363/21)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā ES un Albānijas Stabilizācijas un asociācijas nolīgumu,
- ņemot vērā Eiropadomes 2003. gada 19. un 20. jūnija secinājumus un Saloniku darba kārtību Rietumbalkānu valstīm,
- ņemot vērā Eiropadomes 2014. gada 26.–27. jūnija sanāksmē pieņemto lēmumu piešķirt Albānijai ES kandidātvalsts statusu,
- ņemot vērā Vispārējo lietu padomes 2018. gada 26. jūnija lēmumu,
- ņemot vērā Eiropadomes 2018. gada 28.–29. jūnija sanāksmē pieņemto lēmumu,
- ņemot vērā Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) Augstā komisāra nacionālo minoritāšu jautājumos ieteikumus par sekundārajiem tiesību aktiem nacionālo minoritāšu aizsardzības jomā Albānijā,
- ņemot vērā ES un Rietumbalkānu 2018. gada 17. maija augstākā līmeņa sanāksmes deklarāciju un tās “Sofijas prioritāšu programmu”,
- ņemot vērā Albānijas un ES Stabilizācijas un asociācijas padomes 9. sanāksmi, kas notika 2017. gada 15. novembrī,
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 6. februāra paziņojumu “Ticama paplašināšanās perspektīva Rietumbalkāniem un padziļināta ES iesaiste šajā reģionā” (COM(2018)0065),
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 17. aprīļa paziņojumu “2018. gada paziņojums par ES paplašināšanās politiku” (COM(2018)0450), kam pievienots Komisijas dienestu darba dokuments “2018. gada ziņojums par Albāniju” (SWD(2018)0151),
- ņemot vērā ES un Albānijas Stabilizācijas un asociācijas parlamentārās komitejas (SAPK) 12. sanāksmē, kas notika 2018. gada 12.–13. februārī Tirānā, pieņemtos ieteikumus,
- ņemot vērā rezultātus, kas iegūti 2017. gadā ar Komisijas atbalstu veiktajā Pasaulē bankas un Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programmas aptaujā par marginalizētajiem romiem Rietumbalkānos,
- ņemot vērā 2015. gadā pieņemto kopīgo dienestu darba dokumentu “Dzimumu līdztiesība un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana sievietēm. Meiteņu un sieviešu dzīves pārveidošana ar ES ārējo attiecību starpniecību 2016.–2020. gadā”.
- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Albāniju,

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

- ņemot vērā Reglamenta 52. pantu,
  - ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A8-0334/2018),
- A. tā kā ES paplašināšanās joprojām sniedz stratēģisku ieguldījumu mierā, demokrātijā, pārticībā, drošībā un stabilitātē Eiropā;
- B. tā kā Albānija ir turpinājusi gūt noturīgus panākumus virzībā uz to, lai izpildītu politiskos kritērijus, un attiecībā uz piecām galvenajām prioritātēm pievienošanās sarunu sākšanai, un tā arī ir konsolidējusi demokrātiskās institūcijas un praksi;
- C. tā kā Komisija ieteica sākt pievienošanās sarunas ar Albāniju, ņemot vērā labos panākumus, kas gūti, pildot piecas galvenās prioritātes; tā kā pievienošanās sarunas nodrošinās ciešāku ES uzraudzību un ir spēcīgs stimuls īstenot turpmākas reformas un konsolidēt demokrātiskās institūcijas un praksi;
- D. tā kā Eiropadome 2018. gada 28. jūnijā apstiprināja Padomes 2018. gada 26. jūnija secinājumus, sagatavojot ceļu pievienošanās sarunu sākšanai 2019. gada jūnijā;
- E. tā kā joprojām pastāv problēmas un tās ir strauji un efektīvi jārisina dialoga un sadarbības garā;
- F. tā kā konstruktīvs valdības un opozīcijas dialogs par reformām, kas saistītas ar ES, arvien ir izšķiroši svarīgs, lai turpinātu reformu programmu savu iedzīvotāju labā un tuvinātu valsti ES;
- G. tā kā Albānijas sabiedrība visnotaļ atbalsta valsts pievienošanos ES;
- H. tā kā tiesiskums ir pamatvērtība, kas ir ES pamatā, un ir gan paplašināšanās, gan stabilizācijas un asociācijas procesa kodols; tā kā ir vajadzīgas reformas, lai risinātu šīs jomas atlikušos svarīgos uzdevumus, jo īpaši nodrošinot neatkarīgu, objektīvu, atbildīgu un efektīvu tiesu sistēmu un cīnoties pret korupciju un organizēto noziedzību, kā arī aizsargājot pamattiesības;
- I. tā kā reliģijas brīvības, kultūras mantojuma un minoritāšu tiesību aizsardzība ir Eiropas Savienības pamatvērtības;
- J. tā kā Albānija ir ratificējusi visas Starptautiskās Darba organizācijas pamatkonvencijas, tostarp jo īpaši 1948. gada Konvenciju par biedrošanās brīvību un tiesību apvienoties aizsardzību (Nr. 87), 1949. gada Konvenciju par tiesībām apvienoties organizācijās un slēgt koplīgumus (Nr. 98);
- K. tā kā katru paplašināšanās procesā iesaistīto valsti vērtē atsevišķi pēc tās sasniegumiem un pievienošanās grafiku nosaka reformu ātrums un kvalitāte;
- L. tā kā reģionālā sadarbība un labas kaimiņattiecības ir izšķiroši svarīgas Albānijas progresam virzībā uz pievienošanos ES;
1. atzinīgi vērtē Albānijas pastiprinātos centienus šajā jomā, kas vērsti uz pastāvīgu progresu ar ES saistīto reformu īstenošanā, īpaši attiecībā uz visaptverošu tiesu sistēmas reformu; aicina Albāniju konsolidēt jau īstenotās reformas un turpināt sagatavoties ES dalības saistībām visās sadaļās;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

2. pilnībā atbalsta Komisijas ieteikumu sākt pievienošanās sarunas, atzīstot Albānijas reformu centienus; pieņem zināšanai Padomes lēmumu par situācijas pārvērtēšanu 2019. gada jūnijā; atzinīgi vērtē skaidro virzību, kas ir iezīmējusies ceļā uz pievienošanās sarunu sākšanu 2019. gadā, un uzsver to, ka ir sāka sagatavošanās izvērtēšanas procesam; atgādina, ka lēmums sākt pievienošanās sarunas būs atkarīgs no turpmāko reformu procesa, aicina Padomi objektīvi un taisnīgi izvērtēt valsts gūtos panākumus un līdz minētā gada beigām sasaukt pirmo Starpvaldību konferenci, un mudina Albāniju šajā nolūkā saglabāt reformu tempu; uzskata, ka sarunu sākšana pozitīvi veicinās demokrātijas un tiesiskuma stiprināšanu, sniedzot papildu stimulus reformu procesam un uzlabojot tā kontroli;
3. aicina Komisiju piemērot pastiprinātu pieeju attiecībā uz sarunu 23. sadaļu (Tiesu iestādes un pamattiesības) un 24. sadaļu (Tiesiskums, brīvība un drošība);
4. atgādina par nepieciešamību stiprināt Albānijas parlamenta pārraudzības spējas, tostarp ES pievienošanās procesa gaitā; prasa efektīvāk izmantot dažādus uzraudzības mehānismus un iestādes, tostarp izmeklēšanas komitejas; atzinīgi vērtē to, ka Albānijas parlaments pieņemta rīcības kodeksu, kas uzlabos parlamentārā procesa integritāti un pārredzamību un sabiedrības uzticību iestādei; uzsver nepieciešamību pēc pastiprināta mehānisma, tostarp sankcijām, lai padarītu kodeksu efektīvu; uzsver Eiropas Integrācijas komitejas centrālo lomu un Eiropas Integrācijas nacionālās padomes atbildību, jo tās ir forums apspriedēm par pievienošanās sagatavošanu; prasa turpināt sadarbības ar Albānijas parlamentu, izmantojot Eiropas Parlamenta atbalsta programmu paplašināšanās dalībvalstu parlamentiem, lai uzlabotu tā spēju radīt kvalitatīvus tiesību aktus, kuri atbilst ES *acquis*, un darboties kā pārraugam;
5. aicina uzlabot visu sabiedrības slāņu informētību par iestāšanās procesu ES, kā arī par iesaistīto ES un Albānijas iestāžu lomu;
6. mudina rīkoties un nodrošināt leģislatīvus un administratīvus pasākumus, lai izpildītu Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja (EDSO/ODIHR) atliktos ieteikumus; uzsver, ka ir nepieciešama iekļaujoša un savlaicīga vēlēšanu reforma, lai palielinātu sabiedrības uzticību vēlēšanu procesam; atgādina, ka ir nepieciešams pievērst pienācīgu uzmanību apgalvojumiem par nelegālu un neregistrētu politisko partiju finansēšanu; atzinīgi vērtē darbu, ko veic Albānijas parlamenta Vēlēšanu reformas *ad hoc* komiteja saistībā ar vēlēšanu pārvaldības neatkarību un depolitizēšanu, pārredzamību kampaņu finansējumā, vēlēšanu reģistrāciju, balsu pirkšanu, jauno balsošanas tehnoloģiju izmantošanu un balsošanu ārvalstīs, un mudina panākt vienprātību un pieņemt vajadzīgās reformas laikus pirms 2019. gada pašvaldību vēlēšanām;
7. atzinīgi vērtē Albānijas pārskatīto likumu par politisko partiju finansēšanu; atkārtoti aicina valsts politiskās partijas pildīt savu pienākumu nodrošināt krimināllikuma pārkāpēju izslēgšanu no publiskiem amatiem visos valdības līmeņos un struktūrās;
8. atkārtoti uzsver, ka konstruktīvs politiskais dialogs, griba panākt kompromisu, ilgtspējīga partiju savstarpēja sadarbība un nelokāma apņemšanās īstenot un konsolidēt reformas attiecībā uz visām piecām galvenajām prioritātēm ir būtiski aspekti centienos virzīt uz priekšu pievienošanās ES procesu un arī demokrātiskas pārvaldes veiksmīgai funkcionēšanai; atzinīgi vērtē pieaugošo sadarbību starp partijām un plašo konsensu, kas tika panākts attiecībā uz dažām svarīgām reformām; aicina visus politiskos spēkus turpināt centties nodrošināt patiesu politisko dialogu, un panākt konstruktīvu sadarbību, tādējādi atbalstot reformu procesu; atkārtoti pauž stingru pārlicību, ka demokrātiskās iestādēs ir jārisinās politiskajam dialogam; ir ļoti nobažījies par parlamentārā procesa *de facto* boikotu, ko veica opozīcija pēc 2018. gada vasaras pārtraukuma;
9. uzsver, ka tiesu iestāžu reforma ir viena no galvenajām Albānijas iedzīvotāju prasībām un priekšnoteikums, lai atjaunotu uzticēšanos tiesiskumam, valsts iestādēm un politiskajiem pārstāvjiem; atkārtoti uzsver, ka vispārējā reformu procesa uzticamība un efektivitāte, jo īpaši cīņa pret korupciju un organizēto noziedzību, un īpašumtiesību īstenošana ir atkarīga no pārbaudes procesa panākumiem un pastāvīgi un mērķtiecīgi īstēnotas tiesu sistēmas reformas;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

10. pauž gandarījumu par panākumiem, kas gūti tiesu sistēmas reformā, kuras mērķis ir palielināt tiesu iestāžu neatkarību, pārskatatbildību, profesionalitāti un efektivitāti un palielināt iedzīvotāju uzticēšanos tiesu sistēmas struktūrām; pauž nožēlu par to, ka tiesvedība joprojām ir gausa un neefektīva; norāda, ka visu tiesnešu un prokuroru atkārtotas novērtēšanas process ir sniedzis pirmos taustāmos rezultātus; atzinīgi vērtē to, ka lielākā daļa prioritāro dokumentu jau ir apstrādāti; aicina Albānijas iestādes turpināt un pastiprināt objektīvu pārbaudes procesu, bet neapdraudot kvalitāti vai taisnīgumu; uzsver to, cik svarīgi ir pārbaudes procesu īstenot saskaņā ar augstākajiem starptautiskajiem standartiem, un mudina Albāniju turpināt ciešo sadarbību ar starptautisko uzraudzības operāciju; pieņem zināšanai pirmos atļaušanas gadījumus un kandidātu brīvprātīgas atkāpšanās no amata pirms uzklaušanās; ņemot vērā iepriekš minēto, uzskata, ka tiesnešu un prokuroru nākamās paaudzes sagatavošana ir vēl jo svarīgāka, un pauž nožēlu par to, ka Albānijas politiskās partijas līdz šim nav panākušas vienošanos par nepieciešamajiem grozījumiem tiesību aktā par tiesnešu un prokuroru statusu attiecībā uz plašākām iespējām pieņemt darbā un apmācīt tiesnešus; mudina pastāvīgi nodrošināt pārbaudes iestādēm pietiekamus finanšu resursus un cilvēkresursus;

11. mudina Albānijas iestādes, cik drīz vien iespējams pabeigt jaunu tiesas struktūru izveidi, kā arī nodrošināt atjaunotu Konstitucionālās Tiesas un Augstākās Tiesas darbību; uzsver nepieciešamību atbalstīt šo iestāžu efektīvu darbību, nodrošinot atbilstošus cilvēkresursus un finansējumu;

12. atzinīgi vērtē pastāvīgo progresu virzībā uz to, lai izveidotu uz iedzīvotājiem vairāk orientētu, pārredzamu un depolitizētu pārvaldi, tostarp vietējā līmenī; mudina pilnībā īstenot uzraudzības iestāžu ieteikumus, kā arī Ombuda ieteikumus; atzīmē arī panākumus, kas gūti saistībā ar teritoriālo reformu un turpmāku administratīvu un finansiālu jaunizveidoto pašvaldību konsolidāciju, kā arī Konsultatīvās padomes izveidi, lai uzlabotu koordināciju starp centrālajām un vietējām pārvaldes iestādēm; atzinīgi vērtē ES jautājumu informācijas biroju izveidi un koordinatoru ES jautājumos iecelšanu vietējā līmenī;

13. prasa vēl vairāk stiprināt to iestāžu un struktūru administratīvo kapacitāti, kas atbildīgas par ar pievienošanas saistīto reformu īstenošanu, ES tiesību aktu transponēšanu valstu tiesību aktos un sagatavošanas pievienošanās sarunām ar ES;

14. atzinīgi vērtē būtiskos uzlabojumus tiesiskajā un institucionālajā sistēmā, lai novērstu un izskaustu korupciju valsts iestādēs, jo tā joprojām ir īpaši satraucoša problēma; prasa darīt vairāk, lai samazinātu korupciju, kas skar Albānijas iedzīvotāju ikdienas dzīvi, uzlabot investīciju vidi, un nodrošināt juridisko noteiktību attiecībā uz investīcijām; uzsver, ka gadījumos, kad pret augsta ranga ierēdņiem tiek izvirzītas apsūdzības, pret viņiem nebūtu jāpielāgo preferenciāls režīms salīdzinājumā ar pārējiem iedzīvotājiem; aicina Albāniju pastiprināt centienus, lai vairāk izmantotu finanšu izmeklēšanas un panāktu stabilus rezultātus attiecībā uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu izņemšanu un konfiskāciju/atgūšanu, attiecībā uz noziegumiem, kas saistīti ar korupciju, un panākt reālus rezultātus cīņā pret narkotiku tirdzniecību un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju;

15. atzinīgi vērtē jaunākās izmaiņas valsts tiesību aktos korupcijas apkarošanas jomā; uzsver, ka jāpabeidz veidot Valsts izmeklēšanas biroju, Īpašo tribunālu un Īpašo prokuratūru cīņai pret korupciju un organizēto noziedzību; prasa vēl vairāk uzlabot iestāžu sadarbību un informācijas apmaiņu starp policiju un prokuratūru; atzinīgi vērtē tiesībsardzības iestāžu personāla atkārtoto novērtēšanu saskaņā ar likumu par policijas pārbaudēm;

16. prasa lielāku uzmanību pievērst politiskajai un valsts – privātā sektora korupcijai; prasa nostiprināt proaktīvā izmeklēšanā, kriminālvajāšanā un galīgajā notiesāšanā gūtos rezultātus cīņā pret korupciju un organizēto noziedzību, tostarp augsta līmeņa lietās;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

17. pauž gandarījumu par progresu cīņā pret korupciju un organizēto noziedzību, jo īpaši par nesenajiem Bajri noziedznieku grupas locekļu arestiem, un prasa turpināt gūt taustāmus un ilgtspējīgus rezultātus, tostarp attiecībā uz narkotiku audzēšanas un tirdzniecības apkarošanu, īstenojot rīcības plānus attiecībā uz marihuānas audzēšanu; atzinīgi vērtē to, ka Albānijas policijas spēks kļūst aktīvāks cīņā pret organizēto noziedzību, un to veicina Albānijas pastiprināta policijas starptautiskā sadarbība, kā rezultātā notiek efektīvas operācijas pret noziedznieku tīkliem, tostarp kopīgas darba grupas ar dalībvalstīm; uzskata, ka būtu vēl vairāk jākonsolidē sadarbība starp policiju, prokuratūru un citām attiecīgām aģentūrām un struktūrām;

18. mudina Albānijas iestādes apņēmīgi rīkoties, lai likvidētu noziedzīgos tīklus, kas iesaistīti cilvēku, ieroču un narkotiku tirdzniecībā, un palielināt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu skaitu, bet arī galīgās notiesāšanas gadījumu skaitu, jo īpaši attiecībā uz augsta līmeņa organizētās noziedzības grupu dalībniekiem; norāda uz nepieciešamību pastiprināt centienus novērst cilvēku tirdzniecību, sevišķi pievēršot uzmanību nepavadītiem bērniem un bērniem, kas kļuvuši par cilvēku tirdzniecības upuriem, jo īpaši ielu bērniem;

19. atkārtoti aicina Albānijas iestādes efektīvi un pārredzami nodrošināt īpašumtiesību izpildi un panākumus virzībā uz to aizsardzību, vienlaikus ņemot vērā īpašuma reģistrāciju, restitūciju un kompensēšanu; prasa panākt nepieciešamo progresu attiecībā uz īpašuma jautājumu digitalizēšanu un īpašumu kartēšanu; mudina Albānijas iestādes pienācīgi informēt iedzīvotājus par viņu tiesībām un iespējām panākt savu prasību izpildi; uzsver, cik svarīgs ir efektīvs īpašumtiesību režīms, lai nodrošinātu tiesiskumu un pievilcīgu uzņēmējdarbības vidi;

20. atzinīgi vērtē pasākumus, kas veikti, lai nostiprinātu cilvēktiesību, minoritāšu tiesību aizsardzību, kā arī diskriminācijas nepieļaušanas politikas virzienus, tostarp attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi pret visām minoritātēm; atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemts pamata tiesību akts par minoritātēm, ar ko ir atcelta nacionālo minoritāšu un etniski lingvistisko kopienu diferencēšana un ieviests pašidentifikācijas princips, aizliegta diskriminācija un noteiktas tiesības uz kultūras saglabāšanu, tradīcijām un dzimto valodu; prasa šo likumu pilnībā īstenot praksē un mudina Albāniju turpināt šos centienus, pieņemot vajadzīgos sekundāros tiesību aktus valsts minoritāšu tiesību pamatlikumam, saskaņā ar Eiropas standartiem, un nodrošinot visu attiecīgo ieinteresēto personu līdzdalību projektu izstrādē; uzstāj, ka jāveic pasākumi, lai vēl vairāk uzlabotu izglītības, veselības, nodarbinātības un dzīves apstākļus romu, ēģiptiešu un citu etnisko minoritāšu pārstāvjiem;

21. norāda uz spriedzi pēc incidenta, kas saistīts ar Grieķijas Nacionālās mazākumtautības kustības locekļa Konstantinos Katsifas dzīvības zaudēšanu, kuram bija dubultpilsonība (Albānijas un Grieķijas), un kuru Albānijas Īpašie policijas spēki (RENEA) nošāva Otrā pasaules karā kritušo Grieķijas karavīru piemiņas pasākumā Bularatā, 2018. gada 28. oktobrī; aicina visas puses būt savaldīgām un sagaida, ka Albānijas iestādes izmeklēs un noskaidros apstākļus, kuru dēļ tika zaudēta dzīvība;

22. atzinīgi vērtē progresu, kas panākts, lai palielinātu sieviešu līdzdalību un pārstāvību politikā, jo īpaši ieviešot dzimumu kvotu sistēmu, un sieviešu vienlīdzīgu pārstāvību jaunajā valdībā; tomēr atkārtoti pauž bažas par diskrimināciju un par to, ka trūkst atbilstošu pasākumu, lai aizsargātu sievietes un meitenes, kas pieder pie nelabvēlīgā stāvoklī esošām un atstumtām grupām, piemēram, romu sievietes ⁽¹⁾ un sievietes ar invaliditāti, kā arī par daudzajiem joprojām spēkā esošajiem dzimumu diskriminējošiem noteikumiem vairākos tiesību aktos, par to, ka sievietēm ir grūti saņemt tiesisko aizsardzību, par sieviešu lielo skaitu neformālajā darba tirgū un par lielo skaitu lietu, kas saistītas ar vardarbību ģimenē pret sievietēm un bērniem, īpaši tiem, kas pieder pie neaizsargātām grupām; prasa adekvāti reaģēt uz šīm problēmām un izsaka atzinību par rezolūcijas pieņemšanu par cīņu pret dzimumvardarbību un parlamentārās apakškomitejas izveidi dzimumu līdztiesības jomā;

23. ar bažām norāda, ka sievietēm, kuras dzīvo lauku un tālākos apvidos, kā arī romu un ēģiptiešu sievietēm joprojām ir ierobežota piekļuve primārās veselības aprūpes un seksuālās un reproduktīvās veselības pakalpojumiem, un tās bieži vien nav informētas par šādu pakalpojumu pieejamību; tādēļ aicina Albānijas iestādes nodrošināt labāku informāciju par šādiem pakalpojumiem, kā arī to pieejamību un kvalitāti par pieņemamu cenu.

(¹) Vārds "romi" tiek lietots kā visaptverošs termins, kas ietver dažādas savstarpēji saistītas grupas, neatkarīgi no tā, vai tās pastāvīgi dzīvo vienā vietā vai arī nedzīvo, piemēram, romi, aškali, ēģiptieši u.c., kuri var atšķirties gan kultūras, gan dzīvesveida ziņā;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

24. atzinīgi vērtē tiesiskā regulējuma bērnu tiesību jomā nostiprināšanu, pieņemot likumu par bērnu tiesību aizsardzību, krimināltiesību bērniem kodeksu un "Bērnu programmu 2020. gadam"; atgādina, ka joprojām vēl jāuzlabo institucionālie mehānismi bērnu tiesību aizsardzībai; mudina iestādes īstenot sekundāros tiesību aktus par bērnu tiesību aizsardzību un juvenālo justīciju un prasa ievērojami palielināt finansējumu bērnu aizsardzības sistēmai, jo īpaši bērnu aizsardzības vienībām, vietējā un reģionālā līmenī;

25. atzinīgi vērtē iecietības atmosfēru un sadarbību starp valsts reliģiskajām kopienām; aicina Albānijas iestādes efektīvi cīnīties pret naida runām un minoritāšu atstumtību un diskrimināciju, tostarp LGBTI personu gadījumā; atzinīgi vērtē neseno pieņemtos piecu Albānijas pašvaldību rīcības plānus dzimumu līdztiesības jomā saskaņā ar Eiropas Hartu par sieviešu un vīriešu līdztiesību vietējā līmenī;

26. aicina Albānijas iestādes uzlabot sadarbību ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām, lai nodrošinātu efektīvu sabiedrības līdzdalību un apspriešanos ar to visā lēmumu pieņemšanas procesā un ES integrācijas procesā, tostarp arī valsts un vietējā līmenī, tādējādi nostiprinot demokrātiju un pārredzamību; vērs uzmanību uz nepieciešamību reformēt pilsoniskās sabiedrības organizāciju juridisko un fiskālo sistēmu, kā arī publisko finansējumu, kas pieejams PSO, kuras darbojas cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma jomā, ieskaitot uzraudzības, aizstāvības un mazas pamatorganizācijas, jo finansiāla ilgtspējība joprojām ir būtiska problēma daudzām no tām, jo pašreizējo reģistrācijas procesu raksturo ilgstošas procedūras un lielas izmaksas, un pašreizējā nodokļu sistēma rada ievērojamu slogu PSO un kavē gan uzņēmumus, gan atsevišķus donorus sniegt atbalstu; atgādina, ka spēcīgai pilsoniskai sabiedrībai ir būtiska nozīme dinamiskā demokrātijā un stratēģiska nozīme Albānijas pārveidē par ES dalībvalsti;

27. atzinīgi vērtē to, ka ir parakstīts sadarbības nolīgums starp Albānijas valdību un Starptautisko komisiju bez vēsts pazudušo personu meklēšanai, kas ļaus valstij palīdzēt atrast un identificēt komunisma laikā pazudušas personas;

28. aicina Albānijas iestādes stiprināt politiku attiecībā uz personām ar invaliditāti, kuras joprojām saskaras ar grūtībām piekļūt izglītībai, darbam, veselības aprūpei un sociālajiem pakalpojumiem, kā arī līdzdalībai lēmumu pieņemšanas procesos;

29. pauž nožēlu par kavēšanos ar Jauniešu reģionālās sadarbības biroja (RYCO) izveidi Tirānā; mudina iestādes elastīgi atbalstīt RYCO darbības, kas ļautu pēc iespējas lielākam skaitam jauniešu gūt labumu no šā biroja darba;

30. atkārtoti norāda uz profesionālu un neatkarīgu privāto un sabiedrisko plašsaziņas līdzekļu ārkārtīgi lielo nozīmi; norāda uz daļējiem panākumiem attiecībā uz valsts audiovizuālo plašsaziņas līdzekļu iestādes un sabiedriskās raidorganizācijas neatkarības palielināšanu; aicina veikt pasākumus, lai uzlabotu finanšu pārredzamību attiecībā uz valsts reklāmu plašsaziņas līdzekļos; prasa arī veikt pasākumus, lai stiprinātu žurnālistu darbu un sociālo tiesību aizsardzību;

31. atzinīgi vērtē Albānijas plašsaziņas līdzekļu padomes izveidi, un uzsver tās nozīmi, nosakot augstus ētikas un profesionālos standartus žurnālistiem un plašsaziņas līdzekļiem, vienlaikus veicinot to neatkarību un brīvību; atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemts pārskatīts žurnālistikas ētikas kodekss, kā arī ētikas pamatnostādnes tiešsaistes plašsaziņas līdzekļiem, un prasa nostiprināt tajos izklāstītos principus, lai saglabātu sabiedrības uzticību, patiesīgumu, taisnīgumu, integritāti, neatkarību un pārskatatbildību;

32. mudina Albānijas iestādes pastiprināt reformas, kuru mērķis ir palielināt konkurētspēju un apkarot neoficiālo ekonomiku; uzsver, ka korupcija, tiesiskuma trūkums un apgrūtinātas regulatīvās procedūras turpina kavēt investīcijas un Albānijas ilgtspējīgu attīstību; prasa turpināt uzlabot uzņēmējdarbības un investīciju vidi, nodrošinot paredzamu normatīvo un tiesisko regulējumu, tiesisko noteiktību, tiesiskumu, īpašumtiesību īstenošanu un pastiprinātu līgumu izpildi, enerģiski veicot fiskālo konsolidāciju un pastiprinot nodokļu administrēšanu;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

33. uzsver, ka pievienošanās procesa gaitā ir jānodrošina pozitīva sociālo standartu konverģence; atzinīgi vērtē Sofijas prioritāšu programmas pieņemšanu, jo īpaši tās uzsvāru uz sociāli ekonomisko attīstību un jauniešiem pievērsto uzmanību; aicina Albānijas iestādes pārskatīt valsts un privātā sektora partnerību lomu un to ietekmi uz kopresursiem un sabiedriskas nozīmes labumiem, piemēram, automaģistrālēm, veselību, dabu un kultūras mantojumu saskaņā ar pienākumiem pret UNESCO; aicina Albāniju publiskot kritērijus sociālās palīdzības piešķiršanai;

34. pauž bažas par iespējamu negatīvu ietekmi uz nodarbinātības un sociālās politikas veidošanu, jo valdības pārstrukturēšanas rezultātā tika likvidēta Albānijas Sociālās labklājības ministrija; aicina Albānijas iestādes pastiprināt sadarbību ar arodbiedrībām un nostiprināt sociālo dialogu; mudina tās veikt efektīvus pasākumus, ar kuriem novērst augsto bezdarba līmeni, jo īpaši jauniešu un sieviešu vidū, un novērst bērnu darbu; prasa turpināt uzlabot izglītības kvalitāti, vienlaikus nodrošinot, ka izglītība joprojām ir pieejama visiem iedzīvotājiem;

35. atzinīgi vērtē to, ka saskaņā ar Albānijas Statistikas institūta (INSTAT) sniegto informāciju bezdarbs Albānijā ir samazinājies; uzsver, ka ir jāuzlabo izglītības sistēmas kvalitāte, tostarp jāpalielina spējas, lai labāk nodrošinātu jauniešus ar tādām prasmēm un zināšanām, kas atbilst darba tirgus vajadzībām; uzsver nepieciešamību atbalstīt ilgtermiņa izaugsmi, attīstot tehnoloģiskās absorbcijas, pētniecības, izstrādes un inovācijas spējas;

36. mudina valdību modernizēt izglītības sistēmu, lai izveidotu iekļaujošāku sabiedrību, samazinātu nevienlīdzību un diskrimināciju un labāk nodrošinātu jauniešus ar prasmēm un zināšanām;

37. atzinīgi vērtē Albānijas apņemšanos īstenot savienojamības programmu Berlīnes procesa ietvaros un 2018. gada Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta (IPA) pasākumu kopuma pieņemšanu, kas ietver stratēģiski nozīmīgo infrastruktūras projektu Durresi ostas atjaunošanai, stiprinot Albānijas savienojumus ar Horvātiju un Itāliju un nodrošinot Albānijas kaimiņvalstīm Kosovai un Maķedonijai, kurām ir tikai sauszemes robežas, pieeju jūras transporta maršrutiem; mudina Albānijas iestādes paātrināt Eiropas komunikāciju tīklu Albānijas posmu plānošanu un būvniecību un sākt saskaņot tiesisko regulējumu ar ES *acquis*; atbalsta ierosinājumu samazināt viesabonēšanas maksu Rietumbalkānos, lai veicinātu tirgum un investīcijām labvēlīgu vidi virzībā uz digitālo ekonomiku; konstatē, ka 40 % Albānijas iedzīvotāju dzīvo lauku rajonos, bet tikai 1 % no šiem iedzīvotājiem ir interneta pieslēgums;

38. atkārtoti uzsver, cik svarīgi ir uzlabot publisko infrastruktūru Rietumbalkānu valstīs un ar ES dalībvalstīm; iesaka iestādēm paātrināt būvniecību lielos infrastruktūras projektos, piemēram, būvējot dzelzceļa un moderna autoceļa savienojumu starp Tirānu un Skopji kā daļu no VIII koridora;

39. pauž dziļas bažas par dažiem ekonomiskās darbības projektiem, kuru rezultātā tiek nodarīts smags kaitējums videi aizsargājamās teritorijās, piemēram, liela apjoma tūrisma objekti un hidroelektrostacijas uz Vjosas un Valbonas upes; iesaka Albānijai pārskatīt savu stratēģiju attiecībā uz atjaunojamo enerģiju un samazināt atkarību no hidroenerģijas elektroenerģijas ražošanā, tādēļ aicina turpināt izskatīt ieguldījumu iespējas atjaunojamo energoresursu projektos, kas nav saistīti ar hidroenerģiju; mudina iestādes uzlabot stratēģisko vides novērtējumu, ietekmes uz vidi novērtējumu un sabiedrisko apspriešanu par šādiem projektiem kvalitāti, ņemot vērā vietējo iedzīvotāju viedokli; mudina Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banku (ERAB) un Eiropas Investīciju banku (EIB) pārskatīt savu atbalstu hidroenerģijas projektiem, kuriem nav pienācīga *ex ante* stratēģiskā vides novērtējuma un ietekmes uz vidi novērtējuma; Uzsver nepieciešamību nodrošināt, ka Adrijas jūras cauruļvada projekts atbilst *acquis* vides un sociālajiem aspektiem; atkārtoti aicina Albāniju īstenot attiecīgos atkritumu apsaimniekošanas pasākumus un saskaņot to ar ES vides *acquis*;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

40. pauž bažas par to, ka Albānija joprojām ir tā Rietumbalkānu valsts, no kuras dalībvalstīs nelikumīgi iekļūst un uzturas vislielākais skaits cilvēku, kā arī no Albānijas iedzīvotājiem tiek saņemts vislielākais skaits nepamatotu patvēruma pieprasījumu; prasa pastiprināt pēdējos mēnešos veiktos pasākumus, lai efektīvi novērstu nepamatotu patvēruma pieteikumu parādību ES, kā arī nepavadītu nepilngadīgo problēmu, tostarp novēršot šo problēmu pamatcēloņus; mudina veikt konkrētus pasākumus nodarbinātības veicināšanai, īpaši attiecībā uz jauniešiem, izglītību, dzīves apstākļiem un veselību; aicina Albānijas iestādes izveidot sistēmas, kas palīdzētu efektīvai ģimeņu un bērnu reintegrācijai, atgriežoties valstī;

41. atzinīgi vērtē pasākumus, kas veikti attiecībā uz vienošanās panākšanu par operatīvo sadarbību starp Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru un Albāniju, pirmo valsti reģionā, ar kuru šāds nolīgums ir ticis noslēgts, un mudina uz turpmāku sadarbību operatīvajā līmenī;

42. aicina Albānijas valdību ievērot Eiropas Padomes izdotās Eiropas Konvencijas par izdošanu 3. panta noteikumus un ES Pamattiesību hartas 19. pantu, un nepieļaut nekādu izdošanu par politiskiem nodarījumiem vai ja pret personu var tikt vēsta spīdzināšana vai necilvēcīga attieksme valstī, kas lūdz izdošanu;

43. pauž atzinību par Albānijas panākumiem, lai apturētu ārvalstu kaujinieku plūsmu; atzinīgi vērtē reģionālo sadarbību, kas sasniegta cīņā pret potenciāliem terorisma draudiem; atkārtoti pauž prasību veikt turpmākus pasākumus, lai pārtrauktu finanšu plūsmas, kuru mērķis ir finansēt terorismu, stiprināt profilakses un uzraudzības mehānismus, iesaistot pilsonisko sabiedrību un reliģiskās kopienas, un risinātu radikalizācijas tiešsaistē problēmu; atkārtoti uzsver nepieciešamību vēl vairāk uzlabot programmas, kuru mērķis ir reintegrēt atgriezušās personas un viņu ģimenes un novērst radikalizāciju cietumos, stiprinot arī pilsoniskās sabiedrības un reliģisko kopienu iesaisti;

44. prasa paplašināt sadarbību starp Albāniju un ES cīņā pret kibernetizāciju un kibersardzības jautājumos;

45. atzinīgi vērtē Albānijas aktīvo dalību "Berlīnes procesā", sešu Rietumbalkānu valstu iniciatīvā un citās reģionālās iniciatīvās, un tās ieguldījumu, lai stiprinātu Reģionālās sadarbības padomes darbību; atzinīgi vērtē to, ka Berlīnes procesa ietvaros ir parakstīta kopīga deklarācija par reģionālo sadarbību un labām kaimiņattiecībām; atzinīgi vērtē Albānijas proaktīvo lomu reģionālās sadarbības un labu kaimiņattiecību veicināšanā ar citām paplašināšanās procesā iesaistītajām valstīm un kaimiņos esošajām ES dalībvalstīm un uzsver, ka labas attiecības ir būtiska paplašināšanās procesa sastāvdaļa; atzinīgi vērtē Rietumbalkānu fonda oficiālo darbības uzsākšanu, kam būtu jāveicina kopīgas vērtības un jāattīsta reģionālā sadarbība starp Rietumbalkānu reģiona iedzīvotājiem, pilsonisko sabiedrību un iestādēm; atzinīgi vērtē Albānijas un Serbijas Apvienotās Tirdzniecības kameras Tirānā izveidi un mudina stiprināt tirdzniecības un uzņēmējdarbības sadarbību šajā reģionā; atzinīgi vērtē pastāvīgos centienus veicināt reģionālo sadarbību, jo īpaši vides aizsardzības jomā, kā tas izklāstīts trīs Adrijas jūras līča valstu iniciatīvā; atgādina, ka būtu jāizvairās no paziņojumiem un darbībām, kas var negatīvi ietekmēt labas kaimiņattiecības;

46. atkārtoti uzsver savu atbalstu iniciatīvai izveidot reģionālo komisiju, kas atbildīga par faktu konstatāciju attiecībā uz visiem kara noziegumu un citu rupju cilvēktiesību pārkāpumu upuriem bijušajā Dienvidslāvijā (RECOM); mudina Albānijas valdību uzņemties vadību tās izveidē; uzsver šā procesa un visu reģionālo politisko līderu aktīvas iesaistīšanās svarīgumu, lai tā varētu sākt darbu bez turpmākas kavēšanās; vērs koalīcijas uzmanību uz RECOM priekšlikumu par rīcības plānu ar skaidriem termiņiem un kritērijiem;

47. visnotaļ izsaka Albānijai atzinību par to, ka tā turpina pilnībā pielāgot savu nostāju visām ES nostājām un deklarācijām saistībā ar kopējo ārpolitiku un drošības politiku; aicina Albāniju pielāgot savu nostāju ES kopējai nostājai par Romas Starptautiskās Krimināltiesas Statūtu integritāti un atteikties no tās divpusējā neizdošanas nolīguma ar Amerikas Savienotajām Valstīm; atzinīgi vērtē Albānijas aktīvo līdzdalību militārās krīzes pārvarēšanas misijās saskaņā ar kopējo drošības un aizsardzības politiku, kā arī tās ieguldījumu ES stratēģiski svarīgās NATO misijās;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

48. mudina Albānijas iestādes visefektīvākā veidā izmantot ES līdzekļus visos valsts reģionos; aicina Komisiju nodrošināt stingrus nosacījumus attiecībā uz PPI līdzekļiem un, kā daļu no ziņojumiem par valsti, novērtēt PPI atbalsta efektivitāti Albānijai, jo īpaši attiecībā uz galvenajām prioritātēm un attiecīgajiem projektiem;
  49. atzīmē ES un Albānijas Stabilizācijas un asociācijas parlamentārās komitejas (SAPK) 12. sanāksmes 2018. gada 12.–13. februārī Tirānā konstruktīvo atmosfēru; atzīmē, ka šajā SAPK tika uzlabota sadarbība starp vairākuma un opozīcijas pārstāvjiem; uzsver, cik svarīgi ir turpināt partiju savstarpējo sadarbību reformu jomā, virzoties uz pievienošanos ES;
  50. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī Albānijas valdībai un parlamentam.
-

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

P8_TA(2018)0482

2018. gada ziņojums par Melnkalni**Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra rezolūcija par Komisijas 2018. gada ziņojumu par Melnkalni (2018/2144(INI))**

(2020/C 363/22)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā ES un Melnkalnes Stabilizācijas un asociācijas nolīgumu, kas ir spēkā kopš 2010. gada 1. maija,
- ņemot vērā ES un Rietumbalkānu 2018. gada 17. maija samita deklarāciju un tā Sofijas prioritāšu programmu,
- ņemot vērā ES un Melnkalnes Stabilizācijas un asociācijas padomes 9. sanākumi 2018. gada 25. jūnijā,
- ņemot vērā Melnkalnes pievienošanu NATO 2017. gada 5. jūnijā,
- ņemot vērā Melnkalnes un Kosovas parlamentu Robežu demarkācijas nolīguma starp Kosovu un Melnkalni ratificēšanu,
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 6. februāra paziņojumu “Ticama paplašināšanās perspektīva Rietumbalkāniem un padziļināta ES iesaiste šajā reģionā” (COM(2018)0065),
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 17. aprīļa paziņojumu “2018. gada paziņojums par ES paplašināšanās politiku” (COM(2018)0450), kam pievienots Komisijas dienestu darba dokuments “2018. gada ziņojums par Melnkalni” (SWD(2018)0150),
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 17. aprīļa novērtējumu par Melnkalnes ekonomikas reformu programmu 2018.–2020. gadam (SWD(2018)0131) un Padomes 2018. gada 25. maija kopīgos secinājumus par ekonomikas un finanšu jautājumu dialogu starp ES un Rietumbalkānu valstīm,
- ņemot vērā EDSO Demokrātisko institūciju un cilvēktiesību biroja (EDSO ODIHR) vēlēšanu novērošanas misijas ziņojumus un Eiropas Parlamenta vēlēšanu novērošanas delegācijas paziņojumu par 2018. gada 15. aprīļa prezidenta vēlēšanām,
- ņemot vērā deklarāciju un ieteikumus, kas tika pieņemti ES un Melnkalnes Stabilizācijas un asociācijas parlamentārās komitejas (SAPK) 15. sanāksmē, kas notika 2018. gada 16.–17. jūlijā Podgoricā,
- ņemot vērā rezultātus, kas iegūti 2017. gadā Komisijas, Pasaules bankas un Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programmas veiktajā aptaujā par marginalizētajiem romiem Rietumbalkānos,
- ņemot vērā 2014. gada 28. augustā uzsākto Berlīnes procesu,
- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Melnkalni,
- ņemot vērā Reglamenta 52. pantu,
- ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A8-0339/2018),

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

- A. tā kā katru paplašināšanās procesā iesaistīto valsti vērtē atsevišķi pēc tās sasniegumiem un pievienošanās grafiku nosaka reformu ātrums un kvalitāte;
- B. tā kā pašlaik Melnkalne ir visvairāk pārvirzījies uz priekšu sarunu procesā, uzsākot 31 no 35 ES *acquis communautaire* sadaļām un ir provizoriski noslēgusi sarunas par trim no tām;
- C. tā kā konstruktīvs dialogs starp iekšējiem politiskajiem spēkiem un ar kaimiņvalstīm ir izšķiroši svarīgs tālākam progresam ES pievienošanās procesā;
- D. tā kā Melnkalne joprojām ir apņēmusies izveidot funkcionējošu tirgus ekonomiku un turpina nodrošināt stabilus rezultātus stabilizācijas un asociācijas nolīguma (SAN) saistību īstenošanā;
- E. tā kā Melnkalne saņem pirmspievienošanās palīdzību saskaņā ar Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (*IPA II*);
- F. tā kā Melnkalnei ir jāturpina stiprināt, citstarp, parlamenta, likumdošanas un pārraudzības spējas, iestāžu pārredzamību, tiesiskuma ievērošanu un tiesu sistēmas neatkarību, kara noziegumu lietu izskatīšanu vietējā līmenī, vēlēšanu procesa integritāti, plašsaziņas līdzekļu brīvību un cīņu pret korupciju, organizēto noziedzību un ēnu ekonomiku,
1. atzinīgi vērtē Melnkalnes pastāvīgo iesaistīšanos ES integrācijas procesā un tās nepārtrauktu virzību kopumā, pamatojoties uz plašu sabiedrības atbalstu šim stratēģiskajam lēmumam;
  2. uzsver to, ka veiksmīga integrācijas procesa svarīgs rādītājs joprojām ir reformu īstenošana un piemērošana; aicina Melnkalni uzlabot jauno tiesību aktu un politikas nostādņu īstenošanas plānošanu, koordināciju un uzraudzību un aicina savlaicīgi īstenot 23. un 24. sadaļas starpposma kritērijus;
  3. atzinīgi vērtē Komisijas novērtējumu, kas sniegts tās 2018. gada 6. februāra paziņojumā par Rietumbalkānu stratēģiju, ka ar spēcīgu politisko gribu, īstenojot reālas un ilgstošas reformas un pilnībā atrisinot strīdus ar kaimiņvalstīm, Melnkalne līdz 2025. gadam varētu būt gatava līdzdalībai ES;
  4. aicina Komisiju un Padomi nākamajā daudzgadu finanšu shēmā (DFS) iekļaut atbilstīgu noteikumu, lai ņemtu vērā šo iespējamo Melnkalnes pievienošanos Eiropas Savienībai, kā izklāstīts Rietumbalkānu stratēģijā;

Demokratizācija

5. atgādina visām politiskajām partijām, ka konstruktīva politiskā iesaistīšanās ir atkarīga no pilnībā funkcionējoša parlamenta, kurā visi politiķi uzņemas atbildību attiecībā uz vēlētajiem, ieņemot savas vietas parlamentā; atzinīgi vērtē to, ka lielākā daļa opozīcijas partiju pēc parlamenta darbības ielgušā boikota ir atgriezušās parlamenta sastāvā; mudina visas pārējās politiskās partijas atgriezties parlamentā un pielikt saskaņotākas pūles, lai panāktu patiesu politisko dialogu ar mērķi nodrošināt, ka tam ir iespējas pilnībā pildīt savu likumdevēja un pārrauga lomu, tādējādi atjaunojot funkcionējošu demokrātisko procesu;
6. aicina īstenot tiesību aktus par sieviešu un minoritāšu, jo īpaši romu⁽¹⁾, publisko un politisko līdzdalību, tostarp dodot minoritāšu sievietēm iespēju jēgpilni iesaistīties lēmumu pieņemšanā, kā arī ieņemt amatus valsts pārvaldē un citās publiskajās iestādēs;
7. aicina Melnkalnes politisko vadību pievērst uzmanību atlikušajiem uzdevumiem saistībā ar problēmām, kas attiecas uz tiesiskumu, plašsaziņas līdzekļu brīvību, korupciju, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, organizēto noziedzību un ar to saistīto vardarbību, un pievērsties šiem uzdevumiem prioritārā kārtā;

(¹) Vārds "romi" tiek lietots kā visaptverošs termins, kas ietver dažādas savstarpēji saistītas grupas, neatkarīgi no tā, vai tās pastāvīgi dzīvo vienā vietā vai arī nedzīvo, ne tikai romi, bet arī aškali, ēģiptieši u.c., kuri var atšķirties gan kultūras, gan dzīvesveida ziņā;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

8. norāda, ka 2018. gada aprīļa prezidenta vēlēšanās tika ievērotas pamatbrīvības; aicina valdību sadarboties ar opozīcijas partijām un pilsonisko sabiedrību, lai visaptveroši novērstu EDSO ODIHR konstatētos trūkumus un pilnībā īstenotu tās vēlēšanu novērošanas misiju prioritāros ieteikumos, pieņemot vēl trūkstošos valsts tiesību aktus, un lai pastiprinātu vēlēšanu pārvaldes pārredzamību un profesionalizāciju nolūkā uzlabot sabiedrības uzticēšanos vēlēšanu procesam; prasa vietējās vēlēšanas rīkot vienlaikus visā valstī un uzlabot vēlēšanu kvalitāti un pārredzamību; mudina padarīt stingrākus noteikumus par politisko partiju finansēšanas pārredzamību;

9. prasa veikt pilnu izmeklēšanu par visiem iespējamiem pārkāpumiem saistībā ar vēlēšanām; atkārtoti mudina veikt pienācīgas turpmākās darbības attiecībā uz 2012. gada "audio ierakstīšanas lietu"; aicina Korupcijas novēršanas aģentūru (KNA) pastiprināt uzraudzību attiecībā uz valsts līdzekļu iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu politisko partiju vajadzībām;

10. pauž bažas par Melnkalnes parlamenta lēmumu atlaist no Korupcijas novēršanas aģentūras Padomes *Vanja Čalović Marković*; mudina šīs lietas izskatīšanā nodrošināt pilnīgu pārredzamību;

Tiesiskums

11. norāda uz Revīzijas iestādes, KNA, Valsts iepirkuma kontroles komisijas, Konkurences aģentūras un Valsts atbalsta iestādes galveno lomu cīņā pret organizēto noziedzību un korupciju; atzinīgi vērtē nepārtrauktās reformas, kuru mērķis ir uzlabot šo iestāžu spējas un neatkarību, bet norāda uz nepieciešamību uzlabotu efektivitāti, nodrošināt labāku uzskaiti, veicināt korupcijas novēršanu, tostarp piemērojot atbilstīgas sankcijas, un novērst atlikušos šķēršļus šo iestāžu pilnīgas neatkarības sasniegšanai;

12. ņem vērā panākumus, kas gūti, stiprinot KNA spējas noskaidrot kampaņu finansēšanas avotus; tomēr uzsver, ka ir jāuzlabo uzticēšanās šai aģentūrai un jāstiprina tās reputācija, ko varētu panākt, vēl vairāk distancējot tās darbu no jebkādas politiskās ietekmes;

13. atzinīgi vērtē centienus uzlabot publiskā sektora pārvaldes pārredzamību un dalīšanos ar informāciju, bet mudina izveidot iedzīvotājiem labvēlīgāku, profesionālu un depolitizētu valsts pārvaldi; pauž atzinību par ombuda darba efektivitātes pieaugumu; aicina uzlabot regulējuma ietekmes novērtējumus, sniegt visaptverošus ziņojumus par veiktajām revīzijām un organizēt iekļaujošas sabiedriskās apspriešanas par tiesību aktu priekšlikumiem; uzsver, cik svarīga ir sadarbība ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām (PSO) un atvērta piekļuve informācijai nolūkā efektīvi apkarot korupciju, un mudina pārskatīt 2017. gada maijā veiktās izmaiņas tiesību aktos; iesaka valsts pārvaldē optimizēt resursus un cilvēkkapitālu;

14. atzinīgi vērtē ievērojamos panākumus, ko Melnkalne guvusi e-pārvaldībā un e-līdzdalībā, jo saskaņā ar ANO 2016. gadā veikto e-Pārvaldes aptauju šī valsts ir starp 25 vadošajām valstīm šajā jomā; aicina Melnkalnes valdību saglabāt reformu tempu šajā jomā, lai vēl vairāk uzlabotu valsts pārvaldes efektivitāti un pieejamību;

15. atzinīgi vērtē mēreno progresu tiesu iestāžu neatkarības, pārredzamības, pārskatābildības, profesionalitātes un efektivitātes palielināšanā; prasa īstenot aizsardzības pasākumus pret politisku iejaukšanos un saskaņoti piemērot ētikas kodeksus un disciplināros pasākumus; atzinīgi vērtē to, ka jauni tiesneši un prokurori ir iecelti amatā pirmo reizi, izmantojot jauno darbā pieņemšanas sistēmu;

16. norāda uz nepieciešamību paātrināt tiesas procesu par iespējamo 2016. gada oktobrī īstenoto valsts apvērsuma mēģinājumu, nodrošinot tiesu iestāžu pilnīgu sadarbību ar trešām valstīm; atzinīgi vērtē lēmumu par tiesas procesa publisku pārraidīšanu, lai nodrošinātu pārredzamību;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

17. atzinīgi vērtē 2018. gada 29. jūnijā pieņemtos grozījumus Likumā par Tiesu padomi, kas ļauj turpināt Tiesu padomes regulāru darbību; norāda, ka šie grozījumi tika pieņemti saskaņā ar Venēcijas komisijas ieteikumiem; uzsver, ka šīs izmaiņas attiecībā uz sabiedrības pārstāvju ievēlēšanu Padomē ir tikai pagaidu risinājums; mudina Parlamenta jaunizveidoto *ad hoc* darba grupu ātri atrisināt šo jautājumu;

18. pauž bažas par arvien pieaugošiem vardarbības un slepkavību gadījumiem, kas saistīti ar organizēto noziedzību, kam ir kaitīga ietekme uz parasto pilsoņu ikdienas dzīvi; atzinīgi vērtē to, ka iestādes ir apzinājušas šo jautājumu, bet prasa spēcīgāku preventīvu rīcību, tostarp īpašuma konfiskāciju bez notiesājoša sprieduma; atzinīgi vērtē izmeklēšanu, kriminālvajāšanu un notiesājošo spriedumu nodošanu, kas tiek veikta augsta līmeņa korupcijas lietās; tomēr atzīst, ka šis uzskaitījums vēl ir jāpapildina, jo īpaši saistībā ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un cilvēku tirdzniecību;

19. prasa panākt progresu, novēršot interešu konfliktus un valsts amatpersonu nelikumīgu iedzīvošanos, tostarp pašvaldību līmenī; aicina iestādes pastiprināt noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskāciju, veikt izmeklēšanu par nepamatoti iegūtu bagātību un veikt citus pasākumus, kas novestu pie noziedzīgu grupējumu izjaukšanas, saraujot saites starp organizēto noziedzību, uzņēmējdarbību un politiku; tajā pašā laikā nosoda praksi piespriest sankcijas, kas ir mazākas par likumā noteikto minimumu, jo tas negatīvi ietekmē koruptīvu nodarījumu novēršanu;

20. atgādina, ka Melnkalnei ir jāturpina aktīvi darboties, lai nodrošinātu, ka efektīvi tiek aizsargātas tiesības uz īpašumu atbilstīgi ES *acquis* un starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem; mudina valsts iestādes saprātīgā laikposmā nodrošināt taisnīgu tiesu praksi, īstenojot spēkā esošo valsts tiesisko regulējumu, tostarp īpašumtiesību un īpašuma restitūcijas jomā; norāda, ka stingrs, nediskriminējošs un stabils īpašumtiesību režīms ir priekšnoteikums iedzīvotāju un ārējo ieguldītāju uzticības un uzņēmumu pašārvības nodrošināšanai;

Robežu pārvaldība un migrācija

21. norāda, ka Melnkalnes spēja izskatīt patvēruma pieteikumus līdz šim ir bijusi pietiekama, taču uzsver, ka ir jāpanāk turpmāks progress; mudina Melnkalni ciešāk sadarboties ar Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru, lai uzlabotu robežu pārvaldību atbilstīgi Eiropas normām, novērstu neatbilstīgu migrāciju un izjauktu migrantu kontrabandas tīklus; prasa pastiprināt centienus un pārrobežu sadarbību, lai novērstu un izjauktu organizētās noziedzības tīklus, kas saistīti ar cilvēku tirdzniecību, kā arī narkotiku un tabakas kontrabandu; uzsver pastāvīgās bažas attiecībā uz tabakas izstrādājumu nelikumīgu tirdzniecību Melnkalnē, jo īpaši saistītā ar tās brīvās tirdzniecības zonām; aicina Komisiju arī turpmāk sniegt atbalstu Melnkalnei centienos kontrolēt tās brīvās tirdzniecības zonas un novērst nelikumīgu tirdzniecību;

22. pauž nožēlu par to, ka nav gūti panākumi cilvēku tirdzniecības novēršanā, un mudina īpašu uzmanību pievērst piespiedu organizētas prostitūcijas un bērnu ubagošanas novēršanai; uzsver, ka ir nepieciešamas papildu pūles, lai noteiktu cietušos un nodrošinātu viņiem piekļuvi atbalsta, kompensācijas un aizsardzības pasākumiem; aicina Melnkalni sniegt efektīvu aizsardzību cilvēku tirdzniecības upuriem, īpašu uzmanību pievēršot cilvēku tirdzniecībā cietušo bērnu un romu sievietu un meiteņu rehabilitācijai, jo nabadzība un marginalizācija padara šīs grupas ļoti neaizsargātas;

Plašsaziņas līdzekļi

23. arvien vairāk pauž bažas par vārda brīvības un plašsaziņas līdzekļu brīvības stāvokli, par kuru trijos secīgos Komisijas ziņojumos ir norādīts "bez panākumiem"; atgādina, ka attiecīgā 23. sadaļa tika atvērta 2013. gada decembrī un ka šajā sadaļā un 24. sadaļā panāktais progress nosaka sarunu vispārējo gaitu; ārkārtīgi stingri nosoda iebaidīšanu, nomelnošanas kampaņas, kā arī mutiskus un fiziskus uzbrukumus, kas vērsti pret žurnālistiem; norāda, ka 2017. gadā tika ziņots par septiņiem uzbrukumiem žurnālistiem; mudina valdību praksē nodrošināt žurnālistu aizsardzību; prasa veikt turpmākus pasākumus, lai nodrošinātu plašsaziņas līdzekļu un žurnālistu neatkarību, un aicina sistemātiski vākt datus par draudiem, kas izteikti žurnālistiem; norāda, ka ES delegācija Melnkalnē rūpīgi seko līdzi šīs situācijas attīstības gaitai;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

24. ir īpaši nobažījies par 2018. gada 8. maijā notikušo uzbrukumu *Vijesti* žurnālistam *Olivera Laič* un aicina pilnībā izmeklēt šo lietu; uzskata par nepieņemamu to, ka nav vērojams nekāds progress, izmeklējot jau sen ierosinātās lietas par vardarbību pret žurnālistiem; aicina iestādes stingri nosodīt visus uzbrukumus žurnālistiem un veicināt pasākumus ar mērķi aizsargāt žurnālistus un novērst nesodāmību;

25. pauž nožēlu par pašreizējo finansiālo un redakcionālo spiedienu uz Melnkalnes sabiedrisko raidorganizāciju (*RTCG*) un Elektronisko plašsaziņas līdzekļu aģentūru (*AEM*); mudina ieviest aizsardzības pasākumus pret nepamatotu politisku un ekonomisku ietekmi un nodrošināt pilnīgu pārredzamību jautājumos par valsts reklāmu plašsaziņas līdzekļos; atgādina, ka ir jāaizsargā *RTCG* un visi pārējie plašsaziņas līdzekļi no nepiemērotas politiskas ietekmes; mudina valsts iestādes sniegt plašsaziņas līdzekļu regulatoriem un sabiedriskajai raidorganizācijai pietiekamus līdzekļus, lai nodrošinātu gan *RTCG*, gan *AEM* finansiālo autonomiju un neatkarību, kas ir būtiski, lai vēlēšanu kampaņās pastāvētu stabila plašsaziņas līdzekļu vide; pauž nožēlu par *RTCG* padomes sastāva maiņu un *RTCG* ģenerāldirektores *Andrijana Kadija* atlaišanu; uzskata, ka pirmstermiņa atlaišana būtu pieļaujama tikai ierobežotos gadījumos;

26. brīdina, ka plašsaziņas līdzekļu finansiālās autonomijas trūkums ietekmē to politisko atkarību un polarizāciju; uzskata, ka ir nepieciešama pārredzama un nediskriminējoša valsts reklāmai paredzēto līdzekļu piešķiršana, un aicina iestādes apsvērt alternatīvas netiešo subsīdiju formas, lai veicinātu plašsaziņas līdzekļu neatkarību;

27. uzsver *AEM* lomu un efektīvas pašregulācijas nozīmi visaugstāko ētikas standartu nodrošināšanā Melnkalnes plašsaziņas līdzekļos un neslavas celšanas lietu skaitu samazināšanā; norāda, ka žurnālistu nedrošais stāvoklis mazina plašsaziņas līdzekļu kvalitāti un profesionalitāti;

Pilsoniskā sabiedrība un cilvēktiesības

28. uzsver PSO svarīgo lomu valsts iestāžu darbības uzlabošanā un cīņā pret korupciju un organizēto noziedzību; stingri nosoda nesenās iebaidīšanas un nepieņemamās nomelnošanas kampaņas, kas tika vērstas pret PSO, kuras pauda kritiku par vispārējo lēno progresu vai tā pilnīgu trūkumu galvenajās tiesiskuma jomās;

29. aicina, izstrādājot un īstenojot tiesību aktus, pievērst lielāku uzmanību jomām, kas skar pilsoniskās sabiedrības telpu, lai nodrošinātu, ka tiesību akti nerada nesamērīgu slogu PSO, neizraisa diskriminējošu ietekmi vai nemazina pilsoniskās sabiedrības telpu; uzsver, ka ir nepieciešams publiskais finansējums PSO, kas darbojas cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma jomā, tostarp uzraudzības un atbalsta organizācijām, kā arī mazām pirmorganizācijām; uzskata, ka PSO vajadzētu būt iespējai saņemt finansējumu no citiem līdzekļu devējiem, piemēram, privātiem līdzekļu devējiem, starptautiskām organizācijām, struktūrām vai aģentūrām;

30. ņem vērā izmaiņas NVO darbību reglamentējošos tiesību aktos, kuru mērķis ir uzlabot to publisko finansējumu, un iesaka ātri pieņemt nepieciešamos sekundāros tiesību aktus; atkārtoti aicina veikt sistemātisku, iekļaujošu, savlaicīgu un patiesu apspriešanos ar pilsonisko sabiedrību un sabiedrību kopumā par galvenajām ar ES saistītām likumdošanas reformām, tostarp par to īstenošanu vietējā līmenī, lai palielinātu lēmumu pieņemšanas demokrātiskumu un ieviestu lielāku pārredzamību; iesaka uzlabot PSO finanšu regulatīvo vidi, nodrošinot papildu resursus un nosakot skaidrus noteikumus attiecībā uz valsts iestāžu mehānismiem apspriešanās ar PSO īstenošanai;

31. atzinīgi vērtē patlaban veikto tiesību aktu par pamattiesībām saskaņošanu; mudina pastiprināt institucionālo sistēmu, kas nodrošina tiesību efektīvu aizsardzību, tostarp tiesībaizsardzības iestāžu īstenotas ļaunprātīgas izturēšanās, iebiedēšanas un fiziska uzbrukuma gadījumā; prasa atjaunināt likumu par reliģisko pārliecību;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

32. atzinīgi vērtē centienus, kas līdz šim veikti Stambulas konvencijas īstenošanā, bet mudina uzlabot cilvēktiesību aizsardzības īstenošanas un uzraudzības mehānismus, tostarp novēršot vardarbību pret sievietēm un bērniem; šajā sakarībā aicina efektīvi īstenot pamattiesību politikas nostādnes, jo īpaši attiecībā uz dzimumu līdztiesību, invalīdu sociālās iekļaušanas tiesībām, bērnu tiesībām un romu tiesībām, nodrošinot pietiekamus budžeta līdzekļus un resursus, lai īstenotu šīs politikas nostādnes un veidotu atbildīgo iestāžu spējas; aicina iestādes veikt vajadzīgos pasākumus, lai novērstu bērnu piespiedu laulības;

33. mudina Melnkalni nodrošināt pilnīgu un savlaicīgu dzimumu līdztiesības un diskriminācijas novēršanas tiesību aktu īstenošanu un uzraudzīt šo aktu ietekmi uz sievietēm, kas nāk no nelabvēlīgā stāvoklī esošām un marginalizētām sociālajām grupām; aicina Melnkalni nodrošināt visām sievietēm netraucētu piekļuvi tiesu iestādēm un sniegt bezmaksas juridisko palīdzību sievietēm, kuras cietušas no vardarbības dzimuma dēļ, īpašu uzmanību pievēršot romu sievietēm, sievietēm ar invaliditāti un sievietēm, kas dzīvo lauku un tālākajos reģionos; aicina Melnkalni stiprināt savu attiecīgo iestāžu lomu un to spējas, lai šīs iestādes spētu labāk aizsargāt un rehabilitēt upurus, kā arī aktīvi vērsties pie vīriešiem, lai viņi nepielietotu vardarbību pret sievietēm, mudina Melnkalni palielināt savu valsts pārziņā esošo patvēruma vietu skaitu un kapacitāti;

34. aicina Melnkalnes iestādes turpināt uzlabot sociālās iekļaušanas un iecietības gaisotni un veikt efektīvus pasākumus pret naida runu, sociālo atstumtību un minoritāšu diskrimināciju; norāda, ka Melnkalne joprojām nav pilnībā saskaņojusi savus tiesību aktus ar ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām; mudina kompetentās iestādes stiprināt savus centienus saistībā ar LGBTI tiesību aizsardzību; joprojām pauž bažas par grūtībām, ko Melnkalnes sabiedrībā rada seksuālās dažādības pieņemšana; pauž bažas par diskrimināciju, ar ko romu kopienā saskaras sievietes un meitenes, un to, ka marginalizētiem romu iedzīvotājiem Melnkalnē ir ierobežota piekļuve iespējām visos cilvēka attīstības aspektos, kā par to liecina 2017. gada pētījuma rezultāti par šo jautājumu; uzsver, ka ir svarīgi stiprināt MVU nozari un nodrošināt tiem atbalstu, izstrādājot labākus tiesību aktus un labāk īstenojot rūpniecības politiku;

35. norāda, ka ir gūti nemitīgi panākumi minoritāšu stāvokļa uzlabošanā; aicina ņemt vērā Kotoras jūras līča teritoriju daudznacionālo identitāti un ieguldīt papildu centienus tās aizsardzībai;

36. mudina Melnkalni uzsākt sabiedrības informēšanas kampaņas, lai cīnītos pret diskrimināciju un vardarbību pret LGBTI, kā arī lai nodrošinātu taisnīgu izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par noziegumiem, kas pastrādāti pret šīm personām;

37. mudina Melnkalni sākt sabiedrības informēšanas kampaņas, kuru mērķis ir veicināt ziņošanu par ģimenē īstenotu vardarbību pret sievietēm un meitenēm, palielināt tādu labi apmācītu tiesnešu skaitu, kuri izprot ar dzimumu saistītās problēmas, lai nodrošinātu noziegumu pienācīgu izmeklēšanu un kriminālvajāšanu un lai cietušajiem nodrošinātu palīdzību, konsultācijas un reintegrācijas pakalpojumus;

Ekonomika, sociālā politika, nodarbinātība un izglītība

38. atzinīgi vērtē Melnkalnes panākto progresu makroekonomiskās stabilitātes un fiskālās konsolidācijas nodrošināšanā, aicina nodrošināt budžeta pārredzamību un labu nodarbinātības un uzņēmējdarbības vidi; uzsver, ka izaugsmi un investīcijas turpina kavēt korupcija, tiesiskuma trūkums un apgrūtinošas regulatīvās procedūras; uzsver, ka Eiropas sociālais modelis pieprasa iesaistīties dialogā ar visiem ekonomikas dalībniekiem, tostarp arodbiedrībām;

39. mudina izmantot pilnu potenciālu, ko piedāvā digitālie rīki zemes reģistru, rēķinu piesūtīšanas un būvniecības atļauju izsniegšanas jomā; norāda, ka ir jāpaātrina platjoslas piekļuves izvēršana uzņēmumiem un mājsaimniecībām; uzsver nepieciešamību pēc visas ministrijas aptveroša sadarbības satvara, lai atbalstītu turpmāku digitalizāciju un administratīvo un uzņēmējdarbības procedūru vienkāršošanu; atzinīgi vērtē darbu pie uzņēmumu elektroniskās reģistrācijas tiešsaistē izveides;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

40. atzinīgi vērtē regulatīvās izmaiņas izglītības jomā un centienus palielināt līdzdalības līmeni pirmsskolas izglītībā, tostarp attiecībā uz bērniem no nelabvēlīgas vides, un uzsver, cik svarīga ir visaptveroša pieeja bērna agrīnajai attīstībai; mudina iestādes rast risinājumu jauniešu un sieviešu ilgtermiņa bezdarba augstajam līmenim, tostarp attiecīga gadījumā veicot ietekmes novērtējumu sadalījumā pa dzimumiem; atzīmē, ka sadarbībā ar Starptautisko darba organizāciju ir izstrādāta baltā grāmata, kuras mērķis ir veicināt jauniešu nodarbinātību; uzsver nepieciešamību ieviest aktīvus darba tirgus pasākumus jo īpaši sievietēm, kuras negatīvi ietekmē sociālo pabalstu atcelšana;

41. norāda, ka ar sociālajiem partneriem būtu efektīvi un sistemātiski jāapspriež ar nodarbinātību un sociālajām lietām saistītie jautājumi; uzsver, ka jāturpina stiprināt Sociālās padomes kapacitāte; atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemti noteikumi attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību darbā, bet joprojām pauž bažas par nāves gadījumu lielo īpatsvaru darbā un darba inspektoru nelielo skaitu;

42. atzinīgi vērtē Melnkalnes pastiprināto dalību programmā "Erasmus +" un pauž atbalstu Komisijas priekšlikumam divkāršot "Erasmus +" budžetu; mudina stingrāk koordinēt darbības saistībā ar transversāliem jautājumiem, kas skar jauniešu nodarbinātību, iekļaušanu, aktīvu pilsoniskumu, brīvprātīgo darbu un izglītību;

Vide, enerģētika un transports

43. pauž gandarījumu par to, ka saskaņā ar valsts Konstitūcijas 1. pantu Melnkalne ir ekoloģiska valsts; atzinīgi vērtē iespēju jau šogad sarunās ar Melnkalni atvērt 27. *acquis* sadaļu; aicina iestādes labāk aizsargāt visvērtīgākās teritorijas, it sevišķi attiecībā uz bioloģisko daudzveidību, un pārskatīt viesnīcu un hidroelektrostaciju būvniecības projektus;

44. norāda, ka papildu hidroenerģijas un tūrisma jaudas attīstībai, jo īpaši šajās aizsargājamajās teritorijās, jāatbilst ES vides standartiem; pauž bažas par neilgtspējīgo attīstību hidroenerģijas jomā, jo daudzi no 80 hidroelektrostaciju projektiem netiek plānoti saskaņā ar starptautiskām konvencijām vai ES tiesību aktiem, neraugoties uz 27. sadaļas prasībām; mudina plašāk izmantot iespējamās atjaunojamās enerģijas avotus un energoefektivitātes pasākumus un uzlabot ūdens un atkritumu apsaimniekošanu; atzinīgi vērtē to, ka Melnkalnes 2016. gada tiesību akti par elektroenerģijas un dabasgāzes pārrobežu apmaiņu ir veiksmīgi saskaņoti ar trešo enerģētikas paketi; atzinīgi vērtē to, ka Melnkalnes arvien vairāk saskaņo tiesību aktu energoefektivitātes atjaunojamās enerģijas jomā, bet mudina iestādes pilnībā saskaņot valsts tiesību aktus ar Atjaunojamo energoresursu direktīvu un Ēku energoefektivitātes direktīvu;

45. mudina Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banku (ERAB) un Eiropas Investīciju banku (EIB) pārskatīt savu atbalstu hidroelektrostaciju projektiem un vairs nepiešķir finansējumu projektiem, ko īsteno aizsargājamās teritorijās, kā arī projektiem, kuriem nav stabila *ex ante* ietekmes uz vidi novērtējuma;

46. uzsver nepieciešamību savlaicīgi un precīzi informēt plašu sabiedrību par automaģistrāles izbūves ietekmi uz Taras upi, kā arī par visu atkritumu izgāšanas un upes gultnes izmaiņas darbību pārtraukšanu saskaņā ar saistībām, ko Melnkalne uzņēmusies, lai saglabātu teritorijas, kurām ir piešķirta īpaša valsts un starptautiskā aizsardzība;

47. pauž bažas par Skadaras ezera nacionālajam parkam izstrādāto speciālās izmantošanas teritoriālo plānu; uzsver nepieciešamību atteikties no plaša mēroga hidroenerģijas projektiem uz Moračas upes, jo tiem ir būtiska nelabvēlīga ietekme uz Skadaras ezeru un Taras upi, kas ir aizsargājamas teritorijas saskaņā ar valsts un starptautiskajiem tiesību aktiem;

48. atzinīgi vērtē pozitīvo attīstību, Melnkalnei vēl vairāk saskaņojot savus valsts tiesību aktus vides un klimata pārmaiņu jomā ar *acquis*; mudina Melnkalnes valdību aizsargāt *Ulcinj Salina* gan valsts, gan starptautiskā līmenī saskaņā ar ieteikumiem, kas sniegti ES finansētā pētījumā par *Ulcinj Salina* aizsardzību; uzsver, ka steidzami ir jānodrošina *Ulcinj Salina* integrācija *Natura 2000* tīklā; aicina apzināt un noteikt aizsargājamās jūras teritorijas;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

49. uzsver Melnkalnes proaktīvo līdzdalību un konstruktīvo lomu reģionālā un starptautiskā sadarbībā, izmantojot "Berlīnes procesu" un sešu Rietumbalkānu valstu iniciatīvu; atzinīgi vērtē 2018. gadā Sofijā rīkotās ES un Rietumbalkānu augstākā līmeņa sanāksmes rezultātus un 2018. gada IPA pasākumu kopuma pieņemšanu, jo tas ietver finansējumu diviem svarīgiem infrastruktūras projektiem: Budvas apvedceļam Adrijas-Jonijas jūras koridorā un Vrbnica-Bara dzelzceļa posmam austrumu un Vidusjūras austrumu daļas koridorā; uzsver to, cik svarīgi šie satiksmes ceļi, jo tie nodrošina tiešu saikni starp Balkānu valstīm un ES tirgiem;

50. atzinīgi vērtē Melnkalnes nodomu nākamajos trīs gados izveidot ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu (*EU ETS*) un pieņemt sekundāros tiesību aktus par degvielas ekonomiju un emisijām no jauniem automobiļiem; norāda, ka ir svarīgi Melnkalnes nacionālajos tiesību aktos iekļaut aspektus, kas saistās ar *EU ETS*, Kopīgo centienu regulu un Monitoringa un ziņošanas mehānismu (MZM);

51. atzinīgi vērtē pastāvīgos centienus veicināt reģionālo sadarbību, jo īpaši vides aizsardzības jomā, kā tas izklāstīts trīs Adrijas jūras līča valstu iniciatīvā;

Reģionālā sadarbība un labas kaimiņattiecības

52. atzinīgi vērtē Melnkalnes pastāvīgos centienus nodrošināt konstruktīvu reģionālo sadarbību un labas divpusējās kaimiņattiecības; atbalsta ierosinājumu samazināt viesabonēšanas maksu Rietumbalkānos;

53. atzinīgi vērtē valsts robežas nolīguma starp Melnkalni un Kosovu ratifikāciju; prasa ātri noslēgt nolīgumus, lai atrisinātu neatrisinātos robežu strīdus ar citām kaimiņvalstīm;

54. atzinīgi vērtē to, ka Melnkalne un Albānija ir parakstījušas kopīgu deklarāciju un 12 nolīgumus par savstarpējo palīdzību dažādās jomās, un uzskata to par pozitīvas sadarbības piemēru šajā reģionā;

55. mudina Melnkalni pastiprināt centienus, lai prioritārā kārtā aktīvi izmeklētu kara noziegumus un sodītu par tiem vainīgos, kā arī precizētu bezvēsts pazudušo personu likteni; atzinīgi vērtē centienus, kas vērsti uz pārvietoto personu reintegrāciju saskaņā ar Reģionālo mājokļu programmu; uzsver, ka, neraugoties uz to, ka ir pieņemti četri dokumenti par kara noziegumu izmeklēšanas stratēģiju, valsts prokuratūra nav uzsākusi jaunas izmeklēšanas, ierosinājusi jaunus tiesas procesus vai izvirzījusi jaunas apsūdzības; pauž bažas par to, ka Īpašā prokurora birojs (SPO) 2016. gadā uzsāka astoņas jaunas lietas, kuras vēl joprojām ir sākotnējās izmeklēšanas posmā, atkārtoti pauž atbalstu iniciatīvai izveidot Reģionālo komisiju patiesības noskaidrošanai un patiesības paušanai attiecībā uz kara noziegumiem un citiem smagiem cilvēktiesību pārkāpumiem bijušajā Dienvidslāvijā (*RECOM*); uzsver šā procesa nozīmi un norāda uz visu reģionālo politisko līderu aktīvo iesaistīšanos; atzinīgi vērtē premjerministra publiski pausto atbalstu *RECOM*;

56. izsaka Melnkalnei atzinību par to, ka tā vēl vienu gadu turpina pilnībā pielāgot savu nostāju visām ES nostājām un deklarācijām saistībā ar kopējo ārpolitiku un drošības politiku (KĀDP), un atzinīgi vērtē tās aktīvo līdzdalību KĀDP misijās; atzinīgi vērtē to, kā ir īstenota Melnkalnes ārpolitika; aicina Melnkalni pielāgot savu nostāju ES kopējai nostājai par Starptautiskās Krimināltiesas Romas Statūtu integritāti un tās pamatprincipiem attiecībā uz divpusējiem imunitātes nolīgumiem;

57. prasa paplašināt sadarbību starp Melnkalni un ES cīņā pret kibernetizāciju un kiberaizsardzības jautājumos;

58. atgādina par Melnkalnes NATO pievienošanās stratēģisko nozīmi, lai nodrošinātu stabilitāti un mieru Rietumbalkānos;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

o

o o

59. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, kā arī Melnkalnes valdībai un parlamentam.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

P8_TA(2018)0484

Sieviešu ar invaliditāti stāvoklis

Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra rezolūcija par sieviešu ar invaliditāti stāvokli (2018/2685(RSP))

(2020/C 363/23)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju, Eiropas Cilvēktiesību konvenciju un Eiropas Savienības Pamattiesību hartu,
- ņemot vērā ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām un tās stāšanos spēkā 2011. gada 21. janvārī saskaņā ar Padomes 2009. gada 26. novembra Lēmumu 2010/48/EK par to, lai Eiropas Kopiena noslēgtu Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (CRPD) ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 6. pantu par sievietēm un meitenēm ar invaliditāti,
- ņemot vērā ANO Konvenciju par jebkādas sieviešu diskriminācijas izskaušanu (CEDAW, 1979) un tās fakultatīvo protokolu (1999),
- ņemot vērā Kopienas Hartu par darba ņēmēju sociālajām pamattiesībām ⁽²⁾,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 10., 19. un 168. pantu,
- ņemot vērā Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīvu 2000/78/EK, ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju ⁽³⁾,
- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Padomes Direktīvai par vienlīdzīgas attieksmes principa īstenošanu neatkarīgi no reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas (COM(2008)0426) un Parlamenta 2009. gada 2. aprīļa nostāju attiecībā uz to ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā Parlamenta ES iekšpolitikas ģenerāldirektorāta pētījumu “Discrimination Generated by the Intersection of Gender and Disability” (“Intersekcionālā diskriminācija uz dzimuma un invaliditātes pamata”),
- ņemot vērā Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta (EIGE) ziņojumu “Nabadzība, dzimums un vairāku faktoru ietekmē radītā nevienlīdzība ES”, īpašu uzmanību pievēršot 8. nodaļai “Dzimums un invaliditāte”,
- ņemot vērā EIGE 2017. gada dzimumu līdztiesības indeksu,
- ņemot vērā jautājumu Komisijai par sieviešu ar invaliditāti stāvokli (O-000117/2018 – B8-0418/2018),
- ņemot vērā Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas rezolūcijas priekšlikumu,
- ņemot vērā Reglamenta 128. panta 5. punktu un 123. panta 2. punktu,

⁽¹⁾ OV L 23, 27.1.2010., 35. lpp.

⁽²⁾ OV C 364, 18.12.2000., 1. lpp.

⁽³⁾ OV L 303, 2.12.2000., 16. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 137 E, 27.5.2010., 68. lpp.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

- A. tā kā ES dzīvo aptuveni 80 miljoni cilvēku ar invaliditāti; tā kā vienā no katrām četrām Eiropas ģimenēm ir kāds ģimenes loceklis ar invaliditāti; tā kā ES dzīvo aptuveni 46 miljoni sieviešu un meiteņu ar invaliditāti, kas ir ap 16 % no ES sieviešu kopskaita un apmēram 60 % no personu ar invaliditāti kopskaita;
- B. tā kā vārds "invaliditāte" aptver ļoti dažādas pagaidu, īstermiņa vai ilgtermiņa personīgas situācijas, kuru risināšanai vajadzīgi īpaši pielāgoti politiskie risinājumi un kuras ietver arī garīgās veselības jautājumus;
- C. tā kā demogrāfiskās pārmaiņas un iedzīvotāju novecošana nozīmē to, ka arvien vairāk cilvēku dzīvē kļūst par invalīdu;
- D. tā kā cilvēkiem ar invaliditāti katru dienu tiek liegtas pamattiesības, nostiprinot grūtības piekļūt algotam darbam, kas piešķir tiesības gan valsts, gan privātajā sektorā; tā kā personām ar invaliditāti piedāvātā profesionālā apmācība neapmierina visu pieprasījumu un nenodrošina optimālu rezultātu sasniegšanu, lai tā dotu iespējas apgūt zināšanas, prasmes un kompetences, kas nepieciešamas iekļaušanai darba dzīvē;
- E. tā kā ES ir nodarbināti tikai 18,8 % sieviešu ar invaliditāti; tā kā 45 % no darbspējīgā vecuma sievietēm (t. i., vecumā no 20 līdz 64 gadiem) ar invaliditāti ir ekonomiski neaktīvas, bet vīriešiem attiecīgais rādītājs ir 35 %;
- F. tā kā 75 % cilvēku ar smagu invaliditāti nav iespējas pilnībā iesaistīties Eiropas darba tirgū un sievietēm ar invaliditāti ir divas līdz piecas reizes lielāka iespēja kļūt par vardarbības upuriem nekā sievietēm bez invaliditātes;
- G. tā kā 34 % sieviešu, kam ir kāda veselības problēma vai invaliditāte, savas dzīves laikā ir cietušas no partnera fiziskās vai seksuālās vardarbības;
- H. tā kā sieviešu ar invaliditāti sterilizācija bez viņu zināšanas vai piekrišanas ir plaši izplatīta vardarbības forma, kas jo īpaši skar etnisko minoritāšu pārstāvjus, piemēram, romu sievietes;
- I. tā kā cilvēki ar invaliditāti nav pietiekami redzami ne sabiedriskajā dzīvē, ne plašsaziņas līdzekļos;
- J. tā kā aptuveni divas trešdaļas aprūpētāju Eiropā ir sievietes. tā kā 80 % aprūpes ES sniedz neformāli aprūpētāji un 70 % no viņiem ir sievietes; tā kā tiek lēsts, ka neapmaksātas neformālās aprūpes ekonomiskā vērtība Savienībā formālās ilgtermiņa aprūpes nodrošināšanas kopējo izmaksu īpatsvara izteiksmē svārstās no 50 līdz 90 %;
- K. tā kā sieviešu ar invaliditāti sociālā un ekonomiskā līdzdalība ir būtiska, lai sekmīgi īstenotu Eiropas vispārējo ekonomikas un sociālo stratēģiju;
- L. tā kā sievietes ar invaliditāti bieži saskaras ar dažādiem diskriminācijas veidiem, cita starpā, savas dzimumidentitātes, dzimuma izpausmes un dzimumpazīmju dēļ, kas veicina nabadzības feminizāciju;
- M. tā kā personām ar invaliditāti un jo īpaši sievietēm ar invaliditāti ir zemāki ienākumi un viņas ir pakļautas lielākam nabadzības un sociālās atstumtības riskam; tā kā nabadzības un atstumtības situācijas saglabājas, ja sociālā aizsardzība ir acīmredzami nepietiekama; tā kā sieviešu ar invaliditāti stāvoklis laika gaitā ir pasliktinājies salīdzinājumā ar vīriešu situāciju (sieviešu nabadzības rādītājs 2007. gadā bija 10 %, bet 2014. gadā — 12 %);
- N. tā kā tehnoloģiju attīstība pilnībā ietver gan iespējas, gan problēmas, jo īpaši attiecībā uz sievietēm ar invaliditāti, jo globālais darbaspēks arvien biežāk izmanto digitālos rīkus;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

- O. tā kā pastāv grūtības piekļūt veselības aprūpes centriem, slimnīcu aprūpei, atbalsta produktiem, medikamentiem un būtiskām uzraudzības un rehabilitācijas terapijām; tā kā joprojām pastāv nopietnas mobilitātes problēmas — vai nu tie ir arhitektoniski šķēršļi, kas kavē pārvietošanos sabiedriskās telpās un uz ielām, vai arī ierobežota piekļuve sabiedriskajam un kolektīvajam transportam; tā kā joprojām pastāv saziņas šķēršļi (piemēram, zīmju valodas tulku trūkums valsts dienestos un nepietiekama nedzirdīgo personu piekļuve televīzijai), kas ierobežo un kavē piekļuvi sabiedriskajiem pakalpojumiem un informācijai; tā kā atbalsta, aizsardzības, komunikācijas, aprūpes un veselības pakalpojumiem, piemēram, tiem, kas saistīti ar primāro veselības aprūpi, vardarbību pret sievietēm, bērnu aprūpi un maternitāti, vajadzētu būt pilnībā visās valodās, veidos un formātos pieejamiem visām sievietēm un jo īpaši sievietēm un meitenēm ar invaliditāti;
- P. tā kā personu ar invaliditāti pilnīga līdzdalība, kā minēts CRPD 29. pantā, politiskajā un sabiedriskajā dzīvē, kur tās bieži ir nepietiekami pārstāvētas, joprojām būs veltīga cerība, jo īpaši sievietēm, ja šis jautājums netiks pienācīgi risināts;
- Q. tā kā, neraugoties uz daudzajām starptautiskajām konvencijām un Eiropas tiesību normām, kā arī pašreizējo Eiropas stratēģiju invaliditātes jomā, personas ar invaliditāti joprojām pilnībā neizmanto savas pilsoņu un sociālās tiesības; tā kā nav garantēta vienlīdzīga piekļuve kultūrai, sportam un izklaidei, kā arī vienlīdzīga līdzdalība sabiedriskajā un politiskajā dzīvē; tā kā šajās jomās strādājošie profesionāļi netiek pietiekami novērtēti; tā kā visas iepriekš minētās konvencijas un noteikumi tiek sistemātiski ignorēti, bet darba ņēmējiem un personām ar invaliditāti joprojām tiek liegtas pamattiesības; tā kā sievietes un meitenes ar invaliditāti joprojām nav būtiski iekļautas lēmumu pieņemšanas procesā un viņas īpaši neskar dzimumu līdztiesības jomā panāktais progress;
- R. tā kā dzimumu līdztiesība netika horizontāli integrēta Eiropas stratēģijā invaliditātes jomā (2010–2020);
- S. tā kā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. un 26. pantā ir skaidri aizliegta diskriminācija uz invaliditātes pamata un prasīta personu ar invaliditāti līdztiesīga piedalīšanās sabiedrības dzīvē; tā kā vienlīdzīgu attieksmi var panākt, īstenojot sievietēm ar invaliditāti un bērnu ar invaliditāti mātēm paredzētus pozitīvus pasākumus un politikas virzienus;
- T. tā kā, iekļaujot dzimumdimensiju Eiropas stratēģijā invaliditātes jomā laikposmam pēc 2020. gada, tiks veicināta integrēta pieeja attiecībā uz diskriminācijas pret sievietēm un meitenēm ar invaliditāti izskaušanu;
- U. tā kā mēneša alga vīriešiem ar invaliditāti ir augstāka nekā sievietēm ar invaliditāti, bet darba samaksa kopumā ir zemāka nekā citiem darba ņēmējiem, kas liecina, ka šāda diskriminējoša prakse joprojām pastāv;
- V. tā kā pašreizējais darba tirgus ir nestabils un nedrošs un bezdarba pieaugums nozīmē to, ka cilvēkiem ar invaliditāti samazinās iespējas atrast darbu;
- W. tā kā valsts skolu sistēmā trūkst cilvēkresursu, materiālu un pedagoģisko līdzekļu, lai pienācīgi pavadītu un efektīvi iekļautu bērnus un jauniešus ar īpašām izglītības vajadzībām; tā kā pilnīga integrācija sabiedrībā galvenokārt tiek panākta, pateicoties kvalitatīvai nodarbinātībai un pieejamai izglītībai; tā kā nodarbinātība tiek uzskatīta ne tikai par ienākumu avotu, bet tā ir arī kļuvusi par sociālās integrācijas mehānismu, jo rada saikni ar sabiedrību, savstarpējās attiecības un līdzdalības sajūtu sociālajā, kultūras un ekonomiskajā dzīvē;
- X. tā kā sievietes ar invaliditāti var saskarties ar nepieredzētiem ļaunprātīgas izmantošanas veidiem, kurus ir grūti konstatēt, piemēram, personas pārvietošanās ierīces atņemšanu vai iznīcināšanu vai piekļuves liegšanu ar invaliditāti saistītiem kopienas resursiem un/vai veselības aprūpes pakalpojumu pieteikšanai;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

- Y. tā kā sievietēm ar invaliditāti krūts vēža izplatības līmenis ir daudz augstāks nekā pārējām sievietēm, jo trūkst pielāgotu skrīninga un diagnostikas iekārtu;
- Z. tā kā *EIGE* 2017. gadā dzimumu līdztiesības indekss liecina, ka vidēji 13 % sieviešu ar invaliditāti ir saskārušās ar gadījumiem, kad netiek apmierināta viņu medicīniskās vajadzības un 12 % šādu sieviešu netika apmierinātas viņu zobārstniecības vajadzības, savukārt sieviešu bez invaliditātes gadījumā medicīniskās vajadzības netika apmierinātas tikai 5 %;

Vispārīgi ieteikumi

1. atkārtoti, ka visām personām ar invaliditāti vajadzētu spēj pilnībā izmantot savas tiesības, pamatojoties uz iekļaušanos un pilnīgu iesaisti sabiedrībā; uzsver, ka tas ir iespējams, tikai īstenojot aktīvas un publiskas politikas nostādnes un likvidējot visus šķēršļus līdzdalībai;
2. aicina dalībvalstis īstenot politikas nostādnes saistībā ar cilvēkiem ar invaliditāti nepieciešamo profilaksi, ārstēšanu, rehabilitāciju un integrāciju un atbalsta sniegšanu viņu ģimenēm, kā arī uzņemties atbildību par viņu tiesību efektīvu īstenošanu, neskarot vecāku vai aizbildņu tiesības un pienākumus; aicina arī izstrādāt pedagoģijas metodes, kas liktu sabiedrībai apzināties savu pienākumu ievērot personu ar invaliditāti cieņu un būt solidaritāti ar tām, lai novērstu sociālo diskrimināciju, kam šādas personas tiek pakļautas;
3. aicina dalībvalstis pildīt savas saistības attiecībā uz *CRPD* ratifikāciju un veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai garantētu tajā ietvertās tiesības un brīvības, kā arī pienākumus, jo īpaši tādās jomās kā nodarbinātība, izglītība, veselība, sociālā aizsardzība, mājoklis, mobilitāte, tiesu pieejamība, kultūra, sports, atpūta un līdzdalība sabiedriskajā un politiskajā dzīvē, kā arī īpašos pienākumus, kas noteikti Konvencijā par sieviešu un bērnu ar invaliditāti tiesībām;
4. uzsver, ka sievietes un meitenes ar invaliditāti cieš no divkārtas diskriminācijas dzimuma un invaliditātes dēļ un bieži var pat tikt pakļautas daudzkārtējai diskriminācijai, kas rodas gadījumos, kas diskriminācija dzimuma un invaliditātes dēļ pārklājas ar diskrimināciju seksuālās orientācijas, dzimumidentitātes, dzimuma izpausmes, dzimuma īpašību, izcelsmes valsts, sociālās izcelsmes, migrācijas statusa, vecuma, reliģijas vai etniskās piederības dēļ;
5. atkārtoti aicina Komisiju un dalībvalstis integrēt sieviešu un meiteņu ar invaliditāti perspektīvu savā dzimumu līdztiesības stratēģijā, politikas nostādnēs un programmās un dzimumu līdztiesības perspektīvu savās invaliditātes stratēģijās, kā arī dzimumu un invaliditātes aspektu visās citās politikas jomās;
6. aicina Komisiju un dalībvalstis atbalstīt pētniecību un inovāciju saistībā ar produktu un pakalpojumu izstrādi, lai atbalstītu personas ar invaliditāti to ikdienas darbībās;
7. uzsver, ka palielinās gados vecāku cilvēku skaits un ka saskaņā ar Pasaules Veselības organizācijas datiem invaliditāte ir vairāk izplatīta sieviešu vidū, jo īpaši tāpēc, ka paredzamais mūža ilgums sievietēm ir lielāks nekā vīriešiem; uzsver, ka tāpēc sieviešu ar invaliditāti skaits proporcionāli pieaugs;
8. uzstāj, ka visās jomās, uz kurām attiecas Stambulas konvencija, un visur, kad tas ir atbilstīgi, jāvēl pēc dzimuma dalīti dati, lai identificētu interseksionālas multiplās diskriminācijas veidus, ar ko saskaras sievietes un meitenes ar invaliditāti;
9. aicina *EIGE* arī turpmāk veikt analīzi un sniegt ieguldījumu ES un dalībvalstu līmenī attiecībā uz sieviešu un meiteņu ar invaliditāti īpašo situāciju, īpašu uzmanību pievēršot interseksionālajai diskriminācijai;
10. atgādina, ka sievietes ar invaliditāti bieži saskaras ar aizvien lielākām problēmām un apdraudējumiem valstīs, kas iesaistītas konfliktos, un konfliktu zonās; tāpēc uzsver vajadzību aizsargāt sievietes ar invaliditāti ES ārējā politikā;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Sieviešu ar invaliditāti tiesības

11. uzsver, ka ir jānodrošina, lai sievietes ar invaliditāti varētu pilnībā izmantot savas tiesības attiecībā uz piekļuvi kvalitatīvai, pieejamai un cenas ziņā pieejamai izglītībai, veselības aprūpei, tostarp transpersonām piemērotai veselības aprūpei, kā arī seksuālās un reproduktīvās veselības tiesības, tiesības uz nodarbinātību, mobilitāti, ģimenes dzīvi, fizisko autonomiju, seksualitāti un laulību, kā arī aizsardzības pasākumus, kas garantē šīs tiesības;

12. atgādina, ka visu līmeņu iestādēm un attiecīgajām ieinteresētajām personām ir jāievēro un jāatbalsta tiesības uz neatkarīgu dzīvi un līdz ar to jānodrošina vajadzīgie instrumenti un atbalsts, lai personas ar invaliditāti, jo īpaši sievietes, varētu brīvi izvēlēties un kontrolēt savu dzīvi un dzīvesveidu;

13. uzsver, ka sievietes un meitenes ar invaliditāti ir jāinformē par viņu tiesībām un viņām pieejamajiem vispārējas nozīmes pakalpojumiem; uzsver, ka šī informācija ir jāsniedz vienkāršā un drošā veidā, ņemot vērā dažādās saziņas metodes, plašsaziņas līdzekļus un formātus, ko šīs sievietes un meitenes ir izvēlējušās un kas ir pielāgotas viņu vajadzībām; uzsver, ka tiesības uz informāciju nedrīkst jaukt ar nepieciešamību aktīvi meklēt iespējas piekļūt tiesībām (atbildības par tiesību piepildīšanu novirzīšana uz grūtībās nonākušajām personām), jo dalībvalstīm jāuzņemas atbildība par visu personu ar invaliditāti nodrošināšanu, kā arī tām jānodrošina un jāgarantē šīm personām tiesību aktos vai starptautiskajā konvencijā paredzētās tiesības;

14. aicina integrēt cilvēkus ar invaliditāti sabiedrības regulārajās struktūrās visos to līmeņos, tostarp veselības, izglītības un nodarbinātības jomā, ņemt vērā, ka īpašo struktūru vai pakalpojumu pastāvīga un vispārēja izmantošana izraisa segregāciju un mazina iespēju vienlīdzību;

15. atzīst nepieciešamību personām ar invaliditāti piekļūt drošām telpām, piemēram, klubu un apvienību veidā;

16. aicina ES likvidēt šķēršļus personu ar invaliditāti tiesībām balsot, jo īpaši saistībā ar 2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām;

17. mudina dalībvalstis īstenot principu, ka vīrieši un sievietes par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu saņem vienādu darba samaksu, apkarot diskrimināciju darba samaksas ziņā un nodrošināt sieviešu un vīriešu līdztiesību, tostarp attiecībā uz personām ar invaliditāti;

Pieejamība

18. aicina dalībvalstis un Komisiju īstenot politikas nostādnes, kas veicina pieejamību, kā būtisku soli ceļā uz iekļaušanu un obligātu nosacījumu personu ar invaliditāti integrācijai un līdzdalībai; uzsver arī to, cik svarīgi ir ievērot vienlīdzīgas attieksmes un vienlīdzīgu iespēju principus attiecībā uz pieejamību un mobilitāti;

19. uzstāj, ka dalībvalstīm ir jāveic pasākumi, jo īpaši tādās jomās kā veselības aprūpe, izglītība, transports, pilsētplānošana un mājokļi;

20. pauž dziļas bažas par to, ka sievietēm un meitenēm ar invaliditāti pārāk bieži tiek liegta piekļuve pakalpojumiem seksuālās un reproduktīvās veselības un tiesību jomā; ir norūpējies par to, ka meitenēm un sievietēm ar invaliditāti tiek liegta informēta piekrišana attiecībā uz kontracepcijas līdzekļu izmantošanu un ka viņas pat saskaras ar piespiedu sterilizācijas risku; aicina dalībvalstis īstenot likumdošanas pasākumus, kas nodrošina fizisko integritāti, izvēles brīvību un pašnoteikšanās tiesības attiecībā uz meiteņu un sieviešu ar invaliditāti seksuālo un reproduktīvo dzīvi;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

21. pauž bažas par to, ka tikai dažās valstīs ir noteikumi par personu ar invaliditāti tiesībām uz piekļuvi dzimuma juridiskai atzīšanai; norāda, ka juridiskā dzimuma atzīšana, pat ja tā ir atļauta, var būt nepieejama sievietēm un meitenēm, kas atrodas likumīgā aizbildnībā; norāda, ka obligāta psihiatriskā novērtēšana, lai varētu piekļūt dzimuma atzīšanai, apgrūtina sievietēm un meitenēm ar garīgās veselības problēmām pieeju šai procedūrai; aicina dalībvalstis pieņemt tiesību aktus par dzimuma atzīšanu, pamatojoties uz pašnoteikšanos un ņemot vērā personu ar invaliditāti pieejamības vajadzības;

22. norāda, ka attiecībā uz transportu dalībvalstīm ir jāizstrādā sabiedriskā transporta politika, kas atvieglo personu ar invaliditāti mobilitāti, vienlaikus likvidējot arhitektoniskos šķēršļus; aicina Padomi un Komisiju piešķirt nepieciešamos ES līdzekļus, lai atbalstītu šādu politikas nostādņu izstrādi;

Darba attiecības un attiecības darbvietā, lai nodrošinātu kvalitatīvu nodarbinātību un taisnīgu darba un privātās dzīves līdzsvaru

23. aicina dalībvalstis izstrādāt politikas nostādnes, kas veicinātu personu ar invaliditāti integrāciju darba tirgū; uzskata, ka šādām politikas nostādnēm būtu jāveicina pieejamība nodarbinātībai kā sociālās iekļaušanas nosacījumu, kas stiprina vienlīdzīgas iespējas;

24. aicina dalībvalstis nodrošināt īpašas darba regulējuma formas, ar kurām risina un integrē personu ar invaliditāti īpašās vajadzības, jo īpaši attiecībā uz darba laika regulējumu; uzsver, ka ir jāizstrādā īpaši darba tiesību akti, kuros ņemtas vērā sieviešu ar invaliditāti vajadzības saistībā ar grūtniecību un maternitāti, nodrošinot pastāvību darba tirgū un nodrošinot darba aizsardzību;

25. aicina dalībvalstis novērtēt, vai ir vajadzīgi pasākumi, lai nodrošinātu, ka grūtniecības un dzemdību, paternitātes un bērna kopšanas atvaļinājuma un elastīga darba laika piemērošana ir pielāgota dažādām vajadzībām, kas saistītas ar vairākiem jaundzimušajiem, priekšlaicīgām dzemdībām, adoptētājiem, līdzvecākiem, vecākiem ar invaliditāti, vecākiem ar garīgās veselības problēmām un vecākiem, kuri audzina bērnus ar invaliditāti, hronisku slimību vai garīgās veselības problēmu;

26. aicina veicināt tiesības uz veselību un rehabilitāciju un īstenot politikas nostādnes, kuras mērķis ir novērst personu ar invaliditāti nelaiemes gadījumus darbā un arodslimības un nodrošināt šādos gadījumos nepieciešamo tiesisko aizsardzību;

27. aicina Komisiju sniegt dalībvalstīm zināšanas par veidiem, kā risināt intersekcionālo diskrimināciju;

28. aicina Komisiju atbalstīt un mudināt dalībvalstis cīnīties pret diskrimināciju, kas saistīta ar dzimumu identitātes, dzimuma izpausmes, seksuālās orientācijas, dzimumpazīmju un invaliditātes aspektu pārklāšanos, izmantojot daudzveidības apmācību un darbu ar darba devējiem par pasākumiem darba vietā, piemēram, veicinot anonīmas darbā pieņemšanas procedūras;

Izglītība

29. aicina dalībvalstis, nodrošinot pirmsskolas bērnu aprūpi, likt uzsvaru ne tikai uz pieejamību, bet arī uz šīs aprūpes kvalitāti un pieejamību par pieņemamu cenu, jo īpaši attiecībā uz bērniem ar invaliditāti, vienlaikus ņemot vērā arī vecāku ar invaliditāti vajadzības; turklāt aicina dalībvalstis palielināt publiskās investīcijas pirmsskolas izglītībā un šim iedzīvotāju grupām nepieciešamajā aprūpē;

30. uzsver, ka ir svarīgi integrēt sievietes ar invaliditāti vispārējās izglītības un profesionālās apmācības sistēmās;

31. uzsver, ka augstāks izglītības un apmācības līmenis un kvalitāte palielinās sieviešu ar invaliditāti iespējas, jo izglītība ir viens no instrumentiem, kas visvairāk ietekmē sabiedrības progresu, nodrošinot zināšanas un vērtības, kas nepieciešamas, lai sasniegtu augstāku labklājības līmeni un ekonomisko un personisko izaugsmi; uzsver to, cik svarīga personām ar invaliditāti ir kvalitatīva izglītība un apmācība;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

32. aicina dalībvalstis nodrošināt iedarbīgas vienlīdzīgas iespējas izglītības pieejamības jomā, visos līmeņos garantējot bērnu un jauniešu ar invaliditāti efektīvu integrāciju savās izglītības sistēmās; aicina atbalstīt īpašas izglītības vajadzības un izglītojošus materiālus, ko plaši izmantotu iekļaujošas skolas, lai izglītības sistēmā nodrošinātu ne tikai vienlīdzīgu piekļuvi, bet arī panākumus;
33. aicina dalībvalstis vispārējās izglītības ietvaros veikt ieguldījumus augstas kvalitātes izglītībā bērniem un pieaugušajiem ar invaliditāti, tādējādi atvieglojot piekļuvi, jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošām iedzīvotāju grupām;
34. aicina īstenot izglītības politiku, lai novērstu daudzos šķēršļus, kas joprojām pastāv personām ar invaliditāti; mudina dalībvalstis savās vispārējās izglītības iestādēs sasniegt tādus fiziskos un/vai pedagoģiskos apstākļus, kas personām ar invaliditāti ļauj tās apmeklēt; tādēļ uzsver nepieciešamību palielināt to skolotāju skaitu, kas pavada bērnus ar invaliditāti;
35. aicina dalībvalstis izstrādāt stratēģijas cīņai pret iebiedēšanu un aizskaršanu, tostarp izglītības kontekstā un tiešsaistē, kas tiek vērsta pret bērniem un jauniešiem invaliditātes, dzimumidentitātes vai izpausmes, seksuālās orientācijas, migrācijas statusa, vecuma, reliģijas vai etniskās piederības dēļ;
36. atgādina, cik svarīgi ir ņemt vērā sieviešu un meiteņu ar invaliditāti vajadzības ES programmu un iniciatīvu izstrādē un īstenošanā, jo īpaši izglītības, mobilitātes un jaunatnes pasākumu jomā, kā arī veikt visus attiecīgos pasākumus, lai vēl vairāk nodrošinātu viņu līdzdalību šādās iespējās;

Veselības aprūpe

37. uzskata, ka sievietēm un meitenēm ar invaliditāti ir jābūt pilnīgai piekļuvei medicīniskajai un zobārstniecības aprūpei, kas atbilst viņu īpašajām vajadzībām tādās jomās kā ginekoloģiskā konsultācija, medicīniskā izmeklēšana, seksuālā un reproduktīvā veselība, ģimenes plānošana un piemērots atbalsts grūtniecības laikā, kā arī transpersonām piemērota veselības aprūpe; mudina dalībvalstis nodrošināt publiskos ieguldījumus šajā jomā un to, ka to valsts veselības aprūpes noteikumos ir paredzēta pienācīga piekļuve šiem pakalpojumiem;
38. uzsver, ka sievietēm un meitenēm ar invaliditāti ir jāsaņem visa attiecīgā informācija, lai viņas varētu brīvi pieņemt lēmumus par savu veselību; uzsver, ka ir svarīgi, lai dalībvalstis veiktu visus pasākumus ar mērķi apkarot piespiedu sterilizāciju;
39. aicina Komisiju ieviest mērķus attiecībā uz aprūpes pakalpojumiem personām ar invaliditāti, līdzīgi kā noteikts Barselonas mērķos, izmantojot uzraudzības instrumentus, ar kuriem mēra šo pakalpojumu kvalitāti, pieejamību un cenu pieņemamību;
40. aicina ES un dalībvalstis veikt visus pasākumus, lai nodrošinātu, ka sievietēm un meitenēm ar invaliditāti ir vienlīdzīgas iespējas piekļūt gan ar invaliditāti saistītajai aprūpei, gan vispārējiem veselības un pakalpojumiem;
41. aicina Komisiju sniegt dalībvalstīm zināšanas par veidiem, kā novērst interseksionālo diskrimināciju;

Vardarbība dzimuma dēļ

42. atzinīgi vērtē Padomes lēmumu, ka ES parakstīs Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (Stambulas konvencija), kas ir nozīmīgs solis virzībā uz vardarbības pret sievietēm un meitenēm ar invaliditāti apkarošanu; aicina ES nekavējoties ratificēt Stambulas konvenciju un mudina dalībvalstis, kuras to vēl nav ratificējušas, to izdarīt; mudina Padomi pēc iespējas ātrāk pabeigt ES pievienošanās procesu;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

43. ar bažām uzsver, ka sievietēm un meitenēm ar invaliditāti ir lielāks risks ciest no dzimumvardarbības, jo īpaši no vardarbības ģimenē un seksuālas izmantošanas; norāda, ka tas attiecas arī uz piespiedu sterilizāciju un abortu; aicina dalībvalstis veikt atbilstošus pasākumus un nodrošināt kvalitatīvus, pieejamus un īpaši pielāgotus pakalpojumus, lai izbeigtu vardarbību pret sievietēm un bērniem un atbalstītu vardarbības upurus, nodrošinot, ka darbinieki ir apmācīti sniegt specializētas konsultācijas, kā arī pienācīgu tiesisko aizsardzību un atbalstu;

44. mudina dalībvalstis nodrošināt visiem veselības aprūpes un izglītības profesionāļiem atbilstošu apmācību, lai novērstu diskrimināciju un vardarbību pret sievietēm un meitenēm ar invaliditāti;

45. vēlreiz aicina Komisiju iesniegt visaptverošu Eiropas stratēģiju vardarbības pret sievietēm apkarošanai, izstrādājot priekšlikumu likumdošanas aktam dzimumvardarbības novēršanai un apkarošanai, pievēršot īpašu uzmanību sievietēm un meitenēm ar invaliditāti; aicina arī izveidot ES centru ar dzimumu saistītas vardarbības novērošanai;

46. prasa īstenot īpašus politikas pasākumus, lai apkarotu vardarbību un pārkāpumus pret personām, kurām ir invaliditāte vai grūtības mācīties, jo īpaši sievietēm un meitenēm, tostarp terorizēšanu, iebiedēšanu un aizskaršanu tiešsaistē, kā arī vardarbību formālas un neformālas aprūpes apstākļos;

Digitalā integrācija un iekļaušana plašsaziņas līdzekļos

47. uzsver, ka ir jādara vairāk, lai pārvarētu stereotipus un aizspriedumus saistībā ar invaliditāti, un ka medijos ir vairāk jāpievēršas sieviešu un meiteņu ar invaliditāti dzīvei un problēmām, lai mainītu plaši izplatītās atstumtību veicinošās sociālās normas; aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt dzimumu līdztiesību plašsaziņas līdzekļu organizācijās, pārstāvības organizācijās un mācību iestādēs, jo īpaši to valdēs, un ieguldīt sabiedrības izpratnes veicināšanas iniciatīvās, kā arī cieši uzraudzīt panākto progresu un sekot līdzi tā gaitai;

48. aicina Komisiju un dalībvalstis izstrādāt programmas un pakalpojumus sievietēm ar invaliditāti, galveno uzmanību pievēršot viņu digitālajai iekļaušanai un uzsverot digitalizācijas milzīgo potenciālu attiecībā uz sievietēm ar invaliditāti;

49. uzsver nepieciešamību uzlabot piekļuvi plašsaziņas līdzekļu pakalpojumiem, nodrošinot pilnībā pieejamus interneta pakalpojumus, kas atbilst augstākajiem izcilības standartiem un ir pielāgoti personām ar invaliditāti;

50. aicina dalībvalstis mudināt raidorganizācijas visu veidu apraides plašsaziņas līdzekļos pilnībā iesaistīt sievietes ar invaliditāti gan kā dalībnieces, gan kā raidījumu vadītājas;

Tiesību akti un to īstenošana

51. pauž nožēlu par to, ka ar patlaban īstenoto Eiropas stratēģiju invaliditātes jomā (2010–2020) nav izdevies veicināt tādu iedarbīgu tiesību aktu, pasākumu un politikas virzienu pieņemšanu, kuru uzdevums būtu cīnīties ar sieviešu ar invaliditāti segregāciju un atstumtību darba tirgū, politikajā dzīvē, skolās un mācīšanās vidēs;

52. aicina Komisiju un dalībvalstis ieviest politikas nostājas ar mērķi nodrošināt un veicināt sieviešu un meiteņu ar invaliditāti līdzdalību sabiedriskajā, sociālajā, kultūras, ekonomiskajā un politikajā dzīvē, jo īpaši samazinot šķēršļus mobilitātei un mudinot sievietes ar invaliditāti veidot organizācijas un tīklus un pievienoties tiem, kā arī izmantojot apmācības un darbaudzināšanas programmas;

53. aicina ES un dalībvalstis izstrādāt pozitīvas darbības, kas paredzētas sievietēm ar invaliditāti, lai veicinātu apmācību, iekārtošanu darbā, piekļuvi nodarbinātībai, darba vietu saglabāšanu, vienlīdzīgas karjeras iespējas, pielāgošanos darba vietā un darba un privātās dzīves līdzsvaru;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

54. aicina Komisiju izstrādāt pozitīvas darbības, lai stiprinātu sieviešu un meiteņu ar invaliditāti tiesības, izveidot panāktā progresa uzraudzības mehānismu, un finansēt datu vākšanu un pētniecību par sievietēm un meitenēm ar invaliditāti saskaņā ar CRPD principiem;

55. aicina Komisiju iesniegt priekšlikumu par Eiropas stratēģiju invaliditātes jomā 2020.–2030. gadam, kas pilnībā integrētu CRPD noteikumus turpmākajos ES tiesību aktos un politikas virzienos un atbilstu ANO Konvencijai par bērnu tiesībām un Stratēģiskajai iesaistei dzimumu līdztiesības jomā 2016.–2019. gadam, lai nodrošinātu, ka sievietes un meitenes ar invaliditāti var pilnībā izmantot savas tiesības tāpat kā ikviens cits persona;

56. aicina ES un tās dalībvalstis savos juridiskajos un politikas satvaros iekļaut CRPD standartus, lai nodrošinātu, ka cilvēktiesībās balstīta pieeja invaliditātei ir pilnībā atspoguļota tiesību aktos un politikas nostādņu veidošanā;

57. uzsver, ka būtu cieši jāapspriežas ar sievietēm un meitenēm ar invaliditāti, izmantojot viņu pārstāvības organizācijas, un aktīvi jāiesaista šīs sievietes tiesību aktu un politikas nostādņu izstrādē un īstenošanā, lai nodrošinātu nediskriminēšanu un vienlīdzīgas iespējas, kā arī uzraudzītu to efektivitāti; prasa ES un personu ar invaliditāti pārstāvības organizācijām iesaistīties īstenā strukturētā dialogā, lai izstrādātu Eiropas stratēģiju invaliditātes jomā 2020.–2030. gadam;

58. uzsver, ka personu ar invaliditāti organizācijas ir jāiesaista ES kohēzijas politikas ietvaros īstenoto projektu sagatavošanā, izpildē un *ex-post* novērtēšanā;

Finansējums

59. aicina Komisiju un dalībvalstis optimizēt ES struktūrfondus, tostarp Eiropas Sociālo fondu, lai veicinātu pieejamību un nediskrimināciju attiecībā uz sievietēm ar invaliditāti, kā arī palielināt finansējuma iespēju pamanāmību, piemēram, attiecībā uz uzņēmējdarbības uzsākšanu un atbalstu uzņēmējdarbībai kopumā;

o

o o

60. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Komisijai un Padomei.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

IETEIKUMI

EIROPAS PARLAMENTS

P8_TA(2018)0483

Akadēmiskās brīvības aizsardzība ES ārējā darbībā

Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra ieteikums Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētāja vietniecei/ Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos par akadēmiskās brīvības aizsardzību ES ārējā darbībā (2018/2117(INI))

(2020/C 363/24)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un Līgumu par Eiropas Savienības darbību,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un jo īpaši tās 13. pantu,
- ņemot vērā Ārlietu padomes 2012. gada 25. jūnijā pieņemto ES stratēģisko satvaru un rīcības plānu par cilvēktiesībām un demokrātiju (11855/2012),
- ņemot vērā Ārlietu padomes 2014. gada 12. maijā pieņemtās ES cilvēktiesību pamatnostādnes par vārda brīvību tiešsaistē un bezsaistē,
- ņemot vērā ES gada ziņojumu par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē 2016. gadā un Eiropas Savienības politiku šajā jomā,
- ņemot vērā Ieteikumu par augstākās izglītības iestāžu mācībspēku statusu, kuru Apvienoto Nāciju Organizācijas Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas (UNESCO) Ģenerālā konference pieņēma savā 29. sesijā, kas notika no 1997. gada 21. oktobra līdz 12. novembrim,
- ņemot vērā Pasaulē universitāšu dienesta 1988. gada septembrī pieņemto Limas deklarāciju par akadēmisko brīvību un augstākās izglītības iestāžu autonomiju,
- ņemot vērā ANO Cilvēktiesību padomes 42. sanāksmē 2015. gada 2. jūlijā pieņemto Rezolūciju 29/7 par tiesībām uz izglītību,
- ņemot vērā ANO Ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību komitejas 21. sesijā 1999. gada 8. decembrī pieņemto vispārējo komentāru Nr. 13,
- ņemot vērā Venēcijas komisijas Atzinumu 891/2017,
- ņemot vērā valstu, Eiropas un starptautisko nevalstisko organizāciju ziņojumus un jo īpaši principus attiecībā uz valsts atbildību par augstākās izglītības aizsardzību pret uzbrukumiem,
- ņemot vērā Parlamenta līdzšinējās rezolūcijas par pamattiesību jautājumiem,

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

- ņemot vērā Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām,
  - ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju,
  - ņemot vērā Reglamenta 113. pantu,
  - ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A8-0403/2018),
- A. tā kā UNESCO definē akadēmisko brīvību kā “tiesīb[as] uz brīvību veikt pasniedzēja darbu un piedalīties diskusijās, nepakļaujoties noteiktu doktrīnu spiedienam, brīvību veikt pētījumus un izplatīt un publicēt tajos gūtos rezultātus, brīvi paust savu viedokli par iestādi vai sistēmu, kurā viņi [augstākās izglītības iestāžu mācībspēki — tulk. piez.] strādā, brīvību no institucionālās cenzūras un brīvību piedalīties profesionālajās vai reprezentējošās akadēmiskajās organizācijās”;
- B. tā kā tiesības uz izglītību ir būtiski svarīgas, lai varētu izmantot visas pārējās cilvēktiesības un panākt ilgtspējīgu attīstību; tā kā šīs tiesības var baudīt tikai vidē, kurā valda akadēmiskā brīvība un augstākās izglītības iestāžu autonomija;
- C. tā kā Limas deklarācijā par akadēmisko brīvību un augstākās izglītības iestāžu autonomiju akadēmiskās brīvības jēdziens ir definēts kā akadēmiskās kopienas locekļu — proti, visu personu, kas māca, studē, veic pētījumus un strādā kādā augstākās izglītības iestādē, — brīvība individuāli vai kopā ar citiem iegūt, pilnveidot un nodot zināšanas, veicot pētniecību, studējot, piedaloties diskusijās, dokumentējot, veicot izstrādi, īstenojot jaunradi, mācot, lasot lekcijas un rakstot;
- D. tā kā šai definīcijai ir jābūt balstītai uz galvenajām demokrātiskajām vērtībām, tostarp vienlīdzīgas piekļuves un diskriminācijas novēršanas principiem, pārskatatbildību, kritisku un neatkarīgu domāšanu, institucionālo autonomiju un sociālo atbildību; tā kā demokrātija nevar pastāvēt bez akadēmiskās brīvības, kas paver iespēju īstenot lietpratīgas debates;
- E. tā kā akadēmiskā brīvība ir būtisks elements virzībā uz ilgtspējīgu attīstību, it īpaši tiecoties sasniegt ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam noteiktos ilgtspējīgas attīstības mērķus, kuru uzmanības centrā ir kvalitatīva izglītība, zinātniskā pētniecība un inovācija;
- F. tā kā izglītības iestādēm autonomija ir nepieciešams priekšnoteikums, lai tās varētu īstenot savas funkcijas; tā kā akadēmiskā brīvība ir pastāvīgi un vērtīgi jāaizsargā pret nepamatotu valsts vai komerciālu interešu spiedienu;
- G. tā kā akadēmiskā brīvība, tostarp to veidojošās brīvības — domas, uzskatu, vārda, pulcēšanās, ceļošanas un pasniedzēja darba brīvība —, veicina tādas vides veidošanos, kurā ikviena atvērta, stabila un plurālistiska sabiedrība var brīvi domāt, uzdot jautājumus, dalīties idejās un radīt, patērēt un izplatīt zināšanas;
- H. tā kā uzbrukumi akadēmiskajai brīvībai apdraud pētniecību, studijas, pasniedzēju darbu, sabiedrisko diskursu un tiesības uz izglītību, tādējādi graujot akadēmisko kvalitāti un sociālo, politisko, ekonomisko un kultūras attīstību; tā kā atbildes uz sabiedrības problēmjaudājumiem būtu jārod spriešanas, pierādīšanas un pārliecināšanas ceļā;
- I. tā kā tiesības uz izglītību, mācīšanu un pētniecību var pilnībā izmantot tikai akadēmiskās brīvības gaisotnē;
- J. tā kā ir steidzami nepieciešams pienācīgi pievērsties akadēmiskās brīvības jautājumam valstu pievienošanās procesā Eiropas Savienībai, lai novērstu to, ka šādi uzbrukumi notiek ES dalībvalstīs — piemēram, notikušie mēģinājumi slēgt Centrāleiropas Universitāti (CEU) Budapeštā, kā rezultātā no 2019. gada studentu uzņemšana tiks pārcelta uz Vīni, kā arī dzimtes studiju bloķēšana Ungārijā; tā kā kandidātvalstīm būtu jāapņemas respektēt augstākās izglītības pamatvērtības, tostarp akadēmisko brīvību un iestāžu autonomiju;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

- K. tā kā akadēmiskā kopiena un izglītības iestādes kļūst aizvien neaizsargātākas pret valsts, uzņēmējdarbības sektora vai citu nevalstisko dalībnieku iejaukšanos, spiedienu vai represijām; tā kā ik gadu visā pasaulē tiek ziņots par simtiem uzbrukumu, kas vērsti pret universitātēm, augstākās izglītības iestādēm un to locekļiem, tostarp par slepkavībām, vardarbības izpausmēm un pazušanas gadījumiem, nepamatotu ieslodzīšanu/aizturēšanu, nepamatotu kriminālvajāšanu, atlaišanu no amata, nepamatotu atskaitīšanu/izslēgšanu no studijām, kā arī ceļošanas un pārvietošanās ierobežojumiem un citiem galējiem vai sistēmiskiem draudiem; tā kā akadēmiskās brīvības pārkāpumi notiek arī ES dalībvalstīs un tās tuvākajās partnervalstīs;
- L. tā kā publiskā finansējuma samazinājums izglītībai, tostarp augstākajai izglītībai, un no tā izrietošā vajadzība pēc alternatīviem ienākumu avotiem apdraud akadēmisko brīvību, it īpaši gadījumos, kad šādu ārēju finansējumu nodrošina ārvalstu autokrātiski režīmi vai daudznacionāli uzņēmumi;
- M. tā kā ārvalstu izglītības iestādes ES piedzīvo uzbrukumus no valstu valdībām un saskaras ar akadēmiskās brīvības pārkāpumiem;
- N. tā kā mēģinājumi kontrolēt vai apklusināt augstākās izglītības iestādes vai to mācībspēkus, studentus un darbiniekus nozīmē vairāk nekā tikai tiešu vēršanos pret konkrētajām personām un iestādēm — tie ietekmē sabiedrību kopumā, ierobežojot apstākļus iekļaujošai visas sabiedrības demokrātiskai līdzdalībai, vārda brīvībai un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai visiem iedzīvotājiem un liedz nākamajām paaudzēm izmantot augsti profesionālu akadēmisko aprindu pārstāvju un pētnieku sasniegumus;
- O. tā kā, lai efektīvi īstenotu tiesības uz izglītību un garantētu akadēmisko brīvību, ir nepieciešams, lai valstis nodrošinātu pienācīgu un uzticamu izglītības finansējuma līmeni; tā kā stingrā taupības politika finanšu un ekonomikas jomā ir būtiski iedragājusi akadēmisko brīvību un šāda virzība joprojām ir vērojama visā pasaulē, tostarp Eiropas Savienībā;
- P. tā kā akadēmiskās brīvības pārkāpumi reti kad tiek risināti cilvēktiesību satvarā, un tas daļēji atspoguļo gan to, ka cilvēktiesību aktīvistiem nav pietiekami lielas pieredzes akadēmiskās brīvības jautājumos, gan arī to, ka ierosinātajās prasībās bieži vien minēti citu tiesību, piemēram, vārda vai uzskatu brīvības, pārkāpumi; tā kā līdz ar to standarti šajā jomā ir nepietiekami attīstīti un tiek maz ziņots par akadēmiskās brīvības pārkāpumiem;
- Q. tā kā pastāv vispārēja vajadzība gan vairojot izpratni par to, cik nozīmīga ir akadēmiskā brīvība kā instruments demokrātijas veicināšanai un tiesiskuma un pārskatatbildības ievērošanai, gan pavērt iespējas akadēmiskās brīvības aizstāvēšanas un aizsargāšanas spēju uzlabošanai;
- R. tā kā ir svarīgi identificēt uzbrukumus akadēmiskajai brīvībai kā daļu no globālas parādības un mudināt atzīt, ka vēršanās pret akadēmisko personālu un studentiem ir traktējama ne tikai kā atsevišķu personu tiesību pārkāpums, bet arī kā uzbrukumi cilvēktiesību aizstāvjiem; tā kā uz to ir jāsniedz stingra atbilde starptautiskā un valstu līmenī, iesaistoties gan pašai augstākās izglītības nozarei, gan pilsoniskajai sabiedrībai un sabiedrībai kopumā;
- S. tā kā daudzi riskam pakļautie akadēmiskie darbinieki un studenti nespēj izmantot iespējas, ko piedāvā ES akadēmiskās mobilitātes programmas un cilvēktiesību aizstāvjiem paredzētās programmas, jo viņi neatbilst pieteikšanās kritērijiem vai saskaras ar lielām grūtībām ievērot vispārējās pieteikšanās procedūras, prasības un grafikus;
- T. tā kā ES programmu finansējuma ierobežojumi sašaurina rīcības iespējas tām ES organizācijām un augstskolām, kuras jau atbalsta studentus un akadēmisko personālu, kas ir pakļauti riskam vai bēg no savas valsts ar akadēmisko darbību saistītu vajāšanas draudu dēļ; tā kā šo organizāciju un augstskolu darbībām un iniciatīvām ir nepieciešams lielāks atbalsts;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

U. tā kā ES ir apņēmusies veicināt un aizsargāt cilvēktiesības, demokrātiskās institūcijas un tiesiskumu visā pasaulē; tā kā ES rīcības plānā par cilvēktiesībām un demokrātiju ir prasīts īstenot efektīvāku ES cilvēktiesību un demokrātijas atbalsta politiku, tostarp palielinot cilvēktiesību dialogu efektivitāti, uzlabojot valstu cilvēktiesību stratēģiju pamanāmību un ietekmi, pievēršot uzmanību efektīvai ES cilvēktiesību pamatnostādņu īstenošanai un uzlabojot publisko diplomātiju un komunikāciju cilvēktiesību jautājumos,

1. sniedz Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos šādus ieteikumus:

- a) skaidri un nepārprotami atzīt akadēmiskās brīvības svarīgo nozīmi ar ES ārējo darbību saistītos publiskos paziņojumos, politikas nostādņēs un darbībās, tostarp atzīstot principus, ka idejas nav noziegums un ka kritiska viedokļa paušana nozīmē nevis lojalitātes trūkumu, bet gan ir būtisks demokrātiskas sabiedrības un tās attīstības elements, ka augstākās izglītības iestāžu autonomija ir jāaizsargā vienmēr un ka akadēmiskajai brīvībai ir būtiska loma izglītības progresā un cilvēces un mūsdienu sabiedrības attīstībā;
- b) atzīt, ka uz prasībām, kas saistītas ar akadēmisko brīvību, attiecas spēkā esošie tiesību akti cilvēktiesību jomā, jo tās izriet no tiesībām uz izglītību un tiesībām uz vārda un uzskatu brīvību; atgādināt, ka akadēmiskā brīvība nozīmē arī akadēmisko aprindu pārstāvju brīvību bez ierobežojumiem izplatīt informāciju, veikt pētniecību un izplatīt zināšanas un patiesību, brīvību paust savu viedokli un uzskatus — arī pretrunīgus vai nepopulārus — savas pētniecības un profesionālās pieredzes jomās, un tas var nozīmēt arī valsts iestāžu darbības pārbaudi attiecīgajā politiskajā sistēmā un tās kritizēšanu;
- c) publiski akcentēt ar uzbrukumiem akadēmiskajai brīvībai saistītās problēmas, tostarp to negatīvās sekas; paust bažas par akadēmiskās kopienas neaizsargātību pret valsts iestāžu vai privātā sektora dalībnieku nepamatotu iejaukšanos vai korporatīvo interešu ietekmi; atgādināt par valstu pienākumu garantēt akadēmisko brīvību, rīkoties saskaņā ar šo pienākumu un aktīvi aizsargāt augstākās izglītības iestādes, akadēmiskās aprindas un studentus pret jebkādas izcelsmes un veida uzbrukumiem;
- d) nodrošināt, lai ES iestāžu un dalībvalstu pārstāvji, kas apmeklē trešās valstis, būtu informēti par situāciju akadēmiskās brīvības jomā;
- e) apliecināt atbalstu iestādēm, personālam un studentiem, kuri ir pakļauti riskam, tikuši ietekmēti vai pret kuriem bijuši vērsti vardarbīgi uzbrukumi, un publiski nosodīt šādus uzbrukumus, pievēršoties šim jautājumam visos līmeņos, tostarp nākot klajā ar paziņojumiem, dodoties vizītēs, ielūdzot publiski uzstāties un pārraugot tiesas procesus un apcietinājuma vietas, un konkrēti minot riskam pakļauto augstākās izglītības aprindu pārstāvju individuālos gadījumus;
- f) atbalstīt vienlīdzīgu piekļuvi akadēmiskajai kopienai neatkarīgi no etniskās izcelsmes, kastas, invaliditātes, tautības, reliģiskās pārliecības, dzimtes identitātes, seksuālās orientācijas vai cita statusa; attiecībās ar trešām valstīm pievērst īpašu uzmanību tam, lai tiktu atbalstīta dzimuma dēļ īstenotas diskriminācijas un visu vardarbības veidu izskaušana, un palīdzēt īstenot dzimumu līdztiesību un tiesības uz izglītību visiem;
- g) uzsvērt, ka uzbrukumi akadēmiskajai brīvībai var notikt arī kiberuzbrukumu veidā, jo mūsdienās akadēmiskais personāls savu ideju un uzskatu paušanai aizvien vairāk izmanto internetu un sociālos medijus;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

- h) izvirzīt akadēmiskās brīvības jautājumu dažādos politiskā dialoga līmeņos, tostarp cilvēktiesību dialogos un apspriedēs ar partnervalstīm; pastiprināt divpusējā un daudzpusējā sadarbībā īstenotus diplomātiskos centienus ar partnervalstīm attiecībā uz satraucošiem incidentiem, kuri saistīti ar draudiem vai uzbrukumiem akadēmiskajai brīvībai un īpaši vardarbīgiem uzbrukumiem iestādēm un augstākās izglītības aprindu pārstāvjiem, kā arī diskriminējošu politiku vai praksi, nepamatotiem pētniecības vai uzskatu paušanas ierobežojumiem, nepamatotu kriminālvajāšanu vai aizturēšanu un ierobežojumiem attiecībā uz tiesībām veidot arodbiedrības un iestāties tajās; mudināt partnervalstis izveidot akadēmiskās brīvības un iestāžu autonomijas satvaru un pārraudzīt šo pamattiesību īstenošanu; nodrošināt, ka šie principi tiek ievēroti visos starptautiskās sadarbības nolīgumos ar partnervalstīm;
- i) iekļaut akadēmiskās brīvības un iestāžu autonomijas aizstāvību un aizsardzību starp Kopenhāģenas kritērijiem, kuri tiek izmantoti pievienošanās procesā Eiropas Savienībai, tādējādi tiecoties novērst uzbrukumus akadēmiskajai brīvībai dalībvalstīs, kādi bijuši vērojami, piemēram, CEU gadījumā Ungārijā;
- j) mudināt visas valstis atbalstīt un īstenot — kā vairākums ES dalībvalstu to jau ir izdarījis — Drošu skolu deklarāciju un tai pievienotās pamatnostādnes par skolu un augstskolu aizsardzību pret militāru izmantošanu bruņotu konfliktu laikā, jo minētie dokumenti ir izmantojami kā vadlīnijas attiecībā uz pienākumu aizsargāt pamatvērtības, it īpaši akadēmisko brīvību un iestāžu autonomiju, pret augstāko izglītību vērstu vardarbīgu un ietekmējošu uzbrukumu kontekstā;
- k) sadarboties ar ANO, Eiropas Padomi, starptautiskajām aģentūrām, pilsonisko sabiedrību un augstākās izglītības aprindām nolūkā izveidot mehānismus, kuri ļautu īstenot pārraudzību un ziņot par uzbrukumiem, draudiem un nepamatotiem ierobežojumiem, kas vērsti pret augstāko izglītību un atsevišķiem mācībspēkiem; stiprināt un veicināt pārraudzību, lai uzlabotu izpratni, saukt vainīgos pie atbildības un uzlabot centienus novērst uzbrukumus akadēmiskajai brīvībai un reaģēt uz tiem;
- l) sadarboties ar augstskolu aprindām un organizācijām, kuru misija ir aizsargāt augstākās izglītības aprindas un sekmēt akadēmisko brīvību, un veicināt regulāru dialogu ar tām, lai izstrādātu pašus labākos politikas satvarus, iniciatīvas un stratēģijas akadēmiskās brīvības aizstāvībai;
- m) palīdzēt attīstīt spējas, kas ļautu ātri, rūpīgi un pārredzami izmeklēt akadēmiskās brīvības pārkāpumus, it īpaši situācijās, kuras saistītas ar vardarbīgiem uzbrukumiem; uzlabot centienus novērst uzbrukumus akadēmiskajai brīvībai un reaģēt uz tiem un apņemties pielīkt visas iespējamās pūles, lai sauktu vainīgos pie atbildības;
- n) sekmēt pētniecisko darbu un darbu interešu aizstāvības jomā, kas vērsti uz tādu tiesību aktu un noteikumu reformēšanu, kuri uzliek nepamatotus ierobežojumus akadēmiskajai brīvībai vai augstākās izglītības iestāžu akadēmiskajai autonomijai, un veicināt institucionālo autonomiju kā iespēju aizsargāt augstākās izglītības sistēmas no valsts, uzņēmējdarbības aprindu vai citu nevalstisko dalībnieku iejaukšanās vai uzbrukumiem un aizsargāt augstāko izglītību pret politizēšanu un ideoloģiskām manipulācijām;
- o) pastiprināt divpusējā un daudzpusējā sadarbībā īstenotus diplomātiskos centienus ar partnervalstīm attiecībā uz satraucošiem incidentiem, kuri saistīti ar draudiem vai uzbrukumiem akadēmiskajai brīvībai, it īpaši vardarbīgiem uzbrukumiem iestādēm un augstākās izglītības aprindu pārstāvjiem, kā arī diskriminējošu politiku vai praksi, nepamatotiem pētniecības vai uzskatu paušanas ierobežojumiem, nepamatotu kriminālvajāšanu vai aizturēšanu;
- p) pārskatīt pastāvošos cilvēktiesību aizstāvju atbalsta un aizsardzības mehānismus, lai attīstītu spēju atklāt gadījumus, kas saistīti ar uzbrukumiem akadēmiskajai brīvībai, un sniegt palīdzību, tostarp arī ārkārtas aizsardzību un atbalstu, šādos gadījumos, tostarp fizisku aizsardzību, juridisku un ar vīzām saistītu atbalstu, medicīnisku atbalstu, tiesas procesu un apcietinājuma vietu novērošanu, interešu aizstāvību un lobēšanu, kā arī ilgtermiņa atbalstu trimdā; īpaši aicina iekļaut Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instrumenta prioritātēs akadēmiskās brīvības veicināšanu un atbalstu riskam pakļautajai akadēmiskajai kopienai;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

- q) pārskatīt pastāvošās akadēmiskās mobilitātes programmas un resursus un citus izglītības un pētniecības sadarbības veidus, tostarp to kritērijus, pieteikumu iesniegšanas procedūras, prasības, termiņus un grafikus, lai likvidētu šķēršļus, kas varētu liegt citādā ziņā kvalificētiem riskam pakļautiem akadēmiskajiem darbiniekiem vai studentiem iespējas piekļūt programmā piedāvātajām iespējām, vietām vai citiem resursiem; veicināt tādas jau pastāvošas ES finansētos projektus kā, piemēram, "Akadēmiskais bēglis", kuri tiecas vairot izpratni par akadēmiskās brīvības svarīgo nozīmi augstākās izglītības sektorā un par to, kādas sekas tiek radītas sabiedrībai kopumā, ja šī brīvība tiek apspiesta;
  - r) nodrošināt, ka ES makrofinansiālā atbalsta programmas trešām valstīm un Eiropas finanšu iestāžu politika nerada negatīvu ietekmi uz akadēmisko brīvību, atbalstot politiku, kas mazina izglītības nozarei piešķirto nacionālā ienākuma daļu;
  - s) izveidot jaunas iniciatīvas — iespējams, sinerģētiskā veidā, izstrādājot un finansējot tās no Savienības budžeta līdzekļiem, kuri paredzēti nevis izglītībai un pētniecībai, bet citām jomām — tādās jau pastāvošās un turpmākās programmās kā pirmspievienošānās palīdzības instruments (*IPA III*), "Apvārsnis 2020", "Erasmus+" un Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosaukto darbību programmā, paredzot ES finansēto programmu ietvaros īstenot jaunas darbības, kas ļautu atbalstīt riskam pakļauta akadēmiskā personāla, pētniecībā iesaistītu studentu un pilnās studiju programmās studējošu studentu, kam ir starptautiskās aizsardzības statuss, nokļūšanu Eiropas augstākās izglītības un pētniecības iestādēs;
  - t) atbalstīt reģionālā un starptautiskā līmenī notiekošos normatīvos centienus, tostarp pieņemot starptautisku deklarāciju par akadēmisko brīvību un augstāko izglītības iestāžu autonomiju; mudināt Eiropas Savienību un tās dalībvalstis uzņemties akadēmiskās brīvības iniciatīvu Apvienoto Nāciju Organizācijas Cilvēktiesību padomē;
  - u) nodrošināt pastāvīgu augsta līmeņa atbalstu Eiropas Universitāšu cilvēktiesību un demokratizācijas centram un Globālajam cilvēktiesību un demokrātijas tīklam, kuri ir izcils piemērs tam, kā ES atbalsta izglītību cilvēktiesību jomā visas pasaules mērogā;
2. uzdod priekšsēdētājam šo ieteikumu nosūtīt Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos.
-

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

II

(Informācija)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

EIROPAS PARLAMENTS

P8_TA(2018)0449

Starpposma ziņojums par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam: Parlamenta nostāja ar nolūku panākt vienošanos**Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. novembra rezolūcija par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam: Parlamenta nostāja ar nolūku panākt vienošanos (COM(2018)0322 – C8-0000/2018 – 2018/0166R(APP))**

(2020/C 363/25)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 311., 312. un 323. pantu,
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 2. maija paziņojumu “Mūsdienīgs budžets Savienībai, kas aizsargā, dod iespējas un aizstāv. Daudzgadu finanšu shēma 2021.–2027. gadam” (COM(2018)0321),
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 2. maija priekšlikumu Padomes regulai, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam (COM(2018)0322), un Komisijas 2018. gada 2. maija priekšlikumus par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu (COM(2018)0325, COM(2018)0326, COM(2018)0327 un COM(2018)0328),
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 2. maija priekšlikumu Iestāžu nolīgumam starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību (COM(2018)0323),
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 2. maija priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Savienības budžeta aizsardzību vispārēju trūkumu gadījumā saistībā ar tiesiskumu dalībvalstīs (COM(2018)0324),
- ņemot vērā 2018. gada 14. marta rezolūcijas par nākamo DFS: Parlamenta nostājas sagatavošana attiecībā uz DFS laikposmam pēc 2020. gada un par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas reformu ⁽¹⁾,
- ņemot vērā 2018. gada 30. maija rezolūciju par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam un pašu resursiem ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2018)0075 un P8_TA(2018)0076.

⁽²⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2018)0226.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

- ņemot vērā Parīzes nolīguma ratifikāciju Eiropas Parlamentā 2016. gada 4. oktobrī⁽¹⁾ un Padomē 2016. gada 5. oktobrī⁽²⁾,
  - ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2015. gada 25. septembra Rezolūciju 70/1 “Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development” (“Pārveidosim mūsu pasauli: Ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam”), kas stājās spēkā 2016. gada 1. janvārī,
  - ņemot vērā ES kopīgo apņemšanos sasniegt mērķi 0,7 % no nacionālā kopienākuma (NKI) izmantot oficiālajai attīstības palīdzībai (OAP) atbilstoši grafikam, kas paredzēts programmā laikposmam pēc 2015. gada,
  - ņemot vērā 2017. gada 19. janvāra rezolūciju par Eiropas sociālo tiesību pilāru⁽³⁾,
  - ņemot vērā Reglamenta 99. panta 5. punktu,
  - ņemot vērā Budžeta komitejas starpposma ziņojumu, Ārlietu komitejas, Attīstības komitejas, Starptautiskās tirdzniecības komitejas, Budžeta kontroles komitejas atzinumus, Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas nostāju grozījumu veidā un Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas, Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas, Transporta un tūrisma komitejas, Reģionālās attīstības komitejas, Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas, Kultūras un izglītības komitejas, Konstitucionālo jautājumu komitejas atzinumus, un Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas nostāju grozījumu veidā (A8-0358/2018),
- A. tā kā saskaņā ar LESD 311. pantu Savienībai jānodrošina līdzekļi, kas nepieciešami tās mērķu sasniegšanai un tās politikas īstenošanai;
- B. tā kā pašreizējā daudzgadu finanšu shēma (DFS) 2014.–2020. gadam pirmo reizi tika noteikta mazākā apjomā nekā iepriekšējā DFS gan saistību, gan maksājumu apropriācijās; tā kā DFS un nozaru tiesību aktu vēlā pieņemšana ļoti negatīvi ietekmēja jauno programmu īstenošanu;
- C. tā kā drīz vien kļuva skaidrs, ka DFS ir nepietiekama, lai varētu reaģēt uz vairākām krīzēm, jaunām starptautiskām saistībām un jauniem politikas izaicinājumiem, kas pieņemšanas laikā netika integrēti un/vai nebija paredzēti; tā kā, lai nodrošinātu nepieciešamo finansējumu, DFS tika maksimāli izmantota, tostarp līdz šim nepieredzēti tika izmantoti elastīguma noteikumi un īpašie instrumenti pēc tam, kad pieejamās rezerves bija pilnībā izsmeltas; tā kā tika samazinātas pat ES pētniecības un infrastruktūras programmas, kurām ir augsta prioritāte, tikai divus gadus pēc to pieņemšanas;
- D. tā kā DFS vidusposma pārskatīšana, kas tika sākta 2016. gada beigās, bija nepieciešama, lai paplašinātu spēkā esošo elastības noteikumu potenciālu, tomēr nepārskatot DFS maksimālo apjomu; tā kā šo pārskatīšanu pozitīvi novērtēja gan Parlaments, gan Padome;
- E. tā kā jaunās DFS izveide būs izšķirošs brīdis 27 dalībvalstu Savienībai, jo tas nodrošinās iespēju atbalstīt kopīgu ilgtermiņa redzējumu un lemt par turpmākajām politikajām prioritātēm, kā arī Savienības spēju tās īstenot; tā kā ar 2021.–2027. gada DFS būtu jānodrošina Savienībai nepieciešamie resursi, lai veicinātu ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi, pētniecību un inovāciju, sniegtu iespējas jauniešiem, efektīvi risinātu ar migrāciju saistītās problēmas, cīnītos pret bezdarbu, ilgstošo nabadzību un sociālo atstumtību, turpinātu ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas uzlabošanu, risinātu jautājumus saistībā ar ilgtspējību, bioloģiskās daudzveidības zudumu un klimata pārmaiņām, stiprinātu ES drošību un aizsardzību, aizsargātu savas ārējās robežas un atbalstītu kaimiņvalstis;

⁽¹⁾ OV C 215, 19.6.2018., 249. lpp.

⁽²⁾ OV L 282, 19.10.2016., 1. lpp.

⁽³⁾ OV C 242, 10.7.2018., 24. lpp.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

F. tā kā, ņemot vērā globālās problēmas, ko dalībvalstis nevar atrisināt vienas pašas, vajadzētu būt iespējai atzīt Eiropas kopīgās vērtības un izvērtēt jomas, kurās Eiropas izdevumi būtu efektīvāki nekā valsts izdevumi, lai Savienības līmenī nodotu attiecīgos finanšu līdzekļus un tādējādi stiprinātu Savienības stratēģisko nozīmi, ne vienmēr palielinot publisko izdevumu kopapjomu;

G. tā kā Komisija 2018. gada 2. maijā iesniedza tiesību aktu priekšlikumu kopumu par 2021.–2027. gada DFS un ES pašu resursiem, kam sekoja tiesību aktu priekšlikumi par jaunu ES programmu un instrumentu izveidi,

1. uzsver, ka ar 2021.–2027. gada DFS jāgarantē Savienības atbildība un spēja apmierināt jaunas vajadzības, risināt jaunas problēmas un nodrošināt jaunas starptautiskās saistības, kā arī sasniegt tās politiskās prioritātes un mērķus; norāda uz nopietnajām problēmām, kas saistītas ar 2014.–2020. gada DFS nepietiekamo finansējumu, un atkārtoti norāda, ka ir jāizvairās no iepriekšējo kļūdu atkārtošanās, jau no paša sākuma nākamajā septiņu gadu periodā nodrošinot spēcīgu un ticamu ES budžetu, no kā pilsoņi gūtu labumu;

2. uzskata, ka Komisijas priekšlikumi par 2021.–2027. gada DFS un Savienības pašu resursu sistēmu ir izejas punkts gaidāmajās sarunās; pauž savu nostāju attiecībā uz šiem priekšlikumiem, gaidot Padomes sarunu mandātu, kas vēl nav pieejams;

3. uzsver, ka Komisijas priekšlikums par nākamās DFS vispārējo līmeni, kas noteikts 1,08 % apmērā no ES-27 NKI (1,11 % pēc Eiropas Attīstības fonda integrēšanas), NKI procentu izteiksmē ir samazinājums reālā izteiksmē salīdzinājumā ar pašreizējo DFS; uzskata, ka ierosinātais DFS līmenis neļaus Savienībai izpildīt savas politiskās saistības un reaģēt uz būtiskām problēmām nākotnē; tādēļ paredz vest sarunas par nepieciešamo palielinājumu;

4. turklāt pauž iebildumus pret jebkādu pastāvīgāko Līgumos paredzēto ES politikas virzienu, piemēram, ES kohēzijas politikas, kopējās lauksaimniecības politikas un zivsaimniecības politikas, finansējuma līmeņa samazināšanu; īpaši iebilst pret jebkādu radikālu samazinājumu, kas negatīvi ietekmē šo politiku galveno raksturu un mērķus, piemēram, — pret ierosināto līdzekļu samazinājumu Kohēzijas fondam un Eiropas Lauksaimniecības fondam lauku attīstībai; šajā sakarā iebilst pret priekšlikumu par Eiropas Sociālā fonda *Plus* (ESF+) samazināšanu, neraugoties uz tā paplašināto darbības jomu un esošo sociālo programmu, jo īpaši Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas, iekļaušanu tajā;

5. turklāt uzsver, cik svarīgi ir horizontālie principi, kuriem vajadzētu būt par pamatu DFS un visām saistītajām ES politikas jomām; šajā sakarībā atkārtoti pauž savu nostāju, ka ES ir jāizpilda sava apņemšanās kļūt par līderi ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanā, un pauž nožēlu par to, ka DFS priekšlikumos trūkst skaidru un redzamu apņemšanos šajā sakarā; tādēļ prasa iekļaut ilgtspējīgas attīstības mērķus visās nākamajā DFS iekļautajās ES politikās un iniciatīvās; turklāt uzsver, ka nākamajā DFS visās programmās vajadzētu ievērot Eiropas Savienības Pamattiesību hartu; uzsver — lai izpildītu ES saistības virzībā uz iekļaujošu Eiropu, ir svarīgi īstenot Eiropas sociālo tiesību pilāru, izskaust dažādus diskriminācijas veidus, cita starpā LGBTI personu diskrimināciju, un veidot minoritāšu, tostarp romu, portfeli; uzsver — lai īstenotu Parīzes nolīgumā paredzētos pienākumus, ES ieguldījumam klimata mērķiem būtu jāsasniedz vismaz 25 % no izdevumiem DFS 2021.–2027. gadam, un iespējami drīz (vēlākais līdz 2027. gadam) būtu jāsasniedz 30 %;

6. šajā sakarībā pauž nožēlu par to, ka, neraugoties uz Regulai par DFS 2014.–2020. gadam pievienoto kopīgo deklarāciju par integrētu pieeju dzimumu līdztiesības nodrošināšanai, šajā jomā nav gūti vērā ņemami panākumi un ka Komisija saistībā ar DFS vidusposma novērtēšanu neņēma vērā tās īstenošanu; pauž dziļu nožēlu par to, ka integrēta pieeja dzimumu līdztiesības nodrošināšanai DFS ir pilnībā atstāta novārtā, un kritiski vērtē skaidru dzimumu līdztiesības mērķu, prasību un rādītāju trūkumu priekšlikumos par attiecīgajām ES politikas jomām; prasa gada budžeta procedūrās izvērtēt un integrēt ES politikas virzienu pilnu ietekmi uz dzimumu līdztiesību (dzimumu līdztiesības principa ievērošana budžeta plānošanā); sagaida, ka Parlaments, Padome un Komisija no jauna paudīs apņemšanos veicināt dzimumu līdztiesību nākamajā DFS un ka tā tiks efektīvi uzraudzīta, cita starpā DFS vidusposma pārskatīšanā;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

7. uzsver, ka nākamās DFS pamatā ir jābūt pārskatatbildībai, vienkāršošanai, pārredzamībai un uz darbības rezultātiem balstītai budžeta plānošanai; šajā sakarībā atgādina par nepieciešamību saistībā ar turpmākajiem izdevumiem vairāk koncentrēties uz sniegumu un rezultātiem, balstoties uz vērienīgiem un atbilstīgiem darbības mērķiem un visaptverošu un kopīgu Eiropas pievienotās vērtības definīciju; ņemot vērā iepriekš minētos horizontālos principus, prasa Komisijai racionalizēt ziņošanu par izpildi, to plašāk attiecinot uz kvalitatīvu pieeju, kas ietver vides un sociālos rādītājus, un skaidri sniegt informāciju par galvenajām ES problēmām, kas vēl jārisina;

o 8. apzinās nopietnās problēmas, ar kurām Savienība saskaras, un pilnībā uzņemas atbildību laicīgi nodrošināt budžetu, kas atbilstu ES pilsoņu vajadzībām, gaidām un bažām; pauž gatavību nekavējoties sākt sarunas ar Padomi, lai uzlabotu Komisijas priekšlikumus un izstrādātu reālistisku DFS;

9. atgādina, ka Parlamenta nostāja jau ir skaidri izklāstīta 2018. gada 14. marta un 30. maija rezolūcijās, kas ir tā politiskā nostāja jautājumā par 2021.–2027. gada DFS un pašu resursiem; atgādina, ka šīs rezolūcijas tika pieņemtas ar ļoti lielu balsu vairākumu, kas liecina par Parlamenta vienotību un gatavību gaidāmajām sarunām;

10. tādēļ sagaida, ka DFS būs Padomes politiskās darba kārtības augšgalā, un pauž nožēlu, ka līdz šim nav gūti vēra ņemami panākumi; uzskata, ka regulārās Padomes secīgo prezidentvalstu un Parlamenta sarunu komandas sanāksmes būtu jāaktivizē un jāpaver ceļš oficiālām sarunām; sagaida, ka laba vienošanās tiks panākta pirms 2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām, lai izvairītos no nopietniem šķēršļiem jauno programmu uzsākšanai sakarā ar finanšu shēmas novēlotu pieņemšanu, kā jau ir pieredzēts iepriekš; uzsver, ka šis grafiks ļaus jaunievēlētajam Eiropas Parlamentam obligātās starpposma pārskatīšanas laikā pielāgot 2021.–2027. gada DFS;

11. atgādina, ka ieņēmumi un izdevumi gaidāmajās sarunās būtu jāuzskata par vienotu kopumu; tādēļ uzsver, ka vienošanos par nākamo DFS būs iespējams panākt tikai tad, ja būs gūti atbilstoši panākumi jauno Savienības pašu resursu jautājumā;

12. uzsver, ka, līdz būs panākta galīgā vienošanās, sarunu programmā būtu jā saglabā visi DFS/ pašu resursu dokumentu paketes elementi, jo īpaši DFS iekļautie skaitļi; šajā sakarā atgādina par Parlamenta kritisko nostāju attiecībā uz procedūru, kuras gaitā tika pieņemta pašreizējā DFS regula, un par Eiropadomes dominējošo lomu šajā procesā, tai neatsaucami lemjot par vairākiem elementiem, tostarp DFS maksimālajiem apjomiem un vairākiem ar nozaru politiku saistītiem noteikumiem, kas ir pretrunā līgumu garam un burtam; pauž īpašas bažas par to, ka Padomes prezidentūras sagatavotajos DFS "sarunu pakešu" pirmajos elementos ir ievērota tā pati loģika un tajos ir iekļauti jautājumi, par kuriem Padome un Parlaments lemj kopīgi, pieņemot tiesību aktus, ar kuriem izveido jaunas ES programmas; tādēļ ir iecerējis attiecīgi pielāgot savu stratēģiju;

13. uzskata, ka prasība pēc vienprātīga lēmuma, lai pieņemtu un pārskatītu DFS regulu, būtiski kavē šo procesu; aicina Eiropadomi izmantot LESD 312. panta 2. punktā paredzēto pārejas klauzulu, lai Padome varētu pieņemt DFS regulu ar kvalificētu balsu vairākumu;

o 14. pieņem šo rezolūciju, lai izklāstītu savu sarunu mandātu par visiem Komisijas priekšlikumu aspektiem, tostarp ierosinot konkrētus grozījumus gan ierosinātajā DFS regulā, gan Iestāžu nolīgumā; turklāt iesniedz tabulu ar skaitļiem par katru ES politikas jomu un programmu, balstoties uz Parlamenta nostāju, kura jau ir pieņemta iepriekšējās DFS rezolūcijās; uzsver, šie skaitļi arī būs daļa no Parlamenta mandāta gaidāmajām likumdošanas sarunām, kuru rezultātā tiks pieņemtas ES programmas laikposmam no 2021. gada līdz 2027. gadam;

A. PIEPRASĪJUMI SAISTĪBĀ AR DFS

15. tādēļ prasa, lai Padome pienācīgi ņemtu vērā šādas Parlamenta nostājas nolūkā sarunās par 2021.–2027. gada DFS panākt pozitīvu rezultātu un iegūt Parlamenta piekrišanu saskaņā ar LESD 312. pantu;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Skaitļi

16. atkārtoti apstiprina savu oficiālo nostāju, ka 2021.–2027. gada DFS līmenis būtu jānosaka 1 324,1 miljarda EUR apmērā 2018. gada cenās, kas ir 1,3 % no ES-27 NKI, lai nodrošinātu vajadzīgo finansējuma līmeni galvenajām ES politikas jomām, kas ļaus īstenot to uzdevumu un mērķus;

17. šajā sakarībā prasa ES programmām un politikai nodrošināt šādu finansējuma līmeni, kas norādīts, ievērojot secību, kura atspoguļo Komisijas ierosināto DFS struktūru, un reproducēts detalizētā tabulā (šīs rezolūcijas III un IV pielikums); prasa atbilstīgi pielāgot attiecīgās saistību un maksājumu maksimālos apjomus, kā norādīts šīs rezolūcijas I un II pielikumā:

- i) palielināt programmas “Apvārsnis Eiropa” budžetu, lai tas sasniegtu 120 miljardus EUR 2018. gada cenās;
- ii) palielināt piešķirumu *InvestEU* fondam, lai tas labāk atspoguļotu jaunajā programmā integrēto finanšu instrumentu kopējās summas 2014.–2020. gada līmeni;
- iii) palielināt transporta infrastruktūras finansējuma līmeni, izmantojot Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta programmu (EISI transporta sadaļa);
- iv) dubultot īpašo finansējumu MVU (salīdzinājumā ar *COSME*) vienotā tirgus programmā, lai palielinātu to piekļuvi tirgiem, uzlabotu uzņēmējdarbības apstākļus un uzņēmumu konkurētspēju un veicinātu uzņēmējdarbību;
- v) papildus palielināt vienotā tirgus programmu, lai finansētu jaunu tirgus uzraudzības mērķi;
- vi) dubultot ierosināto finansējuma līmeni ES Krāpšanas apkarošanas programmai un palielināt finansējuma līmeni programmai *Fiscalis*;
- vii) ieviest īpašu piešķirumu ilgtspējīgam tūrismam;
- viii) sniegt vēl lielāku piešķirumu Eiropas kosmosa programmai, jo īpaši, lai stiprinātu *SSA/GOVSATCOM* un *Copernicus*;
- ix) kohēzijas politikas finansējumu ES-27 reālā izteiksmē saglabāt 2014.–2020. gada budžeta līmenī;
- x) dubultot resursus jauniešu bezdarba problēmas risināšanai saskaņā ar *ESF+* (salīdzinājumā ar pašreizējo Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvu), vienlaikus nodrošinot shēmas efektivitāti un pievienoto vērtību;
- xi) ieviest īpašu piešķirumu (EUR 5,9 miljardi) Garantijai bērniem, lai risinātu bērnu nabadzības problēmu gan ES, gan tās ārējo darbību īstenošanā;
- xii) trīskāršot programmai “*Erasmus+*” pašlaik paredzēto budžetu;
- xiii) nodrošināt pietiekamu finansējuma līmeni programmai “*DiscoverEU*” (*Interrail*);
- xiv) palielināt pašreizējo programmas “*Radošā Eiropa*” finansējumu;
- xv) palielināt pašreizējo finansējumu programmai “*Tiesības un vērtības*” un ieviest īpašu piešķirumu jaunai Savienības vērtību sadaļai (vismaz 500 miljoni EUR), lai atbalstītu pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas Eiropas Savienībā veicina pamatvērtības un demokrātiju vietējā un valsts līmenī;
- xvi) kopējās lauksaimniecības politikas finansējumu ES-27 reālā izteiksmē saglabāt 2014.–2020. gada budžeta līmenī, vienlaikus iekļaujot budžetā lauksaimniecības rezerves sākotnējo summu;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

- xvii) par 10 % palielināt Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda līmeni saskaņā ar tās jauno uzdevumu par zilo ekonomiku;
- xviii) dubultot pašreizējo finansējumu programmai "LIFE+", cita starpā izveidojot īpaši paredzētu finansējumu bioloģiskajai daudzveidībai un "Natura 2020" tīkla pārvaldībai;
- xix) ieviest īpašu piešķirumu jaunajam Enerģētikas taisnīgas pārkārtošanas fondam (4,8 miljardi EUR), lai risinātu jautājumus saistībā ar sociālo un sociālekonomisko ietekmi un ietekmi uz vidi, ko izjūt darba ņēmēji un kopienas, ko negatīvi ietekmē pāreja no tādām nozarēm, kuras atkarīgas no oglēm un ir oglekļietilpīgas;
- xx) piešķirt vairāk līdzekļu instrumentam(-iem), kuru mērķis ir atbalstīt kaimiņattiecību un attīstības politiku (3,5 miljardi EUR), lai sniegtu turpmāku ieguldījumu investīciju plāna Āfrikai finansēšanā;
- xxi) atjaunot vismaz 2020. gada līmeni visām aģentūrām, vienlaikus atbalstot Komisijas ierosināto augstāko līmeni, cita starpā aģentūrām, kurām ir piešķirtas jaunas kompetences un pienākumi, un pieprasot visaptverošu pieeju no maksām paredzētā finansējuma jomā;
- xxii) saglabāt 2014.–2020. gada finansējuma līmeni vairākām ES programmām (piemēram, kodoliekārtu dezekspluatācija, sadarbība ar aizjūras zemēm un teritorijām (AZT)), tostarp tām programmām, kuras ir ierosināts apvienot lielākās programmās (piemēram, palīdzība vistrūcīgākajām personām, veselība, patērētāju tiesības) un attiecībā uz kurām Komisijas priekšlikumā ierosināts samazinājums reālā izteiksmē;
- xxiii) ievērojot iepriekš minētās izmaiņas, noteikt visu pārējo programmu finansējumu Komisijas ierosinātajā līmenī, cita starpā EISI enerģētikas sadaļai, EISI digitālajai sadaļai, programmai "Digitālā Eiropa", Eiropas Aizsardzības fondam un humānajai palīdzībai;
18. paredz, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, nodrošināt pietiekamu finansējuma līmeni migrācijai un robežu pārvaldībai (4. izdevumu kategorija), kā arī drošībai un aizsardzībai, tostarp reaģēšanai krīzes situācijā (5. izdevumu kategorija); atkārtoti apstiprina savu ilgstošo nostāju, ka papildu politiskās prioritātes ir jāapvieno ar papildu finanšu līdzekļiem, lai neapdraudētu pašreizējo politiku un programmas un to finansējumu saskaņā ar jauno DFS;
19. paredz atbalstīt Komisijas priekšlikumu nodrošināt pietiekamu finansējuma līmeni stiprai, efektīvai un kvalitatīvai Eiropas publiskajai pārvaldei, kas ir visu eiropiešu rīcībā; atgādina, ka pašreizējās DFS laikā ES iestādes, struktūras un decentralizētās aģentūras ir īstenojušas darbinieku skaita samazinājumu par 5 %, un uzskata, ka tām nevajadzētu piemērot turpmāku samazinājumu, kas varētu tieši apdraudēt Savienības politikas īstenošanu; vēlreiz kategoriski iebilst pret t. s. pārdales fonda atkārtotu izmantošanu attiecībā uz aģentūru darbiniekiem;
20. pauž apņemšanos 2021.–2027. gada DFS pirmajos gados novērst vēl vienu maksājumu krīzi, kā tas notika pašreizējā periodā; uzskata, ka, paredzot vispārējo maksājumu maksimālo apmēru, ir jāņem vērā neizpildīto saistību nepieredzētais apmērs 2020. gada beigās, kura lielums, balstoties uz aplēsēm, pastāvīgi pieaug sakarā ar būtiskiem īstenošana kavējumiem un kurš būs jānomaksā nākamajā DFS; tāpēc pieprasa, lai īpaši perioda sākumā vispārējo maksājumu līmeni, kā arī ikgadējo maksājumu maksimālo apmēru noteiktu atbilstošā līmenī, pienācīgi ņemot arī vērā saistības, kas izriet no šīs situācijas; attiecībā uz nākamo DFS plāno pieņemt tikai ierobežotu un labi pamatotu atšķirību starp saistībām un maksājumiem;
21. pamatojoties uz minēto, iesniedz šīs rezolūcijas III un IV pielikumā iekļauto tabulu, kurā norādītas precīzas summas, kas ierosinātas katrai ES politikas jomai un programmai; norāda, ka salīdzināšanas nolūkā ir paredzējis saglabāt Komisijas ierosināto atsevišķo ES programmu struktūru, saglabājot iespēju ieviest iespējamās izmaiņas, kas var tikt pieprasītas likumdošanas procedūrās, kuru rezultātā šīs programmas pieņem;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Vidusposma pārskatīšana

22. uzsver nepieciešamību saglabāt DFS vidusposma pārskatīšanu, pamatojoties uz pozitīvo pieredzi ar pašreizējo shēmu, un prasa:

- i) pēc DFS darbības pārskatīšanas veikt obligātu un juridiski saistošu vidusposma pārskatīšanu un to, lai tiktu ņemts vērā novērtējums par sekmēm, kas gūtas saistībā ar klimata mērķa sasniegšanu, ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu un dzimumu līdztiesības integrēšanu un vienkāršošanas pasākumu ietekmi uz saņēmējiem;
- ii) attiecīgo Komisijas priekšlikumu laicīgi un ne vēlāk kā 2023. gada 1. jūlijā iesniegt nākamajam Parlamentam un Komisijai, lai tie varētu veikt jēgpilnu 2021.–2027. gada shēmas korekciju;
- iii) šādas pārskatīšanas rezultātā nesamazināt valstīm iepriekš piešķirto finansējumu;

Elastīgums

o 23. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumus par elastīgumu, kas ir labs pamats sarunām; piekrīt 2021.–2027. gada DFS elastības mehānismu vispārējai struktūrai; uzsver, ka īpašo instrumentu uzdevumi ir atšķirīgi un ar tiem reaģē uz atšķirīgām vajadzībām, un iebilst jebkādiem mēģinājumiem tos apvienot; stingri atbalsta skaidru noteikumu, ka gan saistību, gan maksājumu apropriācijas, kas izriet no īpašo instrumentu izmantošanas, būtu jāiekļauj budžetā, pārsniedzot attiecīgos DFS maksimālos apjomus, kā arī stingri atbalsta visu ierobežojumu atcelšanu korekcijām, kas izriet no vispārējās rezerves maksājumiem; aicina ieviest vairākus papildu uzlabojumus, tostarp šādus:

- i) Savienības rezervi papildināt par summu, kas atbilst ieņēmumiem, kuri gūti no naudas sodiem un soda maksājumiem;
- ii) nekavējoties atkārtoti izmantot n-2 gadā atceltās saistību apropriācijas, tostarp tās, kas izriet no saistībām, kuras tika pieņemtas pašreizējā DFS;
- iii) neizmantošanās īpašo instrumentu summas darīt pieejamas visiem īpašajiem instrumentiem, nevis tikai elastības instrumentam;
- iv) piešķirt vairāk līdzekļu elastības instrumentam, rezervei palīdzībai ārkārtas gadījumos, Eiropas Savienības Solidaritātes fondam, kā arī neparedzēto izdevumu rezervei (bez obligātas kompensēšanas);

Ilgums

24. uzsver, ka, nosakot DFS ilgumu, ir pakāpeniski jāpāriet uz 5+5 gadu periodu, kas ietvertu obligātu vidusposma pārskatīšanu; pieņem to, ka nākamā DFS būtu jānosaka uz septiņiem gadiem, kas būtu pārejas risinājums, kuru piemēro pēdējo reizi; sagaida, ka 5+5 gadu satvara īstenošanas kārtība tiks apstiprināta 2021.–2027. gada DFS vidusposma pārskatīšanas laikā;

Struktūra

25. pieņem Komisijas ierosināto septiņu DFS izdevumu kategoriju vispārējo struktūru, kas lielā mērā atbilst Parlamenta priekšlikumam; uzskata, ka šī struktūra nodrošina lielāku pārredzamību, uzlabo ES izdevumu redzamību, vienlaikus saglabājot nepieciešamo elastīguma pakāpi; turklāt piekrīt programmu kopumu izveidei, kas varētu novest pie ievērojamas ES budžeta struktūras vienkāršošanas un racionalizācijas un skaidras saskaņošanas ar DFS izdevumu kategorijām;

26. norāda, ka Komisija ierosina samazināt ES programmu skaitu par vairāk nekā trešdaļu; uzsver to, ka Parlamenta nostāja par 37 jauno programmu struktūru un sastāvu tiks noteikta attiecīgo nozaru tiesību aktu pieņemšanā; jebkurā gadījumā sagaida, ka ierosinātā budžeta nomenklatūra atspoguļos visus dažādos katras programmas komponentus tādā veidā, kas garantē pārredzamību un nodrošina budžeta lēmējinstīcijai informāciju, kura vajadzīga gada budžeta izveidei un tā īstenošanas pārraudzībai;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Budžeta vienotība

27. atzinīgi vērtē ierosināto Eiropas Attīstības fonda integrāciju Savienības budžetā, kas atbilst jau sen izteiktai Parlamenta prasībai par visiem ārpusbudžeta instrumentiem; atgādina, ka vienotības princips, saskaņā ar kuru budžetā jāatspoguļo visi Savienības ieņēmumu un izdevumu posteņi, ir gan Līgumā noteikta prasība, gan demokrātisks pamatnosacījums;

28. līdz ar to apšaubā, ka ir loģiski un pamatoti veidot instrumentus ārpus budžeta, jo tas neļauj veikt publisko finanšu parlamentāro pārraudzību un apdraud lēmumu pārredzamu pieņemšanu; uzskata, ka ar lēmumiem par šādu instrumentu izveidi Parlaments tiek apiets tā trīskāršajā funkcijā kā likumdevējs, budžeta lēmējietāde un kontroles iestāde; uzskata, ka gadījumā, ja jāveic izņēmumi, lai sasniegtu konkrētus mērķus, piemēram, izmantojot finanšu instrumentus vai trasta fondus, tiem jābūt pilnīgi pārredzamiem, ir pienācīgi jāpamato to papildināmība un nodrošinātā pievienotā vērtība un to pamatā jābūt stingrām lēmumu pieņemšanas procedūrām un pārskatatbildības noteikumiem;

o 29. tomēr uzsver, ka saistībā ar šo instrumentu integrēšanu ES budžetā nedrīkst samazināt finansējumu citiem ES politikas virzieniem un programmām; tāpēc uzsver, ka ir jāpieņem lēmums par nākamās DFS vispārējo līmeni, neapreķinot 0,03 % piešķirumu no ES NKI, kas atbilst Eiropas Attīstības fondam un būtu jāpievieno papildus noteiktajai maksimālajai summai;

30. uzsver, ka DFS maksimālie apjomi nedrīkstētu kavēt piešķirt finansējumu Savienības politikas mērķiem, izmantojot Savienības budžetu; tādēļ sagaida, ka DFS maksimālo apjomu palielināšana tiks nodrošināta visos gadījumos, kad tas ir nepieciešams jaunu politikas mērķu finansēšanai, neizmantojot starpvaldību finansēšanas metodes;

B. LIKUMDOŠANAS JAUTĀJUMI

Tiesiskums

31. uzsver jaunā mehānisma nozīmi, kas nodrošina Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantā noteikto vērtību ievērošanu, paredzot, ka dalībvalstīm, kas tās neievēro, rodas finansiālas sekas; tomēr brīdina, ka Savienības budžeta līdzekļu galīgos saņēmējus nekādā veidā neskars tas, ka to valdība neievēro pamattiesības un tiesiskumu; tādēļ uzsver, ka pasākumi neietekmēs valsts iestāžu vai dalībvalstu pienākumu veikt maksājumus galīgajiem saņēmējiem vai saņēmējiem;

Parastā likumdošanas procedūra un deleģētie akti

32. uzsver, ka programmas mērķi un izdevumu prioritātes, finanšu piešķirumi, atbilstības, atlases un piešķiršanas kritēriji, nosacījumi, definīcijas un aprēķināšanas metodes būtu jānosaka attiecīgajos tiesību aktos, pilnībā ievērojot Parlamenta kā viena no likumdevējiem prerogatīvas; uzsver — ja šādi pasākumi, kas var ietvert svarīgas politikas izvēles, nav ietverti pamataktā, tie būtu jāpieņem ar deleģētajiem aktiem; šajā sakarā uzskata, ka daudzgadu un/vai gada darba programmas kopumā būtu jāpieņem ar deleģētajiem aktiem;

33. norāda uz Parlamenta nodomu vajadzības gadījumā vienmēr noteikt stingrākus noteikumus par pārvaldību, pārskatatbildību, pārredzamību un parlamentāro uzraudzību, vietējo un reģionālo iestāžu un to partneru pilnvarošanu un par NVO un pilsoniskās sabiedrības iesaisti nākamās paaudzes programmās; paredz arī uzlabot un vajadzības gadījumā precizēt saskaņotību un sinerģiju dažādos fondos un politikas jomās un starp tiem; uzsver nepieciešamību palielināt elastīgumu attiecībā uz līdzekļu piešķiršanu dažās programmās, tomēr uzsver, ka to nevajadzētu darīt uz to sākotnējo ilgtermiņa politikas mērķu rēķina, ierobežojot paredzamību un Parlamenta tiesības;

Pārskatīšanas klauzulas

34. norāda, ka sīki izstrādātas un efektīvas pārskatīšanas klauzulas būtu jāiekļauj atsevišķās DFS programmās un instrumentos, lai nodrošinātu, ka tiek veikti jēgpilni novērtējumi par tiem un ka Parlaments pēc tam ir pilnībā iesaistīts visos lēmumos, ko pieņem par nepieciešamajiem pielāgojumiem;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Legislatīvo aktu priekšlikumi

35. aicina Komisiju attiecīgos tiesību aktu priekšlikumus iesniegt papildus tiem, kurus tā jau ir iesniegusi, un jo īpaši priekšlikumu regulai, ar ko izveido taisnīgas enerģētikas pārkārtošanas fondu, kā arī īpašu programmu ilgtspējīgam tūrismam; turklāt atbalsta Eiropas Garantijas bērniem ieviešanu ESF +, īpašas Savienības vērtību sadaļas integrāciju programmā "Tiesības un vērtības", kā arī regulas, ar ko izveido Eiropas Savienības Solidaritātes fondu, pārskatīšanu; pauž nožēlu par to, ka attiecīgajos Komisijas priekšlikumos nav iekļauti pasākumi, kas atbilstu LESD 174. panta prasībām attiecībā uz vistālāk ziemeļos esošajiem reģioniem ar ļoti zemu iedzīvotāju blīvumu un salu, pierobežu un kalnu reģioniem; uzskata, ka Finanšu regulas pārskatīšana būtu jāierosina arī tad, kad DFS sarunu rezultātā rodas tāda nepieciešamība;

C. PAŠU RESURSI

36. uzsver, ka pašreizējā pašu resursu sistēma ir ļoti sarežģīta, netaisnīga, nepārredzama un pilnībā neizprotama ES pilsoņiem; vēlreiz aicina ieviest vienkāršotu sistēmu, kas ES pilsoņiem būs saprotamāka;

37. šajā sakarā atzinīgi vērtē 2018. gada 2. maijā pieņemto Komisijas priekšlikumu kopumu par jaunu pašu resursu sistēmu, kas ir svarīgs solis ceļā uz vērēnīgāku reformu; aicina Komisiju ņemt vērā Eiropas Revīzijas palātas Atzinumu Nr. 5/2018 par Komisijas priekšlikumu par jaunu Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu, kurā uzsvērts, ka ir jāveic labāks aprēķins un sistēma ir vēl vairāk jāvienkāršo;

38. atgādina, ka jaunu pašu resursu ieviešanas mērķim vajadzētu būt divējādam, proti, pirmkārt, ievērojami samazināt uz NKI balstīto iemaksu īpatsvaru, un, otrkārt, DFS laikposmā pēc 2020. gada garantēt atbilstīgu finansējumu ES izdevumiem;

39. atbalsta ierosināto esošo pašu resursu modernizāciju, kas nozīmē to, ka:

- muitas nodokļi tiek saglabāti kā ES tradicionālie pašu resursi, bet tiek samazināta procentuālā daļa, ko dalībvalstis patur kā iekasēšanas izmaksas, un atkal nosaka sākotnējo likmi 10 % apmērā;
- tiek vienkāršoti uz pievienotās vērtības nodokļa pamatotie pašu resursi, proti, tiek ieviesta vienota piesaistīšanas likme bez izņēmumiem;
- tiek saglabāti no NKI iegūtie pašu resursi ar mērķi pakāpeniski virzīties uz 40 % to daļas ES budžeta finansēšanā, vienlaikus saglabājot to līdzsvarojošo funkciju;

40. atbilstīgi Komisijas priekšlikumam prasa plānoti ieviest jaunu pašu resursu grozu, kas, nepalielinot fiskālo slogu pilsoņiem, atbilstu būtiskiem ES stratēģiskajiem mērķiem, kuru Eiropas pievienotā vērtība ir acīmredzama un neaizvietoājama:

- vienotā tirgus pienācīga darbība, konsolidācija un nostiprināšana, jo īpaši īstenojot kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi (KKUINB), uz kā balstās jauns pašu resurss, nosakot vienotu maksājumu likmi par ieņēmumiem no KKUINB un nodokļu uzlikšanu lieliem digitālās nozares uzņēmumiem, kas gūst labumu no vienotā tirgus;
- cīņa pret klimata pārmaiņām un ātrāka enerģētikas pārkārtošana, izmantojot tādus pasākumus kā emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ienākumu daļa;
- cīņa par vides aizsardzību, izmantojot iemaksu, kuras pamatā ir nepārstrādāta plastmasas iepakojuma daudzums;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

41. prasa paplašināt iespējamo jauno pašu resursu sarakstu, kurā būtu jāietver:
- pašu resursi, kuru pamatā ir finanšu darījumu nodoklis (FDN), vienlaikus aicinot visas dalībvalstis panākt vienošanos par efektīvu shēmu;
  - iespēja ieviest ar oglekļa cenas pielāgošanu uz robežas saistītu mehānismu kā jaunu ES budžeta pašu resursu veidu, kuram vajadzētu nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus starptautiskajā tirdzniecībā un samazināt ražošanas pārvietošanu, vienlaikus importēto preču cenā internalizējot klimata pārmaiņu radītās izmaksas;
42. pauž stingru atbalstu visu atlaižu un citu korekcijas mehānismu izbeigšanai, vajadzības gadījumā papildus nosakot ierobežotu pārejas laiku;
43. prasa ieviest citus ieņēmumus, kuri būtu jāiekļauj ES budžetā kā papildu ieņēmumi, neveicot attiecīgu NKI iemaksu samazinājumu:
- naudas sodus, ko uzņēmumi maksā par Savienības noteikumu pārkāpumiem, vai naudas sodus par novēloti veiktām iemaksām;
  - ieņēmumus no naudas sodiem, kas noteikti ar Eiropas Savienības Tiesas spriedumiem, tostarp vienreizējus maksājumus vai dalībvalstīm uzliktos soda maksājumus, kas izriet no prasībām par pārkāpumiem;
44. turklāt uzsver citu ieņēmumu veidu ieviešanu atbilstīgi Komisijas priekšlikumiem, piemēram,
- maksas, kas saistītas ar tādu mehānismu īstenošanu, kuri ir tieši saistīti ar ES, piemēram, ES ceļošanas informācijas un atļauju sistēma (ETIAS);
  - naudas emisijas peļņa piešķirto ieņēmumu veidā nolūkā finansēt jaunu investīciju stabilizācijas funkciju;
45. norāda uz vajadzību saglabāt ES budžeta ticamību attiecībā uz finanšu tirgiem, kas nozīmē, ka jāpalielina pašu resursu maksimālie apjomi;
46. aicina Komisiju nākt klajā ar priekšlikumu, kā risināt paradoksālo situāciju, ka Apvienotās Karalistes veiktās iemaksas *reste à liquider* (RAL) pirms 2021. gada tiks iekļautas budžetā kā vispārējie ieņēmumi, kas tādējādi tiks ieskaitīti pašu resursu maksimālajā robežā, lai gan minēto robežu aprēķinās, balstoties uz ES-27 NKI, tātad neieskaitot Apvienoto Karalisti, tiklīdz tā būs izstājusies no ES; uzskata, ka Apvienotās Karalistes iemaksas būtu jārēķina tieši papildus maksimālajam pašu resursu apjomam;
47. vērš uzmanību uz to, ka muitas savienība ir svarīgs Eiropas Savienības finansiālās spējas avots; šajā sakarībā uzsver nepieciešamību saskaņot muitas kontroli un pārvaldību visā Savienībā, lai novērstu un apkarotu krāpšanu un pārkāpumus, kas kaitē Savienības finanšu interesēm;
48. mudina nopietni cīnīties pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanu, ieviešot atturošas sankcijas attiecībā uz ārzonu teritorijām un šādu darbību veicinātājiem vai virzītājiem, pirmkārt un jo īpaši pievēršoties darbībām Eiropas kontinentālajā daļā; uzskata, ka dalībvalstīm būtu jāsadarbojas, izveidojot koordinētu sistēmu kapitāla aprites uzraudzībai, lai cīnītos pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, nodokļu apiešanu un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

49. uzskata, ka efektīva cīņa pret korupciju un krāpšanu nodokļu jomā, ko piekopj daudznacionālie uzņēmumi un visbagātākās personas, ļautu dalībvalstu budžetu papildināt ar summu, kura pēc Eiropas Komisijas aplēsēm sasniedz triljonu EUR gadā, un ka šajā jomā ir vērojams reāls Eiropas Savienības rīcības trūkums;

50. stingri atbalsta Komisijas iesniegto priekšlikumu Padomes regulai, ar ko nosaka Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumus (COM(2018)0327); atgādina, ka Parlamentam ir jāsniedz piekrišana šai regulai; atgādina, ka minētā regula ir Komisijas piedāvātās pašu resursu paketes neatņemama daļa, un sagaida, ka Padome 4 saistītos dokumentus par pašu resursiem skatīs kā vienotu paketi kopā ar DFS;

D. LABOJUMI PRIEKŠLIKUMĀ REGULAI, AR KO NOSAKA DFS 2021.–2027. GADAM

51. uzskata, ka priekšlikumā Padomes regulai, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam, būtu jāveic turpmāk minētie labojumi:

Labojums 1

Regulas priekšlikums

1. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (1) Ņemot vērā nepieciešamību panākt pietiekamu paredzamību, sagatavojot un īstenojot ieguldījumus vidējā termiņā, daudzgadu finanšu shēmas (DFS) noteiktajam ilgumam vajadzētu būt septiņi gadi, skaitot no 2021. gada 1. janvāra.

Labojums

- (1) Ņemot vērā nepieciešamību panākt pietiekamu paredzamību, sagatavojot un īstenojot ieguldījumus vidējā termiņā, **kā arī vajadzību pēc demokrātiskas leģitimitātes un pārskatatbildības**, šīs daudzgadu finanšu shēmas (DFS) noteiktajam ilgumam vajadzētu būt septiņi gadi, skaitot no 2021. gada 1. janvāra, **cenšoties vēlāk pāriet uz piecu plus piecu gadu laikposmu, kas būtu saskaņots ar Eiropas Parlamenta un Komisijas politisko ciklu.**

Labojums 2

Regulas priekšlikums

2. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (2) Daudzgadu finanšu shēmā, **nosakot** saistību apropriāciju gada **maksimālo apjomu** katrai izdevumu kategorijai un gada **maksimālo apjomu** maksājumu apropriācijām, **jāņem vērā saskaņā ar Padomes lēmumu par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu**, kas **pieņemts** saskaņā ar LESD 311. panta trešo daļu, **noteiktie** saistību **un pašu resursu maksimālie apjomi.**

Labojums

- (2) Daudzgadu finanšu shēmā **būtu jānosaka** saistību apropriāciju gada **maksimālais apjoms** katrai izdevumu kategorijai un gada **maksimālais apjoms** maksājumu apropriācijām, **lai nodrošinātu Savienības izdevumu pienācīgu attīstību pašu resursu robežās, vienlaikus nodrošinot arī to, ka Savienība var nodrošināt sev līdzekļus, kas vajadzīgi tās mērķu sasniegšanai un politikas īstenošanai saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 311. panta pirmo daļu, kā arī tās saistību izpildei attiecībā pret trešām personām saskaņā ar LESD 323. pantu.**

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 3
Regulas priekšlikums
2.a apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Labojums

- (2a) **Maksimālais apjoms būtu jānosaka, ņemot vērā summas, kas vajadzīgas, lai finansētu un īstenotu Savienības programmas un politiku, kā arī rezerves, kas vajadzīgas, lai pielāgotos nākotnē iespējamām vajadzībām. Turklāt, nosakot maksājumu maksimālo apjomu, būtu jāņem vērā lielais skaits neizpildīto saistību, kas sagaidāmas 2020. gada beigās. Summas, kas 2021.–2027. gada programmām noteiktas šajā regulā un pamatāktos, būtu jānosaka 2018. gada cenās un vienkāršības un prognozējamības labad būtu jākorrigē, izmantojot fiksētu deflatoru 2 % apmērā gadā.**

Labojums 4
Regulas priekšlikums
3. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

Labojums

- (3) Ja no Savienības vispārējā budžeta sniegtās garantijas jāizmanto finansiālai palīdzībai dalībvalstīm, kas atļauta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. [xxx/201x] [208. panta 1. punktu] (Finanšu regula), būtu jāizmanto tāda nepieciešamā summa, kas pārsniedz DFS noteikto saistību un maksājumu apropriāciju maksimālos apjomus, **tajā pašā laikā ievērojot** pašu resursu maksimālo apjomu.
- (3) Ja no Savienības vispārējā budžeta sniegtās garantijas jāizmanto finansiālai palīdzībai dalībvalstīm, kas atļauta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. [xxx/201x] [208. panta 1. punktu] (Finanšu regula), būtu jāizmanto tāda nepieciešamā summa, kas pārsniedz DFS noteikto saistību un maksājumu apropriāciju maksimālos apjomus, **un tādēļ tā būtu jāņem vērā, nosakot** pašu resursu maksimālo apjomu.

Labojums 5
Regulas priekšlikums
4. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

Labojums

- (4) **DFS nebūtu jāņem vērā budžeta posteņi, kurus finansē no piešķirtajiem ieņēmumiem Finanšu regulas nozīmē.**
- (4) **Piešķirtie ieņēmumi, no kuriem finansē budžeta pozīcijas, Finanšu regulas nozīmē nebūtu jāierēķina DFS maksimālajos apjomos, bet visa pieejamā informācija būtu pilnībā jāatklāj gada budžeta pieņemšanas procedūrā un tā izpildes laikā.**

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 6
Regulas priekšlikums
6. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

- (6) **Būtu jāīsteno īpaša un maksimālā iespējamā** elastība, lai Savienība **varētu** izpildīt savas saistības atbilstoši **Līguma par Eiropas Savienības darbību** (LESD) 323. pantam.

Labojums

- (6) **DFS būtu jānodrošina maksimāla** elastība, **jo īpaši** lai **garantētu, ka** Savienība **var** izpildīt savas saistības atbilstoši **LESD 311. un** 323. pantam.

Labojums 7
Regulas priekšlikums
7. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

- (7) Lai Savienība varētu reaģēt uz konkrētiem neparedzētiem apstākļiem vai lai ļautu finansēt skaidri definētus izdevumus, ko nevar finansēt pieejamo maksimālo apjomu ietvaros, kas pieejami vienai vai vairākām izdevumu kategorijām, kā noteikts DFS, **lai** budžeta procedūra **varētu** noritēt sekmīgi, ir vajadzīgi šādi īpašie instrumenti: Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds, Eiropas Savienības Solidaritātes fonds, Rezerve palīdzībai ārkārtas gadījumos, saistību vispārējā rezerve (Savienības rezerve), elastības instruments un neparedzēto izdevumu rezerve. **Rezerve palīdzībai ārkārtas gadījumos nav paredzēta, lai novērstu ar tirgu saistīto krīžu sekas, kuras ietekmē lauksaimniecisko ražošanu vai lauksaimniecības produktu izplatīšanu.** Tādēļ būtu jāparedz īpašs noteikums attiecībā uz iespēju budžetā iekļaut saistību un attiecīgās maksājumu apropriācijas, kas pārsniedz DFS noteiktos maksimālos apjomus, ja ir nepieciešams izmantot īpašos instrumentus.

Labojums

- (7) Lai Savienība varētu reaģēt uz konkrētiem neparedzētiem apstākļiem vai lai ļautu finansēt skaidri definētus izdevumus, ko nevar finansēt pieejamo maksimālo apjomu ietvaros, kas pieejami vienai vai vairākām izdevumu kategorijām, kā noteikts DFS, **tādējādi nodrošinot, ka gada** budžeta procedūra **var** noritēt sekmīgi, ir vajadzīgi šādi īpašie instrumenti: Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds, Eiropas Savienības Solidaritātes fonds, Rezerve palīdzībai ārkārtas gadījumos, saistību vispārējā rezerve (Savienības rezerve **saistībām**), elastības instruments un neparedzēto izdevumu rezerve. Tādēļ būtu jāparedz īpašs noteikums attiecībā uz iespēju budžetā iekļaut saistību un attiecīgās maksājumu apropriācijas, kas pārsniedz DFS noteiktos maksimālos apjomus, ja ir nepieciešams izmantot īpašos instrumentus.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 8
Regulas priekšlikums
7.a apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Labojums

- (7a) *Konkrētāk, kaut gan Savienībai un tās dalībvalstīm būtu jādara viss iespējama, lai nodrošinātu, ka budžeta lēmējinstiucijas atļautās saistības tiek efektīvi īstenotas to sākotnējam nolūkam, vajadzētu būt iespējai mobilizēt saistību apropriācijas, kas nav izpildītas vai ir atceltas, izmantojot Savienības saistību rezervi, ja vien tas nav veids, kā maksājumu saņēmēji apiet attiecīgos atcelšanas noteikumus.*

Labojums 9
Regulas priekšlikums
9. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

Labojums

- (9) Būtu jāparedz noteikumi citām situācijām, kad varētu būt vajadzīgas DFS korekcijas. Šādas korekcijas varētu būt saistītas ar jaunu noteikumu vai programmu saskaņā ar dalītu pārvaldību novēlotu pieņemšanu, vai ar **pasākumiem, kas saistīti ar pareizu ekonomikas pārvaldību vai ar Savienības budžeta aizsardzību vispārīgu nepilnību gadījumā attiecībā uz tiesiskumu dalībvalstīs un kas pieņemti** saskaņā ar attiecīgajiem pamataktiem.
- (9) Būtu jāparedz noteikumi citām situācijām, kad varētu būt vajadzīgas DFS korekcijas. Šādas korekcijas varētu būt saistītas ar jaunu noteikumu vai programmu saskaņā ar dalītu pārvaldību novēlotu pieņemšanu, vai ar budžeta **saistību apturēšanu** saskaņā ar attiecīgajiem pamataktiem.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 10
Regulas priekšlikums
10. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (10) *Ir nepieciešams veikt DFS īstenošanas vidusposma novērtēšanu. Šis novērtēšanas rezultāti būtu jāņem vērā, pārskatot šo regulu DFS atlikušo gadu laikā.*

Labojums

- (10) *Lai ņemtu vērā jaunas politikas jomas un prioritātes, DFS vidusposmā būtu jāpārskata, pamatojoties uz novērtējumu par DFS darbību un īstenošanu, un pārskatā būtu jāiekļauj arī ziņojums, kurā izklāstītas metodes, kā praktiski īstenot piecu plus piecu gadu finanšu shēmu.*

Labojums 11
Regulas priekšlikums
10.a apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

- (10a) *Lai izpildītu Savienības apņemšanos būt par līderi ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanā, tostarp dzimumu līdztiesības jomā, DFS pārskatīšanu sagatavo, ņemot vērā panākumus, kuri gūti tās īstenošanā attiecībā uz visām 2021.–2027. gada DFS ES politikas jomām un iniciatīvām, ko mēra, pamatojoties uz Komisijas izstrādātiem snieguma rādītājiem un sasniegto saistībā ar dzimumu līdztiesības principa integrēšanu visās ES darbībās. DFS pārskatīšanu sagatavo arī, ņemot vērā progresu, kas panākts, lai sasniegtu vispārējo mērķi, proti, DFS 2021.–2027. gadam 25 % no ES izdevumiem veltītu mērķu sasniegšanai klimata jomā, un ņemot vērā ar klimatu saistīto 30 % izdevumu mērķi, kas jāsasniedz iespējami drīz un vēlākais līdz 2027. gadam, ko mēra, izmantojot pārveidotos darbības rādītājus, kas nošķir mazināšanu un pielāgošanos. Pārskatīšanā, apspriežoties ar valstu un vietējām ieinteresētajām personām, būtu arī jāizvērtē, vai pieņemtie vienkāršošanas pasākumi saņēmējiem ir faktiski samazinājuši birokrātiju programmu īstenošanā;*

Labojums

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 12
Regulas priekšlikums
12.a apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Labojums

- (12a) *Visi Savienības līmeņa izdevumi, kas saistīti ar Savienības politikas jomu īstenošanu, pamatojoties uz Līgumiem, ir Savienības izdevumi LESD 310. panta 1. punkta nozīmē, un tāpēc tie būtu jāiekļauj Savienības budžetā saskaņā ar LESD 314. pantā paredzēto budžeta procedūru, tādējādi nodrošinot to, ka tiek ievēroti pamatprincipi par pilsoņu demokrātisko pārstāvību lēmumu pieņemšanā, publisko finanšu parlamentāro uzraudzību un lēmumu pieņemšanas pārredzamību. DFS maksimālie apjomi nedrīkst kavēt piešķirt finansējumu Savienības politikas mērķiem, izmantojot Savienības budžetu. Tādēļ nepieciešams nodrošināt DFS maksimālo apjomu palielināšanu visos gadījumos, kad tas ir vajadzīgs Savienības politikas jomu, jo īpaši jaunu politikas mērķu, finansēšanai, neizmantojot starpvaldību vai kvazistarpvaldību finansēšanas metodes.*

Labojums 13
Regulas priekšlikums
13. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

Labojums

- (13) Nepieciešami arī īpaši noteikumi attiecībā uz apjomīgiem infrastruktūras projektiem, kuru periods pārsniedz DFS paredzēto laiku. Jānosaka maksimālās summas iemaksām šādos projektos **no Savienības vispārējā budžeta**, tādējādi nodrošinot to, ka **tie nekādi** neietekmē citus projektus, kuri tiek finansēti no minētā budžeta.
- (13) Nepieciešami arī īpaši noteikumi attiecībā uz apjomīgiem infrastruktūras projektiem, kuru periods pārsniedz DFS paredzēto laiku. **Savienības vispārējā budžetā ir jānodrošina finansējums šiem lielapjoma projektiem, kuri Savienībai ir stratēģiski nozīmīgi, tomēr ir jānosaka maksimālās summas tās iemaksām šādos projektos, tādējādi nodrošinot to, ka iespējama izmaksu pārsniegšana** neietekmē citus projektus, kuri tiek finansēti no minētā budžeta.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 14
Regulas priekšlikums
14. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (14) Jāparedz vispārīgi noteikumi iestāžu sadarbībai budžeta procedūras laikā.

Labojums

- (14) Jāparedz vispārīgi noteikumi **pārredzamībai un** iestāžu sadarbībai budžeta procedūras laikā, **ievērojot iestāžu budžeta pilnvaras, kā paredzēts Līgumos, lai nodrošinātu, ka budžeta lēmumi tiek pieņemti cik vien iespējams atklāti un cik vien iespējams tuvu pilsoņiem, kā prasīts LES 10. panta 3. punktā, un ka budžeta procedūra norit raiti, kā paredzēts LESD 312. panta 3. punkta otrajā daļā.**

Labojums 15
Regulas priekšlikums
15. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (15) Komisijai līdz 2025. gada 1. jūlijam būtu jāiesniedz priekšlikums jaunai daudzgadu finanšu shēmai, lai **iestādes to varētu** pieņemt pietiekami savlaicīgi, pirms stājas spēkā nākamā finanšu shēma. Saskaņā ar LESD 312. panta 4. punktu šajā regulā noteiktos maksimālos apjomus, kas atbilst pēdējam gadam, turpina piemērot gadījumā, ja līdz šajā regulā noteiktā DFS darbības termiņa beigām nav pieņemta jauna finanšu shēma,

Labojums

- (15) Komisijai līdz 2025. gada 1. jūlijam būtu jāiesniedz priekšlikums jaunai daudzgadu finanšu shēmai. **Šis termiņš nodrošinās jaunizveidotajai Komisijai nepieciešamo laiku, lai sagatavotu priekšlikumus, un sniegs iespēju Eiropas Parlamentam, kas būs izveidots pēc 2024. gada vēlēšanām, izvirzīt savu nostāju attiecībā uz DFS pēc 2027. gada. Tas arī ļaus iestādēm to** pieņemt pietiekami savlaicīgi, pirms stājas spēkā nākamā finanšu shēma. Saskaņā ar LESD 312. panta 4. punktu šajā regulā noteiktos maksimālos apjomus, kas atbilst pēdējam gadam, turpina piemērot gadījumā, ja līdz šajā regulā noteiktā DFS darbības termiņa beigām nav pieņemta jauna finanšu shēma,

Labojums 16
Regulas priekšlikums
1. nodaļa – 3. pants – virsraksts

Komisijas ierosinātais teksts

Pašu resursu maksimālā apjoma ievērošana

Labojums

Saistība ar pašu resursiem

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 17

Regulas priekšlikums

1. nodaļa – 3. pants – 4. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

4. Nevienā gadā, uz ko attiecas DFS, vajadzīgā maksājumu apropriāciju kopsumma – pēc ikgadējās korekcijas un ņemot vērā jebkādas citas korekcijas vai pārskatīšanas, kā arī 2. panta 2. un 3. punkta piemērošanu, – nedrīkst radīt vajadzību pēc pašu resursiem, kas pārsniedz pašu resursu **maksimālo apjomu, kurš noteikts saskaņā ar spēkā esošo Padomes lēmumu par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu, kas pieņemts saskaņā ar LESD 311. panta trešo daļu (lēmums par pašu resursiem).**

Labojums

4. Nevienā gadā, uz ko attiecas DFS, vajadzīgā maksājumu apropriāciju kopsumma – pēc ikgadējās korekcijas un ņemot vērā jebkādas citas korekcijas vai pārskatīšanas, kā arī 2. panta 2. un 3. punkta piemērošanu, – nedrīkst radīt vajadzību pēc pašu resursiem, kas pārsniedz **Savienības** pašu resursu **robežas, neskarot Savienības pienākumu nodrošināt sev līdzekļus, kas vajadzīgi tās mērķu sasniegšanai un politikas īstenošanai saskaņā ar LESD 311. panta pirmo daļu, un iestāžu pienākumu nodrošināt, ka ir pieejami finanšu līdzekļi, lai Savienība varētu izpildīt savas juridiskās saistības attiecībā pret trešām personām saskaņā ar LESD 323. pantu.**

Labojums 18

Regulas priekšlikums

1. nodaļa – 3. pants – 5. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

5. **Vajadzības gadījumā DFS noteiktos maksimālos apjomus samazina, lai nodrošinātu atbilstību pašu resursu maksimālajam apjomam, kas noteikts saskaņā ar spēkā esošo lēmumu par pašu resursiem.**

Labojums

svītrots

Labojums 19

Regulas priekšlikums

2. nodaļa – 5. pants – 4. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

4. **Neskarot 6., 7. un 8. pantu, attiecībā uz attiecīgo gadu nevar veikt citas tehniskās korekcijas ne attiecīgajā gadā, ne arī kā ex post korekcijas turpmākajos gados.**

Labojums

svītrots

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 20**Regulas priekšlikums****2. nodaļa – 7. pants – virsraksts**

Komisijas ierosinātais teksts

Korekcijas, kas saistītas ar **pareizu ekonomikas pārvaldību vai ar Savienības budžeta aizsardzību vispārīgu nepilnību gadījumā attiecībā uz tiesiskumu dalībvalstīs.**

Labojums

Korekcijas, kas saistītas ar budžeta **saistību apturēšanu**

Labojums 21**Regulas priekšlikums****2. nodaļa – 7. pants**

Komisijas ierosinātais teksts

Ja saskaņā ar attiecīgajiem pamataktiem tiek atcelta budžeta saistību apturēšana **attiecībā uz Savienības līdzekļiem saistībā ar pareizas ekonomikas pārvaldības pasākumiem vai ar Savienības budžeta aizsardzību vispārīgu nepilnību gadījumā attiecībā uz tiesiskumu dalībvalstīs**, summas, **kurās atbilst apturētajām saistībām**, pārnes uz nākamajiem gadiem un attiecīgos DFS maksimālos apjomus attiecīgi koriģē. N gada apturētās saistības nevar atkārtoti iekļaut budžetā pēc n+2 gada.

Labojums

Ja saskaņā ar attiecīgajiem pamataktiem tiek atcelta budžeta saistību apturēšana, **attiecīgās** summas pārnes uz nākamajiem gadiem un attiecīgos DFS maksimālos apjomus attiecīgi koriģē. N gada apturētās saistības nevar atkārtoti iekļaut budžetā pēc n +2 gada. **Sākot ar n+3 gadu, summu, kas vienāda ar apturētajām saistībām, iekļauj 12. pantā paredzētajā Savienības saistību rezervē.**

Labojums 22**Regulas priekšlikums****3. nodaļa – 10. pants – 1. punkts**

Komisijas ierosinātais teksts

1. Eiropas Savienības Solidaritātes **fonds, kura mērķi un darbības joma ir izklāstīti Padomes Regulā (EK) Nr. 2012/2002**, nepārsniedz maksimālo gada summu EUR **600** miljonu apmērā (2018. gada cenās). Lai segtu attiecīgās vajadzības līdz gada beigām, katra gada 1. oktobrī ir pieejama vismaz viena ceturtdaļa no minētās ikgadējās summas. Ikgadējās summas daļu, kas nav izmantota n gadā, var izmantot līdz n+1 gadam. Vispirms izmanto to gada summas daļu, kas atlikusi no iepriekšējā gada. Tā n gada summas daļa, kas nav izmantota n+1 gadā, tiek dzēsta.

Labojums

1. Eiropas Savienības Solidaritātes **fonda mērķis ir nodrošināt finansiālo palīdzību nopietnu katastrofu gadījumā kādas dalībvalsts vai kandidātvalsts teritorijā, kā noteikts attiecīgajā pamataktā, un tas** nepārsniedz maksimālo gada summu EUR **1 000** miljonu apmērā (2018. gada cenās). Lai segtu attiecīgās vajadzības līdz gada beigām, katra gada 1. oktobrī ir pieejama vismaz viena ceturtdaļa no minētās ikgadējās summas. Ikgadējās summas daļu, kas nav izmantota n gadā, var izmantot līdz n+1 gadam. Vispirms izmanto to gada summas daļu, kas atlikusi no iepriekšējā gada. Tā n gada summas daļa, kas nav izmantota n+1 gadā, tiek dzēsta.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 23

Regulas priekšlikums

3. nodaļa – 10. pants – 1.a punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Labojums

1.a Apropriācijas Eiropas Savienības Solidaritātes fondam iekļauj Savienības vispārējā budžetā kā uzkrājumu.

Labojums 24

Regulas priekšlikums

3. nodaļa – 11. pants – 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

Labojums

2. **Rezerves** ikgadējā summa ir fiksēta EUR **600** miljonu apmērā (2018. gada cenās), un to var izmantot līdz n+1 gadam saskaņā ar Finanšu regulu. Rezervi iekļauj Savienības vispārējā budžetā kā uzkrājumu. Vispirms izmanto to gada summas daļu, kas atlikusi no iepriekšējā gada. Tā n gada summas daļa, kas nav izmantota n+1 gadā, tiek dzēsta. Līdz katra gada 1. oktobrim no n gadam paredzētās ikgadējās summas vismaz **vienu ceturto daļu** dara pieejamu vajadzību segšanai, kas rodas līdz attiecīgā gada beigām. Ne vairāk kā pusi no summas, kas pieejama līdz katra gada 30. septembrim, var izmantot attiecīgi iekšējām vai ārējām operācijām. 1. oktobrī pieejamo atlikušo summas daļu var izmantot iekšējām vai ārējām operācijām, lai segtu vajadzības līdz attiecīgā gada beigām.

2. Ikgadējā summa **rezervei palīdzībai ārkārtas gadījumos** ir fiksēta EUR **1 000** miljonu apmērā (2018. gada cenās), un to var izmantot līdz n+1 gadam saskaņā ar Finanšu regulu. Rezervi iekļauj Savienības vispārējā budžetā kā uzkrājumu. Vispirms izmanto to gada summas daļu, kas atlikusi no iepriekšējā gada. Tā n gada summas daļa, kas nav izmantota n+1 gadā, tiek dzēsta. Līdz katra gada 1. oktobrim no n gadam paredzētās ikgadējās summas vismaz **EUR 150 miljonus (2018. gada cenās)** dara pieejamu vajadzību segšanai, kas rodas līdz attiecīgā gada beigām. Ne vairāk kā pusi no summas, kas pieejama līdz katra gada 30. septembrim, var izmantot attiecīgi iekšējām vai ārējām operācijām. 1. oktobrī pieejamo atlikušo summas daļu var izmantot iekšējām vai ārējām operācijām, lai segtu vajadzības līdz attiecīgā gada beigām.

Labojums 25

Regulas priekšlikums

3. nodaļa – 12. pants – virsraksts

Komisijas ierosinātais teksts

Labojums

Saistību vispārējā rezerve (Savienības rezerve)

Saistību vispārējā rezerve (Savienības **saistību** rezerve)

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 26

Regulas priekšlikums

3. nodaļa – 12. pants – 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

1. Saistību vispārējā rezerve (Savienības rezerve), kas jādara pieejama, pārsniedzot DFS noteiktos maksimālos apjomus **2022.–2027.** gadam, ietver:

- (a) rezerves, kas ir atstātas pieejamas, nepārsniedzot DFS maksimālos apjomus saistībām **n-1 gadam;**
- (b) **sākot no 2023.** gada, **papildus rezervēm, kas minētas a) apakšpunktā,** summu, kas ir līdzvērtīga atceltajām apropriācijām, kuras darītas pieejamas n-2 gadā, neskarot Finanšu regulas [15.] pantu.

Labojums

1. Saistību vispārējā rezerve (Savienības **saistību** rezerve), kas jādara pieejama, pārsniedzot DFS noteiktos maksimālos apjomus **2021.–2027.** gadam, ietver:

- (a) rezerves, kas ir atstātas pieejamas, nepārsniedzot DFS maksimālos apjomus **iepriekšējo gadu** saistībām;
- (aa) **n-1 gada neizpildītās saistību apropriācijas;**
- (b) summu, kas ir līdzvērtīga atceltajām apropriācijām, kuras darītas pieejamas n-2 gadā, neskarot Finanšu regulas [15.] pantu;
- (ba) **summu, kas līdzvērtīga n-3 gada apturēto saistību summai, kuru vairs nevar iekļaut budžetā saskaņā ar 7. pantu;**
- (bb) **summu, kas atbilst ieņēmumiem, kuri gūti no naudas sodiem un citiem sodiem.**

Labojums 27

Regulas priekšlikums

3. nodaļa – 12. pants – 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

2. Saistību vispārējo rezervi (Savienības rezervi) vai tās daļu var izmantot Eiropas Parlaments un Padome budžeta procedūrā saskaņā ar LESD 314. pantu.

Labojums

2. Saistību vispārējo rezervi (Savienības **saistību** rezervi) vai tās daļu var izmantot Eiropas Parlaments un Padome budžeta procedūrā saskaņā ar LESD 314. pantu. **N gada rezerves var izmantot n un n+1 gadam, izmantojot Savienības saistību rezervi, ar nosacījumu, ka tas nav pretrunā izskatāmajiem vai plānotajiem budžeta grozījumiem.**

Labojums 28

Regulas priekšlikums

3. nodaļa – 12. pants – 3.a punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Labojums

3.a 2027. gada beigās summas, kas palikušas pieejamas Savienības saistību rezervē, pārnes uz nākamo DFS līdz 2030. gadam.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 29

Regulas priekšlikums

3. nodaļa – 13. pants – 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

Elastības instrumentu var izmantot tam, lai konkrētajā finanšu gadā, nepārsniedzot norādīto summu, finansētu skaidri noteiktus izdevumus, ko nav iespējams finansēt, nepārsniedzot vienai vai vairākām citām izdevumu kategorijām noteiktos maksimālos apjomus. Ievērojot šā punkta otro daļu, elastības instrumentam pieejamā ikgadējā maksimālā summa ir EUR **1 000 miljoni** (2018. gada cenās).

Labojums

Elastības instrumentu var izmantot tam, lai konkrētajā finanšu gadā, nepārsniedzot norādīto summu, finansētu skaidri noteiktus izdevumus, ko nav iespējams finansēt, nepārsniedzot vienai vai vairākām citām izdevumu kategorijām noteiktos maksimālos apjomus, **vai no Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fonda, Eiropas Savienības Solidaritātes fonda un rezerves palīdzībai ārkārtas gadījumos**. Ievērojot šā punkta otro daļu, elastības instrumentam pieejamā ikgadējā maksimālā summa ir EUR **2 000 miljoni** (2018. gada cenās).

Labojums 30

Regulas priekšlikums

3. nodaļa – 14. pants – 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

1. Neparedzēto izdevumu rezervi līdz **0,03** % apjomā no Savienības nacionālā kopienākuma veido papildus DFS maksimālajiem apjomiem kā galējas nepieciešamības instrumentu reaģēšanai uz neparedzētiem apstākļiem. To var izmantot vienīgi saistībā ar budžeta grozījumiem vai gada budžetu.

Labojums

1. Neparedzēto izdevumu rezervi līdz **0,05** % apjomā no Savienības nacionālā kopienākuma veido papildus DFS maksimālajiem apjomiem kā galējas nepieciešamības instrumentu reaģēšanai uz neparedzētiem apstākļiem. To var izmantot vienīgi saistībā ar budžeta grozījumiem vai gada budžetu. **To var izmantot gan saistību, gan maksājumu apropriācijām, vai arī tikai maksājumu apropriācijām.**

Labojums 31

Regulas priekšlikums

3. nodaļa – 14. pants – 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

2. Neparedzēto izdevumu rezerves izmantošanas apjoms nevienā konkrētā gadā nepārsniedz DFS ikgadējā tehniskajā korekcijā paredzēto maksimālo summu **un atbilst pašu resursu maksimālajam apjomam**.

Labojums

2. Neparedzēto izdevumu rezerves izmantošanas apjoms nevienā konkrētā gadā nepārsniedz DFS ikgadējā tehniskajā korekcijā paredzēto maksimālo summu.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 32**Regulas priekšlikums****3. nodaļa – 14. pants – 3. punkts**

Komisijas ierosinātais teksts

3. Summas, kuras dara pieejamas, izmantojot neparedzēto izdevumu rezervi, pilnībā kompensē ar rezervēm vienā vai vairākās DFS kategorijās kārtējam vai nākamajiem finanšu gadiem.

Labojums

svītrots

Labojums 33**Regulas priekšlikums****3. nodaļa – 14. pants – 4. punkts**

Komisijas ierosinātais teksts

4. Summas, kuras kompensētas saskaņā ar 3. punktu, turpmāk neizmanto saistībā ar DFS. Neparedzēto izdevumu rezerves izmantošanas rezultātā nedrīkst pārsniegt saistību un maksājumu apropriāciju kopējo maksimālo apjomu, kas DSF noteikts kārtējam un nākamajiem finanšu gadiem.

Labojums

svītrots

Labojums 34**Regulas priekšlikums****4. nodaļa – virsraksts**

Komisijas ierosinātais teksts

DFS novērtēšana un pārskatīšana

Labojums

Pārskatīšanas

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 35

Regulas priekšlikums

4. nodaļa – 15. pants – 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

1. Neskarot 3. panta 2. punktu, 16. līdz 20. pantu un 24. pantu, **neparedzētu apstākļu gadījumā DFS var pārskatīt atbilstoši pašu resursu maksimālajam apjomam, kas noteikts saskaņā ar spēkā esošo lēmumu par pašu resursiem.**

Labojums

1. Neskarot 3. panta 2. punktu, 16. līdz 20. pantu un 24. pantu, **attiecīgos DFS maksimālos apjomus palielina, ja tas ir nepieciešams, lai veicinātu Savienības politikas jomu, jo īpaši jaunu politikas mērķu, finansēšanu apstākļos, kad citādi būtu nepieciešams izveidot papildu starpvaldību vai kvazistarpvaldību finansēšanas metodes, kas apietu LESD 314. pantā paredzēto budžeta procedūru.**

Labojums 36

Regulas priekšlikums

4. nodaļa – 15. pants – 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

3. **Visos priekšlikumos par DFS pārskatīšanu atbilstīgi 1. punktam izskata, kādā apjomā izdevumi pārdalāmi starp programmām, kas iekļautas izdevumu kategorijās, uz kurām attiecas pārskatīšana, īpaši atsaucoties uz apropriāciju jebkuru paredzamu nepietiekamu izmantošanu.**

Labojums

svītrots

Labojums 37

Regulas priekšlikums

4. nodaļa – 16. pants – virsraksts

Komisijas ierosinātais teksts

DFS vidusposma **novērtēšana**

Labojums

DFS vidusposma **pārskatīšana**

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 38
Regulas priekšlikums
4. nodaļa – 16. pants

Komisijas ierosinātais teksts

Komisija līdz 2024. gada 1. janvārim iesniedz novērtējumu par DFS darbību. **Vajadzības gadījumā novērtējumam pievieno attiecīgus priekšlikumus.**

Labojums

Komisija līdz 2023. gada 1. jūlijam iesniedz **tiesību akta priekšlikumu šīs regulas pārskatīšanai saskaņā ar LESD paredzētajām procedūrām, pamatojoties uz novērtējumu par DFS darbību. Neskarot šīs regulas 6. pantu, šādas pārskatīšanas rezultātā netiek samazināts valstīm iepriekš piešķirtais finansējums.**

Priekšlikumu sagatavo, ņemot vērā turpmāk minēto procesu novērtējumu:

- **panākumi, kas gūti saistībā ar vispārējo mērķi DFS 2021.–2027. gadam darbības laikā 25 % no ES izdevumiem veltīt mērķu sasniegšanai klimata jomā un saistībā ar 30 % ikgadējo izdevumu mērķi, kas jāsasniedz pēc iespējas drīzāk;**
- **ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu integrēšana;**
- **dzimumperspektīvas integrēšana Savienības budžetā (dzimumu līdztiesības principa ievērošana budžeta izstrādē);**
- **vienkāršošanas pasākumu ietekme uz saņēmēju administratīvā sloga mazināšanu finanšu programmu īstenošanā, šo novērtējumu veicot kopā ar ieinteresētajām personām;**

Labojums 39
Regulas priekšlikums
4. nodaļa – 17. pants

Komisijas ierosinātais teksts

Informējot Eiropas Parlamentu un Padomi par DFS veikto tehnisko korekciju iznākumu, Komisija **vajadzības gadījumā, ņemot vērā budžeta izpildi, iesniedz priekšlikumus par pārskatīšanu attiecībā uz maksājumu apropriāciju kopsummu, ko tā uzskata par nepieciešamu, lai nodrošinātu gada maksājumu maksimālo apjomu pareizu pārvaldību un jo īpaši to sistemātisku attīstību attiecībā uz saistību apropriācijām.**

Labojums

Informējot Eiropas Parlamentu un Padomi par DFS veikto tehnisko korekciju iznākumu **vai ja maksājumu maksimālie apjomi var kavēt Savienību izpildīt tās juridiskās saistības, Komisija, ņemot vērā budžeta izpildi, iesniedz priekšlikumus par pārskatīšanu attiecībā uz maksājumu apropriāciju kopsummu, ko tā uzskata par nepieciešamu, lai nodrošinātu gada maksājumu maksimālo apjomu pareizu pārvaldību un jo īpaši to sistemātisku attīstību attiecībā uz saistību apropriācijām.**

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 40

Regulas priekšlikums

5. nodaļa – 21. pants – 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

1. No Savienības vispārējā budžeta laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam ir pieejama maksimālā summa **EUR 14 196 miljonu apmērā (2018. gada cenās) apjomīgiem** projektiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes [Regulu XXXX/XX – Kosmosa programma].

Labojums

1. *Eiropas satelītnavigācijas programmām (EGNOS un Galileo) un Copernicus (Eiropas Zemes novērošanas programma) no Savienības vispārējā budžeta laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam ir pieejama **kopīga** maksimālā summa. Šo maksimālo summu nosaka, par 15 % pārsniedzot indikatīvās summas, kas noteiktas abiem apjomīgiem projektiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes [Regulu XXXX/XX – Kosmosa programma]. Visus šīs maksimālās summas papildinājumus finansē no rezervēm vai īpašajiem instrumentiem, nesamazinot līdzekļus citām programmām un projektiem.*

Labojums 41

Regulas priekšlikums

5. nodaļa – 21. pants – 2.a punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Labojums

2.a *Ja rodas papildu vajadzības pēc finansējuma no Savienības budžeta iepriekš minētajiem apjomīgiem projektiem, Komisija ierosina attiecīgi pārskatīt DFS maksimālos apjomus.*

Labojums 42

Regulas priekšlikums

6. nodaļa – virsraksts

Komisijas ierosinātais teksts

Labojums

Iestāžu sadarbība budžeta procedūras laikā

Pārredzamība un iestāžu sadarbība budžeta procedūras laikā

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 43
Regulas priekšlikums
6. nodaļa – 22. pants

Komisijas ierosinātais teksts

Iestāžu sadarbība budžeta procedūras laikā

---

*Labojums***Pārredzamība un** iestāžu sadarbība budžeta procedūras laikā

Labojums 44
Regulas priekšlikums
6. nodaļa – 22. pants – 4.a punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

---

*Labojums****Gan Eiropas Parlamentu, gan Padomi pārstāv abu šo iestāžu locekļi, kad sanāksmes notiek politiskā līmenī.***

Labojums 45
Regulas priekšlikums
6. nodaļa – 22. pants – 4.b punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

---

*Labojums****Eiropas Parlamenta un Padomes sanāksmes, pieņemot attiecīgās iestādes nostāju attiecībā uz budžeta projektu, ir atklātas.***

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 46
Regulas priekšlikums
6. nodaļa – 23. pants

Komisijas ierosinātais teksts

Visus Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas izdevumus un ieņēmumus iekļauj Savienības vispārējā budžetā saskaņā ar **Finanšu regulas [7. pantu]**, tostarp izdevumus, kas izriet no jebkura attiecīga lēmuma, ko atbilstīgi LESD 332. pantam Padome ir vienprātīgi pieņēmusi pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu.

Labojums

Visus Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas izdevumus un ieņēmumus iekļauj Savienības vispārējā budžetā saskaņā ar **LESD 310. panta 1. punktu**, tostarp izdevumus, kas izriet no jebkura attiecīga lēmuma, ko atbilstīgi LESD 332. pantam Padome ir vienprātīgi pieņēmusi pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu.

Labojums 47
Regulas priekšlikums
7. nodaļa – 24. pants

Komisijas ierosinātais teksts

Komisija līdz 2025. gada 1. jūlijam iesniedz priekšlikumu par jaunu daudzgadu finanšu shēmu.

Labojums

Komisija līdz 2023. gada 1. jūlijam kopā ar priekšlikumiem par vidusposma pārskatīšanu iesniedz ziņojumu, kurā izklāstītas metodes, kā praktiski īstenot piecu plus piecu gadu finanšu shēmu.

Komisija līdz 2025. gada 1. jūlijam iesniedz priekšlikumu par jaunu daudzgadu finanšu shēmu.

Ja līdz 2027. gada 31. decembrim Padome nepieņem regulu, ar kuru tiek noteikta jauna daudzgadu finanšu shēma, maksimālos apjomus un citus noteikumus DFS pēdējam darbības gadam turpina piemērot, līdz tiek pieņemta regula, ar kuru tiek noteikta jauna finanšu shēma. Ja pēc 2020. gada Savienībai pievienojas jaunas dalībvalstis, pagarināto finanšu shēmu vajadzības gadījumā koriģē, lai ņemtu vērā pievienošanās.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

E. LABOJUMI PRIEKŠLIKUMĀ IESTĀŽU NOLĪGUMAM

50. uzsver, ka, ņemot vērā sarunas par jaunu DFS regulu un šīs regulas pieņemšanu, priekšlikumā Iestāžu nolīgumam starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību būtu jāveic turpmāk minētie labojumi:

Labojums 48**Priekšlikums Iestāžu nolīgumam****1. daļa**

A iedaļa – 6.a punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Labojums

6.a Informācija par darbībām, kas nav ietvertas Savienības vispārējā budžetā, un par paredzamo attīstību attiecībā uz Savienības pašu resursu dažādām kategorijām ir norādīta atsevišķās tabulās. Šo informāciju un budžeta projektam pievienotos dokumentus atjaunina katru gadu.

Labojums 49**Priekšlikums Iestāžu nolīgumam****I daļa**

A iedaļa – 7. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

Labojums

7. Pareizas finanšu pārvaldības nolūkā iestādes budžeta procedūras un budžeta pieņemšanas laikā pēc iespējas nodrošina to, lai dažādās DFS kategorijās paliek pieejamas pietiekamas **līdzekļu rezerves** līdz maksimālajiem apjomiem.

7. Pareizas finanšu pārvaldības nolūkā iestādes budžeta procedūras un budžeta pieņemšanas laikā pēc iespējas nodrošina to, lai dažādās DFS kategorijās **rezervēs vai pieejamos īpašajos instrumentos** paliek pieejamas pietiekamas **summas** līdz maksimālajiem apjomiem.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 50

Priekšlikums Iestāžu nolīgumam

I daļa

A iedaļa – 8. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

Maksājumu apropriāciju prognožu atjaunināšana **pēc 2027. gada**

8. Komisija **2024. gadā** atjaunina maksājumu apropriāciju prognozes laikam **pēc 2027. gada**.

Veicot atjaunināšanu, ņem vērā visu atbilstīgo informāciju, tostarp budžeta saistību apropriāciju un budžeta maksājumu apropriāciju faktisko īstenošanu, kā arī īstenošanas prognozes. Tāpat ņem vērā arī noteikumus, kuru mērķis ir nodrošināt maksājumu apropriāciju sistemātisku attīstību salīdzinājumā ar saistību apropriācijām un Savienības nacionālā kopienākuma pieauguma prognozēm.

Labojums

Maksājumu apropriāciju prognožu atjaunināšana

8. Komisija **katru gadu** atjaunina maksājumu apropriāciju prognozes laikam **līdz 2027. gadam un pēc tam**.

Veicot atjaunināšanu, ņem vērā visu atbilstīgo informāciju, tostarp budžeta saistību apropriāciju un budžeta maksājumu apropriāciju faktisko īstenošanu, kā arī īstenošanas prognozes. Tāpat ņem vērā arī noteikumus, kuru mērķis ir nodrošināt maksājumu apropriāciju sistemātisku attīstību salīdzinājumā ar saistību apropriācijām un Savienības nacionālā kopienākuma pieauguma prognozēm.

Labojums 51

Priekšlikums Iestāžu nolīgumam

I daļa

B iedaļa – 9. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

9. Ja ir izpildīti attiecīgajā pamataktā izklāstītie nosacījumi Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda izmantošanai, Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei **iesniedz** priekšlikumu par līdzekļu pārvietošanu uz attiecīgajām budžeta pozīcijām.

Ar Globalizācijas pielāgošanās fondu saistīto līdzekļu pārvietošanu veic saskaņā ar Finanšu regulu.

Labojums

9. Ja ir izpildīti attiecīgajā pamataktā izklāstītie nosacījumi Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda izmantošanai, Komisija **iesniedz priekšlikumu to izmantot. Lēmumu par Globalizācijas pielāgošanās fonda izmantošanu pieņem kopīgi Eiropas Parlaments un Padome.**

Vienlaicīgi ar priekšlikumu par Globalizācijas pielāgošanās fonda izmantošanu Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei priekšlikumu par līdzekļu pārvietošanu uz attiecīgajām budžeta pozīcijām.

Nesaskaņu gadījumā jautājumu skata nākamajā budžeta dialogā.

Ar Globalizācijas pielāgošanās fondu saistīto līdzekļu pārvietošanu veic saskaņā ar Finanšu regulu.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 52**Priekšlikums Iestāžu nolīgumam****I daļa**

B iedaļa – 10. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

10. Ja ir izpildīti attiecīgajā pamataktā izklāstītie nosacījumi Eiropas Savienības Solidaritātes fonda izmantošanai, Komisija iesniedz priekšlikumu **par atbilstošo budžeta instrumentu saskaņā ar Finanšu regulu.**

Labojums

10. Ja ir izpildīti attiecīgajā pamataktā izklāstītie nosacījumi Eiropas Savienības Solidaritātes fonda izmantošanai, Komisija iesniedz priekšlikumu **to izmantot. Lēmumu par Solidaritātes fonda izmantošanu pieņem kopīgi Eiropas Parlaments un Padome.**

Vienlaicīgi ar priekšlikumu par Solidaritātes fonda izmantošanu Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei priekšlikumu par līdzekļu pārvietošanu uz attiecīgajām budžeta pozīcijām.

Nesaskaņu gadījumā jautājumu skata nākamajā budžeta dialogā.

Ar Solidaritātes fondu saistīto līdzekļu pārvietošanu veic saskaņā ar Finanšu regulu.

Labojums 53**Priekšlikums Iestāžu nolīgumam****I daļa**

B iedaļa – 11. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

11. Ja Komisija uzskata, ka ir jāizmanto rezerve palīdzībai ārkārtas gadījumos, tā iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei priekšlikumu par līdzekļu pārvietošanu no rezerves uz attiecīgajām budžeta pozīcijām saskaņā ar Finanšu regulu.

Labojums

11. Ja Komisija uzskata, ka ir jāizmanto rezerve palīdzībai ārkārtas gadījumos, tā iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei priekšlikumu par līdzekļu pārvietošanu no rezerves uz attiecīgajām budžeta pozīcijām saskaņā ar Finanšu regulu.

Nesaskaņu gadījumā jautājumu skata nākamajā budžeta dialogā.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 54

Priekšlikums Iestāžu nolīgumam

I daļa

B iedaļa – 12. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

Elastības instruments

12. Komisija iesniedz priekšlikumu par elastības instrumenta izmantošanu pēc tam, kad tā ir **izvērtējusi visas iespējas pārdalīt apropriācijas kategorijā, kurā nepieciešami papildu izdevumi.**

Priekšlikumā norāda finansējamās vajadzības un vajadzīgo summu. **Šādu priekšlikumu var iesniegt saistībā ar budžeta projektu vai budžeta grozījuma projektu.**

Eiropas Parlaments un Padome elastības instrumentu var izmantot budžeta procedūras ietvaros, kā noteikts LESD 314. pantā.

Labojums

Elastības instruments

12. Komisija iesniedz priekšlikumu par elastības instrumenta izmantošanu pēc tam, kad tā ir **pilnībā izmantojusi attiecīgo kategoriju rezerves.**

Priekšlikumā norāda finansējamās vajadzības un vajadzīgo summu.

Eiropas Parlaments un Padome elastības instrumentu var izmantot budžeta procedūras ietvaros, kā noteikts LESD 314. pantā.

Labojums 55

Priekšlikums Iestāžu nolīgumam

I daļa

B iedaļa – 13. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

13. Neparedzēto izdevumu rezerves vai tās daļas izmantošanu Komisija ierosina pēc tam, kad tā padziļināti ir analizējusi visas citas finanšu iespējas. **Šādu priekšlikumu var iesniegt saistībā ar budžeta projektu vai budžeta grozījuma projektu.**

Eiropas Parlaments un Padome neparedzēto izdevumu rezervi var izmantot budžeta procedūras ietvaros, kā noteikts LESD 314. pantā.

Labojums

13. Neparedzēto izdevumu rezerves vai tās daļas izmantošanu Komisija ierosina pēc tam, kad tā padziļināti ir analizējusi visas citas finanšu iespējas.

Eiropas Parlaments un Padome neparedzēto izdevumu rezervi var izmantot budžeta procedūras ietvaros, kā noteikts LESD 314. pantā.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 56**Priekšlikums Iestāžu nolīgumam****II daļa**

B iedaļa – 14.a punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Labojums

14.a *Lai atvieglotu jaunas DFS pieņemšanu vai tās pārskatīšanu un īstenotu LESD 312. panta 5. punktu, iestādes rīko regulāras sanāksmes, proti:*

- *priekšsēdētāju sanāksmes, kā paredzēts Līguma 324. pantā;*
- *brīfingus un iztaujāšanas, ko Padomes prezidentūra pirms un pēc attiecīgām Padomes sanāksmēm organizē Eiropas Parlamenta delegācijai;*
- *neformālas trīspusējas sanāksmes Padomes darba procesa laikā, kuru mērķis ir ņemt vērā Parlamenta viedokli jebkādos Padomes prezidentūras sagatavotos dokumentus;*
- *dialogus, tiklīdz Parlaments un Padome ir pieņēmuši katrs savu sarunu mandātu;*
- *Padomes prezidentūras piedalīšanos attiecīgās Parlamenta komitejas sanāksmēs un Parlamenta sarunu grupas piedalīšanos attiecīgā Padomes sastāva sanāksmēs.*

Visus dokumentus, kurus ir oficiāli pieņēmušas Parlamenta vai Padomes darba sagatavošanas struktūras vai kuri ir oficiāli iesniegti šo iestāžu vārdā, Parlaments un Padome nosūta viens otram, tiklīdz tie ir pieejami.

Labojums 57**Priekšlikums Iestāžu nolīgumam****II daļa**

B iedaļa – 15. punkts – 2. ievilkums

Komisijas ierosinātais teksts

Labojums

- Eiropas Attīstības fonda (EAF), Eiropas Finanšu stabilitātes instrumenta (EFSI), Eiropas Stabilizācijas mehānisma (ESM) ienākumiem, izdevumiem, aktīviem un saistībām un citiem iespējamiem turpmākiem mehānismiem,

- Eiropas Attīstības fonda (EAF), Eiropas Finanšu stabilitātes instrumenta (EFSI), Eiropas Stabilizācijas mehānisma (ESM) ienākumiem, izdevumiem, aktīviem un saistībām un citiem iespējamiem turpmākiem mehānismiem, **kurus nefinansē no Savienības budžeta, bet kuru mērķis ir atbalstīt Savienības politikas mērķus, kas izriet no Līgumiem,**

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 58

Priekšlikums Iestāžu nolīgumam

II daļa

B iedaļa – 15.a punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Labojums

15.a Pieņemot autonomus pārvietojumus saskaņā ar Finanšu regulas 30. panta 1. punktu, Komisija nekavējoties informē budžeta lēmējinstītūciju par šādu pārvietojumu detalizētu pamatojumu. Ja Parlaments vai Padome iebilst pret autonomu pārvietojumu, Komisija uz to reaģē, cita starpā attiecīgā gadījumā pārvietojumu atceļot.

Labojums 59

Priekšlikums Iestāžu nolīgumam

III daļa

A iedaļa – 24.a punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Labojums

24.a Ja budžeta lēmējinstītūcija budžeta procedūrā pieņem lēmumu par īpašiem palielinājumiem, Komisija turpmākajos finanšu plānošanas gados tos nekompensē, ja vien budžeta lēmējinstītūcija nav devusi īpašas norādes tā rīkoties.

Labojums 60

Priekšlikums Iestāžu nolīgumam

Pielikums

A daļa – 1.a punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Labojums

1.a Katra iestāde apņemas nesūtīt pārējām iestādēm jebkādas nesteidzamas budžeta pozīcijas, pārvietojumus vai citus paziņojumus, kas izraisītu termiņu iestāšanos to darba pārtraukuma laikā, lai nodrošinātu, ka katra iestāde var pienācīgi īstenot savas procesuālās prerogātivas.

Katras iestādes dienesti savlaicīgi informē pārējo iestāžu dienestus par iestādes darba pārtraukuma datumiem.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 61**Priekšlikums Iestāžu nolīgumam****Pielikums**

B daļa – 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

2. Savlaicīgi, pirms Komisija pieņem budžeta projektu, tiek sasaukts dialogi, lai apspriestu iespējamās nākamā finanšu gada budžeta prioritātes.

Labojums

2. Savlaicīgi, pirms Komisija pieņem budžeta projektu, tiek sasaukts dialogi, lai apspriestu iespējamās nākamā finanšu gada budžeta prioritātes **un visus jautājumus, kas izriet no kārtējā finanšu gada budžeta izpildes.**

Labojums 62**Priekšlikums Iestāžu nolīgumam****Pielikums**

C daļa – 8. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

8. Lojālas un stabilas iestāžu sadarbības nolūkā Eiropas Parlaments un Padome apņemas uzturēt regulārus un aktīvus sakarus visos līmeņos, izmantojot to attiecīgos sarunu vedējus, visas budžeta procedūras laikā un jo īpaši samierināšanas laikposmā. Eiropas Parlaments un Padome apņemas nodrošināt savlaicīgu un pastāvīgu apmaiņu ar attiecīgo informāciju un dokumentiem gan oficiālā, gan neoficiālā līmenī, **kā arī** vajadzības gadījumā rīkot tehniskas vai neoficiālas sanāksmes samierināšanas laikposmā sadarbībā ar Komisiju. Komisija nodrošina Eiropas Parlamentam un Padomei savlaicīgu un līdzvērtīgu piekļuvi informācijai un dokumentiem.

Labojums

8. Lojālas un stabilas iestāžu sadarbības nolūkā Eiropas Parlaments un Padome apņemas uzturēt regulārus un aktīvus sakarus visos līmeņos, izmantojot to attiecīgos sarunu vedējus, visas budžeta procedūras laikā un jo īpaši samierināšanas laikposmā. Eiropas Parlaments un Padome apņemas nodrošināt savlaicīgu un pastāvīgu apmaiņu ar attiecīgo informāciju un dokumentiem gan oficiālā, gan neoficiālā līmenī, **jo īpaši nosūtot viens otram visus procedūru dokumentus, ko pieņemušas attiecīgās iestādes darba sagatavošanas struktūras, tiklīdz šie dokumenti ir pieejami. Turklāt abas iestādes apņemas** vajadzības gadījumā rīkot tehniskas vai neoficiālas sanāksmes samierināšanas laikposmā sadarbībā ar Komisiju. Komisija nodrošina Eiropas Parlamentam un Padomei savlaicīgu un līdzvērtīgu piekļuvi informācijai un dokumentiem.

Labojums 63**Priekšlikums Iestāžu nolīgumam****Pielikums**

D daļa – 12.a punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

12.a Eiropas Parlamenta un Padomes sanāksmes, pieņemot attiecīgās iestādes nostāju attiecībā uz budžeta projektu, ir atklātas.

Labojums

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 64

Priekšlikums Iestāžu nolīgumam

Pielikums

E daļa – 15. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

15. Eiropas **Parlaments** un **Padome** Samierināšanas komitejā **tiek pārstāvēti atbilstīgā līmenī**, lai katra delegācija tādējādi var uzņemties politisku atbildību **par savu attiecīgo iestādi**, un lai varētu sekmīgi virzīties uz galīgo vienošanos.

Labojums

15. Eiropas **Parlamentu** un **Padomi** Samierināšanas komitejā **pārstāv abu šo iestāžu locekļi**, lai katra delegācija tādējādi var uzņemties politisku atbildību **savas iestādes vārdā** un lai varētu sekmīgi virzīties uz galīgo vienošanos.

Labojums 65

Priekšlikums Iestāžu nolīgumam

Pielikums

E daļa – 19. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

19. Visas trīs iestādes iepriekš vienojas par Samierināšanas komitejas un triaļoģu sanāksmju datumiem.

Labojums

19. Visas trīs iestādes iepriekš vienojas par Samierināšanas komitejas un triaļoģu sanāksmju datumiem. **Vajadzības gadījumā samierināšanas periodā var rīkot papildu sanāksmes, tostarp tehniskā līmenī.**

Labojums 66

Priekšlikums Iestāžu nolīgumam

Pielikums

E daļa – 21.a punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Labojums

21.a Lai pilnībā izmantotu Līgumā paredzēto 21 dienas samierināšanas periodu un iestādes varētu atjaunināt savu sarunu nostāju, Eiropas Parlaments un Padome apņemas minētajā periodā katrā savu darba sagatavošanas struktūru sanāksmē izskatīt aktuālo stāvokli samierināšanas procedūrā un neatlikt to uz procedūras pēdējiem posmiem.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Labojums 67**Priekšlikums Iestāžu nolīgumam****Pielikums**

G daļa – virsraksts

Komisijas ierosinātais teksts

G daļa. "Reste à liquider" (RAL)

Labojums

G daļa. **Budžeta izpilde, maksājumi un** "Reste à liquider" (RAL)**Labojums 68****Priekšlikums Iestāžu nolīgumam****Pielikums**

G daļa – 36. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

36. Ņemot vērā vajadzību nodrošināt maksājumu apropriāciju kopsummas sistemātisku attīstību attiecībā pret saistību apropriācijām, lai izvairītos no RAL milzīgas pārceļšanas no viena gadu uz otru, Eiropas Parlaments, Padome un Komisija vienojas cieši uzraudzīt RAL līmeni, lai mazinātu risku kavēt Savienības programmu īstenošanu sakarā ar **maksājuma** apropriāciju trūkumu DFS beigās.

Lai visās kategorijās maksājumiem nodrošinātu pārvaldāmu apjomu un profilu, visās kategorijās stingri piemēro saistību atcelšanas noteikumus, jo īpaši noteikumus par automātisku atcelšanu.

Budžeta procedūras laikā iestādes regulāri tiekas, lai kopīgi izvērtētu stāvokli un perspektīvu attiecībā uz budžeta izpildi kārtējā un turpmākajos gados. Tas izpaužas kā iestāžu sanāksmes atbilstīgā līmenī, pirms kurām Komisija nodrošina detalizētu stāvokļa pārskatu, norādot atsevišķi fondus un dalībvalstis, par maksājumu izpildi, saņemtajiem atmaksas pieprasījumiem un pārskatītajām prognozēm. Lai nodrošinātu, ka Savienība var izpildīt visas savas finanšu saistības, kas izriet no pašreizējām un turpmākajām saistībām 2021.–2027. gadā saskaņā ar LESD 323. pantu, Eiropas Parlaments un Padome analizē un diskutē par Komisijas prognozēm par **maksājuma** apropriāciju vajadzīgo līmeni.

Labojums

36. Ņemot vērā vajadzību nodrošināt maksājumu apropriāciju kopsummas sistemātisku attīstību attiecībā pret saistību apropriācijām, lai izvairītos no RAL milzīgas pārceļšanas no viena gadu uz otru, Eiropas Parlaments, Padome un Komisija vienojas cieši uzraudzīt **maksājumu prognozes un** RAL līmeni, lai mazinātu risku kavēt Savienības programmu īstenošanu sakarā ar **maksājumu** apropriāciju trūkumu DFS beigās.

Budžeta procedūras laikā iestādes regulāri tiekas, lai kopīgi izvērtētu stāvokli un perspektīvu attiecībā uz budžeta izpildi kārtējā un turpmākajos gados. Tas izpaužas kā iestāžu sanāksmes atbilstīgā līmenī, pirms kurām Komisija nodrošina detalizētu stāvokļa pārskatu, norādot atsevišķi fondus un dalībvalstis, par maksājumu izpildi, saņemtajiem atmaksas pieprasījumiem un pārskatītajām, **kā arī īstermiņa līdz ilgtermiņa** prognozēm. Lai nodrošinātu, ka Savienība var izpildīt visas savas finanšu saistības, kas izriet no pašreizējām un turpmākajām saistībām 2021.–2027. gadā saskaņā ar LESD 323. pantu, Eiropas Parlaments un Padome analizē un diskutē par Komisijas prognozēm par **maksājumu** apropriāciju vajadzīgo līmeni.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

o

o o

53. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai

_____

I pielikums. DFS 2021.–2027. gadam: maksimālie apjomi un instrumenti ārpus maksimālajiem apjomiem (2018. gada cenās)

(miljonos EUR – 2018. gada cenās)

Saistību apropriācijas	Komisijas priekšlikums	Parlamenta nostāja							
	Kopā 2021-2027	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kopā 2021-2027
I. Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	166 303	31 035	31 006	31 297	30 725	30 615	30 757	30 574	216 010
II. Kohēzija un vērtības	391 974	60 026	62 887	64 979	65 785	66 686	69 204	67 974	457 540
Tostarp ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija	330 642	52 143	52 707	53 346	53 988	54 632	55 286	55 994	378 097
III. Dabas resursi un vide	336 623	57 780	57 781	57 789	57 806	57 826	57 854	57 881	404 718
IV. Migrācija un robežu pārvaldība	30 829	3 227	4 389	4 605	4 844	4 926	5 066	5 138	32 194
V. Drošība un aizsardzība	24 323	3 202	3 275	3 223	3 324	3 561	3 789	4 265	24 639
VI. Kaimiņvalstis un pasaule	108 929	15 368	15 436	15 616	15 915	16 356	16 966	17 729	113 386
VII. Eiropas publiskā administrācija	75 602	10 388	10 518	10 705	10 864	10 910	11 052	11 165	75 602
Tostarp iestāžu administratīvie izdevumi	58 547	8 128	8 201	8 330	8 432	8 412	8 493	8 551	58 547
SAISTĪBU APROPRIĀCIJAS KOPĀ	1 134 583	181 025	185 293	188 215	189 262	190 880	194 688	194 727	1 324 089
procentos no NKI	1,11 %	1,29 %	1,31 %	1,31 %	1,30 %	1,30 %	1,31 %	1,29 %	1,30 %

(miljonos EUR – 2018. gada cenās)

Saistību apropriācijas	Komisijas priekšlikums	Parlamenta nostāja							
	Kopā 2021-2027	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kopā 2021-2027
MAKSĀJUMU APROPRIĀCIJAS KOPĀ	1 104 805	174 088	176 309	186 391	187 490	188 675	189 961	191 398	1 294 311
procentos no NKI	1,08 %	1,24 %	1,24 %	1,30 %	1,29 %	1,28 %	1,28 %	1,27 %	1,27 %
ĀRPUS DFS MAKSIMĀLAJIEM APJOMIEM									
Rezerve palīdzībai ārkārtas gadījumos	4 200	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	7 000
Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds (EGF)	1 400	200	200	200	200	200	200	200	1 400
Eiropas Savienības Solidaritātes fonds (ESSF)	4 200	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	7 000
Elastības instruments	7 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	14 000
Eiropas Investīciju stabilizācijas funkcija	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Eiropas Miera nodrošināšanas fonds	9 223	753	970	1 177	1 376	1 567	1 707	1 673	9 223
KOPĀ ĀRPUS DFS MAKSIMĀLAJIEM APJOMIEM	26 023	4 953	5 170	5 377	5 576	5 767	5 907	5 873	38 623
KOPĀ DFS + ĀRPUS DFS MAKSIMĀLAJIEM APJOMIEM	1 160 606	185 978	190 463	193 592	194 838	196 647	200 595	200 600	1 362 712
procentos no NKI	1,14 %	1,32 %	1,34 %	1,35 %	1,34 %	1,34 %	1,35 %	1,33 %	1,34 %

II pielikums. DFS 2021.–2027. gadam: maksimālie apjomi un instrumenti ārpus maksimālajiem apjomiem (faktiskajās cenās)

(miljonos EUR – faktiskajās cenās)

Saistību apropriācijas	Komisijas priekšlikums	Parlamenta nostāja							Kopā 2021-2027
	Kopā 2021-2027	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
I. Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	187 370	32 935	33 562	34 555	34 601	35 167	36 037	36 539	243 395
II. Kohēzija un vērtības	442 412	63 700	68 071	71 742	74 084	76 601	81 084	81 235	516 517
Tostarp ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija	373 000	55 335	57 052	58 899	60 799	62 756	64 776	66 918	426 534
III. Dabas resursi un vide	378 920	61 316	62 544	63 804	65 099	66 424	67 785	69 174	456 146
IV. Migrācija un robežu pārvaldība	34 902	3 425	4 751	5 084	5 455	5 658	5 936	6 140	36 448
V. Drošība un aizsardzība	27 515	3 397	3 545	3 559	3 743	4 091	4 439	5 098	27 872
VI. Kaimiņvalstis un pasaule	123 002	16 308	16 709	17 242	17 923	18 788	19 878	21 188	128 036
VII. Eiropas publiskā administrācija	85 287	11 024	11 385	11 819	12 235	12 532	12 949	13 343	85 287
Tostarp iestāžu administratīvie izdevumi	66 028	8 625	8 877	9 197	9 496	9 663	9 951	10 219	66 028
SAISTĪBU APROPRIĀCIJAS KOPĀ	1 279 408	192 105	200 567	207 804	213 140	219 261	228 107	232 717	1 493 701
procentos no NKI	1,11 %	1,29 %	1,31 %	1,31 %	1,30 %	1,30 %	1,31 %	1,29 %	1,30 %

(miljonos EUR – faktiskajās cenās)

Saistību apropriācijas	Komisijas priekšlikums	Parlamenta nostāja							
	Kopā 2021-2027	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kopā 2021-2027
MAKSĀJUMU APROPRIĀCIJAS KOPĀ	1 246 263	184 743	190 843	205 790	211 144	216 728	222 569	228 739	1 460 556
procentos no NKI	1,08 %	1,24 %	1,24 %	1,30 %	1,29 %	1,28 %	1,28 %	1,27 %	1,27 %
ĀRPUS DFS MAKSIMĀLAJIEM APJOMIEM									
Rezerve palīdzībai ārkārtas gadījumos	4 734	1 061	1 082	1 104	1 126	1 149	1 172	1 195	7 889
Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds (EGF)	1 578	212	216	221	225	230	234	239	1 578
Eiropas Savienības Solidaritātes fonds (ESSF)	4 734	1 061	1 082	1 104	1 126	1 149	1 172	1 195	7 889
Elastības instruments	7 889	2 122	2 165	2 208	2 252	2 297	2 343	2 390	15 779
Eiropas Investīciju stabilizācijas funkcija	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Eiropas Miera nodrošināšanas fonds	10 500	800	1 050	1 300	1 550	1 800	2 000	2 000	10 500
KOPĀ ĀRPUS DFS MAKSIMĀLAJIEM APJOMIEM	29 434	5 256	5 596	5 937	6 279	6 624	6 921	7 019	43 633
KOPĀ DFS + ĀRPUS DFS MAKSIMĀLAJIEM APJOMIEM	1 308 843	197 361	206 163	213 741	219 419	225 885	235 028	239 736	1 537 334
procentos no NKI	1,14 %	1,32 %	1,34 %	1,35 %	1,34 %	1,34 %	1,35 %	1,33 %	1,34 %

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

III pielikums. DFS 2021.–2027. gadam: sadalījums pa programmām (2018. gada cenās)

N.B.! Salīdzināšanas nolūkā tabulā ir ievērota Komisijas ierosinātā atsevišķo ES programmu struktūra, saglabājot iespēju eventuāli ieviest izmaiņas, kas var tikt pieprasītas likumdošanas procedūrās, kuru rezultātā šīs programmas pieņem.

(miljonos EUR – 2018. gada cenās)

	DFS 2014–2020 (ES-27 + EAF)	Komisijas priekšlikums 2021– 2027	Parlamenta nostāja 2021-2027
I. Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	116 361	166 303	<u>216 010</u>
1. Pētniecība un inovācija	69 787	91 028	<u>127 537</u>
“Apvārsnis Eiropa”	64 674	83 491	<u>120 000</u>
Euratom pētniecības un mācību programma	2 119	2 129	2 129
Starptautiskais eksperimentālais kodoltermiskais reaktors (ITER)	2 992	5 406	5 406
Cits	2	2	2
2. Eiropas stratēģiskās investīcijas	31 886	44 375	<u>51 798</u>
InvestEU fonds	3 968	13 065	<u>14 065</u>
Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments (kopējā H1 iemaksa) T. sk.:	17 579	21 721	<u>28 083</u>
Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments – Transports	12 393	11 384	<u>17 746</u>
Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments – Enerģētika	4 185	7 675	7 675
Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments – Digitalizācija	1 001	2 662	2 662
Digitālās Eiropas programma	172	8 192	8 192
Cits	9 097	177	177
Decentralizētās aģentūras	1 069	1 220	<u>1 281</u>
3. Vienotais tirgus	5 100	5 672	<u>8 423</u>
Vienotā tirgus programma (t. sk. COSME)	3 547	3 630	<u>5 823</u>

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

(miljonos EUR – 2018. gada cenās)

	DFS 2014–2020 (ES-27 + EAF)	Komisijas priekšlikums 2021– 2027	Parlamenta nostāja 2021-2027
ES Krāpšanas apkarošanas programma	156	161	<u>322</u>
Sadarbība nodokļu jomā (FISCALIS)	226	239	<u>300</u>
Sadarbība muitas jomā (MUITA)	536	843	843
<u>Ilgspējīgs tūrisms</u>			<u>300</u>
Cits	61	87	87
Decentralizētās aģentūras	575	714	<u>748</u>
4. Kosmos	11 502	14 404	<u>15 225</u>
Eiropas kosmosa programma	11 308	14 196	<u>15 017</u>
Decentralizētās aģentūras	194	208	208
Rezerve	- 1 913	10 824	<u>13 026</u>
II. Kohēzija un vērtības	387 250	391 974	<u>457 540</u>
5. Reģionālā attīstība un kohēzija	272 647	242 209	<u>272 647</u>
ERAF + Kohēzijas fonds T. sk.:	272 411	241 996	<u>272 411</u>
Eiropas Reģionālās attīstības fonds	196 564	200 622	
Kohēzijas fonds	75 848	41 374	
No tā iemaksa Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentā – Transports	11 487	10 000	
Atbalsts Kipras turku kopienai	236	213	<u>236</u>
6. Ekonomiskā un monetārā savienība	273	22 281	22 281
Reformu atbalsta programma	185	22 181	22 181
Euro aizsardzība pret viltojumiem	7	7	7
Cits	81	93	93

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

(miljonos EUR – 2018. gada cenās)

	DFS 2014–2020 (ES-27 + EAF)	Komisijas priekšlikums 2021– 2027	Parlamenta nostāja 2021-2027
7. Ieguldījums cilvēkos, sociālajā kohēzijā un vērtībās	115 729	123 466	<u>157 612</u>
Eiropas Sociālais fonds+ (<i>ieskaitot 5,9 miljardus EUR Garantijai bērniem</i>)	96 216	89 688	<u>106 781</u>
No tā veselība, nodarbinātība un sociālā inovācija	1 075	1 042	<u>1 095</u>
Erasmus+	13 699	26 368	<u>41 097</u>
Eiropas Solidaritātes korpuss	373	1 113	1 113
Radošā Eiropa	1 403	1 642	<u>2 806</u>
Tiesiskums	316	271	<u>316</u>
Tiesības un vērtības, <i>ieskaitot vismaz 500 miljonus EUR Savienības vērtību sadaļai</i>	594	570	<u>1 627</u>
Cits	1 158	1 185	1 185
Decentralizētās aģentūras	1 971	2 629	<u>2 687</u>
Rezerve	- 1 399	4 018	<u>4 999</u>
III. Dabas resursi un vide	399 608	336 623	<u>404 718</u>
8. Lauksaimniecība un jūrlietu politika	390 155	330 724	<u>391 198</u>
ELGF+ELFLA T. sk.:	382 855	324 284	<u>383 255</u>
Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds (ELGF)	286 143	254 247	
Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA)	96 712	70 037	
Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds	6 243	5 448	<u>6 867</u>
Cits	962	878	<u>962</u>
Decentralizētās aģentūras	95	113	113

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

(miljonos EUR – 2018. gada cenās)

	DFS 2014–2020 (ES-27 + EAF)	Komisijas priekšlikums 2021– 2027	Parlamenta nostāja 2021-2027
9. Vides un klimata pasākumi	3 492	5 085	<u>11 520</u>
Vides un klimata pasākumu programma (LIFE)	3 221	4 828	<u>6 442</u>
<u>Enerģētikas taisnīgas pārkārtošanas fonds</u>			<u>4 800</u>
Decentralizētās aģentūras	272	257	<u>278</u>
Rezerve	5 960	814	<u>1 999</u>
IV. Migrācija un robežu pārvaldība	10 051	30 829	<u>32 194</u>
10. Migrācija	7 180	9 972	<u>10 314</u>
Patvēruma un migrācijas fonds	6 745	9 205	9 205
Decentralizētās aģentūras (*)	435	768	<u>1 109</u>
11. Robežu pārvaldība	5 492	18 824	<u>19 848</u>
Integrētās robežu pārvaldības fonds	2 773	8 237	8 237
Decentralizētās aģentūras (*)	2 720	10 587	<u>11 611</u>
Rezerve	- 2 621	2 033	2 033
V. Drošība un aizsardzība	1 964	24 323	<u>24 639</u>
12. Drošība	3 455	4 255	<u>4 571</u>
Iekšējās drošības fonds	1 200	2 210	2 210
Kodoliekārtu dezekspluatācija T. sk.:	1 359	1 045	<u>1 359</u>
Kodoliekārtu dezekspluatācija (Lietuva)	459	490	<u>692</u>
Kodoldrošums un kodoliekārtu dezekspluatācija (t. sk. Bulgārijai un Slovākijai)	900	555	<u>667</u>
Decentralizētās aģentūras	896	1 001	<u>1 002</u>

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

(miljonos EUR – 2018. gada cenās)

	DFS 2014–2020 (ES-27 + EAF)	Komisijas priekšlikums 2021– 2027	Parlamenta nostāja 2021-2027
13. Aizsardzība	575	17 220	17 220
Eiropas Aizsardzības fonds	575	11 453	11 453
Militārā mobilitāte	0	5 767	5 767
14. Reaģēšana krīzes situācijās	1 222	1 242	1 242
Savienības Civilās aizsardzības mehānisms (<i>rescEU</i>)	560	1 242	1 242
Cits	662	p.m.	p.m.
Rezerve	- 3 289	1 606	1 606
VI. Kaimiņvalstis un pasaule	96 295	108 929	<u>113 386</u>
15. Pasākumi ārējās darbības jomā	85 313	93 150	<u>96 809</u>
<u><i>Instrument(-i), kuru mērķis ir atbalstīt kaimiņattiecību un attīstības politiku, tostarp EAF turpinājums un investīciju plāns Āfrikai</i></u>	71 767	79 216	<u>82 716</u>
Humānā palīdzība	8 729	9 760	9 760
Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP)	2 101	2 649	2 649
Aizjūras zemes un teritorijas (tostarp Grenlande)	594	444	<u>594</u>
Cits	801	949	949
Decentralizētās aģentūras	144	132	<u>141</u>
16. Pirmspievienošanās palīdzība	13 010	12 865	<u>13 010</u>
Pirmspievienošanās palīdzība	13 010	12 865	<u>13 010</u>
Rezerve	- 2 027	2 913	<u>3 567</u>

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

(miljonos EUR – 2018. gada cenās)

	DFS 2014–2020 (ES-27 + EAF)	Komisijas priekšlikums 2021– 2027	Parlamenta nostāja 2021–2027
VII. Eiropas publiskā administrācija	70 791	75 602	75 602
Eiropas skolas un pensijas	14 047	17 055	17 055
Iestāžu administratīvie izdevumi	56 744	58 547	58 547
KOPĀ	1 082 320	1 134 583	<u>1 324 089</u>
% no NKI (ES-27)	1,16 %	1,11 %	<u>1,30 %</u>

(*) EP summa, kas paredzēta decentralizētajām aģentūrām 10. un 11. kopā, ietver finansiālo ietekmi, kura izriet no Komisijas 2018. gada 12. septembra priekšlikumiem attiecībā uz ĒASO un Eiropas robežu un krasta apsardzi.

IV pielikums. DFS 2021.–2027. gadam: sadalījums pa programmām (faktiskajās cenās)

(miljonos EUR – faktiskajās cenās)

	DFS 2014–2020 (ES-27 + EAF)	Komisijas priekšlikums 2021– 2027	Parlamenta nostāja 2021–2027
I. Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	114 538	187 370	<u>243 395</u>
1. Pētniecība un inovācija	68 675	102 573	<u>143 721</u>
“Apvārsnis Eiropa”	63 679	94 100	<u>135 248</u>
Euratom pētniecības un mācību programma	2 085	2 400	2 400
Starptautiskais eksperimentālais kodoltermiskais reaktors (ITER)	2 910	6 070	6 070
Cits	1	3	3
2. Eiropas stratēģiskās investīcijas	31 439	49 973	<u>58 340</u>
InvestEU fonds	3 909	14 725	<u>15 852</u>
Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments (kopējā H1 iemaksa)	17 435	24 480	<u>31 651</u>
T. sk.:			
Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments – Transports	12 281	12 830	<u>20 001</u>

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

(miljonos EUR – faktiskajās cenās)

	DFS 2014–2020 (ES-27 + EAF)	Komisijas priekšlikums 2021– 2027	Parlamenta nostāja 2021-2027
Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments – Enerģētika	4 163	8 650	8 650
Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments – Digitalizācija	991	3 000	3 000
Digitālās Eiropas programma	169	9 194	9 194
Other	8 872	200	200
Decentralizētās aģentūras	1 053	1 374	1 444
3. Vienotais tirgus	5 017	6 391	9 494
Vienotā tirgus programma (t. sk. COSME)	3 485	4 089	6 563
ES Krāpšanas apkarošanas programma	153	181	363
Sadarbība nodokļu jomā (FISCALIS)	222	270	339
Sadarbība muitas jomā (MUITA)	526	950	950
<u>Ilgtspējīgs tūrisms</u>			338
Cits	59	98	98
Decentralizētās aģentūras	572	804	843
4. Kosmos	11 274	16 235	17 160
Eiropas kosmosa programma	11 084	16 000	16 925
Decentralizētās aģentūras	190	235	235
Rezerve	- 1 866	12 198	14 680
II. Kohēzija un vērtības	380 738	442 412	516 517
5. Reģionālā attīstība un kohēzija	268 218	273 240	307 578
ERAF + Kohēzijas fonds T. sk.:	267 987	273 000	307 312
Eiropas Reģionālās attīstības fonds	193 398	226 308	

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

(miljonos EUR – faktiskajās cenās)

	DFS 2014–2020 (ES-27 + EAF)	Komisijas priekšlikums 2021– 2027	Parlamenta nostāja 2021-2027
Kohēzijas fonds	74 589	46 692	
No tā iemaksa Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentā – Transports	11 306	11 285	
Atbalsts Kipras turku kopienai	231	240	266
6. Ekonomiskā un monetārā savienība	275	25 113	25 113
Reformu atbalsta programma	188	25 000	25 000
Euro aizsardzība pret viltojumiem	7	8	8
Cits	79	105	105
7. Ieguldījums cilvēkos, sociālajā kohēzijā un vērtībās	113 636	139 530	178 192
Eiropas Sociālais fonds+ (ieskaitot 5,9 miljardus EUR 2018. gada cenās Garantijai bērniem)	94 382	101 174	120 457
No tā veselība, nodarbinātība un sociālā inovācija	1 055	1 174	1 234
Erasmus+	13 536	30 000	46 758
Eiropas Solidaritātes korpuss	378	1 260	1 260
Radošā Eiropa	1 381	1 850	3 162
Tiesiskums		305	356
Tiesības un vērtības, ieskaitot vismaz 500 miljonus EUR 2018. gada cenās Savienības vērtību sadaļai		642	1 834
Cits	1 131	1 334	1 334
Decentralizētās aģentūras	1 936	2 965	3 030
Rezerve	- 1 391	4 528	5 634

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

(miljonos EUR – faktiskajās cenās)

	DFS 2014–2020 (ES-27 + EAF)	Komisijas priekšlikums 2021– 2027	Parlamenta nostāja 2021-2027
III. Dabas resursi un vide	391 849	378 920	<u>456 146</u>
8. Lauksaimniecība un jūrlietu politika	382 608	372 264	<u>440 898</u>
ELGF+ELFLA T. sk.:	375 429	365 006	<u>431 946</u>
<i>Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds (ELGF)</i>	280 351	286 195	
<i>Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA)</i>	95 078	78 811	
Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds	6 139	6 140	<u>7 739</u>
Cits	946	990	<u>1 085</u>
Decentralizētās aģentūras	94	128	128
9. Vides un klimata pasākumi	3 437	5 739	<u>12 995</u>
Vides un klimata pasākumu programma (LIFE)	3 170	5 450	<u>7 272</u>
<i>Enerģētikas taisnīgas pārkārtošanas fonds</i>			<u>5 410</u>
Decentralizētās aģentūras	267	289	<u>313</u>
Rezerve	5 804	918	<u>2 254</u>
IV. Migrācija un robežu pārvaldība	9 929	34 902	<u>36 448</u>
10. Migrācija	7 085	11 280	<u>11 665</u>
Patvēruma un migrācijas fonds	6 650	10 415	10 415
Decentralizētās aģentūras (*)	435	865	<u>1 250</u>
11. Robežu pārvaldība	5 439	21 331	<u>22 493</u>
Integrētās robežu pārvaldības fonds	2 734	9 318	9 318
Decentralizētās aģentūras (*)	2 704	12 013	<u>13 175</u>
Margin	- 2 595	2 291	2 291

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

(miljonos EUR – faktiskajās cenās)

	DFS 2014–2020 (ES-27 + EAF)	Komisijas priekšlikums 2021– 2027	Parlamenta nostāja 2021-2027
V. Drošība un aizsardzība	1 941	27 515	<u>27 872</u>
12. Drošība	3 394	4 806	<u>5 162</u>
Iekšējās drošības fonds	1 179	2 500	2 500
Kodoliekārtu dezekspluatācija T. sk.:	1 334	1 178	<u>1 533</u>
<i>Kodoliekārtu dezekspluatācija (Lietuva)</i>	451	552	<u>780</u>
<i>Kodoldrošums un kodoliekārtu dezekspluatācija (t. sk. Bulgārijai un Slovākijai)</i>	883	626	<u>753</u>
Decentralizētās aģentūras	882	1 128	<u>1 129</u>
13. Aizsardzība	590	19 500	19 500
Eiropas Aizsardzības fonds	590	13 000	13 000
Militārā mobilitāte	0	6 500	6 500
14. Reaģēšana krīzes situācijās	1 209	1 400	1 400
Savienības Civilās aizsardzības mehānisms (<i>rescEU</i>)	561	1 400	1 400
Cits	648	p.m.	p.m.
Rezerve	- 3 253	1 809	1 809
VI. Kaimiņvalstis un pasaule	93 381	123 002	<u>128 036</u>
15. Pasākumi ārējās darbības jomā	82 569	105 219	<u>109 352</u>
<u>Instrument(-i), kuru mērķis ir atbalstīt kaimiņattiecību un attīstības politiku, tostarp EAF turpinājums un investīciju plāns Āfrikai</u>	70 428	89 500	<u>93 454</u>
Humānā palīdzība	8 561	11 000	11 000
Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP)	2 066	3 000	3 000
Aizjūras zemes un teritorijas (tostarp Grenlande)	582	500	<u>669</u>

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

(miljonos EUR – faktiskajās cenās)

	DFS 2014–2020 (ES-27 + EAF)	Komisijas priekšlikums 2021– 2027	Parlamenta nostāja 2021-2027
Cits	790	1 070	1 070
Decentralizētās aģentūras	141	149	159
16. Pirmspievienošanās palīdzība	12 799	14 500	<u>14 663</u>
Pirmspievienošanās palīdzība	12 799	14 500	<u>14 663</u>
Margin	- 1 987	3 283	<u>4 020</u>
VII. Eiropas publiskā administrācija	69 584	85 287	85 287
Eiropas skolas un pensijas	13 823	19 259	19 259
Iestāžu administratīvie izdevumi	55 761	66 028	66 028
KOPĀ	1 061 960	1 279 408	<u>1 493 701</u>
% no NKI (ES-27)	1,16 %	1,11 %	<u>1,30 %</u>

(*) EP summa, kas paredzēta decentralizētajām aģentūrām 10. un 11. kopā, ietver finansiālo ietekmi, kura izriet no Komisijas 2018. gada 12. septembra priekšlikumiem attiecībā uz EASO un Eiropas robežu un krasta apsardzi.

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

EIROPAS PARLAMENTS

P8_TA(2018)0440

Eiropas Savienības Solidaritātes fonda izmantošana atbalsta sniegšanā Latvijai

Eiropas Parlamenta 2018. gada 13. novembra rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par Eiropas Savienības Solidaritātes fonda izmantošanu atbalsta sniegšanā Latvijai (COM(2018)0658 – C8-0416/2018 – 2018/2230(BUD))

(2020/C 363/26)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2018)0658 – C8-0416/2018),
  - ņemot vērā Padomes 2002. gada 11. novembra Regulu (EK) Nr. 2012/2002, ar ko izveido Eiropas Savienības Solidaritātes fondu ⁽¹⁾,
  - ņemot vērā Padomes 2013. gada 2. decembra Regulu (ES, Euratom) Nr. 1311/2013, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam ⁽²⁾, un jo īpaši tās 10. pantu,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2013. gada 2. decembra Iestāžu nolīgumu par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību ⁽³⁾ un jo īpaši tā 11. punktu,
  - ņemot vērā Reģionālās attīstības komitejas vēstuli,
  - ņemot vērā Budžeta komitejas ziņojumu (A8-0357/2018),
1. atzinīgi vērtē lēmumu, kas pauž Savienības solidaritāti ar Savienības pilsoņiem un reģioniem, ko skārusi dabas katastrofa;
  2. uzsver, ka ir steidzami jāpiešķir finansiāls atbalsts no Eiropas Savienības Solidaritātes fonda (turpmāk "Fonds") reģioniem, kurus 2017. gadā Savienībā piemeklējusi dabas katastrofa;
  3. atbalsta to, ka dalībvalstis katastrofu skarto reģionu atjaunošanai izmanto Eiropas strukturālos un investīciju fondus; aicina Komisiju atbalstīt un strauji apstiprināt finansējuma pārdalīšanu partnerības nolīgumos, kā to šajā nolūkā pieprasījusi dalībvalstis;

⁽¹⁾ OV L 311, 14.11.2002., 3. lpp.

⁽²⁾ OV L 347, 20.12.2013., 884. lpp.

⁽³⁾ OV C 373, 20.12.2013., 1. lpp.

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

4. aicina dalībvalstis Fonda finansiālo ieguldījumu izmantot pārredzami, garantējot taisnīgu sadalījumu visos skartajos reģionos;
  5. apstiprina šai rezolūcijai pievienoto lēmumu;
  6. uzdod priekšsēdētājam parakstīt šo lēmumu kopā ar Padomes priekšsēdētāju un nodrošināt tā publicēšanu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*;
  7. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju, kā arī tās pielikumu nosūtīt Padomei un Komisijai.
-

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

PIELIKUMS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS

par Eiropas Savienības Solidaritātes fonda izmantošanu atbalsta sniegšanā Latvijai

(Šā pielikuma teksts šeit nav iekļauts, jo tas atbilst galīgajam aktam – Lēmumam (ES) 2018/1859.)

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

P8_TA(2018)0442

Energoefektivitāte ***I**Eiropas Parlamenta 2018. gada 13. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES par energoefektivitāti (COM(2016)0761 – C8-0498/2016 – 2016/0376(COD))****(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)**

(2020/C 363/27)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2016)0761),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 194. panta 2. punktu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C8-0498/2016),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
  - ņemot vērā Protokolu Nr. 1 par valstu parlamentu lomu Eiropas Savienībā,
  - ņemot vērā Protokolu Nr. 2 par subsidiaritātes principa un proporcionālītātes principa piemērošanu,
  - ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2017. gada 26. aprīļa atzinumu ⁽¹⁾,
  - ņemot vērā Reģionu komitejas 2017. gada 13. jūlija atzinumu ⁽²⁾,
  - ņemot vērā provizorisko vienošanos, kuru atbildīgā komiteja apstiprinājusi saskaņā ar Reglamenta 69.f panta 4. punktu, un Padomes pārstāvja 2018. gada 29. jūnija vēstulē pausto apņemšanos apstiprināt Eiropas Parlamenta nostāju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu,
  - ņemot vērā Reglamenta 59. pantu,
  - ņemot vērā Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas ziņojumu un Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas atzinumu (A8-0391/2017),
1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju ⁽³⁾;
  2. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;
  3. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu parlamentiem.

P8_TC1-COD(2016)0376**Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2018. gada 13. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/..., ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES par energoefektivitāti***(Tā kā starp Parlamentu un Padomi tika panākta vienošanās, Parlamenta nostāja atbilst galīgajam tiesību aktam Direktīvai (ES) 2018/2002.)*⁽¹⁾ OV C 246, 28.7.2017., 42. lpp.⁽²⁾ OV C 342, 12.10.2017., 119. lpp.⁽³⁾ Ar šo nostāju aizstāj 2018. gada 17. janvārī pieņemtos grozījumus (Pieņemtie teksti, P8_TA(2018)0010).

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

P8_TA(2018)0443

Enerģētikas savienības pārvaldība ***I

Eiropas Parlamenta 2018. gada 13. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Enerģētikas savienības pārvaldību un ar ko groza Direktīvu 94/22/EK, Direktīvu 98/70/EK, Direktīvu 2009/31/EK, Regulu (EK) Nr. 663/2009, Regulu (EK) Nr. 715/2009, Direktīvu 2009/73/EK, Padomes Direktīvu 2009/119/EK, Direktīvu 2010/31/ES, Direktīvu 2012/27/ES, Direktīvu 2013/30/ES un Padomes Direktīvu (ES) 2015/652 un atceļ Regulu (ES) Nr. 525/2013 (COM(2016)0759 – C8-0497/2016 – 2016/0375(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

(2020/C 363/28)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2016)0759),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu, kā arī 192. panta 1. punktu un 194. panta 2. punktu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C8-0497/2016),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
  - ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2017. gada 26. aprīļa atzinumu ⁽¹⁾,
  - ņemot vērā Reģionu komitejas 2017. gada 13. jūlija atzinumu ⁽²⁾,
  - ņemot vērā provizorisko vienošanos, kuru atbildīgā komiteja apstiprinājusi saskaņā ar Reglamenta 69.f panta 4. punktu, un Padomes pārstāvja 2018. gada 29. jūnija vēstulē pausto apņemšanos apstiprināt Eiropas Parlamenta nostāju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu,
  - ņemot vērā Reglamenta 59. pantu,
  - ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas un Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas kopīgās apspriedes, kas rīkotas saskaņā ar Reglamenta 55. pantu,
  - ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas un Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas ziņojumu un Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas atzinumu (A8-0402/2017),
1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju ⁽³⁾;
  2. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;
  3. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei, Komisijai un dalībvalstu parlamentiem.

⁽¹⁾ OV C 246, 28.7.2017., 34. lpp.

⁽²⁾ OV C 342, 12.10.2017., 111. lpp.

⁽³⁾ Ar šo nostāju aizstāj 2018. gada 17. janvārī pieņemtos grozījumus (Pieņemtie teksti P8_TA(2018)0011).

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

P8_TC1-COD(2016)0375

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2018. gada 13. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/... par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013

(Tā kā starp Parlamentu un Padomi tika panākta vienošanās, Parlamenta nostāja atbilst galīgajam tiesību aktam Regulai (ES) 2018/1999.)

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

P8_TA(2018)0444

Atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšana ***I

Eiropas Parlamenta 2018. gada 13. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšanu (pārstrādāta redakcija) (COM(2016)0767 – C8-0500/2016 – 2016/0382(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra – pārstrādāšana)

(2020/C 363/29)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2016)0767),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 194. panta 2. punktu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C8-0500/2016),
  - ņemot vērā Juridiskās komitejas atzinumu par ierosināto juridisko pamatu,
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
  - ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2017. gada 26. aprīļa atzinumu ⁽¹⁾,
  - pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,
  - ņemot vērā Iestāžu 2001. gada 28. novembra nolīgumu par tiesību aktu pārstrādāšanas tehnikas strukturētāku izmantošanu ⁽²⁾,
  - ņemot vērā Juridiskās komitejas 2017. gada 20. oktobra vēstuli, kas Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejai iesniegta saskaņā ar Reglamenta 104. panta 3. punktu,
  - ņemot vērā provizorisko vienošanos, kuru atbildīgā komiteja apstiprinājusi saskaņā ar Reglamenta 69.f panta 4. punktu, un Padomes pārstāvja 2018. gada 26. jūnija vēstulē pausto apņemšanos apstiprināt Eiropas Parlamenta nostāju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu,
  - ņemot vērā Reglamenta 104., 59. un 39. pantu,
  - ņemot vērā Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas ziņojumu, kā arī Attīstības komitejas, Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas, Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas un Līgumrakstu komitejas atzinumus (A8-0392/2017),
- A. tā kā saskaņā ar Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas juridisko dienestu konsultatīvās darba grupas atzinumu būtiskie grozījumi Komisijas priekšlikumā ir skaidri norādīti un citu būtisku grozījumu tajā nav un tā kā spēkā esošo tiesību aktu negrozītos noteikumus kopā ar ierosinātajiem grozījumiem priekšlikumā ir paredzēts tikai kodificēt, negrozot tos pēc būtības,

⁽¹⁾ OV C 246, 28.7.2017., 55. lpp.

⁽²⁾ OV C 77, 28.3.2002., 1. lpp.

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju⁽¹⁾, ņemot vērā Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas juridisko dienestu konsultatīvās darba grupas ieteikumus;
2. prasa Komisijai priekšlikumu iesniegt vēlreiz, ja tā šo priekšlikumu aizstāj ar citu tekstu, būtiski groza vai ir paredzējusi būtiski grozīt;
3. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt Parlamenta nostāju Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu parlamentiem.

P8_TC1-COD(2016)0382

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2018. gada 13. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/... par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu

(Tā kā starp Parlamentu un Padomi tika panākta vienošanās, Parlamenta nostāja atbilst galīgajam tiesību aktam Direktīvai (ES) 2018/2001.)

⁽¹⁾ Ar šo nostāju aizstāj 2018. gada 17. janvārī pieņemtos grozījumus (Pieņemtie teksti, P8_TA(2018)0009).

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

P8_TA(2018)0445

Daudzgažu plāns Adrijas jūras mazo pelaģisko sugu krājumiem un zvejniecībām, kas šos krājumus izmanto ***I

Eiropas Parlamenta 2018. gada 13. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido daudzgažu plānu Adrijas jūras mazo pelaģisko sugu krājumiem un zvejniecībām, kas šos krājumus izmanto (COM(2017)0097 – C8-0095/2017 – 2017/0043(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

(2020/C 363/30)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2017)0097),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 43. panta 2. punktu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C8-0095/2017),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
  - ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2017. gada 31. maija atzinumu ⁽¹⁾,
  - ņemot vērā Reglamenta 59. pantu,
  - ņemot vērā Zivsaimniecības komitejas ziņojumu un Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas nostāju grozījumu veidā (A8-0337/2018),
1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju;
  2. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;
  3. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu parlamentiem.

P8_TC1-COD(2017)0043

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2018. gada 13. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/..., ar ko izveido daudzgažu plānu Adrijas jūras mazo pelaģisko sugu krājumiem un zvejniecībām, kas šos krājumus izmanto

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 43. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

⁽¹⁾ OV C 288, 31.8.2017., 68. lpp.

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Kopējai zivsaimniecības politikai (KZP) būtu jāpalīdz aizsargāt jūras vidi, ilgtspējīgi pārvaldīt visas komerciāliem mērķiem izmantotās sugas un jo īpaši vēlākais līdz 2020. gadam sasniegt labu jūras vides stāvokli saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/56/EK ⁽³⁾ 1. panta 1. punktu, **kā arī nodrošināt labvēlīgu aizsardzības statusu sugām un dzīvotnēm saskaņā ar Padomes Direktīvu 92/43/EEK ⁽⁴⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/147/EK ⁽⁵⁾. [Gr. 1]**
- (1a) **2015. gadā Ņujorkā rīkotajā Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības samitā Savienība un tās dalībvalstis apņēmas līdz 2020. gadam faktiski noregulēt zivju iegūšanu, izbeigt pārzveju, nelegālu, neregistrētu un neregulētu zveju un destruktīvu zvejas praksi un īstenot zinātniski pamatotus pārvaldības plānus, lai pēc iespējas īsā laikā atjaunotu zivju krājumus vismaz tādā līmenī, kas spēj nodrošināt maksimālo ilgtspējīgas ieguves apjomu, kuru nosaka to bioloģiskās īpašības. [Gr. 2]**
- (2) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1380/2013 ⁽⁶⁾ ir paredzēti KZP noteikumi, un tie atbilst Savienības starptautiskajām saistībām. KZP mērķi cita starpā ir nodrošināt zvejniecības un akvakultūras vidisko, **ekonomisko un sociālo** ilgtspēju ilgtermiņā, bet zvejniecības pārvaldībā piemērot piesardzīgu pieeju un ieviest ekosistēmas pieeju. [Gr. 3]
- (2a) **Saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1380/2013 zvejniecības pārvaldībai, kas balstīta uz labāko pieejamo zinātnisko ieteikumu, ir vajadzīgas saskaņotas, uzticamas un precīzas datu kopas. [Gr. 4]**
- (3) Zivsaimniecības zinātnes, tehnikas un ekonomikas komiteja (ZZTEK) un Vidusjūras Vispārējās zivsaimniecības komisijas (GFCM) Zinātniskā padomdevēja komiteja (ZPK) savos zinātniskajos ieteikumos ir norādījusi, ka anšova un sardīnes krājumu izmantošana Adrijas jūrā notiek tādos apjomos, kuri pārsniedz līmeni, kas vajadzīgs, lai sasniegtu maksimālo ilgtspējīgas ieguves apjomu (MSY).
- (3a) **Adrijas jūra ir svarīgs Vidusjūras apakšapgabals, kurā izkrautā nozveja veido aptuveni vienu trešdaļu no kopējās izkrāvumu vērtības. [Gr. 5]**
- (4) Neraugoties uz to, ka anšova un sardīnes krājumu pārvaldību Adrijas jūrā reglamentē gan GFCM satvarā pieņemts starptautisks pārvaldības plāns, gan nacionālie pārvaldības plāni, kas pieņemti saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1967/2006 ⁽⁷⁾, minētie krājumi joprojām ir pārmērīgi izmantoti, un pašreizējie pārvaldības pasākumi tiek uzskatīti par nepietiekamiem, lai līdz 2020. gadam sasniegtu MSY. Dalībvalstis un ieinteresētās personas ir izteikušas atbalstu šo divu krājumu pārvaldības plānu izstrādei un īstenošanai Savienības līmenī.

⁽¹⁾ OV C 288, 31.8.2017., 68. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2018. gada 13. novembra nostāja.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/56/EK (2008. gada 17. jūnijs), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā (Jūras stratēģijas pamatdirektīva) (OV L 164, 25.6.2008., 19. lpp.).

⁽⁴⁾ **Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.).**

⁽⁵⁾ **Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.).**

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1380/2013 (2013. gada 11. decembris) par kopējo zivsaimniecības politiku un ar ko groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1954/2003 un (EK) Nr. 1224/2009 un atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 2371/2002 un (EK) Nr. 639/2004 un Padomes Lēmumu 2004/585/EK (OV L 354, 28.12.2013., 22. lpp.).

⁽⁷⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1967/2006 (2006. gada 21. decembris), kas attiecas uz Vidusjūras zvejas resursu ilgtspējīgas izmantošanas pārvaldības pasākumiem un ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 2847/93, kā arī atceļ Regulu (EK) Nr. 1626/94 (Vidusjūras regula) (OV L 36, 8.2.2007., 6. lpp.).

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

- (4a) *Īstenotajiem pārvaldības plāniem un 2016. gadā ieviestajiem tehniskajiem pasākumiem būtu jāietekmē krājumu stāvoklis, un tie būtu jāanalizē un jāņem vērā, izstrādājot šā reģiona pelāgisko sugu daudzgadu pārvaldības plānu.* [Gr. 6]
- (4b) *Minimālās izdzīvojušo īpatņu biomasas pieejas īstenošanas nolūkos ir jāveic izmaiņas bioloģiskās paraugošanas un izpētes protokolos, kas prasīs zināmu laiku, tādēļ pirms tās īstenošanas ir nepieciešams pārejas periods.* [Gr. 99]
- (5) *Pašreizējie pārvaldības pasākumi attiecībā uz Adrijas jūras mazajām pelāgiskajām sugām aptver piekļuvi ūdeņiem, zvejas piepūles kontroli un zvejas rīku izmantojuma reglamentēšanai paredzētus tehniskos pasākumus. Zinātniskajā ieteikumā norādīts, ka nozvejas kontrole ir vispiemērotākais veids, kādā koriģēt zvejas izraisītu zivju mirstību, un ka mazo pelāgisko sugu gadījumā tas būtu efektīvāks pārvaldības līdzeklis^(†).* [Gr. 7]
- (6) *Lai sasniegtu KZP mērķus, vajadzībai piemērotā salikumā ir jāpieņem virkne saglabāšanas pasākumu, piemēram, daudzgadu plāni, un tehniskie pasākumi, zvejas iespēju noteikšana un iedalīšana.* [Gr. 8]
- (6a) *Adrijas jūras mazo pelāgisko sugu zvejniecībai, jo īpaši 17. un 18. ģeogrāfiskajā apakšapgabalā, ir ļoti svarīga sociālekonomiska ietekme uz dalībvalstu piekrastes kopienas izaugsmi un nākotni.* [Gr. 9]
- (6b) *Atbilstīgi KZP principiem un mērķiem un saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1380/2013 18. pantu būtu jāizmanto reģionalizācija, lai pieņemtu un īstenotu pasākumus, kuros ņemta vērā katra zivsaimniecības apgabala specifiku un aizsargāti tā vides apstākļi.* [Gr. 10]
- (6c) *Zvejas iespējas būtu jāpiešķir saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1380/2013 17. pantā paredzētajiem principiem, pielietojot pārredzamus un objektīvus kritērijus, tostarp vides, kā arī sociāla un ekonomiska rakstura kritērijus. Zvejas iespējas būtu taisnīgi jāsadala arī starp dažādiem zvejniecības segmentiem, tostarp tradicionālajai un mazapjoma zvejai. Turklāt dalībvalstīm būtu jānodrošina stimuli zvejas kuģiem, kuri izmanto selektīvus zvejas rīkus vai zvejas paņēmienus ar samazinātu ietekmi uz vidi.* [Gr. 11]
- (7) *Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1380/2013 9. un 10. pantu daudzgadu plāniem būtu jābalstās uz vislabākajiem pieejamiem zinātniskiem, tehniskiem un ekonomiskiem ieteikumiem un jāsaturs mērķi, kvantitatīvi nosakāmi mērķapjomi un skaidri termiņi to sasniegšanai, saglabāšanas references rādītāji, saglabāšanas mērķi un izkraušanas pienākuma īstenošanai nepieciešamie tehniskie pasākumi, kā arī pasākumi, kas izstrādāti, lai pēc iespējas izvairītos no nevēlamas nozvejas un samazinātu to, un aizsardzības pasākumi.* [Gr. 12]
- (8) *Daudzgadu plāna mērķis būtu palīdzēt sasniegt KZP mērķus un jo īpaši panākt atjaunot un uzturēt zivju krājumus virs biomasas līmeņa, kas spēj nodrošināt MSY, īstenot izkraušanas pienākumu no attiecīgajiem krājumiem, sasniegt ilgtspējību zvejniecības jomā un nodrošināt rezultatīvu pārvaldības sistēmu.* [Gr. 13]
- (8a) *Šo regulu nebūtu jāuzskata par precedentu attiecībā uz citiem Vidusjūras daudzgadu plāniem, ja vien nav paredzēts citādi.* [Gr. 14]
- (8b) *Daudzgadu plānā vienmēr būtu jāpanāk līdzsvars starp attiecīgajā termiņā sasniedzamu rezultātu un sociālekonomisko ietekmi.* [Gr. 15]

^(†) Zivsaimniecības zinātnes, tehnikas un ekonomikas komitejas (ZZTEK) novērtējums par Vidusjūras krājumiem (2. daļa) (STECF-11-14).

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

- (9) Turklāt ar Regulas (ES) Nr. 1380/2013 15. pantu ir ieviests izkraušanas pienākums, tai skaitā visām to sugu nozvejām, uz kurām attiecas minimālais izmērs, kas noteikts Regulas (EK) Nr. 1967/2006 III pielikumā. Atkāpjoties no Regulas (ES) Nr. 1380/2013 15. panta 1. punkta, ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) Nr. 1392/2014⁽¹⁾ ir izveidots trīs gadu izmetumu plāns, kurā paredzēts *de minimis* atbrīvojums no Adrijas jūrā gūtās anšoņa, sardīnes, makreļu un stavriņu nozvejas izkraušanas pienākuma. Lai īstenotu izkraušanas pienākumu, ir lietderīgi pagarināt Deleģētās regulas (ES) Nr. 1392/2014 pasākumu spēkā esības termiņu, attiecīgos regulas noteikumus iekļaujot daudzgadu plānā.
- (10) Saskaņā ar ekosistēmas pieeju ~~un papildus ar šo plānu arī būtu jāpalīdz panākt labs vides stāvoklis, kā noteikts Direktīvā 2008/56/EK, noteiktajam ar zvejniecību saistītajam raksturlielumam un zvejniecības pārvaldības satvarā jāskata arī direktīvas I pielikumā noteiktais 1., 4. un 6. kvalitatīvais raksturlielums. Turklāt ar šo plānu būtu arī jāpalīdz panākt labvēlīgs aizsardzības statuss dzīvotnēm un sugām, kā tas attiecīgi prasīts Direktīvā 2009/147/EK un Direktīvā 92/43/EEK.~~ [Gr. 16]
- (11) Regulas (ES) Nr. 1380/2013 16. panta 4. punktā prasīts, lai zvejas iespējas tiktu noteiktas saskaņā ar mērķapjomiem, kas paredzēti daudzgadu plānos. [Gr. 17]
- (12) Ir lietderīgi zvejas izraisītās zivju mirstības mērķapjomu (F), kas atbilst MSY panākšanas un uzturēšanas mērķim, izteikt ar vērtību diapazoniem, kuri ir saskaņā ar maksimālā ilgtermiņa ieguves apjoma sasniegšanu (F_{MSY}). Minētie ar **labāko pieejamo** zinātnisko ieteikumu pamatotie diapazoni ir nepieciešami, lai nodrošinātu elastību, kas ļauj ņemt vērā jaunākos zinātniskos ieteikumus **pārmaiņas zinātniskajos ieteikumos, veicinātu izkraušanas pienākuma īstenošanu palīdzētu īstenot izkraušanas pienākumu** un ņemt vērā jauktu sugu zvejniecību īpatnības. ZZTEK⁽²⁾ ir aprēķinājis F_{MSY} diapazonus, ~~un~~. **Saskaņā ar šo plānu** tie ir noteikti tā, lai ilgtermiņa ieguves apjoma samazinājums salīdzinājumā ar MSY nepārsniegtu 5%.⁽³⁾ Turklāt diapazona augšējā robeža ir noteikta tā, lai varbūtība, ka krājuma apjoms kļūst mazāks par B_{lim} , nepārsniegtu 5%. [Gr. 18]
- (13) ~~Zvejas iespēju noteikšanas vajadzībām būtu jānosaka parasti lietojamo F_{MSY} diapazonu augšējais robežapjoms un ja tiek uzskatīts, ka konkrētais krājums ir laba stāvoklī, augstāka robeža atsevišķiem gadījumiem. Līdz šai augstākajai robežai zvejas iespējas būtu jāspēj noteikt~~ **Lai sasniegtu daudzgadu plāna mērķus, par katras sugas mērķapjomu būtu jānosaka SSB_{pa} . Vajadzētu būt iespējai noteikt augstāku mērķapjomu** tikai tad, ja, pamatojoties uz zinātnisko ieteikumu vai pierādījumiem, tas ir nepieciešams, lai sasniegtu šajā regulā izklāstītos mērķus attiecībā uz jauktu sugu zvejniecībām, vai ja tas ir nepieciešams, lai novērstu kaitējumu, ko krājumam nodara iekšsugas vai starpsugu dinamika, vai lai ierobežotu zvejas iespēju atšķirības dažādos gados **ja kāda mazo pelagisko sugu krājuma apjoms ir mazāks par SSB_{lim} .** [Gr. 19]
- (14) Ja nav pieejami ar MSY saistīti mērķapjomi, būtu jāpiemēro piesardzīga pieeja.
- (15) Attiecībā uz krājumiem, par kuriem tie ir pieejami, aizsardzības **Aizsardzības** pasākumu piemērošanas nolūkā ir jānosaka saglabāšanas references rādītāji, kas gan anšoņa, gan sardīnes krājumiem izteikti ar $MSY B_{trigger}$ un B_{lim} **izteikti ar SSB_{lim} un $SSB_{mazajām pelagiskajām sugām}$.** Ja krājuma apmērs kļūst mazāks par $MSY B_{trigger}$ zvejas izraisītās zivju mirstības rādītājs būtu jānosaka mazāks par $F_{MSY} SSB_{lim}$, **būtu jāpieņem atbilstīgi korektīvi pasākumi, lai nodrošinātu, ka attiecīgie krājumi ātri atjaunojas virs SSB_{pa} līmeņiem.** [Gr. 20]

(1) Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr. 1392/2014 (2014. gada 20. oktobris), ar kuru izveido izmetumu plānu dažām mazo pelagisko sugu zvejniecībām, kas darbojas Vidusjūrā (OV L 370, 30.12.2014., 21. lpp.).

(2) Zivsaimniecības zinātnes, tehnikas un ekonomikas komiteja (ZZTEK). Mazo pelagisko sugu krājumi Adrijas jūrā. Vidusjūras novērtējumi, 1. daļa (STECF-15-14). [Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, EUR 27492 EN, JRC 97707, 52 lpp.] [The second part of this reference seems to be mistaken. OPOCE, please check.]

(3) Zivsaimniecības zinātnes, tehnikas un ekonomikas komiteja (ZZTEK). Mazo pelagisko sugu krājumi Adrijas jūrā. Novērtējums par Vidusjūras krājumiem (1. daļa) (STECF-15-14) 2015. [Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, EUR 27492 EN, JRC 97707, 52 lpp.] [The second part of this reference seems to be mistaken. OPOCE, please check.]

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

- (16) Ja krājuma apmērs kļūst mazāks par references rādītāju D_{lim} , būtu jāīsteno turpmāki aizsardzības pasākumi. Aizsardzības pasākumos būtu jāiekļauj zvejas iespēju samazināšana un īpaši saglabāšanas pasākumi gadījumos, kad zinātniskajā ieteikumā norādīts, ka krājums ir apdraudēts. Šie pasākumi pēc vajadzības būtu jāpapildina ar citiem pasākumiem, kā, piemēram, Komisijas pasākumiem saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1380/2013 12. pantu vai dalībvalstu pasākumiem saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1380/2013 13. pantu. [Gr. 21]
- (17) Attiecībā uz krājumiem, par kuriem nav pieejami references rādītāji, būtu jāpiemēro piesardzības princips. *Īpašajā gadījumā, kad attiecībā uz krājumiem, no kuriem iegūst piezveju, zinātniskā ieteikuma par šādu krājumu minimālo nārsta bara biomasu nav un ja zinātniskajā ieteikumā norādīts, ka vajadzīgi korektīvi pasākumi, būtu jāpieņem īpaši saglabāšanas pasākumi.* [Gr. 22]
- (18) Lai īstenotu izkraušanas pienākumu, kas ieviests ar Regulas (ES) Nr. 1380/2013 15. panta 1. punktu, plānā būtu jāparedz papildu pārvaldības pasākumi, *jo īpaši pasākumi, ar kuriem pakāpeniski izskaustu izmetumus, paredzētu uzskaitīt zivis, kas ir mazākas par minimālo saglabāšanas references izmēru, un līdz minimumam samazinātu un, ja iespējams, izskaustu zvejas darbību nelabvēlīgu ietekmi uz jūras vidi.* Šādi pasākumi būtu jānosaka ar deleģētajiem aktiem. [Gr. 23]
- (18a) *Horvātijas, Itālijas un Slovēnijas (Augsta līmeņa grupa Adriatica) kopīgais ieteikums un pētījums par riņķvadu tīklu tehniskajiem raksturlielumiem un to ietekmi uz grunts iemūtniekiem tika iesniegts neatkarīgiem ekspertiem un ZZTEK, kas tos pārskatīja. Tādēļ ir lietderīgi paredzēt atkāpi no Regulas (EK) Nr. 1967/2006 13. panta 3. punkta otrās daļas un II pielikuma 2. punkta.* [Gr. 24]
- (19) Kā prasīts Regulā (ES) Nr. 1380/2013, būtu jānosaka kopīgo ieteikumu iesniegšanas termiņš pārvaldībā tieši ieinteresētajām dalībvalstīm.
- (19a) *Ja zinātniskie ieteikumi liecina, ka atpūtas zveja būtiski ietekmē zvejas izraisīto zivju mirstību attiecīgā krājumā, Padomei šie ieteikumi būtu jāņem vērā. Šādā nolūkā Padomei vajadzētu būt iespējai noteikt komerciālās zvejas kopējo pieļaujamo nozveju (KPN), kurā ņemts vērā atpūtas zvejā gūto nozveju apjoms, un/vai pieņemt citus pasākumus, kas ierobežo atpūtas zveju, piemēram, noteikt individuālos limitus un zvejas aizlieguma periodus.* [Gr. 25]
- (20) Lai palīdzētu sasniegt plāna mērķus, jo īpaši attiecībā uz zivju mazuļu aizsardzību, vai lai uzlabotu selektivitāti, plānā būtu jāparedz arī daži tehniskie pavadpasākumi, *kā arī temporālie un telpiskie pasākumi,* kas jāpieņem ar deleģētajiem aktiem *un ņemot vērā labāko pieejamo zinātnisko ieteikumu.* [Gr. 26]
- (20a) *Nosakot tehniskos pasākumus, kas izriet no daudzgadu pārvaldības plāna vai saskaņā ar to pieņemtajiem deleģētajiem aktiem, ar tiem būtu jāaizsargā tādu nerūpnieciskās zvejas rīku izmantošana, kas pamatojas uz zvejnieku kopienās noteiktu vēsturisku praksi.* [Gr. 27]
- (21) Lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību šajā regulā noteiktajiem pasākumiem, būtu jāpieņem īpaši kontroles pasākumi, kas vajadzīgi, lai papildinātu Padomes Regulā (EK) Nr. 1224/2009 ⁽¹⁾ paredzētos pasākumus.

(¹) Padomes Regula (EK) Nr. 1224/2009 (2009. gada 20. novembris), ar ko izveido Kopienas kontroles sistēmu, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas noteikumiem, un groza Regulas (EK) Nr. 847/96, (EK) Nr. 2371/2002, (EK) Nr. 811/2004, (EK) Nr. 768/2005, (EK) Nr. 2115/2005, (EK) Nr. 2166/2005, (EK) Nr. 388/2006, (EK) Nr. 509/2007, (EK) Nr. 676/2007, (EK) Nr. 1098/2007, (EK) Nr. 1300/2008 un (EK) Nr. 1342/2008, un atceļ Regulas (EEK) Nr. 2847/93, (EK) Nr. 1627/94 un (EK) Nr. 1966/2006 (OV L 343, 22.12.2009., 1. lpp.).

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

- (21a) *Lai palīdzētu nozarei samierināties ar zvejas piepūles samazināšanas pasākumiem un no tiem izrietošo uzņēmumu un zvejnieku ienākumu kritumu, būtu jāparedz prioritāra piekļuve pienācīgam Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF) atbalstam saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 508/2014 ⁽¹⁾. [Gr. 28]*
- (21b) *Lai nodrošinātu īstenošanu, kas atbilst sociālekonomiskajai ietekmei, ir vēlams, no vienas puses, piešķirt atkāpes no Regulā (ES) Nr. 508/2014 33. pantā minētajiem pagaidu pārtraukšanas pasākumu termiņiem, kas paredzētas tikai šajā daudzgadu plānā iekļautajiem kuģiem, un, no otras puses, atļaut atsākt minētās regulas 34. pantā paredzētos zvejas darbību galīgas pārtraukšanas pasākumus un atļaut šiem kuģiem piekļūt tiem. [Gr. 29]*
- (22) Atzīstot, ka Adrijas jūrā kuģi, kuri specializētajā zvejā iegūst mazo pelaģisko sugu zivis, visbiežāk dodas īsos zvejas reisos, Regulas (EK) Nr. 1224/2009 17. pantā prasīta iepriekšējās paziņošanas kārtība būtu jāpielāgo, paredzot, ka iepriekšējie paziņojumi sniedzami vismaz ~~pusotru stundu~~ **pusstundu** pirms paredzamās ierašanās ostā. Tomēr, ņemot vērā nebūtisko ietekmi, kādu zvejas reisi, kuros iegūst ļoti mazus zivju daudzumus, rada uz attiecīgajiem krājumiem, ir lietderīgi noteikt robežapjomu, t. i., paredzēt, ka šādi iepriekšēji paziņojumi jāsniedz tad, ja uz minētajiem kuģiem ir paturēta vismaz 1 tonna ~~anšova vai sardīnes~~ **mazu pelaģisko sugu** nozvejas. [Gr. 30]
- (23) Atzīstot, ka elektroniskie kontroles rīki zvejniecībā nodrošina labāku un savlaicīgāku kontroli, jo īpaši zvejas darbību telpiskā izvietojuma un krājumu izmantošanas ziņā, prasība par kuģu satelītnovērošanas sistēmas un elektroniskā zvejas žurnāla izmantošanu, kas paredzēta Regulā (EK) Nr. 1224/2009, attiecīgi tās 9. un 15. pantā, būtu jāattiecinā uz visiem zvejas kuģiem, kuru lielākais garums ir astoņi metri.
- (24) Būtu jānosaka ~~anšova un sardīnes~~ **mazu pelaģisko sugu** nozvejām piemērojamie robežapjomi, pēc kuru pārsniegšanas zvejas kuģim ir jāveic izkraušana apstiprinātā ostā vai vietā tuvu krastam saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1224/2009 43. pantu. Turklāt, apstiprinot šīs ostas vai vietas tuvu krastam, dalībvalstīm minētās regulas 43. panta 5. punktā paredzētie kritēriji būtu jāpiemēro tādā veidā, kas nodrošina faktisku kontroli. [Gr. 31]
- (25) Lai laikus un samērīgi pielāgotos tehnikas un zinātnes attīstībai un nodrošinātu elastību un konkrētu pasākumu pārveidošanas iespēju, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu, **lai papildinātu un tādējādi papildināt šo regulu ar korektīviem pasākumiem** attiecībā uz ~~makreļu un stavriņu saglabāšanu~~, izkraušanas pienākuma īstenošanu un tehniskiem pasākumiem. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu ⁽²⁾. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienlīdzīgu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana. [Gr. 32]
- (26) Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1380/2013 10. panta 3. punktu būtu jāparedz noteikumi par šīs regulas piemērošanas atbilstības un efektivitātes novērtējumu, kuru periodiski veic Komisija. Šādā novērtējumā būtu jāievēro un par pamatu jāņem plāna periodiskie izvērtējumi, kurus veic, pamatojoties uz zinātniskajiem ieteikumiem. Plāns būtu jāizvērtē **trīs gadus pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas un pēc tam** reizi piecos gados. Minētais laikposms ļauj pilnībā īstenot izkraušanas pienākumu, kā arī pieņemt un īstenot regionalizētus pasākumus un konstatēt to ietekmi uz krājumiem un zvejniecībām. Tas turklāt ir minimālais laikposms, ko prasa zinātniskās struktūras. [Gr. 33]

⁽¹⁾ **Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 508/2014 (2014. gada 15. maijs) par Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un ar ko atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 2328/2003, (EK) Nr. 861/2006, (EK) Nr. 1198/2006 un (EK) Nr. 791/2007 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1255/2011 (OV L 149, 20.5.2014., 1. lpp).**

⁽²⁾ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

- (27) Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1380/2013 9. panta 4. punktu pirms plāna izstrādes tika novērtēta tā iespējamā ekonomiskā un sociālā ietekme ⁽¹⁾.
- (27a) *Lai palīdzētu zvejniekiem īstenot šajā regulā paredzētos pasākumus, dalībvalstīm būtu pēc iespējas plašāk jāizmanto Regulā (ES) Nr. 508/2014 pieejamie pasākumi. Ir lietderīgi precizēt, ka pagaidu pārtraukšanas pasākumus, kas pieņemti nolūkā sasniegt šīs regulas mērķus, var uzskatīt par tiesīgiem pretendēt uz atbalstu saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 508/2014, lai ņemtu vērā šīs regulas sociālekonomiskos aspektus. Turklāt kuģiem, kuru ietekmē šis daudzgadu plāns, ir lietderīgi piešķirt atkāpi no laikposmiem, kuros šo atbalstu var piešķirt, kā arī no ierobežojumiem attiecībā uz EJZF finansialo ieguldījumu par Regulā (ES) Nr. 508/2014 noteiktajiem pagaidu pārtraukšanas pasākumiem, [Gr. 34]*

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA
VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Ar šo regulu izveido daudzgadu plānu Adrijas jūras mazo pelaģisko sugu krājumiem.
2. Šo regulu piemēro Eiropas anšova (*Engraulis encrasicolus*) un sardīnes (*Sardina pilchardus*) krājumiem Adrijas jūrā (~~“attiecīgie krājumi”~~ **“mazās pelaģiskās sugas”**) un zvejniecībām, kas **specializētajā zvejā iegūst** šos krājumus ~~izmanto. Tā~~ **Lai īstenotu Regulas (ES) Nr. 1380/2013 15. pantā noteikto izkraušanas pienākumu, šo regulu** piemēro arī makreļus (*Scomber spp.*) un stavridu (*Trachurus spp.*) piezvejām, kas Adrijas jūrā gūtas, zvejojot ~~no attiecīgajiem krājumiem (no katra atsevišķi vai abiem kopā).~~ **[Gr. 35]**

2. pants

Definīcijas

1. Šajā regulā piemēro definīcijas, kas noteiktas Regulas (ES) Nr. 1380/2013 4. pantā, Regulas (EK) Nr. 1224/2009 4. pantā un Regulas (EK) Nr. 1967/2006 2. pantā.
2. Papildus piemēro šādas definīcijas:
- a) “Adrijas jūra” ir GFCM 17. un 18. ģeogrāfiskais apakšapgabals;
- b) “GFCM ģeogrāfiskais apakšapgabals” ir Vidusjūras Vispārējās zivsaimniecības komisijas (GFCM) ģeogrāfiskais apakšapgabals, kas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1343/2011 ⁽²⁾ I pielikumā;
- ba) “specializētā zveja” ir zveja, kad sardīnes vai anšova nozveja ir vismaz 50 % no loma dzīvsvara; [Gr. 37]**
- c) ~~“mazo pelaģisko sugu krājumi”~~ **“mazās pelaģiskās sugas”** ir šīs regulas 1. panta 2. punktā ~~nosauktie krājumi~~ **sardīnes (*Sardina pilchardus*) un jebkura šo krājumu kombinācija; Eiropas anšova (*Engraulis encrasicolus*) krājumi; [Gr. 38]**

⁽¹⁾ Ietekmes novērtējums [...] [include reference when published].

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1343/2011 (2011. gada 13. decembris) par atsevišķiem noteikumiem attiecībā uz zveju Vidusjūras Vispārējās zivsaimniecības komisijas (GFCM) nolīguma apgabalā, ar kuru groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1967/2006, kas attiecas uz Vidusjūras zvejas resursu ilgtspējīgas izmantošanas pārvaldības pasākumiem (OV L 347, 30.12.2011., 44. lpp.).

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

- ca) **“labākais pieejamais zinātniskais ieteikums” ir publiski pieejams zinātniskais ieteikums, kurš pamatojas uz jaunākajiem zinātniskajiem datiem un metodēm, ko izdevusi vai salīdzinoši izvērtējusi Savienības vai starptautiskā līmenī atzīta neatkarīga starptautiska zinātniskā struktūra, piemēram, Zivsaimniecības zinātnes, tehnikas un ekonomikas komiteja (ZZTEK) un GFCM, un kurš atbilst Regulas (ES) Nr. 1380/2013 25. panta prasībām. [Gr. 104]**
- d) **“ F_{MSY} diapazons” ir vērtību diapazons, kurā zvejas izraisītas zivju mirstības līmeņi, kas ietilpst zinātniski norādītajos diapazona ietvaros un ir saskaņā ar zinātnisko ieteikumu, jauktā dažādu sugu zvejā visi kopā dod ilgtermiņā maksimālo ilgtspējīgas ieguves apjomu (MSY) caurmērā pastāvošajos vides apstākļos un neatstāj vērā ņemamu ietekmi uz attiecīgo krājumu reprodukcijas procesu. [Gr. 39]**
- da) **“zvejas diena” ir jebkurš nepārtraukts 24 stundu laikposms vai jebkura šā laikposma daļa, kurā zvejas kuģis ir iesaistīts zvejas darbībā, proti, zvejas rīku iemešanā, ievietošanā, vilkšanā un pacelšanā, nozvejas izcelšanā uz kuģa, pārkraušanā citā kuģī, paturēšanā uz kuģa, apstrādē uz kuģa, zivju un zvejas produktu pārvietošanā, ievietošanā sprostos, nobarošanā un izkraušanā, kā noteikts Regulas (ES) Nr. 1380/2013 4. panta 28. punktā; [Gr. 40]**
- db) **“ SSB_{lim} ” ir nārsta bara biomasas references rādītājs, par kuru mazāka rādītāja gadījumā būtu jāsāk korektīvi pārvaldības pasākumi, lai nodrošinātu, ka krājums tiek atjaunots līdz līmenim, kurā tas ir drošās bioloģiskās robežās; [Gr. 41]**
- dc) **“ SSB_{tr} ” ir nārsta bara biomasas piesardzīgais references rādītājs, par kuru mazāka rādītāja gadījumā būtu jāsāk pārvaldības pasākumi, lai nodrošinātu, ka krājums tiek atjaunots līdz līmenim, kurā tas ir drošās bioloģiskās robežās; [Gr. 42]**
- e) **“ $MSY_{trigger}$ ” ir nārsta bara biomasas references rādītājs, par kuru mazāka rādītāja gadījumā būtu jāuzsāk īpaša un pienācīga pārvaldības darbība, lai nodrošinātu, ka izmantošanas intensitāte apvienojumā ar dabīgo dinamiku atjauno krājumus virs līmeņa, kas spēj nodrošināt ilgtermiņā MSY; [Gr. 43]**
- f) **“zvejas iespēja” ir ar nozvejas apjomu un/vai zvejas piepūli skaitliski izteiktas juridiskas tiesības zvejot.**

3. pants

Mērķi

1. Daudzgaļu plāns veicina Regulas (ES) Nr. 1380/2013 2. pantā minēto kopējās zivsaimniecības politikas mērķu sasniegšanu, jo īpaši piemērojot piesardzīgu piecu zvejniecības pārvaldībā, un tā mērķis ir nodrošināt to, ka dzīvo jūras bioloģisko resursu izmantošana atjauno un uztur zvejoto sugu populācijas virs līmeņa, kas spēj nodrošināt MSY. [Gr. 45]
2. Daudzgaļu plānā paredz iedarbīgu, vienkāršu un stabilu pārvaldības sistēmu mazo pelāģisko sugu krājumu izmantošanai Adrijas jūrā.

2.a Izstrādājot vai grozot daudzgaļu plānu, tajā ņem vērā sociālekonomiskos aspektus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1380/2013 2. panta 5. punktu. [Gr. 47]

3. Daudzgaļu plāns veicina izmetumu ~~izskaušanu~~, **samazināšanu**, novēršot un pēc iespējas samazinot nevēlamas nozvejas, un palīdz īstenot Regulas (ES) Nr. 1380/2013 15. pantā noteikto izkraušanas pienākumu attiecībā uz sugām, uz kurām attiecas minētais pienākums un kurām piemēro šo regulu. [Gr. 48]

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

4. Ar daudzgadu plānu ~~īsteno tiek īstenota~~ ekosistēmas ~~pieeju zvejniecības pieeja zvejniecību~~ pārvaldībā, lai tādējādi nodrošinātu to, ka zvejas darbību negatīvā ietekme uz jūras ekosistēmu, **jo īpaši uz apdraudētām dzīvotnēm un aizsargājamām sugām, tostarp jūras zidītājiem, jūras putniem un rāpuļiem**, tiek samazināta līdz minimumam **un, ja iespējams, izskausta**. Daudzgadu plāns ir saskaņots ar Savienības tiesību aktiem vides jomā, ~~un~~ jo īpaši ar ~~mērķi sasniegt labu vides stāvokli~~ **Direktīvas 2008/56/EK 1. panta 1. punktā noteikto mērķi** līdz 2020. gadam **sasniegt labu vides stāvokli un ar Direktīvā 2009/147/EK un Direktīvā 92/43/EEK izklāstītajiem mērķiem un noteikumiem.** [Gr. 49]

5. Daudzgadu plāna mērķis jo īpaši ir:

- a) nodrošināt Direktīvas 2008/56/EK I pielikumā ietvertā 3. raksturlieluma nosacījumu izpildi un
- b) palīdzēt sasniegt Direktīvas 2008/56/EK I pielikumā ietvertos pārējos būtiskos raksturlielumus proporcionāli tam, cik liela ir zvejniecību nozīme to sasniegšanā.

5.a Plāna pasākumus veic saskaņā ar labāko pieejamo zinātnisko ieteikumu. [Gr. 50]

II NODAĻA

SOCIĀLEKONOMISKIE MĒRĶAPJOMI, AIZSARDZĪBAS PASĀKUMI UN ĪPAŠIE PASĀKUMI [Gr. 51]

4. pants

Anšova un sardīnes *Mazo pelaģisko sugu* mērķapjomi [Gr. 52]

1. Zvejas izraisītās zivju mirstības mērķapjomu attiecīgajos krājumos **Mērķa references rādītājus attiecībā uz mazajām pelaģiskajām sugām** sasniedz pēc iespējas drīz un pakāpeniski pieaugoša veidā līdz 2020. gadam un pēc tam to uztur **virš** I pielikumā noteiktajā diapazonā **noteiktajām vērtībām** un atbilstīgi mērķiem, kas izklāstīti 3. panta 1. punktā. [Gr. 53]

2. Zvejas iespējas **Pārvaldības pasākumi attiecībā uz mazajām pelaģiskajām sugām** atbilst šīs regulas I pielikuma tabulas A slejā noteiktajiem zvejas izraisītās zivju mirstības mērķapjomu diapazoniem: **references rādītājiem.** [Gr. 54]

3. Neatkarīgi no 1. un 2. punkta zvejas iespējas **par pārvaldības pasākumu mērķi** var noteikt mazākā apjomā **lielāku apjomu**, nekā **noteikts** I pielikuma tabulas A slejā, **noteiktais zvejas izraisītās zivju mirstības apjoms: ja:**

- a) pamatojoties uz zinātnisko ieteikumu vai pierādījumiem, tas ir nepieciešams, lai attiecībā uz jauktu sugu zvejniecībām sasniegtu 3. pantā noteiktos mērķus;
- b) pamatojoties uz zinātnisko ieteikumu vai pierādījumiem, tas ir nepieciešams, lai novērstu būtisku kaitējumu krājumam, ko rada sugu iekšējā vai starpsugu krājuma dinamika; vai
- c) kāda mazo pelaģisko sugu krājuma apjoms ir mazāks par I pielikuma tabulas B slejā noteikto references rādītāju. [Gr. 55]

4. Neatkarīgi no 2. un 3. punkta, ja krājuma nārsta bara biomasa ir lielāka par II pielikuma tabulas A slejā noteikto atbilstošo minimālo references rādītāju, zvejas iespējas šim krājumam var noteikt saskaņā ar I pielikuma tabulas B slejā noteiktajiem zvejas izraisītās zivju mirstības diapazoniem, un to dara:

- a) ja, pamatojoties uz zinātnisko ieteikumu vai pierādījumiem, tas ir nepieciešams, lai attiecībā uz jauktu sugu zvejniecībām sasniegtu 3. pantā noteiktos mērķus;

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

- b) ja, pamatojoties uz zinātnisko ieteikumu vai pierādījumiem, tas ir nepieciešams, lai novērstu kaitējumu, ko krājumam nodara iekšsugas vai starpsugu dinamika, vai
- e) lai zvejas iespējas secīgos gados neatšķirtos par vairāk kā 20 %. [Gr. 56]

4.a Ja zinātniskajā ieteikumā norādīts, ka atpūtas zveja būtiski ietekmē zvejas izraisīto zivju mirstību konkrētā krājumā, Padome ņem to vērā un, nosakot zvejas iespējas, var ierobežot atpūtas zveju tā, lai nepieļautu zvejas izraisītas zivju mirstības kopējā mērķapjoma pārsniegšanu. [Gr. 57]

4.a pants

Sociālekonomiskie mērķi

Lai ņemtu vērā Regulas (ES) Nr. 1380/2013 2. panta 5. punkta f) apakšpunktā izklāstītos sociālekonomiskos mērķus, dalībvalstis, piemērojot šajā regulā paredzētos tehniskos un saglabāšanas pasākumus, plaši izmanto Regulā (ES) Nr. 508/2014 izklāstītos attiecīgos pasākumus. [Gr. 58]

5. pants

Aizsardzības pasākumi

1. Attiecīgo krājumu saglabāšanas references rādītāji, **rādītājus, izteikti kurus izsaka** ar nārsta bara minimālo biomasu un biomasas limitu, kurš jāpiemēro, **piemēro**, lai sargātu attiecīgo krājumu pilnu reproduktīvo spēju, ir noteikti II pielikumā. [Gr. 59]

1.a Trīs gadus pēc 6. panta 1.a punktā minēto pārvaldības pasākumu piemērošanas veic zinātnisku izpēti, lai pārbaudītu īstenoto pasākumu efektivitāti, jo īpaši attiecībā uz tiem krājumiem, uz kuriem attiecas šī regula, un zvejniecībām, kas minētos krājumus izmanto. [Gr. 60]

2. Ja zinātniskajā ieteikumā norādīts, ka attiecīgā krājuma **attiecīgās mazās pelaģiskās sugas** nārsta bara biomasā ir mazāka par minimālās nārsta bara biomasas references rādītāju, kurš noteikts II pielikuma tabulas A B slejā, tiek pieņemti visi atbilstīgie korektīvie pasākumi, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka attiecīgais krājums **palīdzētu mazajām pelaģiskajām sugām** ātri atjaunojas **atjaunoties** virs līmeņa, kurš spēj nodrošināt MSY. **atbilst I pielikuma A slejā noteiktajam references rādītājam.** Jo īpaši, atkāpjoties no 4. panta 2. punkta un **ievērojot 4. punkta un panta 3. punktu, pārvaldības pasākumus pielāgo,** ņemot vērā minētā krājuma biomasas samazināšanos, attiecīgā krājuma zvejas iespējas nosaka apjomā, kas atbilst zvejas izraisītas zivju mirstības līmenim, kurš ir mazāks par šīs regulas I pielikuma tabulas A slejā noteikto diapazonu. [Gr. 61]

3. Ja zinātniskajā ieteikumā norādīts, ka attiecīgā krājuma **abu mazo pelaģisko sugu** nārsta bara biomasā ir mazāka par nārsta bara biomasas limita references rādītāju ($B_{lim} - SSB_{lim}$), kurš noteikts II pielikuma tabulas B slejā, tiek veikti turpmāki korektīvie pasākumi, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka attiecīgais krājums **palīdzētu abiem krājumiem ātri atjaunojas atjaunoties** virs līmeņa, kurš spēj nodrošināt MSY. **atbilst I pielikuma A slejā noteiktajam references rādītājam.** Jo īpaši šie korektīvie pasākumi, atkāpjoties no 4. panta 2. un 4. punkta, var ietvert specializētās zvejas apturēšanu attiecīgajā krājumā un atbilstīgu zvejas iespēju samazināšanu. **citus atbilstīgus pārvaldības pasākumus.** [Gr. 62]

6. pants

Īpašie saglabāšanas pasākumi

1. Ja zinātniskajā ieteikumā norādīts, ka šīs regulas 1. panta 2. punktā minēto mazo pelaģisko sugu krājumu saglabāšanas labad ir nepieciešama korektīva rīcība, vai – anšova un sardīnes gadījumā – ja kādā konkrētā gadā nārsta bara biomasa jebkuram no minētajiem diviem krājumiem ir mazāka nekā šīs regulas II pielikuma tabulas A B slejā norādītais saglabāšanas references rādītājs, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar šīs regulas 16. pantu un Regulas (ES) Nr. 1380/2013 18. pantu. ~~attiecībā uz:~~

- a) zvejas rīka raksturlielumiem, jo īpaši līnuma acs izmēru, zvejas rīka uzbūvi, zvejas rīka izmēru vai selektivitātes ierīču izmantošanu, lai nodrošinātu vai uzlabotu selektivitāti;

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

- b) zvejas rīka izmantošanu un zvejas rīka ievietošanas dziļumu, lai nodrošinātu vai uzlabotu selektivitāti;
- e) zvejas aizliegšanu vai ierobežošanu konkrētos apgabalos, lai aizsargātu nārstojošas zivis un zivju mazuļus vai zivis, kas ir mazākas par minimālo saglabāšanas references izmēru, vai nemērķa sugu zivis;
- d) zvejošanas vai konkrēta tipa zvejas rīku izmantošanas aizliegumu vai ierobežojumu konkrētos laikposmos, lai aizsargātu nārstojošas zivis vai zivis, kuras ir mazākas par minimālo saglabāšanas references izmēru, vai nemērķa sugu zivis;
- e) minimālajiem saglabāšanas references izmēriem, lai nodrošinātu jūras organismu mazuļu aizsardzību;
- f) citiem ar selektivitāti saistītiem raksturlielumiem.

1.a Neatkarīgi no 1. punkta, lai sasniegtu 4. pantā noteiktos mērķapjomus, 2019.–2022. gada laikposmā piemēro šādus pasākumus:

- a) 2019. gadā mazo pelaģisko sugu nozvejas limitu nosaka 2014. gada nozvejas līmenī; no 2020. gada mazo pelaģisko sugu nozvejas limitus katru gadu līdz 2022. gadam pakāpeniski samazina par 4 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu; tomēr samazināšanu nepiemēro, ja katras attiecīgās dalībvalsts kopējā nozveja iepriekšējā gadā ir par vairāk nekā 2 % mazāka nekā 2014. gada nozveja;
- b) kuģu, kuri specializētajā zvejā iegūst mazo pelaģisko sugu zivis, zvejas piepūle nepārsniedz 180 zvejas dienas gadā un 20 zvejas dienas mēnesī, lielākais, 144 zvejas dienas gadā attiecībā uz specializēto sardīnes zveju un, lielākais, 144 zvejas dienas gadā attiecībā uz specializēto anšova zveju;
- c) telpiskos un temporālos aizliegumus piemēro katru gadu, lai aizsargātu zivju nārsta un mazuļu uzturēšanās vietas; šādus dažādu zvejas rīku izmantošanas aizliegumus attiecina uz visu mazo pelaģisko sugu izplatības apgabalu Adrijas jūrā uz laiku, kas nav īsāks par nepārtrauktu 15 dienu laikposmu un kas nepārsniedz nepārtrauktu 30 dienu laikposmu; minētos aizliegumus piemēro šādos laikposmos:
  - i) sardīnēm — no 1. oktobra līdz 31. martam; un
  - ii) anšovjiem — no 1. aprīļa līdz 30. septembrim;
- d) papildu aizliegumus attiecībā uz kuģiem, kuru lielākais garums pārsniedz 12 metrus, piemēro laikposmā, kas nav īsāks par sešiem mēnešiem, un šos aizliegumus nosaka atsevišķi par katru zvejas rīka tipu; šādi aizliegumi attiecas uz vismaz 30 % apgabala, kas noteikts par zivju mazuļu uzturēšanās apgabalu vai apgabalu, kas ir īpaši aizsargājams attiecībā uz agrīna vecuma zivju grupām (teritoriālajā un iekšējā jūrā);
- e) kuģu, kas aktīvi zvejo mazo pelaģisko sugu krājumus ar traļiem vai riņķvadu, flotes kopējā kapacitāte nepārsniedz 2014. gadā reģistrēto aktīvās flotes kapacitāti, ņemot vērā bruto tilpību (GT) un/vai reģistrēto bruto tilpību (GRT), dzinēja jaudu (kW) un kuģu skaitu. [Gr. 70]

1.b Neatkarīgi no 1.a punkta, lai nodrošinātu pārvaldības pasākumu stabilitāti un ierobežotu to atšķirības, c) un d) apakšpunktā minēto aizliegumu piemērošanas ilguma atšķirības secīgos gados nav lielākas par 10 %. [Gr. 71]

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

6.a pants**Tehniskie pasākumi**

1. Šajā regulā nepiemēro Regulas (EK) Nr. 1967/2006 13. panta 3. punkta otro daļu un II pielikuma 2. punktu.
2. Šajā regulā aptverošo zvejas rīku (riņķvadi un zvejas rīki bez savilcējtroses) maksimālā garuma ierobežojums ir 600 metri un tīkla augstums nepārsniedz 1/3 no garuma. [Gr. 72]

III NODAĻA

AR IZKRAUŠANAS PIENĀKUMU SAISTĪTI NOTEIKUMI

7. pants

Ar izkraušanas pienākumu saistītie noteikumi attiecībā uz Adrijas jūrā nozvejotām mazo pelaģisko sugu zivīm

Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar ~~šīs regulas 15. pantu~~ un Regulas (ES) Nr. 1380/2013 18. pantu pieņemt deleģētos aktus attiecībā uz šādiem pasākumiem: [Gr. 73]

- a) atbrīvojumi no izkraušanas pienākuma piemērošanas attiecībā uz sugām, par kurām ~~pieejamie zinātniskie pierādījumi~~ **labākais pieejamais zinātniskais ieteikums** apliecina augstus izdzīvotības rādītājus, [Gr. 74]
- b) *de minimis* atbrīvojumi ar mērķi sekmēt izkraušanas pienākuma īstenošanu; šādus *de minimis* atbrīvojumus nosaka gadījumos, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1380/2013 15. panta 5. punkta c) apakšpunktā, un ar tajā paredzētajiem nosacījumiem;
- c) īpaši noteikumi par nozvejas dokumentēšanu, jo sevišķi lai uzraudzītu izkraušanas pienākuma īstenošanu.
- d) ~~minimālo saglabāšanas references izmēru noteikšana, lai nodrošinātu jūras organismu mazuļu aizsardzību.~~ [Gr. 75]

IV NODAĻA

REGIONALIZĀCIJA

8. pants

Reģionālā sadarbība

1. Šīs regulas 6. un 7. pantā minētajiem pasākumiem piemēro Regulas (ES) Nr. 1380/2013 18. panta 1.–6. punktu.
2. Piemērojot šā panta 1. punktu, pārvaldībā tieši ieinteresētās dalībvalstis var iesniegt kopīgus ieteikumus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1380/2013 18. panta 1. punktu; pirmo reizi to dara ne vēlāk kā 12 mēnešus pēc šīs regulas stāšanās spēkā un pēc tam 12 mēnešus pēc katras daudzgadu plāna izvērtējuma iesniegšanas saskaņā ar šīs regulas 14. pantu. Šādus ieteikumus tās var iesniegt arī tad, kad pašas uzskata to par vajadzīgu, jo īpaši ja strauji mainās stāvoklis kādā no šīs regulas aptvertajiem krājumiem. Kopīgus ieteikumus saistībā ar pasākumiem, kas attiecas uz konkrētu kalendāra gadu, iesniedz ne vēlāk kā iepriekšējā gada 1. jūnijā.
3. Pilnvaras, kas piešķirtas saskaņā ar šīs regulas 6. un 7. pantu, neskar pilnvaras, kas Komisijai piešķirtas saskaņā ar citiem Savienības tiesību aktiem, tostarp saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1380/2013.

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

V NODAĻA
KONTROLE UN NOTEIKUMU IZPILDES PANĀKŠANA

9. pants

Saistība ar Regulu (EK) Nr. 1224/2009

Ja šajā nodaļā nav noteikts citādi, papildus Regulā (EK) Nr. 1224/2009 paredzētajiem pasākumiem piemēro šajā nodaļā paredzētos kontroles pasākumus.

10. pants

Iepriekšēja paziņošana

1. Atkāpjoties no Regulas (EK) Nr. 1224/2009 17. panta 1. punkta, minētajā pantā paredzētais iepriekšējais paziņojums izdarāms vismaz ~~pusotru stundu~~ **pusstundu** pirms paredzamās ierašanās ostā. Piekrastes dalībvalstu kompetentās iestādes, izskatot katru gadījumu atsevišķi, var atļaut drīzāku ienākšanu ostā. [Gr. 76]

2. Iepriekšējas paziņošanas pienākumu piemēro to Savienības zvejas kuģu kapteiņiem, uz kuriem ir paturēta vismaz ~~viena tonna~~ **divas tonnas** anšova vai ~~viena tonna~~ **divas tonnas** sardīnes nozvejas. **Šos daudzumus aprēķina pēc Regulas (ES) Nr. 1380/2013 15. panta 11. punktā minētās nozvejas atskaitīšanas.** [Gr. 77]

11. pants

Kuģu satelītnovērošanas sistēma

1. Regulas (EK) Nr. 1224/2009 9. panta 2. punktā paredzēto noteikumu piemērošanu šajā regulā attiecina arī uz zvejas kuģiem, kuru lielākais garums ir astoņi metri vai vairāk un kuri ir iesaistīti specializētā mazo pelaģisko sugu zvejā Adrijas jūrā.

2. Ja kuģis ir iesaistīts specializētā mazo pelaģisko sugu zvejā Adrijas jūrā saskaņā ar šo regulu, neatkarīgi no kuģa garuma tam nepiemēro Regulas (EK) Nr. 1224/2009 9. panta 5. punktā noteikto izņēmumu.

12. pants

Zvejas žurnāla elektroniska aizpildīšana un nosūtīšana

1. Regulas (EK) Nr. 1224/2009 15. panta 1. punktā paredzēto pienākumu – kārtot elektronisku zvejas žurnālu un vismaz reizi dienā elektroniski nosūtīt to karoga dalībvalsts kompetentajai iestādei – šajā regulā attiecina arī uz to Savienības zvejas kuģu kapteiņiem, kuru lielākais garums ir astoņi metri vai vairāk un kuri ir iesaistīti specializētā anšova vai sardīnes zvejā.

2. Ja kuģis ir iesaistīts specializētā anšova vai sardīnes zvejā, neatkarīgi no kuģa garuma tā kapteinim nepiemēro Regulas (EK) Nr. 1224/2009 15. panta 4. punktā noteikto izņēmumu.

2.a Atkāpjoties no Regulas (EK) Nr. 1224/2009 15. panta 2. punkta, visu to Savienības zvejas kuģu kapteiņi, kuru lielākais garums ir 12 metri vai vairāk, pirms izkraušanas darbību uzsākšanas nosūta minētās regulas 14. pantā norādīto informāciju. [Gr. 78]

13. pants

Apstiprinātās ostas

Robežapjoms, kurš piemērojams daudzgadu plānā ietvertā attiecīgā krājuma sugu dzīvsvaram un pēc kura pārsniegšanas zvejas kuģim ir jāizkrauj nozveja apstiprinātā ostā vai vietā tuvu krastam, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 1224/2009 43. pantā, ir:

a) 2 000 kg anšova;

b) 2 000 kg sardīnes.

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

VI NODAĻA
PĀRSKATĪŠANA

14. pants

Daudzgažu plāna izvērtēšana

Pēc ~~trīs~~ **trīs** gadus pēc šīs regulas stāšanās spēkā ~~spēkā~~ **spēkā** un pēc tam reizi piecos gados Komisija nodrošina to, ka tiek izvērtēta daudzgažu plāna ietekme uz krājumiem, uz kuriem attiecas šī regula, un uz zvejniecībām, kas minētos krājumus izmanto. Šīs izvērtēšanas rezultātus Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei **un attiecīgā gadījumā iesniedz priekšlikumu šīs regulas grozījumiem.** [Gr. 80]

VII NODAĻA
PROCEDŪRAS NOTEIKUMI

15. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot ~~šajā pantā~~ **Regulas (ES) Nr. 1380/2013 18. pantā** izklāstītos nosacījumus. [Gr. 81]
2. Pilnvaras pieņemt 6. un 7. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no ... [šīs regulas spēkā stāšanās dienas]. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 6. un 7. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 6. un 7. pantu pieņemtais deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

15.a pants

Atbalsts no EJZF

1. **Regulas (ES) Nr. 508/2014 33. panta 1. punkta a) un c) apakšpunkta piemērošanas nolūkā pagaidu pārtraukšanas pasākumus, kas pieņemti, lai sasniegtu daudzgažu plāna mērķus, uzskata par zvejas darbību pagaidu pārtraukšanu.**

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

2. *Atkāpjoties no Regulas (ES) Nr. 508/2014 33. panta 2. punkta, līdz 2020. gada 31. decembrim minētajā regulā paredzēto atbalstu zvejas kuģiem, kuriem piemēro šajā regulā paredzētos telpiskos un temporālos aizliegumus, sniedz ne ilgāk kā deviņus mēnešus.*
3. *Lai nodrošinātu šā panta 2. punkta īstenošanu, atkāpjoties no Regulas (ES) Nr. 508/2014 25. panta 3. punkta, ir iespējams palielināt EJZF kopējo finansiālo ieguldījumu, pārsniedzot attiecīgajā pantā noteikto 15 % robežvērtību.*
4. *Regulas (ES) Nr. 508/2014 30. pantā paredzētos pasākumu īstenošanā prioritāti piešķir tiem zvejniekiem, kurus skar šajā daudzgadu plānā iekļauto pasākumu īstenošana.*
5. *Atkāpjoties no Regulas (ES) Nr. 508/2014 34. panta 4. punktā noteiktā termiņa, līdz 2020. gada 31. decembrim tie kuģi, kuri ir pārtraukuši visas zvejas darbības šajā regulā minēto zvejas piepūles samazināšanas pasākumu dēļ, var būt tiesīgi saņemt Regulas (ES) Nr. 508/2014 34. pantā minēto atbalstu galīgai zvejas darbību pārtraukšanai. [Gr. 82]*

VIII NODAĻA
NOBEIGUMA NOTEIKUMI

16. pants
Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

...

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

I PIELIKUMS

References mērķrādītāji**(kā minēts ~~4. pantā~~ 4. un 5. pantā) [Gr. 86]**

Krājums	Zvejas izraisītās zivju mirstības mērķapjoms, kas ir saskaņā ar maksimālā ilgtspējīgas ieguves apjoma sasniegšanu (F_{MSY}) References mērķrādītāji attiecībā uz mazajām pelāģiskajām sugām	
	A sleja	B sleja
Anšovs	0,23 — 0,30 SSBpa	0,30 — 0,364 SSBlīm
Sardīne	0,065 — 0,08	0,08 — 0,11 SSBlīm

[Gr. 87]

Otrdiena, 2018. gada 13. novembra

II PIELIKUMS

Saglabāšanas references rādītāji

(kā minēts 5. pantā)

Krājums	Minimālās nārsta bara biomasas references rādītājs (tonnās) ($MSY B_{trigger}$)	Biomassas limita references rādītājs (B_{lim})
	A-sleja	B-sleja
Anšovs	139 000	69 500
Sardīne	180 000	36 000

[Gr. 84]

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

P8_TA(2018)0450

Valsts atbalsta noteikumi: jaunas valsts atbalsta kategorijas*

Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Padomes regulai, ar ko groza Padomes 2015. gada 13. jūlija Regulu (ES) 2015/1588 par to, kā piemērot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu (COM(2018)0398 – C8-0316/2018 – 2018/0222(NLE))

(Apspriešanās)

(2020/C 363/31)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Padomei (COM(2018)0398),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 109. pantu, saskaņā ar kuru Padome ar to ir apspriedusies (C8-0316/2018),
  - ņemot vērā Reglamenta 78.c pantu,
  - ņemot vērā Ekonomikas un monetārās komitejas ziņojumu (A8-0315/2018),
1. apstiprina Komisijas priekšlikumu;
  2. aicina Padomi informēt Parlamentu, ja tā ir paredzējusi izmaiņas Parlamenta apstiprinātajā tekstā;
  3. prasa Padomei vēlreiz ar to apspriesties, ja tā ir paredzējusi būtiski grozīt Parlamenta apstiprināto tekstu;
  4. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt Parlamenta nostāju Padomei un Komisijai.
-

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

P8_TA(2018)0452

Iespēju nodrošināšana konkurences iestādēm un iekšējā tirgus pienācīgas darbības nodrošināšana ***I

Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par apstākļu nodrošināšanu nolūkā dot dalībvalstu konkurences iestādēm iespēju efektīvāk izpildīt konkurences noteikumus un par iekšējā tirgus pienācīgas darbības nodrošināšanu (COM(2017)0142 – C8-0119/2017 – 2017/0063(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

(2020/C 363/32)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2017)0142),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 103. un 114. pantu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C8-0119/2017),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
  - ņemot vērā provizorisko vienošanos, kuru atbildīgā komiteja apstiprinājusi saskaņā ar Reglamenta 69.f panta 4. punktu, un Padomes pārstāvja 2018. gada 20. jūnija vēstulē pausto apņemšanos apstiprināt Eiropas Parlamenta nostāju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu,
  - ņemot vērā Reglamenta 59. pantu,
  - ņemot vērā Ekonomikas un monetārās komitejas ziņojumu un Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas atzinumu (A8-0057/2018),
1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju;
  2. pieņem zināšanai Komisijas paziņojumu, kas pievienots šīs rezolūcijas pielikumā;
  3. aicina Komisiju priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;
  4. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei, Komisijai un dalībvalstu parlamentiem.

P8_TC1-COD(2017)0063

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2018. gada 14. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/... par apstākļu nodrošināšanu nolūkā dot dalībvalstu konkurences iestādēm iespēju efektīvāk izpildīt konkurences noteikumus un par iekšējā tirgus pienācīgas darbības nodrošināšanu

(Tā kā starp Parlamentu un Padomi tika panākta vienošanās, Parlamenta nostāja atbilst galīgajam tiesību aktam Direktīvai (ES) 2019/1.)

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

NORMATĪVĀS REZOLŪCIJAS PIELIKUMS

Komisijas paziņojums

Komisija ņem vērā 11. panta redakciju, par ko vienojās Eiropas Parlaments un Padome, attiecībā uz pagaidu pasākumiem.

Pagaidu pasākumi var būt svarīgs instruments konkurences iestādēm, lai nodrošinātu, ka konkurencei netiek nodarīts kaitējums, kamēr notiek izmeklēšana.

Lai ļautu konkurences iestādēm efektīvāk reaģēt uz norisēm strauji mainīgajos tirgos, Komisija aņņemas divu gadu laikā no šīs direktīvas transponēšanas dienas veikt analīzi par to, vai pastāv iespējas vienkāršot pagaidu pasākumus Eiropas Konkurences iestāžu tīklā. Analīzes rezultāti tiks iesniegti Eiropas Parlamentam un Padomei.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

P8_TA(2018)0453

Eiropas elektronisko sakaru kodekss ***I

Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi (pārstrādāta redakcija) (COM(2016)0590 – C8-0379/2016 – 2016/0288(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra – pārstrādāšana)

(2020/C 363/33)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2016)0590),
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 114. pantu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C8-0379/2016),
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
- ņemot vērā Protokolu (Nr. 1) par valstu parlamentu lomu Eiropas Savienībā,
- ņemot vērā pamatoto atzinumu, kuru saskaņā ar Protokolu Nr. 2 par subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principa piemērošanu iesniedzis Zviedrijas parlaments un kurā norādīts, ka legīslatīvā akta projekts neatbilst subsidiaritātes principam,
- ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2017. gada 26. janvāra atzinumu ⁽¹⁾,
- ņemot vērā Reģionu komitejas 2017. gada 8. februāra atzinumu ⁽²⁾,
- ņemot vērā Iestāžu 2001. gada 28. novembra nolīgumu par tiesību aktu pārstrādāšanas tehnikas strukturētāku izmantošanu ⁽³⁾,
- ņemot vērā Juridiskās komitejas 2016. gada 17. oktobra vēstuli Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejai, kura nosūtīta saskaņā ar Reglamenta 104. panta 3. punktu,
- ņemot vērā provizorisko vienošanos, kuru atbildīgā komiteja apstiprinājusi saskaņā ar Reglamenta 69.f panta 4. punktu, un Padomes pārstāvja 2018. gada 29. jūnija vēstulē pausto apņemšanos apstiprināt Eiropas Parlamenta nostāju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu,
- ņemot vērā Reglamenta 104. un 59. pantu,
- ņemot vērā Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas ziņojumu, kā arī Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas, Kultūras un izglītības komitejas un Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas atzinumus (A8-0318/2017),

⁽¹⁾ OV C 125, 21.4.2017., 65. lpp.

⁽²⁾ OV C 207, 30.6.2017., 87. lpp.

⁽³⁾ OV C 77, 28.3.2002., 1. lpp.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

A. tā kā saskaņā ar Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas juridisko dienestu konsultatīvās grupas atzinumu Komisijas priekšlikumā nav ietverti nekādi citi būtiski grozījumi kā vien tie, kas tajā skaidri norādīti, un tā kā attiecībā uz iepriekšējo aktu negrozīto noteikumu un minēto grozījumu kodifikāciju priekšlikumā ir paredzēta tikai spēkā esošo tekstu kodifikācija, negrozot to būtību,

1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju, ņemot vērā Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas juridisko dienestu konsultatīvās darba grupas ieteikumus;
2. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;
3. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu parlamentiem.

P8_TC1-COD(2016)0288

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2018. gada 14. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/... par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi (pārstrādāta redakcija)

(Tā kā starp Parlamentu un Padomi tika panākta vienošanās, Parlamenta nostāja atbilst galīgajam tiesību aktam Direktīvai (ES) 2018/1972.)

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

P8_TA(2018)0454

Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestāde ***I

Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestādi (COM(2016)0591 – C8-0382/2016 – 2016/0286(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

(2020/C 363/34)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2016)0591),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 114. pantu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C8-0382/2016),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
  - ņemot vērā Protokolu Nr. 1 par valstu parlamentu lomu Eiropas Savienībā,
  - ņemot vērā Protokolu Nr. 2 par subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principa piemērošanu,
  - ņemot vērā pamatoto atzinumu, kuru saskaņā ar Protokolu Nr. 2 par subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principa piemērošanu iesniedzis Francijas Senāts un kurā norādīts, ka legīslatīvā akta projekts neatbilst subsidiaritātes principam,
  - ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2017. gada 25. janvāra atzinumu (¹),
  - pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,
  - ņemot vērā provizorisko vienošanos, kuru atbildīgā komiteja apstiprinājusi saskaņā ar Reglamenta 69.f panta 4. punktu, un Padomes pārstāvja 2018. gada 29. jūnija vēstulē pausto apņemšanos apstiprināt Eiropas Parlamenta nostāju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu,
  - ņemot vērā Reglamenta 59. pantu,
  - ņemot vērā Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas ziņojumu, kā arī Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas, Kultūras un izglītības komitejas un Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas atzinumus (A8-0305/2017),
1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju;
  2. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;
  3. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt Parlamenta nostāju Padomei, Komisijai un dalībvalstu parlamentiem.

⁽¹⁾ OV C 125, 21.4.2017., 65. lpp.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

P8_TC1-COD(2016)0286

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2018. gada 14. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/..., ar ko izveido Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestādi (BEREC) un BEREC atbalsta aģentūru (BEREC birojs), groza Regulu (ES) 2015/2120 un atceļ Regulu (EK) Nr. 1211/2009

(Tā kā starp Parlamentu un Padomi tika panākta vienošanās, Parlamenta nostāja atbilst galīgajam tiesību aktam Regulai (ES) 2018/1971.)

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

P8_TA(2018)0455

CO2 emisijas standarti jauniem lielas noslodzes transportlīdzekļiem ***I

Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. novembrī pieņemtie grozījumi priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko nosaka CO2 emisijas standartus jauniem lielas noslodzes transportlīdzekļiem (COM(2018)0284 – C8-0197/2018 – 2018/0143(COD))) ⁽¹⁾

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

(2020/C 363/35)

Grozījums Nr. 2

Regulas priekšlikums

1.a apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (1a) *Bezemisiju lielas noslodzes transportlīdzekļu ieviešanai vajadzētu palīdzēt risināt svarīgas pilsētu mobilitātes problēmas. Ir svarīgi samazināt autotransporta CO₂ emisijas, bet ražotāju atbalsts šādiem transportlīdzekļiem ir būtisks arī gaisa piesārņotāju un pārmērīga trokšņa līmeņa efektīvai samazināšanai pilsētās un pilsētu teritorijās.*

Grozījums Nr. 3

Regulas priekšlikums

2. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (2) Ievērojot Eiropas mazemisiju mobilitātes stratēģiju, Komisija 2017. gada maijā ⁽¹⁹⁾ un novembrī ⁽²⁰⁾ pieņēma divas mobilitātes paketes. Minētajās paketēs noteikta pozitīva dienaskārtība par to, kā izpildīt Mazemisijas mobilitātes stratēģiju un nodrošināt netraucētu pāreju uz **tīru**, konkurētspējīgu un satīklotu mobilitāti visiem.

⁽¹⁹⁾ Eiropa kustībā: dienaskārtība sociāli taisnīgai pārejai uz tīru, konkurētspējīgu un satīklotu mobilitāti visiem (COM(2017)0283).

⁽²⁰⁾ Mazemisiju mobilitātes realizācija: Eiropas Savienība, kas sargā mūsu planētu, dod iespējas saviem patērētājiem un aizsargā savus ražotājus un darba ņēmējus (COM(2017)0675).

- (2) Ievērojot Eiropas mazemisiju mobilitātes stratēģiju, Komisija 2017. gada maijā ⁽¹⁹⁾ un novembrī ⁽²⁰⁾ pieņēma divas mobilitātes paketes. Minētajās paketēs noteikta pozitīva dienaskārtība par to, kā izpildīt Mazemisijas mobilitātes stratēģiju un nodrošināt netraucētu pāreju uz **bezemisiju**, konkurētspējīgu un satīklotu mobilitāti visiem.

⁽¹⁹⁾ Eiropa kustībā: dienaskārtība sociāli taisnīgai pārejai uz tīru, konkurētspējīgu un satīklotu mobilitāti visiem (COM(2017)0283).

⁽²⁰⁾ Mazemisiju mobilitātes realizācija: Eiropas Savienība, kas sargā mūsu planētu, dod iespējas saviem patērētājiem un aizsargā savus ražotājus un darba ņēmējus (COM(2017)0675).

⁽¹⁾ Jautājums tika nodots atpakaļ atbildīgajai komitejai starpiestāžu sarunām saskaņā ar 59. panta 4. punkta ceturto daļu (A8-0354/2018).

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 4
Regulas priekšlikums
3. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (3) Šī regula ir trešās “Eiropa kustībā” paketes daļa, kas palīdz īstenot 2017. gada septembra jauno rūpniecības politikas stratēģiju ⁽²¹⁾, un ar to ir paredzēts pabeigt procesu, kurā Savienība spēs pilnībā izmantot labumus, ko sniedz mobilitātes modernizācija un dekarbonizācija. Paketes mērķis ir padarīt Eiropas mobilitāti drošāku un pieejamāku, Eiropas rūpniecību — konkurētspējīgāku, Eiropas darbavietas — aizsargātākas un **mobilitātes sistēmu — tīrāku un pielāgotāku klimata pārmaiņu mazināšanai. Tam būs nepieciešama pilnīga Savienības, dalībvalstu un ieinteresēto personu apņemšanās, jo īpaši pastiprināt centienus samazināt CO₂ emisijas un gaisa piesārņojumu.**

⁽²¹⁾ Investīcijas gudrā, novatoriskā un ilgtspējīgā rūpniecībā. Atjauninātā ES rūpniecības politikas stratēģija (COM(2017)0479).

Grozījums

- (3) Šī regula ir trešās “Eiropa kustībā” paketes daļa, kas palīdz īstenot 2017. gada septembra jauno rūpniecības politikas stratēģiju ⁽²¹⁾, un ar to ir paredzēts pabeigt procesu, kurā Savienība spēs pilnībā izmantot labumus, ko sniedz mobilitātes modernizācija un dekarbonizācija. Paketes mērķis ir padarīt Eiropas mobilitāti drošāku un pieejamāku, Eiropas rūpniecību — konkurētspējīgāku, Eiropas darbavietas — aizsargātākas, un **panākt nozares pastāvīgu virzību uz nulles emisijām līdz gadsimta vidum un Parīzes nolīguma pilnīgu ievērošanu. Lai rastu labu līdzsvaru starp pastiprinātiem centieniem samazināt CO₂ emisijas un gaisa piesārņojumu, veicināt inovāciju Savienības autobūves nozarē un uzlabot Savienības konkurētspēju, ir nepieciešama pilnīga Savienības, dalībvalstu un ieinteresēto personu apņemšanās.**

⁽²¹⁾ Investīcijas gudrā, novatoriskā un ilgtspējīgā rūpniecībā. Atjauninātā ES rūpniecības politikas stratēģija (COM(2017)0479).

Grozījums Nr. 5
Regulas priekšlikums
4. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (4) Šajā regulā kopā ar **CO₂ emisijas standartiem vieglajiem pasažieru automobiļiem un vieglajiem komerciālajiem transportlīdzekļiem** ⁽²²⁾ ir paredzēts skaidrs ceļš CO₂ emisiju samazināšanai autotransporta nozarē, un šī regula palīdz sasniegt saistošo mērķrādītāju visā iekšzemes ekonomikā kopā līdz 2030. gadam par **40 %** samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas salīdzinājumā ar 1990. gadu; **tas ir atbalstīts Eiropadomes 2014. gada 23.–24. oktobra secinājumos un apstiprināts kā Savienības iecerētais nacionāli noteiktais devums** saskaņā ar Parīzes nolīgumu **Vides padomes 2015. gada 6. marta sa- nāksmē.**

⁽²²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. .../..., ar ko nosaka emisijas standartus jauniem vieglajiem pasažieru automobiļiem un vieglajiem komerciālajiem transportlīdzekļiem saistībā ar Savienības integrēto pieeju mazas noslodzes transportlīdzekļu CO₂ emisiju samazināšanai un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 715/2007 (OV L, ..., ..., ... lpp.).

Grozījums

- (4) Šajā regulā kopā ar **Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) .../...** ⁽²²⁾ ir paredzēts skaidrs ceļš CO₂ emisiju samazināšanai autotransporta nozarē, un šī regula palīdz sasniegt saistošo mērķrādītāju visā iekšzemes ekonomikā kopā līdz 2030. gadam par **55 %** samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas salīdzinājumā ar 1990. gadu, kā **noteikts** saskaņā ar Parīzes nolīgumu.

⁽²²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. .../..., ar ko nosaka emisijas standartus jauniem vieglajiem pasažieru automobiļiem un vieglajiem komerciālajiem transportlīdzekļiem saistībā ar Savienības integrēto pieeju mazas noslodzes transportlīdzekļu CO₂ emisiju samazināšanai un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 715/2007 (OV L, ..., ..., ... lpp.).

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 6
Regulas priekšlikums
4.a apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (4a) *Šajā nolūkā būtu jānosaka CO₂ emisiju samazinājuma līmeņi Savienības jaunu lielas noslodzes transportlīdzekļu autoparkam attiecībā uz 2025. un 2030. gadu, ņemot vērā autoparka atjaunināšanas laiku un nepieciešamību panākt, lai autotransporta nozare sekmē 2030. gadam un turpmākajiem gadiem noteikto Savienības klimata un enerģētikas mērķrādītāju sasniegšanu. Minētā pakāpeniskā pieeja laikus un nepārprotami aicina nozari nekavēties ar energoefektīvu tehnoloģiju un mazemisiju un bezemisiju transportlīdzekļu laišanu tirgū.*

Grozījums Nr. 7
Regulas priekšlikums
5. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (5) Ar Eiropadomes 2014. gada oktobra secinājumiem ir atbalstīts siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājums par 30 % līdz 2030. gadam salīdzinājumā ar 2005. gadu nozarēs, kas neietilps Savienības emisiju tirdzniecības sistēmā. Autotransports **veido lielu daļu** no **minēto nozaru** emisijām, un tā **emisijas aizvien** ir ievērojami **virs** 1990. gada **līmeņiem**. Ja autotransporta emisijas pieaugtu vēl vairāk, šāds pieaugums atsvērtu samazinājumus, ko klimata pārmaiņu mazināšanā guvušas citas nozares.
- (5) Ar Eiropadomes 2014. gada oktobra secinājumiem ir atbalstīts siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājums par 30 % līdz 2030. gadam salīdzinājumā ar 2005. gadu nozarēs, kas neietilps Savienības emisiju tirdzniecības sistēmā. Autotransports **2016. gadā radīja 25 %** no **Savienības kopējām siltumnīcefekta gāzu** emisijām, un tā **radīto emisiju apjoms** ir **palielinājies jau trešo gadu pēc kārtas, joprojām** ievērojami **pārsniedzot** 1990. gada **līmeni**. Ja autotransporta emisijas pieaugtu vēl vairāk, šāds pieaugums atsvērtu samazinājumus, ko klimata pārmaiņu mazināšanā guvušas citas nozares.

Grozījums Nr. 8
Regulas priekšlikums
8.a apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (8a) *Nemot vērā lielas noslodzes transportlīdzekļu emisiju īpatsvara prognozēto pieaugumu līdz aptuveni 9 % un to, ka pašlaik nav paredzētas nekādas prasības samazināt lielas noslodzes transportlīdzekļu CO₂ emisijas, ir nepieciešami konkrēti pasākumi attiecībā uz šīs kategorijas transportlīdzekļiem.*

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 9
Regulas priekšlikums
9. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

- (9) Lai pilnībā izmantotu minēto energoefektivitātes potenciālu un nodrošinātu, ka autotransporta nozare dod ieguldījumu siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumos, par kuriem panākta vienošanās, ir lietderīgi papildināt spēkā esošos CO₂ emisijas standartus jauniem vieglajiem pasažieru automobiļiem un vieglajiem komerciālajiem transportlīdzekļiem, nosakot CO₂ emisijas standartus jauniem lielas noslodzes transportlīdzekļiem. Minētie standarti būs inovācijas veicinātājs saistībā ar degvielu taupošām tehnoloģijām, kas palīdzēs nostiprināt Savienības ražotāju un piegādātāju tehnoloģisko līderību.

Grozījums

- (9) Lai pilnībā izmantotu minēto energoefektivitātes potenciālu un nodrošinātu, ka autotransporta nozare dod ieguldījumu siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumos, par kuriem panākta vienošanās, ir lietderīgi papildināt spēkā esošos CO₂ emisijas standartus jauniem vieglajiem pasažieru automobiļiem un vieglajiem komerciālajiem transportlīdzekļiem, nosakot CO₂ emisijas standartus jauniem lielas noslodzes transportlīdzekļiem. Minētie standarti būs inovācijas veicinātājs saistībā ar degvielu taupošām tehnoloģijām, kas palīdzēs nostiprināt Savienības ražotāju un piegādātāju tehnoloģisko līderību **un ilgtermiņā nodrošināt augsti kvalificētas darbvietas.**

Grozījums Nr. 10
Regulas priekšlikums
10. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

- (10) Ņemot vērā to, ka klimata pārmaiņas ir pārrobežu problēma, un to, ka ir jāaizsargā labi funkcionējošs autotransporta pakalpojumu, kā arī lielas noslodzes transportlīdzekļu vienotais tirgus, CO₂ emisijas standartus lielas noslodzes transportlīdzekļiem ir lietderīgi noteikt Savienības līmenī. Minētie standarti būtu jāveido tā, lai tie neskartu konkurences tiesības.

Grozījums

- (10) Ņemot vērā to, ka klimata pārmaiņas ir pārrobežu problēma, un to, ka ir jāaizsargā labi funkcionējošs autotransporta pakalpojumu, kā arī lielas noslodzes transportlīdzekļu vienotais tirgus **un jāizvairās no tirgus fragmentācijas**, CO₂ emisijas standartus lielas noslodzes transportlīdzekļiem ir lietderīgi noteikt Savienības līmenī. Minētie standarti būtu jāveido tā, lai tie neskartu konkurences tiesības.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 12
Regulas priekšlikums
12.a apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (12a) *Lai īstenotu sociāli pieņemamu un taisnīgu pāreju uz bezemisiju mobilitāti līdz gadsimta vidum, ir jāveic izmaiņas visā autobūves vērtību ķēdē, ņemot vērā iespējamo nelabvēlīgo ietekmi uz iedzīvotājiem un reģioniem visās dalībvalstīs. Ir svarīgi ņemt vērā pārejas sociālo ietekmi un proaktīvi risināt jautājumu par ietekmi uz darbvietām. Tāpēc ir ārkārtīgi svarīgi pašreizējos pasākumus papildināt ar mērķtiecīgām programmām Savienības, valstu un reģionālā līmenī darba ņēmēju pārkvalificēšanai, prasmju uzlabošanai un pārcelšanai citā darbā, kā arī izglītības un darba meklēšanas iniciatīvām nelabvēlīgi ietekmētajās kopienās un reģionos, tās īstenojot ciešā dialogā ar sociālajiem partneriem un kompetentajām iestādēm.*

Grozījums Nr. 13
Regulas priekšlikums
12.b apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (12b) *Uzlādes un uzpildes infrastruktūra ir jāizveido ātri, lai nodrošinātu, ka patērētāji var uzticēties bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļiem, un Savienības un dalībvalstu līmenī ir jānodrošina dažādu atbalsta instrumentu efektīva sadarbība, mobilizējot būtiskas publiskās un privātās investīcijas.*

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 14
Regulas priekšlikums
12.c apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (12c) *Mazemisju mobilitātes stratēģijā ir uzsvērts, cik svarīgi ir nodrošināt, ka elektrotransportlīdzekļi tiek apgādāti ar elektroenerģiju no ilgtspējīgiem energoavotiem un ka pēc iespējas drīzāk Savienības līmenī tiek sākota ilgtermiņa nākamās paaudzes akumulatoru iniciatīva. Lai sasniegtu šos mērķus, būs nepieciešams palielināt finansējumu tehnoloģiskiem pētījumiem elektrodzinēju akumulatoru ražošanai, apsaimniekošanai un likvidēšanai, padarot tos aizvien ilgtspējīgākus attiecībā uz vidi.*

Grozījums Nr. 15
Regulas priekšlikums
12.d apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (12d) *Lielākā daļa Savienības kravu pārvadātāju ir mazie un vidējie uzņēmumi ar ierobežotu piekļuvi finansējumam. Tāpēc turpmākajiem risinājumiem ir jābūt izmaksu ziņā efektīviem un līdzsvarotiem. Ir būtiski paredzēt spēcīgu stimulu struktūru, lai atbalstītu transportlīdzekļu ar efektīvāku degvielas patēriņu ieviešanu, kā arī nodrošināt Savienības finansēšanas mehānismus.*

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 16
Regulas priekšlikums
13. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (13) Lai ņemtu vērā inovāciju un tādu jaunu tehnoloģiju ieviešanu, kas uzlabo lielas noslodzes transportlīdzekļu degvielas patēriņa efektivitāti, VECTO simulācijas rīks, kā arī Regula (ES) 2017/2400 tiks pastāvīgi un laikus atjaunināti.

Grozījums

- (13) Lai ņemtu vērā inovāciju un tādu jaunu tehnoloģiju ieviešanu, kas uzlabo lielas noslodzes transportlīdzekļu degvielas patēriņa efektivitāti, **kā arī saskaņā ar Regulu (ES) 2017/2400 noteikto reālo CO₂ emisiju vērtību reprezentativitātes attīstību**, VECTO simulācijas rīks, kā arī Regula (ES) 2017/2400 tiks pastāvīgi un laikus atjaunināti, **un attiecīgi būs jāpiešķir pietiekams budžets. Ņemot vērā to, ka šīs jaunās tehnoloģijas var ietekmēt CO₂ emisiju samazināšanas potenciālu transporta nozarē, 2022. gada pārskatīšanā būtu pilnībā jāņem vērā VECTO simulācijas rīka attīstība.**

Grozījums Nr. 17
Regulas priekšlikums
14. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (14) CO₂ emisiju datus, kas noteikti saskaņā ar Regulu (ES) 2017/2400, pārbauda atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. .../2018⁽²⁵⁾. Uz minēto datu pamata būtu jānosaka samazinājuma mērķrādītāji, kas jāsasniedz četrām lielas noslodzes transportlīdzekļu grupām, kuras rada vislielākās emisijas Savienībā, kā arī būtu jānosaka ražotāju vidējās īpatnējās emisijas konkrētā kalendārā gadā.

Grozījums

- (14) CO₂ emisiju datus, kas noteikti saskaņā ar Regulu (ES) 2017/2400, pārbauda atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2018/956⁽²⁵⁾. Uz minēto datu pamata būtu jānosaka samazinājuma mērķrādītāji, kas jāsasniedz četrām lielas noslodzes transportlīdzekļu grupām, kuras rada vislielākās emisijas Savienībā, kā arī būtu jānosaka ražotāju vidējās īpatnējās emisijas konkrētā kalendārā gadā.

(Šis grozījums attiecas uz visu tekstu. Tā pieņemšanas gadījumā vajadzēs veikt atbilstošas izmaiņas visā tekstā.)

⁽²⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. .../2018 par jaunu lielas noslodzes transportlīdzekļu CO₂ emisiju un degvielas patēriņa monitoringu un ziņošanu (OV L..., ..., ...).

⁽²⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes **2018. gada 28. jūnija** Regula (ES) Nr. 2018/956 par jaunu lielas noslodzes transportlīdzekļu CO₂ emisiju un degvielas patēriņa monitoringu un ziņošanu (OV L 173, 9.7.2018., 1. lpp.).

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 18
Regulas priekšlikums
15. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (15) Samazinājuma mērķrādītājs būtu jānosaka 2025. gadam kā relatīvs samazinājums, kura pamatā ir minēto lielas noslodzes transportlīdzekļu vidējās CO₂ emisijas 2019. gadā, atspoguļojot viegli pieejamu, rentablu tehnoloģiju ieviešanu parastos transportlīdzekļos. 2030. **gada** mērķrādītājs **būtu jāuzskata par vēlamo rādītāju, un galīgais mērķrādītājs būtu jānosaka pēc 2022. gadā veicamās pārskatīšanas, jo** pastāv nenoteiktība saistībā ar tādu progresīvāku tehnoloģiju ieviešanu, kuras vēl nav viegli pieejamas.

Grozījums

- (15) Samazinājuma mērķrādītājs būtu jānosaka 2025. gadam kā relatīvs samazinājums, kura pamatā ir minēto lielas noslodzes transportlīdzekļu vidējās CO₂ emisijas 2019. gadā, atspoguļojot viegli pieejamu, rentablu tehnoloģiju ieviešanu parastos transportlīdzekļos. **Arī 2030. gadam būtu jānosaka samazinājuma mērķrādītājs, ko pārskatītu 2022. gadā un kas nedrīkstētu mazināt šīs regulas mērķu vērienīgumu, vienlaikus ņemot vērā, ka** pastāv nenoteiktība saistībā ar tādu progresīvāku tehnoloģiju ieviešanu, kuras vēl nav viegli pieejamas.

Grozījums Nr. 19
Regulas priekšlikums
16. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (16) **Sašķīdināta dabasgāze (LNG) ir pieejama alternatīva dīzeļdegvielai lielas noslodzes transportlīdzekļos. Šobrīd pieejamo un gaidāmo inovatīvāku uz LNG pamata izstrādātu tehnoloģiju ieviešana palīdzēs sasniegt CO₂ emisijas mērķrādītājus īstermiņā un vidējā termiņā, jo LNG tehnoloģijas rada mazākas CO₂ emisijas nekā transportlīdzekļi, kuros izmanto dīzeļdegvielu. LNG transportlīdzekļu CO₂ emisijas samazinājuma potenciāls jau ir pilnībā atspoguļots VECTO. Turklāt pašreizējās LNG tehnoloģijas nodrošina zema līmeņa gaisa piesārņojuma emisijas, piemēram NOx un cietās daļiņas. Ir izveidota pietiekama minimālā** uzpildes infrastruktūra, un tā tiek paplašināta, īstenojot politisko regulējumu alternatīvo degvielu infrastruktūrai.

Grozījums

- (16) **Efektīvu, tehnoloģiski neitrālu un pietiekamu** uzpildes un uzlādes infrastruktūru būtu saskaņā ar šīs regulas mērķiem jāturpina paplašināt, īstenojot valsts politisko regulējumu alternatīvo degvielu infrastruktūrai.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 20
Regulas priekšlikums
17.a apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (17a) *Attiecībā uz profesionālajiem transportlīdzekļiem un M2 un M3 kategorijas transportlīdzekļiem Komisijai būtu pēc iespējas ātrāk jānosaka tehniskie kritēriji transportlīdzekļa profesionālās izmantošanas nolūka noteikšanai un šajā regulā ietvertu autobusu noteikšanai.*

Grozījums Nr. 21
Regulas priekšlikums
17.b apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (17b) *Būtu jāizstrādā 2019. gada bāzes scenārija validācijas mehānisms, lai nodrošinātu šīs regulas precizitāti un ieguvumus.*

Grozījums Nr. 22
Regulas priekšlikums
20.a apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (20a) *Lai radītu elastību bezemisiju lielas noslodzes transportlīdzekļu izstrādes stimulu mehānismā, saistītiem ražotājiem vajadzētu būt iespējai atklātā, pārredzamā un nediskriminējošā veidā izveidot grupu. Līguma par grupas izveidi termiņam nevajadzētu pārsniegt piecus gadus, bet vajadzētu būt iespējai to pagarināt. Komisijai vajadzētu būt pilnvarām izstrādāt detalizētus noteikumus un nosacījumus, kas paredz iespēju saistītiem ražotājiem izveidot grupu atklātā, pārredzamā un nediskriminējošā veidā, ievērojot Savienības tiesību aktus konkurences jomā.*

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 23
Regulas priekšlikums
21. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (21) *Atšķirībā no vieglajiem automobiļiem un furgoniem bezemisiju un mazemisiju lielas noslodzes transportlīdzekļi, izņemot autobusus, tirgū vēl nav pieejami. Tāpēc, lai sekmētu vienmērīgu pāreju uz bezemisijas mobilitāti, būtu jāievieš īpaši izstrādāts mehānisms — superkreditvienības. Tas stimulēs bezemisijas un mazemisijas lielas noslodzes transportlīdzekļu izstrādi un ieviešanu Savienības tirgū, tādējādi papildinot ar pieprasījuma pusi saistītos instrumentus, piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes Tiro transportlīdzekļu direktīvu 2009/33/EK⁽²⁶⁾.*

⁽²⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīva 2009/33/EK par tīro un energoefektīvo autotransporta līdzekļu izmantošanas veicināšanu, kas grozīta ar Direktīvu .../.../ES [COM(2017)0653] (OV L 120, 15.5.2009., 5. lpp.).

Grozījums

- (21) *Lai nodrošinātu vienmērīgu pāreju uz bezemisijas mobilitāti un stimulētu bezemisijas un mazemisijas lielas noslodzes transportlīdzekļu izstrādi un ieviešanu Savienības tirgū, tādējādi papildinot ar pieprasījuma pusi saistītos instrumentus, piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes Tiro transportlīdzekļu direktīvu 2009/33/EK⁽²⁶⁾, būtu jānosaka bezemisiju un mazemisiju lielas noslodzes transportlīdzekļu īpatsvara mērķrādītājs ražotāja autoparkā 2025. un 2030. gadam.*

⁽²⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīva 2009/33/EK par tīro un energoefektīvo autotransporta līdzekļu izmantošanas veicināšanu, kas grozīta ar Direktīvu .../.../ES [COM(2017)0653] (OV L 120, 15.5.2009., 5. lpp.).

Grozījums Nr. 24
Regulas priekšlikums
21.a apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

- (21a) *Mazemisiju un bezemisiju transportlīdzekļu minimālo īpatsvaru nosaka tā, lai nodrošinātu investīciju noteiktību uzlādes infrastruktūras nodrošinātājiem un ražotājiem nolūkā veicināt bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļu ātru ieviešanu Savienības tirgū, vienlaikus paredzot zināmu elastīgumu ražotājiem, pieņemot lēmumu par savu investīciju grafiku. Vajadzētu ieviest mehānismu, kas stimulē ražotājus pēc iespējas ātri laist Savienības tirgū bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļus.*

Grozījums

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 25
Regulas priekšlikums
22. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (22) *Tāpēc ražotāja vidējo īpatnējo emisiju aprēķināšanā visi bezemisiju un mazemisiju lielas noslodzes transportlīdzekļi būtu jāskaita vairākas reizes. Stimulu līmenim vajadzētu atšķirties atkarībā no transportlīdzekļa faktiskajām CO₂ emisijām. Lai izvairītos no vidisko mērķu vājināšanās, iegūtajiem ietaupījumiem būtu jānosaka maksimālā vērtībā.*

Grozījums

- (22) *Ražotāja īpatnējo CO₂ emisiju mērķa aprēķināšanā būtu jāņem vērā tā sniegums attiecībā pret 2025. un 2030. gada bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļu mērķrādītāju. Lai stimulētu šādu transportlīdzekļu izstrādi un ieviešanu, vienlaikus izvairīties no vidisko mērķu vājināšanās un tradicionālo iekšdedzes dzinēju efektivitātes vājināšanās, rezultātā veiktajiem pielāgojumiem būtu jānosaka maksimālā vērtība.*

Grozījums Nr. 26
Regulas priekšlikums
24. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (24) Izstrādājot stimulu mehānismu bezemisiju lielas noslodzes **transportlīdzekļiem** ieviešanai, tajā būtu jāietver arī mazāki kravas automobiļi, **autobusi un tālsatiksmes autobusi**, kuriem nepiemēro saskaņā ar šo regulu noteiktos CO₂ emisijas mērķrādītājus. Šādiem transportlīdzekļiem ir ievērojamas priekšrocības, piemēram, tie palīdz risināt gaisa piesārņojuma problēmas pilsētās. **Tomēr būtu jānorāda, ka bezemisiju autobusi jau ir pieejami tirgū, un uz tiem attiecas stimulējoši ar pieprasījuma pusi saistīti pasākumi, piemēram, publiskie iepirkumi. Lai nodrošinātu, ka stimulējošie pasākumi dažādu transportlīdzekļu veidu starpā ir līdzsvaroti, ietaupījumiem, kas iegūti no bezemisiju mazākiem kravas automobiļiem, autobusiem un tālsatiksmes autobusiem, būtu jānosaka maksimālā vērtība.**

Grozījums

- (24) Izstrādājot stimulu mehānismu bezemisiju lielas noslodzes **transportlīdzekļu** ieviešanai, tajā būtu jāietver arī mazāki kravas automobiļi **un citu kategoriju lielas noslodzes transportlīdzekļi**, kuriem **vēl** nepiemēro saskaņā ar šo regulu noteiktos CO₂ emisijas mērķrādītājus. Šādiem transportlīdzekļiem ir ievērojamas priekšrocības, piemēram, tie palīdz risināt gaisa piesārņojuma problēmas pilsētās.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 28
Regulas priekšlikums
29. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (29) Komisijai būtu jānosaka naudas sodi par pārsniegtajām emisijām, ja tiek konstatēts, ka, ņemot vērā emisijas kredītvienības un parādvienības, ražotājs ir pārsniedzis tam noteiktās emisijas. Lai pietiekami stimulētu to, ka ražotāji veic pasākumus saistībā ar lielas noslodzes transportlīdzekļu īpatnējo CO₂ emisiju samazināšanu, **šādai maksai vajadzētu būt lielākai nekā vidējām robežizmaksām** par tehnoloģijām, kas vajadzīgas mērķrādītāju sasniegšanai. **Šīs maksas būtu jāuzskata par Savienības vispārējā budžeta ieņēmumiem.** Metodika šādu maksu iekasēšanai būtu jānosaka ar īstenošanas aktu, ņemot vērā metodiku, kas pieņemta saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 443/2009.

Grozījums

- (29) Komisijai būtu jānosaka naudas sodi par pārsniegtajām emisijām, ja tiek konstatēts, ka, ņemot vērā emisijas kredītvienības un parādvienības, ražotājs ir pārsniedzis tam noteiktās emisijas. Lai pietiekami stimulētu to, ka ražotāji veic pasākumus saistībā ar lielas noslodzes transportlīdzekļu īpatnējo CO₂ emisiju samazināšanu, **ir svarīgi, lai šāda maksa vienmēr pārsniedz vidējās robežizmaksas** par tehnoloģijām, kas vajadzīgas mērķrādītāju sasniegšanai. **Summas no pārsniegto emisiju maksas būtu jāuzskata par Savienības vispārējā budžeta ieņēmumiem. Minētās summas būtu jāizmanto, lai, cieši sadarbojoties ar sociālajiem partneriem un kompetentajām iestādēm, atbalstītu taisnīgu pāreju autobūves nozarē uz bezemisiju mobilitāti un inovatīvus risinājumus, kas stimulē bezemisiju un mazemisiju lielas noslodzes transportlīdzekļu ātru ieviešanu.** Metodika šādu maksu iekasēšanai būtu jānosaka ar īstenošanas aktu, ņemot vērā metodiku, kas pieņemta saskaņā ar **Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 443/2009** ^(1a).

^(1a) *Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Regula (EK) Nr. 443/2009, ar ko, īstenojot daļu no Kopienas integrētās pieejas CO₂ emisiju samazināšanai no vieglajiem transportlīdzekļiem, nosaka emisijas standartus jauniem vieglajiem automobiļiem (OV L 140, 5.6.2009., 1. lpp.).*

Grozījums Nr. 29
Regulas priekšlikums
30. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (30) Vajadzīgs stabils atbilstības novērtēšanas mehānisms, lai nodrošinātu, ka šīs regulas mērķi tiek sasniegti. Ražotājiem noteiktie pienākumi sniegt precīzus datus saskaņā ar Regulu (ES) Nr. .../2018 [**HDV monitorings un ziņošana**] un administratīvie sodi, kurus var piemērot minēto pienākumu neievērošanas gadījumā, sekmē to datu stabilitātes nodrošināšanu, ko izmanto, lai novērtētu atbilstību saskaņā ar šo regulu noteiktajam mērķrādītājam.

Grozījums

- (30) Vajadzīgs stabils atbilstības novērtēšanas mehānisms, lai nodrošinātu, ka šīs regulas mērķi tiek sasniegti. Ražotājiem noteiktie pienākumi sniegt precīzus datus saskaņā ar Regulu (ES) 2018/956 un administratīvie sodi, kurus var piemērot minēto pienākumu neievērošanas gadījumā, sekmē to datu stabilitātes nodrošināšanu, ko izmanto, lai novērtētu atbilstību saskaņā ar šo regulu noteiktajam mērķrādītājam. **Patērētāju un plašākas sabiedrības interesēs ir zināt, kuri ražotāji ievēro jaunus emisiju standartus un kuri tos neievēro.**

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 30
Regulas priekšlikums
31. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (31) Lai sasniegtu saskaņā ar šo regulu noteikto CO₂ samazinājumu, ir svarīgi, ka ekspluatācijā esošo lielas noslodzes transportlīdzekļu CO₂ emisijas atbilst vērtībām, kuras noteiktas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 595/2009 un tās īstenošanas pasākumiem. Tāpēc Komisijai vajadzētu būt iespējai ražotāja vidējo īpatnējo emisiju aprēķināšanā ņemt vērā jebkādas sistemātiskas neatbilstības, kuras tipa apstiprinātājas iestādes ir konstatējušas attiecībā uz ekspluatācijā esošu lielas noslodzes transportlīdzekļu CO₂ emisijām.

Grozījums

- (31) Lai sasniegtu saskaņā ar šo regulu noteikto CO₂ samazinājumu, ir svarīgi, ka ekspluatācijā **un ceļu satiksmē** esošo lielas noslodzes transportlīdzekļu CO₂ emisijas atbilst vērtībām, kuras noteiktas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 595/2009 un tās īstenošanas pasākumiem. Tāpēc Komisijai vajadzētu būt iespējai ražotāja vidējo īpatnējo emisiju aprēķināšanā ņemt vērā jebkādas sistemātiskas neatbilstības, kuras tipa apstiprinātājas iestādes ir konstatējušas attiecībā uz ekspluatācijā **un ceļu satiksmē** esošu lielas noslodzes transportlīdzekļu CO₂ emisijām. **Būtu jāievieš arī ekspluatācijā un ceļu satiksmē esošo transportlīdzekļu neatkarīga pārbaude, ko veic trešās personas.**

Grozījums Nr. 31
Regulas priekšlikums
33. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (33) Šajā regulā noteikto mērķrādītāju iedarbīgums uz CO₂ emisiju samazināšanu ļoti lielā mērā ir atkarīgs no tā, cik reprezentatīva ir CO₂ emisiju noteikšanai izmantotā metodika. Ievērojot Zinātnisko konsultāciju mehānisma (SAM) atzinumu⁽²⁷⁾ par mazas noslodzes transportlīdzekļiem, lielas noslodzes transportlīdzekļu gadījumā ir lietderīgi ieviest mehānismu, ar ko novērtē saskaņā ar Regulu (ES) 2017/2400 noteikto CO₂ emisiju un energopatēriņa vērtību reālo reprezentatīvāti. Komisijai vajadzētu būt pilnvarām nodrošināt šādu datu publisku pieejamību un vajadzības gadījumā arī pilnvarām izstrādāt procedūras, ar kurām identificēt un apkopot šādiem novērtējumiem nepieciešamos datus.

⁽²⁷⁾ Augsta līmeņa zinātnisko padomdevēju grupa, Zinātniskais atzinums 1/2016 "Closing the gap between light-duty vehicle real-world CO₂ emissions and laboratory testing".

Grozījums

- (33) Šajā regulā noteikto mērķrādītāju iedarbīgums uz CO₂ emisiju samazināšanu ļoti lielā mērā ir atkarīgs no tā, cik reprezentatīva ir CO₂ emisiju noteikšanai izmantotā metodika. Ievērojot Zinātnisko konsultāciju mehānisma (SAM) atzinumu⁽²⁷⁾ par mazas noslodzes transportlīdzekļiem, lielas noslodzes transportlīdzekļu gadījumā ir lietderīgi ieviest mehānismu, ar ko novērtē saskaņā ar Regulu (ES) 2017/2400 noteikto CO₂ emisiju un energopatēriņa vērtību reālo reprezentatīvāti. Komisijai vajadzētu būt pilnvarām nodrošināt šādu datu publisku pieejamību un vajadzības gadījumā arī pilnvarām izstrādāt procedūras, ar kurām identificēt un apkopot šādiem novērtējumiem nepieciešamos datus. **Konstatējot būtisku atšķirību starp reālajām emisiju vērtībām un vērtībām, kas noteiktas saskaņā ar Regulu (ES) 2017/2400, Komisijai vajadzētu būt pilnvarotai attiecīgi pielāgot ražotāja vidējās īpatnējās CO₂ emisijas un attiecīgā gadījumā 2019. gada atsaucēs CO₂ emisijas, ko izmanto, lai noteiktu atbilstību šai regulai.**

⁽²⁷⁾ Augsta līmeņa zinātnisko padomdevēju grupa, Zinātniskais atzinums 1/2016 "Closing the gap between light-duty vehicle real-world CO₂ emissions and laboratory testing".

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 32
Regulas priekšlikums
34.a apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (34a) *Komisijai 2022. gada ziņojumā būtu arī jānovērtē iespēja izstrādāt metodiku lielas noslodzes transportlīdzekļu pilna dzīves cikla CO₂ emisiju novērtēšanai. Pamatojoties uz šo novērtējumu, Komisijai attiecīgā gadījumā būtu jāierosina noteikt ražotājiem ziņošanas pienākumus un jāprecizē nepieciešamie noteikumi un procedūras attiecībā uz šo ziņošanu.*

Grozījums Nr. 33
Regulas priekšlikums
36. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (36) Īstenošanas pilnvaras **saistībā ar 8. panta 3. punktu, 9. panta 3. punktu, 11. panta 3. punktu un 12. panta 2. punktu** būtu jāizmanto atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 182/2011⁽²⁸⁾.

⁽²⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regula (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- (36) *Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, Komisijai būtu jāsaņem īstenošanas pilnvaras noteikt līdzekļus, ar ko iekasē maksu par pārsniegtajām emisijām, pieņemt detalizētus noteikumus par procedūrām ziņošanai par konstatētajām atkāpēm ekspluatācijā esošo lielas noslodzes transportlīdzekļu CO₂ emisijās, publicēt datus, pieņemt detalizētus noteikumus par procedūrām degvielas patēriņa skaitītāju datu ziņošanai, kā arī izstrādāt metodiķu, kā noteikt vienu vai vairākus reprezentatīvus transportlīdzekļus transportlīdzekļu apakšgrupā. Šīs īstenošanas pilnvaras būtu jāizmanto atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 182/2011⁽²⁸⁾.*

⁽²⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regula (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 34
Regulas priekšlikums
37. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

(37) Lai varētu grozīt **vai** papildināt nebūtiskus šīs regulas noteikumu elementus, Komisijai būtu jāpiešķir pilnvaras pieņemt aktus atbilstoši Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantam, lai tā varētu pielāgot atsaucē CO₂ emisijas **saskaņā ar 12. panta 2. punktu** un grozīt I un II pielikumu attiecībā uz dažiem tehniskajiem parametriem, tostarp ekspluatācijas profilu svērumiem, lietderīgajām slodzēm un ikgadējo nobraukumu, kā arī lietderīgās slodzes pielāgošanas koeficientiem. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu⁽²⁹⁾. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas **Parlamentam** un **Padomei visi dokumenti būtu jāsaņem** vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem **vajadzētu būt sistemātiskai piekļuvei** Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

⁽²⁹⁾ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

Grozījums

(37) Lai varētu grozīt **un** papildināt nebūtiskus šīs regulas noteikumu elementus, Komisijai būtu jāpiešķir pilnvaras pieņemt aktus atbilstoši Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantam, lai tā varētu **norādīt tehniskos kritērijus transportlīdzekļa profesionālās izmantošanas nolūka noteikšanai un autobusu definīcijas noteikšanai, paredzēt detalizētus noteikumus un nosacījumus attiecībā uz saistītu ražotāju grupas izveidi, izveidot ikgadēju testēšanas shēmu reprezentatīvam sastāvdaļu, vienību un sistēmu paraugam**, pielāgot atsaucē CO₂ emisijas, **ieviest ekspluatācijā esošo transportlīdzekļu atbilstības pārbaudi braukšanas apstākļos** un grozīt I un II pielikumu attiecībā uz dažiem tehniskajiem parametriem, tostarp ekspluatācijas profilu svērumiem, lietderīgajām slodzēm un ikgadējo nobraukumu, kā arī lietderīgās slodzes pielāgošanas koeficientiem. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu⁽²⁹⁾. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas **Parlaments** un **Padome visus dokumentus saņem** vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem **ir sistemātiska piekļuve** Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

⁽²⁹⁾ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

Grozījums Nr. 35
Regulas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – ievaddaļa

Komisijas ierosinātais teksts

Lai sekmētu to, ka 2030. gadā tiek sasniegts Savienības mērķis par tās siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu par 30 % zem 2005. gada līmeņiem nozarēs, kas minētas Regulas (ES) Nr. 2018/... **[Kopīgu centienu regula]** 2. pantā, un lai sasniegtu Parīzes nolīguma mērķus, un nodrošinātu iekšējā tirgus pareizu darbību, šajā regulā ir **noteikti** jaunu lielas noslodzes transportlīdzekļu CO₂ **emisijas standarti**, saskaņā ar **kurām** Savienības jauno lielas noslodzes transportlīdzekļu autoparka īpatnējās CO₂ emisijas samazina salīdzinājumā ar atsaucē CO₂ emisijām, šādi:

Grozījums

Lai sekmētu to, ka 2030. gadā tiek sasniegts Savienības mērķis par tās siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu par 30 % zem 2005. gada līmeņiem nozarēs, kas minētas Regulas (ES) 2018/**842** 2. pantā, un lai sasniegtu Parīzes nolīguma mērķus un nodrošinātu iekšējā tirgus pareizu darbību, šajā regulā ir **noteiktas prasības attiecībā uz** jaunu lielas noslodzes transportlīdzekļu CO₂ **emisijām**, saskaņā ar **kurām** Savienības jauno lielas noslodzes transportlīdzekļu autoparka īpatnējās CO₂ emisijas samazina salīdzinājumā ar atsaucē CO₂ emisijām šādi:

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 36**Regulas priekšlikums****1. pants – 1. daļa – a apakšpunkts**

Komisijas ierosinātais teksts

(a) no 2025. gada 1. janvāra līdz 2029. gada 31. decembrim par **15** %;

Grozījums

(a) no 2025. gada 1. janvāra līdz 2029. gada 31. decembrim par **20** %;

Grozījums Nr. 37**Regulas priekšlikums****1. pants – 1. daļa – b apakšpunkts**

Komisijas ierosinātais teksts

(b) pēc 2030. gada 1. janvāra par vismaz **30** %, ņemot vērā saskaņā ar 13. pantu veikto pārskatīšanu.

Grozījums

(b) pēc 2030. gada 1. janvāra par vismaz **35** %, ņemot vērā saskaņā ar 13. pantu veikto pārskatīšanu.

Grozījums Nr. 38**Regulas priekšlikums****1. pants – 2.a daļa (jauna)**

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

Lai nodrošinātu vienmērīgu pāreju uz bezemisiju mobilitāti un stimulētu Savienības tirgus un infrastruktūras izveidi bezemisiju un mazemisiju lielas noslodzes transportlīdzekļu ieviešanai, šajā regulā ir noteikts mērķrādītājs mazemisiju un bezemisiju transportlīdzekļu īpatsvaram visu ražotāju autoparkos 2025. un 2030. gadam saskaņā ar 5. pantu.

Īpatnējās CO₂ emisijas saskaņā ar I pielikuma 4. punktu koriģē, pamatojoties uz snieguma atbilstību mērķrādītājam.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 40

Regulas priekšlikums

2. pants – 1. punkts – 1. daļa – ievaddaļa

Komisijas ierosinātais teksts

Šo regulu piemēro jauniem N2 un N3 kategorijas transportlīdzekļiem, kas atbilst šādiem raksturlielumiem:

Grozījums

Šo regulu **iesākumā** piemēro jauniem N2 un N3 kategorijas transportlīdzekļiem, kas atbilst šādiem raksturlielumiem:

Grozījums Nr. 41

Regulas priekšlikums

2. pants – 1. punkts – 2. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Šī regula 5. panta un I pielikuma **2.3.** punkta vajadzībām attiecas arī uz **M2 un M3 kategorijas transportlīdzekļiem un** uz N kategorijas transportlīdzekļiem, kas nav Regulas (ES) Nr. 510/2011 darbības jomā un neatbilst a)–d) punktā noteiktajiem raksturlielumiem.

Grozījums

Šī regula **1. panta 2.a punkta**, 5. panta un I pielikuma **4.** punkta vajadzībām attiecas arī uz N kategorijas transportlīdzekļiem, kas nav **Eiropas Parlamenta un Padomes** Regulas (ES) Nr. 510/2011 ^(1a) darbības jomā un neatbilst a)–d) punktā noteiktajiem raksturlielumiem. **Turklāt 1. panta 2.b punkta vajadzībām tā attiecas uz M2 un M3 kategorijas transportlīdzekļiem, kuri atbilst šā panta 2.a punktā noteiktajiem tehniskajiem kritērijiem.**

^(1a) Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 11. maija Regula (ES) Nr. 510/2011 par emisiju standartu noteikšanu jauniem vieglajiem kravas automobiļiem saistībā ar Savienības integrēto pieeju vieglo transportlīdzekļu CO₂ emisiju samazināšanai (OV L 145, 31.5.2011., 1. lpp.).

Grozījums Nr. 42

Regulas priekšlikums

2. pants – 2.a punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

2.a Komisija vēlākais līdz 2019. gada 1. jūlijam pieņem deleģētos aktus saskaņā ar 15. pantu, lai papildinātu šo regulu, norādot tehniskos kritērijus transportlīdzekļa profesionālās izmantošanas nolūka noteikšanai un pilsētas autobusu, kam piemēro šo regulu, definīcijas noteikšanai.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 43**Regulas priekšlikums****3. pants – 1. daļa – h punkts**

Komisijas ierosinātais teksts

h) "profesionāls transportlīdzeklis" ir lielas noslodzes transportlīdzeklis, kurš nav paredzēts preču piegādei un kura CO₂ emisijas un degvielas patēriņš saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 595/2009 un tās īstenošanas pasākumiem ir noteikts citiem ekspluatācijas profiliem, kas nav definēti šīs regulas I pielikuma 2.1. punktā;

Grozījums

h) "profesionāls transportlīdzeklis" ir lielas noslodzes transportlīdzeklis, kurš nav paredzēts preču piegādei un kura **profesionālās izmantošanas nolūks ir noteikts, ņemot vērā 2. panta 2.a punktā noteiktos tehniskos kritērijus, un kura** CO₂ emisijas un degvielas patēriņš saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 595/2009 un tās īstenošanas pasākumiem ir noteikts citiem ekspluatācijas profiliem, kas nav definēti šīs regulas I pielikuma 2.1. punktā;

Grozījums Nr. 44**Regulas priekšlikums****3. pants – 1. daļa – k punkts**

Komisijas ierosinātais teksts

k) "mazemisiju lielas noslodzes transportlīdzeklis" ir lielas noslodzes transportlīdzeklis, kurš nav bezemisiju lielas noslodzes transportlīdzeklis, bet kura īpatnējās CO₂ emisijas ir **mazākas nekā 350 g CO₂/km, kā noteikts** saskaņā ar I pielikuma 2.1. punktu;

Grozījums

k) "mazemisiju lielas noslodzes transportlīdzeklis" ir lielas noslodzes transportlīdzeklis, kurš nav bezemisiju lielas noslodzes transportlīdzeklis, bet kura īpatnējās CO₂ emisijas, **kas noteiktas saskaņā ar I pielikuma 2.1. punktu, ir zem 50 % no katras apakšgrupas CO₂ emisiju atsaucēs emisijām, kas noteiktas** saskaņā ar I pielikuma 3. punktu;

Grozījums Nr. 46**Regulas priekšlikums****4. pants – 1. daļa – b punkts**

Komisijas ierosinātais teksts

b) **saskaņā ar 5. pantu noteikto bezemisiju un mazemisiju koeficientu.**

Grozījums

svītrots

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 47

Regulas priekšlikums

5. pants – 1. punkts – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Sākot ar 2020. gadu un katrā nākamajā kalendārajā gadā Komisija, pieņemot 10. panta 1. punktā minētos īstenošanas aktus, katram ražotājam nosaka 4. panta b) punktā minēto bezemisiju un mazemisiju koeficientu par iepriekšējo kalendāro gadu.

Grozījums

Sākot ar 2025. gada 1. janvāri, bezemisiju un mazemisiju lielas noslodzes transportlīdzekļu īpatsvaru ražotāja autoparkā kalendārajā gadā salīdzina ar šādām vērtībām:

no 2025. gada: vismaz 5 %;

no 2030. gada: 20 %, ņemot vērā saskaņā ar 13. pantu veikto pārskatīšanu.

Grozījums Nr. 48

Regulas priekšlikums

5. pants – 1. punkts – 2. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Bezemisiju un mazemisiju koeficientā ņem vērā to bezemisiju un mazemisiju lielas noslodzes transportlīdzekļu skaitu un CO₂ emisijas, kuri kalendārajā gadā ir ražotāja autoparkā, tostarp to kategoriju bezemisiju transportlīdzekļus, kas minēti 2. panta 1. punkta otrajā daļā, kā arī bezemisiju un mazemisiju profesionālos transportlīdzekļus.

Grozījums

svītrots

Grozījums Nr. 49

Regulas priekšlikums

5. pants – 1. punkts – 3. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Bezemisijas un mazemisijas koeficientu aprēķina saskaņā ar I pielikuma 2.3. punktu.

Grozījums

svītrots

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 50

Regulas priekšlikums

5. pants – 2. punkts – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Šā panta 1. **punkta vajadzībām bezemisiju un mazemisiju lielas noslodzes transportlīdzekļus skaita šādi:**

- (a) *bezemisiju lielas noslodzes transportlīdzekļi skaita kā divus transportlīdzekļus;*
- (b) *mazemisiju lielas noslodzes transportlīdzekļi skaita kā līdz diviem transportlīdzekļiem atbilstoši tā īpatnējo CO₂ emisiju funkcijai un 350 g CO₂/km emisijas robežlīmenim.*

Grozījums

Šā panta 1. **punktā minēto mērķu īstenošanas vajadzībām šo regulu piemēro arī N kategorijas transportlīdzekļiem, kuri nav Regulas (ES) Nr. 510/2011 darbības jomā un kuri neatbilst šīs regulas 2. panta 1. punkta a)–d) apakšpunktā noteiktajiem parametriem.**

Grozījums Nr. 51

Regulas priekšlikums

5. pants – 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

3. *Ar bezemisiju un mazemisiju koeficientu ražotāja vidējās īpatnējās emisijas samazina par ne vairāk kā 3 %. 2. panta 1. punkta otrajā daļā minēto kategoriju bezemisijas lielas noslodzes transportlīdzekļu devums minētajā koeficientā samazina ražotāja vidējās īpatnējās emisijas par ne vairāk kā 1,5 %.*

Grozījums

svītrots

Grozījums Nr. 52

Regulas priekšlikums

7. pants – 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

2. CO₂ samazinājuma trajektoriju, kas minēta 1. punkta a) apakšpunktā, katram ražotājam nosaka atbilstīgi I pielikuma 5.1. punktam, pamatojoties uz lineāru trajektoriju starp atsaucis CO₂ emisijām, kuras minētas 1. panta otrajā daļā un 2025. gada mērķrādītāju, kurš noteikts minētā panta a) punktā, un trajektoriju starp 2025. gada mērķrādītāju un 2030. gada mērķrādītāju, kurš noteikts minētā panta b) punktā.

Grozījums

2. CO₂ samazinājuma trajektoriju, kas minēta 1. punkta a) apakšpunktā, katram ražotājam nosaka atbilstīgi I pielikuma 5.1. punktam, pamatojoties uz lineāru trajektoriju starp atsaucis CO₂ emisijām, kuras minētas 1. panta **1. punkta** otrajā daļā un 2025. gada mērķrādītāju, kurš noteikts minētā panta a) punktā, un trajektoriju starp 2025. gada mērķrādītāju un 2030. gada mērķrādītāju, kurš noteikts minētā panta b) punktā.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 53
Regulas priekšlikums
7.a pants (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

7.a pants

Grupas izveidošana

1. Saistīti ražotāji var izveidot grupu, lai izpildītu savas saistības saskaņā ar 5. pantu.
2. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 15. pantu attiecībā uz šīs regulas papildināšanu, lai paredzētu detalizētus noteikumus un nosacījumus, kas paredz iespēju saistītiem ražotājiem izveidot grupu atklātā, pārredzamā un nediskriminējošā veidā.

Grozījums Nr. 74 un 75
Regulas priekšlikums
8. pants – 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

1. Ja saskaņā ar 2. punktu tiek konstatēts, ka ražotājam konkrētā gadā, sākot ar 2025. gadu, ir emisiju pārsniegums, Komisija nosaka maksu par pārsniegtajām emisijām, kuru aprēķina šādi:

(maksu par pārsniegtajām emisijām) = (pārsniegtās emisijas x **6 800** EUR/gCO₂/tkm)

1. Ja saskaņā ar 2. punktu tiek konstatēts, ka ražotājam konkrētā gadā, sākot ar 2025. gadu, ir emisiju pārsniegums, Komisija nosaka **ražotājam vai attiecīgā gadījumā grupas vadītājam** maksu par pārsniegtajām emisijām, kuru aprēķina šādi:

Periodā no 2025. gada līdz 2029. gadam:

(maksu par pārsniegtajām emisijām) = (pārsniegtās emisijas x **5 000** EUR/gCO₂/tkm)

No 2030. gada un turpmāk

(maksu par pārsniegtajām emisijām) = (pārsniegtās emisijas x **6 800** EUR/gCO₂/tkm)

Komisija nodrošina, ka maksu par pārsniegto emisiju līmeni vienmēr pārsniedz vidējās robežizmaksas par tehnoloģijām, kas vajadzīgas 1. panta 1. punktā minēto mērķrādītāju sasniegšanai.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 55
Regulas priekšlikums
8. pants – 4. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

4. Summas, kas samaksātas par pārsniegtajām emisijām, uzskata par Savienības vispārējā budžeta ieņēmumiem.

Grozījums

4. Summas, kas samaksātas par pārsniegtajām emisijām, uzskata par Savienības vispārējā budžeta ieņēmumiem. **Minētās summas izmanto to Savienības vai valstu pasākumu papildināšanai, ko veic ciešā sadarbībā ar sociālajiem partneriem un kompetentajām iestādēm, lai veicinātu prasmju veidošanu vai darba ņēmēju pārdali autobūves nozarē visās skartajās dalībvalstīs, jo īpaši reģionos un kopienās, kuras pāreja skar visvairāk, nolūkā veicināt taisnīgu pāreju uz bezemisiju un mazemisiju mobilitāti.**

Grozījums Nr. 56
Regulas priekšlikums
9. pants – 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

2. Komisija minētās neatbilstības ņem vērā ražotāja vidējo īpatnējo emisiju aprēķināšanā.

Grozījums

2. Komisija minētās neatbilstības ņem vērā ražotāja vidējo īpatnējo emisiju aprēķināšanā **un attiecīgā gadījumā pielāgo 2019. gada atsauces CO₂ emisijas, kas aprēķinātas saskaņā ar I pielikuma 3. punktu.**

Grozījums Nr. 57
Regulas priekšlikums
9. pants – 3.a punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

3.a Lai nodrošinātu to datu precizitāti, kurus ražotāji sniedz saskaņā ar Regulu (ES) 2018/956 un Regulu (ES) 2017/2400, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 15. pantu šīs regulas papildināšanai, lai no 2019. gada izveidotu ikgadēju testēšanas shēmu reprezentīvam paraugam no katra ražotāja attiecībā uz sastāvdaļām, atsevišķām tehniskajām vienībām un sistēmām, kas norādītas Regulas (ES) 2017/2400 12. panta 1. punktā attiecībā uz transportlīdzekļiem, kuri ir šīs regulas darbības jomā. Šo testu rezultātus salīdzina ar datiem, ko ražotāji ievietojuši saskaņā ar Regulu (ES) 2017/2400, un, ja tiek atklāti sistemātiski pārkāpumi, koriģē to vidējās īpatnējās emisijas, kas aprēķinātas saskaņā ar I pielikuma 2.7. punktu, un attiecīgā gadījumā 2019. gada atsauces CO₂ emisijas, kuras aprēķinātas saskaņā ar I pielikuma 3. punktu.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 58

Regulas priekšlikums

10. pants – 1. punkts – 1. daļa – b apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

b) no 2020. gada norāda 5. **pantā** minēto bezemisiju un mazemisiju **koeficientu**;

Grozījums

b) no 2020. gada **attiecībā uz katru ražotāju** norāda 5. **panta 1. punktā** minēto bezemisiju un mazemisiju **lielas noslodzes transportlīdzekļu īpatsvaru iepriekšējā kalendārajā gadā**;

Grozījums Nr. 59

Regulas priekšlikums

11. pants

Komisijas ierosinātais teksts

11. pants

Grozījums

11. pants

Reālās CO₂ emisijas un energopatēriņš

1. Komisija uzrauga un novērtē saskaņā ar Regulu (ES) 2017/2400 noteikto CO₂ emisiju un degvielas patēriņa vērtību reālo reprezentativitāti. **Tā nodrošina, ka sabiedrība ir informēta par to, kā minētā reprezentativitāte laika gaitā mainījusies.**

2. Šajā sakarā Komisija nodrošina, ka attiecīgajā gadījumā no ražotājiem vai valsts iestādēm ir pieejami stabili personas datus nesaturoši dati par lielas noslodzes transportlīdzekļu reālajām CO₂ emisijām un energopatēriņu.

Reālās CO₂ emisijas un energopatēriņš

1. Komisija uzrauga un novērtē saskaņā ar Regulu (ES) 2017/2400 noteikto CO₂ emisiju un degvielas patēriņa vērtību reālo reprezentativitāti.

2. Šajā sakarā Komisija nodrošina, ka attiecīgajā gadījumā no ražotājiem vai valsts iestādēm ir pieejami, **tostarp trešām personām neatkarīgas pārbaudes nolūkā**, stabili personas datus nesaturoši dati par lielas noslodzes transportlīdzekļu reālajām CO₂ emisijām un energopatēriņu, **pamatojoties uz standartizētu degvielas patēriņa skaitītāju datiem.**

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

3. Komisija šā panta 1. un 2. punktā **minētos pasākumus var pieņemt ar īstenošanas aktiem**. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 14. panta 2. punktā.

2.a Komisija vēlākais līdz 2019. gada 31. decembrim pieņem deleģētos aktus saskaņā ar 15. pantu, lai papildinātu šo regulu, ieviešot ekspluatācijā esošo transportlīdzekļu tādu atbilstības pārbaudi braukšanas apstākļos, kas nodrošina, ka lielas noslodzes transportlīdzekļu CO₂ emisijas un degvielas patēriņš braukšanas apstākļos nepārsniedz saskaņā ar Regulu (ES) 2017/2400 un Regulu (ES) 2018/956 iesniegtos pārraudzības datus par vairāk nekā 10 %. Komisija ņem vērā jebkuru neatbilstību, kas pārsniedz šo robežlīmeni, lai aprēķinātu ražotāja vidējās īpatnējās CO₂ emisijas, un attiecīgā gadījumā pielāgo 2019. gada atsauces CO₂ emisijas.

2.b Komisija nodrošina, ka sabiedrība tiek informēta par to, kā laika gaitā mainās 1. punktā minētā atbilstība reāliem braukšanas apstākļiem.

3. Komisija **ar īstenošanas aktiem pieņem detalizētus noteikumus par procedūrām par šā panta 1. un 2. punktā minēto degvielas patēriņa skaitītāju datu ziņošanu**. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 14. panta 2. punktā.

Grozījums Nr. 60

Regulas priekšlikums

12. pants – 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

1. Lai nodrošinātu, ka tehniskajos parametros, kas izmantoti, lai aprēķinātu ražotāja vidējās īpatnējās emisijas saskaņā ar 4. pantu un īpatnējās emisijas mērķrādītājus saskaņā ar 6. pantu, ir ņemta vērā kravas pārvadājumu loģistikas tehniskas attīstība, Komisija saskaņā ar 15. pantu ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem groza šādus I un II pielikuma noteikumus:

Grozījums

1. Lai nodrošinātu, ka tehniskajos parametros, kas izmantoti, lai aprēķinātu ražotāja vidējās īpatnējās emisijas saskaņā ar 4. pantu un īpatnējās emisijas mērķrādītājus saskaņā ar 6. pantu, ir ņemta vērā kravas pārvadājumu loģistikas tehniskas attīstība, Komisija **pastāvīgi un laikus atjaunina VECTO simulācijas rīku un** saskaņā ar 15. pantu ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem groza šādus I un II pielikuma noteikumus:

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 61
Regulas priekšlikums
13. pants – 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

Komisija līdz 2022. gada 31. decembrim iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šīs regulas iedarbīgumu, CO₂ samazinājuma mērķrādītāju, kas saskaņā ar 1. pantu **nosakāms** uz 2030. gadu, un CO₂ samazinājuma mērķrādītāju noteikšanu citu veidu lielas noslodzes transportlīdzekļiem, tostarp piekabēm. Minētajā ziņojumā ietver arī novērtējumu par ieviestās kārtības iedarbīgumu, kas attiecas konkrēti uz bezemisiju un mazemisiju **transportlīdzekļiem**, īpaši uz autobusiem, ņemot vērā Direktīvā 2009/33/EK⁽³⁰⁾ noteiktos mērķrādītājus, **un** uz CO₂ kredītvienību sistēmas iedarbīgumu un uz to, cik lietderīgi ir turpināt minētās kārtības piemērošanu 2030. gadā un pēc tā, un vajadzības gadījumā ziņojumam pievieno priekšlikumu par šīs regulas grozījumiem.

⁽³⁰⁾ Tiro transportlīdzekļu direktīva 2009/33/EK, kas grozīta ar Direktīvu .../.../ES.

Grozījums

Komisija līdz 2022. gada 31. decembrim iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šīs regulas iedarbīgumu, CO₂ samazinājuma mērķrādītāju, kas **nepieciešamības gadījumā pielāgojams** saskaņā ar 1. pantu **attiecībā uz 2030. gadu, bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļu īpatsvara mērķrādītāju, kas nepieciešamības gadījumā pielāgojams saskaņā ar 5. pantu attiecībā** uz 2030. gadu, un CO₂ samazinājuma mērķrādītāju noteikšanu citu veidu lielas noslodzes transportlīdzekļiem, tostarp piekabēm **un profesionālajiem transportlīdzekļiem, piemēram, atkritumu savākšanas transportlīdzekļiem**. Minētajā ziņojumā ietver arī novērtējumu par ieviestās kārtības iedarbīgumu, kas attiecas konkrēti uz bezemisiju un mazemisiju **transportlīdzekļu ieviešanu**, īpaši uz autobusiem, ņemot vērā Direktīvā 2009/33/EK⁽³⁰⁾ noteiktos mērķrādītājus, uz CO₂ kredītvienību sistēmas iedarbīgumu un uz to, cik lietderīgi ir turpināt minētās kārtības piemērošanu 2030. gadā un pēc tā, **nepieciešamās uzlādes un uzpildes infrastruktūras ieviešanu, iespēju ieviest dzinēja CO₂ standartus, jo īpaši attiecībā uz profesionālajiem transportlīdzekļiem, dažādām transportlīdzekļu kombinācijām, kas pārsniedz valsts transportam noteiktās standarta dimensijas, piemēram, modulārajām koncepcijām, reālo reprezentativitāti CO₂ emisijām un degvielas patēriņa vērtībām, kuras noteiktas saskaņā ar Regulu (ES) 2017/2400, kā arī novērtējumu par VECTO simulācijas rīka atjaunināšanu**. Vajadzības gadījumā ziņojumam pievieno priekšlikumu par šīs regulas grozījumiem.

⁽³⁰⁾ Tiro transportlīdzekļu direktīva 2009/33/EK, kas grozīta ar Direktīvu .../.../ES.

Grozījums Nr. 76
Regulas priekšlikums
13. pants – 1.a punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

Komisija ne vēlāk kā līdz 2020. gada 31. decembrim izstrādā īpašu metodiku, lai attiecībā uz CNG un LNG pielietojumiem iekļautu modernu un atjaunojamu gāzveida transporta degvielu izmantošanas ietekmi — atbilstoši AED II definētajiem ilgtspējības kritērijiem — vidējo autoparka emisiju aprēķināšanā. Attiecīgā gadījumā metodikai pievieno priekšlikumu par šīs regulas grozījumiem.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 73**Regulas priekšlikums****13. pants – 1.b punkts (jauns)**

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

Komisija arī novērtē iespēju izstrādāt metodiku visu Savienības tirgū laisto lielas noslodzes transportlīdzekļu pilna dzīves cikla CO₂ emisiju novērtēšanai. Pamatojoties uz šo novērtējumu, Komisija vajadzības gadījumā iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei tiesību akta priekšlikumu ar mērķi noteikt dzīves cikla emisiju ziņošanas pienākumus ražotājiem un precizēt nepieciešamos noteikumus un procedūras attiecībā uz šo ziņošanu.

Grozījums Nr. 62**Regulas priekšlikums****14. pants – 1. punkts**

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

1. Komisijai palīdz **xxx** komiteja, kas izveidota ar **Regulu** (ES) Nr. .../2018 [pārvaldība]. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

1. Komisijai palīdz **Klimata pārmaiņu** komiteja, kas izveidota ar **Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu** (ES) Nr. 525/2013 ^(1a) **26. pantu**. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

^(1a) *Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 21. maija Regula (ES) Nr. 525/2013 par mehānismu siltumnīcefekta gāzu emisiju pārraudzībai un ziņošanai un citas informācijas ziņošanai valstu un Savienības līmenī saistībā ar klimata pārmaiņām un par Lēmuma Nr. 280/2004/EK atcelšanu (OV L 165, 18.6.2013., 13. lpp.).*

Grozījums Nr. 63**Regulas priekšlikums****15. pants – 2. punkts**

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

2. Pilnvaras pieņemt 10. panta 2. punktā un 12. panta 1. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no [šīs regulas spēkā stāšanās diena].

2. Pilnvaras pieņemt **2. panta 2.a punktā, 7.a pantā, 9. panta 3.a punktā**, 10. panta 2. punktā, **11. panta 2.a punktā** un 12. panta 1. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no [šīs regulas spēkā stāšanās diena].

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 64
Regulas priekšlikums
15. pants – 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 10. panta 2. punktā un 12. panta 1. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

Grozījums

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt **2. panta 2.a punktā, 7.a pantā, 9. panta 3.a punktā**, 10. panta 2. punktā, **11. panta 2.a punktā** un 12. panta 1. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

Grozījums Nr. 65
Regulas priekšlikums
15. pants – 6. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

6. Saskaņā ar 10. panta 2. punktu un 12. panta 1. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

Grozījums

6. Saskaņā ar **2. panta 2.a punktu, 7.a pantu, 9. panta 3.a punktu**, 10. panta 2. punktu, **11. panta 2.a punktu** un 12. panta 1. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 66**Regulas priekšlikums****16. pants – 1. daļa**

Regula (EK) Nr. 595/2009

5. pants – 4. punkts – 1 apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

“l) uz procedūru, ar kuru uz pienācīgu un reprezentatīvu paraugu pamata pārbauda, vai transportlīdzekļi, kas ir bijuši reģistrēti un nodoti ekspluatācijā, atbilst CO₂ emisiju un degvielas patēriņa vērtībām, kuras noteiktas saskaņā ar šo regulu un tās īstenošanas pasākumiem.”

Grozījums

“l) uz procedūru, ar kuru uz pienācīgu un reprezentatīvu paraugu pamata pārbauda, vai transportlīdzekļi, kas ir bijuši reģistrēti un nodoti ekspluatācijā, atbilst CO₂ emisiju un degvielas patēriņa vērtībām, kuras noteiktas saskaņā ar šo regulu un tās īstenošanas pasākumiem; **šo procedūru īsteno arī akreditētas un neatkarīgas trešās personas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/858^(1a) 13. panta 10. punktu.**”

^(1a) Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Regula (ES) 2018/858 par mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju, kā arī tādiem transportlīdzekļiem paredzētu sistēmu, sastāvdaļu un atsevišķu tehnisku vienību apstiprināšanu un tirgus uzraudzību un ar ko groza Regulas (EK) Nr. 715/2007 un (EK) Nr. 595/2009 un atceļ Direktīvu 2007/46/EK (OV L 151, 14.6.2018., 1. lpp.).

Grozījums Nr. 77**Regulas priekšlikums****16.a pants (jauns)**

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

16.a pants**Grozījums Padomes Direktīvā 96/53/EK**

Direktīvas 96/53/EK^(1a) I pielikumā aiz 2.2.4.2. punkta iekļauj šādus punktus:

“2.2.5. Transportlīdzekļu kombinācijām, ko darbina ar alternatīvām degvielām, kuras definētas Regulas (ES) .../2018 [regulas priekšlikums COM(2018)0284] 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā, maksimālo pieļaujamo svaru palielina par papildu svaru, kas vajadzīgs alternatīvās degvielas tehnoloģijai, bet ne vairāk kā par 1 tonnu.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

2.2.6. *Bezemisiju transportlīdzekļu kombinācijām maksimālo pieļaujamo svaru palielina par papildu svaru, kas vajadzīgs bezemisiju tehnoloģijām atkarībā no transportlīdzekļa bezemisiju diapazona, bet ne vairāk kā par 2 tonnām. Komisija vēlākais līdz 2019. gada 1. jūlijam pieņem formulu nepieciešamā svara aprēķināšanai.*

^(1a) Padomes 1996. gada 25. jūlija Direktīva 96/53/EK, ar kuru paredz noteiktu Kopienā izmantotu transportlīdzekļu maksimālos pieļaujamos gabarītus iekšzemes un starptautiskajos autopārvadājumos, kā arī šo transportlīdzekļu maksimālo pieļaujamo masu starptautiskajos autopārvadājumos (OV L 235, 17.9.1996., 59. lpp.).

Grozījums Nr. 67

Regulas priekšlikums

I pielikums – 2. punkts – 2.3. apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

2.3. *Regulas 5. pantā minētā bezemisiju un mazemisiju koeficienta aprēķināšana*

svītrots

Katram ražotājam un katrā kalendārajā gadā 5. pantā norādīto bezemisiju un mazemisiju koeficientu (ZLEV) aprēķina šādi:

$$ZLEV = V / (V_{conv} + V_{zlev}) \text{ minimāli } 0,97$$

kur:

V ir ražotāja jauno lielas noslodzes transportlīdzekļu skaits (izņemot visus profesionālos transportlīdzekļus) saskaņā ar 4. panta a) punktu.

V_{conv} ir ražotāja jauno lielas noslodzes transportlīdzekļu skaits (izņemot visus profesionālos transportlīdzekļus) saskaņā ar 4. panta a) punktu, izņemot bezemisiju un mazemisiju lielas noslodzes transportlīdzekļus;

V_{zlev} ir V_{in} un V_{out} summa,

kur:

[formula]

un [formula] ir visu tādu jaunu bezemisiju un mazemisiju lielas noslodzes transportlīdzekļu summa, kuru raksturlielumi noteikti 2. panta 1. punkta a)–d) apakšpunktā;

[formula]

CO_{2v} ir bezemisiju un mazemisiju lielas noslodzes transportlīdzekļa v īpatnējās CO₂ emisijas (g/km), kas noteiktas saskaņā ar 2.1. punktu;

V_{out} ir 2. panta 1. punkta otrajā daļā norādīto kategoriju bezemisiju lielas noslodzes transportlīdzekļu kopskaits, kas reizināts ar 2, un maksimāli 1,5 % no V_{conv}.

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 68**Regulas priekšlikums****I pielikums – 2. punkts – 2.7. apakšpunkts– formula**

Komisijas ierosinātais teksts

$$CO2 = ZLEV \times \sum_{sg} share_{sg} \times MPW_{sg} \times avgCO2_{sg}$$

kur:

 $\sum_{sg}$ ir visu apakšgrupu summa;**ZLEV ir vērtība, kas noteikta 2.3. punktā;**share_{sg} ir vērtība, kas noteikta 2.4. punktā;MPW_{sg} ir vērtība, kas noteikta 2.6. punktā;avgCO2_{sg} ir vērtība, kas noteikta 2.2. punktā.

Grozījums

$$CO2 = \sum_{sg} share_{sg} \times MPW_{sg} \times avgCO2_{sg}$$

kur:

 $\sum_{sg}$ ir visu apakšgrupu summa;share_{sg} ir vērtība, kas noteikta 2.4. punktā;MPW_{sg} ir vērtība, kas noteikta 2.6. punktā;avgCO2_{sg} ir vērtība, kas noteikta 2.2. punktā.**Grozījums Nr. 69****Regulas priekšlikums****I pielikums – 4. punkts – 1. daļa – formula – 1. rinda**

Komisijas ierosinātais teksts

$$T = \sum_{sg} share_{sg} \times MPW_{sg} \times (1 - rf) \times rCO2_{sg}$$

Grozījums

$$T = ZLEV\_benchmark\_factor * \sum_{sg} share_{sg} \times MPW_{sg} \times (1 - rf) \times rCO2_{sg}$$

Grozījums Nr. 70**Regulas priekšlikums****I pielikums – 4. punkts – 1. daļa – formula – 4. rinda**

Komisijas ierosinātais teksts

rf ir CO₂ emisiju samazināšanas mērķrādītājs (%), kas konkrētajam kalendārajam gadam norādīts 1. panta a) un b) punktā;

Grozījums

rf ir CO₂ emisiju samazināšanas mērķrādītājs (%), kas konkrētajam kalendārajam gadam norādīts 1. panta **pirmās daļas** a) un b) punktā;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Grozījums Nr. 71

Regulas priekšlikums

I pielikums – 4. punkts – 1.a daļa (jauna)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

Periodā no 2025. gada līdz 2029. gadam $ZLEV\_benchmark\_factor$ ir $(1+y-x)$, izņemot, ja šī summa ir lielāka par 1,03 vai mazāka par 0,97 — tādā gadījumā $ZLEV\_benchmark\_factor$ ir attiecīgi 1,03 vai 0,97,

kur:

x ir 5 %;

y ir bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļu īpatsvars ražotāja jauno reģistrēto lielas noslodzes transportlīdzekļu autoparkā, ko aprēķina kā summu tādu N kategorijas bezemisiju transportlīdzekļu kopējam skaitam, kuri nav Regulas (ES) Nr. 510/2011 darbības jomā un kuri neatbilst 2. panta 1. punkta a)–d) apakšpunktā noteiktajām īpašībām, un tādu bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļu kopējam skaitam, kuri atbilst 2. panta 1. punkta a)–d) apakšpunktā noteiktajām īpašībām, kur katru no tiem skaita kā $ZLEV\_specific$ saskaņā ar turpmāk sniegto formulu, dalot ar attiecīgajā kalendārajā gadā reģistrēto transportlīdzekļu kopējo skaitu;

$ZLEV\_specific = 1 - (CO_{2v} / (0,5 * rCO_{2sg}))$, kur:

CO_{2v} ir bezemisiju un mazemisiju lielas noslodzes transportlīdzekļa v īpatnējās CO_2 emisijas (g/km), kas noteiktas saskaņā ar 2.1. punktu;

rCO_{2sg} ir vērtība, kas noteikta 3. sadaļā.

Grozījums Nr. 72

Regulas priekšlikums

I pielikums – 4. punkts – 1.b daļa (jauna)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

Attiecībā uz 2030. gadu $ZLEV\_benchmark\_factor$ ir $(1+y-x)$, izņemot, ja šī summa ir lielāka par 1,05 — tādā gadījumā $ZLEV\_benchmark\_factor$ ir 1,05;

Trešdiena, 2018. gada 14. novembra

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

ja šī summa ir no 1,0 līdz 0,98, ZLEV_benchmark_factor ir 1,0;

ja šī summa ir mazāka nekā 0,95, ZLEV_benchmark_factor ir 0,95;

kur:

x ir 20 %, ņemot vērā saskaņā ar 13. pantu veikto pārskatīšanu;

y ir bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļu īpatsvars ražotāja jauno reģistrēto lielas noslodzes transportlīdzekļu autoparkā, ko aprēķina kā summu tādu N kategorijas bezemisiju transportlīdzekļu kopējam skaitam, kuri nav Regulas (ES) Nr. 510/2011 darbības jomā un kuri neatbilst 2. panta 1. punkta a)–d) apakšpunktā noteiktajām īpašībām, un tādu bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļu kopējam skaitam, kuri atbilst 2. panta 1. punkta a)–d) apakšpunktā noteiktajām īpašībām, kur katru no tiem skaita kā ZLEV_specific saskaņā ar turpmāk sniegto formulu, dalot ar attiecīgajā kalendārajā gadā reģistrēto transportlīdzekļu kopējo skaitu;

$ZLEV\_specific = 1 - (CO_{2v} / (0,5 * rCO_{2sg}))$, kur:

CO_{2v} ir bezemisiju un mazemisiju lielas noslodzes transportlīdzekļa v īpatnējās CO_2 emisijas (g/km), kas noteiktas saskaņā ar 2.1. punktu;

rCO_{2sg} ir vērtība, kas noteikta 3. sadaļā.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

P8_TA(2018)0462

Dzelzceļa pasažieru tiesības un pienākumi ***I

Eiropas Parlamenta 2018. gada 15. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem (pārstrādāta redakcija) (COM(2017)0548 – C8-0324/2017 – 2017/0237(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra – pārstrādāšana)

(2020/C 363/36)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2017)0548),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 91. panta 1. punktu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C8-0324/2017),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
  - ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2018. gada 18. janvāra atzinumu ⁽¹⁾,
  - pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,
  - ņemot vērā Iestāžu 2001. gada 28. novembra nolīgumu par tiesību aktu pārstrādāšanas tehnikas strukturētāku izmantošanu ⁽²⁾,
  - ņemot vērā Juridiskās komitejas 2017. gada 24. jūlija vēstuli Transporta un tūrisma komitejai saskaņā ar Reglamenta 104. panta 3. punktu,
  - ņemot vērā Reglamenta 104. un 59. pantu,
  - ņemot vērā Transporta un tūrisma komitejas ziņojumu un atzinumu Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas (A8-0340/2018),
- A. tā kā saskaņā ar Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas juridisko dienestu konsultatīvās grupas atzinumu Komisijas priekšlikumā nav ietverti nekādi citi būtiski grozījumi kā vien tie, kas tajā skaidri norādīti, un tā kā attiecībā uz spēkā esošo tiesību aktu negrozītajiem noteikumiem priekšlikumā ir paredzēta tikai šo tekstu kodifikācija, negrozot to būtību;
1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju, ņemot vērā Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas juridisko dienestu konsultatīvās darba grupas ieteikumus;
  2. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;
  3. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt Parlamenta nostāju Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu parlamentiem.

⁽¹⁾ OV C 197, 8.6.2018., 66. lpp.

⁽²⁾ OV C 77, 28.3.2002., 1. lpp.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

P8_TC1-COD(2017)0237**Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2018. gada 15. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) .../... par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem (pārstrādāta redakcija)****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 91. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1371/2007 ⁽²⁾ jāizdara vairāki grozījumi ~~Skaidrības labad minētā, lai uzlabotu pasažieru aizsardzību un veicinātu lielāku dzelzceļa transporta izmantošanu, pienācīgi ņemot vērā jo īpaši Līguma par Eiropas Savienības darbību 11., 12. un 14. pantu. Tāpēc Regula (EK) Nr. 1371/2007 būtu jāpārstrādā, gan ņemot vērā šos grozījumus, gan skaidrības labad.~~ [Gr. 1]
- (2) Īstenojot kopējo transporta politiku, ir svarīgi aizsargāt dzelzceļa pasažieru tiesības un uzlabot dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumu kvalitāti un efektivitāti, lai palīdzētu palielināt dzelzceļa transporta daļu attiecībā pret citiem transporta veidiem.
- (3) Lai gan Savienībā gūti ievērojami panākumi patērētāju aizsardzības jomā, dzelzceļa pasažieru tiesību aizsardzība vēl aizvien ir jāuzlabo, **jo īpaši attiecībā uz kompensāciju kavējuma, atcelšanas vai mantiska kaitējuma gadījumā.** [Gr. 2]
- (4) Ņemot vērā to, ka dzelzceļa pasažieris ir pārvadājuma līguma vājākā puse, pasažieru tiesības šajā ziņā būtu jāaizsargā.
- (5) Vienādu tiesību piešķiršanai dzelzceļa pasažieriem, kuri dodas starptautiskajos un iekšzemes braucienos, būtu jāuzlabo ~~patērētāju aizsardzības~~ **pasažieru tiesību** līmenis Savienībā, ~~jānodrošina dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem vienlīdzīgi konkurences apstākļi un jāgarantē jo īpaši attiecībā uz viņu piekļuvi informācijai un uz kompensāciju kavēšanās vai atcelšanas gadījumā.~~ Pasažieriem vienāda līmeņa tiesības būtu jāsaņem pēc iespējas precīzāka informācija par viņu tiesībām. [Gr. 3]
- (5a) **Šai regulai nebūtu jāskar dalībvalstu vai kompetento iestāžu pilnvaras noteikt sociālos tarifus pakalpojumiem, uz kuriem attiecas sabiedrisko pakalpojumu saistības, kā arī komerciāliem pakalpojumiem.** [Gr. 4]

⁽¹⁾ OV C 197, 8.6.2018., 66. lpp.⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1371/2007 (2007. gada 23. oktobris) par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem (OV L 315, 3.12.2007., 14. lpp.).

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- (6) Pilsētas, ~~piepilsētas un reģionālie~~ dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumi atšķiras no tālsatiksmes pārvadājumu pakalpojumiem. Tāpēc būtu jāatļauj dalībvalstīm attiecībā uz pilsētas, ~~piepilsētas un reģionālajiem~~ dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem, ~~kas nav pārrobežu pārvadājumu pakalpojumi Savienībā, piešķirt atbrīvojumus no dažiem noteikumiem par pasažieru tiesībām. [Gr. 136]~~
- (7) Šīs regulas mērķis ir uzlabot dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumu kvalitāti Savienībā. Tādēļ dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai piešķirt atbrīvojumus pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai reģionos, kur nozīmīgu pakalpojumu daļu sniedz ārpus Savienības, ar nosacījumu, ka tajā pārvadājumu pakalpojumu daļā, ko sniedz šo dalībvalstu teritorijā, ir nodrošināts pienācīgs pasažieru tiesību aizsardzības līmenis saskaņā ar šo dalībvalstu tiesību aktiem.
- (8) ~~Tomēr atbrīvojumiem nebūtu jāattiecas uz šīs regulas noteikumiem, kas personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām atvieglo dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu izmantošanu. Turklāt atbrīvojumiem nebūtu jāattiecas uz tiesībām visiem, kas to vēlas, bez liekiem sarežģījumiem iegādāties biļetes braucieniem pa dzelzceļu, uz noteikumiem par dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu atbildību attiecībā uz pasažieriem un viņu bagāžu, uz prasību dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem būt pienācīgi apdrošinātiem un uz prasību šiem uzņēmumiem veikt atbilstīgus pasākumus pasažieru personiskās drošības nodrošināšanai stacijās un vilcienos un riska pārvaldībai. [Gr. 6]~~
- (9) Dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu izmantotāju tiesības ietver tiesības saņemt informāciju par ~~pakalpojumu~~ **attiecgajiem pakalpojumiem un saistītajiem jautājumiem** gan pirms brauciena, gan tā laikā, **gan arī pēc brauciena**. Ja vien iespējams, Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem un biļešu pārdevējiem būtu jāsniedz šī informācija pirms brauciena un cik drīz vien iespējams **šī informācija cik ātri vien iespējams būtu jāsniedz iepriekš vai vismaz brauciena sākumā**. Minētā informācija būtu jāsniedz personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām pieklūstamos formātos **un tai vajadzētu būt publiski pieejamai. Šim nolūkam dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, pārdodot savus pakalpojumus, sniedz minēto informāciju biļešu pārdevējiem un citiem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem.** [Gr. 7]
- (9a) **Nediskriminējoša un ērta piekļuve visai reāllaika operatīvajai informācijai un tarifiem padara dzelzceļa transportu pieejamāku jauniem klientiem un sniedz tiem plašāku ceļojuma iespēju un tarifu izvēli. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem būtu jāsniedz biļešu pārdevējiem operatīvā informācija un informācija par tarifiem, lai padarītu dzelzceļa transporta izmantošanu ērtāku. Būtu jācenšas nodrošināt iespēja pasažieriem rezervēt tranzīta biļetes un optimālas vienota pārvadājuma iespējas.** [Gr. 8]
- (9b) **Intensīvs multimodāls pasažieru transports palīdzēs sasniegt mērķus klimata jomā. Tāpēc dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem būtu arī jāpopularizē kombinācijas ar citiem transporta veidiem, lai dzelzceļa pasažieri par tām būtu informēti pirms brauciena rezervēšanas.** [Gr. 9]
- (9c) **Labi attīstītas multimodālas pasažieru transporta sistēmas palīdzēs sasniegt mērķus klimata jomā. Tāpēc dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem būtu arī jāpopularizē kombinācijas ar citiem transporta veidiem, lai dzelzceļa pasažieri par tām būtu informēti pirms brauciena rezervēšanas.** [Gr. 10]
- (10) Sīkāk izstrādātas prasības attiecībā uz ceļojuma informācijas sniegšanu izklāstītas savstarpējas izmantojamības tehniskajās specifikācijās (SITS), kas minētas Komisijas Regulā (ES) Nr. 454/2011 ⁽¹⁾.
- (11) Nostiprinot dzelzceļa pasažieru tiesības, būtu jāņem vērā pastāvošās starptautiskās tiesības, kas ir noteiktas A papildinājumā – Vienotie noteikumi attiecībā uz pasažieru un bagāžas starptautisko dzelzceļa pārvadājuma līgumu (CIV) –, kurš pievienots 1980. gada 9. maija Konvencijai par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (COTIF), kura grozīta ar 1999. gada 3. jūnija Protokolu par grozījumiem Konvencijā par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (1999. gada protokols). Tomēr būtu vēlams paplašināt šīs regulas darbības jomu un aizsargāt ne tikai starptautisko dzelzceļa pārvadājumu pasažierus, bet arī iekšzemes pārvadājumu pasažierus. Savienība pievienojās COTIF 2013. gada 23. februārī.

⁽¹⁾ Komisijas Regula (ES) Nr. 454/2011 (2011. gada 5. maijs) par savstarpējas izmantojamības tehnisko specifikāciju attiecībā uz Eiropas dzelzceļu sistēmas pasažieru pārvadājumu telemātikas lietojumprogrammu apakšsistēmu (OV L 123, 12.5.2011., 11. lpp.).

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- (12) Pasažieru pārvadājumu biļešu pārdošanas kontekstā dalībvalstīm būtu jāveic visi pasākumi, kas vajadzīgi, lai nepieļautu diskrimināciju uz valstspiederības vai dzīvesvietas pamata neatkarīgi no tā, vai attiecīgais pasažieris pastāvīgi vai pagaidu kārtā uzturas citā dalībvalstī. Minētajiem pasākumiem būtu jāaptver visas slēptās diskriminācijas formas, kas var dot tādu pašu rezultātu, ja tiek piemēroti citi kritēriji, piemēram, dzīvesvieta, fiziskā vai digitālā atrašanās vieta. Ņemot vērā pasažieru pārvadājumu biļešu pārdošanas tiešsaistes platformu attīstību, dalībvalstīm būtu jāpievērš īpaša uzmanība tam, lai nodrošinātu, ka diskriminācija nerodas tad, kad notiek piekļuve tiešsaistes saskarnēm, vai biļešu iegādes procesā. Tomēr nebūtu ~~automātiski~~ jāizslēdz transporta shēmas, kas piedāvā sociālos tarifus, ja šīs shēmas ir samērīgas un nav atkarīgas no attiecīgo personu valstspiederības. [Gr. 11]
- (13) Velobraukšanas aizvien lielākā popularitāte visā Savienībā ietekmē mobilitāti un tūrisma kopumā. Gan dzelzceļa transports, gan velobraukšana ieņem aizvien nozīmīgāku vietu modālajā sadalījumā, un tas samazina transporta ietekmi uz vidi. Tāpēc dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem, cik vien iespējams, būtu jāvienkāršo velobraukšanas turētāju neizjauktu velosipēdu pārvadāšanai šim nolūkam paredzētās zonās visu veidu vilcienos, tostarp ātrvilcienos, tālsatiksmes vilcienos, pārrobežu un vietējo pārvadājumu vilcienos pārvadāt velosipēdus. **Pasažieriem vajadzētu būt informētiem par velosipēdiem paredzēto vietu. Šīs prasības būtu jāpiemēro visiem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem no ... [divi gadi pēc šīs regulas spēkā stāšanās datums].** [Gr. 12]
- (14) ~~Ja vien iespējams,~~ Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem, nodrošinot tranzīta biļetes, būtu jāatvieglo dzelzceļa pasažieru pāreja no viena operatora pie cita. [Gr. 13]
- (15) Ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām un lai personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām nodrošinātu iespējas braukt pa dzelzceļu, kas ir līdzvērtīgas citiem iedzīvotājiem pieejamajām iespējām, būtu jāizstrādā noteikumi par nediskriminējošu attieksmi un palīdzību brauciena laikā. Personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kas radušās invaliditātes, vecuma vai kādu citu faktoru dēļ, ir tādas pašas tiesības uz brīvu pārvietošanos un nediskriminējošu attieksmi kā visiem citiem iedzīvotājiem. Tostarp būtu jāpievērš īpaša uzmanība tādas **pieejamas** informācijas sniegšanai personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kura attiecas uz dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu piekļūstamību, nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi ritošajam sastāvam un vilcienā pieejamajām ērtībām. Lai pasažieriem ar maņu orgānu traucējumiem sniegtu vislabāko iespējamo informāciju par kavējumiem, būtu atbilstīgi jāizmanto vizuālās sistēmas un audiosistēmas. ~~Personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām vajadzētu būt iespējai nopirkt biļetes vilcienā bez papildu piemaksām, kas šiem pasažieriem piemērotas un ko viņi var saprast.~~ Personām vajadzētu būt pienācīgi apmācītam rīkoties atbilstīgi vajadzībām, kādas ir personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, it sevišķi tad, kad tiek sniegta palīdzība. Lai nodrošinātu vienlīdzīgus braukšanas apstākļus, ~~stacijās un vilcienos būtu jāsniedz bezmaksas~~ palīdzība šādām personām ~~visā vilcieni kustības laikā, ne tikai noteiktos diennakts laikos iekāpšanai un izkāpšanai.~~ [Gr. 14]
- (15a) **Ja stacijā nav pieejamas biļešu tirdzniecības vietas, personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām vajadzētu varēt iegādāties biļetes vilcienā.** [Gr. 15]
- (16) Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem un staciju apsaimniekotājiem būtu jāņem vērā vajadzības, kādas ir personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, un jārikojas saskaņā ar **nodrošinot atbilstību Komisijas Regulai (ES) Nr. 1300/2014 SITS** ⁽¹⁾, kas attiecas uz personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām un **Direktīvai XXX, kad tā papildina SITS**. Turklāt saskaņā ar Savienības publiskā iepirkuma noteikumiem, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/24/ES ⁽²⁾, visas ēkas un ritošo sastāvu vajadzētu padarīt piekļūstamu, jaunu materiālu iegādes, būvniecības vai lielu atjaunošanas darbu gadījumā pakāpeniski likvidējot fiziskus un funkcionālus šķēršļus. [Gr. 16]

(¹) **Komisijas Regula (ES) Nr. 1300/2014 (2014. gada 18. novembris) par savstarpējas izmantojamības tehniskajām specifikācijām attiecībā uz Savienības dzelzceļa sistēmas pieejamību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām (OV L 356, 12.12.2014., 110. lpp.).**

(²) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV L 94, 28.3.2014., 65. lpp.).

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- (17) Ar šo regulu ir vēlams radīt sistēmu, kas nodrošina pasažieriem kompensāciju par kavējumiem un kas ir saistīta ar dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma atbildību, šai sistēmai izmantojot to pašu pamatojumu kā starptautiskajai sistēmai, kas paredzēta COTIF, un jo īpaši CIV vienotajos noteikumos par pasažieru tiesībām. **legādātajām biļetēm vajadzētu būt pilnībā atmaksājamām.** Pasažieru pārvadājuma kavējuma gadījumā dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem būtu jānodrošina pasažieriem kompensācija, kas ir procentuālā daļa **līdz 100 %** no biļetes cenas. [Gr. 17]
- (18) Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem vajadzētu būt pienākumam būt apdrošinātiem vai veikt līdzvērtīgus pasākumus, lai nodrošinātu savu atbildību attiecībā uz dzelzceļa pasažieriem, ja notiek nelaimes gadījums. Ja dalībvalstis nosaka maksimālo zaudējumu atlīdzības summu pasažiera bojāejas vai pasažierim nodarīta personiska aizskāruma gadījumā, minētajai summai vajadzētu būt vismaz līdzvērtīgai CIV vienotajos noteikumos paredzētajai summai. **Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai jebkurā laikā palielināt zaudējumu atlīdzības summu pasažieru bojāejas vai traumas gadījumā.** [Gr. 18]
- (19) Nostiprinātām tiesībām uz kompensāciju un palīdzību kavējuma, nokavētas pārsēšanās vai reisa atcelšanas gadījumā būtu plašāk jāstimulē dzelzceļa pasažieru pārvadājumu tirgus darbība pasažieru interesēs.
- (20) Kavējuma gadījumā būtu jānodrošina pasažieriem iespējas turpināt braucienu vai braukt pa citu maršrutu ar līdzvērtīgiem pārvadāšanas nosacījumiem. Šādā gadījumā būtu **jo īpaši** jāņem vērā vajadzības **pēc atbilstošas informācijas**, kādas ir personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām. [Gr. 19]
- (20a) **Brauciena vai kombinētā brauciena interpretācijā rezervēšanas brīdī būtu jāiekļauj visas situācijas, kurās, ņemot vērā visus svarīgos faktoros, piemēram, attiecīgo staciju un platformu lielumu un atrašanās vietu, ir reālistiski vai piemērojami minimālie savienojuma laiki.** [Gr. 137]
- (21) Tomēr dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam nevajadzētu būt pienākumam maksāt kompensāciju, ja tas var pierādīt, ka kavējumu izraisīja bargi meteoroloģiskie apstākļi vai lielas dabas katastrofas, kas apdraudēja pārvadājuma drošu veikšanu. Katram šādam gadījumam vajadzētu būt ekstremālas dabas katastrofas iezīmēm, kas to atšķir no parastajiem, gadalaikam raksturīgajiem meteoroloģiskajiem apstākļiem, tādiem kā rudens vētras vai regulāra pilsētu applūšana, ko izraisa plūdmaiņas vai sniega kušana. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem būtu jāpierāda, ka tie nevarēja prognozēt vai novērst kavējumu pat tad, ja tika veikti visi iespējamie pasākumi. [Gr. 20]
- (22) Staciju apsaimniekotājiem sadarbībā ar infrastruktūras pārvaldītājiem un dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem būtu jāsaņem **un jānodrošina publiski pieejami** ārkārtas rīcības plāni, kuru mērķis ir, nodrošinot iestrēgušajiem pasažieriem pienācīgu informāciju un aprūpi, līdz minimumam samazināt būtisku darbības traucējumu ietekmi. [Gr. 21]
- (23) Šai regulai nebūtu jāierobežo dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu tiesības saskaņā ar piemērojamajiem valsts tiesību aktiem, **biļešu pārdevēju, dzelzceļa staciju apsaimniekotāju vai infrastruktūras pārvaldītāju tiesības attiecīgā gadījumā** pieprasīt kompensāciju no jebkuras personas, tostarp no trešām personām, **par savu saistību pret pasažieriem izpildi saskaņā ar šo regulu.** [Gr. 22]
- (24) Ja dalībvalsts piešķir dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem atbrīvojumu no šīs regulas noteikumu piemērošanas, tai būtu jānodrošina dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, konsultējoties ar organizācijām, kas pārstāv pasažierus, ieviest mehānismu kompensācijas piešķiršanai un palīdzībai gadījumā, ja ir būtiski traucēta dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumu sniegšana.
- (25) Tāpat ir vēlams atvieglināt nelaimes gadījumos cietušo personu un viņu apgādājamo īslaicīgas finansiālās grūtības laikā tūlīt pēc nelaimes gadījuma.
- (26) Dzelzceļa pasažieru interesēs ir tas, lai, vienojoties ar valsts iestādēm, tiktu paredzēti atbilstīgi pasākumi nolūkā gan stacijās, gan vilcienos nodrošināt viņu personisko drošību.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- (27) Dzelzceļa pasažieriem vajadzētu būt iespējai iesniegt sūdzību jebkuram iesaistītam dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam, **biļešu pārdevējam, stacijas apsaimniekotājam vai infrastruktūras pārvaldītājam** par tiesībām un pienākumiem, kas paredzēti ar šo regulu, un viņiem vajadzētu būt tiesībām saņemt atbildi pieņemamā laikā. [Gr. 23]
- (28) Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem un staciju apsaimniekotājiem būtu jānosaka, jāpublicē, jāpārvalda un jāpārtrauc dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumu kvalitātes standarti, **tostarp attiecībā uz personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām**. [Gr. 24]
- (29) Lai patērētāju aizsardzību dzelzceļa transportā uzturētu augstā līmenī, būtu jāprasa dalībvalstīm norīkot valsts izpildes struktūras, kuru uzdevums ir rūpīgi uzraudzīt un nodrošināt šīs regulas izpildi valsts līmenī. Minētajām struktūrām vajadzētu būt iespējai veikt dažādus izpildes pasākumus **un nodrošināt pasažieriem iespēju izvēlēties saistošu procedūru strīdu alternatīvai izšķiršanai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/11/ES** ⁽¹⁾. Pasažieriem vajadzētu būt iespējai iesniegt minētajām struktūrām sūdzības par varbūtējiem regulas pārkāpumiem **un, ja puses ir vienojušās, izmantot strīdu izšķiršanu tiešsaistē saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 524/2013** ⁽²⁾. **Jāparedz arī, ka sūdzības var iesniegt pasažieru grupas pārstāvošas organizācijas**. Lai nodrošinātu šādu sūdzību apmierinošu izskatīšanu, minētajām struktūrām arī būtu savstarpēji jāsadarbjas, **un šo regulu arī turpmāk vajadzētu norādīt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/2394** ⁽³⁾. **pielikumā. Valsts izpildes struktūrām katru gadu savās tīmekļa vietnēs būtu jāpublicē ziņojumi ar statistiku, norādot to saņemto sūdzību skaitu un veidu un sīki izklāstot savu izpildes darbību rezultātus. Turklāt šos ziņojumus būtu jāpublicē arī Eiropas Savienības Dzelzceļu aģentūras tīmekļa vietnē**. [Gr. 25]
- (30) Personas datu apstrāde būtu jāveic saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par personas datu aizsardzību, jo sevišķi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679 ⁽⁴⁾.
- (31) Dalībvalstīm būtu jāparedz sankcijas, ko piemēro par šīs regulas pārkāpumiem, un jānodrošina to piemērošana. Sankcijām, kas varētu ietvert kompensācijas maksāšanu attiecīgajai personai, vajadzētu būt efektīvām, samērīgām un atturošām, **un tajās vajadzētu ietvert arī minimālo naudas sodu vai attiecīgā uzņēmuma vai organizācijas gada apgrozījuma procentuālo daļu atkarībā no tā, kura summa ir lielāka, taču neaprobežoties tikai ar to**. [Gr. 26]
- (32) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus – proti, attīstīt Savienības dzelzceļus un ieviest pasažieru tiesības – nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka šos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šo mērķu sasniegšanai.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/11/ES (2013. gada 21. maijs) par patērētāju strīdu alternatīvu izšķiršanu un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvu 2009/22/EK (OV L 165, 18.6.2013., 63. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 524/2013 (2013. gada 21. maijs) par patērētāju strīdu izšķiršanu tiešsaistē un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvu 2009/22/EK (OV L 165, 18.6.2013., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/2394 (2017. gada 12. decembris) par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbild par tiesību aktu izpildi patērētāju tiesību aizsardzības jomā, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (OV L 345, 27.12.2017., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- (33) Lai nodrošinātu pasažieru tiesību augstu aizsardzības līmeni, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu nolūkā izdarīt grozījumus I, II un III pielikumā attiecībā uz CIV vienotajiem noteikumiem, minimālo informāciju, ko sniedz dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un biļešu pārdevēji, un minimālajiem pakalpojumu kvalitātes standartiem un, ņemot vērā inflāciju, korigēt regulā minētās finanšu summas. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu⁽¹⁾. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (33a) **Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs direktīvas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai attiecībā uz standartizētas Savienības sūdzību veidlapas pieņemšanu, ko pasažieri varētu izmantot kompensācijas pieprasīšanai saskaņā ar šo regulu. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁽²⁾. [Gr. 27]**
- (34) Šajā regulā ir ievērotas pamattiesības un ņemti vērā principi, kas atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, jo īpaši 21., 26., 38. un 47. pantā, kas attiecas uz, attiecīgi, jebkāda veida diskriminācijas aizliegumu, personu ar invaliditāti integrēšanu, patērētāju tiesību augstu aizsardzības līmeni un tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu. Dalībvalstu tiesām šī regula jāpiemēro, ievērojot minētās tiesības un principus,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I nodaļa

Vispārīgi noteikumi

1. pants

Priekšmets un mērķi [Gr. 28]

Nolūkā efektīvi nodrošināt pasažieru aizsardzību un veicināt dzelzceļa transporta izmantošanu, ar šo regulu paredz dzelzceļa transportam piemērojamus noteikumus par: [Gr. 29]

- a) nediskriminējošu attieksmi pret pasažieriem attiecībā uz pārvadāšanas **un biļešu izsniegšanas** nosacījumiem; [Gr. 30]
- b) dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu atbildību un apdrošināšanas pienākumiem attiecībā pret pasažieriem un viņu bagāžu;
- c) pasažieru tiesībām, ja noticis nelaimes gadījums, kuru izraisījusi dzelzceļa transporta izmantošana un kura rezultātā pasažieris gājis bojā, pasažierim nodarīts personisks aizskārums vai zudusi vai bojāta pasažiera bagāža;
- d) pasažieru tiesībām **un kompensāciju pārvadājumu traucējumu gadījumā, piemēram**, reisa atcelšanas vai kavējuma gadījumā; [Gr. 31]
- e) obligāto **precīzo un savlaicīgo** informāciju, kas **pieejamā formātā** jāsniedz pasažieriem, **tostarp par transporta līgumu slēgšanu un biļešu izsniegšanu**; [Gr. 32]

⁽¹⁾ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

⁽²⁾ **Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).**

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- f) nediskriminējošu attieksmi pret personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām un par obligātu palīdzību šīm personām, **ko šīm personām sniedz apmācīts personāls**; [Gr. 33]
- g) pakalpojumu kvalitātes standartu noteikšanu un pārraudzību un pasažieru personiskās drošības apdraudējumu pārvaldību;
- h) **atbilstīgām** sūdzību ~~izskatīšanas~~ **iesniegšanas un izskatīšanas procedūrām**; [Gr. 34]
- i) vispārīgiem izpildes noteikumiem.

2. pants

Darbības joma

1. Šo regulu piemēro visā Savienībā attiecībā uz iekšzemes un starptautiskajiem dzelzceļa braucieniem un pakalpojumiem, kurus sniedz viens vai vairāki dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, kas ir licencēti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2012/34/ES⁽¹⁾.

2. Ņemot vērā 4. punktu, dalībvalstis var piešķirt atbrīvojumu no šīs regulas noteikumu piemērošanas šādiem pārvadājumu pakalpojumiem:

- a) Direktīvā 2012/34/ES minētajiem pilsētas, ~~piepilsētas un reģionālajiem~~ dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem, izņemot pārrobežu pārvadājumu pakalpojumus Savienībā; [Gr. 138]
- b) starptautiskajiem dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem gadījumā, ja būtiska pārvadājuma daļa, tostarp vismaz viena plānota apstāšanās stacijā, tiek veikta ārpus Savienības, ~~ar nosacījumu, ka pasažieru tiesības ir pienācīgi nodrošinātas saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem tās dalībvalsts teritorijā, kura piešķir atbrīvojumu~~; [Gr. 36]

ba) iekšzemes dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem, ja dalībvalstis šādu atbrīvojumu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1371/2007 piešķirušas uz ne ilgāk kā 12 mēnešiem pēc ... [šīs regulas spēkā stāšanās datums]. [Gr. 37]

3. Dalībvalstis informē Komisiju par atbrīvojumiem, kas piešķirti saskaņā ar 2. punkta a) ~~un~~ b) **un ba)** apakšpunktu, ~~un par valsts tiesību aktu atbilstību attiecīgās dalībvalsts teritorijā 2. punkta b) apakšpunkta vajadzībām.~~ [Gr. 38]

4. Šīs regulas 5., ~~10.6.~~, 11., 12. un ~~25~~17. pantu un V nodaļu piemēro visiem 1. punktā minētajiem dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem, arī pakalpojumiem, kam piešķirts atbrīvojums saskaņā ar 2. punkta a) un b) apakšpunktu. [Gr. 39]

4.a Šī regula neattiecas uz pakalpojumiem, kurus sniedz tikai to vēsturiskās nozīmes dēļ. [Gr. 40]

3. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums" ir dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, kā definēts Direktīvas 2012/34/ES 3. panta 1. punktā;
- 1a) "pārvadātājs" ir dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, ar ko pasažieris ir noslēdzis pārvadājuma līgumu, vai vairāki secīgi dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, kas ir atbildīgi, pamatojoties uz minēto līgumu;** [Gr. 41]

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/34/ES (2012. gada 21. novembris), ar ko izveido vienotu Eiropas dzelzceļa telpu (OV L 343, 14.12.2012., 32. lpp).

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- 1b) **“pārvadātāja aizvietotājs” ir dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, kas nav noslēdzis pārvadājuma līgumu ar pasažieri, bet kam dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, kurš ir līgumslēdzēja puse, daļēji vai pilnīgi ir uzticējis dzelzceļa pārvadājuma veikšanu; [Gr. 42]**
- 2) “infrastrukturās pārvaldītājs” ir infrastruktūras pārvaldītājs, kā definēts Direktīvas 2012/34/ES 3. pantā;
- 3) “stacijas apsaimniekotājs” ir tāda organizatoriska struktūra dalībvalstī, kurai uzlikts pienākums apsaimniekot dzelzceļa staciju un kura var būt infrastruktūras pārvaldītājs;
- 4) “ceļojumu rīkotājs” ir organizators ~~vai mazumtirgotājs~~, kas nav dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/2302⁽¹⁾ 3. panta 8) un 9) punkta nozīmē; [Gr. 43]
- 5) “biļešu pārdevējs” ir jebkurš dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu mazumtirgotājs, kas noslēdz pārvadājuma līgumus un pārdod biļetes, **atsevišķas biļetes** vai ~~ne~~ **tranzīta biļetes viena vai vairāku** dzelzceļa pārvadājumu ~~uzņēmuma~~ vārdā, vai pats savā vārdā; [Gr. 44]
- 5a) **“izplatītājs” ir dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu mazumtirgotājs, kas pārdod biļetes dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma vārdā un kuram nav nekādu saistību saskaņā ar līgumu, kas noslēgts starp pasažieri un dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu; [Gr. 45]**
- 6) “pārvadājuma līgums” ir līgums par pārvadāšanu pret atlīdzību vai bez maksas, kuru dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums ~~vai biļešu pārdevējs~~ un pasažieris noslēdz par viena vai vairāku pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu; [Gr. 46]
- 6a) **“biļete” ir derīgs pierādījums, kas pasažierim dod tiesības izmantot dzelzceļa transportu, neatkarīgi no tā, vai tā ir papīra biļete, e-biļete, viedkarte vai ceļojuma karte; [Gr. 47]**
- 6b) **“kombinētais pārvadājums” ir biļete vai biļetes, kas ir viens vai vairāki pārvadājuma līgumi par tādu secīgu dzelzceļa pārvadājumu veikšanu, kurus nodrošina viens vai vairāki dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi; [Gr. 48]**
- 7) “rezervācija” ir atļauja papīra vai elektroniskā formā, kas dod tiesības uz pārvadāšanu saskaņā ar iepriekš apstiprinātu personalizētu vienošanos par pārvadājumu;
- 8) “tranzīta biļete” ir biļete vai **atsevišķas biļetes**, kas ir viens pārvadājuma ~~līgums~~ **līgumi** par tādu secīgu dzelzceļa pārvadājumu veikšanu, kurus nodrošina viens vai vairāki dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, **un kas nopirkta no viena biļešu pārdevēja, ceļojumu rīkotāja vai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma braucienam no sākumpunkta līdz galapunktam; [Gr. 49]**
- 9) “pārvadājumu pakalpojums” vai “pārvadājums” ir dzelzceļa pasažieru pārvadājums, kas tiek veikts starp dzelzceļa stacijām vai pieturvietām saskaņā ar kustības grafiku;
- 10) “brauciens” ir pasažiera pārvadāšana no iekāpšanas stacijas līdz galamērķa stacijai ~~saskaņā ar vienu pārvadājuma līgumu; [Gr. 50]~~
- 11) “iekšzemes dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojums” ir dzelzceļa pasažieru pārvadājums ko veic, nešķērsojot dalībvalsts robežu;
- 12) “starptautisks dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojums” ir starptautisks pasažieru pārvadājumu pakalpojums, kā definēts Direktīvas 2012/34/ES 3. panta 5. punktā;

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/2302 (2015. gada 25. novembris) par kompleksiem ceļojumiem un saistītiem ceļojumu pakalpojumiem, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/83/ES un atceļ Padomes Direktīvu 90/314/EEK (OV L 326, 11.12.2015., 1. lpp).

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- 13) “kavējums” ir laiks starp publicētajā kustības grafikā norādīto pasažiera ierašanās laiku un faktisko vai gaidāmo ierašanās laiku pēdējā galamērķa stacijā;
- 13a) “ierašanās” ir brīdis, kad galamērķa platformā vilciena durvis tiek atvērtas un ir atļauta izkāpšana; [Gr. 51]**
- 14) “abonementa biļete” vai “sezonas biļete” ir biļete neierobežotam braucienu skaitam, kas tās īpašniekam dod tiesības braukt pa dzelzceļu konkrētā maršrutā vai maršrutu tīklā noteiktā laikposmā;
- 15) “nokavēta pārsēšanās” ir situācija, kad pasažieris, **neatkarīgi no tā, vai tas notiek viena pārvadājuma līguma ietvaros vai nē**, brauciena **vai kombinētā** brauciena laikā nokavē vienu vai vairākus reisus tāpēc, ka ir aizkavējies vai atcelts viens vai vairāki iepriekšējie reisi; **[Gr. 139]**
- 16) “persona ar invaliditāti” un “persona ar ierobežotām pārvietošanās spējām” ir jebkura persona, kurai ir pastāvīgi vai pagaidu fiziski garīgi, intelektuāli vai maņu traucējumi, kas mijiedarbībā ar dažādiem šķēršļiem var traucēt šai personai pilnvērtīgi un efektīvi izmantot transportu līdzvērtīgi citiem pasažieriem, vai kuras pārvietošanās spējas, izmantojot transportu, ir ierobežotas ~~vecuma dēļ~~; **[Gr. 53]**
- 17) “vispārējie pārvadāšanas noteikumi” ir dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma noteikumi vispārēju nosacījumu vai tarifu formā, kuri juridiski ir spēkā katrā dalībvalstī un kuri pēc pārvadājuma līguma noslēgšanas ir kļuvuši par tā neatņemamu sastāvdaļu;
- 18) “transportlīdzeklis” ir mehāniskais transportlīdzeklis vai piekabe, ko pārvadā, pārvadājot pasažierus;
- 19) “CIV vienotie noteikumi” ir Vienotie noteikumi attiecībā uz pasažieru un bagāžas starptautisko dzelzceļa pārvadājumu līgumu (CIV), kas noteikti Konvencijas par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (COTIF) A papildinājumā.

II nodaļa

Pārvadājuma līgums, informācija un biļetes

4. pants

Pārvadājuma līgums

Nemot vērā šo nodaļu, pārvadājuma līguma noslēgšanu un izpildi un informācijas un biļešu nodrošināšanu reglamentē I pielikuma II un III sadaļa.

5. pants

Nediskriminējoši pārvadājuma līguma nosacījumi

Neskarot sociālos tarifus, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, **ceļojumu rīkotāji** un biļešu pārdevēji plašai sabiedrībai piedāvā **pārvadājuma līguma un biļešu pārdošanas** nosacījumus un tarifus, **kā arī pārdod biļetes un tranzīta biļetes un pieņem pasažieru rezervācijas saskaņā ar šīs regulas 10. pantu** bez tiešas vai netiešas diskriminācijas pēc ~~galamērķa~~ **galapasažiera** valstspiederības vai dzīvesvietas vai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma, **ceļojumu rīkotāja** vai biļešu pārdevēja uzņēmējdarbības vietas Savienībā, **vai līdzekļiem, kurus pasažieri izmantojuši biļešu iegādei**. **[Gr. 55]**

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

6. pants

Velosipēdi

Pasažieriem ir tiesības ~~vileinā~~ pārvadāt velosipēdus, ~~attiecīgā gadījumā — par samērīgu samaksu~~. Pasažieri brauciena laikā ~~uzrauga savus velosipēdus~~ velosipēdus ~~vilcienā, tostarp ātrgaitas, tālsatiksmes un pārrobežu~~ un nodrošina, ka netiek radītas ~~neērtības vietējos vilcienos~~. **Visos jaunajos vai nodarīti zaudējumi citiem pasažieriem, pārvietošanās palīglīdzekļiem, bagāžai vai dzelzceļa transporta darbībai.** Velosipēdu pārvadāšanu drīkst atteikt vai ierobežot drošības vai ekspluatācijas apsvērumu dēļ ar nosacījumu, ka **modernizētajos pasažieru vilcienos ne vēlāk kā ... [divi gadi pēc šīs regulas spēkā stāšanās datuma] ir jābūt skaidri norādītai vietai, kas īpaši paredzēta vismaz astoņu neizjauktu velosipēdu pārvadāšanai.** Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, biļešu pārdevēji, ceļojumu rīkotāji un attiecīgā gadījumā staciju apsaimniekotāji **vēlākais biļetes pirkšanas brīdī** informē pasažierus par šāda atteikuma vai ierobežojuma nosacījumiem **velosipēda pārvadāšanas nosacījumiem visu veidu dzelzceļa transportā** saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 454/2011. [Gr. 56]

7. pants

Atteikšanās no saistību izpildes un ierobežojumu noteikšanas nepieļaujamība

1. Šajā regulā paredzētās saistības pret pasažieriem nedrīkst ierobežot un no to izpildes nedrīkst atteikties, jo īpaši paredzot atkāpi vai ierobežojošu klauzulu pārvadājuma līgumā. **Jebkādi līguma nosacījumi, kuru tiešais vai netiešais nolūks ir atcelt, atteikt vai ierobežot tiesības, kas paredzētas šajā regulā, pasažierim nav saistoši.** [Gr. 57]
2. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, **ceļojumu rīkotāji vai biļešu pārdevēji** var pasažierim piedāvāt līguma nosacījumus, kas ir izdevīgāki nekā šajā regulā paredzētie nosacījumi. [Gr. 58]

8. pants

Pienākums sniegt informāciju par pakalpojumu pārtraukšanu

Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi vai, attiecīgā gadījumā, kompetentās iestādes, kas atbildīgas par dzelzceļa sabiedrisko pakalpojumu līgumu, ar attiecīgiem līdzekļiem **un nekavējoties**, tostarp personām ar invaliditāti pieklūstamos formātos saskaņā ar Direktīvā XXX⁽¹⁾ **un Regulā (ES) Nr. 1300/2014** noteiktajām pieejamības prasībām, un **pirms to savlaicīgi pirms** īstenošanas publisko lēmumu **izbeigt priekšlikumus pilnībā** vai uz laiku pārtraukt **vai būtiski samazināt** pakalpojumus **un nodrošina, ka pirms īstenošanas minētie priekšlikumi tiek mērķtiecīgi un pienācīgi apspriesti ar ieinteresētajām personām.** [Gr. 59]

9. pants

Ceļojuma informācija

1. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, **ceļojumu rīkotāji** un biļešu pārdevēji, kas piedāvā pārvadājuma līgumus viena vai vairāku dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu vārdā, **pēc pieprasījuma sniedz** pasažierim vismaz II pielikuma I daļā noteikto informāciju par braucieniem, par kuriem attiecīgais dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums piedāvā pārvadājuma līgumu līgumus. **Šo informāciju sniedz** biļešu pārdevēji, kas piedāvā pārvadājuma līgumus savā vārdā, un ceļojumu rīkotāji šo informāciju sniedz, ja tā ir pieejama. **Lai nodrošinātu atbilstību šai regulai, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, pārdodot savus pakalpojumus, sniedz minēto informāciju biļešu pārdevējiem un citiem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem.** [Gr. 60]

⁽¹⁾ Direktīva XXX par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz produktu un pakalpojumu pieejamības prasībām (Eiropas tiesību akts par pieejamību) (OV L X, X.X.XXXX., X. lpp.).

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

2. Brauciena laikā, tostarp pārsēšanās stacijās, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un, ja iespējams, **attiecīgā gadījumā, bilešu pārdevēji** sniedz pasažierim vismaz II pielikuma II daļā noteikto informāciju. **Lai nodrošinātu atbilstību šai regulai, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, pārdodot savus pakalpojumus, sniedz minēto informāciju bilešu pārdevējiem un citiem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem.** [Gr. 61]

3. Šā panta 1. un 2. punktā minēto informāciju **dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, ceļojumu rīkotāji un bilešu pārdevēji pasažieriem** sniedz visatbilstīgākajā formātā, tostarp izmantojot, izmantojot ērti pieejamas, vispārpieņemtas un — attiecībā uz 2. punktu — reāllaika mūsdienīgas komunikācijas tehnoloģijas, un ja iespējams, rakstiski, lai pasažieri saņemtu visu informāciju, kas prasīta šīs regulas II pielikumā. Īpaši rūpīgi jānodrošina šīs informācijas piekļūstamība personām ar invaliditāti saskaņā ar Direktīvā XXX, Regulā (ES) Nr. 454/2011 un Regulā (ES) Nr. 1300/2014 noteiktajām pieejamības prasībām. **Uzskatāmi reklamē personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām piekļūstamo formātu pieejamību.** [Gr. 62]

4. **Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi**, staciju apsaimniekotāji un infrastruktūras pārvaldītāji nediskriminējošā veidā dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem un bilešu pārdevējiem dara **dara publiski** pieejamus reāllaika datus par vilcieniem, tostarp par citu dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu ekspluatētajiem vilcieniem, **lai tādējādi novērstu jebkādu pasažieru diskrimināciju.** [Gr. 63]

4.a Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi sadarbībā ar staciju apsaimniekotājiem un infrastruktūras pārvaldītājiem kustības grafikos norāda informāciju par pieejamiem vilcieni savienojumiem un stacijām. [Gr. 64]

10. pants

Bilešu, tranzīta bilešu un rezervāciju pieejamība

1. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un bilešu pārdevēji piedāvā biļetes un, ja tās ir pieejamas, tranzīta biļetes un rezervācijas. ~~Tie dara visu iespējamo, lai piedāvātu tranzīta biļetes,~~ tostarp braucieniem pāri robežām **vai nakts vilcieniem** un braucieniem, ko nodrošina vairāk nekā viens dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums. [Gr. 65]

2. Neskarot 3. un 4. punktu, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un bilešu pārdevēji izplata biļetes pasažieriem, izmantojot vismaz vienu no šādiem pārdošanas punktiem:

- a) bilešu kases vai bilešu automātus;
- b) tālruni, internetu vai jebkuras citas plaši pieejamas informācijas tehnoloģijas;
- c) vilcienos.

~~Dalībvalstis~~ **Kompetentās iestādes, kā minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1370/2007⁽¹⁾**, var prasīt, lai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi pārvadājumiem, ko veic saskaņā ar sabiedrisko pakalpojumu līgumiem, biļetes nodrošinātu, izmantojot vairāk nekā vienu pārdošanas punktu. [Gr. 66]

3. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi piedāvā iespēju iegādāties attiecīgā pārvadājuma biļetes vilcienā, ja vien šāda iespēja nav ierobežota vai liegta **labi pamatotu** drošības, krāpšanas apkarošanas, obligātas vilciena bilešu rezervācijas vai pamatotu komerciālu iemeslu dēļ, **tajā skaitā tādu, kas saistīti ar vietas ierobežojumiem vai sēdvietu pieejamību.** [Gr. 67]

⁽¹⁾ **Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1370/2007 (2007. gada 23. oktobris) par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1191/69 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 1107/70 (OV L 315, 3.12.2007., 1. lpp).**

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

4. Ja iekāpšanas stacijā nav ne biļešu kases, ne biļešu automāta, pasažieri stacijā jāinformē par:
  - a) iespēju iegādāties biļetes pa tālruni, internetā vai vilcienā, kā arī par iegādes procedūru;
  - b) tuvāko staciju vai citu vietu, kur atrodamas biļešu kases un/vai biļešu automāti.
5. Ja iekāpšanas stacijā nav biļešu kases vai piekļūstama biļešu automāta, ~~personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, vai ja nav nekādas citas iespējas iegādāties biļetes pirms brauciena, pasažieriem ir atļauts iegādāties biļetes vilcienā bez papildu izmaksām. [Gr. 68]~~
6. Ja pasažieris saņem atsevišķas biļetes vienam braucienam **vai kombinētam braucienam**, kuru veido secīgi dzelzceļa pārvadājumi, ko nodrošina viens vai vairāki dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, pasažiera tiesības uz informāciju, palīdzību, aprūpi un kompensāciju ir līdzvērtīgas tiesībām saskaņā ar tranzīta biļeti un aptver visu braucienu no iekāpšanas stacijas līdz galamērķim, ja vien pasažierim nav rakstiski skaidri sniegta citāda informācija. Šādā informācijā jo īpaši norāda, ka tad, ja pasažieris nokavē pārsēšanos, pasažierim nav tiesību uz palīdzību vai kompensāciju, pamatojoties uz brauciena kopgarumu. Pienākums pierādīt, ka informācija ir sniegta, gulstas uz dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu, tā pārstāvi, ceļojumu rīkotāju vai biļešu pārdevēju. [Gr. 140]

10.a pants

Ceļojuma informācijas sniegšana, izmantojot lietotņu programmēšanas saskarnes

1. *Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, izmantojot lietotņu programmēšanas saskarnes (API), sniedz nediskriminējošu piekļuvi visai ceļojuma informācijai, tostarp reāllaika darbības informācijai par grafikiem un tarifu datiem, kā minēts 9. pantā.*
2. *Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi sniedz ceļojumu rīkotājiem, biļešu pārdevējiem un citiem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem, kas pārdod to pakalpojumu, nediskriminējošu piekļuvi rezervācijas sistēmām ar API starpniecību, lai tie varētu noslēgt transporta līgumus un izsniegt biļetes, tranzīta biļetes un rezervācijas tādā veidā, ka tie nodrošina visoptimālāko un rentablāko braucienu, tostarp pārrobežu braucienu.*
3. *Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi nodrošina, ka API tehniskās specifikācijas ir labi dokumentētas un atklāti pieejamas bez maksas. API izmanto atvērtus standartus, plaši izmantotus protokolus un mašīnlasāmus formātus, lai padarītu tās savstarpēji izmantojamas.*
4. *Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi nodrošina, ka, izņemot ārkārtas situācijas, jebkādas izmaiņas to API tehniskajā specifikācijā tiek darītas pieejamas ceļojumu rīkotājiem un biļešu pārdevējiem iepriekš, tiklīdz tas ir iespējams, bet ne vēlāk kā trīs mēnešus pirms izmaiņu ieviešanas. Ārkārtas situācijas dokumentē, un dokumentāciju pēc pieprasījuma dara pieejamu kompetentajām iestādēm.*
5. *Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi nodrošina, ka piekļuve API tiek nodrošināta nediskriminējošā veidā un ar tādu pašu pieejamības un veikspējas līmeni, tostarp atbalstu un piekļuvi visai dokumentācijai, standartiem, protokoliem un formātiem. Ceļojumu rīkotāji un biļešu pārdevēji nav nelabvēlīgākā situācijā salīdzinājumā ar dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem.*
6. *API izveido saskaņā ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2017/1926 ⁽¹⁾. [Gr. 70]*

⁽¹⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2017/1926 (2017. gada 31. maijs), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/40/ES attiecībā uz ES mēroga multimodālu maršruta informācijas pakalpojumu sniegšanu (OV L 272, 21.10.2017., 1. lpp.).

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

III NODAĻA

DZELZCEĻA PĀRVADĀJUMU UZŅĒMUMU ATBILDĪBA PAR PASAŽIERIEM UN VIŅU BAGĀŽU

11. pants

Atbildība par pasažieriem un bagāžu

Ņemot vērā šo nodaļu un neskarot piemērojamās valsts tiesību aktus, ar kuriem piešķir pasažieriem papildu zaudējumu atlīdzību, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu atbildību par pasažieriem un viņu bagāžu reglamentē I pielikuma IV sadaļas I, III un IV nodaļa, kā arī VI un VII sadaļa.

12. pants

Apdrošināšana un atbildības segums pasažiera bojāejas vai personiska aizskāruma gadījumā

Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam jābūt atbilstīgi apdrošinātam saskaņā ar Direktīvas 2012/34/ES 22. pantu un uz risku novērtējuma pamata vai jāveic līdzvērtīgi pasākumi nolūkā nodrošināt savas atbildības segumu, kas paredzēts šajā regulā.

13. pants

Avansa maksājumi

1. Pasažiera bojāejas vai miesas bojājumu gadījumā dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, kā tas noteikts I pielikuma 26. panta 5. punktā, nekavējoties un katrā ziņā ne vēlāk kā piecpadsmit dienas pēc tam, kad ir noteikta tās fiziskās personas identitāte, kura ir tiesīga saņemt kompensāciju, proporcionāli ciestajiem zaudējumiem izmaksā avansus, kas ir vajadzīgi, lai segtu tūlītējas ekonomiska rakstura vajadzības.
2. Neskarot 1. punktu, bojāejas gadījumā attiecībā uz katru pasažieri avansa maksājums nav mazāks par EUR 21 000.
3. Avansa maksājums nav atbildības atzīšana, un to var atskaitīt no jebkādam summām, ko turpmāk izmaksā, pamatojoties uz šo regulu, bet tas nav atmaksājams, izņemot gadījumus, kad zaudējumi nodarīti pasažiera nolaidības vai vainas dēļ vai ja avansa maksājumu saņēmusī persona nav tā persona, kura ir tiesīga saņemt kompensāciju.

14. pants

Atbildības apstrīdēšana

Pat tad, ja dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums apstrīd savu atbildību par fizisku kaitējumu, kas nodarīts pasažierim, kuru tas pārvadā, uzņēmums veic visus pamatotos pasākumus, lai palīdzētu pasažierim, kurš pieprasa zaudējumu atlīdzību no trešām personām.

IV NODAĻA

KAVĒJUMI, NOKAVĒTAS PĀRSĒŠANĀS UN ATCELTĪ REISI

15. pants

Atbildība par kavējumiem, nokavētu pārsēšanos un atceltiem reisiem

Ņemot vērā šo nodaļu, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu atbildību par kavējumiem, nokavētu pārsēšanos un atceltiem reisiem reglamentē I pielikuma IV sadaļas II nodaļa.

16. pants

Atlīdzināšana un maršruta maiņa

1. Ja atiešanas brīdī vai tāpēc, ka braucienā ar tranzīta biļeti ir nokavēta pārsēšanās, ir pamatoti paredzams, ka ierašanās pārvadājuma līgumā paredzētajā galamērķī aizkavēsies vairāk nekā par 60 minūtēm **vai brauciens tiks atcelts**, pasažierim tūlīt piedāvā izvēlēties vienu no šādām iespējām: **[Gr. 71]**

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- a) saņemt atlīdzinājumu biļetes pilnas cenas apjomā saskaņā ar iegādes nosacījumiem par brauciena daļu vai daļām, kas nav veiktas, kā arī par daļu vai daļām, kas jau ir veiktas, ja brauciens vairs neatbilst pasažiera sākotnējam brauciena plānam, kā arī – attiecīgos gadījumos – apmaksātu atpakaļbraucienu uz pirmo brauciena sākumpunktu, cik drīz vien iespējams. Atlīdzinājuma izmaksu veic saskaņā ar tiem pašiem nosacījumiem kā 17. pantā minētās kompensācijas izmaksu;
- b) ar līdzvērtīgiem pārvadāšanas nosacījumiem, **bez papildu izmaksām** un cik drīz vien iespējams, turpināt braucienu līdz galamērķim vai mainīt maršrutu, lai sasniegtu galamērķi; **tajā skaitā nokavēta savienojuma gadījumā sakarā ar kavēšanos pasažiera brauciena iepriekšējā posmā vai tā atcelšanu. Šādā gadījumā pasažierim ir atļauts tupināt ceļu ar nākamo pieejamo pārvadājumu uz galamērķi pat tad, ja nav konkrētas rezervācijas vai ja nākamo vilcienu nodrošina cits dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums;** [Gr. 72]
- c) ar līdzvērtīgiem pārvadāšanas nosacījumiem kādā vēlākā dienā, kad vien pasažierim ir ērtāk, **bet ne vēlāk kā vienu mēnesi pēc pakalpojuma atjaunošanas**, turpināt braucienu līdz galamērķim vai mainīt maršrutu, lai sasniegtu galamērķi. [Gr. 73]

2. Šā panta 1. punkta b) apakšpunkta nolūkā pārvadājumu līdzvērtīgā mainītā maršrutā var nodrošināt jebkurš dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums un tajā var izmantot pārvadājumu augstākā klasē un alternatīvus **sauszemes** transporta veidus, neradot papildu izmaksas pasažierim. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem jācenšas, cik vien iespējams, nodrošināt, lai nebūtu jāveic papildu pārsēšanās. Brauciena kopīgumam gadījumā, ja brauciena daļai, kas nav pabeigta, kā plānots, tiek izmantots alternatīvs transporta veids, jābūt līdzvērtīgam sākotnējā brauciena plānotajam ilgumam. Pasažieriem nepiedāvā pārvadājumu zemākā klasē, ja vien tā nav vienīgā pieejamā iespēja mainīt maršrutu. [Gr. 74]

3. Pārvadātāji, kas nodrošina pārvadājumu pakalpojumus mainītajā maršrutā, ~~īpašu uzmanību pievērš tam, lai personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām nodrošinātu~~ **nodrošina līdzvērtīga līmeņa palīdzību un piekļūstamību** alternatīvā pārvadājuma līdzvērtīgu piekļūstamību ~~laikā. Šis alternatīvais pārvadājums var būt kopējs visiem pasažieriem vai tas pēc pārvadātāja lēmuma var būt individuāls transportlīdzeklis, kas pielāgots personu ar invaliditāti vai ar ierobežotām pārvietošanās spējām īpašajām vajadzībām.~~ [Gr. 75]

17. pants

Biļetes cenas kompensēšana

1. ~~Nezaudējot~~ **Saglabājot** tiesības uz pārvadāšanu, pasažieris var pieprasīt no dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma kompensāciju par kavējumiem, ja viņš saskaras ar ~~tādu~~ kavējumu, ~~kas noticis starp pārvadājuma līgumā norādīto iekāpšanas un galamērķa vietu, vietām, kas norādītas biļetē vai biļetēs, kuras ir viens vai vairāki pārvadājuma līgumi, un~~ par kuru biļetes cena nav atlīdzināta saskaņā ar 16. pantu. Minimālās kompensācijas par kavējumiem ir šādas:

- a) ~~25%~~ **50 %** no biļetes cenas, ja kavējums ir 60 līdz ~~119~~ **90** minūtes;
- b) ~~50%~~ **75 %** no biļetes cenas, ja kavējums ir **91 līdz** 120 minūtes ~~vai ilgāks~~;

ba) 100 % no biļetes cenas, ja kavējums ir 121 minūte vai ilgāks. [Gr. 76]

2. Šā panta 1. punkts attiecas arī uz pasažieriem, kuriem ir abonementa biļete vai sezonas biļete. Ja šie pasažieri ir pieredzējuši vairākkārtēju kavēšanos vai reisu atcelšanu abonementa biļetes, **atlaižu kartes** vai sezonas biļetes derīguma termiņā, viņi drīkst pieprasīt atbilstīgu kompensāciju saskaņā ar dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma kompensēšanas pasākumiem. Šie pasākumi paredz kritērijus, lai noteiktu kavējumu un aprēķinātu kompensāciju. Ja kavējumi, kas nepārsniedz 60 minūtes, abonementa biļetes vai sezonas biļetes derīguma termiņā atkārtojas vairākkārt, kavējumu ilgumu summē un pasažieriem piešķir kompensāciju saskaņā ar dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma kompensēšanas pasākumiem. **1. punkta a), b) un ba) apakšpunktā paredzēto kārtību.** [Gr. 77]

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

3. Kompensāciju par **pārvadājuma atcelšanu vai** kavējumu aprēķina proporcionāli pilnai cenai, kuru pasažieris faktiski samaksājis par **atcelto vai** aizkavējušos ~~reisu~~ **pārvadājumu**. Ja pārvadājuma līgums ir noslēgts par braucienu turp un atpakaļ, kompensāciju par **pārvadājuma atcelšanu vai** kavējumu turpceļā vai atpakaļceļā aprēķina proporcionāli pusei cenas, kas samaksāta par biļeti. Tāpat proporcionāli pilnai cenai aprēķina cenu par **atceltu vai** aizkavējušos ~~reisu~~ **pārvadājumu**, kuru nodrošina saskaņā ar jebkuras citas formas pārvadājuma līgumu, ar ko atļauj braukšanu vairākos secīgos posmos. [Gr. 78]
4. Aprēķinot kavējuma ilgumu, neņem vērā nekādus kavējumus, attiecībā uz kuriem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums var pierādīt, ka tie notikuši ārpus Savienības teritorijām.
5. Biļetes cenas kompensāciju izmaksā viena mēneša laikā pēc kompensācijas pieprasījuma iesniegšanas. Kompensāciju drīkst izmaksāt ar kuponiem un/vai citiem pakalpojumiem, ja nosacījumi ir elastīgi (jo īpaši attiecībā uz derīguma termiņu un galamērķi). Pēc pasažiera pieprasījuma kompensāciju izmaksā naudā.
6. Biļetes cenas kompensāciju nesamazina, no tās atskaitot ar finanšu darījumiem saistītas izmaksas, piemēram, maksas, tālruņa vai pastmarku izmaksas. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi var noteikt minimālo summu, ko nesasniedzot kompensāciju neizmaksā. Šī minimālā summa nav lielāka par ~~EUR 4~~ **EUR 5** par katru biļeti. [Gr. 79]
7. ~~Pasažierim~~ **Pasažieriem** nav nekādu tiesību uz kompensāciju, ja ~~vien~~ **viņus** informē par kavējumu pirms biļetes ~~nopirkšanas~~ **iegādes** vai ja kavējums, kas rodas sakarā ar brauciena turpināšanu, izmantojot citu pārvadājumu vai mainot maršrutu, ir mazāks par 60 minūtēm. [Gr. 80]
8. ~~Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam nav pienākuma maksāt kompensāciju, ja tas var pierādīt, ka kavējumu izraisīja bargi meteoroloģiskie apstākļi vai lielas dabas katastrofas, kas apdraudēja pārvadājuma drošu veikšanu, un kavējumu nevarēja prognozēt vai novērst pat tad, ja tika veikti visi iespējamie pasākumi.~~ [Gr. 81]

18. pants

Palīdzība

1. Ja pienākšana vai atiešana ir aizkavējusies, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, ~~vai~~ biļešu pārdevējs vai stacijas apsaimniekotājs **saskaņā ar 9. pantu** informē pasažierus par stāvokli, kā arī par paredzamo atiešanas un pienākšanas laiku, tiklīdz šāda informācija ir pieejama. [Gr. 83]
2. Ja kāds no 1. punktā minētajiem kavējumiem ir ilgāks nekā 60 minūtes, pasažieriem bez maksas piedāvā arī:
  - a) maltītes un atspirdzinājumus apjomā, kas pamatoti atbilst gaidīšanas laikam, ja tie ir pieejami vilcienā vai stacijā vai tos iespējams saprātīgā veidā piegādāt, ņemot vērā tādus kritērijus kā attālums līdz piegādātājam, piegādei vajadzīgais laiks un izmaksas;
  - b) ja ir jāpārnakšņo viena vai vairākas nakts vai ja ir jāuzturas ilgāk — izmitināšanu viesnīcā vai citur un pārvadāšanu starp dzelzceļa staciju un izmitināšanas vietu, kur un ja vien tas fiziski iespējams, **ņemot vērā personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām pieejamības prasības un sertificētu pavadāmo dzīvnieku vajadzības**; [Gr. 84]
  - c) ja vilciens iestrēdzis uz sliežu ceļa – pārvadāšanu no vilciena līdz dzelzceļa stacijai, alternatīvam pārvadājuma sākumpunktam vai galamērķim, kur un ja vien tas fiziski iespējams.
3. Ja dzelzceļa pārvadājumu vairs nevar turpināt, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, cik drīz vien iespējams, noorganizē pasažieriem alternatīvus pārvadājumu pakalpojumus.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

4. Pēc pasažiera lūguma **Attiecībā uz skartajiem pasažieriem** dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi **piedāvā** uz **biļetes viņu biļetēm** vai kādā citā veidā ~~apliecināt~~, **apliecināt**, ka dzelzceļa pārvadājums ir, attiecīgi, aizkavējies, izraisījis nokavētu pārsēšanos vai atcelts. **Šo apliecinājumu piemēro saistībā ar 17. pantā izklāstītajiem noteikumiem, un ja pasažieris, kuram ir abonementa biļete vai sezonas biļete, pierāda, ka viņš ir izmantojis attiecīgo pārvadājumu.** [Gr. 85]

5. Piemērojot 1., 2., 3. un 4. punktu, attiecīgais dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums pievērš īpašu uzmanību vajadzībām, kādas ir personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, un ~~viņu viņus~~ **viņus** pavadošajām personām **un sertificētiem pavadošajiem dzīvniekiem.** [Gr. 86]

6. Papildus dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu pienākumiem, kas noteikti Direktīvas 2012/34/ES 13.a panta 3. punktā, **dalībvalstis**, tādās dzelzceļa stacijas apsaimniekotājs, kurā gada laikā apkalpo vidēji vismaz 10 000 pasažierus dienā, nodrošina, ka stacijas, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu **dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, staciju apsaimniekotāji** un infrastruktūras pārvaldītāja darbība ar pienācīga ārkārtas rīcības plāna palīdzību tiek koordinēta, **pārvaldītāji sadarbojas**, lai sagatavotos iespējamībai, **nodrošinātu**, ka rodas būtisks darbības traucējums un ilgi kavējumi, kuru rezultātā stacijā iestrēgst ievērojams skaits pasažieru. Plāns nodrošina, ka iestrēgušajiem pasažieriem tiek sniegta pienācīga palīdzība un informācija, tostarp pieklūstamos formātos saskaņā ar Direktīvā XXX noteiktajām pieejamības prasībām. Stacijas apsaimniekotājs plānu un visus tā grozījumus pēc pieprasījuma dara pieejamus valsts izpildes struktūrai vai jebkurai citai dalībvalsts norīkotai struktūrai. Tādu dzelzceļa staciju apsaimniekotāji, kurās gada laikā apkalpo vidēji mazāk nekā 10 000 pasažierus dienā, cenšas, cik vien iespējams, nodrošināt stacijas lietotāju rīcības koordinēšanu un iestrēgušajiem pasažieriem šādās situācijās sniegt palīdzību un informāciju. **Direktīvas 2012/34/ES 13.a panta 3. punktā minētie ārkārtas rīcības plāni ietver prasības attiecībā uz brīdinājumu un informācijas sistēmu pieejamību.** [Gr. 87]

19. pants

Regresa tiesības

Ja dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums izmaksā kompensāciju vai pilda citus pienākumus saskaņā ar šo regulu, nevienam šīs regulas vai valsts tiesību aktu noteikumu nevar interpretēt kā tādu, kas ierobežo tā tiesības prasīt izmaksu kompensāciju no jebkuras personas, tostarp no trešām personām, saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem. Jo īpaši šī regula nekādā veidā neierobežo dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma tiesības prasīt atlīdzinājumu no trešās personas, ar kuru tas noslēdzis līgumu un kura veicinājusi notikumu, kura rezultātā nākas maksāt kompensāciju vai pildīt citus pienākumus. Nevienam šīs regulas noteikumu nevar interpretēt kā tādu, kas ierobežo tādas trešās personas, kura nav pasažieris un ar kuru dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums noslēdzis līgumu, tiesības prasīt atlīdzinājumu vai kompensāciju no dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem. [Gr. 88]

V NODAĻA

PERSONAS AR INVALIDITĀTI UN PERSONAS AR IEROBEŽOTĀM PĀRVIETOŠANĀS SPĒJĀM

20. pants

Tiesības uz pārvadāšanu

1. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un staciju apsaimniekotāji, aktīvi iesaistot organizācijas, kas pārstāv personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām, izveido vai īsteno nediskriminējošus transporta pieklūstamības noteikumus attiecībā uz personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, tostarp viņu personīgajiem asistentiem. Noteikumi ļauj pasažierim **bez maksas** ņemt līdzi ~~sumi pavadoni~~ **sertificētu pavadāmo dzīvnieku vai pavadāmo personu, ja neatkarīga mobilitāte nav iespējama**, saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem, **un ar tiem nodrošina, ka dzelzceļa transports personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām ir pieejams nekavējoties, kad vien tas iespējams.** [Gr. 89]

2. Personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām rezervāciju un biļetes piedāvā bez papildu maksas. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, biļešu pārdevējs vai ceļojumu rīkotājs nedrīkst atteikties pieņemt personas ar invaliditāti vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām rezervāciju vai pārdot tai biļeti, vai arī pieprasīt, lai šādu personu pavadītu cita persona, ja vien tas nav obligāti nepieciešams, lai ievērotu 1. punktā minētos pieklūstamības noteikumus.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

20.a pants

Ieviešot SITS attiecībā uz personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un staciju apsaimniekotāji nodrošina, ka stacijas, platformas, ritošais sastāvs un citi objekti ir pieejami personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām. [Gr. 90]

21. pants

Informācija personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām

1. Pēc pieprasījuma stacijas apsaimniekotājs, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, biļešu pārdevējs vai ceļojumu rīkotājs personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām sniedz informāciju, tostarp pieklūstamos formātos saskaņā ar Regulā (ES) Nr. 454/2011, un Direktīvā XXX **un Regulā (ES) Nr. 1300/2014** noteiktajām pieejamības prasībām, par stacijas un tās aprīkojuma un dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu pieklūstamību un par iespējām piekļūt ritošajam sastāvam saskaņā ar 20. panta 1. punktā minētajiem pieklūstamības noteikumiem, kā arī par vilcienā pieejamām ērtībām. [Gr. 91]

2. Izmantojot 20. panta 2. punktā paredzēto atkāpi, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, biļešu pārdevējs vai ceļojumu rīkotājs pēc pieprasījuma piecās darb dienās pēc atteikuma apstiprināt rezervāciju vai izsniegt biļeti vai pēc prasības būt ar pavadoni piemērošanas rakstiski informē personu ar invaliditāti vai personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām par šādas rīcības iemesliem. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, biļešu pārdevējs vai ceļojumu rīkotājs, ~~ik vien iespējams, cenšas attiecīgajai personai piedāvāt~~ **piedāvā** alternatīvu transporta iespēju, ņemot vērā attiecīgās personas vajadzības, kas saistītas ar transporta pieklūstamību. [Gr. 92]

22. pants

Palīdzība dzelzceļa stacijās

1. Ja persona ar invaliditāti vai persona ar ierobežotām pārvietošanās spējām izbrauc no dzelzceļa stacijas, kurā ir personāls, brauc caur to tranzītā vai ierodas tajā, stacijas apsaimniekotājs vai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, vai abi bez maksas sniedz palīdzību tā, lai attiecīgā persona varētu iekāpt vilcienā, kas atiet no stacijas, vai izkāpt no vilciena, kas pienāk stacijā un uz kuru nopirkta biļete, neskarot pieklūstamības noteikumus, kas minēti 20. panta 1. punktā. **Palīdzības rezervāciju vienmēr sniedz bez papildu maksas neatkarīgi no izmantotā saziņas veida.** [Gr. 93]

2. Gadījumā, ja **vilcienā vai** stacijā nav pieejams **pavadošais** personāls, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un staciju apsaimniekotāji veic visus pamatotos pasākumus, lai nodrošinātu personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām piekļuvi braukšanai pa dzelzceļu, **pildot Direktīvā XXX [Eiropas Pieejamības aktā] un Regulā (ES) Nr. 454/2011 noteiktās pieejamības prasības.** [Gr. 94]

3. Stacijās, kurās nav personāla, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un staciju apsaimniekotāji nodrošina, lai saskaņā ar 20. panta 1. punktā minētajiem pieklūstamības noteikumiem būtu uzrādīta viegli pieejama informācija, tostarp pieklūstamos formātos saskaņā ar Direktīvā XXX **un Regulā (ES) Nr. 1300/2014** noteiktajām pieejamības prasībām, par tuvākajām stacijām, kurās ir personāls, un tieši pieejamu palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām. [Gr. 95]

4. ~~Palīdzība stacijās ir pieejama visā dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanas laikā.~~ [Gr. 96]

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

23. pants

Palīdzība vilcienā

1. Neskarot 20. panta 1. punktā minētos pieklūstamības noteikumus, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi bez maksas sniedz palīdzību personām ar invaliditāti vai personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, tām atrodoties un iekāpjot vilcienā un izkāpjot no vilciena.
2. Gadījumā, ja vilcienā nav pieejams pavadošais personāls, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi ~~veic visus pamatotos pasākumus, lai nodrošinātu~~ **tomēr nodrošina** personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām piekļuvi braukšanai pa dzelzceļu. [Gr. 97]
3. ~~Šā panta nolūkā palīdzība vilcienā ietver jebkāda veida pienācīgus centienus palīdzēt~~ Personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām **ir jāpiedāvā palīdzība**, lai šī persona vilcienā varētu piekļūt tiem pašiem pakalpojumiem, kam var piekļūt citi pasažieri, ja personas invaliditāte vai pārvietošanās spēju ierobežojumi neļauj tai bez citu palīdzības un droši piekļūt minētajiem pakalpojumiem. [Gr. 98]
4. ~~Palīdzība vilcienā ir pieejama visā dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanas laikā.~~ [Gr. 99]

24. pants

Palīdzības sniegšanas nosacījumi

Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, staciju apsaimniekotāji, biļešu pārdevēji un ceļojumu rīkotāji sadarbojas, lai atbilstīgi 20. un 21. pantam **bez maksas** sniegtu palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām saskaņā ar šādiem punktiem: [Gr. 100]

- a) palīdzību sniedz **dzelzceļa pakalpojumu darbības laikā** ar nosacījumu, ka par personas vajadzību saņemt šādu palīdzību dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam, stacijas apsaimniekotājam, biļešu pārdevējam vai ceļojumu rīkotājam, no kura biļete nopirkta, ir paziņots vismaz **48 12** stundas **iepriekš**, pirms palīdzība ir vajadzīga. **Stacijās, kurās dienas plūsma pārsniedz 10 000 pasažierus dienā, iepriekšējs paziņojums nav vajadzīgs, tomēr attiecīgā persona ierodas attiecīgajā stacijā vismaz 30 minūtes pirms vilciena atiešanas. Stacijās, kurās dienas plūsma ir no 2 000 līdz 10 000 pasažieru dienā, šāda iepriekšēja paziņojuma termiņu samazina līdz ne vairāk kā trim stundām.** Ja biļete vai sezonas biļete ir derīga vairākiem braucieniem, pietiek ar vienu paziņojumu, ja ir sniegta attiecīga informācija par turpmāko braucienu laiku. Šādus paziņojumus pārsūta visiem citiem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem un staciju apsaimniekotājiem, kas iesaistīti personas braucienā; [Gr. 101]
- b) dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, staciju apsaimniekotāji, biļešu pārdevēji un ceļojumu rīkotāji veic visus vajadzīgos pasākumus paziņojumu saņemšanai;
- c) ja paziņojums saskaņā ar a) punktu nav sniegts, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums un stacijas apsaimniekotājs dara visu iespējamo, lai sniegtu palīdzību personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām, lai tā varētu doties braucienā;
- d) neskarot citu struktūru pilnvaras attiecībā uz teritorijām ārpus dzelzceļa stacijas, stacijas apsaimniekotājs vai jebkura cita pilnvarota persona dzelzceļa stacijā un ārpus tās norāda vietas, kurās personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām var paziņot par ierašanos dzelzceļa stacijā un, ja vajadzīgs, lūgt palīdzību;
- e) palīdzību sniedz ar nosacījumu, ka persona ar invaliditāti vai persona ar ierobežotām pārvietošanās spējām **pati** ierodas noteiktajā vietā dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma vai stacijas apsaimniekotāja, kas sniedz šādu palīdzību, iepriekš noteiktā laikā. Šāds laiks nevar būt ilgāks par 60 minūtēm pirms publicētā atiešanas laika vai laika, kurā visiem pasažieriem tiek lūgts reģistrēties. ~~Ja nav noteikts laiks, līdz kuram personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām jāierodas, attiecīgā persona ierodas noteiktajā vietā vēlākais 30 minūtes pirms publicētā atiešanas laika vai laika, kurā visiem pasažieriem tiek lūgts reģistrēties.~~ [Gr. 102]

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

25. pants

Kompensācija par pārvietošanās palīgīdzekļiem, citām īpašām ierīcēm un palīgierīcēm

1. Ja dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi vai staciju apsaimniekotāji izraisa ratiņkrēslu, citu pārvietošanās palīgīdzekļu vai palīgierīču un ~~suņu pavadonū, sertificētu pavadāmo dzīvnieku~~, ko izmanto personas ar invaliditāti vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām, zudumu vai bojājumus, tad dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi vai staciju apsaimniekotāji ir atbildīgi par šo zudumu vai bojājumiem un tos kompensē **pēc iespējas ātri**. [Gr. 103]
2. Šā panta 1. punktā minētā kompensācija **tiek izmaksāta ātri un ir vienāda ar kopējām ratiņkrēslu aizstāšanas izmaksām atbilstoši pašreizējai vērtībai vai ar visām to remonta izmaksām**, zudušā vai bojātā aprīkojuma vai ierīces aizstāšanas vai remonta **izmaksām, vai ar sertificētu pavadāmo dzīvnieku zaudēšanu vai savainošanu saistītām izmaksām. Kompensācija ietver arī izmaksas par pagaidu aizstāšanu remonta gadījumā, ja šīs izmaksas jāsedz pasažierim**. [Gr. 104]
3. Vajadzības gadījumā dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un staciju apsaimniekotāji dara visu iespējamo, lai ātri nodrošinātu īpašā aprīkojuma vai palīgierīces pagaidu aizstājējus, kuru tehniskās un funkcionālās iezīmes, ja iespējams, ir līdzvērtīgas zudušā vai bojātā aprīkojuma vai ierīces iezīmēm. Persona ar invaliditāti vai persona ar ierobežotām pārvietošanās spējām pagaidu aizstājēju aprīkojumu vai ierīci drīkst paturēt sev līdz 1. un 2. punktā minētās kompensācijas izmaksāšanai.

26. pants

Personāla apmācība

Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un staciju apsaimniekotāji:

- a) nodrošina, ka viss personāls – tostarp jebkuras citas iesaistītās personas nodarbinātais personāls –, kas sniedz tiešu palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, ~~zina, tiek apmācīts~~ **jautājumos par invaliditāti, lai zinātu**, kā apmierināt vajadzības, kādas ir personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, tostarp personām ar garīga un intelektuāla rakstura traucējumiem; [Gr. 105]
- b) visam personālam, kas strādā stacijā un tieši saskaras ar pasažieriem, nodrošina apmācību nolūkā uzlabot informētību par vajadzībām, kādas ir personām ar invaliditāti.
- c) ~~pieņemot~~ **nodrošina, ka pēc pieņemšanas** darbā jaunus darbiniekus, **visi jaunie darbinieki**, nodrošina viņiem invaliditātes tēmai veltītu apmācību **kas tieši strādās ar ceļotājiem, saņem ievadinformāciju par jautājumiem, kas pasažieriem un nodrošina, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem saistīti ar invaliditāti, un ka personāls darbinieki, kas sniedz tiešu palīdzību pasažieriem ar ierobežotām pārvietošanās spējām, apgūst ar invaliditāti saistītu apmācību un regulāri apmeklē zināšanu atsvaidzināšanas kvalifikācijas celšanas kursus**; [Gr. 106]
- d) ~~pēc pieprasījuma piekrist, var piekrist~~, **ka darbinieki ar invaliditāti iesaistās apmācībās, un var izskatīt iespēju, ka tajās iesaistās arī** pasažieri ar invaliditāti vai ar ierobežotām pārvietošanās spējām, un/vai viņus pārstāvošās organizācijas. ~~iesaistās apmācībās~~. [Gr. 107]

VI NODAĻA

DROŠĪBA, SŪDZĪBAS UN PAKALPOJUMU KVALITĀTE

27. pants

Pasažieru personiskā drošība

Vienojoties ar publiskajām iestādēm, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, infrastruktūras pārvaldītāji un staciju apsaimniekotāji savās attiecīgajās atbildības jomās veic atbilstīgus pasākumus un pielāgo tos publisko iestāžu noteiktajam drošības līmenim, lai nodrošinātu pasažieru personisko drošību dzelzceļa stacijās un vilcienos un lai pārvaldītu riskus. Tie sadarbojas un apmainās ar informāciju par labāko pieredzi tādu starpgadījumu novēršanā, kas varētu samazināt drošības līmeni.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

28. pants

Sūdzības

1. Visi dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, biļešu pārdevēji, un ~~tādu~~ staciju apsaimniekotāji ~~un infrastruktūras pārvaldītāji, kurās gada laikā apkalpo vidēji vairāk nekā 10 000 pasažierus dienā, izveido katrs savu sūdzību izskatīšanas mehānismu attiecībā uz šajā regulā paredzētajām tiesībām un pienākumiem savā attiecīgajā atbildības jomā. Tie dara pasažieriem plaši zināmu savu kontaktinformāciju un darba valodu vai valodas. **Pasažieriem vajadzētu būt iespējai iesniegt sūdzības tās dalībvalsts oficiālajā(-s) valodā(-s), kurā attiecīgais dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, biļešu pārdevējs un stacijas apsaimniekotājs veic uzņēmējdarbību, un jebkurā gadījumā — angļu valodā.** [Gr. 108]~~

2. Pasažieri var iesniegt sūdzību jebkuram iesaistītajam dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam, biļešu pārdevējam, **vai** stacijas apsaimniekotājam ~~vai infrastruktūras pārvaldītājam~~. Sūdzības iesniedz sešu mēnešu laikā pēc incidenta, uz kuru attiecas sūdzība. Adresāts viena mēneša laikā pēc sūdzības saņemšanas vai nu sniedz pamatotu atbildi, vai attiecīgi pamatos gadījumos informē pasažieri par to, ~~līdz kurai dienai, ka pasažieris saņems atbildi~~, ilgākais, trīs mēnešu laikposmā pēc sūdzības saņemšanas dienas ~~var būt gaidāma atbilde~~. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, biļešu pārdevēji, staciju apsaimniekotāji ~~un infrastruktūras pārvaldītāji vismaz divus gadus glabā sūdzības izvērtēšanai vajadzīgos datus par incidentu un pēc pieprasījuma dara tos pieejamus valsts izpildes struktūrām.~~ [Gr. 109]

3. ~~Sīkākai informācijai~~ **Sīkāka informācija** par sūdzību izskatīšanas procedūru jābūt piekļūstamai **ir pasažieriem ērti pieejama un piekļūstama** personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām. **Šī informācija pēc pieprasījuma ir pieejama tās dalībvalsts oficiālajā(-ās) valodā(-ās), kurā dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums veic uzņēmējdarbību.** [Gr. 110]

4. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums 29. pantā minētajā gada ziņojumā publicē saņemto sūdzību skaitu un veidus, izskatītās sūdzības, atbildžu sniegšanas laikus un veiktās darbības, lai iespējami panāktu uzlabojumus.

4.a Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka standartizētu Savienības sūdzības veidlapu, ko pasažieri var izmantot, lai pieteiktos kompensācijai saskaņā ar šo regulu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 37. a panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru. [Gr. 111]

29. pants

Pakalpojumu kvalitātes standarti

1. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un staciju apsaimniekotāji izstrādā pārvadājumu pakalpojumu kvalitātes standartus un ievieš kvalitātes pārvaldības sistēmu, lai uzturētu pakalpojumu kvalitāti. Pakalpojumu kvalitātes standarti attiecas vismaz uz III pielikumā uzskaitītajiem elementiem.

2. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un staciju apsaimniekotāji pārrauga savu darbību, kā paredzēts pakalpojumu kvalitātes standartos. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi katru gadu kopā ar gada pārskatu publicē arī ziņojumu par sniegto pakalpojumu kvalitāti. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi ziņojumus par pakalpojumu kvalitāti publicē savā tīmekļa vietnē. Papildus šos ziņojumus publicē arī Eiropas Savienības Dzelzceļu aģentūras tīmekļa vietnē.

2.a Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un staciju apsaimniekotāji aktīvi sadarbojas ar personas ar invaliditāti pārstāvošajām organizācijām nolūkā uzlabot transporta pakalpojumu pieejamību. [Gr. 112]

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

VII NODAĻA
INFORMĀCIJA UN IZPILDE

30. pants

Pasažieru informēšana par viņu tiesībām

1. Pārdodot dzelzceļa braukšanas biļetes, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, staciju apsaimniekotāji, biļešu pārdevēji un ceļojumu rīkotāji informē pasažierus par šajā regulā noteiktajām tiesībām un pienākumiem. Lai izpildītu šo informēšanas prasību, tie var izmantot tiem pieejamo Komisijas sagatavoto šīs regulas noteikumu kopsavilkumu visās oficiālajās Savienības valodās. Turklāt tie sniedz ~~paziņojumu uz biļetes~~ **informāciju** papīra vai elektroniskā formātā vai jebkādā citā veidā, tostarp personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām pieklūstamos formātos saskaņā ar ~~Direktīva XXX~~ **Regulā (ES) Nr. 1300/2014** noteiktajām prasībām. ~~Minētajā paziņojumā norāda,~~ **kurā ir norādīts**, kur šādu informāciju var saņemt reisa atcelšanas, nokavētas pārsēšanās vai ilga kavējuma gadījumā. [Gr. 113]

2. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un staciju apsaimniekotāji atbilstīgā veidā, tostarp pieklūstamos formātos saskaņā ar ~~Direktīva XXX~~ **Regulā (ES) Nr. 1300/2014** noteiktajām pieejamības prasībām, stacijā, ~~un~~ vilcienā **un savā tīmekļa vietnē** informē pasažierus par viņu tiesībām un pienākumiem saskaņā ar šo regulu un par tās struktūras vai to struktūru kontakinformāciju, ko dalībvalstis norīkojušas saskaņā ar 31. pantu. [Gr. 114]

31. pants

Valstu izpildes struktūru norīkošana

Katra dalībvalsts norīko struktūru vai struktūras, kas atbild par šīs regulas izpildi. Katra no minētajām struktūrām veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu pasažieru tiesību ievērošanu.

Visas struktūras savā uzbūvē, lēmumos par finansējumu, juridiskaj formā un lēmumu pieņemšanā ir neatkarīgas no jebkura infrastruktūras pārvaldītāja, par maksas iekasēšanu atbildīgās struktūras, par jaudas iedalīšanu atbildīgās struktūras vai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma.

Dalībvalstis informē Komisiju par struktūru vai struktūrām, kas norīkotas saskaņā ar šo pantu, un par to attiecīgo kompetenci **un publicē šo informāciju piemērotā vietā savā tīmekļa vietnē**. [Gr. 115]

32. pants

Izpildes uzdevumi

1. Valstu izpildes struktūras rūpīgi uzrauga atbilstību šīs regulas prasībām un veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu pasažieru tiesību ievērošanu. Šādā nolūkā dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, staciju apsaimniekotāji un infrastruktūras pārvaldītāji šīm struktūrām pēc to pieprasījuma **nekavējoties un jebkurā gadījumā viena mēneša laikā** iesniedz attiecīgos dokumentus un informāciju. Šīs struktūras, veicot savus uzdevumus, ņem vērā informāciju, ko tām iesniegusi struktūra, kas saskaņā ar 33. pantu norīkota izskatīt sūdzības, ja tā ir cita struktūra. ~~Tās arī var pieņemt lēmumus par~~ **Dalībvalstis nodrošina, ka valsts izpildes darbībām, pamatojoties uz atsevišķām šādas struktūras pārsūtītām sūdzībām, struktūrai vai sūdzību izskatīšanas struktūrai piešķir pietiekamas pilnvaras un resursus, lai tā varētu pienācīgi un efektīvi panākt, ka tiek izskatītas individuālas pasažieru sūdzības saskaņā ar šo regulu.** [Gr. 116]

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

2. Valstu izpildes struktūras ne vēlāk kā nākamā kalendārā gada aprīļa beigās publicē ikgadējo statistiku **katru gadu savās tīmekļa vietnēs publicē statistikas ziņojumu, kurā tās sniedz sīkaku informāciju par savu saņemto sūdzību skaitu un veidu, kā arī par veikto izpildes darbību rezultātiem**, tostarp par piemērotajām sankcijām. **Šādu ikgadēju ziņojumu tās publicē ne vēlāk kā nākamā gada aprīļa pirmajā dienā. Turklāt šos ziņojumus publicē arī Eiropas Savienības Dzelzceļu aģentūras tīmekļa vietnē.** [Gr. 117]

3. Dzelzceļa pārvaldājumu uzņēmums paziņo savu kontaktinformāciju valsts izpildes struktūrai vai struktūrām dalībvalstīs, kurās tas darbojas.

3.a Valstu izpildes struktūras sadarbībā ar personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām pārstāvošajām organizācijām regulāri veic revīziju par saskaņā ar šo regulu sniegtajiem palīdzības pakalpojumiem un publicē rezultātus pieejamos un plaši izmantotos formātos. [Gr. 118]

33. pants

Sūdzību izskatīšana valstu izpildes struktūrās

1. Neskarot patērētāju tiesības uz alternatīvu tiesisko aizsardzību saskaņā ar Direktīvu 2013/11/ES, pasažieris pēc tam, kad bez sekmēm ir iesniedzis sūdzību dzelzceļa pārvaldājumu uzņēmumam, bilešu pārdevējam, stacijas apsaimniekotājam vai infrastruktūras pārvaldītājam saskaņā ar 28. pantu, var iesniegt sūdzību izpildes struktūrai. Izpildes struktūras sūdzību iesniedzējus informē par viņu tiesībām iesniegt sūdzības strīdu alternatīvas izšķiršanas struktūrām individuālas tiesiskās aizsardzības nolūkā. **Dalībvalstis nodrošina, ka izpildes vai sūdzību izskatīšanas struktūras tiek atzītas par atbilstīgām Direktīvā 2013/11/ES paredzēto alternatīvo tiesiskās aizsardzības mehānismu izmantošanai un ka gadījumos, kuros pasažieri vēlas panākt alternatīvu tiesisko aizsardzību, attiecīgajiem dzelzceļa pārvaldājumu uzņēmumiem, bilešu pārdevējiem, staciju apsaimniekotājiem vai infrastruktūras pārvaldītājiem tiek noteikta prasība tajā piedalīties un ka attiecīgais iznākums tiem ir saistošs un tā izpilde attiecībā pret viņiem ir spēkā esoša.** [Gr. 119]

2. Ikviens pasažieris var iesniegt sūdzību par šīs regulas varbūtēju pārkāpumu valsts izpildes struktūrai vai jebkurai citai struktūrai, ko dalībvalsts norīkojusi šādā nolūkā. **Sūdzības var iesniegt arī pasažieru grupas pārstāvošas organizācijas.** [Gr. 120]

3. Struktūra divu nedēļu laikā pēc sūdzības saņemšanas apstiprina tās saņemšanu. Sūdzību izskatīšanas procedūra ilgst ne vairāk kā trīs mēnešus. Sarežģītos gadījumos struktūra pēc saviem ieskatiem šo laikposmu var pagarināt līdz sešiem mēnešiem. Šādā gadījumā tā informē pasažieri **vai pasažierus pārstāvošo organizāciju** par pagarināšanas iemesliem un paredzamo laiku, kas vajadzīgs procedūras pabeigšanai. Tikai lietas, kas saistītas ar tiesvedību, var izskatīt ilgāk nekā sešus mēnešus. Ja struktūra ir arī strīdu alternatīvas izšķiršanas struktūra Direktīvas 2013/11/ES nozīmē, prevalē minētajā direktīvā noteiktie termiņi **un var tikt arī nodrošināta strīdu izšķiršanas tiešsaistes iespējas izmantošana saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 524/2013, ja visas iesaistītās puses tam piekrīt.** [Gr. 121]

Sūdzību izskatīšanas procedūru dara pieklūstamu personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.

4. Pasažieru sūdzības par incidentu, kurā iesaistīts dzelzceļa pārvaldājumu uzņēmums, izskata valsts izpildes struktūra dalībvalstī, kas piešķirusi attiecīgā uzņēmuma licenci.

5. Ja sūdzība attiecas uz varbūtējiem staciju apsaimniekotāju vai infrastruktūras pārvaldītāju pārkāpumiem, valsts izpildes struktūra ir tās dalībvalsts struktūra, kuras teritorijā incidents noticis.

6. Īstenojot sadarbību saskaņā ar 34. pantu, valstu izpildes struktūras var atkāpties no 4. vai 5. punkta, ja pamatotu iemeslu dēļ, jo īpaši valodas vai dzīvesvietas dēļ, tas ir pasažiera interesēs.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

33.a pants**Neatkarīgas samierināšanas iestādes**

Dalībvalstis izveido pienācīgi nodrošinātas neatkarīgas samierināšanas iestādes, kas būtu ērti pieejamas un izmaksu ziņā pieņemamas pasažieriem gadījumā, ja tiem rodas konflikts ar dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem un biļešu pārdevējiem saistībā ar savu tiesību īstenošanu. [Gr. 122]

34. pants

Informācijas apmaiņa un pārrobežu sadarbība starp valstu izpildes struktūrām

1. Ja saskaņā ar 31. un 33. pantu ir norīkotas atšķirīgas struktūras, izveido ziņošanas mehānismus saskaņā ar Regulu (ES) 2016/679, ar kuriem nodrošina informācijas apmaiņu starp tām nolūkā palīdzēt valsts izpildes struktūrai veikt uzraudzības un izpildes uzdevumus un tā, lai saskaņā ar 33. pantu norīkotā sūdzību izskatīšanas struktūra varētu savākt atsevišķu sūdzību izskatīšanai vajadzīgo informāciju.
2. Valstu izpildes struktūras koordinēšanas nolūkā apmainās ar informāciju par savu darbu un lēmumu pieņemšanas principiem un praksi. Komisija tām palīdz veikt šo uzdevumu.
3. Valstu izpildes struktūras ievēro IV pielikumā noteikto procedūru.

VIII NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

35. pants

Sankcijas

1. Dalībvalstis pieņem noteikumus par sankcijām, kas piemērojamas par šīs regulas pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to īstenošanu. Paredzētās sankcijas ir iedarbīgas, samērīgas un preventīvas **un ietver, bet neaprobežojas ar minimālo naudas sodu vai attiecīgā dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma vai organizācijas gada apgrozījuma procentuālo daļu, ja tā ir lielāka par minimālo naudas sodu**. Dalībvalstis paziņo Komisijai par šiem noteikumiem un pasākumiem un nekavējoties ziņo tai par jebkādiem turpmākiem grozījumiem, kas tos ietekmē. [Gr. 123]
2. Īstenojot 34. pantā minēto sadarbību, valsts izpildes struktūra, kas ir kompetenta 33. panta 4. vai 5. punkta nolūkā, pēc sūdzību izskatošās valsts izpildes struktūras pieprasījuma izmeklē šīs regulas pārkāpumu, uz ko norādījusi minētā struktūra, un vajadzības gadījumā nosaka sankcijas.

36. pants

Pilnvaru deleģēšana

Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 37. pantu nolūkā:

- i) koriģēt 13. pantā minētās finanšu summas, ņemot vērā inflāciju;
- ii) izdarīt grozījumus I, II un III pielikumā, lai ņemtu vērā CIV vienoto noteikumu grozījumus un tehnoloģisko attīstību šajā jomā.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

37. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 36. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no ... [šīs regulas spēkā stāšanās dienas]. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā brīdī var atsaukt 36. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 36. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

37.a pants

Komiteju procedūra

1. ***Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.***
2. ***Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu. [Gr. 124]***

38. pants

Ziņojums

Komisija ... [piecus gadus pēc šīs regulas pieņemšanas] ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs regulas īstenošanu un rezultātiem.

Ziņojuma pamatā ir informācija, ko sniedz atbilstīgi šai regulai. Vajadzības gadījumā ziņojumam pievieno attiecīgus priekšlikumus.

39. pants

Atcelšana

Regulu (EK) Nr. 1371/2007 atceļ.

Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu V pielikumā.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

40. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

....

Eiropas Parlamenta vārdā
priekšsēdētājs

Padomes vārdā
priekšsēdētājs

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

PIELIKUMI

I PIELIKUMS

Izvilums no Vienotajiem noteikumiem attiecībā uz pasažieru un bagāžas starptautisko dzelzceļa pārvadājuma līgumu (CIV)

A papildinājums

1980. gada 9. maija Konvencijai par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (COTIF), kura grozīta ar 1999. gada 3. jūnija Protokolu par grozījumiem Konvencijā par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem

II SADAĻA

PĀRVADĀJUMA LĪGUMA NOSLĒGŠANA UN IZPILDE

6. pants

Pārvadājuma līgums

1. Saskaņā ar pārvadājuma līgumu pārvadātājs uzņemas pārvest pasažieri, kā arī, ja nepieciešams, bagāžu un transportlīdzekļus uz galamērķi un gādāt bagāžu un transportlīdzekļus galamērķī.
2. Pārvadājuma līgums apstiprina ar vienu vai vairākām pasažierim izdotām biļetēm. Tomēr saskaņā ar 9. pantu biļetes neesamība, nepareizums vai nozaudēšana neietekmē līguma esamību vai derīgumu, uz ko arī turpmāk attiecas šie vienotie noteikumi.
3. Biļete kalpo kā *prima facie* pierādījums pārvadājuma līguma noslēgšanai un saturam.

7. pants

Biļete

1. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi nosaka biļešu formu un saturu, kā arī valodu un rakstzīmes, kuras izmantojamas to sastādīšanā un drukāšanā.
2. Biļetē jānorāda vismaz šādas ziņas:
  - a) pārvadātājs vai pārvadātāji;
  - b) paziņojums par to, ka pārvadājums, neraugoties ne uz kādu pretēju klauzulu, tiek veikts saskaņā ar šiem vienotajiem noteikumiem; to var atzīmēt ar akronīmu CIV;
  - c) jebkāds cits paziņojums, kas nepieciešams, lai pierādītu pārvadājuma līguma noslēgšanu un saturu un dotu iespēju pasažierim izmantot tiesības, kas izriet no šī līguma.
3. Saņemot biļeti, pasažierim jāpārlicinās, ka tā sastādīta atbilstīgi viņa norādēm.
4. Biļete ir nododama citam, ja vien tā nav izdota uz pasažiera vārda un ja brauciens nav sācies.
5. Biļeti var sagatavot, elektroniski reģistrējot datus, ko var pārveidot salasāmās rakstu zīmēs. Procedūrai, kas tiek izmantota datu reģistrēšanai un apstrādei, jābūt līdzvērtīgai no funkcionālā viedokļa, īpaši – ciktāl tas attiecas uz biļetes pierādījuma vērtību, ko sniedz šie dati.

8. pants

Braukšanas maksas samaksa un atmaksāšana

1. Ja vien starp pasažieri un pārvadātāju nav noslēgta citāda vienošanās, braukšanas maksu apmaksā avansā.
2. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi nosaka, ar kādiem nosacījumiem braukšanas maksu atmaksāt.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

9. pants

Tiesības uz pārvadāšanu. Pārvadāšanas atteikums

1. Pasažierim no brauciena sākuma jābūt derīgai biļetei un pēc pieprasījuma tā jāuzrāda biļešu kontrolierim. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi var paredzēt:

- a) ka pasažieris, kurš nevar uzrādīt derīgu biļeti, papildus braukšanas maksai maksā soda naudu;
  - b) ka pasažierim, kurš atsakās pēc pieprasījuma maksāt braukšanas maksu vai soda naudu, var pieprasīt pārtraukt braucieni;
  - c) vai un ar kādiem nosacījumiem var tikt atmaksāta soda nauda.
2. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi var paredzēt, ka pasažieriem, kuri:
- a) rada draudus brauciena drošībai un veiksmīgai norisei, kā arī citu pasažieru drošībai;
  - b) rada citiem pasažieriem neērtības nepieņemamā veidā;

var atteikt pārvadāšanu vai arī tiem var pieprasīt pārtraukt braucieni. Šādiem pasažieriem nav tiesību saņemt atpakaļ braukšanas maksu vai maksu, ko tie ir maksājuši par reģistrētās bagāžas pārvadāšanu.

10. pants

Administratīvo formalitāšu nokārtošana

Pasažierim jākārto muitas vai citu administratīvo iestāžu prasītās formalitātes.

11. pants

Vilcienu atcelšana un kavēšanās. Nokavētas pārsēšanās

Kur tas nepieciešams, pārvadātājs biļetē apliecina, ka vilciens ticis atcelts vai pārsēšanās tikusi nokavēta.

III SADAĻA

ROKAS BAGĀŽAS, DZĪVNIĒKU, REĢISTRĒTĀS BAGĀŽAS UN TRANSPORTLĪDZEKĻU PĀRVADĀŠANA

I nodaļa

Kopīgi noteikumi

12. pants

Atļautie priekšmeti un dzīvnieki

1. Saskaņā ar Vispārējiem pārvadāšanas noteikumiem pasažieris var ņemt līdzi braucienā priekšmetus, kas ir viegli pārnēsājami (rokas bagāžu), kā arī dzīvus dzīvniekus. Turklāt saskaņā ar Vispārējo pārvadāšanas noteikumu speciālajiem noteikumiem braucienā var ņemt līdzi pārnēsāšanai neērtus priekšmetus. Priekšmeti un dzīvnieki, kas var traucēt vai radīt neērtības citiem pasažieriem vai radīt bojājumus, rokas bagāžā nav iekļaujami.
2. Priekšmetus un dzīvniekus pasažieri var nodot reģistrētā bagāžā saskaņā ar Vispārējiem pārvadāšanas noteikumiem.
3. Gadījumos, kad tiek pārvadāti pasažieri, saskaņā ar Vispārējo pārvadāšanas noteikumu speciālajiem noteikumiem pārvadātājs var atļaut transportlīdzekļu pārvadāšanu.
4. Bīstamu priekšmetu pārvadājumiem rokas bagāžā, reģistrētā bagāžā, kā arī uz transportlīdzekļiem vai tajos, ko veic pa dzelzceļu saskaņā ar šo sadaļu, ir jāatbilst Noteikumiem par bīstamo kravu starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (RID).

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

13. pants

Pārbaude

1. Ja ir pietiekams iemesls aizdomām par iespējamu pārvadāšanas noteikumu neievērošanu, pārvadātājam ir tiesības pārbaudīt priekšmetu (rokas bagāžas, reģistrētās bagāžas un transportlīdzekļu, ieskaitot to kravu) un dzīvnieku atbilstību pārvadāšanas noteikumiem, ja vien tās valsts normatīvie akti, kurā paredzēts veikt šo pārbaudi, neaizliedz šādas pārbaudes. Pasažieris jāzaicina piedalīties pārbaudē. Ja pasažieris neierodas vai nav sasniedzams, pārvadātājam jāpieaicina divi neatkarīgi liecinieki.
2. Ja pārbaudes laikā atklājas, ka pārvadāšanas noteikumi nav ievēroti, pārvadātājs var prasīt pasažierim segt ar pārbaudi saistītos izdevumus.

14. pants

Administratīvo formalitāšu nokārtošana

Pasažierim jāpilda muitas un citu administratīvo iestāžu pieprasītās formalitātes, ja brauciena laikā tam ir priekšmeti (rokas bagāža, reģistrētā bagāža, transportlīdzekļi, ieskaitot to kravu) vai dzīvnieki. Pasažierim jābūt klāt šo priekšmetu pārbaudes laikā, izņemot – ja katras valsts normatīvie akti paredz citādi.

II nodaļa

Rokas bagāža un dzīvnieki

15. pants

Uzraudzība

Pasažieris pats atbild par līdzņemtajās rokas bagāžas un dzīvnieku uzraudzību.

III nodaļa

Reģistrētā bagāža

16. pants

Reģistrētās bagāžas nosūtīšana

1. Līgumiskās saistības sakarā ar reģistrētās bagāžas nosūtīšanu jānosaka pasažierim izsniegtajā reģistrācijas kvītī.
2. Saskaņā ar 22. pantu reģistrācijas kvīts neesamība, nepareizība vai nozaudēšana neietekmē ar reģistrētās bagāžas nosūtīšanu saistīto vienošanos esamību vai derīgumu, uz ko arī turpmāk attiecas šie vienotie noteikumi.
3. Reģistrācijas kvīts kalpo kā *prima facie* pierādījums bagāžas reģistrēšanai un tās pārvadāšanas nosacījumiem.
4. Ja netiek pierādīts pretējais, pieņem, ka brīdī, kad pārvadātājs pieņēma reģistrēto bagāžu, tā acīmredzami bija labā kārtībā un bagāžas atsevišķo vienību skaits un masa sakrīt ar to, kas norādīts reģistrācijas kvītī.

17. pants

Bagāžas reģistrācijas kvīts

1. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi nosaka bagāžas reģistrācijas kvīts formu un saturu, kā arī valodu un rakstzīmes, kuras izmantojamas tās sastādīšanā un drukāšanā. 7. panta 5. punktu piemēro *mutatis mutandis*.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

2. Reģistrācijas kvīti jānorāda vismaz šādas ziņas:
  - a) pārvadātājs vai pārvadātāji;
  - b) paziņojums par to, ka pārvadājums, neraugoties ne uz kādu pretēju klauzulu, tiek veikts saskaņā ar šiem vienotajiem noteikumiem; to var atzīmēt ar akronīmu CIV;
  - c) jebkāds cits paziņojums, kas nepieciešams, lai pierādītu līgumiskās saistības attiecībā uz reģistrētās bagāžas nosūtīšanu un dotu iespēju pasažierim izmantot tiesības, kas izriet no pārvadājuma līguma.
3. Saņemot bagāžas reģistrācijas kvīti, pasažierim jāpārliecinās, ka tā sastādīta atbilstīgi viņa norādēm.

18. pants

Reģistrēšana un pārvadāšana

1. Izņemot gadījumus, kad Vispārējie pārvadāšanas noteikumi paredz citādi, bagāžu reģistrē tikai, ja uzrādīta biļete, kas derīga vismaz līdz bagāžas galamērķim. Citā ziņā bagāžas reģistrēšanu veic saskaņā ar noteikumiem, kas ir spēkā nosūtīšanas vietā.
2. Ja Vispārējie pārvadāšanas noteikumi paredz, ka bagāžu var pieņemt pārvadāšanai bez biļetes uzrādīšanas, vienoto noteikumu prasības, kas nosaka pasažiera tiesības un pienākumus attiecībā uz viņa reģistrēto bagāžu, *mutatis mutandis* piemēro reģistrētās bagāžas nosūtītājam.
3. Pārvadātājs var nosūtīt reģistrēto bagāžu ar citu vilcienu vai citu transporta veidu un pa citu maršrutu nekā tas, ko izmanto pasažieris.

19. pants

Reģistrētās bagāžas pārvadāšanas maksas apmaksāšana

Ja vien starp pasažieri un pārvadātāju nav noslēgta citāda vienošanās, maksu par reģistrētās bagāžas pārvadāšanu apmaksā reģistrēšanas brīdī.

20. pants

Reģistrētās bagāžas marķēšana

Pasažierim uz katras reģistrētās bagāžas vienības skaidri saredzamā vietā un pietiekami skaidrā un neizdzēšamā veidā jānorāda:

- a) savs uzvārds un adrese;
- b) galamērķis.

21. pants

Tiesības atteikties no reģistrētās bagāžas

1. Ja apstākļi atļauj un ja netiek pārkāptas muitas vai citas administratīvās iestādes prasības, pasažieris var pieprasīt bagāžu atdot atpakaļ nosūtīšanas vietā pret bagāžas reģistrācijas kvīti un, ja tā paredz Vispārējie pārvadāšanas noteikumi, uzrādot biļeti.
2. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi var ietvert citus noteikumus attiecībā uz tiesībām atteikties no reģistrētās bagāžas, jo īpaši gadījumos, kad mainās galamērķis, un attiecībā uz iespējamām finansiālām sekām, kas var rasties pasažierim.

22. pants

Izsniegšana

1. Reģistrēto bagāžu izsniedz pret bagāžas reģistrācijas kvīti un attiecīgā gadījumā – pēc summu nomaksas, kas iekasējamas par piegādi.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

Pārvadātājam ir tiesības, bet ne pienākums pārliecināties, ka kvīts uzrādītājam ir tiesības sūtījumu saņemt.

2. Uzskatāms, ka bagāža ir izsniegta bagāžas reģistrācijas kvīts uzrādītājam, ja saskaņā ar galamērķī spēkā esošajiem noteikumiem:

a) bagāža ir nodota muitas vai *octroi* iestādēm to telpās vai noliktavās, kas nav pārvadātāja pārraudzībā;

b) dzīvi dzīvnieki ir nodoti trešām personām.

3. Bagāžas reģistrācijas kvīts uzrādītājs var pieprasīt bagāžas izsniegšanu galamērķī, tiklīdz ir pagājis norunātais laiks vai attiecīgajos gadījumos – muitas un citu administratīvo iestāžu formalitāšu kārtošanai nepieciešamais laiks.

4. Ja netiek uzrādīta bagāžas reģistrācijas kvīts, pārvadātāja pienākums ir izsniegt bagāžu tikai tai personai, kas pierāda savas tiesības uz to. Ja sniegtais pierādījums šķiet nepietiekams, pārvadātājs var pieprasīt drošības naudu.

5. Bagāžu izsniedz galamērķī, līdz kuram tā tika reģistrēta.

6. Bagāžas reģistrācijas kvīts uzrādītājs, kura bagāža nav izsniegta, var pieprasīt, lai kvītī tiktu atzīmēts datums un laiks, kad viņš pieprasījis sūtījumu atbilstīgi 3. punktam.

7. Tiesīgā persona var atteikties pieņemt bagāžu, ja pārvadātājs nepilda viņa prasību veikt reģistrētās bagāžas pārbaudi, lai konstatētu iespējamo bojājumu.

8. Visādā citādā ziņā bagāžas izsniegšana notiek saskaņā ar galamērķī spēkā esošajiem noteikumiem.

IV nodaļa**Transportlīdzekļi****23. pants****Pārvadāšanas noteikumi**

Īpašie noteikumi par transportlīdzekļu pārvadāšanu, kas ietilpst Vispārējos pārvadāšanas noteikumos, ietver nosacījumus attiecībā uz transportlīdzekļu pieņemšanu pārvadāšanai, reģistrēšanu, iekraušanu un pārvadāšanu, izkraušanu un izsniegšanu, kā arī pasažiera pienākumus.

24. pants**Pārvadāšanas kvīts**

1. Līgumiskās saistības attiecībā uz transportlīdzekļu pārvadāšanu jāatspoguļo pārvadāšanas kvītī, kas tiek izsniegta pasažierim. Pārvadāšanas kvīts var tikt apvienota ar pasažiera biļeti.

2. Īpašie noteikumi par transportlīdzekļu pārvadāšanu, kas ietilpst Vispārējos pārvadāšanas noteikumos, nosaka pārvadāšanas kvīts formu un saturu, kā arī valodu un rakstzīmes, kuras izmantojamas tās sastādīšanā un drukāšanā. 7. panta 5. punktu piemēro *mutatis mutandis*.

3. Pārvadāšanas kvītī jānorāda vismaz šādas ziņas:

a) pārvadātājs vai pārvadātāji;

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

- b) paziņojums par to, ka pārvadājums, neraugoties ne uz kādu pretēju klauzulu, tiek veikts saskaņā ar šiem vienotajiem noteikumiem; to var atzīmēt ar akronīmu CIV;
  - c) jebkāds cits paziņojums, kas nepieciešams, lai pierādītu līgumiskās saistības attiecībā uz transportlīdzekļa pārvadāšanu un dotu iespēju pasažierim izmantot tiesības, kas izriet no pārvadājuma līguma.
4. Saņemot pārvadāšanas kvīti, pasažierim jāpārlicinās, ka tā sastādīta atbilstīgi viņa norādēm.

25. pants

Piemērojamās tiesību normas

Saskaņā ar šo nodaļu III nodaļas noteikumi attiecībā uz bagāžas pārvadāšanu piemērojami attiecībā uz transportlīdzekļiem.

IV SADAĻA

PĀRVADĀTĀJA ATBILDĪBA

I nodaļa

Atbildība pasažieru bojāejas vai personiska aizskārums gadījumā

26. pants

Atbildības pamats

1. Pārvadātājs ir atbildīgs par zaudējumu vai kaitējumu, ko radījusi pasažiera bojāeja, personisks aizskārums vai jebkurš fizisks vai garīgs kaitējums, ko izraisījis nelaimes gadījums dzelzceļa darbības dēļ un kas noticis, pasažierim atrodoties dzelzceļa transportlīdzeklī, kas izmanto dzelzceļa infrastruktūru, iekāpjot tajā vai izkāpjot no tā.
2. Pārvadātāju atbrīvo no atbildības:
  - a) ja nelaimes gadījumu izraisījuši apstākļi, kas nav saistīti ar dzelzceļa darbību un no kuriem pārvadātājs, neraugoties uz pienācīgu rūpību atbilstīgi apstākļiem konkrētajā gadījumā, nav varējis izvairīties, un kuru sekas tas nebija spējīgs novērst;
  - b) tiktāl, ciktāl nelaimes gadījums noticis pasažiera vainas dēļ;
  - c) ja nelaimes gadījums radies trešās personas rīcības rezultātā, no kuras pārvadātājs, neraugoties uz pienācīgu rūpību atbilstīgi apstākļiem konkrētajā gadījumā, nav varējis izvairīties un kuras sekas tas nebija spējīgs novērst; cits uzņēmums, kurš izmanto to pašu dzelzceļa infrastruktūru, netiek uzskatīts par trešo personu; tas nedrīkst ietekmēt tiesības uz regresa prasību.
3. Ja nelaimes gadījums radies trešās personas rīcības rezultātā un ja, neskatoties uz to, pārvadātājs netiek pilnībā atbrīvots no atbildības atbilstīgi 2. punkta c) apakšpunktam, tas ir pilnīgi atbildīgs līdz šajos vienotajos noteikumos noteiktajiem limitiem, tomēr nekādā mērā nekaitējot pārvadātāja tiesībām uz regresa prasību pret trešo personu.
4. Šie vienotie noteikumi neskar atbildību, kāda pārvadātājam var būt gadījumos, kas nav paredzēti 1. punktā.
5. Ja pārvadājumu, ko nosaka viens pārvadājuma līgums, veic secīgi pārvadātāji, pārvadātājs, kuram saskaņā ar pārvadājuma līgumu ir pienākums sniegt pārvadājuma pakalpojumu maršruta posmā, kurā noticis nelaimes gadījums, ir atbildīgs pasažieru bojāejas vai personisko aizskārums gadījumā. Ja šo pakalpojumu nav sniedzis pārvadātājs, bet gan pārvadātāja aizvietotājs, abi pārvadātāji ir solidāri atbildīgi saskaņā ar šiem vienotajiem noteikumiem.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

27. pants

Zaudējumu atlīdzība nāves gadījumā

1. Pasažiera nāves gadījumā zaudējumu atlīdzība ietver:
  - a) visas nepieciešamās nāves gadījumam sekojošās izmaksas, īpaši ar mirstīgo atlieku transportēšanu un bērēm saistītos izdevumus;
  - b) ja nāve neiestājas uzreiz – zaudējumu atlīdzību, kas noteikta 28. pantā.
2. Ja pasažiera nāves gadījumā personas, kuras pasažierim bija vai būtu bijis juridisks pienākums uzturēt, zaudē šo atbalstu, tad arī minētajām personām ir jāatlīdzina par kaitējumu. Tiesības uz zaudējumu atlīdzību personām, kuras pasažieris uzturēja bez juridiskajām saistībām, nosaka attiecīgās valsts tiesību akti.

28. pants

Zaudējumu atlīdzība personiska aizskāruma gadījumā

Pasažiera personiska aizskāruma vai jebkura cita tam nodarīta fiziska vai garīga kaitējuma gadījumā zaudējumu atlīdzība ietver:

- a) visas nepieciešamās izmaksas, it īpaši tās, kas saistītas ar ārstēšanos un transportēšanu;
- b) kompensāciju par finansiālo zaudējumu pilnīgas vai daļējas darbības zaudēšanas vai pieaugušo vajadzību gadījumā.

29. pants

Kompensācijas citu miesas bojājumu gadījumā

Attiecīgās valsts tiesību akti nosaka, vai un cik lielā mērā pārvadātājs maksā zaudējumu atlīdzību par citiem miesas bojājumiem, kurus paredz 27. un 28. pants.

30. pants

Zaudējumu atlīdzības forma un apjoms bojāejas un personiska aizskāruma gadījumā

1. Šo vienoto noteikumu 27. panta 2. punktā un 28. panta b) punktā noteiktā zaudējumu atlīdzība jāpiešķir vienreizējas izmaksas veidā. Taču, ja attiecīgās valsts tiesību akti pieļauj ikgadējas izmaksas, zaudējumu atlīdzību šādā formā piešķir, ja to pieprasa ievainotie pasažieri vai personas, kurām ir uz to tiesības atbilstīgi 27. panta 2. punktam.
2. Zaudējumu atlīdzības apjomu, ko piešķir saskaņā ar 1. punktu, nosaka atbilstīgi attiecīgās valsts tiesību aktiem. Taču šo vienoto noteikumu nolūkiem maksimālo apjomu vienam pasažierim nosaka 175 000 norēķinu vienību apjomā vienreizējai izmaksai vai ikgadējām izmaksām, kas atbilst šai summai, ja attiecīgās valsts tiesību aktos paredzētais maksimālais apjoms ir mazāks par šo summu.

31. pants

Citi transporta veidi

1. Ievērojot 2. punktu, noteikumi attiecībā uz pārvadātāja atbildību pasažiera bojāejas vai personiska aizskāruma gadījumā nav attiecināmi uz zaudējumu vai kaitējumu, kas radies maršruta posmā, kurš saskaņā ar pārvadājuma līgumu netika veikts pa dzelzceļu.
2. Tomēr gadījumos, kad dzelzceļa transportlīdzekļi tiek pārvadāti ar prāmi, noteikumi attiecībā uz atbildību pasažiera bojāejas vai personiska aizskāruma gadījumā attiecināmi uz 26. panta 1. punktā un 33. panta 1. punktā minēto zaudējumu vai kaitējumu, ko izraisījis nelaiemes gadījums dzelzceļa darbības dēļ un kas noticis, pasažierim atrodoties minētajā transportlīdzeklī, iekāpjot tajā vai izkāpjot no tā.
3. Ja izņēmuma apstākļu dēļ dzelzceļa darbība tiek uz laiku pārtraukta un pasažieri tiek vesti, izmantojot citu transporta veidu, pārvadātājs ir atbildīgs saskaņā ar šiem vienotajiem noteikumiem.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

II nodaļa

Atbildība gadījumos, kad nav ievērots kustības grafiks

32. pants

Atbildība vilciena atcelšanas, kavēšanās vai nokavētas pārsēšanās gadījumā

1. Pārvadātājs ir atbildīgs par pasažiera zaudējumu vai kaitējumu, kas izriet no tā, ka vilciena atcelšanas, kavēšanās vai nokavētas pārsēšanās gadījumā viņš nevar turpināt savu braucienu tajā pašā dienā vai konkrētajos apstākļos brauciena turpināšana tajā pašā dienā nebūtu lietderīga. Zaudējumu atlīdzība ietver saprātīgus izmitināšanas izdevumus, kā arī saprātīgus izdevumus, kas saistīti ar to personu informēšanu, kuri sagaida pasažieri.
2. Pārvadātājs tiek atbrīvots no atbildības, ja vilciena atcelšana, kavēšanās vai nokavēta pārsēšanās radusies vienā no šādiem gadījumiem:
  - a) apstākļos, kas nav saistīti ar dzelzceļa darbību un no kuriem pārvadātājs, neraugoties uz pienācīgu rūpību atbilstīgi apstākļiem konkrētajā gadījumā, nav varējis izvairīties, un kuru sekas tas nebija spējīgs novērst;
  - b) pasažiera vainas dēļ; vai
  - c) trešās personas rīcības rezultātā, no kuras pārvadātājs, neraugoties uz pienācīgu rūpību atbilstīgi apstākļiem konkrētajā gadījumā, nav varējis izvairīties un kuras sekas tas nebija spējīgs novērst; cits uzņēmums, kurš izmanto to pašu dzelzceļa infrastruktūru, netiek uzskatīts par trešo personu; tas neietekmē tiesības uz regresa prasību.
3. Attiecīgās valsts tiesību aktos nosaka, vai un cik lielā mērā pārvadātājs maksā zaudējumu atlīdzību par citiem zaudējumiem, kas nav paredzēti šā panta 1. punktā. Šis nosacījums neietekmē 44. panta piemērošanu.

III nodaļa

Atbildība attiecībā uz rokas bagāžu, dzīvniekiem, reģistrēto bagāžu un transportlīdzekļiem

1. DAĻA

Rokas bagāža un dzīvnieki

33. pants

Atbildība

1. Pasažiera bojāejas vai personiska aizskāruma gadījumā pārvadātājs ir atbildīgs arī par zaudējumiem vai kaitējumu, ko radījis priekšmetu, kuri cietušajam pasažierim bija klāt vai viņam bija līdzīti kā rokas bagāža, pilnīgs vai daļējs zaudējums vai tiem nodarītais kaitējums; tas attiecas arī uz dzīvniekiem, kas bija pasažierim līdzīti. *Mutatis mutandis* piemēro 26. panta noteikumus.
2. Tomēr pārvadātājs nav atbildīgs par priekšmetu, rokas bagāžas un dzīvnieku, kuru uzraudzība saskaņā ar 15. pantu ir pasažiera pienākums, pilnīgu vai daļēju zaudējumu vai tiem nodarīto kaitējumu, ja tas nav noticis pārvadātāja vainas dēļ. Citi IV sadaļas panti, izņemot 51. pantu, un VI sadaļa šajā gadījumā netiek piemērota.

34. pants

Zaudējumu atlīdzības limits mantu zaudējuma vai tām nodarīta kaitējuma gadījumā

Ja pārvadātājs ir atbildīgs saskaņā ar 33. panta 1. punktu, tas maksā kompensāciju, kas nepārsniedz 1 400 norēķinu vienības vienam pasažierim.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

35. pants

Atbrīvošana no atbildības

Pārvadātājs nav atbildīgs pasažierim par zaudējumu vai kaitējumu, ko izraisījis tas, ka pasažieris nav izpildījis muitas vai citu administratīvo iestāžu prasītās formalitātes.

2. DAĻA

REĢISTRĒTĀ BAGĀŽA

36. pants

Atbildības pamats

1. Pārvadātājs ir atbildīgs par zaudējumu vai kaitējumu, kas radies reģistrētās bagāžas pilnīga vai daļēja zaudējuma vai tai nodarīta kaitējuma rezultātā laikā starp tās pieņemšanu pārvadāšanai un tās faktisko piegādi, kā arī par to, kas radies piegādes aizkavēšanas gadījumā.
2. Pārvadātāju atbrīvo no šādas atbildības, ja zaudējums, kaitējums vai aizkavēta piegāde notikusi pasažiera vainas dēļ, pasažiera rīkojuma rezultātā, kas dots ne pārvadātāja vainas dēļ, reģistrētajai bagāžai piemītoša defekta dēļ vai arī sakarā ar apstākļiem, no kuriem pārvadātājs nevarēja izvairīties un kuru sekas tas nebija spējīgs novērst .
3. Pārvadātāju atbrīvo no šādas atbildības, ja zaudējumu vai kaitējumu izraisa īpaši riska faktori, kas piemīt vienam vai vairākiem šādiem apstākļiem:

- a) iesaiņojuma trūkums vai nepiemērotība;
- b) bagāžas īpašā daba;
- c) neatļautu priekšmetu pārvadāšana bagāžā.

37. pants

Pierādīšanas pienākums

1. Pierādīt to, ka zaudējumu, kaitējumu vai aizkavētu piegādi izraisījis kāds no 36. panta 2. punktā minētajiem iemesliem, ir pārvadātāja pienākums.
2. Ja pārvadātājs konstatē, ka, ievērojot apstākļus konkrētajā gadījumā, zaudējums vai kaitējums var būt radies viena vai vairāku 36. panta 3. punktā minēto riska faktoru dēļ, pieņem, ka tas tā ir bijis. Tomēr tiesīgajai personai ir tiesības pierādīt, ka zaudējums vai kaitējums pilnībā vai daļēji nav attiecināms uz šiem riskiem.

38. pants

Secīgie pārvadātāji

Ja pārvadājumu, ko nosaka viens pārvadājuma līgums, veic vairāki secīgi pārvadātāji, katrs pārvadātājs ar to vien, ka pieņem bagāžu saskaņā ar bagāžas reģistrācijas kvīti vai transportlīdzekli saskaņā ar pārvadāšanas kvīti, kļūst par pārvadājuma līguma pusi attiecībā uz bagāžas nosūtīšanu vai transportlīdzekļa pārvadāšanu saskaņā ar bagāžas reģistrācijas kvīti vai pārvadāšanas kvīti noteikumiem un uzņemas tādējādi radušās saistības. Tādā gadījumā katrs pārvadātājs ir atbildīgs par pārvadājumu visa maršruta garumā līdz pat izsniegšanai.

39. pants

Pārvadātāja aizvietotājs

1. Gadījumos, kad pārvadātājs pārvadājuma izpildi pilnībā vai daļēji uzticējis pārvadātāja aizvietotājam, izmantodams vai neizmantojams pārvadājuma līgumā noteiktās tiesības to darīt, pārvadātājs tomēr saglabā savu atbildību attiecībā uz visu pārvadājumu.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

2. Viss, kas šajos vienotajos noteikumos attiecas uz pārvadātāja atbildību, attiecināms arī uz pārvadātāja aizvietotāja atbildību tā izpildītajā pārvadājuma daļā. Šo vienoto noteikumu 48. un 52. pantu piemēro tad, ja tiek ierosināta lieta pret darbiniekiem vai citām personām, kuru pakalpojumus, veicot pārvadājumu, izmantojis pārvadātāja aizvietotājs.
3. Jebkāda veida īpaša vienošanās, kas paredz pārvadātājam uzņemties vienotajos noteikumos neparedzētus pienākumus vai atteikties no tiesībām, kas tam piešķirtas saskaņā ar vienotajiem noteikumiem, nav spēkā attiecībā uz pārvadātāja aizvietotāju, kurš nav tam skaidri un rakstiski piekritis. Neatkarīgi no tā, vai pārvadātāja aizvietotājs ir vai nav pieņēmis šādu vienošanos, pārvadātājam paliek saistoši gan pienākumi, gan atteikšanās no tiesībām, kas radušies šādas īpašas vienošanās rezultātā.
4. Gadījumos, kad un ciktāl abi – pārvadātājs un pārvadātāja aizvietotājs – ir atbildīgi, to atbildība ir solidāra.
5. Kompensāciju kopsumma, ko maksā pārvadātājs, pārvadātāja aizvietotājs un to darbinieki un citas personas, kuru pakalpojumus tie izmanto pārvadājuma veikšanai, nedrīkst pārsniegt vienotajos noteikumos paredzētos limitus.
6. Šā panta noteikumi neietekmē regresa prasības tiesības, kas var pastāvēt starp pārvadātāju un pārvadātāja aizvietotāju.

40. pants

Pieņēmums par zaudējumu

1. Tiesīgā persona bez nepieciešamības uzrādīt papildu pierādījumus var uzskatīt bagāžas vienību par zaudētu, ja tā nav piegādāta vai nodota tās rīcībā četrpadsmit dienu laikā no brīža, kad atbilstīgi 22. panta 3. punktam bagāža pieprasīta.
2. Ja bagāžas vienība, kas uzskatīta par zaudētu, tiek atrasta viena gada laikā pēc pieprasījuma izdarīšanas, pārvadātājam par to jāpaziņo tiesīgajai personai, ja tās adrese ir zināma vai var tikt noskaidrota.
3. Trīsdesmit dienās pēc 2. punktā minētā paziņojuma saņemšanas tiesīgā persona var pieprasīt izsniegt bagāžas vienību. Šajā gadījumā tai jāmaksā maksa par pārvadājumu no nosūtīšanas vietas līdz izsniegšanas vietai, kā arī jāatmaksā saņemtā kompensācija, no kuras attiecīgā gadījumā atskaita tajā iekļautas izmaksas. Neraugoties uz to, tiesīgā persona saglabā tiesības pieprasīt kompensāciju par piegādes kavējumu atbilstīgi 43. pantam.
4. Ja atrastā bagāžas vienība 3. punktā noteiktajā termiņā netiek pieprasīta vai ja tā atrasta vēlāk nekā vienu gadu no piegādes pieprasījuma, pārvadātājs atbrīvojas no tās atbilstīgi normatīvajiem aktiem, kas ir spēkā vietā, kurā atrodas bagāžas vienība.

41. pants

Kompensācija zaudējuma gadījumā

1. Reģistrētās bagāžas pilnīga vai daļēja zaudējuma gadījumā pārvadātājs bez visām pārējām zaudējumu atlīdzībām maksā:
  - a) ja zaudējumu vai kaitējuma summa ir noteikta – kompensāciju šīs summas apjomā, bet ne vairāk kā 80 norēķinu vienības par katru pazudušās mantas bruto masas kilogramu vai 1 200 norēķinu vienības par vienu bagāžas vienību;
  - b) ja zaudējumu vai kaitējuma summa nav noteikta – zaudējumu atlīdzību 20 norēķinu vienību apjomā par katru pazudušās mantas bruto masas kilogramu vai 300 norēķinu vienības par vienu bagāžas vienību.

Kompensāciju metodi – par masu vai bagāžas vienību – nosaka Vispārējie pārvadāšanas noteikumi.

2. Papildus tam pārvadātājs atmaksā bagāžas pārvadāšanas maksu un citus maksājumus, kas iekasēti saistībā ar pazudušās bagāžas vienības pārvadāšanu, kā arī jau samaksātās muitas un akcīzes nodevas.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

42. pants

Kaitējuma atlīdzināšana

1. Reģistrētās bagāžas bojājuma gadījumā pārvadātājam bez visām pārējām zaudējumu atlīdzībām jāmaksā reģistrētās bagāžas vērtības zudumam atbilstīga zaudējumu atlīdzība .
2. Kompensācija npārsniedz:
  - a) ja bojājuma rezultātā savu vērtību zaudējusi visa bagāža – summu, kura tiktu maksāta bagāžas pilnīga zaudējuma gadījumā;
  - b) ja bojājuma rezultātā vērtību ir zaudējusi tikai daļa no bagāžas – summu, kas tiktu maksāta par šīs bagāžas daļas zaudējumu.

43. pants

Kompensācija piegādes kavējuma gadījumā

1. Reģistrētās bagāžas piegādes kavējuma gadījumā pārvadātājs maksā par katru pilnu divdesmit četru stundu periodu, skaitot no piegādes pieprasījuma brīža, bet nepārsniedzot 14 dienas:
  - a) ja tiesīgā persona pierāda, ka tādējādi ir nodarīts zaudējums vai kaitējums, – kompensāciju, kas vienlīdzīga zaudējuma vai kaitējuma summai, nepārsniedzot 0,80 norēķinu vienības par katru aizkavētās bagāžas bruto masas kilogramu vai 14 norēķinu vienības par aizkavētās bagāžas vienību;
  - b) ja tiesīgā persona nepierāda, ka tādējādi ir nodarīts zaudējums vai kaitējums, – zaudējumu atlīdzību 0,14 norēķinu vienību apjomā par katru aizkavētās bagāžas bruto masas kilogramu vai 2,80 norēķinu vienības par aizkavētās bagāžas vienību.

Kompensācijas metodi – par masu vai bagāžas vienību – nosaka Vispārējie pārvadāšanas noteikumi.

2. Bagāžas pilnīga zaudējuma gadījumā šā panta 1. punktā paredzētā kompensācija netiek maksāta papildus tai, ko paredz 41. pants.
3. Bagāžas daļēja zaudējuma gadījumā 1. punktā paredzētā kompensācija tiek maksāta attiecībā uz to bagāžas daļu, kas nav zaudēta.
4. Ja bagāžas bojājums nav radies aizkavētas piegādes rezultātā, šā panta 1. punktā paredzētā kompensācija, ja pienākas, tiek maksāta papildus tai, ko paredz 42. pants.
5. Kompensācija, ko paredz 1. punkts, un kompensācija, ko paredz 41. un 42. pants, nekādā gadījumā kopā nevar pārsniegt to kompensāciju, kura būtu jāmaksā bagāžas pilnīga zaudējuma gadījumā.

3. DAĻA

Transportlīdzekļi

44. pants

Kompensācija kavējuma gadījumā

1. Ja pārvadātāja vainas dēļ notikusi iekraušanas aizkavēšanās, vai arī nokavēta transportlīdzekļa piegāde un tiesīgā persona pierāda, ka tāpēc ir cietusi zaudējumu vai kaitējumu, pārvadātājam jāmaksā kompensācija, kuras apjoms nepārsniedz pārvadāšanas maksu.
2. Ja tiesīgā persona gadījumā, kad pārvadātāja vainas dēļ notikusi iekraušanas aizkavēšanās, nolemj pārtraukt pārvadājuma līgumu, tai atmaksā pārvadāšanas maksu. Papildus tam, ja tiesīgā persona pierāda, ka šīs aizkavēšanās rezultātā ir cietusi zaudējumu vai kaitējumu, tā var pieprasīt kompensāciju, kas nepārsniedz pārvadāšanas maksu.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

45. pants

Kompensācija zaudējuma gadījumā

Transportlīdzekļa pilnīga vai daļēja zaudējuma gadījumā kompensāciju, kas maksājama tiesīgajai personai par pierādīto zaudējumu vai kaitējumu, aprēķina no transportlīdzekļa parastās vērtības. Tā nedrīkst pārsniegt 8 000 norēķinu vienības. Piekrauta vai nepiekrauta autopiekabe tiek uzskatīta par atsevišķu transportlīdzekli.

46. pants

Atbildība attiecībā uz citiem priekšmetiem

1. Attiecībā uz priekšmetiem, kas atstāti transportlīdzeklī vai atrodas transportlīdzeklī piestiprinātās kastēs (piemēram, bagāžas vai slēpju kastē), pārvadātājs ir atbildīgs tikai par to zaudējumu vai kaitējumu, kas radies tā vainas dēļ. Kopējā izmaksājamā kompensācija nedrīkst pārsniegt 1 400 norēķinu vienības.

2. Ciktāl tas attiecas uz priekšmetiem, kas piestiprināti transportlīdzekļa ārpusē, tostarp uz 1. punktā minētajām kastēm, pārvadātājs ir atbildīgs par transportlīdzekļa ārpusē novietotiem priekšmetiem tikai gadījumos, ja ir pierādīts, ka zaudējums vai kaitējums ir radies vai nu pārvadātāja darbības vai bezdarbības dēļ ar nodomu izraisīt šādu zaudējumu vai kaitējumu, vai arī neapdomības dēļ, bet apzinoties, ka šāds zaudējums vai kaitējums varētu rasties.

47. pants

Piemērojamās tiesību normas

Saskaņā ar šīs daļas noteikumiem 2. daļas noteikumi attiecībā uz atbildību par bagāžu piemērojami attiecībā uz transportlīdzekļiem.

IV nodaļa

Kopīgi noteikumi

48. pants

Tiesību zaudēšana pieprasīt atbildības ierobežojumus

Atbildības ierobežojumi, ko paredz vienotie noteikumi, kā arī attiecīgo valstu tiesību akti, kas ierobežo kompensācijas līdz fiksētam apjomam, netiek piemēroti, ja tiek pierādīts, ka zaudējums vai kaitējums ir radies vai nu pārvadātāja darbības vai bezdarbības dēļ ar nodomu izraisīt šādu zaudējumu vai kaitējumu, vai arī neapdomības dēļ, bet apzinoties, ka šāds zaudējums vai kaitējums varētu rasties.

49. pants

Konvertēšana un procenti

1. Ja kompensācijas aprēķināšanai ir nepieciešama ārvalstu valūtā noteikto summu konvertēšana, to veic atbilstīgi valūtas maiņas kursam kompensācijas maksāšanas dienā un vietā.

2. Tiesīgā persona var pieprasīt maksājamās kompensācijas procentus, kas aprēķināti ar likmi pieci procenti gadā no dienas, kad tikusi izvirzīta 55. pantā minētā prasība; ja šāda prasība nav izvirzīta – no dienas, kad tika uzsākta tiesvedība.

3. Taču tādas kompensācijas gadījumā, kas tiek maksāta saskaņā ar 27. un 28. pantu, procentu uzkrāšanās sākas tikai no dienas, kad norisinājušies kompensācijas summas novērtēšanai relevantie notikumi, ja šī diena ir vēlāka par prasības pieteikšanas dienu vai arī dienu, kad uzsākta tiesvedība.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

4. Bagāžas gadījumā procenti maksājami tikai tad, ja kompensācija pārsniedz 16 norēķinu vienības uz vienu bagāžas reģistrācijas kvīti.
5. Bagāžas gadījumā, ja tiesīgā persona tai atvēlētā saprātīgā termiņā neiesniedz pārvadātājam prasījuma summas galīgai nokārtošanai nepieciešamos pavaddokumentus, laika posmam no minētā termiņa beigām līdz faktiskai šādu dokumentu iesniegšanai procenti netiek aprēķināti.

50. pants

Atbildība kodolincidentu gadījumā

Pārvadātāju atbrīvo no atbildības saskaņā ar vienotajiem noteikumiem par zaudējumu vai kaitējumu, kas radies kodolincidenta gadījumā, ja pēc attiecīgās valsts tiesību aktiem un noteikumiem, kas reglamentē atbildību kodolenerģijas jomā, par zaudējumu vai kaitējumu atbildīgs kodoliekārtu operators vai cita persona, kas to aizvieto.

51. pants

Personas, par kurām pārvadātājs ir atbildīgs

Pārvadātājs ir atbildīgs par saviem darbiniekiem un jebkurām citām personām, kuru pakalpojumus tas izmanto pārvadājuma veikšanai, kamēr šie darbinieki un citas personas darbojas savu funkciju ietvaros. Tās dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāji, kurā notiek pārvadājums, tiek uzskatīti par personām, kuru pakalpojumus pārvadātājs izmanto pārvadājuma veikšanai.

52. pants

Citas prasības

1. Visos gadījumos, kuriem piemērojami vienotie noteikumi, jebkura atbildības prasība pret pārvadātāju neatkarīgi no pamatojuma var tikt vērsta, tikai ievērojot šajos noteikumos minētos nosacījumus un ierobežojumus.
2. Tas pats attiecas uz jebkuru prasību, kas tiek vērsta pret tiem darbiniekiem un citām personām, par kurām pārvadātājs ir atbildīgs saskaņā ar 51. pantu.

V SADAĻA

PASAŽIERA ATBILDĪBA

53. pants

Īpaši atbildības principi

Pasažieris pret pārvadātāju ir atbildīgs par jebkuru zaudējumu vai kaitējumu:

a) kas radies, nepildot tā pienākumus saskaņā ar:

1. 10., 14. un 20. pantu;
2. Vispārējo pārvadāšanas noteikumu īpašajiem noteikumiem par transportlīdzekļu pārvadāšanu; vai
3. Noteikumiem par bīstamo kravu starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (RID); vai

b) ko izraisījuši līdzīgi priekšmeti vai dzīvnieki; ja vien viņš nepierāda, ka zaudējumu vai kaitējumu izraisījuši apstākļi, no kuriem, lai gan viņš rīkojies rūpīgi kā apzinīgs pasažieris, viņš nav varējis izvairīties un kuru sekas nav bijis spējīgs novērst. Šis noteikums neietekmē pārvadātāja atbildību, kas tam noteikta 26. pantā un 33. panta 1. punktā.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

VI SADAĻA
TIESĪBU AIZSTĀVĒŠANA

54. pants

Daļēja zaudējuma vai kaitējuma konstatēšana

1. Gadījumos, kad pārvadātājs atklāj vai pieņem par notikušu pārvadāto mantu (bagāžas, transportlīdzekļu) daļēju zaudējumu vai kaitējumu, vai arī to apgalvo tiesīgā persona, pārvadātājam nekavējoties un, ja iespējams, tiesīgās personas klātbūtnē jāpasāk ziņojums par mantas stāvokli atbilstīgi zaudējuma vai kaitējuma dabai, norādot, ciktāl tas iespējams, zaudējuma vai kaitējuma apjomu, iemeslus un tā izcelšanās laiku.
2. Ziņojuma kopija par brīvu jānosūta tiesīgajai personai.
3. Ja tiesīgā persona nepiekrīt ziņojumā apgalvotajam, tā var pieprasīt, lai bagāžas un transportlīdzekļa stāvokli un zaudējuma vai kaitējuma iemeslus un apjomu noteiktu abu pārvadājuma līguma pušu, tiesas vai šķīrējtiesas nozīmēts eksperts. Turpmāko kārtību nosaka tās valsts normatīvie akti, kurā šāda konstatēšana notiek.

55. pants

Prasījumi

1. Prasījumi, kas attiecas uz pārvadātāja atbildību pasažiera bojāejas vai personiska aizskāruma gadījumā, rakstiski jāadresē pārvadātājam, pret kuru varētu tikt izvirzīta prasība. Gadījumos, kad pārvadājums notiek, pamatojoties uz vienu vienīgu līgumu, bet to veic vairāki secīgi pārvadātāji, prasījumus var adresēt pirmajam vai pēdējam pārvadātājam, kā arī pārvadātājam, kuram valstī, kurā pasažierim ir domicils vai pastāvīga dzīvesvieta, ir galvenā darījumdarbības vieta, filiāle vai aģentūra, kas noslēgusi pārvadājuma līgumu.
2. Citi prasījumi, kas attiecas uz pārvadājuma līgumu, rakstiski jāadresē 56. panta 2. un 3. punktā norādītajam pārvadātājam.
3. Dokumenti, kurus tiesīgā persona uzskata par nepieciešamu iesniegt kopā ar prasījumu, jāuzrāda oriģinālu vai kopiju veidā; ja pārvadātājs pieprasa, kopijām jābūt pienācīgi apliecinātām. Prasījuma nokārtošanai pārvadātājs var pieprasīt nodot biļetes, bagāžas reģistrācijas kvīti un pārvadāšanas kvīti.

56. pants

Pārvadātāji, pret kuriem var izvirzīt prasību

1. Prasība, kas balstīta uz pārvadātāja atbildību pasažiera bojāejas vai personiska aizskāruma gadījumā, var tikt vēsta tikai pret to pārvadātāju, kas ir atbildīgs saskaņā ar 26. panta 5. punktu.
2. Saskaņā ar 4. punktu citas no pārvadājuma līguma izrietošas prasības pasažieris var vērst pret pirmo pārvadātāju, pēdējo pārvadātāju vai arī pārvadātāju, kurš veica to pārvadājuma daļu, kurā noticis ar prasības ierosināšanu saistītais atgadījums.
3. Ja pārvadājumu veicot secīgiem pārvadātājiem, pārvadātājs, kuram bagāža vai transportlīdzeklis jāizsniedz, ar tā piekrišanu ir ierakstīts bagāžas reģistrācijas kvītī vai pārvadāšanas kvītī, prasības saskaņā ar 2. punktu var tikt vēstas pret to pat tad, ja tas bagāžu vai transportlīdzekli nav saņēmis.
4. Prasība par summu, kas samaksāta saskaņā ar pārvadājuma līgumu, var tikt izvirzīta pret pārvadātāju, kurš šo summu saņēmis vai kura vārdā tā tika iekasēta.
5. Prasību var vērst pret 2. un 4. punktā neminētu pārvadātāju, ja tā uzsākta kā pretprasība vai kā izņēmums procesā, kas saistīts ar pamatprasību, pamatojoties uz to pašu pārvadājuma līgumu.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

6. Ciktāl vienotie noteikumi attiecas uz pārvadātāja aizvietotāju, prasība var tikt vērsta arī pret to.
7. Ja prasītājs var izvēlēties starp vairākiem pārvadātājiem, viņa izvēles tiesības tiek anulētas līdz ar viņa vērsanos pret vienu no tiem; tas pats attiecas arī uz gadījumiem, ja prasītājs var izvēlēties starp vienu vai vairākiem pārvadātājiem un pārvadātāja aizvietotāju.

58. pants

Prasības celšanas tiesību izbeigšanās pasažiera bojāejas vai personiska aizskāruma gadījumā

1. Tiesīgās personas tiesības celt prasību, pamatojoties uz pārvadātāja atbildību pasažieru bojāejas vai personiska aizskāruma gadījumā, izbeidzas, ja tiesīgā persona divpadsmit mēnešu laikā pēc tam, kad tā uzzinājusi par zaudējumu vai kaitējumu, nav vienam no pārvadātājiem, pret kuriem saskaņā ar 55. panta 1. punktu var tikt izvirzīti prasījumi, sniegusi paziņojumu par nelaimes gadījumu ar pasažieri. Ja tiesīgā persona sniedz pārvadātājam mutisku paziņojumu par nelaimes gadījumu, pārvadātājs izsniedz tai šāda mutiska paziņojuma apliecinājumu.
2. Tomēr tiesības celt prasību neizbeidzas, ja:
  - a) 1. punktā noteiktajā termiņā tiesīgā persona ir izvirzījusi prasījumu pret vienu no 55. panta 1. punktā minētajiem pārvadātājiem;
  - b) atbildīgais pārvadātājs 1. punktā minētajā termiņā ir uzzinājis par nelaimes gadījumu ar pasažieri kādā citā veidā;
  - c) paziņojums par nelaimes gadījumu netiek sniegts vai tiek sniegts vēlu tādu apstākļu dēļ, par kuriem tiesīgā persona nav atbildīga;
  - d) tiesīgā persona pierāda, ka nelaimes gadījums noticis pārvadātāja vainas dēļ.

59. pants

Prasības celšanas tiesību izbeigšanās sakarā ar bagāžas pārvadāšanu

1. Ja tiesīgā persona bagāžu pieņem, izbeidzas visas tiesības celt prasību pret pārvadātāju, kas izriet no pārvadājuma līguma, daļēja zuduma, bojājuma vai piegādes kavējuma gadījumā.
2. Tomēr tiesības celt prasību neizbeidzas:
  - a) daļēja zaudējuma vai kaitējuma gadījumā, ja:
    1. zaudējums vai kaitējums saskaņā ar 54. pantu konstatēts pirms tam, kad tiesīgā persona pieņēmusi bagāžu;
    2. zaudējuma vai kaitējuma konstatācija, kas bija jāveic saskaņā ar 54. pantu, netika veikta vienīgi pārvadātāja vainas dēļ;
  - b) tāda zaudējuma vai kaitējuma gadījumā, kurš nav acīmredzams un ir konstatēts pēc tam, kad bagāžu pieņēmusi tiesīgā persona, ar nosacījumu, ka tā:
    1. lūdz konstatējumu saskaņā ar 54. pantu nekavējoties pēc zaudējuma vai kaitējuma atklāšanas un ne vēlāk kā trīs dienas pēc bagāžas pieņemšanas;
    2. un papildus tam pierāda, ka zaudējums vai kaitējums radies laikā starp bagāžas pieņemšanu pārvadāšanai un tās piegādi;
  - c) piegādes aizkavēšanās gadījumā, ja tiesīgā persona divdesmit vienas dienas laikā aizstāvējusi savas tiesības pret vienu no 56. panta 3. punktā minētajiem pārvadātājiem;
  - d) ja tiesīgā persona pierāda, ka zaudējums vai kaitējums noticis pārvadātāja vainas dēļ.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

60. pants

Prasības celšanas noilgums

1. Prasības celšanas noilguma termiņš attiecībā uz zaudējumu atlīdzību, pamatojoties uz pārvadātāja atbildību pasažieru bojāejas vai personiska aizskāruma gadījumā, ir:

- a) pasažiera gadījumā – trīs gadi no nelaimes gadījuma dienas;
- b) citu tiesīgo personu gadījumā – trīs gadi no pasažiera miršanas dienas, bet ne ilgāk par pieciem gadiem no nelaimes gadījuma dienas.

2. Noilguma termiņš citām no pārvadājuma līguma izrietošām prasībām ir viens gads. Tomēr noilguma termiņš ir divi gadi tādas prasības gadījumā, kas skar zaudējumu vai kaitējumu, ko izraisījusi darbība vai bezdarbība ar nodomu izraisīt šādu zaudējumu vai kaitējumu, vai arī neapdomība, bet apzinoties, ka šāds zaudējums vai kaitējums varētu rasties.

3. Šā panta 2. punktā paredzētais noilguma termiņš tiek skaitīts:

- a) kompensācijām pilnīga zuduma gadījumā – no četrpadsmitās dienas pēc 22. panta 3. punktā minētā termiņa beigām;
- b) kompensācijām daļēja zuduma, bojājuma vai piegādes kavējuma gadījumā – no faktiskās piegādes dienas;
- c) visos citos gadījumos, kas attiecas uz pasažieru pārvadāšanu, – no dienas, kad beidzas biļetes derīguma termiņš.

Diena, kas norādīta kā noilguma termiņa sākums, šajā termiņā netiek ieskaitīta.

4. [...]

5. [...]

6. Šeit neminēto noilguma termiņu apturēšanu vai pārtraukšanu nosaka attiecīgās valsts tiesību akti.

VII SADAĻA

ATTIECĪBAS STARP PĀRVADĀTĀJIEM

61. pants

Pārvadāšanas maksas sadalījums

1. Jebkuram pārvadātājam, kurš iekasējis vai kuram būtu jāiekasē pārvadāšanas maksas, jāmaksā iesaistītajiem pārvadātājiem attiecīgā daļa no šīm maksām. Maksājuma metodes nosaka līgumi starp pārvadātājiem.

2. Šo vienoto noteikumu 6. panta 3. punkts, 16. panta 3. punkts un 25. pants piemērojams arī attiecībās starp secīgiem pārvadātājiem.

62. pants

Regresa prasība

1. Pārvadātājam, kurš saskaņā ar vienotajiem noteikumiem ir samaksājis kompensāciju, ir tiesības vērsties ar regresa prasību pie citiem pārvadātājiem, kuri piedalījušies pārvadājuma veikšanā, atbilstīgi turpmāk minētajiem noteikumiem:

- a) pārvadātājs, kas izraisījis zaudējumu vai kaitējumu, ir pilnībā par to atbildīgs;
- b) ja zaudējumu vai kaitējumu izraisījuši vairāki pārvadātāji, katrs no tiem ir atbildīgs par zaudējumu vai kaitējumu, ko tas izraisījis; ja šāds sadalījums nav iespējams, kompensācija jāsadala starp tiem saskaņā ar c) apakšpunktu;
- c) ja nav iespējams pierādīt, kurš no pārvadātājiem izraisījis zaudējumu vai kaitējumu, kompensācija tiek sadalīta starp visiem pārvadātājiem, kuri piedalījās pārvadājumā, izņemot tos, kuri var pierādīt, ka nav izraisījuši zaudējumu vai kaitējumu; šāda sadalīšana notiek proporcionāli to attiecīgajām daļām pārvadāšanas maksā.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

2. Gadījumā, ja kāds no pārvadātājiem ir maksātnespējīgs, uz to attiecinātā nesamaksātā daļa tiek sadalīta starp pārējiem pārvadājumā iesaistītajiem pārvadātājiem proporcionāli to attiecīgajām daļām pārvadāšanas maksā.

63. pants

Regresa prasības kārtība

1. Maksājuma pamatotību, kuru veicis pārvadātājs, kas izmanto savas regresa prasības tiesības saskaņā ar 62. pantu, nevar apstrīdēt pārvadātājs, pret kuru tiek vērsta regresa prasība, ja kompensāciju noteikusi tiesa vai šķīrējtiesa un ja šim pārvadātājam, kuram par to savlaicīgi paziņots, ir bijusi iespēja iesaistīties procesā. Tiesa vai šķīrējtiesa, kas pārzina pamatprocesu, nosaka laiku, kāds tiek atvēlēts šādam paziņojumam un iesaistei procesā.
2. Pārvadātājam, kurš izmanto regresa prasības tiesības, pret visiem iesaistītajiem pārvadātājiem, ar kuriem tas nav panācis risinājumu, prasība jāceļ vienā un tajā pašā procesā, pretējā gadījumā pārvadātājs zaudē savas regresa prasības tiesības pret tiem pārvadātājiem, pret kuriem tas nav cēlis prasību.
3. Tiesa vai šķīrējtiesa savu lēmumu izsaka vienā spriedumā par visām tai iesniegtajām regresa prasībām.
4. Pārvadātājs, kurš vēlas izmantot savas regresa prasības tiesības, var iesniegt prasību tās valsts tiesā vai šķīrējtiesā, kuras teritorijā vienam no pārvadājumā iesaistītajiem pārvadātājiem ir galvenā darījundarbības vieta, filiāle vai aģentūra, kura slēgusi pārvadājuma līgumu.
5. Ja prasība tiek iesniegta pret vairākiem pārvadātājiem, pārvadātājs–prasītājs ir tiesīgs izvēlēties tiesu procesa uzsākšanai no tām, kuras saskaņā ar 4. punktu ir kompetentas.
6. Regresa prasību tiesvedība nevar tikt apvienota ar tiesvedību, ko nolūkā iegūt kompensāciju, pamatojoties uz pārvadājuma līgumu, uzsākusi tiesīgā persona.

64. pants

Regresa prasības līgumi

Pārvadātāji var slēgt līgumus, kuri atšķiras no 61. un 62. panta noteikumiem.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

II PIELIKUMS

MINIMĀLĀ INFORMĀCIJA, KO SNIEDZ DZELZCEĻA PĀRVADĀJUMU UZŅĒMUMI UN BIĻEŠU PĀRDEVĒJI

I daļa. Informācija pirms brauciena

- Vispārīgie nosacījumi, kas attiecas uz līgumu
- Laika grafiki un nosacījumi visātrākajam braucienam
- Laika grafiki un nosacījumi **visiem pieejamajiem tarifiem, tostarp** vislētākajam braucienam [Gr. 125]
- Pieklūstamība, piekļuves nosacījumi un vilcienā pieejamās ērtības personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām saskaņā ar prasībām par pieklūstamību, kas noteiktas Direktīvā XXX
- Piekļuves nosacījumi **kārtība** pasažieriem ar velosipēdiem [Gr. 126]
- Sēdvietu pieejamība ~~smēķētāju un~~ **visiem pieejamajiem tarifiem** nesmēķētāju (**un attiecīgā gadījumā smēķētāju**) zonā, pirmās un otrās klases vagonos, kā arī kupejās un guļamvagonos [Gr. 127]
- Darbības, kas varētu traucēt vai kavēt pakalpojumus **Traucējumi un kavēšanās (plānotie un reāllaikā)** [Gr. 128]
- Pakalpojumu pieejamība vilcienā, **tostarp bezvadu interneta un tualešu pieejamība** [Gr. 129]
- Procedūras zudušas bagāžas pieprasīšanai
- Pakalpojumu pieejamība vilcienā, **tostarp bezvadu interneta un tualešu pieejamība**

II daļa. Informācija brauciena laikā

- Vilcienā pieejamie pakalpojumi, **tostarp bezvadu internets** [Gr. 130]
  - Nākamā pietura
  - ~~Kavēšanās~~ **Traucējumi un kavēšanās (plānotie un reāllaikā)** [Gr. 131]
  - Galvenie savienojumu pakalpojumi
  - Drošības un drošuma jautājumi
-

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

III PIELIKUMS

MINIMĀLIE PAKALPOJUMU KVALITĀTES STANDARTI

I. Prasības dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem

Līdz katra gada 30. jūnijam dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi savā tīmekļa vietnē publicē ziņojumu par sniegto pakalpojumu kvalitāti iepriekšējā saimnieciskajā gadā un nosūta to valsts izpildes struktūrai un Eiropas Dzelzceļu aģentūrai, kas to publicē savā tīmekļa vietnē. Uzņēmumi savā tīmekļa vietnē ziņojumu publicē valodā(-s) un, ja iespējams, citās Savienības valodās, tostarp publicē kopsavilkumu angļu valodā.

Ziņojumi par pakalpojumu kvalitāti satur vismaz šādu informāciju:

1) Pārvadājumu precizitāte un vispārējie darbības principi, ko dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi ievēro pārvadājumu traucējumu gadījumā

a) kavējumi

i) vispārējais vidējais reisu kavējumu rādītājs, ko izsaka procentos par katru pārvadājumu kategoriju (starptautiskie, iekšzemes tālsatiksmes, reģionālie un pilsētas/piepilsētas reisi);

ii) to reisu īpatsvars procentos, kuru atiešana ir kavējusies;

iii) to reisu īpatsvars procentos, kuru pienākšana ir kavējusies:

— to kavējumu īpatsvars procentos, kuri ilgst mazāk par 60 minūtēm;

— to kavējumu īpatsvars procentos, kuri ilgst ~~60–119~~ **91–120** minūtes; [Gr. 132]

— to kavējumu īpatsvars procentos, kuri ilgst 120 minūtes vai ilgāk;

b) reisu atcelšana

reisu atcelšanas rādītājs, ko izsaka procentos par katru pārvadājumu kategoriju (starptautiskie, iekšzemes tālsatiksmes, reģionālie un pilsētas/piepilsētas reisi);

c) regulas piemērošana attiecībā uz reisu kavējumiem un atcelšanu:

i) to pasažieru skaits, kam sniegta aprūpe un palīdzība;

ii) aprūpes un palīdzības sniegšanas izmaksas;

iii) to pasažieru skaits, kam piešķirta kompensācija;

iv) kompensāciju piešķiršanas izmaksas.

2) Klientu apmierinātības izpēte

Jāietver vismaz šādas kategorijas:

(i) reisu izpildes precizitāte;

(ii) informācija pasažieriem kavējumu gadījumā;

(iii) tas, cik precīza un pieejama ir informācija par reisiem;

(iv) vilcienu uzturētības kvalitāte/stāvoklis;

(v) drošības līmenis vilcienos;

(vi) tīrība vilcienos;

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

(vii) noderīgas informācijas sniegšana brauciena laikā, **tostarp ar bezvadu internetu un citiem vilcienā pieejamiem pakalpojumiem saistītas informācijas sniegšana; [Gr. 133]**

(viii) kvalitatīvu tuaļu pieejamība katrā vilcienā;

(ix) staciju tīrība un uzturētība augstā līmenī;

(x) vilcienu un vilciena labierīcību pieklūstamība, tostarp viegli pieklūstamas tualetes;

(xi) incidentu skaits un tas, kādā kvalitātē personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām faktiski sniegta palīdzība vilcienā saskaņā ar 24. pantu neatkarīgi no tā, vai palīdzības pieprasījums ir iesniegts iepriekš.

3) Sūdzību izskatīšana

(i) saņemto sūdzību skaits un iznākums;

(ii) sūdzību kategorijas;

(iii) izskatīto sūdzību skaits;

(iv) vidējais reaģēšanas laiks;

(v) iespējamie uzlabojumi, veiktie pasākumi.

(4) Palīdzība, kas sniegta personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām

palīdzības gadījumu skaits katrā pārvadājumu kategorijā (starptautiskie, iekšzemes tālsatiksmes, reģionālie un pilsētas/iepilsētas reisi).

(5) Traucējumi

tas, vai ir ārkārtas rīcības plāni un krīzes vadības plāni, plānu apraksts.

II. Prasības staciju apsaimniekotājiem un infrastruktūras pārvaldītājiem

Ziņojumi par pakalpojumu kvalitāti satur vismaz šādu informāciju:

1) Informācija un biļetes

i) informācijas pieprasījumu apstrādes procedūra stacijā;

ii) kādu procedūru un līdzekļus izmanto, lai sniegtu informāciju par vilcienu kustības sarakstiem, tarifiem un peroniem; informācijas kvalitāte;

iii) izvietotā informācija par tiesībām un pienākumiem saskaņā ar šo regulu un par valsts izpildes iestāžu kontaktinformāciju;

iv) biļešu iegādes iespējas;

v) stacijā ir pieejams personāls, kas sniedz informāciju un pārdod biļetes;

vi) informācijas sniegšana personām ar invaliditāti vai ierobežotām pārvietošanās spējām.

2) Vispārīgie principi, ko ievēro pakalpojumu traucējumu gadījumos

i) to pasažieru skaits, kam sniegta aprūpe un palīdzība;

ii) aprūpes un palīdzības sniegšanas izmaksas.

3) To pasākumu apraksts, kā nodrošina stacijas labierīcību (tuaļu u. c.) tīrību

i) tīrīšanas biežums;

ii) tuaļu pieejamība.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

4) Klientu apmierinātības izpēte

Jāietver vismaz šādas kategorijas:

- i) informācija pasažieriem kavējumu gadījumā;
  - ii) cik precīza, pieejama un piekļūstama ir informācija par vilcienu kustības sarakstiem un peroniem;
  - iii) drošības līmenis stacijā;
  - iv) cik drīz stacijā tiek sniegta atbilde uz informācijas pieprasījumiem;
  - v) kvalitatīvu tualešu pieejamība stacijā (un to piekļūstamība);
  - vi) staciju tīrība un uzturētība;
  - vii) stacijas un stacijas labierīcību piekļūstamība, **tostarp piekļuve bez pakāpieniem, eskalatori, lifti un bagāžas peroni; [Gr. 134]**
  - viii) incidentu skaits un tas, kādā kvalitātē sniegta palīdzība personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.
-

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

IV PIELIKUMS

SŪDZĪBU IZSKATĪŠANAS PROCEDŪRA VALSTS IZPILDES IESTĀDĒS

Sarežģītos gadījumos, piemēram, gadījumos, kad ir iesniegti vairāki prasījumi vai iesaistīti vairāki operatori, vai kad sūdzības skar pārrobežu braucienus vai nelaimes gadījumus, kas notikuši citas dalībvalsts teritorijā, nevis dalībvalstī, kas izdevusi uzņēmuma licenci, jo īpaši tad, ja nav skaidrs, kura valsts izpildes iestāde ir kompetentā struktūra, vai gadījumos, kad tas atvieglotu vai paātrinātu sūdzības izšķiršanu, valsts izpildes iestādes sadarbojas un noskaidro “vadošo struktūru”, kura kalpos kā vienots kontaktpunkts pasažieriem. Visas iesaistītās valsts izpildes iestādes sadarbojas, lai atvieglotu sūdzības atrisināšanu (tostarp dalās informācijā, palīdz pārtulkot dokumentus un sniedz informāciju par incidentu apstākļiem). Pasažierus informē par to, kura iestāde darbojas kā “vadošā struktūra”. **Turklāt visos gadījumos valsts izpildes struktūras vienmēr nodrošina atbildību Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2017/2394.** [Gr. 135]

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

V PIELIKUMS

KORELĀCIJAS TABULA

Regula (EK) Nr. 1371/2007	Šī regula
1. pants	1. pants
1. panta a) punkts	1. panta a) punkts
1. panta b) punkts	1. panta b) punkts
—	1. panta c) punkts
1. panta c) punkts	1. panta d) punkts
—	1. panta e) punkts
1. panta d) punkts	1. panta f) punkts
1. panta e) punkts	1. panta g) punkts
—	1. panta h) punkts
1. panta f) punkts	1. panta i) punkts
2. pants	2. pants
2. panta 1. punkts	2. panta 1. punkts
2. panta 2. punkts	—
2. panta 3. punkts	—
2. panta 4. punkts	—
2. panta 5. punkts	—
2. panta 6. punkts	—
2. panta 7. punkts	—
—	2. panta 2. punkts
—	2. panta 3. punkts
3. pants	3. pants
3. panta 1. punkts	3. panta 1. punkts
3. panta 2. un 3. punkts	—
3. panta 4. punkts	3. panta 2. punkts
3. panta 5. punkts	3. panta 3. punkts
3. panta 6. punkts	3. panta 4. punkts
3. panta 7. punkts	3. panta 5. punkts
3. panta 8. punkts	3. panta 6. punkts
3. panta 9. punkts	3. panta 7. punkts
3. panta 10. punkts	3. panta 8. punkts
—	3. panta 9. punkts
—	3. panta 10. punkts

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

Regula (EK) Nr. 1371/2007	Šī regula
3. panta 11. punkts	3. panta 11. punkts
—	3. panta 12. punkts
3. panta 12. punkts	3. panta 13. punkts
3. panta 13. punkts	3. panta 14. punkts
3. panta 14. punkts	—
3. panta 15. punkts	3. panta 16. punkts
3. panta 16. punkts	3. panta 17. punkts
3. panta 17. punkts	3. panta 18. punkts
—	3. panta 19. punkts
4. pants	4. pants
—	5. pants
5. pants	6. pants
6. pants	7. pants
7. pants	8. pants
8. pants	9. pants
—	9. panta 4. punkts
9. pants	10. pants
9. panta 3. punkts	—
—	10. panta 5. un 6. punkts
10. pants	—
11. pants	11. pants
12. pants	12. pants
12. panta 2. punkts	—
13. pants	13. pants
14. pants	14. pants
15. pants	15. pants
16. pants	16. pants
—	16. panta 2. un 3. punkts
17. pants	17. pants
—	17. panta 8. punkts
18. pants	18. pants
—	18. panta 6. punkts
—	19. pants

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

Regula (EK) Nr. 1371/2007	Šī regula
19. pants	20. pants
20. pants	21. pants
21. panta 1. punkts	—
21. panta 2. punkts	22. panta 2. punkts un 23. panta 2. punkts
22. pants	22. pants
22. panta 2. punkts	—
—	22. panta 4. punkts
23. pants	23. pants
—	23. panta 4. punkts
24. pants	24. pants
25. pants	25. panta 1., 2., 3. punkts
—	26. pants
26. pants	27. pants
27. pants	28. pants
—	28. panta 3. punkts
27. panta 3. punkts	28. panta 4. punkts
28. pants	29. pants
29. pants	30. pants
30. pants	31. pants
—	32. pants, 33. pants
31. pants	34. pants
—	34. panta 1. un 3. punkts
32. pants	35. pants
33. pants	—
34. pants	36. pants
35. pants,	—
—	37. pants
36. pants	38. pants
—	39. pants
37. pants	40. pants
I pielikums	I pielikums
II pielikums	II pielikums

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

Regula (EK) Nr. 1371/2007	Šī regula
III pielikums —	III pielikums IV un V pielikums

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

P8_TA(2018)0463

Noturīgi organiskie piesārņotāji ***I

Eiropas Parlamenta 2018. gada 15. novembrī pieņemtie grozījumi priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem (pārstrādāta redakcija) (COM(2018)0144 – C8-0124/2018 – 2018/0070(COD))⁽¹⁾

(Parastā likumdošanas procedūra – pārstrādāšana)

(2020/C 363/37)

Grozījums Nr. 1

Regulas priekšlikums

5. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (5) Savienības līmenī īstenojot Konvencijas normas, būtu jānodrošina arī koordinācija un saskaņība ar normām, kas ietvertas Roterdamas konvencijā par procedūru, saskaņā ar kuru starptautiskajā tirdzniecībā dodama iepriekš norunāta piekrišana attiecībā uz dažām bīstamām ķīmiskām vielām un pesticīdiem⁽¹⁷⁾, ko Savienība apstiprināja 2002. gada 19. decembrī **un** Bāzeles konvencijā par kontroli pār kaitīgo atkritumu robežšķērsojošo transportēšanu un to aizvākšanu, ko Savienība apstiprināja 1993. gada 1. februārī⁽¹⁸⁾. Šāda koordinācija un saskaņība būtu arī jāievēro, kā dalībniekiem Apvienoto Nāciju Organizācijas satvarā īstenojot un tālāk attīstot Dubajas Pirmajā starptautiskajā ķīmisko vielu apsaimniekošanas konferencē 2006. gada 6. februārī pieņemto Stratēģisko pieeju starptautiskajai ķimikāliju pārzināšanai (SAICM).

⁽¹⁷⁾ OV L 63, 6.3.2003., 29. lpp.

⁽¹⁸⁾ OV L 39, 16.2.1993., 3. lpp.

Grozījums

- (5) Savienības līmenī īstenojot Konvencijas normas, būtu jānodrošina arī koordinācija un saskaņība ar normām, kas ietvertas Roterdamas konvencijā par procedūru, saskaņā ar kuru starptautiskajā tirdzniecībā dodama iepriekš norunāta piekrišana attiecībā uz dažām bīstamām ķīmiskām vielām un pesticīdiem⁽¹⁷⁾, ko Savienība apstiprināja 2002. gada 19. decembrī; Bāzeles konvencijā par kontroli pār kaitīgo atkritumu robežšķērsojošo transportēšanu un to aizvākšanu, ko Savienība apstiprināja 1993. gada 1. februārī⁽¹⁸⁾; **Minamatas konvencijā par dzīvsudrabu, ko Savienība apstiprināja 2017. gada 11. maijā^(18a)** Šāda koordinācija un saskaņība būtu arī jāievēro, kā dalībniekiem Apvienoto Nāciju Organizācijas satvarā īstenojot un tālāk attīstot Dubajas Pirmajā starptautiskajā ķīmisko vielu apsaimniekošanas konferencē 2006. gada 6. februārī pieņemto Stratēģisko pieeju starptautiskajai ķimikāliju pārzināšanai (SAICM).

⁽¹⁷⁾ OV L 63, 6.3.2003., 29. lpp.

⁽¹⁸⁾ OV L 39, 16.2.1993., 3. lpp.

^(18a) **OV L 142, 2.6.2017., 4. lpp.**

⁽¹⁾ Jautājums tika nodots atpakaļ atbildīgajai komitejai starpiestāžu sarunām saskaņā ar 59. panta 4. punkta ceturto daļu (A8-0336/2018).

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

Grozījums Nr. 2
Regulas priekšlikums
10. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (10) Novecojuši vai pavirši apsaimniekoti NOP krājumi var nopietni apdraudēt vidi un cilvēka veselību, piemēram, caur augsnes un pazemes ūdeņu piesārņojumu. Tādēļ attiecībā uz šādu krājumu apsaimniekošanu ir lietderīgi pieņemt noteikumus, kas ir stingrāki par Konvencijas noteikumiem. Ar aizliegtu vielu krājumiem jārikojas kā ar atkritumiem, bet par to vielu krājumiem, kuru ražošana vai lietošana vēl ir atļauta, būtu jāpaziņo iestādēm, un tie būtu pienācīgi jāuzrauga. Jo īpaši kā atkritumi iespējami drīz jāapsaimnieko esoši krājumi, kas sastāv no aizliegtiem NOP vai tos satur.

Grozījums

- (10) Novecojuši vai pavirši apsaimniekoti NOP krājumi var nopietni apdraudēt vidi un cilvēka veselību, piemēram, caur augsnes un pazemes ūdeņu piesārņojumu. Tādēļ attiecībā uz šādu krājumu apsaimniekošanu ir lietderīgi pieņemt noteikumus, kas ir stingrāki par Konvencijas noteikumiem. Ar aizliegtu vielu krājumiem jārikojas kā ar atkritumiem, bet par to vielu krājumiem, kuru ražošana vai lietošana vēl ir atļauta, būtu jāpaziņo iestādēm, un tie būtu pienācīgi jāuzrauga. Jo īpaši kā atkritumi iespējami drīz jāapsaimnieko esoši krājumi, kas sastāv no aizliegtiem NOP vai tos satur. ***Ja nākotnē aizlieds citas vielas, to krājumi arī būs nekavējoties jālikvidē un nedrīkstēs veidot jaunus krājumus. Ņemot vērā dažu dalībvalstu īpašās problēmas, pienācīga finanšu un tehniskā palīdzība būtu jāsniedz, izmantojot esošos Savienības finanšu instrumentus.***

Grozījums Nr. 3
Regulas priekšlikums
11. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (11) Protokols un Konvencija nosaka, ka tādu NOP, kuri ir negribēti rūpniecisko procesu blakusprodukti, izplūdes būtu jāidentificē un tās iespējami drīz jāsamazina ar galamērķi novērst tādas NOP, ja iespējams. Lai varētu pastāvīgi un izmaksefektīvi samazināt izplūdes, ir jāīsteno attiecīgi valstu rīcības plāni, kas aptvertu visus avotus un pasākumus, arī tos, kuri paredzēti esošajos Savienības tiesību aktos. Tālab Konvencijas satvarā jāizstrādā attiecīgi instrumenti.

Grozījums

- (11) Protokols un Konvencija nosaka, ka tādu NOP, kuri ir negribēti rūpniecisko procesu blakusprodukti, izplūdes būtu jāidentificē un tās iespējami drīz jāsamazina ar galamērķi novērst tādas NOP, ja iespējams. Lai varētu pastāvīgi un izmaksefektīvi samazināt izplūdes, ***cik drīz vien iespējams*** ir jāīsteno attiecīgi valstu rīcības plāni, kas aptvertu visus avotus un pasākumus, arī tos, kuri paredzēti esošajos Savienības tiesību aktos. Tālab Konvencijas satvarā jāizstrādā attiecīgi instrumenti.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

Grozījums Nr. 4
Regulas priekšlikums
15. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (15) Ir jānodrošina šīs regulas tehnisko un administratīvo aspektu efektīva koordinēšana un pārvaldība Savienības līmenī. Ar Regulu (EK) Nr. 1907/2006 izveidotā Eiropas Ķimikāliju aģentūra ("Aģentūra") ir iemantojusi kompetenci un pieredzi tādu Savienības tiesību aktu un starptautisku nolīgumu īstenošanā, kas reglamentē ķimikālijas. Tāpēc ar šīs regulas izpildes administratīvajiem, tehniskajiem un zinātniskajiem aspektiem un attiecīgās informācijas apmaiņu saistītie uzdevumi būtu jāveic dalībvalstīm un Aģentūrai. **Vajadzētu būt tā,** ka Aģentūras uzdevumā ietilpst tehniskās dokumentācijas sagatavošana un pārbaudīšana, arī konsultēšanās ar ieinteresētajām personām, un tādu atzinumu izstrādāšana, ko Komisija **var izmantot**, apsverot, vai kādu vielu neierosināt Konvencijas vai Protokola sarakstā norādīt kā NOP. Turklāt Komisijai, dalībvalstīm un Aģentūrai būtu jāsadarbojas, lai tiktu rezultatīvi īstenotas Savienības starptautiskās saistības, kas izriet no Konvencijas.

Grozījums

- (15) Ir jānodrošina šīs regulas tehnisko un administratīvo aspektu efektīva koordinēšana un pārvaldība Savienības līmenī. Ar Regulu (EK) Nr. 1907/2006 izveidotā Eiropas Ķimikāliju aģentūra ("Aģentūra") ir iemantojusi kompetenci un pieredzi tādu Savienības tiesību aktu un starptautisku nolīgumu īstenošanā, kas reglamentē ķimikālijas. Tāpēc ar šīs regulas izpildes administratīvajiem, tehniskajiem un zinātniskajiem aspektiem un attiecīgās informācijas apmaiņu saistītie uzdevumi būtu jāveic dalībvalstīm un Aģentūrai. **Ir nepieciešams,** ka Aģentūras uzdevumā ietilpst tehniskās dokumentācijas sagatavošana un pārbaudīšana, arī konsultēšanās ar ieinteresētajām personām, un tādu atzinumu izstrādāšana, ko Komisija **izmanto**, apsverot, vai kādu vielu neierosināt Konvencijas vai Protokola sarakstā norādīt kā NOP. Turklāt Komisijai, dalībvalstīm un Aģentūrai būtu jāsadarbojas, lai tiktu rezultatīvi īstenotas Savienības starptautiskās saistības, kas izriet no Konvencijas.

Grozījums Nr. 5
Regulas priekšlikums
16. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (16) Konvencija paredz, ka katrai pusei ir jāizveido un jācenšas attiecīgi īstenot no Konvencijas izrietošo saistību īstenošanas plāns. Dalībvalstīm jānodrošina iespējas sabiedrības līdzdalībai īstenošanas plānu izstrādē, ieviešanā un atjaunināšanā. Tā kā Savienība un dalībvalstis šajā ziņā daļa kompetenci, īstenošanas plāni jāizstrādā gan nacionālā, gan Savienības līmenī. Būtu jāveicina sadarbība un informācijas apmaiņa starp Komisiju, Aģentūru un dalībvalstu iestādēm.

Grozījums

- (16) Konvencija paredz, ka katrai pusei ir jāizveido un jācenšas attiecīgi īstenot no Konvencijas izrietošo saistību īstenošanas plāns **un tas jānosūta Pušu Konferncei, cik drīz vien iespējams, bet ne vēlāk, kā līdz ... [divi gadi pēc šīs regulas stāšanās spēkā dienas]**. Dalībvalstīm jānodrošina iespējas sabiedrības līdzdalībai īstenošanas plānu izstrādē, ieviešanā un atjaunināšanā. Tā kā Savienība un dalībvalstis šajā ziņā daļa kompetenci, īstenošanas plāni jāizstrādā gan nacionālā, gan Savienības līmenī. Būtu jāveicina sadarbība un informācijas apmaiņa starp Komisiju, Aģentūru un dalībvalstu iestādēm.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

Grozījums Nr. 6
Regulas priekšlikums
17. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (17) Šīs regulas I pielikuma A daļas vai II pielikuma A daļas sarakstā norādītās vielas ražot un lietot par slēgtā sistēmā bez vietas maiņas pieļaujamu starpproduktu būtu jāatļauj tikai tad, ja minētajā pielikumā ir speciāli ierakstīta attiecīga norāde un ja ražotājs attiecīgajai dalībvalstij apstiprina, ka vielu ražo un lieto tikai stingri kontrolētos apstākļos.

Grozījums

- (17) Šīs regulas I pielikuma A daļas vai II pielikuma A daļas sarakstā norādītās vielas ražot un lietot par slēgtā sistēmā bez vietas maiņas pieļaujamu starpproduktu būtu jāatļauj tikai tad, ja minētajā pielikumā ir speciāli ierakstīta attiecīga norāde un ja ražotājs attiecīgajai dalībvalstij apstiprina, ka vielu ražo un lieto tikai stingri kontrolētos apstākļos, **proti, neradot būtiskus riskus videi vai cilvēku veselībai un nepastāvot tehniski realizējamām alternatīvām.**

Grozījums Nr. 7
Regulas priekšlikums
18. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (18) Saskaņā ar Konvenciju un Protokolu informācija par NOP būtu jāsniedz citām šo nolīgumu pusēm. Būtu jāveicina arī informācijas apmaiņa ar trešām valstīm, kas nav šo nolīgumu puses.

Grozījums

- (18) Saskaņā ar Konvenciju un Protokolu informācija par NOP būtu jāsniedz citām šo nolīgumu pusēm. Būtu jāveicina arī informācijas apmaiņa ar trešām valstīm, kas nav šo nolīgumu puses. **Tāpat konvencija paredz, ka katrai pusei jāņem vērā izstrādāt piemērotas stratēģijas, lai apzinātu ar NOP piesārņotas vietas, un līdz 2020. gadam Savienības Septītajā vides rīcības programmā ir paredzēts, ka Savienība un tās dalībvalstis ņem vērā pastiprināt centienus, lai nodrošinātu piesārņoto vietu attīrīšanu.**

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

Grozījums Nr. 8
Regulas priekšlikums
19. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (19) Jo īpaši jaunattīstības valstīs sabiedrībai bieži nav informācijas par apdraudējumu, ko NOP rada tagadējās paaudzes un nākamo paaudžu veselībai un videi, tādēļ ir vajadzīga plaša informēšana, lai palielinātu piesardzību un vairotu sabiedrības izpratni par ierobežojumu un aizliegumu pamatojumu. Saskaņā ar Konvenciju attiecīgi būtu jāveicina un jāatvieglo sabiedrības, jo īpaši vismazāk aizsargāto grupu, informēšanas programmas par minētajām vielām, kā arī strādājošo, zinātnieku, izglītības darbinieku, tehniskā un vadības personāla apmācība.

Grozījums

- (19) Jo īpaši jaunattīstības valstīs sabiedrībai bieži nav informācijas par apdraudējumu, ko NOP rada tagadējās paaudzes un nākamo paaudžu veselībai un videi, tādēļ ir vajadzīga plaša informēšana, lai palielinātu piesardzību un vairotu sabiedrības izpratni par ierobežojumu un aizliegumu pamatojumu. Saskaņā ar Konvenciju attiecīgi būtu jāveicina un jāatvieglo sabiedrības, jo īpaši vismazāk aizsargāto grupu, informēšanas programmas par minētajām vielām **attiecībā uz to ietekmi uz veselību un vidi**, kā arī strādājošo, zinātnieku, izglītības darbinieku, tehniskā un vadības personāla apmācība. **Savienībai būtu jānodrošina pieeja informācijai un sabiedrības līdzdalība, īstenojot ANO/EEK Konvenciju par piekļuvi informācijai, sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem (Orhūsas konvencija), kuru Savienība apstiprināja 2005. gada 17. februārī** ^(1a).

^(1a) OV L 124, 17.5.2005., 1. lpp.

Grozījums Nr. 9
Regulas priekšlikums
2. pants – 1. daļa – j punkts

Komisijas ierosinātais teksts

- (j) "slēgtā sistēmā bez vietas maiņas pieļaujams starpprodukts" ir viela, kuru ražo ķīmiskai pārstrādei un **tajā** patērē vai izmanto, lai pārveidotu **vienā vai vairākās citās vielās**, un kuras ražošana un pārveidošana vienā vai vairākās citās vielās notiek **stingri kontrolētos apstākļos** vienā un tajā pašā ražošanas vietā, kur to ar tehniskiem līdzekļiem stingri notur visu tās dzīvescikla laiku.

Grozījums

- (j) "slēgtā sistēmā bez vietas maiņas pieļaujams starpprodukts" ir viela, kuru ražo ķīmiskai pārstrādei un **to** patērē vai izmanto, lai pārveidotu **citā vielā (turpmāk — "sintēze")**, un kuras ražošana un pārveidošana vienā vai vairākās citās vielās notiek **ar sintēzi** vienā un tajā pašā ražošanas vietā, **tostarp vietā, kuru vada viena vai vairākas juridiskas personas, stingri kontrolētos apstākļos**, kur to ar tehniskiem līdzekļiem stingri notur visu tās dzīvescikla laiku.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

Grozījums Nr. 10

Regulas priekšlikums

4. pants – 3. punkts – 2. daļa – b apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

(b) ražotājs pierāda, ka ražošanas process vielu pārvērš vienā vai vairākās citās vielās, kas neuzrāda NOP īpašības;

Grozījums

(b) ražotājs pierāda, ka ražošanas process vielu pārvērš vienā vai vairākās citās vielās, kas neuzrāda NOP īpašības, **ka nav sagaidāms, ka vai nu cilvēki, vai vide būs pakļauta būtiskiem vielas daudzumiem tās ražošanas un izmantošanas laikā, kā liecina šīs slēgtās sistēmas novērtējums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1272/2008^(1a) un ka nav tehniski iespējama alternatīvu tādās vielas izmantošanai, kas minēta šīs regulas I pielikuma A daļā vai II pielikuma A daļā;**

^(1a) Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Regula (EK) Nr. 1272/2008 par vielu un maisījumu klasifikāciju, marķēšanu un iepakojumu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.).”;

Grozījums Nr. 11

Regulas priekšlikums

5. pants – 2. punkts – 2. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Turētājs apsaimnieko krājumu drošā, efektīvā un videi draudzīgā veidā.

Grozījums

Turētājs apsaimnieko krājumu drošā, efektīvā un videi draudzīgā veidā, **attiecīgā gadījumā saskaņā ar robežvērtībām un prasībām, kas noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2012/18/ES^(1a) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2010/75/ES^(1b)**

^(1a) Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Direktīva 2012/18/ES par lielu ar bīstamām vielām saistītu avāriju risku pārvaldību, ar kuru groza un vēlāk atceļ Padomes Direktīvu 96/82/EK (OV L 197, 24.7.2012., 1. lpp.).

^(1b) Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Direktīva 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.).

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

Grozījums Nr. 12

Regulas priekšlikums

5. pants – 3.a punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

3.a Šā panta 1. punktā minēto informāciju paziņo, izmantojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 2150/2002^(1a) norādītos kodus.

^(1a) Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 25. novembra Regula (EK) Nr. 2150/2002 par atkritumu statistiku (OV L 332, 9.12.2002., 1. lpp.).

Grozījums Nr. 13

Regulas priekšlikums

6. pants – 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

3. Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/75/ES⁽³⁰⁾, dalībvalstis, apsverot priekšlikumus būvēt jaunus objektus vai ievērojami pārveidot esošos objektus, kas izmanto procesus, kuros izplūst III pielikumā uzskaitītās ķimikālijas, prioritāri apsver alternatīvus procesus, tehniskus paņēmienus vai praksi, kura ir līdzīgi lietderīga, bet kura ļauj izvairīties no III pielikumā uzskaitīto vielu veidošanās un izplūdes.

⁽³⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Direktīva 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.).

3. Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/75/ES^(29a), dalībvalstis, apsverot priekšlikumus būvēt jaunus objektus vai ievērojami pārveidot esošos objektus, kas izmanto procesus, kuros izplūst III pielikumā uzskaitītās ķimikālijas, prioritāri apsver alternatīvus procesus, tehniskus paņēmienus vai praksi⁽³⁰⁾, kura ir līdzīgi lietderīga, bet kura ļauj izvairīties no III pielikumā uzskaitīto vielu veidošanās un izplūdes.

^(29a) **Stokholmas konvencija par NOP (2008) Pamatnostādnes par labākajām pieejamām metodēm un sākotnējās pamatnostādnes par labāku vides aizsardzības praksi, kas attiecas uz Stokholmas Konvencijas par noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem 5. pantu un C pielikumu. Ženēva, Stokholmas Konvencija par NOP sekretariāts. <http://www.pops.int/Implementation/BATandBEP/BATBEPGuidelinesArticle5/tabid/187/Default.aspx>**

⁽³⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Direktīva 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.).

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

Grozījums Nr. 14
Regulas priekšlikums
7. pants – 6. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

6. Attiecīgā gadījumā, ņemot vērā tehnikas attīstību un attiecīgās starptautiskās pamatnostādnes un lēmumus un dalībvalsts vai minētās dalībvalsts **ieceltās kompetentās iestādes** saskaņā ar 4. punktu un V pielikumu piešķirtās atļaujas, Komisija **ar īstenošanas aktiem** var **noteikt papildu pasākumus attiecībā uz šā panta īstenošanu. Konkrētāk, Komisija var noteikt, kāda informācija** dalībvalstīm jāiesniedz saskaņā ar 4. punkta b) apakšpunkta iii) daļu . **Par šādiem pasākumiem lemj** saskaņā ar 20. panta 2. punktā **noteikto** konsultēšanās procedūru.

Grozījums

6. Attiecīgā gadījumā, ņemot vērā tehnikas attīstību un attiecīgās starptautiskās pamatnostādnes un lēmumus un dalībvalsts vai attiecīgās dalībvalsts saskaņā ar 4. punktu un V pielikumu **ieceltās kompetentās iestādes** piešķirtās atļaujas, Komisija var **pieņemt īstenošanas aktus, lai noteiktu informācijas, kas** dalībvalstīm jāiesniedz saskaņā ar 4. punkta b) apakšpunkta iii) daļu, **formātu. Minētos īstenošanas aktus pieņem** saskaņā ar 20. panta 2. punktā **minēto** konsultēšanās procedūru.

Grozījums Nr. 15
Regulas priekšlikums
8. pants – 1. punkts – c apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

(c) pēc pieprasījuma Komisijai sniedz tehnisku un zinātnisku atbalstu un informāciju par vielām, kuras varētu atbilst kritērijiem to iekļaušanai Konvencijas vai Protokola sarakstā;

Grozījums

(c) pēc pieprasījuma Komisijai sniedz **spēcīgu** tehnisku un zinātnisku atbalstu un informāciju par vielām, kuras varētu atbilst kritērijiem to iekļaušanai Konvencijas vai Protokola sarakstā, **tostarp par jaunu NOP ražošanas un izmantošanas novēršanu, kā arī par pašlaik lietošanā esošo pesticīdu vai rūpniecisko ķīmikāliju novērtēšanu;**

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

Grozījums Nr. 16

Regulas priekšlikums

8. pants – 1. punkts – f apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

(f) apkopo, reģistrē, apstrādā un dara pieejamu Komisijai un dalībvalstu kompetentajām iestādēm visu informāciju, kas saņemta vai pieejama atbilstīgi 4. panta 2. un 3. punktam, 7. panta 4. punkta b) apakšpunkta iii) punktam, 9. panta 2. punktam un 13. panta 1. punktam. Aģentūra savā tīmekļa vietnē publisko nekonfidenciālo informāciju un sekmē apmaiņu ar šādu informāciju ar attiecīgajām informācijas platformām, piemēram, tām, kas minētas 13. panta 2. punktā;

Grozījums

(f) apkopo, reģistrē, apstrādā un dara pieejamu Komisijai un dalībvalstu kompetentajām iestādēm visu informāciju, kas saņemta vai pieejama atbilstīgi 4. panta 2. un 3. punktam, **5. pantam**, 7. panta 4. punkta b) apakšpunkta iii) punktam, 9. panta 2. punktam un 13. panta 1. punktam. Aģentūra savā tīmekļa vietnē publisko nekonfidenciālo informāciju un sekmē apmaiņu ar šādu informāciju ar attiecīgajām informācijas platformām, piemēram, tām, kas minētas 13. panta 2. punktā;

Grozījums Nr. 17

Regulas priekšlikums

8. pants – 1.a punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

1.a Aģentūra sāk sniegt **8. panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto palīdzību un tehniskus un zinātniskus norādījumus līdz ... [viens gads pēc šīs regulas stāšanās spēkā dienas].**

Grozījums Nr. 18

Regulas priekšlikums

11. pants – 2.a punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

2.a Komisija organizē informācijas apmaiņu ar dalībvalstīm par valsts līmenī veiktajiem pasākumiem ar NOP piesārņoto vietu konstatēšanai un novērtēšanai, kā arī to būtisko risku novēršanai, ko šāds piesārņojums var izraisīt cilvēka veselībai un videi.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

Grozījums Nr. 19
Regulas priekšlikums
11. pants – 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

3. Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/4/EK ⁽³²⁾, **1. un 2. punktā minēto informāciju** neuzskata par konfidenciālu. Komisija, Aģentūra un dalībvalstis, kas apmainās ar informāciju ar trešo valsti, aizsargā konfidenciālo informāciju atbilstīgi Savienības tiesību aktiem .

⁽³²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 28. janvāra Direktīva 2003/4/EK par vides informācijas pieejamību sabiedrībai un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 90/313/EEK (OV L 41, 14.2.2003., 26. lpp.).

Grozījums

3. Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/4/EK ⁽³²⁾, **informāciju par cilvēku veselību un cilvēku un vides drošību** neuzskata par konfidenciālu. Komisija, Aģentūra un dalībvalstis, kas apmainās ar **citu** informāciju ar trešo valsti, aizsargā konfidenciālo informāciju atbilstīgi Savienības tiesību aktiem .

⁽³²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 28. janvāra Direktīva 2003/4/EK par vides informācijas pieejamību sabiedrībai un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 90/313/EEK (OV L 41, 14.2.2003., 26. lpp.).

Grozījums Nr. 20
Regulas priekšlikums
13. pants – 1. punkts – 2.a daļa (jauna)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

Savienība nodrošina piekļuvi informācijai un sabiedrības līdzdalību visā īstenošanas uzraudzībā.

Grozījums Nr. 21
Regulas priekšlikums
13. pants – 5. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

5. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, **kas sīkāk nosaka** saskaņā ar 1. punktu sniedzamās informācijas **minimumu**, tostarp definē 1. punkta f) apakšpunktā minētos rādītājus, kartes un dalībvalstu apskatus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 20. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

Grozījums

5. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, **lai noteiktu** saskaņā ar 1. punktu sniedzamās informācijas **formātu**, tostarp definē 1. punkta f) apakšpunktā minētos rādītājus, kartes un dalībvalstu apskatus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 20. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

Grozījums Nr. 22
Regulas priekšlikums
18. pants – 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

2. Pilnvaras pieņem 4. panta 3. punktā, 7. panta 5. punktā un 15. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai iesūdz uz **nenoteiktu laiku no [...]**.

Grozījums

2. Pilnvaras pieņem 4. panta 3. punktā, 7. panta 5. punktā un 15. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai iesūdz uz **piecu gadu laikposmu no ... [šīs regulas spēkā stāšanās diena]**. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

Grozījums Nr. 23
Regulas priekšlikums
20. pants – 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

1. Visos jautājumos attiecībā uz šo regulu Komisijai palīdz komiteja, kas izveidota ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 133. pantu.

Grozījums

1. Komisijai palīdz:
- (a) Komiteja, kas izveidota saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 133. pantu, attiecībā uz 13. panta 5. punktā minēto jautājumu īstenošanu, izņemot gadījumus, kad tas attiecas uz īstenošanas aktiem, kuros noteikts 13. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētās informācijas formāts attiecībā uz 7. panta un 13. panta 1. punkta b) apakšpunkta piemērošanu, ja tas attiecas uz informāciju, kas saņemta saskaņā ar 5. panta 2. punktu un 7. panta 4. punkta b) apakšpunkta iii) punktu; kā arī:
  - (b) Komiteja, kas izveidota saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/98/EK ^(1a) 39. pantu, attiecībā uz 7. panta 6. punktā un 13. panta 5. punktā minēto jautājumu īstenošanu, kad tas attiecas uz īstenošanas aktiem, kuros noteikts 13. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētās informācijas formāts attiecībā uz 7. panta un 13. panta 1. punkta b) apakšpunkta piemērošanu, ja tas attiecas uz informāciju, kas saņemta saskaņā ar 5. panta 2. punktu un 7. panta 4. punkta b) apakšpunkta iii) punktu;

^(1a) Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīva 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.).

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

Grozījums Nr. 24**Regulas priekšlikums****I pielikums – A daļa – tabula – 17. rinda**

Komisijas ierosinātais teksts

polihlorbifenili (PHB)	1336-36-3 un citi	215-648-1 un citi	Neskarot Direktīvu 96/59/EK, ir atļauts lietot izstrādājumus, ko jau lieto šās regulas spēkā stāšanās brīdī.
			Dalībvalstis apzina un izņemt no lietošanas aprīkojumu (piemēram, transformatorus, kondensatorus vai citas tvertnes, kurā uzglabā šķidrums krājumus), kurā PHB koncentrācija ir vismaz 0,005 % un apjomā pārsniedz 0,05 dm ³ , – pēc iespējas drīzāk, bet , vēlākais, līdz 2025. gada 31. decembrim;

Grozījums

polihlorbifenili (PHB)	1336-36-3 un citi	215-648-1 un citi	Neskarot Direktīvu 96/59/EK, ir atļauts lietot izstrādājumus, ko jau lieto šās regulas spēkā stāšanās brīdī. Dalībvalstis cenšas apzināt un izņemt no lietošanas aprīkojumu (piemēram, transformatorus, kondensatorus vai citas tvertnes, kurā uzglabā šķidrums krājumus), kurā PHB koncentrācija ir vismaz 0,005 % un apjomā pārsniedz 0,05 dm ³ , – pēc iespējas drīzāk, un vēlākais, līdz 2025. gada 31. decembrim;
------------------------	-------------------	-------------------	--

Grozījums Nr. 25**Regulas priekšlikums****I pielikums – A daļa – 24.a rinda (jauna)**

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

Vielā	CAS Nr.	EK Nr.	Īpašs izņēmums lietošanai par starpproduktu vai cita specifikācija
Bis(pentabromfenil)ēteris (dekabromdifenilēteris; decaBDE)	1163-19-5.	214-604-9.	1. Sakarā ar šo ierakstu 4. panta 1. punkta b) apakšpunkts attiecas uz decaBDE koncentrācijā, kas nepārsniedz 10 mg/kg (0,001 masas %), ja tas ir vielās, maisījumos, izstrādājumos vai kā izstrādājumu liesmu slāpētāju daļu sastāvdaļa.

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

Viela	CAS Nr.	EK Nr.	Īpašs izņēmums lietošanai par starpproduktu vai cita specifikācija
			<p>2. DecaBDE ražošana, laišana tirgū un lietošana ir atļauta šādos izņēmuma gadījumos:</p> <p>(a) tādu gaisa kuģu, kuru tipa apstiprinājums ir pieteikts pirms stāšanās spēkā, un ir saņemts pirms 2022. gada decembra, ražošanā pirms 2027. gada 2. marta;</p> <p>(b) tādu rezerves daļu ražošanā, kas paredzētas:</p> <p>(i) gaisa kuģiem, kuru tipa apstiprinājums ir pieteikts pirms stāšanās spēkā un saņemts pirms 2022. gada decembra un kuri ražoti pirms 2027. gada 2. marta, līdz šādu gaisa kuģu darbību beigām;</p> <p>(ii) mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kas ir Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2007/46/EK ^(1a) darbības jomā, kas ražoti pirms ... [šīs regulas stāšanās spēkā datums], vai nu līdz 2036. gadam vai līdz to darbību beigām atkarībā no tā, kurš datums ir agrāks.</p> <p>3. Rezerves daļām mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kas minēti 2. punkta b) apakšpunkta ii) daļā piemēro īpašus izņēmumus attiecībā uz decaB-DE ražošanu un izmantošanu komerciālos nolūkos, ja tās ietilpst vienā vai vairākās no turpmāk minētajām kategorijām:</p> <p>(i) spēka piedziņas sastāvdaļas un dzinēja nodalījumā izvietotās sastāvdaļas, kā, piemēram, akumulatoru baterijas "masas" pievadi, akumulatoru baterijas starpsavienojumu vadi, automobiļa gaisa kondicionēšanas (MAC) sistēmas caurules, transmisija, izplūdes kolektora ieliktni, dzinēja nodalījuma pārsega izolācija, dzinēja nodalījumā esošā elektroinstalācija un vadu saišķi (dzinēja elektroinstalācija utt.), apgriezienu devēji, šļūtenes, ventilatoru moduļi un detonācijas devēji;</p> <p>(ii) degvielas sistēmas sastāvdaļas, kā, piemēram, degvielas šļūtenes, degvielas tvertnes un zem korpusa novietotas degvielas tvertnes;</p>

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

Viela	CAS Nr.	EK Nr.	Īpašs izņēmums lietošanai par starpproduktu vai cita specifikācija
			<p>(iii) pirotehniskās ierīces un sastāvdaļas, ko ietekmē pirotehniskās ierīces, kā, piemēram, drošības gaisa spilvenu aizdedzes vadi, sēdekļu pārvalki/apšuvums (tikai tad, ja tie saistīti ar drošības gaisa spilveniem) un drošības gaisa spilveni (priekšējie un sānu);</p> <p>(iv) atsperojums un iekšējais pielietojums, piemēram, apdares materiāli un drošības jostas;</p> <p>(v) nostiprināta plastmasa (instrumentu paneļi un iekšējā apdare);</p> <p>(vi) zem pārsega vai paneļa (terminālie/drošinātāja kontakti, augstāka strāvas stipruma vadi un kabeļu pārklājums (aizdedzes sveces vadi));</p> <p>(vii) elektriskās un elektroniskās iekārtas (bateriju apvalki un bateriju paliktņi) dzinēja vadības elektriskie savienotāji, radio disku sastāvdaļas, navigācijas satelītu sistēmas, globālās pozicionēšanas sistēmas un datorizētas informācijas sistēmas);</p> <p>(viii) audumi, piemēram, aizmugures nodalījumi, polsterējums, galvas atbalsta pārvalki, sēdekļi, roku atbalsti, saules aizsargi, apdares paneļi, paklāji.</p> <p>3. DecaBDE ražošana un tā izmantošana izstrādājumu ražošanā un šo izstrādājumu laišana tirgū ir atļauta šādos gadījumos:</p> <p>(a) izstrādājumi, kas laisti tirgū pirms ... [šīs regulas stāšanās spēkā diena];</p> <p>(b) gaisa kuģi, kas ražoti saskaņā ar 2. punkta a) apakšpunktu;</p> <p>(c) gaisa kuģu rezerves daļas, kas ražotas saskaņā ar 2. punkta b) apakšpunktu;</p>

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

Viela	CAS Nr.	EK Nr.	Īpašs izņēmums lietošanai par starpproduktu vai cita specifikācija
			<p>(d) elektriskas un elektroniskas ierīces Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/65/ES ^(1b) darbības jomā.</p> <p>4. Šajā ierakstā “gaisa kuģis” ir viens no šiem:</p> <p>(a) civilās aviācijas gaisa kuģis, kas ražots atbilstoši tipa sertifikātam, kas izdots saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 2018/1139 ^(1c), vai projekta apstiprinājumam, kas izdots saskaņā ar Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas (ICAO) līgumslēdzējas valsts nacionālajiem noteikumiem, vai kuram ICAO līgumslēdzēja valsts ir izdevusi lidojumderīguma sertifikātu saskaņā ar Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju 8. pielikumu;</p> <p>(b) militārais gaisa kuģis.</p> <hr/> <p>^(1a) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/46/EK (2007. gada 5. septembris), ar ko izveido sistēmu mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju, kā arī tādiem transportlīdzekļiem paredzētu sistēmu, sastāvdaļu un atsevišķu tehnisku vienību apstiprināšanai (Pamatdirektīva) (OV L 263, 9.10.2007., 1. lpp.).”;</p> <p>^(1b) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/65/ES (2011. gada 8. jūnijs) par dažu bīstamu vielu izmantošanas ierobežošanu elektriskās un elektroniskās iekārtās (OV L 174, 1.7.2011., 88. lpp.).</p> <p>^(1c) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1139 (2018. gada 4. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2111/2005, (EK) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 un Direktīvas 2014/30/ES un 2014/53/ES, un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 552/2004 un (EK) Nr. 216/2008 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 3922/91 (OV L 212, 22.8.2018., 1. lpp.).”</p>

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

Grozījums Nr. 26
Regulas priekšlikums
I pielikums – A daļa – 24.b rinda (jauna)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

Viela	CAS Nr.	EK Nr.	Īpašs izņēmums lietošanai par starpproduktu vai cita specifikācija
Hloralkāni, C10-C13 (īsās ķēdes hlorparafīni) (SCCP)	85535-84-8.	287-476-5.	<p>1. Piemērojot atkāpi, ir atļauts ražot, laist tirgū un lietot tādas vielas vai preparātus, kuru sastāvā SCCP ir mazāk par 1 % (masas), vai tādus izstrādājumus, kuru sastāvā SCCP ir mazāk par 0,15 % (masas).</p> <p>2. Lietošana ir atļauta attiecībā uz:</p> <p>(a) SCCP saturošām konveijera lentēm kalnrūpniecībā un aizsprostu blīvējumiem, kuri jau tika lietoti 2015. gada 4. decembrī vai pirms tā; kā arī:</p> <p>(b) citiem SCCP saturošiem izstrādājumiem, kuri nav minēti a) apakšpunktā un kuri jau tika lietoti 2012. gada 10. jūlijā vai pirms tā.</p> <p>3. 4. panta 2. punkta trešo un ceturto daļu piemēro 2. punktā minētajiem izstrādājumiem.</p>

Grozījums Nr. 27
Regulas priekšlikums
I pielikums – B daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Viela	CAS Nr.	EK Nr.	Īpašs izņēmums lietošanai par starpproduktu vai cita specifikācija
4	4	4	4
4			4

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

Viela	CAS Nr.	EK Nr.	Īpašs izņēmums lietošanai par starpproduktu vai cita specifikācija
5 Hloralkāni, C10-C13 (īsās ķēdes hlorparafīni) (SCCP)	5 85535-84-8	5 287-476-5	<p>5 1. Piemērojot atkāpi, ir atļauts ražot, laist tirgū un lietot tādas vielas vai maisījumus, kuru sastāvā SCCP ir mazāk par 1 % (masas), vai tādus izstrādājumus, kuru sastāvā SCCP ir mazāk par 0,15 % (masas).</p> <p>2. Lietošana ir atļauta attiecībā uz:</p> <p>(a) SCCP saturošām konveijera lentēm kalnrūpniecībā un aizsprostu blīvējumiem, kuri jau tika lietoti 2015. gada 4. decembrī vai pirms tā; kā arī:</p> <p>(b) citiem SCCP saturošiem izstrādājumiem, kuri nav minēti a) apakšpunktā un kuri jau tika lietoti 2012. gada 10. jūlijā vai pirms tā.</p> <p>3. 4. panta 2. punkta trešo un ceturto daļu piemēro 2. punktā minētajiem izstrādājumiem.</p>

Grozījums

svītrots

Grozījums Nr. 28
Regulas priekšlikums
III pielikums

Komisijas ierosinātais teksts

TO VIELU SARAKSTS, UZ KURĀM ATTIECAS IZLAIŠANAS SAMAZINĀŠANAS NOTEIKUMI

VIELA (CAS Nr.)

Polihlorētie dibenz-p-dioksīni un dibenzfurāni (PHDD/PHDF)

Heksahlorbenzols (HHB) (CAS Nr. 118-74-1)

Polihlorbifenili (PHB)

Policikliski aromātiski ogļūdeņraži (PAH) ⁽³⁷⁾

Pentahlorbenzols (CAS Nr. 608-93-5).

Grozījums

TO VIELU SARAKSTS, UZ KURĀM ATTIECAS IZLAIŠANAS SAMAZINĀŠANAS NOTEIKUMI

VIELA (CAS Nr.)

Polihlorētie dibenz-p-dioksīni un dibenzfurāni (PHDD/PHDF)

Heksahlorbenzols (HHB) (CAS Nr. 118-74-1)

Polihlorbifenili (PHB)

Policikliski aromātiski ogļūdeņraži (PAH) ⁽³⁷⁾

Pentahlorbenzols (CAS Nr. 608-93-5).

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

Polihlornaftalīni ^(37a)**Heksahlorbutadiēns (CAS Nr. 87-68-3).**

⁽³⁷⁾ Emisiju uzskaišu nolūkiem izmanto šādu četru savienojumu indikatorus: benzo(a)pirēns, benzo(b)fluorantēns, benzo(k)fluorantēns un indeno(1,2,3-cd)pirēns.

⁽³⁷⁾ Emisiju uzskaišu nolūkiem izmanto šādu četru savienojumu indikatorus: benzo(a)pirēns, benzo(b)fluorantēns, benzo(k)fluorantēns un indeno(1,2,3-cd)pirēns.

^(37a) **Polihlornaftalīni ir ķīmisko vielu savienojumi, kuru pamatā ir naftalīna gredzenu sistēma, kurā viens vai vairāki ūdeņraža atomi ir aizstāti ar hlora atomiem.**

Grozījums Nr. 37**Regulas priekšlikums****IV pielikums – 5. – 8. rinda**

Komisijas ierosinātais teksts

Vielā	CAS Nr.	EK Nr.	7. panta 4. punkta a) apakšpunktā minētā koncentrācijas robeža
Tetrabromdifenilēteris $C_{12}H_6Br_4O$	40088-47-9 un citi	254-787-2 un citi	Tetrabromdifenilētera, pentabromdifenilētera, heksabromdifenilētera un heptabromdifenilētera koncentrācijas summa: 1 000 mg/kg
Pentabromdifenilēteris $C_{12}H_5Br_5O$	32534-81-9 un citi	251-084-2 un citi	
Heksabromdifenilēteris $C_{12}H_4Br_6O$	36483-60-0 un citi 253-058-6 un citi		
Heptabromdifenilēteris $C_{12}H_3Br_7O$	68928-80-3 un citi	273-031-2 un citi	

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

Grozījums

Vielā	CAS Nr.	EK Nr.	7. panta 4. punkta a) apakšpunktā minētā koncentrācijas robeža
Tetrabromdifeniļēteris $C_{12}H_6Br_4O$	40088-47-9 un citi	254-787-2 un citi	Tetrabromdifeniļētera, pentabromdifeniļētera, heksabromdifeniļētera, heptabromdifeniļētera un dekabromdifeniļētera koncentrācijas summa: 500 mg/kg
Pentabromdifeniļēteris $C_{12}H_5Br_5O$	32534-81-9 un citi	251-084-2 un citi	
Heksabromdifeniļēteris $C_{12}H_4Br_6O$	36483-60-0 un citi	253-058-6 un citi	
Heptabromdifeniļēteris $C_{12}H_3Br_7O$	68928-80-3 un citi	273-031-2 un citi	
Dekabromdifeniļēteris $C_{12}Br_{10}O$	1163-19-5 un citi	214-604-9 un citi	

Grozījums Nr. 29

Regulas priekšlikums

IV pielikums – 1. tabula – kolonna “7. panta 4. punkta a) apakšpunktā minētā robežkoncentrācija” – rinda “Polihlorētie” – 7. atsauce

Komisijas ierosinātais teksts

7. Robeža aprēķināta kā PHCDD un PHCDF, izmantojot šādus toksiskuma ekvivalences koeficientus (TEF):

PHCDD	TEF
PHCDF	TEF
PHCDD	TEF
2,3,7,8-TeHCDD	1
1,2,3,7,8-PeHCDD	1
1,2,3,4,7,8-HxHCDD	0,1
1,2,3,6,7,8-HxHCDD	0,1

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

1,2,3,7,8,9-HxCDD	0,1
1,2,3,4,6,7,8-HpHCDD	0,01
OHCCD	0,0003
2,3,7,8-TeHCDF	0,1
1,2,3,7,8-PeHCDF	0,03
2,3,4,7,8-PeHCDF	0,3
1,2,3,4,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,6,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,7,8,9-HxCDF	0,1
2,3,4,6,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,4,6,7,8-HpHCDF	0,01
1,2,3,4,7,8,9-HpHCDF	0,01
OHCDF	0,0003

Grozījums

⁷. Robeža aprēķināta kā PHCDD un PHCDF, izmantojot šādus toksiskuma ekvivalences koeficientus (TEF):

PHCDD	TEF
2,3,7,8-TeHCDD	1
1,2,3,7,8-PeHCDD	1
1,2,3,4,7,8-HxCDD	0,1
1,2,3,6,7,8-HxCDD	0,1
1,2,3,7,8,9-HxCDD	0,1
1,2,3,4,6,7,8-HpHCDD	0,01
OHCCD	0,0003

Ceturtdiena, 2018. gada 15. novembra

<i>PHCDF</i>	<i>TEF</i>
<i>2,3,7,8-TeHCDF</i>	<i>0,1</i>
<i>1,2,3,7,8-PeHCDF</i>	<i>0,03</i>
<i>2,3,4,7,8-PeHCDF</i>	<i>0,3</i>
<i>1,2,3,4,7,8-HxHCDF</i>	<i>0,1</i>
<i>PHCDD</i>	<i>TEF</i>
<i>1,2,3,6,7,8-HxHCDF</i>	<i>0,1</i>
<i>1,2,3,7,8,9-HxHCDF</i>	<i>0,1</i>
<i>2,3,4,6,7,8-HxHCDF</i>	<i>0,1</i>
<i>1,2,3,4,6,7,8-HpHCDF</i>	<i>0,01</i>
<i>1,2,3,4,7,8,9-HpHCDF</i>	<i>0,01</i>
<i>OHCDF</i>	<i>0,0003</i>

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

P8_TA(2018)0466

Euro 5 posma piemērošana divu riteņu vai trīs riteņu transportlīdzekļu un kvadriciklu tipa apstiprināšanai ***I

Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko Regulu (ES) Nr. 168/2013 groza attiecībā uz Euro 5 posma piemērošanu divu riteņu vai trīs riteņu transportlīdzekļu un kvadriciklu tipa apstiprināšanai (COM(2018)0137 – C8-0120/2018 – 2018/0065(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

(2020/C 363/38)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2018)0137),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 114. pantu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C8-0120/2018),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
  - ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2018. gada 11. jūlija atzinumu ⁽¹⁾,
  - ņemot vērā Padomes pārstāvja 2018. gada 14. novembra vēstulē pausto apņemšanos apstiprināt Parlamenta nostāju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu,
  - ņemot vērā Reglamenta 59. pantu,
  - ņemot vērā Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas ziņojumu un Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas atzinumu (A8-0346/2018),
1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju;
  2. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;
  3. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt Parlamenta nostāju Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu parlamentiem.

P8_TC1-COD(2018)0065

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2018. gada 29. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/..., ar ko Regulu (ES) Nr. 168/2013 groza attiecībā uz Euro 5 posma piemērošanu divu riteņu vai trīs riteņu transportlīdzekļu un kvadriciklu tipa apstiprināšanai

(Tā kā starp Parlamentu un Padomi tika panākta vienošanās, Parlamenta nostāja atbilst galīgajam tiesību aktam Regulai (ES) 2019/129.)

⁽¹⁾ OV C 367, 10.10.2018., 32. lpp.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

P8_TA(2018)0467

Tādu preču tirdzniecība, ko varētu izmantot nāvessoda izpildei, spīdzināšanai vai citādi nežēlīgai rīcībai vai sodīšanai ***I

Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par tādu preču tirdzniecību, ko varētu izmantot nāvessoda izpildei, spīdzināšanai vai citādi nežēlīgai, necilvēcīgai vai pazemojošai rīcībai vai sodīšanai (Kodificēta redakcija) (COM(2018)0316 – C8-0210/2018 – 2018/0160(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra – kodifikācija)

(2020/C 363/39)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2018)0316),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 207. panta 2. punktu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C8-0210/2018),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
  - ņemot vērā 1994. gada 20. decembra Iestāžu nolīgumu par paātrinātu darba metodi tiesību aktu oficiālai kodifikācijai ⁽¹⁾,
  - ņemot vērā Reglamenta 103. un 59. pantu,
  - ņemot vērā Juridiskās komitejas ziņojumu (A8-0387/2018),
- A. tā kā Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas juridisko dienestu konsultatīvās darba grupas atzinumā ir teikts, ka šajā priekšlikumā ir paredzēta tikai spēkā esošo tiesību aktu kodifikācija, negrozot to būtību,
1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju;
  2. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei, Komisijai, kā arī dalībvalstu parlamentiem.

P8_TC1-COD(2018)0160

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2018. gada 29. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/... par tādu preču tirdzniecību, ko varētu izmantot nāvessoda izpildei, spīdzināšanai vai citādi nežēlīgai, necilvēcīgai vai pazemojošai rīcībai vai sodīšanai (Kodificēta redakcija)

(Tā kā starp Parlamentu un Padomi tika panākta vienošanās, Parlamenta nostāja atbilst galīgajam tiesību aktam Regulai (ES) 2019/125.)

⁽¹⁾ OV C 102, 4.4.1996., 2. lpp.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

P8_TA(2018)0468

Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds: atlikušās summas atkārtota atvēlēšana ***I

Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembrī pieņemtie grozījumi priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 516/2014 groza attiecībā uz Padomes Lēmumu (ES) 2015/1523 un (ES) 2015/1601 īstenošanas atbalstam atvēlēto atlikušo summu atkārtotu atvēlēšanu vai šo summu piešķiršanu citām darbībām, kas ietvertas valsts programmās (COM(2018)0719 – C8-0448/2018 – 2018/0371(COD))⁽¹⁾

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

(2020/C 363/40)

Grozījums Nr. 1**Regulas priekšlikums****1. apsvēruma***Komisijas ierosinātais teksts*

(1) Šīs regulas mērķis ir ļaut atkārtoti atvēlēt Padomes Lēmumu (ES) 2015/1523 un (ES) 2015/1601 īstenošanas atbalstam atvēlētās atlikušās summas, kas paredzētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 516/2014⁽⁸⁾, vai piešķirt šīs summas citām valsts programmās ietvertām darbībām saskaņā ar Savienības prioritātēm un dalībvalstu vajadzībām migrācijas un patvēruma jomās.

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 516/2014 (2014. gada 16. aprīlis), ar ko izveido Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, groza Padomes Lēmumu 2008/381/EK un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumus Nr. 573/2007/EK un Nr. 575/2007/EK un Padomes Lēmumu 2007/435/EK (OV L 150, 20.5.2014., 168. lpp.).

Grozījums

(1) Šīs regulas mērķis ir ļaut atkārtoti atvēlēt Padomes Lēmumu (ES) 2015/1523 un (ES) 2015/1601 īstenošanas atbalstam atvēlētās atlikušās summas, kas paredzētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 516/2014⁽⁸⁾, vai piešķirt šīs summas citām valsts programmās ietvertām darbībām saskaņā ar Savienības prioritātēm un dalībvalstu vajadzībām **konkrētās** migrācijas un patvēruma jomās. **Tai ir arī jānodrošina, ka šāda atkārtota atvēlēšana vai piešķiršana notiek pārredzami.**

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 516/2014 (2014. gada 16. aprīlis), ar ko izveido Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, groza Padomes Lēmumu 2008/381/EK un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumus Nr. 573/2007/EK un Nr. 575/2007/EK un Padomes Lēmumu 2007/435/EK (OV L 150, 20.5.2014., 168. lpp.).

⁽¹⁾ Jautājums tika nodots atpakaļ atbildīgajai komitejai starpiestāžu sarunām saskaņā ar 59. panta 4. punkta ceturto daļu (A8-0370/2018).

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 2
Regulas priekšlikums
4. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (4) Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai izmantot iepriekš minētās summas, lai turpinātu īstenot pārcelšanu, atkārtoti atvēlot summas tai pašai darbībai, kas ietverta valsts programmās. **Turklāt vajadzētu būt iespējai izmantot šo finansējumu, lai saskaņā ar Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda regulu risinātu arī citas problēmas migrācijas un patvēruma jomā, to pienācīgi pamatojot dalībvalstu valsts programmu pārskatīšanas ietvaros.** Dalībvalstu vajadzības šajās jomās vēl aizvien ir būtiskas. Atkārtotai iepriekš minēto summu atvēlēšanai tai pašai darbībai vai to pārvietošanai uz citām valsts programmā ietvertām darbībām vajadzētu būt iespējamai tikai vienreiz un ar Komisijas apstiprinājumu.

Grozījums

- (4) Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai izmantot iepriekš minētās summas, lai turpinātu īstenot pārcelšanu, atkārtoti atvēlot summas tai pašai darbībai, kas ietverta valsts programmās. **Dalībvalstīm būtu vismaz 20 % no šīm summām atkārtoti jāatvēl darbībām, kas ietvertas valstu programmās starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju vai starptautiskās aizsardzības saņēmēju pārvietošanai, vai pārmitināšanai un cita veida humanitārajai uzņemšanai. Attiecībā uz atlikušajām summām vajadzētu būt iespējai — to pienācīgi pamatojot dalībvalstu valsts programmu pārskatīšanas ietvaros — saskaņā ar Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda regulu finansēt konkrētas II un III nodaļā paredzētas darbības migrācijas un patvēruma jomā, proti, izstrādājot kopējās Eiropas patvēruma sistēmas aspektus, jo īpaši ģimeņu atkalapvienošanas, vai likumīgās migrācijas uz dalībvalstīm atbalstīšanai un efektīvas trešo valstu valstspiederīgo efektīvai integrācijai.** Dalībvalstu vajadzības šādās jomās vēl aizvien ir būtiskas. Atkārtotai iepriekš minēto summu atvēlēšanai tai pašai darbībai vai to pārvietošanai uz citām valsts programmā ietvertām darbībām vajadzētu būt iespējamai tikai vienreiz un ar Komisijas apstiprinājumu. **Dalībvalstīm būtu jānodrošina, lai finanšu līdzekļu piešķiršanā pilnībā tiktu ievēroti Finanšu regulā noteiktie principi, jo īpaši efektivitātes un pārredzamības princips.**

Grozījums Nr. 3
Regulas priekšlikums
5. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (5) To personu mērķgrupa, kurām ir tiesības uz pārcelšanu, būtu jāpaplašina, lai sniegtu dalībvalstīm lielāku elastīgumu pārcelšanas darbību veikšanā.

Grozījums

- (5) To personu mērķgrupa, kurām ir tiesības uz pārcelšanu, **kā arī to valstu loks, no kurām notiek pārcelšana,** būtu jāpaplašina, lai sniegtu dalībvalstīm lielāku elastīgumu pārcelšanas darbību veikšanā. **Prioritāte būtu jāpiešķir nepavadītu nepilngadīgo, citu neaizsargātu pieteikuma iesniedzēju un starptautiskās aizsardzības saņēmēju ģimenes locekļu pārcelšanai.**

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 4
Regulas priekšlikums
7. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

- (7) Dalībvalstīm arī būtu jānodrošina pietiekami daudz laika, lai izmantotu tai pašai darbībai atkārtoti atvēlētās vai uz citām darbībām pārvietotās summas, pirms tiek atceltas saistības par šīm summām. Tādēļ gadījumos, kad Komisijā ir apstiprināta šāda summu atkārtota atvēlēšana vai pārvietošana saskaņā ar valsts programmu, attiecīgās summas būtu jāuzskata par atvēlētām tajā gadā, kurā ir veikta valsts programmas pārskatīšana, ar ko apstiprina attiecīgo atkārtoto atvēlēšanu vai pārvietošanu.

Grozījums

- (7) Dalībvalstīm arī būtu jānodrošina pietiekami daudz laika, lai izmantotu tai pašai darbībai atkārtoti atvēlētās vai uz citām **konkrētām** darbībām pārvietotās summas, pirms tiek atceltas saistības par šīm summām. Tādēļ gadījumos, kad Komisijā ir apstiprināta šāda summu atkārtota atvēlēšana vai pārvietošana saskaņā ar valsts programmu, attiecīgās summas būtu jāuzskata par atvēlētām tajā gadā, kurā ir veikta valsts programmas pārskatīšana, ar ko apstiprina attiecīgo atkārtoto atvēlēšanu vai pārvietošanu.

Grozījums Nr. 5
Regulas priekšlikums
7.a apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

- (7a) **Komisijai būtu ik gadu jāziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par resursu piemērošanu starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju un starptautiskās aizsardzības saņēmēju pārsūtīšanai, jo īpaši attiecībā uz līdzekļu pārvietojumiem citām darbībām, kas ietvertas valsts programmā, un atkārtotām atvēlēšanām.**

Grozījums

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 6
Regulas priekšlikums
12.a apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(12a) *Negrozot Regulu (ES) Nr. 516/2014 pirms 2018. gada beigām, finansējums vairs nebūs pieejams, lai dalībvalstis to izmantotu saskaņā ar valsts programmām, kuras atbalsta ar Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu. Ņemot vērā jautājuma par Regulas (ES) Nr. 516/2014 grozīšanu steidzamību, ir piemēroti paredzēt izņēmumu astoņu nedēļu laikposmam, kas minēts 4. punktā Protokolā Nr. 1 par valstu parlamentu lomu Eiropas Savienībā, kurš pievienots Līgumam par Eiropas Savienību, Līgumam par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam.*

Grozījums Nr. 7
Regulas priekšlikums
1. pants – 1. daļa – - 1. punkts (jauns)
Regula (ES) Nr. 516/2014
18. pants – virsraksts

Spēkā esošais teksts

Grozījums

(-1) **Panta virsrakstu aizstāj ar šādu:**

Resursi starptautiskās aizsardzības saņēmēju pārsūtīšanai

“Resursi **personu, kas lūdz starptautisko aizsardzību, vai** starptautiskās aizsardzības saņēmēju pārsūtīšanai”;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 8**Regulas priekšlikums****1. pants – 1. daļa – 1. punkts**

Regula (ES) Nr. 516/2014

18. pants – 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(1) Šā panta 1. punktā vārdus “starptautiskās aizsardzības saņēmēju” aizstāj ar vārdiem “starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju vai starptautiskās aizsardzības saņēmēju”;

svītrots

Grozījums Nr. 9**Regulas priekšlikums****1. pants – 1. daļa – 1.a punkts (jauns)**

Regula (ES) Nr. 516/2014

18. pants – 1. punkts

Spēkā esošais teksts

Grozījums

(1a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Lai ievērotu solidaritātes un atbildības taisnīga sadalījuma principus un ņemot vērā Savienības politikas attīstību fonda īstenošanas laikposmā, dalībvalstis papildus piešķirumiem, kas tām aprēķināti saskaņā ar 15. panta 1. punkta a) apakšpunktu, saņem papildu summu, kā noteikts 15. panta 2. punkta b) apakšpunktā, pamatojoties uz vienreizēju maksājumu EUR **6 000** apmērā par katru starptautiskās aizsardzības saņēmēju, kas pārsūtīts no citas dalībvalsts.”;

“1. Lai ievērotu solidaritātes un atbildības taisnīga sadalījuma principus un ņemot vērā Savienības politikas attīstību fonda īstenošanas laikposmā, dalībvalstis papildus piešķirumiem, kas tām aprēķināti saskaņā ar 15. panta 1. punkta a) apakšpunktu, saņem papildu summu, kā noteikts 15. panta 2. punkta b) apakšpunktā, pamatojoties uz vienreizēju maksājumu EUR **10 000** apmērā par katru starptautiskās aizsardzības **pieteikuma iesniedzēju un starptautiskās aizsardzības saņēmēju**, kas pārsūtīts no citas dalībvalsts.”;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 10

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 2. punkts

Regula (ES) Nr. 516/2014

18. pants – 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

3. Šā panta 1. punktā minētās papildu summas dalībvalstīm pirmo reizi piešķir ar individuāliem finansēšanas lēmumiem, ar ko apstiprina to valsts programmu saskaņā ar procedūru, kas noteikta Regulas (ES) Nr. 514/2014 14. pantā, un vēlāk ar finansēšanas lēmumu, ko pievieno pielikumā lēmumam, ar ko apstiprina to valsts programmu. Atkārtota minēto summu atvēlēšana tai pašai darbībai, kas ietverta valsts programmā, vai to pārvietošana uz citām darbībām, kuras ietvertas valsts programmā, ir iespējama, to pienācīgi pamatojot attiecīgās valsts programmas pārskatīšanas ietvaros. Summu var atkārtoti atvēlēt vai pārvietot tikai vienreiz. Komisija, pārskatot valsts programmu, apstiprina atkārtoto atvēlēšanu vai pārvietošanu.

Grozījums

3. Šā panta 1. punktā minētās papildu summas dalībvalstīm pirmo reizi piešķir ar individuāliem finansēšanas lēmumiem, ar ko apstiprina to valsts programmu saskaņā ar procedūru, kas noteikta Regulas (ES) Nr. 514/2014 14. pantā, un vēlāk ar finansēšanas lēmumu, ko pievieno pielikumā lēmumam, ar ko apstiprina to valsts programmu. Atkārtota minēto summu atvēlēšana tai pašai darbībai, kas ietverta valsts programmā, vai to pārvietošana uz citām **konkrētām šīs regulas II nodaļā un III nodaļā paredzētām** darbībām, kuras ietvertas valsts programmā, ir iespējama, to pienācīgi pamatojot attiecīgās valsts programmas pārskatīšanas ietvaros. Summu var atkārtoti atvēlēt vai pārvietot tikai vienreiz. Komisija, pārskatot valsts programmu, apstiprina atkārtoto atvēlēšanu vai pārvietošanu. **Finansējumu piešķir pārredzami un efektīvi atbilstoši valsts programmas mērķiem.**

Attiecībā uz summām, kas izriet no pagaidu pasākumiem, kuri ir noteikti Lēmumā (ES) 2015/1523 un Lēmumā (ES) 2015/1601, vismaz 20 % no summām, kas jāatvēl atkārtoti, tiek atkārtoti atvēlētas darbībām, kas ietvertas valstu programmās starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju vai starptautiskās aizsardzības saņēmēju pārvietošanai, vai pārmitināšanai un cita veida humanitārajai uzņemšanai.

Grozījums Nr. 11

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 3. punkts

Regula (ES) Nr. 516/2014

18. pants – 3.a punkts

Komisijas ierosinātais teksts

3.a Regulas (ES) Nr. 514/2014 50. panta 1. punkta īstenošanas nolūkā gadījumos, kad summas, kas izriet no pagaidu pasākumiem, kuri paredzēti ar Lēmumiem (ES) Nr. 2015/1523 un (ES) Nr. 2015/1601, saskaņā ar 3. punktu tiek atkārtoti atvēlētas tai pašai darbībai, kas ietverta valsts programmā, vai pārvietotas uz citām darbībām, kuras ietvertas valsts programmā, attiecīgās summas uzskata par atvēlētām tajā gadā, kurā ir veikta valsts programmas pārskatīšana, ar ko apstiprina attiecīgo atkārtoto atvēlēšanu vai pārvietošanu.

Grozījums

3.a Regulas (ES) Nr. 514/2014 50. panta 1. punkta īstenošanas nolūkā gadījumos, kad summas, kas izriet no pagaidu pasākumiem, kuri paredzēti ar Lēmumiem (ES) Nr. 2015/1523 un (ES) Nr. 2015/1601, saskaņā ar 3. punktu tiek atkārtoti atvēlētas tai pašai darbībai, kas ietverta valsts programmā, vai pārvietotas uz citām **konkrētām** darbībām, kuras ietvertas valsts programmā, attiecīgās summas uzskata par atvēlētām tajā gadā, kurā ir veikta valsts programmas pārskatīšana, ar ko apstiprina attiecīgo atkārtoto atvēlēšanu vai pārvietošanu.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 12**Regulas priekšlikums****1. pants – 1. daļa – 3. punkts**

Regula (ES) Nr. 516/2014

18. pants – 3.c punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

3.c Komisija ik gadu ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par šā panta piemērošanu, jo īpaši attiecībā uz līdzekļu pārvietojumiem citām darbībām, kas ietvertas valstu programmās, un atkārtotām atvēlēšanām.

Grozījums Nr. 13**Regulas priekšlikums****1. pants – 1. daļa – 4. punkts**

Regula (ES) Nr. 516/2014

18. pants – 4. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(4) panta 4. punktā vārdus “starptautiskās aizsardzības saņēmēju” aizstāj ar vārdiem “starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju vai starptautiskās aizsardzības saņēmēju”.

svītrots

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 14

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 4.a punkts (jauns)

Regula (ES) Nr. 516/2014

18. pants – 4. punkts

Spēkā esošais teksts

4. Lai efektīvi sasniegtu mērķus, kas izvirzīti attiecībā uz solidaritātes un atbildības dalīšanu starp dalībvalstīm, kā tas minēts LESD 80. pantā, un pieejamo resursu satvarā Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar šīs regulas 26. pantu ar mērķi pielāgot šā panta 1. punktā minēto vienreizējo maksājumu, jo īpaši ņemot vērā pašreizējo inflācijas līmeni, būtiskas attīstības tendences starptautiskās aizsardzības saņēmēju pārsūtīšanā no vienas dalībvalsts uz citu, kā arī faktorus, ar kuriem var optimizēt finansiālā stimula izmantošanu, ko sniedz vienreizējie maksājumi.

Grozījums

(4a) panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

4. Lai efektīvi sasniegtu mērķus, kas izvirzīti attiecībā uz solidaritātes un atbildības dalīšanu starp dalībvalstīm, kā tas minēts LESD 80. pantā, un pieejamo resursu satvarā Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar šīs regulas 26. pantu ar mērķi pielāgot šā panta 1. punktā minēto vienreizējo maksājumu, jo īpaši ņemot vērā pašreizējo inflācijas līmeni, būtiskas attīstības tendences starptautiskās aizsardzības **pieteikuma iesniedzēju un starptautiskās aizsardzības** saņēmēju pārsūtīšanā no vienas dalībvalsts uz citu **un attiecībā uz pārmitināšanu vai cita veida humanitāro uzņemšanu**, kā arī faktorus, ar kuriem var optimizēt finansiālā stimula izmantošanu, ko sniedz vienreizējie maksājumi.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

P8_TA(2018)0469

Samoa pievienošanās ES un Klusā okeāna valstu partnerattiecību pagaidu nolīgumam *****Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra normatīvā rezolūcija par projektu Padomes lēmumam par Samoa pievienošanos Partnerattiecību pagaidu nolīgumam starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Klusā okeāna valstīm, no otras puses (12281/2018 – C8-0434/2018 – 2018/0291(NLE))****(Piekrišana)**

(2020/C 363/41)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā projektu Padomes lēmumam (12281/2018),
  - ņemot vērā piekrišanas pieprasījumu, ko Padome iesniegusi saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 207. pantu un 218. panta 6. punkta otrās daļas a) apakšpunkta v) punktu (C8-0434/2018),
  - ņemot vērā 2016. gada 4. oktobra rezolūciju par ĀKK un ES turpmākajām attiecībām pēc 2020. gada ⁽¹⁾,
  - ņemot vērā 2011. gada 19. janvāra rezolūciju par partnerattiecību pagaidu nolīgumu starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Klusā okeāna valstīm, no otras puses ⁽²⁾,
  - ņemot vērā Partnerattiecību nolīgumu starp Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna (ĀKK) valstu grupu, no vienas puses, un Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no otras puses, kas parakstīts Kotonū 2000. gada 23. jūnijā (Kotonū nolīgums) ⁽³⁾,
  - ņemot vērā Reglamenta 99. panta 1. un 4. punktu un 108. panta 7. punktu,
  - ņemot vērā Starptautiskās tirdzniecības komitejas ziņojumu un Attīstības komitejas atzinumu (A8-0376/2018),
1. sniedz piekrišanu tam, ka Samoa pievienojas nolīgumam;
  2. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem un Samoa valdībai un parlamentam.

⁽¹⁾ OV C 215, 19.6.2018., 2. lpp.

⁽²⁾ OV C 136 E, 11.5.2012., 19. lpp.

⁽³⁾ OV L 317, 15.12.2000., 3. lpp.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

P8_TA(2018)0470

Eiropas Centrālās bankas Uzraudzības valdes priekšsēdētāja iecelšana amatā

Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra lēmums par priekšlikumu iecelt amatā Eiropas Centrālās bankas Uzraudzības valdes priekšsēdētāju (N8-0120/2018 – C8-0466/2018 – 2018/0905(NLE))

(Apstiprināšana)

(2020/C 363/42)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas 2018. gada 7. novembra priekšlikumu attiecībā uz Eiropas Centrālās bankas Uzraudzības valdes priekšsēdētāja iecelšanu (C8-0466/2018),
- ņemot vērā 26. panta 3. punktu Padomes 2013. gada 15. oktobra Regulā (ES) Nr. 1024/2013, ar ko Eiropas Centrālajai bankai uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādņēm, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību ⁽¹⁾,
- ņemot vērā Iestāžu nolīgumu starp Eiropas Parlamentu un Eiropas Centrālo banku par praktisko kārtību, kā īsteno demokrātisko pārskatatbildību un pārrauga uzdevumus, kas Eiropas Centrālajai bankai uzticēti saistībā ar vienoto uzraudzības mehānismu ⁽²⁾,
- ņemot vērā Reglamenta 122.a pantu,
- ņemot vērā Ekonomikas un monetārās komitejas ziņojumu (A8-0380/2018),
- A. tā kā Padomes Regulas (ES) Nr. 1024/2013 26. panta 3. punktā noteikts, ka Eiropas Centrālā banka iesniedz Parlamentam apstiprināšanai priekšlikumu par Uzraudzības valdes priekšsēdētāja iecelšanu un ka priekšsēdētāju izraugās, pamatojoties uz atklātu atlases procedūru, no personām, kam ir atzīta reputācija un pieredze banku un finanšu jautājumos un kas nav ECB Padomes locekļi;
- B. tā kā Padomes Regulas (ES) Nr. 1024/2013 26. panta 2. punktā noteikts, ka, saskaņā ar minēto regulu ieceļot Uzraudzības valdes locekļus, ievēro dzimumu līdzsvara, pieredzes un kvalifikācijas principus;
- C. tā kā Eiropas Centrālā banka 2018. gada 7. novembra vēstulē Parlamentam iesniedza priekšlikumu par *Andrea Enria* iecelšanu par Uzraudzības valdes priekšsēdētāju;
- D. tā kā Parlamenta Ekonomikas un monetāro lietu komiteja pēc tam pārbaudīja ierosinātā kandidāta atbilstību, jo īpaši ņemot vērā Padomes Regulas (ES) Nr. 1024/2013 26. panta 2. un 3. punktā noteiktās prasības; tā kā, veicot šo novērtēšanu, komiteja no ierosinātā kandidāta saņēma dzīves aprakstu;
- E. tā kā minētā komiteja 2018. gada 20. novembrī rīkoja ierosinātā kandidāta uzklaušīšanu, kuras sākumā viņš sniedza paziņojumu un pēc tam atbildēja uz komitejas locekļu jautājumiem,
- 1. apstiprina Eiropas Centrālās bankas priekšlikumu iecelt *Andrea Enria* par Eiropas Centrālās bankas Uzraudzības valdes priekšsēdētāju;
- 2. uzdod priekšsēdētājam šo lēmumu nosūtīt Eiropadomei, Padomei un dalībvalstu valdībām.

⁽¹⁾ OV L 287, 29.10.2013., 63. lpp.

⁽²⁾ OV L 320, 30.11.2013., 1. lpp.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

P8_TA(2018)0471

Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda izmantošana: pieteikums EGF/2018/003 EL/Attica publishing**Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda izmantošanu (Grieķijas pieteikums EGF/2018/003 EL/Attica publishing) (COM(2018)0667 – C8-0430/2018 – 2018/2240(BUD))**

(2020/C 363/43)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2018)0667 – C8-0430/2018),
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1309/2013 par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu (2014–2020) un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1927/2006⁽¹⁾ (EGF regula),
  - ņemot vērā Padomes 2013. gada 2. decembra Regulu (ES, Euratom) Nr. 1311/2013, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam⁽²⁾, un jo īpaši tās 12. pantu,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2013. gada 2. decembra Iestāžu nolīgumu par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību⁽³⁾ (2013. gada 2. decembra Iestāžu nolīgums) un jo īpaši tā 13. punktu,
  - ņemot vērā 2013. gada 2. decembra Iestāžu nolīguma 13. punktā paredzēto dialoga procedūru,
  - ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas vēstuli,
  - ņemot vērā Reģionālās attīstības komitejas vēstuli,
  - ņemot vērā Budžeta komitejas ziņojumu (A8-0377/2018),
- A. tā kā Savienība ir izveidojusi likumdošanas un budžeta instrumentus, lai sniegtu papildu atbalstu darba ņēmējiem, kurus nelabvēlīgi ietekmējušas lielas strukturālas pārmaiņas pasaules tirdzniecības modeļos vai globālā finanšu un ekonomikas krīze, un lai palīdzētu viņiem no jauna iekļauties darba tirgū;
- B. tā kā finansiālajai palīdzībai, ko Savienība sniedz atlaistiem darbiniekiem, vajadzētu būt dinamiskai un tā būtu jāsniedz pēc iespējas drīz un efektīvi;
- C. tā kā Grieķija ir iesniegusi pieteikumu EGF/2018/003 EL/Attica publishing, lai saņemtu finansiālu ieguldījumu no EGF saistībā ar 550 darbinieku atlaišanu saimnieciskās darbības nozarē, kura klasificēta NACE 2. redakcijas 58. nodaļā ("Izdevējdarbība"), NUTS 2. līmeņa Atikas reģionā (EL30) Grieķijā;
- D. tā kā šis pieteikums pamatojas uz EGF regulas 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto intervences kritēriju, kas nosaka vismaz 500 darba ņēmēju atlaišanu deviņu mēnešu pārskata perioda laikā uzņēmumos, kas darbojas vienā ekonomikas nozarē, kura definēta NACE 2. redakcijas nodaļas līmenī, un kas atrodas vienā reģionā vai divos kaimiņu reģionos, vai vairāk nekā divos kaimiņu reģionos, kuri definēti NUTS 2. līmenī, ja divos no šiem reģioniem kopā dalībvalstī skarti vairāk nekā 500 darba ņēmēji,

---

⁽¹⁾ OV L 347, 20.12.2013., 855. lpp.

⁽²⁾ OV L 347, 20.12.2013., 884. lpp.

⁽³⁾ OV C 373, 20.12.2013., 1. lpp.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

1. piekrīt Komisijai, ka EGF regulas 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētie nosacījumi ir ievēroti un ka Grieķija saskaņā ar minēto regulu ir tiesīga saņemt finansiālu ieguldījumu 2 308 500 EUR apmērā, kas ir 60 % no kopējām izmaksām, proti, 3 847 500 EUR;
2. norāda, ka Grieķijas iestādes pieteikumu iesniedza 2018. gada 22. maijā un ka pēc Grieķijas sniegtās papildu informācijas saņemšanas Komisija 2018. gada 4. oktobrī pabeidza pieteikuma izvērtēšanu un tajā pašā dienā to darīja zināmu Parlamentam, ievērojot 12 nedēļu termiņu;
3. norāda — Grieķija argumentē, ka darbinieku atlaišana ir saistīta ar pasaules finanšu un ekonomikas krīzi, konkrētāk, ar tās ietekmi uz Grieķijas ekonomiku, tostarp reālā IKP uz vienu iedzīvotāju samazināšanos, bezdarba pieaugumu, algu samazināšanos un samazinātiem mājāsaimniecību ienākumiem līdz ar straujo digitālo attīstību, kura apvienojumā ar to, ka nozīmīgi reklāmdevēji ir samazinājuši izdevumus par reklāmām, pārveido izdevējdarbības nozari; norāda, ka nozare piedzīvo gan reklāmas, gan pārdošanas ieņēmumu samazinājumu;
4. atgādina, ka darbinieku atlaišana, kas notika trīs uzņēmumos, kuri darbojas Grieķijas izdevējdarbības nozarē, visticamāk, radīs būtisku negatīvu ietekmi uz vietējo ekonomiku un ka darbinieku atlaišanas sekas ir saistītas ar grūtībām atrast jaunu darbu, jo trūkst darbvieta, trūkst arodmācību kursu, kuri atbilstu apzinātajām darba tirgus vajadzībām, un darbu meklē liels skaits darba ņēmēju;
5. ar bažām uzsver, ka Atikas reģions veido ievērojamu daļu bezdarba un ilgtermiņa bezdarba Grieķijā, kur bezdarba līmenis joprojām ir augsts;
6. atgādina, ka šis ir otrais Grieķijas pieteikums finansiālam ieguldījumam no EGF saistībā ar darbinieku atlaišanu uzņēmumā Atikas izdevējdarbības nozarē — pirmais pieteikums EGF/2014/018 tika iesniegts 2014. gadā un tika apstiprināts⁽¹⁾;
7. norāda, ka pieteikums attiecas uz 550 atlaistiem darbiniekiem, no kuriem liela daļa ir sievietes (41,82 %); turklāt norāda, ka 14,73 % no atlaistajiem darbiniekiem ir vecāki par 55 gadiem un 1,6 % ir jaunāki par 30 gadiem; ņemot to vērā, atzīst, ka EGF līdzfinansētiem aktīviem darba tirgus pasākumiem ir svarīga nozīme, lai uzlabotu šo neaizsargāto grupu izredzes atgriezties darba tirgū;
8. atzinīgi vērtē to, ka plānotajā mācību piedāvājumā ir ņemta vērā pieredze, kas gūta saistībā ar pieteikumu EGF-2014-018 GR/Atika, ar kuru, kā liecina vēl notiekošs novērtējums, ir izdevies panākt labus integrācijas rādītājus;
9. norāda, ka nav plānoti pasākumi jauniešiem, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (*NEET*), lai gan *NEET* īpatsvars Grieķijā joprojām ir augsts;
10. norāda, ka finansiālo pabalstu priekšnoteikums ir attiecīgo saņēmēju aktīva līdzdalība un ka tie var darboties kā reāls stimuls Grieķijas īpašajā ekonomiskajā situācijā;
11. norāda, ka finanšu pabalsti un stimuli, piemēram, darbā pieņemšanas stimuli, kā arī darba meklēšanas un mācību pabalsti, ir tuvu EGF regulā noteiktajam maksimumam, t. i., 35 %;
12. norāda, ka Grieķija plāno īstenot piecu veidu pasākumus atlaistajiem darbiniekiem, uz kuriem attiecas šis pieteikums, proti: i) profesionālā orientācija un palīdzība darba meklēšanā; ii) apmācība, pārkvalifikācija un arodmācības atbilstoši darba tirgus vajadzībām; iii) ieguldījums uzņēmuma izveidē; iv) darba meklēšanas pabalsts un mācību pabalsts; v) darbā pieņemšanas stimuli;
13. pieņem zināšanai, ka saskaņotais individualizēto pakalpojumu kopums ir sagatavots, apspriežoties ar Atēnu dienas laikrakstu žurnālistu savienības (*ΕΣΗΕΑ*), Atēnu dienas laikrakstu darbinieku asociācijas (*ΕΠΙΘΕΑ*) un Darba ministrijas pārstāvjiem;
14. uzsver — Grieķijas iestādes ir apstiprinājušas, ka atbalsttiesīgās darbības netiek finansētas no citiem Savienības fondiem vai finanšu instrumentiem un ka netiks pieļauta finansējuma dublēšanās;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 15. aprīļa Lēmums (ES) 2015/644 par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda izmantošanu (Grieķijas pieteikums EGF/2014/018 GR/Attica *broadcasting*) (OV L 106, 24.4.2015, 29. lpp.).

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

15. atgādina, ka saskaņā ar EGF regulas 7. pantu saskaņotajam individualizēto pakalpojumu kopumam vajadzētu būt tādām, kas paredz turpmākas darba tirgus perspektīvas un nepieciešamās prasmes, un tam vajadzētu būt saderīgam ar pāreju uz ilgtspējīgu ekonomiku, kurā tiek efektīvi izmantoti resursi;
16. atkārtoti uzsver, ka EGF palīdzība nedrīkst aizstāt darbības, kas uzņēmumiem jāveic saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem vai koplīgumiem, nedz arī aizstāt uzņēmumu vai nozaru pārstrukturēšanas pasākumus, un atzinīgi vērtē Grieķijas sniegto apstiprinājumu šajā sakarībā;
17. aicina Komisiju mudināt valstu iestādes turpmākajos priekšlikumos sniegt sīkākas ziņas par nozarēm, kurās ir izaugsmes iespējas un kurās tādēļ, iespējams, tiks pieņemti jauni darbinieki, kā arī vākt pamatotus datus par EGF finansējuma ietekmi, tostarp par darbvietu kvalitāti un reintegrācijas līmeni, kas sasniegts ar EGF intervenci;
18. atgādina par savu aicinājumu Komisijai nodrošināt publisku piekļuvi visiem dokumentiem par EGF pieteikumiem;
19. apstiprina šai rezolūcijai pievienoto lēmumu;
20. uzdod priekšsēdētājam parakstīt šo lēmumu kopā ar Padomes priekšsēdētāju un nodrošināt tā publicēšanu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*;
21. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju, kā arī tās pielikumu nosūtīt Padomei un Komisijai.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

PIELIKUMS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS

**par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda izmantošanu saskaņā ar Grieķijas pieteikumu EGF/2018/003
EL/Attica publishing**

(Šā pielikuma teksts šeit nav iekļauts, jo tas atbilst galīgajam aktam – Lēmumam (ES) 2019/275.)

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

P8_TA(2018)0472

Robežkontroles pagaidu atjaunošana pie iekšējām robežām ***I

Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembrī pieņemtie grozījumi priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko attiecībā uz noteikumiem, kuri piemērojami robežkontroles pagaidu atjaunošanai pie iekšējām robežām, groza Regulu (ES) 2016/399 (COM(2017)0571 – C8-0326/2017 – 2017/0245(COD)) (1)

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

(2020/C 363/44)

Grozījums Nr. 1**Regulas priekšlikums****-1. apsvēruma (jauns)**

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (-1) *Tādas telpas izveide, kurā tiek nodrošināta personu brīva pārvietošanās pāri iekšējām robežām, ir viens no galvenajiem Savienības sasniegumiem. Šādas telpas, kuras pamatā ir uzticība un solidaritāte, normālai darbībai un stiprināšanai būtu jāklūst par Savienības un to dalībvalstu kopīgo mērķi, kuras ir piekritušas tajā piedalīties. Vienlaikus ir nepieciešams kopīgi reaģēt uz situācijām, kas nopietni ietekmē šīs telpas vai tās daļu sabiedrisko kārtību un iekšējo drošību, kā galēja risinājuma pasākumu ļaujot ārkārtas apstākļos uz laiku atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām, vienlaikus stiprinot attiecīgo dalībvalstu sadarbību.*

Grozījums Nr. 2**Regulas priekšlikums****1. apsvēruma**

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (1) Telpā, kur personas var brīvi pārvietoties, robežkontroles atjaunošanai pie iekšējām robežām būtu jānotiek vienīgi izņēmuma kārtā. **Par** iekšējo robežu kontroles **atjaunošanu** būtu jālemj tikai kā **par galējā risinājuma pasākumu uz** ierobežotu laikposmu **un** ciktāl kontrole ir nepieciešama un samērīga ar konstatēto nopietno apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai.

- (1) Telpā, kur personas var brīvi pārvietoties, robežkontroles atjaunošanai pie iekšējām robežām būtu jānotiek vienīgi izņēmuma kārtā. **Tā kā** iekšējo robežu kontroles **atjaunošana uz laiku ietekmē personu brīvu kustību, tā būtu jāatjauno** tikai kā **galējā risinājuma pasākums un jāsteno** ierobežotu laikposmu, ciktāl kontrole ir nepieciešama un samērīga ar konstatēto nopietno apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai. **Visi šādi pasākumi būtu jāatceļ, tiklīdz beidz pastāvēt tos izraisīšie cēloņi.**

(1) Jautājums tika nodots atpakaļ atbildīgajai komitejai starpiestāžu sarunām saskaņā ar 59. panta 4. punkta ceturto daļu (A8-0356/2018).

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 3
Regulas priekšlikums
1.a apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (1a) ***Migrācija un tas, ka ārējo robežu šķērso liels skaits trešo valstu valstspiederīgo, per se nebūtu jāuzskata par apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai.***

Grozījums Nr. 4
Regulas priekšlikums
2. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (2) Konstatēto nopietno apdraudējumu atkarībā no tā rakstura un mēroga var novērst ar dažādiem pasākumiem. Kā norādīts 23. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 9. marta Regulā (ES) 2016/399 par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss)⁽⁸⁾, dalībvalstu rīcībā ir **arī** policijas pilnvaras, kuras, ievērojot dažus nosacījumus, var tikt izmantotas pierobežas teritorijās. Komisijas ieteikumā par samērīgām policijas pārbaudēm un policijas sadarbību Šengenas zonā⁽⁹⁾ dalībvalstīm ir sniegtas norādes šajā sakarībā.

⁽⁸⁾ OV L 77, 23.3.2016., 1. lpp.

⁽⁹⁾ C(2017)3349, 12.5.2017.

- (2) Konstatēto nopietno apdraudējumu atkarībā no tā rakstura un mēroga var novērst ar dažādiem pasākumiem. **Kaut arī ir skaidrs, ka policijas pilnvaras pēc sava rakstura un mērķa atšķiras no robežkontroles**, kā norādīts 23. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 9. marta Regulā (ES) 2016/399 par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss)⁽⁸⁾, dalībvalstu rīcībā ir **minētās** policijas pilnvaras, kuras, ievērojot dažus nosacījumus, var tikt izmantotas pierobežas teritorijās. Komisijas ieteikumā par samērīgām policijas pārbaudēm un policijas sadarbību Šengenas zonā⁽⁹⁾ dalībvalstīm ir sniegtas norādes šajā sakarībā.

⁽⁸⁾ OV L 77, 23.3.2016., 1. lpp.

⁽⁹⁾ C(2017)3349, 12.5.2017.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 5
Regulas priekšlikums
2.a apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (2a) *Pirms sākt atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām, dalībvalstīm būtu vispirms jāmēģina īstenot alternatīvus pasākumus. Jo īpaši attiecīgajai dalībvalstij gadījumos, kad tas ir nepieciešami un pamatoti, būtu jāapsver iespēja efektīvāk izmantot vai pastiprināt policijas pārbaudes savā teritorijā, tostarp pierobežas teritorijās un uz galvenajiem transporta ceļiem, pamatojoties uz riska novērtējumu, vienlaikus nodrošinot, ka minēto policijas pārbaudžu ietvaros robežkontroles nav uzskatāmas par mērķi. Mūsdienu tehnoloģijām ir liela nozīme, lai novērstu apdraudējumus sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai. Dalībvalstīm būtu jānovērtē, vai situāciju varētu pienācīgi risināt, uzlabojot pārrobežu sadarbību — gan no operatīvā viedokļa, gan no policijas un izlūkdienestu informācijas apmaiņas viedokļa.*

Grozījums Nr. 6
Regulas priekšlikums
4. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (4) Tomēr pieredze liecina, ka **daži nopietni draudi sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, piemēram, pārrobežu terorisma draudi vai atsevišķi neatbilstīgu migrantu sekundāras kustības gadījumi Savienībā, kas pamatoja robežkontroles atjaunošanu, var turpināties krietni ilgāk nekā iepriekš minētie laikposmi.** Tāpēc ir nepieciešams **un ir pamatoti** termiņus, kas piemērojami robežkontroles pagaidu atjaunošanā, **pielāgot pašreizējām vajadzībām**, vienlaikus nodrošinot, ka šis pasākums netiek ļaunprātīgi izmantots un ir tikai izņēmums, ko izmanto kā galēju risinājumu. **Šajā nolūkā vispārējais termiņš, kas piemērojams saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 25. pantu, būtu jāpagarina līdz vienam gadam.**
- (4) Tomēr pieredze liecina, ka **ļoti reti ir gadījumi, kad robežkontroli pie iekšējām robežām ir nepieciešams atjaunot uz laiku, kas ir ilgāks par diviem mēnešiem. Tikai ārkārtas gadījumos daži nopietni draudi sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai varētu pārsniegt sešu mēnešu maksimālo laikposmu, kas patlaban ir atļauts, lai atjaunotu robežkontroli pie iekšējām robežām.** Tāpēc ir nepieciešams **pielāgot** termiņus, kas ir piemērojami robežkontroles pagaidu atjaunošanā, vienlaikus nodrošinot, ka šis pasākums netiek ļaunprātīgi izmantots un **arī turpmāk** ir tikai izņēmums, ko izmanto kā galēju risinājumu.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 7
Regulas priekšlikums
4.a apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (4 a) *Jebkura atkāpe no pamatprincipa par personu pārvietošanās brīvību ir jāinterpretē sašaurināti, un sabiedriskās kārtības jēdziens prasa, lai attiecīgajā brīdī varētu konstatēt faktiski un pietiekami nopietnu apdraudējumu, kas ietekmē kādu no sabiedrības pamatinteresēm.*

Grozījums Nr. 8
Regulas priekšlikums
5. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (5) Lai garantētu to, ka minētā robežkontrole pie iekšējām robežām joprojām **ir izņēmums**, dalībvalstīm būtu jāiesniedz riska novērtējums par plānoto robežkontroles **atjaunošanu vai pagarināšanu**. Riska novērtējumā jo īpaši būtu jānovērtē, cik ilgi konstatētais apdraudējums varētu turpināties un **kuras** iekšējo robežu **daļas ir skartas**, kā arī jāpierāda, ka robežkontroles pagarināšana ir galējā risinājuma pasākums, un jāpaskaidro, kā robežkontrole varētu palīdzēt konstatētā apdraudējuma novēršanā. **Ja iekšējo robežu kontrole turpinās ilgāk nekā sešus mēnešus**, riska novērtējumā būtu arī retrospektīvi jāpierāda atjaunotās robežkontroles efektivitāte konstatētā apdraudējuma novēršanā un sīkāk jāpaskaidro, kā norisējusi konsultēšanās ar ikvienu kaimiņos esošo dalībvalsti, kuru skārusi šāda pagarināšana, un kā tās tika iesaistītas vismazāk apgrūtinošu operatīvo pasākumu noteikšanā.
- (5) Lai garantētu to, ka minētā robežkontrole pie iekšējām robežām **ir uzskatāma par galējā risinājuma pasākumu** un joprojām **par izņēmumu**, dalībvalstīm būtu jāiesniedz riska novērtējums par plānoto robežkontroles **pagarināšanu, pārsniedzot divu mēnešu laikposmu**. Riska novērtējumā jo īpaši būtu jānovērtē, cik ilgi konstatētais apdraudējums varētu turpināties un **uz kurām** iekšējo robežu **daļām tas attiecas**, kā arī **būtu** jāpierāda, ka robežkontroles pagarināšana ir galējā risinājuma pasākums, **jo īpaši demonstrējot, ka visi alternatīvie pasākumi ir izrādījušies nepietiekami vai par tādiem tiek uzskatīti**, un **būtu** jāpaskaidro, kā robežkontrole varētu palīdzēt konstatētā apdraudējuma novēršanā. Riska novērtējumā būtu arī retrospektīvi jāpierāda atjaunotās robežkontroles efektivitāte **un lietderība** konstatētā apdraudējuma novēršanā un sīkāk jāpaskaidro, kā **ir** norisējusi konsultēšanās ar ikvienu kaimiņos esošo dalībvalsti, kuru **ir** skārusi šāda pagarināšana, un kā tās tika iesaistītas vismazāk apgrūtinošu operatīvo pasākumu noteikšanā. **Dalībvalstīm būtu jāpatur iespēja nepieciešamības gadījumā noteikt klasificētas informācijas statusu visai sniegtajai informācijai vai tās daļai.**

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 9
Regulas priekšlikums
5.a apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (5a) *Ja iekšējo robežu kontroles atjaunošana tiek ierosināta tādu īpašu plānotu pasākumu nolūkā, kuri pēc būtības un pēc ilguma ir izņēmuma gadījumi, piemēram, sporta pasākumi, kontroles ilgumam vajadzētu būt ļoti precīzam, ierobežotam un saistītam ar minētā pasākuma reālo ilgumu.*

Grozījums Nr. 10
Regulas priekšlikums
6. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (6) Dalībvalsts iesniegtā riska novērtējuma kvalitāte būs ļoti svarīga, lai novērtētu plānotās robežkontroles atjaunošanas vai pagarināšanas nepieciešamību un samērīgumu. Minētajā novērtēšanā būtu jāiesaista Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra **un** Eiropols.
- (6) Dalībvalsts iesniegtā riska novērtējuma kvalitāte būs ļoti svarīga, lai novērtētu plānotās robežkontroles atjaunošanas vai pagarināšanas nepieciešamību un samērīgumu. Minētajā novērtēšanā būtu jāiesaista Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra, Eiropols, **Eiropas Patvēruma atbalsta birojs, Eiropas Aģentūru lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā un Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra.**

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 11
Regulas priekšlikums
7. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

- (7) **Komisijas pilnvaras sniegt atzinumu saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 27. panta 4. punktu būtu jāgroza, lai atspoguļotu dalībvalstu jaunos pienākumus saistībā ar riska novērtējumu, tostarp sadarbību starp attiecīgajām dalībvalstīm. Ja robežkontroli pie iekšējām robežām veic ilgāk nekā sešus mēnešus, būtu jānosaka pienākums Komisijai sniegt atzinumu. Būtu jāmaina arī Šengenas Robežu kodeksa 27. panta 5. punktā paredzētā konsultēšanās procedūra, lai atspoguļotu aģentūru (Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras un Eiropola) lomu un uzmanības centrā izvirzītu dalībvalstu sadarbības dažādo aspektu īstenošanu praksē, tostarp vajadzības gadījumā dažādu pasākumu koordinēšanu abās robežas pusēs.**

Grozījums

- (7) **Būtu** jāmaina arī Šengenas Robežu kodeksa 27. panta 5. punktā paredzētā konsultēšanās procedūra, lai atspoguļotu **Savienības** aģentūru lomu un uzmanības centrā izvirzītu dalībvalstu sadarbības dažādo aspektu īstenošanu praksē.

Grozījums Nr. 12
Regulas priekšlikums
8. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

- (8) Lai pārskatītie noteikumi būtu labāk pielāgoti problēmām, kas saistītas ar pastāvošo nopietno apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, būtu jāparedz konkrēta iespēja pagarināt iekšējo robežu kontroli uz laikposmu, kas pārsniedz **vienu gadu**. Šāda pagarināšana būtu jāpapildina ar samērīgiem ārkārtas valsts pasākumiem, piemēram, ārkārtas stāvokli, ko arī veic konkrētajā teritorijā nolūkā novērst apdraudējumu. Nekādā gadījumā šādai iespējai nevajadzētu radīt situāciju, ka iekšējo robežu pagaidu kontroles pagarina uz laikposmu, kas pārsniedz **divus gadus**.

Grozījums

- (8) Lai pārskatītie noteikumi būtu labāk pielāgoti problēmām, kas **ir** saistītas ar pastāvošo nopietno apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, būtu jāparedz konkrēta iespēja **izņēmuma kārtā** pagarināt iekšējo robežu kontroli uz laikposmu, kas pārsniedz **sešus mēnešus**. Šāda pagarināšana būtu jāpapildina ar samērīgiem ārkārtas valsts pasākumiem, piemēram, ārkārtas stāvokli, ko arī veic konkrētajā teritorijā nolūkā novērst apdraudējumu. Nekādā gadījumā šādai iespējai nevajadzētu radīt situāciju, ka iekšējo robežu pagaidu kontroles pagarina uz laikposmu, kas pārsniedz **vienu gadu**.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 13
Regulas priekšlikums
8.a apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (8a) *Iekšējo robežu kontroles atjaunošanas nepieciešamība un samērīgums būtu jāizvērtē, salīdzinot ar apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, kasa minēto robežu kontroles atjaunošanu padara nepieciešamu, kā arī tas būtu jā dara tādu alternatīvo pasākumu gadījumā, kurus varētu veikt valsts vai Savienības līmenī vai abos, kā arī jāizvērtē būtu šādas kontroles ietekme uz personu pārvietošanās brīvību telpā bez iekšējo robežu kontroles.*

Grozījums Nr. 14
Regulas priekšlikums
9. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (9) *Regulas 25. panta 4. punktā minētā atsauce uz 29. pantu būtu jāgroza, lai precizētu saistību starp diviem laikposmiem, kas piemērojami saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 29. un 25. pantu.*
- svītrots

Grozījums Nr. 15
Regulas priekšlikums
10. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (10) *Īpaša procedūra būtu jāattiecina uz iespēju veikt iekšējo robežu pagaidu kontroles, reaģējot uz konkrētu apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, kas turpinās ilgāk nekā gadu.*
- (10) *Uz iespēju veikt iekšējo robežu pagaidu kontroles, reaģējot uz konkrētu apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, kas pārsniedz sešus mēnešus, būtu jāattiecina īpaša procedūra, kuras īstenošanai ir nepieciešams Padomes ieteikums.*

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 16
Regulas priekšlikums
11. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (11) Šajā nolūkā Komisijai būtu jāsniedz atzinums par šādas pagarināšanas nepieciešamību un samērīgumu, **kā arī vajadzības gadījumā par sadarbību ar kaimiņos esošajām dalībvalstīm.**

Grozījums

- (11) Šajā nolūkā Komisijai būtu jāsniedz atzinums par šādas pagarināšanas nepieciešamību un samērīgumu. **Par šādas pagarināšanas pieprasījumiem būtu nekavējoties jāinformē Eiropas Parlaments. Dalībvalstīm, kuras robežu kontroles pagarināšana skar, būtu jānodod iespēja izteikt komentārus Komisijai, pirms tā publisko savu atzinumu.**

Grozījums Nr. 17
Regulas priekšlikums
13. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

- (13) Padome, ņemot vērā Komisijas atzinumu, var ieteikt šādu vēlreizēju ārkārtas pagarināšanu un vajadzības gadījumā **noteikt** nosacījumus sadarbībai starp attiecīgajām dalībvalstīm, lai nodrošinātu, ka tas ir ārkārtas pasākums, ko veic vienīgi tik ilgi, cik tas ir nepieciešams un pamatots, un ka tas ir saderīgs ar pasākumiem, kas arī veikti valsts līmenī konkrētajā teritorijā, lai novērstu šo pašu konkrēto apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai. Padomes ieteikumam vajadzētu **būtu** priekšnosacījumam ikvienai vēlreizējai pagarināšanai uz laikposmu, kas ilgst vairāk nekā **gadu, un līdz ar to ieteikuma raksturam vajadzētu būt tādām pašām, kāds jau paredzēts 29. pantā.**

Grozījums

- (13) Padome, ņemot vērā Komisijas atzinumu, var ieteikt šādu vēlreizēju ārkārtas pagarināšanu un vajadzības gadījumā **paredzēt** nosacījumus sadarbībai starp attiecīgajām dalībvalstīm, lai nodrošinātu, ka tas ir ārkārtas pasākums, ko veic vienīgi tik ilgi, cik tas ir nepieciešams un pamatots, un ka tas ir saderīgs ar pasākumiem, kas arī veikti valsts līmenī konkrētajā teritorijā, lai novērstu šo pašu konkrēto apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai. Padomes ieteikumam vajadzētu **būt** priekšnosacījumam ikvienai vēlreizējai pagarināšanai uz laikposmu, kas ilgst vairāk nekā **sešus mēnešus. Padomes ieteikums būtu nekavējoties jānosūta Eiropas Parlamentam.**

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 18
Regulas priekšlikums
13.a apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (13a) *Pasākumi, kas ir veikti saskaņā ar īpašu procedūru ārkārtas apstākļos, kas apdraud tādas telpas vispārējo darbību, kurā nepastāv iekšējo robežu kontrole, nav jāpagarina vai jāapvieno ar pasākumiem, ko veic saskaņā ar citu procedūru par iekšējo robežu kontroles atjaunošanu vai pagarināšanu saskaņā ar Regulu (ES) 2016/399.*

Grozījums Nr. 19
Regulas priekšlikums
13.b apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (13b) *Ja Komisija uzskata, ka dalībvalsts nav spējusi veikt savus Līgumos noteiktos pienākumus, tai kā Savienības tiesību piemērošanas uzraudzītājiestādei būtu jāveic atbilstoši pasākumi saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 258. pantu, tostarp būtu Eiropas Savienības Tiesā jāiesniedz attiecīgs prasības pieteikums.*

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 20

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 1. punkts

Regula (ES) 2016/399

25. pants – 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

1. Ja telpā bez iekšējo robežu kontroles pastāv nopietns apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai dalībvalstī, minētā dalībvalsts izņēmuma kārtā var atjaunot robežkontroli pie visām tās iekšējām robežām vai to konkrētām daļām uz ierobežotu laikposmu **līdz 30 dienām vai uz paredzamo nopietnā apdraudējuma laiku, ja tas ir ilgāks par 30 dienām, taču nepārsniedzot sešus mēnešus.** Robežkontroles pagaidu atjaunošanas pie iekšējām robežām apjoms un ilgums nepārsniedz to, kas noteikti ir nepieciešams, lai reaģētu uz nopietno apdraudējumu.

Grozījums

1. Ja telpā bez iekšējo robežu kontroles pastāv nopietns apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai dalībvalstī, minētā dalībvalsts izņēmuma kārtā var atjaunot robežkontroli pie visām tās iekšējām robežām vai to konkrētām daļām uz ierobežotu laikposmu, **un to var darīt tikai galējās nepieciešamības gadījumā.** Robežkontroles pagaidu atjaunošanas pie iekšējām robežām apjoms un ilgums nepārsniedz to, kas noteikti ir nepieciešams, lai reaģētu uz nopietno apdraudējumu.

Grozījums Nr. 21

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 1. punkts

Regula (ES) 2016/399

25. pants – 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

2. **Robežkontroli pie iekšējām robežām atjauno vienīgi kā galēju risinājumu un saskaņā ar 27., 27.a, 28. un 29. pantu. Katrā gadījumā, kad tiek apsvērts lēmums atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām, ievērojot attiecīgi 27., 27.a, 28. vai 29. pantu, ņem vērā attiecīgi 26. un 30. pantā minētos kritērijus.**

Grozījums

svītrots

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 22 un 52**Regulas priekšlikums****1. pants – 1. daļa – 1. punkts**

Regula (ES) 2016/399

25. pants – 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

3. Ja nopietnais apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai attiecīgajā dalībvalstī turpinās ilgāk par šā panta 1. punktā paredzēto laikposmu, minētā dalībvalsts var pagarināt robežkontroli pie tās iekšējām robežām, ņemot vērā 26. pantā minētos kritērijus un saskaņā ar 27. pantu, to pamatojot ar tiem pašiem iemesliem, kas minēti šā panta 1. punktā, un ņemot vērā visus jaunus apstākļus, uz atjauninātiem laikposmiem, kuri atbilst paredzamajam nopietnā apdraudējuma laikam un nepārsniedz sešus mēnešus.

Grozījums

svītrots

Grozījums Nr. 23**Regulas priekšlikums****1. pants – 1. daļa – 1. punkts**

Regula (ES) 2016/399

25. pants – 4. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

Kopējais laikposms, uz kādu atjauno robežkontroli pie iekšējām robežām, tostarp jebkādos šā panta 3. punktā paredzētos pagarinājumus, nepārsniedz vienu gadu.

Grozījums

svītrots

Izņēmuma gadījumos, kas minēti 27.a. pantā, kopējo laikposmu var vēlreiz pagarināt maksimums līdz diviem gadiem saskaņā ar minēto pantu.

Ārkārtas apstākļos, kas minēti 29. pantā, kopējo laikposmu var pagarināt maksimums līdz diviem gadiem saskaņā ar minētā panta 1. punktu.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 24

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 1.a punkts (jauns)

Regula (ES) 2016/399

26. pants

Spēkā esošais teksts

Grozījums

(1 a) Regulas 26. pantu aizstāj ar šādu:

26. pants

"26. pants

Kritēriji robežkontroles pagaidu atjaunošanai pie iekšējām robežām

Kritēriji robežkontroles pagaidu atjaunošanai pie iekšējām robežām

Ja dalībvalsts *saskaņā ar 25. pantu vai 28. panta 1. punktu kā galēju risinājumu* nolemj par robežkontroles pagaidu atjaunošanu pie vienas vai vairākām tās iekšējām robežām vai pie to daļām vai nolemj pagarināt šādu atjaunošanu, tā novērtē, *cik lielā mērā ar šādu pasākumu paredzams pienācīgi novērst* apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, *un* novērtē *pasākuma samērīgumu attiecībā pret minēto apdraudējumu. Veicot šādu novērtējumu, dalībvalsts jo īpaši ņem vērā:*

Pirms dalībvalsts kā *galējā risinājuma pasākumu* nolemj par robežkontroles pagaidu atjaunošanu pie vienas vai vairākām tās iekšējām robežām vai pie to daļām vai nolemj pagarināt šādu *pagaidu* atjaunošanu, tā:

- (a) ietekmi, kas paredzama saistībā ar jebkādu apdraudējumu tās sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, tostarp saistībā ar teroristu izraisītiem incidentiem vai apdraudējumu un tostarp organizētās noziedzības radīto apdraudējumu;
- (b) *šāda pasākuma* paredzamo ietekmi uz personu pārvietošanās brīvību telpā bez iekšējo robežu kontroles.
- (a) novērtē, *vai robežkontroles pagaidu atjaunošanu pie iekšējām robežām varētu uzskatīt par pietiekamu, lai novērstu* apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai;
- (b) novērtē, *vai citi pasākumi, kas nav pagaidu robežkontroles atjaunošana pie iekšējām robežām, piemēram, policijas iestāžu pārrobežu sadarbības uzlabošana vai policijas pārbaužu pastiprināšana, varētu pienācīgi novērst apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai;*
- (c) *novērtē pagaidu robežkontroles atjaunošanas pie iekšējām robežām samērīgumu salīdzinājumā ar minēto apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, jo īpaši, ņemot vērā:*
- (i) ietekmi, kas paredzama saistībā ar jebkādu apdraudējumu tās sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, tostarp saistībā ar teroristu izraisītiem incidentiem vai apdraudējumu un tostarp organizētās noziedzības radīto apdraudējumu, *un*
- (ii) *pagaidu robežkontroles atjaunošanas pie iekšējām robežām* paredzamo ietekmi uz personu pārvietošanās brīvību telpā bez iekšējo robežu kontroles.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Spēkā esošais teksts

Grozījums

Ja dalībvalsts saskaņā ar šā punkta pirmās daļas a) apakšpunktu novērtē, ka ar iekšējo robežu kontroles pagaidu atjaunošanu nav iespējams pienācīgi novērst apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, tā kontroli pie iekšējām robežām neatjauno.

Ja dalībvalsts saskaņā ar šā punkta pirmās daļas b) apakšpunktu novērtē, ka ar pasākumiem, kas nav iekšējo robežu kontroles pagaidu atjaunošana, var pienācīgi novērst apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, tā neatjauno un nepagarina iekšējo robežu kontroli un veic minētos citus pasākumus.

Ja dalībvalsts saskaņā ar šā punkta pirmās daļas c) apakšpunktu novērtē, ka ierosinātā iekšējo robežu kontroles atjaunošana nav samērīga ar apdraudējumu, tā robežkontroli pie iekšējām robežām neatjauno un nepagarina.”;

Grozījums Nr. 25

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 2. punkts – i apakšpunkts (jauns)

Regula (ES) 2016/399

27. pants – virsraksts

Spēkā esošais teksts

Grozījums

(-i) panta virsrakstu aizstāj ar šādu:

Procedūra robežkontroles pagaidu atjaunošanai pie iekšējām robežām **saskaņā ar 25. pantu**

“Procedūra robežkontroles pagaidu atjaunošanai pie iekšējām robežām **gadījumā, kad ir paredzams nopietns apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai**”;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 26

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 2. punkts – -ia apakšpunkts (jauns)

Regula (ES) 2016/399

27. pants – - 1. punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(-ia) Regulas 27. pantā pēc 1. punkta iekļauj šādu jaunu punktu:

“-1. Ja telpā bez iekšējām robežām kādā dalībvalstī pastāv nopietns apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, šī dalībvalsts kā galējā risinājuma pasākumu saskaņā ar 26. pantā noteiktajiem kritērijiem var atjaunot robežkontroli pie visām savām iekšējām robežām vai to konkrētām daļām uz ierobežotu laikposmu līdz 30 dienām vai uz paredzamo nopietnā apdraudējuma laiku, ja tas ir ilgāks par 30 dienām, bet katrā gadījumā uz laiku ne ilgāku par diviem mēnešiem.”;

Grozījums Nr. 27

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 2. punkts – -ib apakšpunkts (jauns)

Regula (ES) 2016/399

27. pants – 1. punkts – ievaddaļa

Spēkā esošais teksts

Grozījums

(-ib) Regulas 22. panta 1. punkta ievaddaļu aizstāj ar šādu:

1. Ja dalībvalsts plāno atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām saskaņā ar 25. pantu, tā par to paziņo pārējām dalībvalstīm un Komisijai vēlākais četras nedēļas pirms plānotās atjaunošanas vai īsākā laikposmā, ja apstākļi, kas pamato nepieciešamību atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām, kļūst zināmi mazāk nekā četras nedēļas pirms plānotās atjaunošanas. Šajā nolūkā dalībvalsts sniedz šādu informāciju:

“1. Šā panta - 1. punkta nolūkā attiecīgā dalībvalsts par to paziņo pārējām dalībvalstīm un Komisijai vēlākais četras nedēļas pirms plānotās atjaunošanas vai īsākā laikposmā, ja apstākļi, kas pamato nepieciešamību atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām, kļūst zināmi mazāk nekā četras nedēļas pirms plānotās atjaunošanas. Šajā nolūkā dalībvalsts sniedz šādu informāciju:”;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 28 un 57**Regulas priekšlikums****1. pants – 1. daļa – 2. punkts – i apakšpunkts**

Regula (ES) 2016/399

27. pants – 1. punkts – aa apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(i) panta 1. punktā iekļauj jaunu aa) apakšpunktu:**svītrots**

“(aa) riska novērtējumu, kurā novērtēts, cik ilgi konstatētais apdraudējums varētu turpināties un kuras iekšējo robežu daļas ir skartas, kā arī pierādīts, ka robežkontroles pagarināšana ir galējā risinājuma pasākums un paskaidrots, kā robežkontrole varētu palīdzēt konstatētā apdraudējuma novēršanā. Ja robežkontrole jau ir tikusi atjaunota uz laikposmu, kas pārsniedz sešus mēnešus, riska novērtējumā arī paskaidro, kā iepriekšējā robežkontroles atjaunošana ir palīdzējusi novērst konstatēto apdraudējumu.

Riska novērtējumā ietver arī detalizētu ziņojumu par koordināciju, kas norisinājusies starp attiecīgo dalībvalsti un to dalībvalsti vai tām dalībvalstīm, ar kuru(-ām) tai ir kopīga iekšējā robeža, pie kuras veikta robežkontrole.

Komisija attiecīgi iesniedz riska novērtējumu Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūrai un Eiropolam.”

Grozījums Nr. 29**Regulas priekšlikums****1. pants – 1. daļa – 2. punkts – ia apakšpunkts (jauns)**

Regula (ES) 2016/399

27. pants – 1. punkts – ab apakšpunkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(i a) panta 1. punktā iekļauj šādu ab) apakšpunktu:

“(ab) jebkādus citus pasākumus, izņemot dalībvalsts ierosināto, īstenoto vai plānoto robežkontroles atjaunošanu, kuru mērķis ir novērst sabiedriskās kārtības vai iekšējā drošības apdraudējumu, kā arī uz pierādījumiem balstītus paskaidrojumus, kādēļ alternatīvie pasākumi, piemēram, pastiprināta policijas pārrobežu sadarbība vai policijas veiktas pārbaudes, ir atzīti par nepietiekamiem;”

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 30

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 2. punkts – ii apakšpunkts

Regula (ES) 2016/399

27. pants – 1. punkts – e apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts

(e) attiecīgos gadījumos — pasākumus, kas jāveic pārējām dalībvalstīm saskaņā ar vienošanos, kas panākta pirms robežkontroles pagaidu atjaunošanas pie attiecīgajām iekšējām robežām.

Grozījums

(e) attiecīgos gadījumos — pasākumus, kas **ir** jāveic pārējām dalībvalstīm saskaņā ar vienošanos, kas **ir** panākta pirms robežkontroles pagaidu atjaunošanas pie attiecīgajām iekšējām robežām.

Grozījums Nr. 31

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 2. punkts – iii apakšpunkts

Regula (ES) 2016/399

27. pants – 1. punkts – pēdējais teikums

Komisijas ierosinātais teksts

Vajadzības gadījumā Komisija var pieprasīt attiecīgajai(-ām) dalībvalstij(-īm) papildu informāciju, tostarp par sadarbību ar dalībvalstīm, kuras skar plānotā robežkontroles pagarināšana pie iekšējām robežām, kā arī papildu informāciju, kas vajadzīga, lai novērtētu, vai tas ir galējā risinājuma pasākums.

Grozījums

Vajadzības gadījumā Komisija var pieprasīt attiecīgajai(-ām) dalībvalstij(-īm) papildu informāciju, tostarp par sadarbību ar dalībvalstīm, kuras skar plānotā robežkontroles **atjaunošana vai** pagarināšana pie iekšējām robežām, kā arī papildu informāciju, kas vajadzīga, lai novērtētu, vai tas ir galējā risinājuma pasākums.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 32**Regulas priekšlikums****1. pants – 1. daļa – 2. punkts – iii a apakšpunkts (jauns)**

Regula (ES) 2016/399

27. pants – 1.a punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(iii a) pantā iekļauj šādu 1.a punktu:

“1a. Ja nopietnais apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai attiecīgajā dalībvalstī turpinās ilgāk par diviem mēnešiem, minētā dalībvalsts var pagarināt robežkontroli pie savām iekšējām robežām, ņemot vērā 26. pantā minētos kritērijus, pamatojoties uz tiem pašiem iemesliem, kas ir minēti šā panta – 1. punktā, un ņemot vērā visus jaunus apstākļus, uz laikposmu, kurš atbilst paredzamajam nopietnā apdraudējuma laikposmam un nekādā gadījumā nepārsniedz četrus mēnešus. Attiecīgā dalībvalsts to paziņo pārējām dalībvalstīm un Komisijai 1. punktā minētajā laikposmā.”

Grozījums Nr. 33**Regulas priekšlikums****1. pants – 1. daļa – 2. punkts – iiib apakšpunkts (jauns)**

Regula (ES) 2016/399

27. pants – 1.b punkts (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(iii b) pantā iekļauj šādu 1.b punktu:

“1b. 1.a punkta īstenošanas nolūkā papildus informācijai, kas ir sniegta saskaņā ar 1. punktu, attiecīgā dalībvalsts sniedz riska novērtējumu, kurā:

- (i) tiek novērtēts, cik ilgi konstatētais apdraudējums varētu turpināties un uz kurām tās iekšējo robežu daļām tas attiecas;*

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

- (ii) tiek izklāstītas alternatīvas darbības vai pasākumi, kas pirms tam ir ieviesti, lai risinātu konstatēto apdraudējumu;
- (iii) tiek paskaidroti iemesli, kāpēc alternatīvās darbības vai pasākumi, kas ir minēti ii) apakšpunktā, nav pietiekami, lai novērstu konstatēto apdraudējumu;
- (iv) tiek pierādīts, ka robežkontroles pagarināšana ir galējā risinājuma pasākums, un
- (v) tiek paskaidrots, kā robežkontrole varētu labāk palīdzēt minētā konstatētā apdraudējuma novēršanā.

Riska novērtējumā, kas ir minēts pirmajā apakšpunktā, ietver arī detalizētu ziņojumu par sadarbību, kas ir norisinājusies starp attiecīgo dalībvalsti un dalībvalsti vai dalībvalstīm, ko tieši skar robežkontroles atjaunošana, tostarp tām dalībvalstīm, ar kurām attiecīgajai dalībvalstij ir kopīga iekšējā robeža, pie kuras tiek veikta robežkontrole.

Komisija dalās riska novērtējumā ar Aģentūru vai Eiropolu un attiecīgā gadījumā var lūgt tiem šajā sakarā sniegt savu viedokli par to.

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 37. pantu, lai papildinātu šo regulu, pieņemot riska novērtēšanas metodoloģiju.”;

Grozījums Nr. 34

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 2. punkts – iii) apakšpunkts (jauns)

Regula (ES) 2016/399

27. pants – 2. punkts

Present text

Grozījums

(iii c) **panta 2. punktu aizstāj ar šādu:**

2. Šā panta 1. punktā minēto informāciju iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei vienlaikus ar tās paziņošanu pārējām dalībvalstīm un Komisijai, **ievērojot minēto punktu.**

2. Šā panta 1. **un 1.b** punktā minēto informāciju iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei vienlaikus ar tās paziņošanu pārējām dalībvalstīm un Komisijai **saskaņā ar minētajiem punktiem.**

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 35**Regulas priekšlikums****1. pants – 1. daļa – 2. punkts – iiii apakšpunkts (jauns)**

Regula (ES) 2016/399

27. pants – 3. punkts

Spēkā esošais teksts

Grozījums

(iii d) panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

3. Dalībvalstis, kas iesniedz paziņojumu **saskaņā ar 1. punktu**, vajadzības gadījumā un saskaņā ar valsts tiesību aktiem **var nolemt, ka daļa** no informācijas ir **klasificēta**. Šāda **klasifikācijas noteikšana** neliedz Komisijai darīt informāciju pieejamu Eiropas Parlamentam. Informācijas un dokumentu, ko nosūta Eiropas Parlamentam saskaņā ar šo pantu, nosūtīšana un apstrāde atbilst noteikumiem par klasificētas informācijas pārsūtīšanu un apstrādi, kas piemērojami starp Eiropas Parlamentu un Komisiju.

“3. Dalībvalstis, kas iesniedz paziņojumu, vajadzības gadījumā un saskaņā ar valsts tiesību aktiem **drīkst par klasificētu noteikt visu vai daļu** no informācijas, **kas ir minēta 1. un 1. b punktā**. Šāda **klasificēšana neliedz pārējām dalībvalstīm, kuras skar robežkontroles pagaidu atjaunošana pie iekšējām robežām, piekļūt informācijai, izmantojot attiecīgus un drošus policijas sadarbības kanālus, un** neliedz Komisijai darīt informāciju pieejamu Eiropas Parlamentam. Informācijas un dokumentu, ko nosūta Eiropas Parlamentam saskaņā ar šo pantu, nosūtīšana un apstrāde atbilst noteikumiem par klasificētas informācijas pārsūtīšanu un apstrādi, kas piemērojami starp Eiropas Parlamentu un Komisiju.”;

Grozījums Nr. 36**Regulas priekšlikums****1. pants – 1. daļa – 2. punkts – iv apakšpunkts**

Regula (ES) 2016/399

27. pants – 4. punkts – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

Pēc dalībvalsts paziņojuma, ko tā sniedz saskaņā ar 1. punktu un ņemot vērā 5. punktā paredzēto konsultēšanos, Komisija vai jebkura cita dalībvalsts var sniegt atzinumu, neskarot LESD 72. pantu.

Pēc dalībvalsts paziņojuma, ko tā sniedz saskaņā ar 1. **un 1.a** punktu, un ņemot vērā 5. punktā paredzēto konsultēšanos, Komisija vai jebkura cita dalībvalsts var sniegt atzinumu, neskarot LESD 72. pantu.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 37

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 2. punkts – iv apakšpunkts

Regula (ES) 2016/399

27. pants – 4. punkts – 2. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Ja **Komisijai** ir šaubas par plānotās robežkontroles atjaunošanas pie iekšējām robežām nepieciešamību vai samērīgumu vai tā uzskata, ka būtu piemēroti konsultēties par **dažiem** paziņojuma aspektiem, tā sniedz attiecīgu atzinumu.

Grozījums

Ja, **pamatojoties uz paziņojumā iekļauto informāciju vai jebkādu papildinformāciju, ko Komisija ir saņēmusi, tai** ir šaubas par plānotās robežkontroles atjaunošanas pie iekšējām robežām nepieciešamību vai samērīgumu vai tā uzskata, ka būtu piemēroti konsultēties par **kādu no** paziņojuma aspektiem, tā **nekavējoties** sniedz attiecīgu atzinumu.

Grozījums Nr. 38

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 2. punkts – iv apakšpunkts

Regula (ES) 2016/399

27. pants – 4. punkts – 3. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Ja robežkontrole pie iekšējām robežām jau ir tikusi atjaunota uz sešiem mēnešiem, Komisija sniedz atzinumu.”;

Grozījums

svītrots

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 39

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 2. punkts – v apakšpunkts

Regula (ES) 2016/399

27. pants – 5. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

Par 1. punktā minēto informāciju un ikvienu Komisijas vai dalībvalsts atzinumu, kas minēts 4. pantā, notiek konsultēšanās, ko vada Komisija. **Vajadzības gadījumā** konsultēšanās ietver kopīgas sanāksmes starp dalībvalsti, kas plāno atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām, pārējām dalībvalstīm, jo īpaši tām, kuras tieši skar šādi pasākumi, **un attiecīgajām aģentūrām. Ir jāizskata plānoto pasākumu samērīgums, konstatētais apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, kā arī veidi, kā nodrošināt dalībvalstu savstarpējo sadarbību. Dalībvalsts, kas plāno atjaunot vai pagarināt robežkontroli pie iekšējām robežām, rūpīgi ņem vērā šādas konsultēšanās rezultātus, veicot robežkontroles.**

Grozījums

Par 1. un 1.b punktā minēto informāciju un ikvienu Komisijas vai dalībvalsts atzinumu, kas minēts 4. pantā, notiek konsultēšanās, ko vada Komisija. Konsultēšanās ietver:

- (i) kopīgas sanāksmes starp dalībvalsti, kas plāno atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām, pārējām dalībvalstīm, jo īpaši tām, kuras tieši skar šādi pasākumi, **un Komisiju, lai vajadzības gadījumā organizētu dalībvalstu savstarpēju sadarbību un izskatītu, vai pasākumi ir samērīgi ar notikumiem, kas liek atjaunot robežkontroli, tostarp jebkādi iespējamie alternatīvie pasākumi, un rada apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai;**

- (ii) ja vajadzīgs, nepaziņotus Komisijas apmeklējumus uz vietas pie attiecīgajām iekšējām robežām, attiecīgos gadījumos tos atbalstot ekspertiem no dalībvalstīm un Aģentūras, Eiropola vai jebkādas citas attiecīgas Savienības struktūras, biroja vai aģentūras, lai novērtētu robežkontroles efektivitāti pie minētajām iekšējām robežām un atbilstību šai regulai; šādu nepaziņoto apmeklējumu ziņojumus nosūta Eiropas Parlamentam.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 40

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 3. punkts

Regula (ES) 2016/399

27.a pants – virsraksts

Komisijas ierosinātais teksts

Īpašā procedūra, ja nopietns apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai turpinās ilgāk nekā **vienu gadu**

Grozījums

Īpašā procedūra, ja nopietns apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai turpinās ilgāk nekā **sešiem mēnešiem**.

Grozījums Nr. 41

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 3. punkts

Regula (ES) 2016/399

27.a pants – 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

1. **Izņēmuma gadījumos, ja** dalībvalsts saskaras ar to pašu nopietno apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai pēc laikposma, kas minēts 25. panta 4. punkta pirmajā teikumā, un ja konkrētajā teritorijā ir veikti arī samērīgi ārkārtas valsts pasākumi nolūkā novērst šo apdraudējumu, pagaidu robežkontroli, kas atjaunota nolūkā reaģēt uz minēto apdraudējumu, var vēlreiz pagarināt saskaņā ar šo pantu.

Grozījums

1. **Ārkārtas apstākļos, kuros** dalībvalsts saskaras ar to pašu nopietno apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai pēc laikposma, kas **ir** minēts 27. panta 1.a punkta pirmajā teikumā, un ja konkrētajā teritorijā ir veikti arī samērīgi ārkārtas valsts pasākumi nolūkā novērst šo apdraudējumu, pagaidu robežkontroli, kas ir atjaunota nolūkā reaģēt uz minēto apdraudējumu, var vēlreiz pagarināt saskaņā ar šo pantu.

Grozījums Nr. 42

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 3. punkts

Regula (ES) 2016/399

27.a pants – 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

2. Vēlākais **sešas** nedēļas pirms 25. panta 4. punkta pirmajā teikumā minētā laikposma beigām dalībvalsts paziņo pārējam dalībvalstīm un Komisijai ieceri vēlreiz pagarināt robežkontroli saskaņā ar šajā pantā noteikto īpašo procedūru. Paziņojumā iekļauj 27. panta 1. punkta a) līdz e) apakšpunktā paredzēto informāciju. Piemēro 27. panta 2. un 3. punktu.

Grozījums

2. Vēlākais **trīs** nedēļas pirms 27. panta 1.a punktā minētā laikposma beigām dalībvalsts paziņo pārējam dalībvalstīm un Komisijai ieceri vēlreiz pagarināt robežkontroli saskaņā ar šajā pantā noteikto īpašo procedūru. **Šajā** paziņojumā iekļauj visu 27. panta 1. un 1.b punktā paredzēto informāciju. Piemēro 27. panta 2. un 3. punktu.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 43**Regulas priekšlikums****1. pants – 1. daļa – 3. punkts**

Regula (ES) 2016/399

27.a pants – 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

3. Komisija sniedz atzinumu.

Grozījums

3. Komisija sniedz atzinumu **par to, vai ierosinātā pagarināšana atbilst prasībām, kas ir izklāstītas 1. un 2. punktā, un par ierosinātās pagarināšanas nepieciešamību un samērību. Dalībvalstīm, kuras robežu kontroles pagarināšana skar, ir tiesības izteikt komentārus Komisijai, pirms tā publisko savu atzinumu.**

Grozījums Nr. 44**Regulas priekšlikums****1. pants – 1. daļa – 3. punkts**

Regula (ES) 2016/399

27.a pants – 4. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

4. **Padome, pienācīgi ņemot vērā Komisijas atzinumu, var ieteikt, ka dalībvalsts nolemj vēlreiz pagarināt robežkontroli pie iekšējām robežām uz laikposmu līdz sešiem mēnešiem. Minēto laikposmu var ne vairāk kā trīs reizes pagarināt, ikreiz uz laikposmu līdz sešiem mēnešiem.** Ieteikumā Padome norāda vismaz informāciju, kas minēta 27. panta 1. punkta a) līdz e) apakšpunktā. **Vajadzības gadījumā tā nosaka nosacījumus sadarbībai starp attiecīgajām dalībvalstīm.**

Grozījums

4. **Pēc tam, kad Padome būs ņēmusi vērā Komisijas atzinumu, tā kā galēju risinājumu var ieteikt attiecīgajai dalībvalstij pagarināt robežkontroli pie savām iekšējām robežām vēl uz laiku, kas nepārsniedz sešus mēnešus. Savā ieteikumā Padome norāda informāciju, kas minēta 27. panta 1. punktā un 1.b punktā, un tā paredz nosacījumus sadarbībai starp attiecīgajām dalībvalstīm.**

Grozījums Nr. 45 un 66**Regulas priekšlikums****1. pants – 1. daļa – 3.a punkts (jauns)**

Regula (ES) 2016/399

28. pants – 4. punkts

Spēkā esošais teksts

4. **Neskarot 25. panta 4. punktu,** kopējais laikposms, uz kādu atjauno robežkontroli pie iekšējām robežām, pamatojoties uz šā panta 1. punktā paredzēto sākotnējo laikposmu un jebkādiem pagarinājumiem saskaņā ar šā panta 3. punktu, nepārsniedz divus mēnešus.

Grozījums

(3a) Regulas 28. panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

“4. Kopējais laikposms, uz kādu atjauno robežkontroli pie iekšējām robežām, pamatojoties uz šā panta 1. punktā paredzēto sākotnējo laikposmu un jebkādiem pagarinājumiem saskaņā ar šā panta 3. punktu, nepārsniedz divus mēnešus.”;

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 46

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. daļa – 3.b punkts (jauns)

Regula (ES) 2016/399

28.a pants (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(3b) *papildinājumā iekļauj jaunu 28.a pantu:*

“28.a pants

Tā laikposma aprēķināšana, uz kādu atjauno vai pagarina robežkontroli, ņemot vērā paredzamu sabiedriskās kārtības vai iekšējās drošības apdraudējumu gadījumos, kad nopietnais apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai pārsniedz sešus mēnešus, un gadījumos, kad ir nepieciešama tūlītēja rīcība

Robežkontroles atjaunošanu pie iekšējām robežām vai tās pagarināšanu, ko veic pirms ... [ši regulas spēkā stāšanās dienas], ņem vērā, lai aprēķinātu laikposmus, kas ir minēti 27., 27.a un 28. punktā.”;

Grozījums Nr. 67

Regulas priekšlikums

1. pants – 1. punkts – 3.c apakšpunkts (jauns)

Regula (ES) 2016/399

29. pants – 1. punkts – 1.a daļa (jauna)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(3c) *Regulas 29. panta 1. punktā pievieno šādu daļu:*

“30. pantā minētos kritērijus ņem vērā katru reizi, kad saskaņā ar šo pantu apsver iespēju pieņemt lēmumu par robežkontroles pagaidu atjaunošanu vai pagarināšanu pie iekšējām robežām.”

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

Grozījums Nr. 47**Regulas priekšlikums****1. pants – 1. daļa – 3.d punkts (jauns)**

Regula (ES) 2016/399

29. pants – 5. punkts

Spēkā esošais teksts

5. Šis pants neskar pasākumus, ko dalībvalstis var pieņemt, ja ir nopietns apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai saskaņā ar 25., 27. un 28. pantu.

Grozījums

(3d) Regulas 29. panta 5. punktu aizstāj ar šādu:

“5. Šis pants neskar pasākumus, ko dalībvalstis var pieņemt, ja ir nopietns apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai saskaņā ar 27., 27.a un 28. pantu. **Tomēr kopējais laikposms, uz kādu saskaņā ar šo pantu atjauno robežkontroli pie iekšējām robežām vai to pagarina, netiek pagarināts uz to pasākumu pamata vai apvienojumā ar tiem pasākumiem, ko veic saskaņā ar 27., 27.a vai 28. pantu.**”.

Grozījums Nr. 69**Regulas priekšlikums****1.a pants (jauns)**

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

1.a pants

Šo regulu piemēro paziņojumiem, kurus dalībvalstis izdara saskaņā ar Šengenas robežu kodeksa 27. pantu, sākot ar .. [šīs regulas spēkā stāšanās dienu].

Nem vērā visus laikposmus, kuros tiek izdarīt paziņojumi par robežkontroles atjaunošanu vai pagarināšanu pie iekšējām robežām un kuri būs beigušies pirms .. [šīs regulas spēkā stāšanās dienas], lai aprēķinātu laikposmu, kas ir minēts 25. panta 4. punktā un 28. panta 4. punktā.

Ceturtdiena, 2018. gada 29. novembra

P8_TA(2018)0473

Kopīgie noteikumiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai ***I

Eiropas Parlamenta 2018. gada 29. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izdara grozījumu Regulā (EK) Nr. 1008/2008 par kopīgiem noteikumiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai Kopienā (COM(2016)0818 – C8-0531/2016 – 2016/0411(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

(2020/C 363/45)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2016)0818),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 100. panta 2. punktu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C8-0531/2016),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
  - ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2017. gada 5. jūlija atzinumu ⁽¹⁾,
  - pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,
  - ņemot vērā provizorisko vienošanos, kuru atbildīgā komiteja apstiprinājusi saskaņā ar Reglamenta 69.f panta 4. punktu, un Padomes pārstāvja 2018. gada 23. oktobra vēstulē pausto apņemšanos apstiprināt Eiropas Parlamenta nostāju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu,
  - ņemot vērā Reglamenta 59. pantu,
  - ņemot vērā Transporta un tūrisma komitejas ziņojumu (A8-0150/2018),
1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju;
  2. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;
  3. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu parlamentiem.

P8_TC1-COD(2016)0411

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2018. gada 29. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/..., ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1008/2008 par kopīgiem noteikumiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai Kopienā

(Tā kā starp Parlamentu un Padomi tika panākta vienošanās, Parlamenta nostāja atbilst galīgajam tiesību aktam Regulai (ES) 2019/2.)

⁽¹⁾ OV C 345, 13.10.2017., 126. lpp.

ISSN 1977-0952 (elektroniskais izdevums)
ISSN 1725-5201 (papīra izdevums)

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs
L-2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV